Legislație

C. civ.

Codul civil
și 15 legi uzuale

- Persoanele fizice și persoanele juridice
- Actele de stare civilă
- Exproprierea pentru cauză de utilitate publică
- Regimul juridic al proprietății publice
- Circulația juridică a terenurilor
- Garanțiile reale mobiliare
- Publicitatea imobiliară
- Înscrisurile și semnătura electronică
- Dobânda legală
- Legea arendării
- Legea locuinței
- Protecția chiriașilor
- Dreptul de moștenire al soțului supraviețuitor
- Procedura succesorală notarială
- Prescripția extinctivă

Editura Hamangiu

Actualizat 1 septembrie 2009

Scanned with OKEN Scanner

Copyright © 2009
Editura Hamangiu SRL

Editură acreditată **CNCSIS** - Consiliul Național
al Cercetării Științifice din Învățământul Superior

Toate drepturile rezervate **Editurii Hamangiu**
Nicio parte din această lucrare nu poate fi copiată
fără acordul scris al **Editurii Hamangiu**

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
ROMÂNIA
[Legislație]
Codul civil și 15 legi uzuale. - Ed. a 8-a. - București :
Editura Hamangiu, 2009
Index
ISBN 978-606-522-167-3

347(498)(094)

Editura Hamangiu:
București, Str. Col. Popeea
nr. 36, sector 5 - O.P. 5, C.P. 91
Tel./Fax:
021.336.0443
031.805.8020
031.805.8021

Vânzări:
021.336.01.25; 0788.854.348;
0788.724.564; 0724.364.369
E-mail:
luciana.fatu@hamangiu.ro
redactie@hamangiu.ro
distributie@hamangiu.ro

Manager proiect: Luciana Fătu

Tipografia **S.C. PRINT MULTICOLOR S.R.L.**
www.printmulticolor.ro

Scanned with OKEN Scanner

Cuprins general

Codul civil 1
Index 276

Persoane fizice şi persoane juridice

1. Decretul nr. 31/1954 privitor la persoanele fizice şi persoanele juridice 300
2. Legea nr. 119/1996 cu privire la actele de stare civilă 314

Dreptul de proprietate

3. Legea nr. 33/1994 privind exproprierea pentru cauză de utilitate publică 347
4. Legea nr. 213/1998 privind proprietatea publică şi regimul juridic al acesteia 358
5. Legea nr. 247/2005 *(extras)* – Titlul X. Circulaţia juridică a terenurilor 371

Publicitatea mobiliară şi imobiliară

6. Legea nr. 99/1999 *(extras)* – Titlul VI. Regimul juridic al garanţiilor reale mobiliare 373
7. Legea nr. 7/1996 a cadastrului şi a publicităţii imobiliare *(extras)* 404

Obligaţii civile

8. Legea nr. 455/2001 privind semnătura electronică *(extras)* 427
9. Ordonanţa Guvernului nr. 9/2000 privind nivelul dobânzii legale pentru obligaţii băneşti 441

Contracte speciale

10. Legea nr. 16/1994 a arendării 444
11. Legea nr. 114/1996 a locuinţei 457

Scanned with OKEN Scanner

12. Ordonanța de urgență nr. 40/1999 privind protecția chiriașilor și stabilirea chiriei pentru spațiile cu destinația de locuințe 485

Succesiuni

13. Legea nr. 319/1944 privind dreptul de moștenire al soțului supraviețuitor 505

14. Legea nr. 36/1995 a notarilor publici și a activității notariale *(extras)* 507

Prescripția extinctivă

15. Decretul nr. 167/1958 privitor la prescripția extinctivă 540

Scanned with OKEN Scanner

Codul civil

Codul civil a fost decretat la 26 noiembrie 1864, promulgat la 4 decembrie 1864 şi pus în aplicare la 1 decembrie 1865, de-a lungul timpului suferind numeroase modificări, de cele mai multe ori implicite, prin apariţia unui număr mare de acte normative în lumina cărora trebuie privite şi interpretate dispoziţiile acestui cod.

Pentru publicarea ediţiei de faţă s-a plecat de la ***ediţia oficială*** *a Codului civil, cu modificările până la data de 1 iulie 1981, editată sub egida Ministerului Justiţiei de către un colectiv format din: Costică Oprişan, Ioan Hatmanu, Alexandru Gonciulescu, Ana Iacovescu, Emil Raba, Ruxandra Ilie, Petre Ninosu şi Adrian Duţă. Menţionăm că pentru elaborarea ediţiei din 1981 a Codului civil s-a luat ca text de bază textul oficial al codului, cu modificările până la data de 15 iulie 1958, editat de Ministerul Justiţiei.*

Au fost reţinute, din ediţia din 1981 menţiunile privind abrogările exprese şi cele privind textele care au devenit inaplicabile, menţiunile referitoare la textele considerate abrogate implicit, precum şi notele de subsol în care se explică unii termeni arhaici.

În ediţia de faţă au fost menţionate actele normative în vigoare, apărute până la data de ***1 septembrie 2009****, prin care s-au modificat, completat sau abrogat, expres sau implicit, dispoziţii din Codul civil, precum şi actele normative în vigoare care sunt în incidenţă cu dispoziţiile codului.*

Totodată, au fost reproduse în extras deciziile Înaltei Curţi de Casaţie şi Justiţie, Secţiile Unite, pronunţate în ***recursuri în interesul legii****, dezlegarea problemelor de drept din cadrul acestor decizii fiind obligatorie pentru instanţele de judecată, potrivit art. 329 din Codul de procedură civilă.*

Astfel cum s-a subliniat şi în prefaţa ediţiei din 1958, precum şi în cea a ediţiei din 1981, modificările, completările sau abrogările implicite, la care s-a făcut referire atât în acele ediţii, cât şi în prezenta

Scanned with OKEN Scanner

ediție, rămân să fie considerate, în final, probleme de interpretare care, ca atare, nu pot fi soluționate decât în cadrul hotărârilor instanțelor judecătorești.

Referitor la modificările sau abrogările exprese, ulterioare ediției din 1981, acestea au fost efectuate prin următoarele acte normative: Decretul-lege nr. 9/1989 privind abrogarea unor acte normative (M. Of. nr. 9 din 31 decembrie 1989); Legea nr. 105/1992 privind reglementarea raporturilor de drept internațional privat (M. Of. nr. 245 din 1 octombrie 1992); Legea nr. 7/1996 privind cadastrul și publicitatea imobiliară (M. Of. nr. 61 din 26 martie 1996); Legea nr. 213/1998 privind proprietatea publică și regimul juridic al acesteia (M. Of. nr. 448 din 24 noiembrie 1998); O.G. nr. 9/2000 privind nivelul dobânzii legale pentru obligații bănești (M. Of. nr. 26 din 25 ianuarie 2000), astfel cum a fost aprobată cu modificări prin Legea nr. 356/2002 (M. Of. nr. 425 din 18 iunie 2002); O.U.G. nr. 138/2000 privind modificarea și completarea Codului de procedură civilă (M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000), astfel cum aceasta a fost modificată prin O.U.G. nr. 290/2000 pentru modificarea art. IX din O.U.G. nr. 138/2000 (M. Of. nr. 706 din 29 decembrie 2000) și ulterior aprobată cu modificări prin Legea nr. 219/2005 (M. Of. nr. 609 din 14 iulie 2005).

Scanned with OKEN Scanner

Cuprins

Art.

Titlul preliminar. Despre efectele şi aplicarea legilor în genere 1-5

Cartea I
Despre persoane

Titlul I. Despre drepturile civile şi despre naturalizare *(abrogat)* 6-20
Titlul II. Despre actele stării civile *(abrogat)* 21-86
Titlul III. Despre domiciliu *(abrogat)* 87-97
Titlul IV. Despre absenţi, adică cei care lipsesc de la locul lor *(abrogat)* 98-126
Titlul V. Despre căsătorie *(abrogat)* 127-210
Titlul VI. Despre despărţenie *(abrogat)* 211-285
Titlul VII. Despre paternitate şi despre filiaţie *(abrogat)* 286-308
Titlul VIII. Despre adopţie *(abrogat)* 309-324
Titlul IX. Despre puterea părintească *(abrogat)* 325-341
Titlul X. Despre minoritate, despre tutelă şi despre emancipare *(abrogat)* 342-433
Titlul XI. Despre majoritate, despre interdicţie şi despre consiliul judiciar *(abrogat)* 434-460

Cartea II
Despre bunuri şi despre osebitele modificări ale proprietăţii

Titlul I. Despre distincţiunea bunurilor 461-479
Capitolul I. Despre imobile 462-471
Capitolul II. Despre mobile 472-474
Capitolul III. Despre bunuri în raportul lor cu cei ce le posedă 475-479

Scanned with OKEN Scanner

Titlul II. Despre proprietate 480-516
Capitolul I. Despre dreptul de accesiune asupra celor produse de lucru 483-487
Capitolul II. Despre dreptul de accesiune asupra celor unite şi încorporate cu lucrul 488-516
Secţiunea I. Despre dreptul de accesiune relativ la lucrurile imobile 489-503
Secţiunea II. Despre dreptul de accesiune relativ la lucrurile mişcătoare 504-516
Titlul III. Despre uzufruct, despre uz şi despre abitaţiune 517-575
Capitolul I. Despre uzufruct 517-564
Secţiunea I. Despre drepturile uzufructuarului 521-539
Secţiunea II. Despre obligaţiile uzufructuarului 540-556
Secţiunea III. Despre stingerea uzufructului 557-564
Capitolul II. Despre uz şi abitaţiune 565-575
Titlul IV. Despre servituţi 576-643
Capitolul I. Despre servituţi ce se nasc din situaţia locurilor 578-585
Capitolul II. Despre servituţile stabilite de lege 586-619
Secţiunea I. Despre zidul şi şanţul comun 590-609
Secţiunea II. Despre distanţa şi lucrările intermediare, cerute pentru oarecare construcţii 610
Secţiunea III. Despre vederea în proprietatea vecinului 611-614
Secţiunea IV. Despre picătura streşinilor 615
Secţiunea V. Despre dreptul de trecere 616-619
Capitolul III. Despre servituţile stabilite prin faptul omului 620-643
Secţiunea I. Despre osebite feluri de servituţi ce se pot stabili asupra bunurilor 620-622
Secţiunea II. Despre modul cu care se stabilesc servituţile 623-629
Secţiunea III. Despre drepturile proprietarului fondului cărui se cuvine servitutea 630-635
Secţiunea IV. Despre modul stingerii servituţilor 636-643

Scanned with OKEN Scanner

Cartea III
Despre diferitele moduri prin care se dobândeşte proprietatea

Titlul I. Despre succesiuni 650-799
Capitolul I. Despre deschiderea succesiunilor 651-653
Capitolul II. Despre calităţile cerute pentru a succede 654-658
Capitolul III. Despre deosebite ordine de succesiune 659-676
Secţiunea I. Dispoziţii generale 659-663
Secţiunea II. Despre reprezentare 664-668
Secţiunea III. Succesiunile deferite descendenţilor 669
Secţiunea IV. Despre succesiunile deferite ascendenţilor 670-671
Secţiunea V. Despre succesiunile colaterale 672-676
Capitolul IV. Despre succesiunile neregulate 677-684
Secţiunea I. Despre drepturile copiilor naturali asupra bunurilor mamei lor şi despre succesiunea copiilor naturali morţi fără posteritate 677-678
Secţiunea II. Despre succesiunea soţului supravieţuitor şi despre a statului 679-683
Secţiunea III. Despre dreptul de moştenire al femeii când se află în concurenţă cu descendenţii sau alte rude care sunt chemate după legi la succesiunea soţului ei mort 684
Capitolul V. Despre acceptarea şi repudierea moştenirilor 685-727
Secţiunea I. Despre acceptare 685-694
Secţiunea II. Despre renunţarea la succesiune 695-703
Secţiunea III. Despre beneficiul de inventar, despre efectele sale şi despre obligaţiile eredelui beneficiar 704-723
Secţiunea IV. Despre succesiunile vacante 724-727
Capitolul VI. Despre împărţire şi despre raporturi 728-799
Secţiunea I. Despre împărţirea succesiunii 728-750
Secţiunea II. Despre raporturi 751-773
Secţiunea III. Despre plata datoriilor 774-785
Secţiunea IV. Despre efectele împărţelii şi despre garanţia părţilor 786-789

Scanned with OKEN Scanner

Secţiunea V. Despre desfiinţarea sau resciziunea împărţelii 790-793
Secţiunea VI. Despre împărţeala făcută de tată, de mamă sau de alţi ascendenţi, între descendenţii lor 794-799
Titlul II. Despre donaţiuni între vii şi despre testamente ... 800-941
Capitolul I 800-805
Capitolul II. Despre capacitatea de a dispune sau de a primi prin donaţiune între vii sau prin testament 806-812
Capitolul III. Despre donaţiunile între vii 813-840
Secţiunea I. Despre forma şi efectele donaţiunilor între vii 813-828
Secţiunea II. Despre cazurile în care donaţiunile se pot revoca 829-840
Capitolul IV. Despre partea disponibilă a bunurilor şi despre reducţiune 841-855
Secţiunea I. Despre partea disponibilă a bunurilor 841-846
Secţiunea II. Despre reducţiunea donaţiunilor şi a legatelor 847-855
Capitolul V. Despre dispoziţiile testamentare 856-931
Secţiunea I. Reguli generale pentru forma testamentelor 856-867
Secţiunea II. Despre regulile speciale asupra formelor câtorva testamente 868-886
Secţiunea III. Despre instituţia de moştenitori şi despre legate în genere 887
Secţiunea IV. Despre legatul universal 888-893
Secţiunea V. Despre legatele unei fracţiuni de moştenire 894-898
Secţiunea VI. Despre legatele singulare 899-909
Secţiunea VII. Despre executorii testamentari 910-919
Secţiunea VIII. Despre revocarea testamentelor şi despre caducitatea lor 920-931
Capitolul VI. Despre donaţiuni făcute soţilor prin contractul de maritaj 932-935
Capitolul VII. Despre dispoziţiile dintre soţi, făcute sau în contractul de maritaj, sau în timpul maritajului 936-941

Scanned with OKEN Scanner

Titlul III. Despre contracte sau convenţii 942-1222
Capitolul I. Dispoziţii preliminare 942-947
Capitolul II. Despre condiţiile esenţiale pentru validitatea convenţiilor 948-968
Secţiunea I. Despre capacitatea părţilor contractante 949-952
Secţiunea II. Despre consimţământ 953-961
Secţiunea III. Despre obiectul convenţiilor 962-965
Secţiunea IV. Despre cauza convenţiilor 966-968
Capitolul III. Despre efectul convenţiilor 969-985
Secţiunea I. Dispoziţii generale 969-972
Secţiunea II. Despre efectul convenţiilor în privinţa persoanelor a treia 973-976
Secţiunea III. Despre interpretarea convenţiilor 977-985
Capitolul IV. Despre cvasi-contracte 986-997
Capitolul V. Despre delicte şi cvasi-delicte 998-1003
Capitolul VI. Despre deosebitele specii de obligaţii 1004-1072
Secţiunea I. Despre obligaţiile condiţionale 1004-1021
§1. Despre condiţie, în genere, şi despre deosebitele sale specii 1004-1016
§2. Despre condiţia suspensivă 1017-1018
§3. Despre condiţia rezolutorie 1019-1021
Secţiunea II. Despre obligaţia cu termen 1022-1025
Secţiunea III. Despre obligaţiile alternative 1026-1033
Secţiunea IV. Despre obligaţiile solidare 1034-1056
§1. Despre solidaritatea între creditori 1034-1038
§2. Despre obligaţia solidară între debitori 1039-1056
Secţiunea V. Despre obligaţiile divizibile şi nedivizibile 1057-1065
§1. Despre efectele obligaţiei divizibile 1060-1061
§2. Despre efectele obligaţiei nedivizibile 1062-1065
Secţiunea VI. Despre obligaţiile cu clauză penală .. 1066-1072
Capitolul VII. Despre efectele obligaţiilor 1073-1090
Capitolul VIII. Despre stingerea obligaţiilor 1091-1168
Secţiunea I. Despre plată 1092-1127
§1. Despre plată în genere 1092-1105
§2. Despre plata prin subrogaţie 1106-1109
§3. Despre imputaţia plăţii 1110-1113

Scanned with OKEN Scanner

§4. Despre ofertele de plată şi despre consemnaţiuni 1114-1121
§5. Despre cesiunea bunurilor 1122-1127
Secţiunea II. Despre novaţiune 1128-1137
Secţiunea III. Despre remiterea datoriei 1138-1142
Secţiunea IV. Despre compensaţie 1143-1153
Secţiunea V. Despre confuziune 1154-1155
Secţiunea VI. Despre pierderea lucrului datorat şi despre diferitele cazuri în care îndeplinirea obligaţiei este imposibilă 1156
Secţiunea VII. Despre acţiunea de anulare sau resciziune 1157-1168
Capitolul IX. Despre probaţiunea obligaţiilor şi a plăţii 1169-1222
Secţiunea I. Despre înscrisuri 1171-1190
§1. Despre titlul autentic 1171-1175
§2. Despre actele sub semnătură privată 1176-1186
§3. Despre răboaje 1187
§4. Despre copiile titlurilor autentice 1188
§5. Despre actele recognitive 1189
§6. Despre actele confirmative 1190
Secţiunea II. Despre martori 1191-1198
§1. Despre cazul când dovada prin martori nu este primită 1191-1198
Secţiunea III. Despre prezumţii 1199-1203
§1. Despre prezumţiile stabilite de lege 1200-1202
§2. Despre prezumţiile care nu sunt stabilite de lege 1203
Secţiunea IV. Despre mărturisirea unei părţi 1204-1206
Secţiunea V. Despre jurământ (abrogat) 1207-1222
Titlul IV. Despre contractul de căsătorie şi despre drepturile respective ale soţilor *(abrogat)* 1223-1293
Titlul V. Despre vinderi 1294-1404
Capitolul I. Despre natura şi forma vânzării 1294-1305
Capitolul II. Cine poate cumpăra sau vinde 1306-1309
Capitolul III. Despre lucrurile care se pot vinde 1310-1311
Capitolul IV. Despre obligaţiile vânzătorului 1312-1360
Secţiunea I. Dispoziţii generale 1312-1313

Scanned with OKEN Scanner

Secţiunea II. Despre predarea lucrului 1314-1335
Secţiunea III. Despre răspunderea vânzătorului 1336-1360
§1. Răspunderea de evicţiune 1337-1351
§2. Răspunderea de viciile lucrului vândut 1352-1360
Capitolul V. Despre obligaţiile cumpărătorului 1361-1370
Capitolul VI. Despre rezoluţia vânzării prin răscumpărare *(abrogat)* 1371-1387
Capitolul VII. Despre licitaţie 1388-1390
Capitolul VIII. Despre strămutarea creanţelor şi altor lucruri necorporale 1391-1404
Titlul VI. Despre schimb 1405-1409
Titlul VII. Despre contractul de locaţiune 1410-1490
Capitolul I. Dispoziţii generale 1410-1415
Capitolul II. Reguli comune la locaţiunea edificiilor şi a fondurilor rurale 1416-1445
Capitolul III. Despre regulile particulare la închiriere 1446-1453
Capitolul IV. Despre regulile particulare la arendare 1454-1469
Secţiunea I. Arendarea pe bani 1454-1465
Secţiunea II. Arendarea pe fructe 1466-1469
Capitolul V. Despre locaţiunea lucrărilor 1470-1490
Titlul VIII. Despre contractul de societate 1491-1531
Capitolul I. Dispoziţii generale 1491-1492
Capitolul II. Despre diversele feluri de societăţi 1493-1500
Secţiunea I. Despre societăţile universale 1494-1498
Secţiunea II. Despre societatea particulară 1499-1500
Capitolul III. Despre obligaţiile asociaţilor între ei înşişi şi în privinţa altora 1501-1522
Secţiunea I. Despre îndatoririle asociaţilor între ei înşişi 1501-1519
Secţiunea II. Despre obligaţiile asociaţilor către a treia persoană 1520-1522
Capitolul IV. Despre diversele moduri după care încetează societatea 1523-1531
Titlul IX. Despre mandat 1532-1559
Capitolul I. Despre natura mandatului 1532-1538
Capitolul II. Despre îndatoririle mandatarului 1539-1545

Scanned with OKEN Scanner

Capitolul III. Despre obligaţiile mandantului 1546-1551
Capitolul IV. Despre diferitele moduri după care mandatul încetează 1552-1559
Titlul X. Despre comodat 1560-1575
Capitolul I. Despre natura comodatului 1560-1563
Capitolul II. Despre obligaţiile comodatarului 1564-1571
Capitolul III. Despre obligaţiile comodantului 1572-1575
Titlul XI. Despre împrumut 1576-1590
Capitolul I. Despre natura împrumutului 1576-1579
Capitolul II. Despre obligaţia împrumutătorului 1580-1583
Capitolul III. Despre obligaţia împrumutatului 1584-1586
Capitolul IV. Despre împrumutul cu dobândă 1587-1590
Titlul XII. Despre depozit şi despre sechestru 1591-1634
Capitolul I. Despre depozit în genere 1591-1592
Capitolul II. Despre depozitul propriu-zis 1593-1625
Secţiunea I. Despre natura depozitului 1593-1594
Secţiunea II. Despre depozitul voluntar 1595-1598
Secţiunea III. Despre îndatoririle depozitarului 1599-1617
Secţiunea IV. Despre îndatoririle deponentului 1618-1619
Secţiunea V. Despre depozitul necesar 1620-1625
Capitolul III. Despre sechestru 1626-1634
Secţiunea I. Despre diversele feluri de sechestre 1626
Secţiunea II. Despre sechestrul convenţional 1627-1631
Secţiunea III. Despre sechestrul judiciar 1632-1634
Titlul XIII. Despre contractele aleatorii 1635-1651
Capitolul I. Despre contractele aleatorii în genere 1635
Capitolul II. Despre joc şi prinsoare 1636-1638
Capitolul III. Despre contractul de rentă pe viaţă 1639-1651
Secţiunea I. Despre natura contractului de rentă pe viaţă 1639-1645
Secţiunea II. Despre efectele contractului de rentă pe viaţă între părţile contractante 1646-1651
Titlul XIV. Despre fidejusiune (cauţiune) 1652-1684
Capitolul I. Despre natura şi întinderea fidejusiunii 1652-1661
Capitolul II. Despre efectele fidejusiunii 1662-1674

Scanned with OKEN Scanner

Secţiunea I. Despre efectele fidejusiunii între creditor şi cauţionator (fidejusor) 1662-1668
Secţiunea II. Despre efectele fidejusiunii între debitor şi cauţionator (fidejusor) 1669-1673
Secţiunea III. Despre efectele fidejusiunii între mai mulţi garanţi 1674
Capitolul III. Despre fidejusiunea legală şi cea judecătorească 1675-1678
Capitolul IV. Despre stingerea fidejusiunii 1679-1684
Titlul XV. Despre amanet 1685-1696
Titlul XVI. Despre antichreză *(abrogat)* 1697-1703
Titlul XVII. Despre tranzacţie 1704-1717
Titlul XVIII. Despre privilegii şi ipoteci 1718-1823
Capitolul I. Dispoziţii generale 1718-1721
Capitolul II. Despre privilegii 1722-1745
Secţiunea I. Despre privilegiile care se întind asupra mobilelor şi imobilelor 1727
Secţiunea II. Despre privilegii asupra mobilelor 1728-1736
§1. Despre privilegii generale asupra mobilelor 1729
§2. Despre privilegii asupra oarecăror mobile 1730
§3. Despre rangul privilegiilor asupra mobilelor la caz de concurs între ele 1731-1736
Secţiunea III. Despre privilegii asupra imobilelor 1737
Secţiunea IV. Cum se conservă privilegiile 1738-1745
Capitolul III. Despre ipoteci 1746-1779
Secţiunea I. Despre ipotecile legale 1753-1768
§1. Despre siguranţele femeilor măritate *(abrogat)* 1754-1761
§2. Despre garanţiile ce sunt obligaţi a da tutorii în interesele minorilor şi interzişilor *(abrogat)* 1762-1767
§3. Despre garanţiile ce sunt obligaţi a da statului, comunelor şi stabilimentelor publice, perceptorii şi administratorii contabili 1768
Secţiunea II. Despre ipotecile convenţionale 1769-1777
Secţiunea III. Despre rangul ipotecilor între ele .. 1778-1779

Scanned with OKEN Scanner

Capitolul IV. Despre modul inscripției privilegiilor şi ipotecilor 1780-1787
Capitolul V. Despre ştergerea şi reducțiunea inscripțiilor 1788-1789
Capitolul VI. Despre efectul privilegiilor şi ipotecilor în contra persoanelor al treilea care deţin imobilul 1790-1799
Capitolul VII. Despre stingerea privilegiilor şi a ipotecilor ... 1800
Capitolul VIII. Despre modul de a purga proprietățile de privilegii şi ipoteci 1801-1815
Capitolul IX. Despre publicitatea registrelor şi despre responsabilitatea secretarilor notariatelor de stat, însărcinați cù ținerea registrelor 1816-1823
Titlul XIX. Despre exproprierea silită *(abrogat)* 1824-1836
Titlul XX. Despre prescripție 1837-1911
Capitolul I. Dispoziții preliminare 1837-1845
Capitolul II. Despre posesiunea cerută pentru a prescrie 1846-1862
Capitolul III. Despre cauzele care întrerup sau care suspendă cursul prescripției 1863-1885
Secțiunea I. Despre cauzele care întrerup prescripția 1863-1873
Secțiunea II. Despre cauzele care suspendă cursul prescripției 1874-1885
Capitolul IV. Despre timpul cerut pentru a prescrie 1886-1911
Secțiunea I. Dispoziții generale 1886-1889
Secțiunea II. Despre prescripția de 30 de ani 1890-1894
Secțiunea III. Despre prescripțiile de 10 până la 20 de ani 1895-1902
Secțiunea IV. Despre câteva prescripții particulare 1903-1911

Dispoziții generale 1912-1914

Scanned with OKEN Scanner

Titlul preliminar
Despre efectele şi aplicarea legilor în genere

Art. 1. Legea dispune numai pentru viitor; ea n-are putere retroactivă *(C. civ. 1589, 1911).*

Notă: Principiul neretroactivităţii legii este în prezent principiu constituţional, fiind prevăzut de art. 15 alin. (2) din Constituţie, republicată, care prevede: *„Legea dispune numai pentru viitor, cu excepţia legii penale sau contravenţionale mai favorabile".*

Art. 2. [1] *Abrogat.*

Art. 3. Judecătorul care va refuza de a judeca, sub cuvânt că legea nu prevede, sau că este întunecată sau neîndestulătoare, va putea fi urmărit ca culpabil de denegare de dreptate.

Notă: A se vedea în sensul dispoziţiilor art. 3 Cod civil şi art. 4 din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor şi procurorilor, republicată, potrivit căruia: *„Art. 4. (1) Judecătorii şi procurorii sunt obligaţi ca, prin întreaga lor activitate, să asigure supremaţia legii, să respecte drepturile şi libertăţile persoanelor, precum şi egalitatea lor în faţa legii şi să asigure un tratament juridic nediscriminatoriu tuturor participanţilor la procedurile judiciare, indiferent de calitatea acestora, să respecte Codul deontologic al judecătorilor şi procurorilor şi să participe la formarea profesională continuă.*
(2) Judecătorii nu pot refuza să judece pe motiv că legea nu prevede, este neclară sau incompletă."

---

[1] Art. 2 a fost abrogat prin art. 183 din Legea nr. 105/1992 privind reglementarea raporturilor de drept internaţional privat.

Scanned with OKEN Scanner

Art. 4. Este oprit judecătorului de a se pronunța, în hotărârile ce dă, prin cale de dispoziții generale și reglementare, asupra cauzelor ce-i sunt supuse *(C. civ. 1201)*.

Art. 5. Nu se poate deroga prin convenții sau dispoziții particulare [1], la legile care interesează ordinea publică și bunele moravuri *[C. civ. 620, 702, 728, 803, 839, 965 alin. (2), 968, 1008, 1010, 1089, 1471, 1492, 1495 alin. (2), 1498, 1513, 1636, 1689, 1838]*.

[1] Acte juridice unilaterale.

Scanned with OKEN Scanner

Cartea I
Despre persoane

Titlul I. Despre drepturile civile şi despre naturalizare

Capitolul I. Despre bucurarea de drepturile civile şi despre naturalizare

Art. 6-16. [1] *Abrogate.*

Capitolul II. Despre pierderea drepturilor civile prin pierderea calităţii de român

Art. 17-20. [2] *Abrogate.*

Notă: A se vedea, pentru reglementarea actuală, Legea nr. 21/1991 a cetăţeniei române (republicată în M. Of. nr. 98 din 6 martie 2000).

Titlul II. Despre actele stării civile

Art. 21-86. [3] *Abrogate.*

Notă: A se vedea, pentru reglementarea actuală, Legea nr. 119/1996 cu privire la actele de stare civilă, cu modificările şi completările ulterioare, *infra*, nr. 2.

---

[1] Art. 6-16 au fost abrogate prin art. 54 al Legii din 24 februarie 1924 privitoare la dobândirea şi pierderea naţionalităţii române.

[2] Art. 17-20 au fost abrogate prin art. 54 al Legii din 24 februarie 1924 privitoare la dobândirea şi pierderea naţionalităţii române.

[3] Art. 21-86 şi Titlul II al Cărţii I au fost abrogate prin art. 124 al Legii din 25 februarie 1928 privitoare la actele stării civile.

Scanned with OKEN Scanner

Titlul III. Despre domiciliu

Art. 87-97. [1] *Abrogate.*

Notă: A se vedea, pentru reglementarea actuală, Decretul nr. 31/1954 privitor la persoanele fizice şi persoanele juridice, precum şi O.U.G. nr. 97/2005 privind evidenţa, domiciliul, reşedinţa şi actele de identitate ale cetăţenilor români, aprobată cu modificări şi completări prin Legea nr. 290/2005.

Titlul IV. Despre absenţi, adică cei care lipsesc de la locul lor [2]

Capitolul I. Despre absenţa prezumată

Art. 98-100. *Abrogate.*

Capitolul II. Despre declararea absenţei

Art. 101-105. *Abrogate.*

Capitolul III. Despre efectele absenţei

Art. 106-123. *Abrogate.*

---

[1] Art. 87-97 au fost abrogate expres prin art. 49 al Decretului nr. 32/1954 pentru punerea în aplicare a Codului familiei şi a Decretului privitor la persoanele fizice şi persoanele juridice.

[2] Art. 98-123 au fost implicit abrogate prin Legea nr. 173 din 4 martie 1941 pentru declararea morţii prezumate a celor dispăruţi şi, în mod expres, prin Decretul nr. 339 din 23 noiembrie 1948 privitor la declararea morţii prezumate a celor dispăruţi cu ocazia războiului, în afara zonei interioare, iar art. 124-126 au fost abrogate expres prin art. 49 al Decretului nr. 32/1954 pentru punerea în aplicare a Codului familiei şi a Decretului privitor la persoanele fizice şi persoanele juridice.

Scanned with OKEN Scanner

Capitolul IV. Despre privegherea copiilor minori ai tatălui care a dispărut

Art. 124-126. *Abrogate.*

Notă: A se vedea, pentru reglementarea actuală, art. 16 şi urm. din Decretul nr. 31/1954 privitor la persoanele fizice şi persoanele juridice, precum şi dispoziţiile procedurale cuprinse în Decretul nr. 32/1954 pentru punerea în aplicare a Codului familiei şi a Decretului privitor la persoanele fizice şi persoanele juridice.

Titlul V. Despre căsătorie

Capitolul I. Despre însuşirile şi condiţiile necesare spre a se putea săvârşi căsătoria [1)]

Art. 127-150. *Abrogate.*

Capitolul II. Despre formalităţile relative la celebrarea căsătoriei

Art. 151-152. [2)] *Abrogate.*

Capitolul III. Despre opoziţii la căsătorie

Art. 153-161. [3)] *Abrogate.*

[1)] Art. 127-150 au fost abrogate prin următoarele acte normative: art. 127-133, art. 139, art. 141 şi art. 143-150 – prin art. 49 al Decretului nr. 32/1954 pentru punerea în aplicare a Codului familiei şi a Decretului privitor la persoanele fizice şi persoanele juridice; art. 134 – prin Decretul-lege nr. 9/1989 privind abrogarea unor acte normative; art. 135-138, art. 140 şi art. 142 – prin Legea din 15 martie 1906.

[2)] Art. 151-152 au fost abrogate prin art. 124 al Legii din 25 februarie 1928 privitoare la actele stării civile.

[3)] Art. 153-161 au fost abrogate prin art. 124 al Legii din 25 februarie 1928 privitoare la actele stării civile.

Scanned with OKEN Scanner

Capitolul IV. Despre cereri de nulitate a căsătoriei

Art. 162-184. [1] *Abrogate.*

Capitolul V. Despre obligaţiile ce izvorăsc din căsătorie

Art. 185-193. [2] *Abrogate.*

Capitolul VI. Despre drepturile şi datoriile respective ale soţilor

Art. 194-208. [3] *Abrogate.*

Capitolul VII. Despre desfacerea căsătoriei

Art. 209. [4] *Abrogat.*

Capitolul VIII. Despre a doua căsătorie

Art. 210. [5] *Abrogat.*

Notă: A se vedea, pentru reglementarea actuală a instituţiei căsătoriei, art. 3-44 din Codul familiei, cu modificările şi completările ulterioare, precum şi art. 27-33 din Legea nr. 119/1996 cu privire la actele de stare civilă, cu modificările şi completările ulterioare.

---

[1] Art. 162-184 au fost abrogate prin art. 49 al Decretului nr. 32/1954 pentru punerea în aplicare a Codului familiei şi a Decretului privitor la persoanele fizice şi persoanele juridice.

[2] Art. 185-193 au fost abrogate prin art. 49 al Decretului nr. 32/1954 pentru punerea în aplicare a Codului familiei şi a Decretului privitor la persoanele fizice şi persoanele juridice.

[3] Art. 194-196 au fost abrogate prin art. 49 al Decretului nr. 32/1954 pentru punerea în aplicare a Codului familiei şi a Decretului privitor la persoanele fizice şi persoanele juridice, iar art. 197-208 au fost abrogate prin Legea nr. 96 din 20 aprilie 1932 privitoare la ridicarea incapacităţii civile a femeii măritate.

[4] Art. 209 a fost abrogat prin art. 49 al Decretului nr. 32/1954 pentru punerea în aplicare a Codului familiei şi a Decretului privitor la persoanele fizice şi persoanele juridice.

[5] Art. 210 a fost abrogat prin art. 49 al Decretului nr. 32/1954 pentru punerea în aplicare a Codului familiei şi a Decretului privitor la persoanele fizice şi persoanele juridice.

Scanned with OKEN Scanner

Titlul VI. Despre despărțenie

Capitolul I. Despre cauzele despărțeniei

Art. 211-215. [1] *Abrogate.*

Capitolul II. Despre despărțenie pentru cauză determinată

Art. 216-253. [2] *Abrogate.*

Capitolul III. Despre despărțenia prin consimțământul mutual

Art. 254-276. [3] *Abrogate.*

Capitolul VI. Despre efectele despărțeniei

Art. 277-285. [4] *Abrogate.*

Notă: A se vedea, pentru reglementarea actuală, art. 37-44 din Codul familiei, cu modificările şi completările ulterioare, precum şi art. 607-619 din Codul de procedură civilă, cu modificările şi completările ulterioare.

---

[1] Art. 211-215 au fost abrogate prin art. 49 al Decretului nr. 32/1954 pentru punerea în aplicare a Codului familiei şi a Decretului privitor la persoanele fizice şi persoanele juridice.

[2] Art. 216-253 au fost abrogate prin următoarele acte normative: art. 216-233, art. 235-240 şi art. 243-245 – prin art. 78 al Legii nr. 394 din 23 iunie 1943 pentru accelerarea judecăţilor; art. 234, art. 241-242, art. 246-248, art. 251-253 – prin art. VI al Legii nr. 18 din 12 februarie 1948 pentru modificarea Codului de procedură civilă; art. 249-250 – abrogate implicit prin Legea nr. 18 din 12 februarie 1948 pentru modificarea Codului de procedură civilă (drept urmare a modificării art. 613 Cod procedură civilă) şi abrogate expres prin art. 49 al Decretului nr. 32/1954 pentru punerea în aplicare a Codului familiei şi a Decretului privitor la persoanele fizice şi persoanele juridice.

[3] Art. 254-276 au fost abrogate expres prin art. VI al Legii nr. 18 din 12 februarie 1948 pentru modificarea Codului de procedură civilă. Anterior acestei legi, art. 268 şi art. 271-272 au fost abrogate implicit prin Legea din 29 octombrie 1877 asupra atribuţiilor ministerului public.

[4] Art. 277-285 au fost abrogate prin următoarele acte normative: art. 277 – prin Legea nr. 249 din 4 iunie 1945 pentru abrogarea art. 277 Cod civil; art. 278 şi art. 280-284 – prin art. 49 al Decretului nr. 32/1954 pentru punerea în aplicare a Codului familiei şi a Decretului privitor la persoanele fizice şi persoanele juridice; art. 279 – prin Legea din 15 martie 1906; art. 285 – prin art. VI al Legii nr. 18 din 12 februarie 1948 pentru modificarea Codului de procedură civilă.

Scanned with OKEN Scanner

Titlul VII. Despre paternitate şi despre filiaţiuni [1)]

Capitolul I. Despre filiaţiunea copiilor legitimi născuţi sau concepuţi în căsătorie

Art. 286-291. *Abrogate.*

Capitolul II. Despre dovedirea filiaţiunii copiilor legitimi

Art. 292-303. *Abrogate.*

Capitolul III. Despre copiii naturali

Art. 304-308. *Abrogate.*

Notă: A se vedea reglementarea actuală – art. 45-96 din Codul familiei, cu modificările şi completările ulterioare.

Titlul VIII. Despre adopţie

Art. 309-324. [2)] *Abrogate.*

Notă: A se vedea, pentru reglementarea actuală, Legea nr. 273/2004 privind regimul juridic al adopţiei.

[1)] Art. 286-303 au fost abrogate prin art. 49 al Decretului nr. 32/1954 pentru punerea în aplicare a Codului familiei şi a Decretului privitor la persoanele fizice şi persoanele juridice, iar art. 304-308 au fost abrogate prin art. 22 al Decretului nr. 130 din 2 aprilie 1949 pentru reglementarea condiţiei juridice a copilului natural.

[2)] Art. 309-324 au fost abrogate prin următoarele acte normative: art. 309-320 şi art. 323 – prin art. 49 al Decretului nr. 32/1954 pentru punerea în aplicare a Codului familiei şi a Decretului privitor la persoanele fizice şi persoanele juridice; art. 321-322 şi art. 324 – prin Legea din 15 martie 1906.

Scanned with OKEN Scanner

Titlul IX. Despre puterea părintească

Art. 325-341. [1] *Abrogate.*

Notă: A se vedea, pentru reglementarea actuală privind ocrotirea părintească a minorului, art. 97-112 din Codul familiei, precum şi Legea nr. 272/2004 privind protecţia şi promovarea drepturilor copilului.

Titlul X. Despre minoritate, despre tutelă şi despre emancipare

Capitolul I. Despre minoritate

Art. 342. [2] *Abrogat.*

Capitolul II. Despre tutelă

Art. 343-420. [3] *Abrogate.*

Notă: A se vedea, pentru reglementarea actuală, art. 113-141 din Codul familiei, cu modificările şi completările ulterioare.

Capitolul III. Despre emancipare

Art. 421-433. [4] *Abrogate.*

---

[1] Art. 325-341 au fost abrogate prin art. 49 al Decretului nr. 32/1954 pentru punerea în aplicare a Codului familiei şi a Decretului privitor la persoanele fizice şi persoanele juridice.

[2] Art. 342 a fost abrogat prin art. 49 al Decretului nr. 32/1954 pentru punerea în aplicare a Codului familiei şi a Decretului privitor la persoanele fizice şi persoanele juridice.

[3] Art. 343-420 au fost abrogate prin art. 49 al Decretului nr. 32/1954 pentru punerea în aplicare a Codului familiei şi a Decretului privitor la persoanele fizice şi persoanele juridice.

[4] Art. 421-433 au fost abrogate prin art. V al Decretului nr. 185 din 30 aprilie 1949 pentru modificarea şi abrogarea unor dispoziţii privitoare la majorat, la capacitate în materia contractelor de muncă şi emancipare.

Scanned with OKEN Scanner

Titlul XI. Despre majoritate, despre interdicţie şi despre consiliul judiciar [1)]

Capitolul I. Despre majoritate

Art. 434. *Abrogat.*

Notă: A se vedea, pentru reglementarea actuală, art. 8 din Decretul nr. 31/1954 privitor la persoanele fizice şi persoanele juridice, potrivit căruia *„Persoana devine majoră la împlinirea vârstei de optsprezece ani."*

Capitolul II. Despre interdicţie

Art. 435-457. *Abrogate.*

Notă: A se vedea, pentru reglementarea actuală, art. 42-151 din Codul familiei, cu modificările şi completările ulterioare.

Capitolul III. Despre consiliile judiciare

Art. 458-460. *Abrogate.*

[1)] Art. 434-460 au fost abrogate prin art. 49 al Decretului nr. 32/1954 pentru punerea în aplicare a Codului familiei şi a Decretului privitor la persoanele fizice şi persoanele juridice.

Scanned with OKEN Scanner

Cartea II. Despre bunuri şi despre osebitele modificări ale proprietăţii

Titlul I. Despre distincţiunea bunurilor

Art. 461. Toate bunurile sunt mobile sau imobile *(C. civ., 462 şi urm., 472 şi urm., 489 şi urm., 1295, 1315 şi urm., 1685, 1727 şi urm., 1751, 1824 şi urm., 1895 şi urm., 1909).*

Capitolul I. Despre imobile

Art. 462. Bunurile sunt imobile sau prin natura lor, sau prin destinaţia lor, sau prin obiectul la care ele se aplică *[C. civ., 463-465 alin. (1), 468-470, 471, 482-499, 576, 717, 718, 760, 765, 770, 771, 773, 783, 894, 902-903, 995, 1108, 1166, 1295, 1315, 1327, 1348, 1349, 1366, 1496, 1517, 1660, 1721, 1729, 1737-1745, 1746 şi urm., 1777, 1818, 1895].*

Art. 463. Fondurile de pământ şi clădirile sunt imobile prin natura lor (*C. civ. 464, 465, 469, 470*).

Art. 464. Morile de vânt sau de apă, aşezate pe stâlpi, sunt imobile prin natura lor (*C. civ. 462, 473*).

Art. 465. (1) Recoltele care încă se ţin de rădăcini şi fructele de pe arbori, neculese încă, sunt asemenea imobile.

(2) Îndată ce recoltele se vor tăia şi fructele se vor culege, sunt mobile (*C. civ. 463, 466, 472 şi urm., 972, 1295, 1730*).

Art. 466. Arborii ce se taie, devin mobile (*C. civ. 465, 473 şi 529 şi urm.*).

Art. 467. Animalele ce proprietarul fondului dă arendaşului pentru cultură, sunt imobile pe cât timp li se păstrează destinaţia lor (*C. civ. 462, 468*).

Art. 468. (1) Obiectele ce proprietarul unui fond a pus pe el pentru serviciul şi exploatarea acestui fond sunt imobile prin destinaţie.

Scanned with OKEN Scanner

(2) Astfel sunt imobile prin destinaţie, când ele s-au pus de proprietar pentru serviciul şi exploatarea fondului:

- animalele afectate la cultură;
- instrumentele arătoare;
- seminţele date arendaşilor sau colonilor parţiari [1];
- porumbii din porumbărie;
- lapinii [2] ţinuţi pe lângă casă;
- stupii cu roi;
- peştele din iaz (heleşteie);
- teascurile, căldările, alambicurile, căzile şi vasele;
- instrumentele necesare pentru exploatarea fierăriilor, fabricilor de hârtie şi altor uzine;
- paiele şi gunoaiele.

(3) Mai sunt imobile prin destinaţie toate efectele mobiliare [3] ce proprietarul a aşezat către fond în perpetuu (*C. civ. 462, 469, 1750, 1824*).

Art. 469. (1) Proprietarul se presupune că a aşezat către fond în perpetuu efecte mobiliare, când acestea sunt întărite cu gips, var sau ciment, sau când ele nu se pot scoate fără a se strica sau deteriora, sau fără a strica sau deteriora partea fondului către care sunt aşezate.

(2) Oglinzile unui apartament se presupun aşezate în perpetuu, când parchetul pe care ele stau este una cu boaseria [4] camerei.

(3) Aceasta se aplică şi la tablouri şi alte ornamente.

(4) Statuile sunt imobile când ele sunt aşezate înadins, chiar când ele s-ar putea scoate fără fractură sau deteriorare (*C. civ. 468, 1325, 1750, 1824*).

Art. 470. Urloaiele sau ţevile ce servesc pentru conducerea apelor la un fond de pământ, sau la vreo casă, sunt imobile şi fac parte din proprietăţile la care servesc (*C. civ. 462*).

Art. 471. Sunt imobile prin obiectul la care se aplică: uzufructul lucrurilor imobile, servituţile, acţiunile care tind a revendica un imobil (*C. civ. 462, 517, 565, 576, 1750*).

---

[1] *„Coloni parţiari"* se numesc arendaşii care cultivă pământul, plătind proprietarului arenda în natură (dijmaşii).

[2] Iepuri de casă.

[3] Lucruri mobile.

[4] Lemnăria care îmbracă pereţii interiori ai unei încăperi.

Scanned with OKEN Scanner

Capitolul II. Despre mobile

Art. 472. Bunurile sunt mobile prin natura lor, sau prin determinarea legii (*C. civ. 461, 465 alin. 2, 466, 473-474, 482-488, 504-516, 718, 772, 773, 783, 827, 894, 911, 918, 972, 995, 1316, 1587, 1593, 1685, 1718, 1721, 1726-1736, 1751, 1909*).

Art. 473. Sunt mobile prin natura lor, corpurile care se pot transporta de la un loc la altul, atât acele care se mişcă de sine precum sunt animalele, precum şi cele care nu se pot strămuta din loc decât prin o putere străină, precum sunt lucrurile neînsufleţite (*C. civ. 472*).

Art. 474. (1) Sunt mobile prin determinarea legii, obligaţiile şi acţiunile care au de obiect sume exigibile sau efecte mobiliare [1], acţiunile sau interesele în companii de finanţe, de comerţ sau de industrie, chiar şi când capitalul acestor companii constă în imobile.

(2) Aceste acţiuni sau interese se socot ca mobile numai în privinţa fiecărui din asociaţi şi pe cât timp ţine asociaţia.

(3) Sunt asemenea mobile prin determinarea legii, veniturile perpetue sau pe viaţă asupra statului sau asupra particularilor (*C. civ. 472, 1639 şi urm.*).

Capitolul III. Despre bunuri în raportul lor cu cei ce le posedă

Art. 475. (1) Oricine poate dispune liber de bunurile ce sunt ale lui, cu modificările stabilite de legi.

(2) Bunurile care nu sunt ale particularilor sunt administrate şi nu pot fi înstrăinate decât după regulile şi formele prescrise anume pentru ele (*C. civ. 480 şi urm., 1296, 1306, 1706, 1801 şi urm., 1845*).

Notă: Referitor la regimul juridic al proprietăţii publice, a se vedea şi art. 136 din Constituţie, republicată, precum şi Legea nr. 213/1998 privind proprietatea publică şi regimul juridic al acesteia (M. Of. nr. 448 din 24 noiembrie 1998), cu modificările şi completările ulterioare, *infra*, nr. 4.

[1] Lucruri mobile.

Scanned with OKEN Scanner

Art. 476. Drumurile mari, drumurile mici şi ulițele care sunt în sarcina statului, fluviile şi râurile navigabile sau plutitoare, țărmurile, adăugirile către mal şi locurile de unde s-a retras apa mării, porturile naturale sau artificiale, malurile unde trag vasele şi îndeobşte toate părțile din pământul României, care nu sunt proprietate particulară, sunt considerate ca dependințe ale domeniului public (*C. civ. 478, 495 şi urm., 582, 646, 647, 1844*).

Notă: A se vedea şi: art. 136 din Constituție, republicată; Legea nr. 213/1998 privind proprietatea publică şi regimul juridic al acesteia, cu modificările şi completările ulterioare; O.G. nr. 43/1997 privind regimul drumurilor, republicată, cu modificările şi completările ulterioare; Legea nr. 17/1990 privind regimul juridic al apelor maritime interioare, al mării teritoriale, al zonei contigue şi al zonei economice exclusive ale României, republicată, cu modificările şi completările ulterioare; Legea fondului funciar nr. 18/1991, republicată, cu modificările şi completările ulterioare.

Art. 477. Toate averile vacante şi fără stăpâni, precum şi ale persoanelor care mor fără moştenitori, sau ale căror moşteniri sunt lepădate, sunt ale domeniului public (*C. civ. 538, 646, 648, 652, 680, 696*).

Notă: **1.** Potrivit art. 25 din Legea nr. 213/1998 privind proprietatea publică şi regimul juridic al acesteia, „*În accepțiunea prezentei legi, prin sintagma «domeniu public» cuprinsă în art. 477 din Codul civil se înțelege domeniul privat al statului sau al unităților administrativ-teritoriale, după caz.*"

2. A se vedea şi: O.G. nr. 14/2007 pentru reglementarea modului şi condițiilor de valorificare a bunurilor intrate, potrivit legii, în proprietatea privată a statului (republicată în M. Of. nr. 195 din 27 martie 2009); art. 68-88 din Legea nr. 36/1995 a notarilor publici şi a activității notariale (M. Of. nr. 92 din 16 mai 1995), cu modificările şi completările ulterioare, *infra*, nr. 14.

Art. 478. (1) Porțile, zidurile, şanțurile, întăriturile piețelor de război şi ale fortărețelor fac şi ele parte din domeniul public.

(2) Aceste lucruri reintră în comerț când nu mai servesc la uzul public (*C. civ. 476, 647, 1844, 1845*).

Scanned with OKEN Scanner

Art. 479. Poate avea cineva asupra bunurilor, sau un drept de proprietate, sau un drept de folosinţă, sau numai servitute (*C. civ. 480 şi urm., 517 şi urm., 565 şi urm., 576 şi urm., 1720*).

Notă: Dreptul de folosinţă prevăzut în text se referă la uzufruct, uz, abitaţie. Legislaţia noastră civilă cunoaşte şi alte drepturi reale, corespunzătoare proprietăţii publice sau proprietăţii private, nereglementate de Codul civil, cum sunt: dreptul de superficie, dreptul de administrare, dreptul de concesiune sau dreptul de folosinţă.

Scanned with OKEN Scanner

Titlul II. Despre proprietate

Art. 480. Proprietatea este dreptul ce are cineva de a se bucura şi dispune de un lucru în mod exclusiv şi absolut, însă în limitele determinate de lege (*C. civ. 475, 479, 481 şi urm., 489 şi urm., 585, 586, 620 şi urm., 841 şi urm., 1001, 1002, 1306, 1310*).

Notă: A se vedea şi art. 44 – *Dreptul de proprietate privată* şi art. 136– *Proprietatea* din Constituţie, republicată, precum şi Legea nr. 213/1998 privind proprietatea publică şi regimul juridic al acesteia, cu modificările şi completările ulterioare, *infra*, nr. 4.

Art. 481. Nimeni nu poate fi silit a ceda proprietatea sa, afară numai pentru cauză de utilitate publică şi primind o dreaptă şi prealabilă despăgubire (*C. civ. 475, 480, 597, 616*).

Note: 1. A se vedea şi art. 44 alin. (3) din Constituţie, republicată, precum şi Legea nr. 33/1994 privind exproprierea pentru cauză de utilitate publică, *infra*, nr. 3.

2. Potrivit art. 1 din Protocolul nr. 1 adiţional la Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale: *„Nimeni nu poate fi lipsit de proprietatea sa decât pentru cauză de utilitate publică şi în condiţiile prevăzute de lege şi de principiile generale ale dreptului internaţional”*.

Art. 482. Proprietatea unui lucru mobil sau imobil dă drept asupra tot ce produce lucrul şi asupra tot ce se uneşte, ca accesoriu, cu lucrul, într-un mod natural sau artificial. Acest drept se numeşte drept de accesiune (*C. civ. 480, 483 şi urm., 629, 645, 903 şi urm., 1324 şi urm., 1396, 1750, 1777, 1824*).

Capitolul I. Despre dreptul de accesiune asupra celor produse de lucru

Art. 483. Fructele naturale sau industriale ale pământului, fructele civile, sporul animalelor (prăsila), se cuvin proprietarului în puterea dreptului de accesiune (*C. civ. 483, 484, 522 şi urm., 1730 pct. 1*).

Scanned with OKEN Scanner

Art. 484. Fructele produse de vreun lucru nu se cuvin proprietarului, decât cu îndatorire din parte-i de a plăti semănăturile, arăturile şi munca pusă de alţii (*C. civ. 483, 494, 524, 552, 997*).

Art. 485. Posesorul nu câştigă proprietatea fructelor decât când posedă cu bună-credinţă; la cazul contrariu, el este dator de a înapoia productele, împreună cu lucrul, proprietarului care-l revendică (*C. civ. 486, 487, 494, 522, 523, 525, 994 şi urm., 1090, 1846 şi urm., 1898, 1909*).

Art. 486. Posesorul este de bună-credinţă când posedă ca proprietar în puterea unui titlu translativ de proprietate, ale cărui viciuri nu-i sunt cunoscute (*C. civ. 485, 487, 494, 995, 997, 1854 şi urm., 1858, 1890, 1894, 1898*).

Art. 487. El încetează de a fi cu bună-credinţă din momentul când aceste viciuri îi sunt cunoscute (*C. civ. 486, 994*).

Capitolul II. Despre dreptul de accesiune asupra celor unite şi încorporate cu lucrul

Art. 488. Tot ce se uneşte şi se încorporează cu lucrul se cuvine proprietarului lucrului, potrivit regulilor statornicite mai jos (*C. civ. 482, 489 şi urm., 903, 1325*).

Secţiunea I. Despre dreptul de accesiune relativ la lucrurile imobile

Art. 489. Proprietatea pământului cuprinde în sine proprietatea suprafeţei şi a subfeţei lui (*C. civ. 480, 490 şi urm., 579, 607 şi urm., 610, 612, 613, 620*).

Notă: A se vedea şi:
– Constituţia, republicată, art. 136 alin. (3), potrivit căruia: „*Bogăţiile de interes public ale subsolului, spaţiul aerian, apele cu potenţial energetic valorificabil, de interes naţional, plajele, marea teritorială, resursele naturale ale zonei economice şi ale platoului continental, precum şi alte bunuri stabilite de legea organică, fac obiectul exclusiv al proprietăţii publice.*";
– Legea minelor nr. 85/2003, art. 1, potrivit căruia: „*Resursele minerale situate pe teritoriul şi în subsolul ţării şi al platoului continental în zona*

Scanned with OKEN Scanner

economică a României din Marea Neagră, delimitate conform principiilor dreptului internaţional şi reglementărilor din convenţiile internaţionale la care România este parte, fac obiectul exclusiv al proprietăţii publice şi aparţin statului român.";
– Legea petrolului nr. 238/2004 , art. 1 alin. (1), potrivit căruia *„Resursele de petrol situate în subsolul ţării şi al platoului continental românesc al Mării Negre, delimitat conform principiilor dreptului internaţional şi convenţiilor internaţionale la care România este parte, fac obiectul exclusiv al proprietăţii publice şi aparţin statului român.*";
– Codul aerian (O.G. nr. 29/1997, republicată), art. 6.

Art. 490. Proprietarul poate face asupra pământului toate plantaţiile şi clădirile ce găseşte de cuviinţă, afară de excepţiile statornicite la capul [1] care tratează despre servituţi (*C. civ. 480, 489, 492, 576 şi urm., 607 şi urm., 1776*).

Art. 491. Proprietarul poate face sub faţa pământului toate construcţiile şi săpăturile ce găseşte de cuviinţă, şi trage din ele toate foloasele ce acestea ar produce, afară de modificările prescrise de legi şi regulamente privitoare la mine, precum şi de legile şi regulamentele poliţieneşti (*C. civ. 480, 489, 490, 492, 538, 607 şi urm., 610, 612, 613, 620*).

Notă: 1. A se vedea *Nota* de la art. 489.
2. Termenii *„legile şi regulamentele poliţieneşti"* se referă la reglementările administrative în materie.

Art. 492. Orice construcţie, plantaţie sau lucru făcut în pământ sau asupra pământului, sunt prezumate a fi făcute de către proprietarul acelui pământ cu cheltuiala sa şi că sunt ale lui, până ce se dovedeşte din contra (*C. civ. 463, 489, 493, 1202*).

Art. 493. Proprietarul pământului care a făcut construcţii, plantaţii şi lucrări cu materiale străine, este dator să plătească valoarea materialelor. El mai poate fi osândit, după împrejurări, pentru o asemenea urmare şi la plata de daune-interese. Dar proprietarul materialelor n-are drept a le ridica (*C. civ. 492, 494, 499, 515, 998, 999, 1084, 1909*).

[1] Legiuitorul a voit să zică *„la titlul"* în loc de *„la capul"* deoarece materia servituţilor formează în Codul civil un titlu aparte, respectiv Titlul IV – „Despre servituţi".

Scanned with OKEN Scanner

Art. 494. (1) Dacă plantaţiile, construcţiile şi lucrările au fost făcute de către o a treia persoană cu materialele ei, proprietarul pământului are dreptul de a le ţine pentru dânsul, sau de a îndatora pe acea persoană să le ridice.

(2) Dacă proprietarul pământului cere ridicarea plantaţiilor şi a construcţiilor, ridicarea va urma cu cheltuiala celui ce le-a făcut; el poate chiar, după împrejurări, fi condamnat la daune-interese pentru prejudiciile sau vătămările ce a putut suferi proprietarul locului.

(3) Dacă proprietarul voieşte a păstra pentru dânsul acele plantaţii şi clădiri, el este dator a plăti valoarea materialelor şi preţul muncii, fără ca să se ia în consideraţie sporirea valorii fondului, ocazionată prin facerea unor asemenea plantaţii şi construcţii. Cu toate acestea, dacă plantaţiile, clădirile şi operele au fost făcute de către o a treia persoană de bună-credinţă, proprietarul pământului nu va putea cere ridicarea sus-ziselor plantaţii, clădiri şi lucrări, dar va avea dreptul sau de a înapoia valoarea materialelor şi preţul muncii, sau de a plăti o sumă de bani egală cu aceea a creşterii valorii fondului (*C. civ. 766, 771, 997, 1076, 1084*).

Art. 495. Creşterile de pământ ce se fac succesiv şi pe nesimţite la malurile fluviului şi ale râurilor se numesc *aluviune*. Aluviunea este în folosul proprietarului riveran, când e vorba de un fluviu sau râu navigabil, plutitor sau neplutitor, cu îndatorire însă pentru proprietar de a lăsa, pe pământul său, drumul trebuitor pentru conducerea vaselor (*C. civ. 476 şi urm., 482, 488, 496 şi urm., 587*).

Notă: Potrivit art. 3 din Legea apelor nr. 107/1996, cu modificările aduse ulterior: *„Art. 3. (1) Aparţin domeniului public al statului apele de suprafaţă cu albiile lor minore cu lungimi mai mari de 5 km şi cu bazine hidrografice ce depăşesc suprafaţa de 10 km², malurile şi cuvetele lacurilor, precum şi apele subterane, apele maritime interioare, faleza şi plaja mării, cu bogăţiile lor naturale şi potenţialul valorificabil, marea teritorială şi fundul apelor maritime.*

(2) Albiile minore cu lungimi mai mici de 5 km şi cu bazine hidrografice ce nu depăşesc suprafaţa de 10 km², pe care apele nu curg permanent, aparţin deţinătorilor, cu orice titlu, ai terenurilor pe care se formează sau curg. Proprietarii acestor albii trebuie să folosească aceste ape în concordanţă cu condiţiile generale de folosire a apei în bazinul respectiv.

(3) Insulele, care nu sunt în legătură cu terenurile cu mal la nivelul mediu al apei, aparţin proprietarului albiei apei.

(4) Apa subterană poate fi folosită de proprietarul terenului, numai în măsura în care este utilizată conform art. 9 alin. (2).

Scanned with OKEN Scanner

(5) Sunt exceptate de la prevederile alin. (1) pepinierele şi crescătoriile piscicole aflate în afara cursurilor de apă."

Art. 496. (1) Tot ale proprietarului riveran sunt şi pământurile lăsate de apele curgătoare, când ele se retrag pe nesimţite de la unul din ţărmuri şi se îndreaptă către celălalt ţărm; proprietarul ţărmului de unde apa s-a retras profită de aluviune, fără ca proprietarul ţărmului opus să poată reclama pământul cel pierdut.

(2) Acest drept nu are loc în privirea pământurilor părăsite de apa mării (C. civ. 476, 495).

Notă: A se vedea şi *Nota* de la art. 495, precum şi art. 42 din Legea apelor nr. 107/1996, cu modificările aduse ulterior, potrivit căruia: *„**Art. 42.** (1) În situaţia în care un curs de apă îşi formează o albie nouă, părăsind în mod natural pe cea veche, riveranii sau utilizatorii de apă pot să solicite, prin derogare de la prevederile art. 496 din Codul civil, în termen de un an, aprobarea Regiei Autonome «Apele Române» pentru readucerea apei în vechea albie, pe cheltuiala acestora. Litigiile se soluţionează de instanţele judecătoreşti.*

(2) Dacă, în termen de un an de la sfârşitul anului în care apa a părăsit albia, nu se formulează o cerere conform alin. (1), albia veche rămâne în proprietatea riveranilor, iar albia nouă se consideră albie naturală şi se înregistrează în Cadastrul apelor, fiind preluată în administrare de Regia Autonomă «Apele Române».

(3) Pentru interese publice, readucerea apei în albia veche se realizează la propunerea Regiei Autonome «Apele Române», cu consultarea riveranilor, cu avizul comitetului de bazin şi cu aprobarea Ministerului Apelor, Pădurilor şi Protecţiei Mediului, cheltuielile suportându-se de la bugetul de stat."

Art. 497. Aluviunea nu are loc în privirea lacurilor, heleşteielor şi a iazurilor; proprietarul lor conservă totdeauna pământul acoperit de apă, când ea este la înălţimea scurgerii heleşteului, iazului, chiar dacă câtimea apei ar scădea în urmă; şi viceversa, proprietarul iazului nu câştigă nici un drept asupra pământului riveran ce se acoperă de apa iazului când urmează vărsături extraordinare (*C. civ. 495, 1847*).

Notă: A se vedea art. 136 alin. (4) din Constituţie, republicată, precum şi *Nota* de la art. 495.

Art. 498. Dacă un fluviu sau râu, navigabil sau nu, rupe deodată o parte mare, şi care se poate recunoaşte, de pământ, şi o lipeşte la pământul

Scanned with OKEN Scanner

unui alt proprietar, acea parte rămâne a cui a fost pământul de la care s-a rupt; însă dacă se va reclama în termen de un an (*C. civ. 476, 495, 1894*).

Notă: A se vedea *Nota* de la art. 495.

Art. 499. Insulele şi prundurile, care se formează în albia fluviilor şi a râurilor navigabile sau plutitoare, sunt ale statului, dacă nu i se opune titlu sau prescripţie (C. civ. 476, 1844).

Notă: Prescripţia achizitivă nu poate fi opusă în ceea ce priveşte bunurile care constituie domeniul public. În acest sens, a se vedea *Nota* de la art. 1844. A se vedea şi *Nota* de la art. 495.

Art. 500. Insulele şi prundurile, care se formează în râurile nenavigabile şi neplutitoare, sunt ale proprietarului ţărmului pe care ele s-au format; dacă insula formată trece peste jumătatea râului, atunci fiecare proprietar riveran are dreptul de proprietate asupra părţii de insulă ce se întinde spre el, pornind de la jumătatea râului.

Notă: A se vedea *Nota* de la art. 495.

Art. 501. Dacă un râu sau un fluviu, formându-şi un braţ nou, taie şi înconjoară pământul unui proprietar riveran şi face prin acest chip o insulă, proprietarul nu pierde pământul ce s-a transformat în insulă, chiar dacă el s-a făcut de un fluviu sau de un râu navigabil sau plutitor (*C. civ. 476, 499*).

Notă: A se vedea *Nota* de la art. 495.

Art. 502. Dacă un fluviu sau un râu îşi face un nou curs părăsind vechea sa albie, această albie se împarte între proprietarii mărginari.

Notă: A se vedea *Nota* de la art. 495.

Art. 503. Orice animale sau zburătoare sălbatice trec în cuprinsul nostru se fac ale noastre, pe cât timp rămân la noi, afară numai dacă asemenea trecere s-a ocazionat prin fraude sau prin artificii (*C. civ. 468, 998, 1898*).

Notă: A se vedea şi Legea nr. 407/2006 a vânătorii şi protecţiei fondului cinegetic (M. Of. nr. 944 din 22 noiembrie 2006).

Scanned with OKEN Scanner

Secţiunea II. Despre dreptul de accesiune relativ la lucrurile mişcătoare

Art. 504. Dacă două lucruri a doi deosebiţi stăpâni s-au unit împreună încât amândouă formează un singur tot, dar se pot despărţi şi conserva fiecare în parte după despărţire, atunci totul format este al proprietarului lucrului care constituie partea principală, rămânând el dator a plăti celuilalt proprietar preţul lucrului ce a fost unit cu principalul (*C. civ. 473, 505 şi urm.*).

Art. 505. Este principal acela din două lucruri, pentru uzul sau pentru ornamentul, pentru completarea cărui a servit unirea celuilalt lucru (*C. civ. 504, 506, 508 şi urm., 511 şi urm.*).

Art. 506. Când însă lucrul unit este mult mai de preţ decât lucrul principal, şi când el s-a unit fără ştirea proprietarului, acesta poate cere despărţirea şi restituirea lucrului unit, chiar dacă ar rezulta din despărţire oarecare vătămare lucrului către care el a fost unit (*C. civ. 504 şi urm., 728*).

Art. 507. Dacă din cele două lucruri unite pentru a forma un singur tot, nici unul nu poate fi privit ca accesoriu al celuilalt, atunci acela este considerat ca principal care va fi mai mare în valoare. Dacă valoarea ambelor lucruri ar fi mai tot aceeaşi, atunci lucrul cel mai mare în volum va fi considerat ca principal (*C. civ. 504 şi urm., 511, 512*).

Art. 508. Dacă un meşter sau altcineva a întrebuinţat materia care nu era a sa şi a făcut un lucru nou, atunci proprietarul materiei întrebuinţate are dreptul de a reclama lucrul format din ea, plătind preţul muncii, atât când acel obiect ar putea cât şi când el n-ar putea reveni în starea primitivă (*C. civ. 484, 509 şi urm., 514, 515, 997, 1478*).

Art. 509. Dacă însă manopera ar fi atât de importantă încât ar întrece cu mult valoarea materiei întrebuinţate, atunci munca lucrătorului va fi considerată ca parte principală şi lucrătorul va avea dreptul de a reţine lucrul format, plătind proprietarului preţul materiei (*C. civ. 508, 514 şi urm., 1478*).

Art. 510. Când cineva a întrebuinţat în parte materia care era a sa, şi în parte materia străină, pentru a forma un lucru nou, fără ca nici o parte din materie să-şi fi pierdut cu totul fiinţa, şi dacă acele materii nu se mai pot

Scanned with OKEN Scanner

despărţi fără vătămare sau pagubă, atunci lucrul format se cuvine ambilor proprietari, celui dintâi în proporţie cu materia ce era a sa, şi celuilalt în proporţie cu materia sa şi cu preţul muncii sale (*C. civ. 506 şi urm., 511 şi urm., 728, 1388 şi urm.*).

Art. 511. (1) Când un lucru s-a format din amestecarea mai multor materii cu diferiţi stăpâni din care niciuna nu poate fi considerată ca materie principală, atunci proprietarul, în neştiinţa căruia a urmat amestecarea, poate cere desfacerea lor, dacă ea este cu putinţă a se desface.

(2) Dacă materiile amestecate nu se mai pot despărţi fără vătămare sau pagubă, atunci lucrul format se cuvine tuturor stăpânilor, fiecărui însă în proporţie cu câtimea, calitatea şi valoarea materiilor lui, întrebuinţate la facerea acelui lucru (*C. civ. 512 şi urm., 728 şi urm., 1388 şi urm.*).

Art. 512. Dacă materia unui din proprietari ar covârşi pe cealaltă materie prin valoare şi cantitate, atunci proprietarul materiei mai cu preţ va putea cere lucrul format prin amestecare, plătind însă celuilalt proprietar preţul materiei sale (*C. civ. 505 şi urm., 511, 513 şi urm.*).

Art. 513. Când lucrul format rămâne comun între proprietarii materiilor din care s-a format, atunci lucrul se va vinde prin licitaţie şi preţul se va împărţi (*C. civ. 506 şi urm., 510, 511, 728, 1388 şi urm.*).

Art. 514. În toate cazurile în care proprietarul materiei întrebuinţate fără ştirea lui la formarea unui lucru nou este în drept de a reclama lucrul format, el are şi voia de a cere în loc de lucrul format o materie de aceeaşi natură, câtime, greutate, mărime şi calitate, sau valoarea aceleiaşi materii (*C. civ. 504 şi urm., 508 şi urm., 515*).

Art. 515. Oricare vor fi întrebuinţat materii străine, fără ştirea proprietarului lor, vor putea după împrejurări fi osândiţi şi la plată de daune-interese, şi aceasta fără prejudiciul urmăririlor prin canal extraordinar [1] (*C. civ. 506 şi urm., 998, 999, 1084*).

Art. 516. Principiile regulilor de mai sus vor servi judecătorilor şi în deciziunea cazurilor analoge cu cele precedente (*C. civ. 3, 504-515*).

---

[1] Acţiune penală.

Scanned with OKEN Scanner

Titlul III. Despre uzufruct, despre uz şi despre abitaţiune

Capitolul I. Despre uzufruct

Art. 517. Uzufructul este dreptul de a se bucura cineva de lucrurile ce sunt proprietatea altuia, întocmai ca însuşi proprietarul lor, însă cu îndatorirea de a le conserva substanţa (*C. civ. 479, 480, 518 şi urm., 540 şi urm., 557 şi urm., 804, 844, 1750, 1824*).

Art. 518. Uzufructul se stabileşte prin lege sau prin voinţa omului (*C. civ. 517, 519, 805, 844, 1801, 1846, 1890, 1895 şi urm.*).

Notă: Prin abrogarea art. 285, 338, 684 şi 1242 Cod civil, au fost desfiinţate drepturile de uzufruct legal stabilite de Codul civil, şi anume dreptul de uzufruct legal al părinţilor asupra bunurilor copiilor, dreptul soţului asupra bunurilor dotale şi dreptul văduvei fără avere la moştenirea bărbatului ei.

Art. 519. Uzufructul se poate stabili saù pur, sau cu termen, sau cu condiţie (*C. civ. 557, 560, 1004 şi urm., 1017, 1019, 1022 şi urm., 1295*).

Art. 520. Uzufructul se poate stabili pe tot felul de bunuri mobile şi imobile (*C. civ. 462 şi urm., 472 şi urm., 526 şi urm., 1295, 1750 pct. 2*).

Notă: Constituirea uzufructului asupra unui teren, cu sau fără construcţii, prin acte juridice între vii, trebuie făcută în formă autentică, sub sancţiunea nulităţii absolute. A se vedea în acest sens dispoziţiile art. 2 din Titlul X – *Circulaţia juridică a terenurilor* al Legii nr. 247/2005 (M. Of. nr. 653 din 22 iulie 2005), *infra*, nr. 5.

Secţiunea I. Despre drepturile uzufructuarului

Art. 521. Uzufructuarul are drept de a se bucura de tot felul de fructe ce poate produce obiectul asupra căruia are uzufruct, fie naturale, fie industriale, fie civile (*C. civ. 517, 522 şi urm., 544*).

Art. 522. Fructele naturale sunt acelea ce pământul produce de la sine; producţia şi prăsila (sporul animalelor) sunt asemenea fructe naturale. Fructele industriale ale unui fond sunt acelea ce se dobândesc prin cultură (*C. civ. 483 şi urm., 524 şi urm., 555, 556*).

Scanned with OKEN Scanner

Art. 523. Fructele civile sunt chiriile caselor, dobânzile sumelor exigibile, venitul rentelor; arendele intră în clasa fructelor civile (*C. civ. 525, 527, 542, 543, 994, 1411, 1587, 1589, 1639 şi urm., 1730 pct. 1, 1907*).

Art. 524. Fructele naturale şi industriale, neculese în momentul când se deschide dreptul de uzufruct, sunt ale uzufructuarului. Acelea ce se găsesc în aceeaşi stare când se sfârşeşte dreptul de uzufruct sunt ale proprietarului, fără de a putea pretinde unul de la altul despăgubire pentru cheltuielile urmate pentru arături şi semănături. Drepturile colonului parţiar [1] ce vor fi existat la începutul sau la finele uzufructului nu pot fi vătămate de dispoziţia precedentă (*C. civ. 465, 484, 522, 534*).

Art. 525. Fructele civile se socotesc dobândite zi cu zi, şi se cuvin uzufructuarului, în proporţie cu durata uzufructului său. Această regulă se aplică la arenzi şi la chiriile caselor şi la alte fructe civile (*C. civ. 523, 527, 542, 543, 994, 1411, 1413, 1586, 1587, 1639 şi urm., 1907*).

Art. 526. Dacă uzufructul cuprinde lucruri cu care nu se poate cineva servi fără a le consuma, precum bani, grâne, băuturi, uzufructuarul are dreptul de a dispune de ele, însă cu îndatorire de a le înapoia în aceeaşi cantitate, calitate şi valoare, sau preţul, la sfârşitul uzufructului (*C. civ. 521, 557 şi urm.*).

Art. 527. Uzufructul unei rente pe viaţă dă uzufructuarului, pe durata uzufructului său, dreptul de a percepe veniturile, fără de a fi obligat la nici un fel de restituire (*C. civ. 521, 523, 1639 şi urm.*).

Art. 528. Dacă uzufructul cuprinde lucruri care, fără a se consuma îndată, se strică după o vreme prin întrebuinţarea lor, precum rufele, mobilele casei, uzufructuarul are dreptul de a se sluji de dânsele pentru întrebuinţarea la care ele sunt destinate, şi nu este obligat de a le înapoia la sfârşitul uzufructului decât în starea ce se vor afla, însă nestricate din dol sau culpă (*C. civ. 517, 534, 543, 555, 556, 998, 1102, 1156*).

Art. 529. (1) Dacă uzufructul cuprinde păduri destinate de proprietarul lor la tăieri periodice, uzufructuarul este dator a păstra ordinea şi câtimea tăierii, în conformitate cu regulile stabilite de proprietar, sau cu uzul locului, fără a putea pretinde vreo despăgubire nici uzufructuarul, nici moştenitorii săi, pentru părţile lăsate netăiate în timpul uzufructului său.

---

[1] Dijmaş.

Scanned with OKEN Scanner

(2) Arborii care se pot scoate dintr-un seminariu de pomi [1], fără degradarea acestuia nu vor face parte din uzufruct decât cu îndatorire, pentru uzufructuar, de a se conforma obiceiului local în privirea înlocuirii lor (*C. civ. 466, 524, 530 şi urm.*).

Notă: A se vedea şi Legea fondului funciar nr. 18/1991, republicată, precum şi Legea nr. 46/2008 privind Codul silvic (M. Of. nr. 238 din 27 martie 2008).

Art. 530. Uzufructuarul se mai bucură, conformându-se cu epocile şi uzul vechi al proprietarului, de părţile de păduri înalte care au fost puse în tăiere regulată, sau că aceste tăieri se fac periodic pe o întindere de pământ determinată, sau că se fac numai de o câtime oarecare de arbori aleşi pe toată suprafaţa domeniului (*C. civ. 529, 531 şi urm.*).

Notă: A se vedea *Nota* de la art. 529.

Art. 531. În toate celelalte cazuri, uzufructuarul nu se poate atinge de arbori înalţi; va putea însă întrebuinţa, spre a face reparaţiile la care este obligat, arborii dezrădăcinaţi sau sfărâmaţi din accidente; poate chiar a tăia pentru acest sfârşit arborii trebuincioşi, cu îndatorire însă a constata în fiinţa proprietarului această trebuinţă (*C. civ. 529 şi urm., 532 şi urm., 545, 546*).

Art. 532. Uzufructuarul poate lua din păduri araci pentru vii, poate asemenea lua de pe pomi producte anuale sau periodice, însă toate acestea după obiceiul locului şi al proprietarului (*C. civ. 524, 529, 531*).

Art. 533. Pomii roditori care se usucă şi chiar acei ce sunt dezrădăcinaţi sau dărâmaţi din accidente se cuvin uzufructuarului, cu îndatorire de a-i înlocui prin alţii [*C. civ. 529 alin. (2), 531*].

Art. 534. Uzufructuarul se poate bucura el însuşi, sau închiria altuia, sau ceda exerciţiul dreptului său. De va închiria, urmează a se conforma pentru epocile când se preînnoiesc contractele şi pentru durata lor, regulilor întocmite pentru bărbat, în privinţa averii femeii sale la titlul *Despre contractul de căsătorie* (*C. civ. 523, 542, 1413, 1824 pct. 2*).

---

[1] Pepinieră.

Scanned with OKEN Scanner

Notă: 1. Dispoziţiile din titlul „*Despre contractul de căsătorie*", la care se referă art. 534, sunt art. 1268 şi 1269 C. civ., în prezent abrogate prin art. 49 al Decretului nr. 32/1954 pentru punerea în aplicare a Codului familiei şi a Decretului privitor la persoanele fizice şi persoanele juridice. Aceste dispoziţii referitoare la condiţiile şi durata contractelor de închiriere şi arendare rămân aplicabile în privinţa raporturilor dintre uzufructuar şi nudul proprietar datorită trimiterii pe care art. 534 o face la ele. Conţinutul acestor articole era următorul:

*„**Art. 1268.** Închirierea sau arendarea ce face bărbatul de averile dotale ale femeii pe mai mult de cinci ani, nu sunt obligatoare, în caz de separaţiune de patrimonii sau de desfacere a căsătoriei, pentru femeia sau pentru moştenitorii săi, decât până la împlinirea de cinci ani de la începutul lor, sau până la împlinirea fiecărui period cincinal următor în care se află părţile, la epoca separaţiunii de patrimonii sau a desfacerii căsătoriei.*

***Art. 1269.** Reînnoirea de arendare sau de închiriere a averilor dotale, făcută de bărbat înaintea expirării contractului cu mai mult de doi ani pentru bunurile rurale şi cu mai mult de un an pentru case, rămâne fără efect pentru femeia sau moştenitorii săi, dacă, în momentul separaţiunii de patrimonii sau al desfacerii căsătoriei, încă nu a început a se pune în lucrare".*

2. Referitor la contractul de închiriere a locuinţelor, a se vedea Legea locuinţei nr. 114/1996, cu modificările ulterioare *infra*, nr. 11, iar referitor la contractul de arendare, a se vedea Legea arendării nr. 16/1994, cu modificările ulterioare, *infra*, nr. 10.

Art. 535. Uzufructuarul se foloseşte de adăugirile făcute prin aluviune la obiectul asupra căruia are uzufruct (*C. civ. 495 şi urm.*).

Art. 536. El se foloseşte de drepturile de servitute şi în genere de toate drepturile de care se poate folosi proprietarul, şi se foloseşte întocmai ca însuşi proprietarul (*C. civ. 517, 554, 576 şi urm., 639*).

Art. 537. (1) Uzufructuarul se foloseşte asemenea întocmai ca proprietarul de minele, pietrăriile şi nisipurile ce sunt în exploatare la deschiderea dreptului de uzufruct.

(2) Dacă însă se atinge de o exploatare, care nu s-ar putea face fără o concesiune, uzufructuarul nu se va putea bucura de ea fără a dobândi mai întâi învoirea guvernului.

Notă: Dispoziţiile art. 537 trebuie corelate cu dispoziţiile art. 136 alin. (3) din Constituţie, republicată, potrivit cărora bogăţiile de interes public ale subsolului fac obiectul exclusiv al proprietăţii publice. A se vedea şi Legea nr. 85/2003 a minelor (M. Of. nr. 197 din 27 martie 2003).

Scanned with OKEN Scanner

Art. 538. Uzufructuarul n-are nici un drept asupra minelor şi pietrăriilor nedeschise încă, nici asupra nisipurilor a căror exploatare nu e încă începută, nici asupra comorii care s-ar putea găsi în cursul uzufructului său.

Art. 539. (1) Proprietarul nu poate prin faptul său nici cu orice chip vătăma drepturile uzufructuarului.

(2) Uzufructuarul nu poate, la încetarea uzufructului, cere vreo despăgubire pentru îmbunătăţirile ce ar pretinde că a făcut, chiar când printr-însele ar fi sporit valoarea lucrului. El sau moştenitorii săi pot însă ridica oglinzi, tablouri şi alte ornamente, pe care le-ar fi aşezat, cu îndatorire de a restabili localul în starea ce a fost mai înainte (*C. civ. 469, 494, 998, 999*).

Secţiunea II. Despre obligaţiile uzufructuarului

Art. 540. Uzufructuarul ia lucrurile în starea în care se află; el însă nu poate intra în folosinţa lor decât după ce va face în prezenţa proprietarului, sau după ce-l va chema formal, inventarul lucrurilor mişcătoare şi constatarea stării în care se vor afla cele nemişcătoare, supuse uzufructului (*C. civ. 462 şi urm., 472 şi urm., 536, 1432*).

Art. 541. Este dator a da cauţiune că se va folosi ca un bun părinte de familie, de nu va fi scutit prin actul constitutiv al uzufructului; cu toate acestea taţii, mamele ce vor avea uzufructul legal al averii copiilor lor, vânzătorul sau donatorul care şi-au rezervat uzufructul, nu sunt obligaţi a da cauţiune (*C. civ. 540, 1080, 1652 şi urm., 1675 şi urm.*).

Notă: Dreptul de uzufruct legal al părinţilor asupra bunurilor copiilor a fost desfiinţat prin abrogarea art. 338 din Codul civil.

Art. 542. Dacă uzufructuarul nu găseşte cauţiune, nemişcătoarele se dau cu arendă, sumele de bani cuprinse în uzufruct se pun la dobândă, productele se vând şi preţul lor se pune asemenea la dobândă; dobânzile acestor sume şi preţul arendelor se cuvin uzufructuarului (*C. civ. 525, 543, 544, 1411 şi urm., 1587 şi urm.*).

Art. 543. În lipsă de cauţiune din partea uzufructuarului, proprietarul poate cere ca mobilele supuse periciunii prin întrebuinţare să se vândă spre a se pune preţul la dobândă, şi uzufructuarul se foloseşte de dobânzi în cursul uzufructului; cu toate acestea uzufructuarul va putea cere şi

Scanned with OKEN Scanner

judecătorii vor putea ordona, după împrejurări, ca o parte din lucrurile mişcătoare necesare pentru propriile sale trebuinţe să i se lase sub simpla sa depunere de jurământ şi cu îndatorire de a le preda la curmarea uzufructului (*C. civ. 528, 542*).

Art. 544. Întârzierea de a da cauţiune nu ridică uzufructuarului dreptul de a se folosi de fructele la care el avea drept; ele i se cuvin din momentul de când s-a deschis uzufructul (*C. civ. 517, 524, 525, 542, 543*).

Art. 545. Uzufructuarul nu este obligat decât la reparaţiile de întreţinere. Reparaţiile cele mari rămân în sarcina proprietarului, afară numai dacă acestea s-ar fi cauzat din lipsa reparaţiilor de întreţinere de la deschiderea uzufructului, în care caz uzufructuarul este obligat a le face şi pe acestea (*C. civ. 517, 531, 540, 546 şi urm., 558, 998, 999, 1447 şi urm.*).

Art. 546. Reparaţiile cele mari sunt acele ale zidurilor celor mari şi ale boltelor, restabilirea grinzilor şi acoperişului întreg, acelea ale zăgazelor şi ale zidurilor de sprijinire şi de împrejmuire în total; toate celelalte reparaţii sunt de întreţinere (*C. civ. 531, 545, 547*).

Art. 547. Nici proprietarul, nici uzufructuarul nu sunt obligaţi a reclădi ceea ce a căzut de vechime sau s-a distruit [1] din caz fortuit (*C. civ. 539, 540, 546, 557, 563 şi urm., 1083*).

Art. 548. Uzufructuarul este obligat, în cursul folosinţei sale, la toate sarcinile anuale ale fondului, precum contribuţiile şi altele ce după obiceiu sunt considerate ca sarcini ale fructelor (*C. civ. 545*).

Art. 549. În privinţa sarcinilor ce pot fi impuse pe proprietate, în cursul uzufructului, proprietarul şi uzufructuarul contribuie după modul următor: proprietarul este obligat a le plăti şi uzufructuarul a-i răspunde dobânzile, iar dacă uzufructuarul le-a plătit, el are dreptul de a cere capetele [2] plătite de la proprietar, la expirarea uzufructului (*C. civ. 550, 552, 557 şi urm., 1589*).

Art. 550. Acel ce câştigă cu titlul gratuit un uzufruct universal, sau cu titlu universal, este dator a achita în proporţie cu folosinţa sa şi fără niciun drept de repetiţiune, legatele, pensiile alimentare şi veniturile rentelor perpetue sau pe viaţă care privesc asupra patrimoniului (*C. civ. 844 şi urm., 888 şi urm., 894 şi urm., 902 şi urm., 1639*).

---

[1] Distrus.
[2] Capitalul.

Scanned with OKEN Scanner

Art. 551. Uzufructuarul cu titlu particular nu se obligă la plata datoriilor pentru care fondul este ipotecat şi, de va fi silit să le plătească, are acţiune în contra proprietarului (*C. civ. 899 şi urm., 905, 991, 1746 şi urm., 1790 şi urm.*).

Art. 552. Uzufructuarul fie universal, fie cu titlu universal, trebuie să contribuie împreună cu proprietarul la plata datoriilor după cum urmează: se preţuieşte valoarea fondului supus uzufructului, se defige [1] în urmă câtimea cu care urmează a contribui la plata datoriilor în proporţie cu valoarea zisului fond. Dacă uzufructuarul voieşte să avanseze suma pentru care trebuie fondul să contribuie, capitalul i se înapoiază la sfârşitul uzufructului fără nicio dobândă. Iar de nu va voi uzufructuarul a face acest avans, proprietarul poate, după a sa voinţă, sau să plătească dânsul acea sumă, şi atunci uzufructuarul îi plăteşte dobânzile în tot cursul uzufructului, sau să pună în vânzare o parte din averea supusă uzufructului până se va dobândi un preţ analog sumei datorite (*C. civ. 775, 893, 896*).

Art. 553. Uzufructuarul e dator a plăti numai cheltuielile proceselor ce privesc folosinţa şi celelalte condamnaţiuni la care procesele arătate pot da naştere.

Art. 554. Dacă în cursul uzufructului, o a treia persoană face vreo uzurpare asupra fondului, sau vreo altă încercare spre a călca drepturile proprietarului, uzufructuarul este ţinut a-l denunţa proprietarului, căci la din contră uzufructuarul rămâne răspunzător pentru toate daunele ce ar putea rezulta pentru proprietar, precum ar fi răspunzător pentru orice stricăciune s-ar face de el însuşi.

Art. 555. Dacă uzufructul are de obiect un animal şi dacă acesta va pieri fără culpa uzufructuarului, el nu este obligat a da proprietarului alt animal în loc, nici de a-i plăti preţul.

Art. 556. (1) Dacă turma pe care un uzufruct a fost constituit, din întâmplare sau din boală, va pieri cu totul şi fără culpa uzufructuarului, acesta nu este obligat decât a-i da seama de piei sau de valoarea lor.

(2) Dacă turma nu va pieri cu totul, uzufructuarul este dator de a înlocui numărul vitelor pierdute, prin vitele ce dă sporul.

---

[1] Se stabileşte.

Scanned with OKEN Scanner

Secţiunea III. Despre stingerea uzufructului

Art. 557. Uzufructul se stinge prin moartea uzufructuarului, prin expirarea termenului pentru care uzufructul a fost acordat, prin consolidarea sau întrunirea asupra aceleiaşi persoane a ambelor calităţi de proprietar şi de uzufructuar;

prin neuzul dreptului de uzufruct în decurs de 30 de ani;

prin totala desfiinţare a lucrului asupra cărui uzufructul era constituit (*C. civ. 969, 1154, 1156, 1890*).

Notă: Potrivit art. 28 alin. (3) din Legea nr. 33/1994 privind exproprierea pentru cauză de utilitate publică *„ Uzul, uzufructul, abitaţia şi superficia, (...) se sting prin efectul exproprierii, titularii acestora având dreptul la despăgubiri."*

Art. 558. (1) Uzufructul poate înceta asemenea prin abuzul ce face uzufructuarul de folosinţa sa, sau aducând stricăciuni fondului, sau lăsându-l să se degradeze din lipsă de întreţinere. Creditorii uzufructuarului pot interveni în contestaţiile pornite în contră-i pentru conservarea drepturilor lor; ei pot propune repararea degradărilor făcute şi a da garanţii pentru viitor.

(2) Judecătorii pot, după gravitatea împrejurărilor, sau a hotărî stingerea uzufructului, sau a lăsa pe proprietar să se bucure de fructele obiectului supus la uzufruct, cu îndatorire de a plăti pe fiecare an uzufructuarului sau celor ce prezintă drepturile sale o sumă hotărâtă până în ziua când uzufructul urma să înceteze (*C. civ. 545, 974*).

Art. 559. Uzufructul care nu e acordat particularilor nu poate trece peste 30 de ani.

Art. 560. Uzufructul constituit până ce o altă persoană va ajunge la o vârstă hotărâtă, ţine până la acea epocă, chiar de ar muri zisa persoană înaintea vârstei hotărâte.

Art. 561. Vânzarea lucrului supus la uzufruct nu aduce nici o schimbare dreptului uzufructuarului; el continuă a se folosi de uzufructul său, de nu a renunţat la dânsul în mod formal.

Art. 562. Creditorii uzufructuarului pot să ceară a se anula renunţarea făcută în paguba lor (*C. civ. 975, 976*).

Scanned with OKEN Scanner

Art. 563. Dacă o parte numai a lucrului supus la uzufruct s-a distruit [1], uzufructul se păstrează asupra părţii rămase (*C. civ. 1156*).

Art. 564. De va fi uzufructul constituit numai asupra unei clădiri, şi această clădire va arde sau se va distrui [2] din altă întâmplare, sau se va dărâma de vechime, uzufructuarul nu va avea drept de a se folosi de pământul pe care a fost clădirea, nici de materialurile rămase. Dacă uzufructul s-ar afla constituit asupra unui domeniu din care făcea parte şi clădirea, uzufructuarul se va folosi de pământ (*C. civ. 1156*).

Capitolul II. Despre uz şi abitaţiune

Art. 565. Drepturile de uz şi de abitaţiune se stabilesc şi se pierd în acelaşi chip ca şi uzufructul.

Art. 566. Ca şi în cazul de uzufruct, nu se poate folosi cineva de aceste drepturi, fără a da mai întâi cauţiune şi fără a face inventar (*C. civ. 540 şi urm.*).

Notă: Soţul supravieţuitor nu este obligat să dea cauţiune pentru exercitarea dreptului de abitaţie ce i se cuvine în temeiul art. 4 din Legea nr. 319/1944 pentru dreptul de moştenire al soţului supravieţuitor.

Art. 567. Uzuarul şi cel ce are dreptul de abitaţiune trebuie să se folosească de ele ca un bun părinte de familie.

Art. 568. Drepturile de uz şi de abitaţiune se regulează prin titlul care le-a înfiinţat şi primesc după cuprinderea lui mai multă sau mai puţină întindere.

Art. 569. Dacă titlul nu se explică asupra întinderii acestor drepturi, ele se regulează precum urmează.

Art. 570. (1) Cel ce are uzul unui loc nu poate pretinde mai multe fructe din acest loc decât se cuvine pentru trebuinţele sale şi ale familiei sale.

(2) Poate pretinde şi pentru trebuinţele copiilor ce va avea în urma constituirii dreptului de uz.

---

[1] Distrus.
[2] Distruge.

Scanned with OKEN Scanner

Art. 571. Uzuarul nu poate ceda nici închiria dreptul său altuia (*C. civ. 534, 573*).

Art. 572. (1) Cel ce are un drept de abitaţiune pe o casă poate şedea într-însa cu familia sa, chiar de n-ar fi fost însurat la epoca când i s-a dat acest drept.

(2) Cel ce are dreptul de abitaţiune poate închiria partea casei ce nu locuieşte.

Art. 573. Dreptul de abitaţiune nu poate fi nici cesionat, nici închiriat, afară de excepţia adusă la art. 572 (*C. civ. 534, 571*).

Notă: În ceea ce priveşte dreptul de abitaţiune al soţului supravieţuitor, a se vedea art. 4 alin. (2) teza a II-a din Legea nr. 319/1944 pentru dreptul de moştenire al soţului supravieţuitor, potrivit căruia dreptul de abitaţie al soţului supravieţuitor nu va putea fi cedat sau închiriat, chiar şi în cazul prevăzut de art. 572 alin. (2) Cod civil.

Art. 574. Dacă uzuarul absoarbe toate fructele fondului, sau dacă ocupă toată casa, e dator să facă cheltuielile de cultură, reparaţiile de întreţinere şi să plătească contribuţiile ca şi uzufructuarul. Dacă nu ia decât o parte din fructe sau dacă nu ocupă decât o parte din casă, el contribuie în proporţie cu lucrul de care se foloseşte (*C. civ. 545 şi urm.*).

Art. 575. Uzul pădurilor se va regula prin legi particulare.

Notă: A se vedea: Legea nr. 18/1991 a fondului funciar (republicată în M. Of. nr. 1 din 5 ianuarie 1998); Legea nr. 213/1998 privind proprietatea publică şi regimul juridic al acesteia (M. Of. nr. 448 din 24 noiembrie 1998); Legea nr. 1/2000 pentru reconstituirea dreptului de proprietate asupra terenurilor agricole şi celor forestiere, solicitate potrivit prevederilor Legii fondului funciar nr. 18/1991 şi ale Legii nr. 169/1997 (M. Of. nr. 8 din 12 ianuarie 2000); O.U.G. nr. 139/2005 privind administrarea pădurilor din România (M. Of. nr. 939 din 20 octombrie 2005); Legea nr. 46/2008 – Codul silvic (M. Of. nr. 238 din 27 martie 2008).

Scanned with OKEN Scanner

Titlul IV. Despre servituţi

Art. 576. Servitutea este o sarcină impusă asupra unui imobil pentru uzul şi utilitatea unui imobil având un alt stăpân.

Art. 577. Servituţile izvorăsc sau din situaţia naturală a locurilor, sau din obligaţia impusă de lege, sau din convenţia dintre proprietari (*C. civ. 578, 586 şi urm., 620 şi urm.*)

Capitolul I. Despre servituţi ce se nasc din situaţia locurilor

Notă: Servituţile reglementate în acest capitol sunt în realitate un mod de determinare a însuşi conţinutului dreptului de proprietate şi a limitelor de exercitare a acestui drept.

Art. 578. (1) Locurile inferioare sunt supuse a primi apele ce curg firește din locurile superioare, fără ca mâna omului să fi contribuit la aceasta.

(2) Proprietarul inferior nu poate ridica stavili ca să oprească această scurgere.

(3) Proprietarul superior nu poate face nicio lucrare spre agravarea servituţii fondului inferior.

Notă: Potrivit art. 26 din Legea apelor nr. 107/1996, cu modificările şi completările ulterioare: *„**Art. 26.** (1) Deţinătorii terenurilor din aval sunt obligaţi să primească apele ce se scurg în mod natural de pe terenurile situate în amonte.*

(2) Lucrările de barare sau de traversare a cursurilor de apă, care pot constitui obstacol în curgerea naturală a apelor, vor fi astfel concepute, realizate şi exploatate încât să nu influenţeze defavorabil curgerea apelor, în vederea asigurării atât a stabilităţii acestor lucrări, a albiilor minore şi a malurilor, cât şi pentru prevenirea unor efecte distructive sau păgubitoare. Lucrările construite fără a avea în vedere astfel de cerinţe trebuie modificate sau demolate de proprietarii sau deţinătorii lor, în condiţiile şi la termenele stabilite de Regia Autonomă «Apele Române». În caz contrar, Ministerul Apelor, Pădurilor şi Protecţiei Mediului, prin unităţile sale teritoriale, este abilitat să aplice sancţiuni potrivit legii, din oficiu sau la sesizarea Regiei Autonome «Apele Române».

Scanned with OKEN Scanner

(3) Obturarea sau blocarea, sub orice formă, precum şi scoaterea din funcţiune, în orice mod, a construcţiilor şi instalaţiilor de descărcare a apelor mari, sunt interzise.

(4) Deţinătorii de lucrări pe cursul de apă sau care au legătură cu apele, care au suferit daune materiale cauzate de nerespectarea cerinţelor prevăzute la alin. (2), au dreptul la despăgubire de la persoanele fizice sau juridice care se fac vinovate."

Art. 579. Cel ce are un izvor pe proprietatea sa poate face orice întrebuinţare cu dânsul, fără însă a vătăma dreptul ce proprietarul fondului inferior are dobândit sau prin vreun titlu sau prin prescripţie asupra acelui izvor.

Art. 580. În acest caz, prescripţia nu se poate dobândi decât prin o folosinţă neîntreruptă în timp de 30 de ani, socotiţi din ziua când proprietarul fondului inferior a făcut şi a săvârşit lucrări aparente destinate a înlesni trecerea şi scurgerea apei în proprietatea sa.

Art. 581. Proprietarul izvorului nu-i poate schimba cursul când izvorul dă apa trebuincioasă locuitorilor unei comune, unui sat sau unui cătun.

Art. 582. (1) Acela, a cărui proprietate este pe marginea unei ape curgătoare, afară de apele care sunt declarate dependente de domeniul public prin art. 476 la titlul *Despre distincţiunea bunurilor*, poate lua apă pentru irigaţia proprietăţilor sale, fără însă a o abate de tot.

(2) Acela prin al cărui fond trece apa o poate chiar întrebuinţa în toată întinderea prin care ar avea curgere, cu îndatorire numai a-i lăsa cursul firesc la ieşirea din proprietatea sa.

Notă: A se vedea şi Legea apelor nr. 107/1996, cu modificările şi completările ulterioare (M. Of. nr. 244 din 8 octombrie 1996).

Art. 583. De se ridică vreo contestaţie între proprietarii cărora aceste ape pot fi trebuincioase, tribunalele [1], la darea hotărârii, sunt datoare să caute a împăca interesul agriculturii cu respectul cuvenit proprietăţii, observând întotdeauna regulamentele particulare şi locale asupra curgerii şi uzului apelor.

[1] Instanţele.

Scanned with OKEN Scanner

Notă: A se vedea şi Legea fondului funciar nr. 18/1991, republicată, cu modificările ulterioare, precum şi Legea nr. 138/2004 a îmbunătăţirilor funciare, cu modificările ulterioare (republicată în M. Of. nr. 88 din 13 februarie 2009).

Art. 584. Orice proprietar poate îndatora pe vecinul său la grănițuirea proprietăţii lipite cu a sa; cheltuielile grănițuirii se vor face pe jumătate.

Art. 585. Tot proprietarul îşi poate îngrădi proprietatea, afară de excepţia ce se face la art. 616.

Capitolul II. Despre servituţile stabilite de lege

Notă: Servituţile reglementate în acest capitol sunt în realitate un mod de determinare a însuşi conţinutului dreptului de proprietate şi a limitelor de exercitare a acestui drept.

Art. 586. Servituţile stabilite de lege au de obiect utilitatea publică, sau a comunelor [1], ori aceea a particularilor.

Art. 587. (1) Acele stabilite pentru utilitatea publică sau comunală au de obiect cărarea sau poteca pe lângă marginea râurilor navigabile sau flotabile, construcţia sau reparaţia drumurilor, sau alte lucrări publice sau comunale.

(2) Tot ce priveşte acest fel de servituţi se determină de către legile sau regulamentele particulare [2].

Notă: Cu privire la art. 586, a se vedea şi: O.G. nr. 43/1997 (M. Of. nr. 237 din 29 iunie 1998) privind regimul drumurilor, republicată, cu modificările şi completările ulterioare; Legea apelor nr. 107/1996, cu modificările şi completările ulterioare; Legea fondului funciar nr. 18/1991, republicată, cu modificările ulterioare; Legea nr. 138/2004 a îmbunătăţirilor funciare, republicată în M. Of. nr. 88 din 13 februarie 2009, cu modificările ulterioare.

Art. 588. Legea supune pe proprietari la osebite obligaţii unul către altul, fără chiar să existe vreo convenţie între dânşii.

---

[1] Cu privire la termenul „comună" a se vedea Legea nr. 2/1968 privind organizarea teritorială a teritoriului României, republicată, cu modificările şi completările ulterioare, precum şi Legea nr. 215/2001 a administraţiei publice locale, cu modificările şi completările ulterioare.

[2] Dispoziţii normative speciale.

Scanned with OKEN Scanner

Art. 589. (1) Parte din aceste obligaţii e regulată de către legile asupra poliţiei rurale [1].

(2) Celelalte sunt relative la zidul sau la şanţul comun între vecini, la cazul când se poate înălţa un contrazid, la privirea asupra proprietăţii vecinului, la scurgerea streşinilor, la drumul de trecere.

Secţiunea I. Despre zidul şi şanţul comun

Art. 590. În oraşe şi la ţară, orice zid care serveşte de despărţire între clădiri sau între curte şi grădină, şi între ograde la ţară, se socoteşte comun, dacă nu există titlu sau semn care ar proba contrariul.

Art. 591. Este semn de necomunitate când culmea zidului este dreaptă şi perpendiculară despre peretele de o parte, iar despre cealaltă parte înfăţişează un plan înclinat; în acest caz, zidul se presupune că aparţine exclusiv proprietarului despre care există planul înclinat.

Art. 592. Reparaţia şi reclădirea zidului comun sunt în sarcina tuturor devălmaşilor, şi în proporţie cu dreptul fiecăruia .

Art. 593. Cu toate acestea, fiecare coproprietar al unui zid comun poate fi apărat de a contribui la reparaţii şi reclădiri, renunţând la dreptul său, dacă însă zidul comun nu ar sprijini vreo clădire a sa.

Art. 594. Fiecare coproprietar poate să zidească în contra unui zid comun şi să bage grinzi sau legături în toată grosimea zidului, lăsând 54 milimetri despre vecin, fără prejudiciul dreptului ce are vecinul ca să scurteze acele grinzi până în jumătatea zidului, în caz când şi el ar voi a pune grinzi tot în acele locuri, sau a lipi un coş (*C. civ. 599, 610, 611*).

Art. 595. Orice coproprietar poate să înalţe zidul comun, dar e dator a face singur cheltuiala înălţării, reparaţiile de întreţinere pentru partea înălţată şi totodată păgubirile pentru sarcina cauzată zidului comun în proporţie cu înălţimea.

Art. 596. Dacă zidul comun nu e în stare a purta greutatea înălţării, cel ce vrea să-l înalţe e dator a-l face din întreg din temelie, cu cheltuiala sa, şi orice adaos în grosime să-l facă pe locul său.

---

[1] Legea asupra poliţiei rurale din 25 decembrie 1868, la care se referă art. 589, a fost abrogată prin Legea din 22 martie 1937 privitoare la organizarea şi încurajarea agriculturii.

Scanned with OKEN Scanner

Art. 597. Vecinul care n-a contribuit la înălțare poate câștiga dreptul de comunitate, plătind cheltuiala pe jumătate, precum și prețul pe jumătate al locului ce s-ar fi întrebuințat pentru îngroșarea zidului.

Art. 598. Orice vecin al unui zid poate să-l facă comun, în parte sau tot, plătind stăpânului zidului jumătatea din valoarea sa, sau jumătate din valoarea părții ce vrea să facă comună, precum și jumătate din valoarea locului pe care este clădit zidul.

Art. 599. (1) Unul din vecini nu poate găuri zidul comun, nici să alăture sau să sprijine de dânsul vreo lucrare, fără consimțământul celuilalt.

(2) În caz de împotrivire, el nu poate face aceasta fără a regula mai întâi prin experți mijloacele necesare pentru ca acea lucrare să nu vatăme drepturile celuilalt.

Art. 600. Fiecare poate în orașe și suburbii a îndatora pe vecinul său, a contribui la clădirea și repararea îngrădirii ce desparte casele, curțile și grădinile lor; înălțimea îngrădirii se va hotărî după regulamentele particulare [1], sau după obiceiul obștesc și în lipsă de regulamente și de obicei, înălțimea zidului va fi de cel puțin doi metri, socotindu-se și coama.

Art. 601. Când se reclădește un zid comun sau o casă, toate servituțile active și pasive se perpetuă în privirea noului zid sau a noii case, fără a se putea însă îngreuna, dacă reclădirea s-a făcut mai înainte de împlinirea prescripției (*C. civ. 636 și urm.*).

Art. 602. Toate șanțurile între două proprietăți se socotesc comune de nu va fi titlu sau semn contrariu.

Art. 603. Este semn de necomunitate când pământul e înălțat sau aruncat numai de o parte a șanțului.

Art. 604. Șanțul se socotește a fi exclusiv al acelui în partea căruia pământul e aruncat.

Art. 605. Șanțul comun trebuie întreținut cu cheltuiala comună.

Art. 606. Orice gard ce desparte două proprietăți se socotește comun, afară dacă numai una singură din două proprietăți va fi îngrădită, sau de nu va fi un titlu sau posesiune îndestulătoare care să constate din contră.

[1] Dispoziții normative speciale.

Scanned with OKEN Scanner

Art. 607. Nu e iertat a sădi arbori care cresc înalţi decât în depărtarea hotărâtă de regulamentele particulare [1] sau de obiceiurile constante şi recunoscute şi în lipsă de regulamente şi de obiceiuri, în depărtare de doi metri, de la linia despărţitoare a celor două proprietăţi pentru arborii înalţi şi de o jumătate de metru pentru celelalte plantaţii şi garduri vii.

Art. 608. (1) Vecinul poate cere ca arborii şi gardurile vii puşi la o distanţă mai mică să se scoată.

(2) Acela pe a cărui proprietate se întind crăcile arborilor vecinului poate să-l îndatoreze a le tăia.

(3) Dacă rădăcinile se întind pe pământul său are drept a le tăia singur.

Art. 609. Arborii ce se află în gardul comun sunt comuni ca şi gardul şi fiecare din ambii proprietari e în drept a cere să-i taie.

Secţiunea II. Despre distanţa şi lucrările intermediare cerute pentru oarecare construcţii

Art. 610. Cel ce face un puţ sau o privată lângă un zid fie comun sau nu;

cel ce vrea să clădească un cămin sau o vatră, o fierărie, un cuptor sau o sobă, să-i alăture un ocol de vite, sau cel ce vrea să puie lângă zid un magazin [2] de sare, sau grămezi de materii corozive;

e îndatorat să lase depărtarea prescrisă de regulamente [3] şi obiceiuri particulare asupra unor asemenea obiecte, sau să facă lucrările prescrise de aceleaşi legi şi regulamente spre a nu aduce vătămare vecinului.

Notă: În legătură cu executarea construcţiilor a se vedea şi: Legea nr. 50/1991 privind autorizarea executării lucrărilor de construcţii, republicată, cu modificările şi completările ulterioare (republicată în M. Of. nr. 933 din 13 octombrie 2004), precum şi reglementările secundare în această materie; Legea nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului şi urbanismul, cu modificările şi completările ulterioare (M. Of. nr. 373 din 10 iulie 2001).

---

[1] Dispoziţii normative speciale.
[2] Depozit.
[3] Dispoziţii normative speciale.

Scanned with OKEN Scanner

Secţiunea III. Despre vederea în proprietatea vecinului

Art. 611. Unul din vecini nu poate face, fără consimţământul celuilalt, nici într-un chip, fereastră sau deschidere într-un zid comun.

Art. 612. Nimeni nu poate avea vedere sau ferestre spre vedere, nici balcoane sau alte asemenea asupra proprietăţii îngrădite sau neîngrădite a vecinului său, de nu va fi o distanţă de 19 decimetri între zidul pe care se deschid aceste vederi şi proprietatea vecină.

Art. 613. Nimeni nu poate avea vederi piezişe pe proprietatea vecinului de nu va fi o distanţă de şase decimetri.

Art. 614. Distanţa de care este vorba în cele două articole precedente se socoteşte de la faţa zidului, pe care s-a deschis vederea şi, de vor fi balcoane sau alte asemenea, de la linia lor cea dinafară până la linia de despărţire a celor două proprietăţi.

Secţiunea IV. Despre picătura streşinilor

Art. 615. Tot proprietarul este dator a-şi face streaşina casei sale astfel încât apele din ploi să se scurgă pe terenul său, sau pe uliţe, iar nu pe locul vecinului său.

Secţiunea V. Despre dreptul de trecere

Art. 616. Proprietarul al cărui loc este înfundat, care nu are nicio ieşire la calea publică, poate reclama o trecere pe locul vecinului său pentru exploatarea fondului, cu îndatorire de a-l despăgubi în proporţie cu pagubele ce s-ar putea ocaziona.

Art. 617. Trecerea trebuie regulat făcută pe partea ce ar scurta calea proprietarului fondului închis, ca să iasă din drum.

Art. 618. Cu toate acestea trebuie a se alege trecerea prin locul ce ar pricinui o mai puţină pagubă acelui pe al cărui loc trecerea urmează a fi deschisă.

Art. 619. Acţiunea de despăgubire în cazul prevăzut prin art. 616 este prescriptibilă; iar trecerea trebuie să urmeze după prescripţie, deşi acţiunea de indemnitate nu s-ar mai putea admite.

Scanned with OKEN Scanner

Capitolul III. Despre servituţile stabilite prin faptul omului

Secţiunea I. Despre osebite feluri de servituţi ce se pot stabili asupra bunurilor

Art. 620. (1) Este iertat proprietarilor a stabili pe proprietăţile lor, sau în folosul proprietăţilor lor, orice servitute vor găsi de cuviinţă, pe cât timp aceste servituţi nu vor impune persoanei proprietarului fondului servient [1] obligaţia unui fapt personal, şi pe cât timp aceste servituţi nu vor fi contrarii ordinii publice.

(2) Uzul şi întinderea servituţilor stabilite astfel se regulează prin titlul ce le constituie, şi în lipsă de titlu, după regulile următoare (*C. civ. 5, 623 şi urm., 969*).

Notă: Potrivit art. 13 din Legea nr. 213/1998 privind proprietatea publică şi regimul juridic al acesteia, servituţile asupra bunurilor din domeniul public sunt valabile numai în măsura în care sunt compatibile cu uzul sau cu interesul public căruia îi sunt destinate bunurile afectate, iar servituţile valabil constituite anterior intrării bunului în domeniul public se menţin în aceleaşi condiţii.

Art. 621. Servituţile sunt stabilite sau în folosul clădirilor, sau în folosul pământului. Cele de felul dintâi se numesc urbane, chiar când clădirile pentru care servituţile sunt instituite se vor afla nu numai în oraş, dar şi la ţară; cele de al doilea fel se numesc rurale.

Art. 622. (1) Servituţile sunt sau continue sau necontinue.

(2) Servituţile continue sunt acelea al căror exerciţiu este sau poate fi continuu, fără să aibă trebuinţă de faptul actual al omului; astfel sunt apăducele [2] , scursurile apelor, ferestrele şi altele asemenea. Servituţile necontinue sunt acelea care au trebuinţă de faptul actual al omului spre a fi exercitate, astfel este dreptul de trecere, de a lua apă din fântână, de a paşte vite şi alte asemenea.

(3) Servituţile sunt aparente sau neaparente. Servituţile aparente sunt acelea care se cunosc prin lucrări exterioare, precum: o uşă, o fereastră, o

---

[1] Supus servituţii.
[2] Apeductele.

Scanned with OKEN Scanner

apăducere [1]; servituţile neaparente sunt acelea ce n-au semn exterior de existenţa lor, precum spre exemplu, prohibiţiunea de a zidi pe un fond, sau de a nu zidi decât până la o înălţime determinată.

Secţiunea II. Despre modul cu care se stabilesc servituţile

Art. 623. Servituţile continue şi aparente se dobândesc prin titlu sau prin posesiune de 30 ani (*C. civ. 622, 1846 şi urm., 1890*).

Notă: A se vedea, cu privire la apărarea servituţilor continue şi aparente prin acţiunile posesorii, art. 674 şi urm. din Codul de procedură civilă.

Art. 624. Servituţile continue neaparente şi servituţile necontinue şi neaparente nu se pot stabili decât prin titluri (*C. civ. 622, 628, 1846 şi urm.*).

Art. 625. Destinaţiunea proprietarului ţine loc de titlu în privinţa servituţilor continue şi aparente (*C. civ. 622*).

Art. 626. Nu poate fi destinaţiune a proprietarului decât numai când se va dovedi că cele două fonduri acum despărţite au fost averea aceluiaşi proprietar, şi că printr-însul s-au pus lucrurile în starea din care a rezultat servitutea.

Art. 627. Dacă proprietarul a două proprietăţi, între care există un semn văzut de servitute, înstrăinează una din proprietăţi, fără ca contractul să conţină nici o convenţie atingătoare de servitute, ea urmează de a exista într-un mod activ sau pasiv în favoarea fondului înstrăinat, sau asupra fondului înstrăinat (*C. civ. 1349*).

Art. 628. Titlul constitutiv al servituţii, în privinţa servituţilor ce nu se pot dobândi prin prescripţie, nu poate fi înlocuit decât prin un titlu de recunoaştere a servituţii şi dat din partea proprietarului locului aservit (*C. civ. 1189*).

Art. 629. (1) Când se stabileşte o servitute se înţelege că se acordă totdeodată şi toate mijloacele spre întrebuinţarea ei.

(2) Astfel servitutea de a lua apă din fântâna altuia trage cu sine şi dreptul de trecere.

---

[1] Apeduct.

Scanned with OKEN Scanner

Secţiunea III. Despre drepturile proprietarului fondului cărui se cuvine servitutea

Art. 630. Acela căruia se cuvine o servitute are dreptul a face toate lucrările trebuincioase spre a se sluji cu dânsa şi spre a o păstra.

Art. 631. Aceste lucrări se fac cu cheltuiala sa, iar nu cu cheltuiala proprietarului fondului supus, afară numai când se va stabili altfel în titlul de stabilire a servituţii.

Art. 632. În cazul chiar unde proprietarul fondului supus este însărcinat prin titlu a face cu cheltuiala sa lucrările trebuincioase pentru a se servi de servitute sau a o păstra, el poate totdeauna a se scuti de această sarcină, lăsând fondul supus în dispoziţia proprietarului fondului cărui se cuvine servitutea.

Art. 633. Dacă proprietatea pentru care s-a stabilit servitutea s-ar împărţi, servitutea rămâne tot aceeaşi pentru fiecare parte, fără ca fondul supus să se îngreuneze. Astfel, de va fi un drept de trecere, toţi devălmaşii vor fi îndatoraţi a-l exercita prin acelaşi loc.

Art. 634. Proprietarul fondului supus servituţii nu poate face nimic spre a-i scădea întrebuinţarea sau a i-o îngreuna. Astfel nu poate schimba starea locurilor, nici strămuta exercitarea servituţii dintr-un loc într-altul, decât acela unde servitutea a fost din început stabilită. Cu toate acestea, dacă acea stabilire primitivă a devenit mai împovărătoare proprietarului fondului supus, sau dacă îl opreşte a-şi face pe dânsul reparaţii folositoare, va putea oferi proprietarului celuilalt fond un loc ce ar avea aceeaşi înlesnire pentru exercitarea drepturilor sale, şi acesta nu va putea refuza.

Art. 635. Însă şi acela ce are un drept de servitute nu-l poate întrebuinţa decât după cuprinderea titlului său, fără a putea face nici în fondul supus servituţii, nici în fondul pentru care servitutea este înfiinţată, vreo schimbare împovărătoare celui dintâi fond.

Secţiunea IV. Despre modul stingerii servituţilor

Art. 636. Servituţile încetează când lucrurile se găsesc în astfel de stare, încât servitutea nu se mai poate exercita.

Scanned with OKEN Scanner

Notă: A se vedea şi dispoziţiile art. 28 alin. (2) teza a II-a din Legea nr. 33/1994 privind exproprierea pentru cauză de utilitate publică, potrivit cărora *„Servituţile stabilite prin fapta omului se sting în măsura în care devin incompatibile cu situaţia naturală şi juridică a obiectivului urmărit prin expropriere, raporturile obligaţionale dintre vechiul şi noul proprietar rămânând supuse dreptului comun."*

Art. 637. Ele renasc dacă lucrurile sunt restabilite într-un chip încât servituţile să se poată exercita, afară numai de nu ar fi trecut un spaţiu de timp îndestulător spre a se putea presupune că s-a desfiinţat servitutea, după cum se zice la art. 640 (*C. civ. 1798*).

Art. 638. Orice servitute este stinsă când fondul către care este datorită şi acela ce o datoreşte cad în aceeaşi mână (*C. civ. 1154, 1798*).

Art. 639. Servitutea este stinsă prin neuz în curs de 30 ani (*C. civ. 1890*).

Art. 640: Aceşti treizeci de ani se numără după osebite feluri de servituţi, sau din ziua de când a încetat de a se folosi de dânsa când este vorba de servituţi necontinue, sau din ziua de când s-a făcut un act contrar servituţii continue.

Art. 641. Modul servituţii se poate prescrie ca şi servitutea şi cu acelaşi chip.

Art. 642. Dacă proprietatea în folosul cărei s-a stabilit servitutea este a mai multor coproprietari, întrebuinţarea din partea unuia popreşte prescripţia în privinţa celorlalţi (*C. civ. 1036*).

Art. 643. Dacă dintre coproprietari se găseşte unul în contra cărui prescripţia nu s-a putut aplica, precum un minor, acela păstrează dreptul tuturor celorlalţi coproprietari (*C. civ. 1876*).

Scanned with OKEN Scanner

Cartea III
Despre diferitele moduri prin care se dobândeşte proprietatea

Art. 644. Proprietatea bunurilor se dobândeşte şi se transmite prin succesiune, prin legate, prin convenţie şi prin tradiţiune *(C. civ., art. 651 şi urm., art. 800 şi urm., art. 942 şi urm.)*.

Art. 645. Proprietatea se mai dobândeşte prin accesiune sau incorporaţiune, prin prescripţie, prin lege şi prin ocupaţiune *(C. civ. 482 şi urm., 1837 şi urm.)*.

Art. 646. Bunurile fără stăpân sunt ale statului *(C. civ. 477, 680)*.

Notă: A se vedea şi O.G. nr. 14/2007 pentru reglementarea modului şi condiţiilor de valorificare a bunurilor intrate, potrivit legii, în proprietatea privată a statului (republicată în M. Of. nr. 195 din 27 martie 2009).

Art. 647. Sunt bunuri care nu aparţin nimănui şi al căror uz e comun tuturor. Legi de poliţie regulează felul întrebuinţării lor.

Art. 648. Facultatea de a vâna sau de a pescui este regulată prin legi particulare [1)].

Notă: A se vedea şi O.U.G. nr. 23/2008 privind pescuitul şi acvacultura (M. Of. nr. 180 din 10 martie 2008), precum şi Legea nr. 407/2006 a vânătorii şi a protecţiei fondului cinegetic (M. Of. nr. 944 din 22 noiembrie 2006).

Art. 649. (1) Proprietatea unui tezaur este a acelui ce l-a găsit în propriul său fond; dacă tezaurul este găsit în fond străin, se împarte pe din două între cel ce l-a descoperit şi între proprietarul fondului.

(2) Tezaurul este orice lucru ascuns sau îngropat, pe care nimeni nu poate justifica că este proprietar şi care este descoperit printr-un pur efect al hazardului *(C. civ. 489, 490, 491)*.

---

[1] Legi speciale.

Scanned with OKEN Scanner

Notă: A se vedea şi art. 46 din Legea nr. 182/2000 privind protejarea patrimoniului cultural naţional mobil (republicată în M. Of. nr. 828 din 9 decembrie 2008), potrivit căruia: *„Bunurile arheologice, epigrafice, numismatice, paleontologice sau geolitice, descoperite în cadrul unor cercetări sistematice cu scop arheologic ori geologic sau în cadrul unor cercetări arheologice de salvare ori având caracter preventiv, precum şi cele descoperite întâmplător prin lucrări de orice natură, efectuate în locuri care fac obiectul exclusiv al proprietăţii publice, conform art. 136 alin. (3) din Constituţia României, republicată, intră în proprietate publică, potrivit dispoziţiilor legale"*, precum şi art. 49 care prevede obligaţia persoanelor care descoperă astfel de bunuri de a le preda, precum şi dreptul acestora la o recompensă.

Scanned with OKEN Scanner

Titlul I. Despre succesiuni

Art. 650. Succesiunea se deferă sau prin lege, sau după voința omului, prin testament *(C. civ. 651 şi urm., 800 şi urm.)*.

Capitolul I. Despre deschiderea succesiunilor

Art. 651. Succesiunile se deschid prin moarte.

Art. 652. (1) Legea regulează ordinea succesiunilor între moştenitorii legitimi.

(2) Copiii naturali, în privința succesiunii mamei lor şi a colateralilor săi, sunt asimilați copiilor legitimi şi viceversa. În lipsă de moştenitori legitimi sau naturali, bunurile se moştenesc de soțul supraviețuitor. În lipsă de soț, statul devine moştenitor *(C. civ. 646, 659 şi urm., 679 şi urm.)*.

Notă: 1. Distincția dintre copiii din căsătorie (legitimi) şi cei din afara căsătoriei (naturali) a fost înlăturată. A se vedea în acest sens art. 63 din Codul familiei.

2. Legea nr. 319/1944 pentru dreptul de moştenire al soțului supraviețuitor a abrogat implicit teza a II-a din alin. (2), conferind vocație succesorală soțului supraviețuitor în concurs cu ceilalți succesori legali.

3. Prin Decretul nr. 73/1954 privind modificarea art. 680 şi 700 din Codul civil a fost abrogată implicit teza a III-a din alin. (2). A se vedea dispozițiile art. 680 Cod civil.

Art. 653. (1) Descendenții şi ascendenții au de drept posesiunea succesiunii din momentul morții defunctului.

(2) Ceilalți moştenitori intră în posesiunea succesiunii cu permisiunea justiției *(C. civ. 889 şi urm., 911, 917, 1860)*.

Notă: În prezent, intrarea în posesiunea moştenirii se realizează pe calea procedurii succesoral notariale, prin eliberarea certificatului de moştenitor de către notarul public. A se vedea şi dispozițiile art. 68, 78 şi 83 din Legea nr. 36/1995, *infra*, nr. 14.

Scanned with OKEN Scanner

Capitolul II. Despre calităţile cerute pentru a succede

Art. 654. (1) Pentru a succede trebuie neapărat ca persoana ce succede să existe în momentul deschiderii succesiunii.

(2) Copilul conceput este considerat că există.

(3) Copilul născut mort este considerat că nu există.

Notă: A se vedea şi art. 7 şi 21 din Decretul nr. 31/1954 privitor la persoanele fizice şi persoanele juridice, cu modificările ulterioare, *infra*, nr. 1.

Art. 655. Sunt nedemni de a succede şi prin urmare excluşi de la succesiune:

1. Condamnatul pentru că a omorât sau a încercat să omoare pe defunct.

2. Acela care a făcut în contra defunctului o acuzaţie capitală [1], declarată de judecată calomnioasă.

3. Moştenitorul major care, având cunoştinţă de omorul defunctului, nu a denunţat aceasta justiţiei *(C. civ. 656)*.

Art. 656. Lipsa de denunţare nu poate vătăma în drepturile lor pe ascendenţii şi descendenţii omorâtorului, pe afinii săi de acelaşi grad, pe soţul sau soţia sa, pe fraţii sau surorile sale, pe unchii sau mătuşile sale, pe nepoţii sau nepoatele sale.

Art. 657. Moştenitorul depărtat de la succesiune ca nedemn este obligat a întoarce toate fructele şi veniturile a căror folosinţă a avut-o de la deschiderea succesiunii.

Art. 658. Copiii nedemnului viind la succesiune, în virtutea dreptului lor propriu, fără ajutorul reprezentării, nu sunt depărtaţi pentru greşeala tatălui lor; acesta însă nu poate nici într-un caz reclama uzufructul bunurilor succesiunii, pe care legea îl acordă taţilor şi mamelor asupra bunurilor copiilor lor *(C. civ. 664 şi urm., 698)*.

---

[1] Textul se referă la denunţarea pentru o infracţiune sancţionată cu pedeapsa cu moartea. În prezent pedeapsa cu moartea a fost înlocuită cu pedeapsa detenţiunii pe viaţă, potrivit Decretului-lege nr. 6/1990. A se vedea şi art. 22 alin. (3) din Constituţie, republicată.

Scanned with OKEN Scanner

Notă: Dispoziţia referitoare la uzufructul legal asupra bunurilor succesiunii a devenit inaplicabilă prin abrogarea art. 338-341 Cod civil şi ca efect al art. 21 din Decretul nr. 32/1954 pentru punerea în aplicare a Codului familiei şi a Decretului privitor la persoanele fizice şi persoanele juridice.

Capitolul III. Despre deosebite ordine de succesiune

Secţiunea I. Dispoziţii generale

Art. 659. Succesiunile sunt deferite copiilor şi descendenţilor defunctului, ascendenţilor şi rudelor sale colaterale, în ordinea şi după regulile mai jos determinate *(C. civ. 652, 669 şi urm.)*.

Notă: Cu privire la ordinea succesorală, a se vedea şi dispoziţiile Legii nr. 319/1944 pentru dreptul de moştenire al soţului supravieţuitor, în temeiul cărora soţul supravieţuitor vine la moştenire în concurs cu rudele defunctului, *infra*, nr. 13.

Art. 660. Proximitatea rudeniei se stabileşte prin numărul generaţiilor; fiecare generaţie numără un grad.

Notă: A se vedea şi art. 45 şi 46 din Codul familiei.

Art. 661. (1) Şirul gradelor formează linia; se numeşte linie dreaptă şirul gradelor între persoanele ce se cobor una dintr-alta; linie colaterală şirul gradelor între persoanele ce nu se cobor unele din altele, dar care se cobor dintr-un autor comun.

(2) Linia dreaptă se împarte în linie dreaptă descendentă şi în linie dreaptă ascendentă.

(3) Întâia este aceea ce leagă pe capul neamului cu acei ce se cobor de la el; a doua este aceea ce leagă o persoană cu acei din care ea se coboară.

Art. 662. În linie dreaptă se numără atâtea grade câte sunt şi generaţii între persoane; astfel fiul este către tatăl său în cel dintâi grad; nepotul de fiu în cel de al doilea, şi viceversa, tatăl şi bunul către fiii lor şi nepoţii lor de fiu.

Scanned with OKEN Scanner

Art. 663. (1) În linie colaterală gradele se numără după generaţii, începând de la una din rude până la autorul comun şi de la acesta până la cealaltă rudă.

(2) Fraţii dar sunt în gradul al doilea; unchiul şi nepotul în al treilea, verii primari în al patrulea şi c.l.

Secţiunea II. Despre reprezentare

Art. 664. Reprezentarea este o ficţiune a legii, care are de efect de a pune pe reprezentanţi în locul, în gradul şi în dreptul reprezentatului *(C. civ. 672, 698, 755)*.

Art. 665. (1) Reprezentarea se întinde nemărginit în linie directă descendentă.

(2) Ea este admisă în toate cazurile, concure copiii defunctului cu descendenţii unui copil mort mai dinainte, întâmple-se ca toţi copiii defunctului fiind morţi înaintea lui, descendenţii zişilor copii să se găsească între ei în grade egale sau neegale.

Art. 666. În linie colaterală, reprezentarea este admisă în privinţa copiilor şi descendenţilor fraţilor sau surorilor defunctului, vie ei la succesiunea sa în concurs cu unchi sau mătuşe, întâmple-se ca toţi fraţii şi surorile defunctului, fiind morţi mai dinainte, succesiunea să se găsească trecută la descendenţii lor, în grade egale sau neegale *(C. civ. 672 şi urm.)*.

Art. 667. În toate cazurile în care reprezentarea este admisă, partajul se face pe tulpină (*souche*); dacă aceeaşi tulpină a produs mai multe ramuri, subdivizia se face iarăşi pe tulpină în fiecare ramură, şi membrii aceleiaşi ramuri se împart egal între dânşii.

Art. 668. (1) Nu se reprezintă decât persoanele moarte.

(2) Poate cineva reprezenta pe acela la a cărui succesiune a renunţat *(C. civ. 658, 698)*.

Secţiunea III. Succesiunile deferite descendenţilor

Art. 669. Copiii sau descendenţii lor succed tatălui, mamei, moşilor, moaşelor [1] şi oricărui alt ascendent, fără deosebire de sex şi chiar de ar fi

[1] Bunicilor, bunicelor.

Scanned with OKEN Scanner

Art. 663. (1) În linie colaterală gradele se numără după generații, începând de la una din rude până la autorul comun și de la acesta până la cealaltă rudă.

(2) Frații dar sunt în gradul al doilea; unchiul și nepotul în al treilea, verii primari în al patrulea și c.l.

Secțiunea II. Despre reprezentare

Art. 664. Reprezentarea este o ficțiune a legii, care are de efect de a pune pe reprezentanți în locul, în gradul și în dreptul reprezentatului *(C. civ. 672, 698, 755)*.

Art. 665. (1) Reprezentarea se întinde nemărginit în linie directă descendentă.

(2) Ea este admisă în toate cazurile, concure copiii defunctului cu descendenții unui copil mort mai dinainte, întâmple-se ca toți copiii defunctului fiind morți înaintea lui, descendenții zișilor copii să se găsească între ei în grade egale sau neegale.

Art. 666. În linie colaterală, reprezentarea este admisă în privința copiilor și descendenților fraților sau surorilor defunctului, vie ei la succesiunea sa în concurs cu unchi sau mătușe, întâmple-se ca toți frații și surorile defunctului, fiind morți mai dinainte, succesiunea să se găsească trecută la descendenții lor, în grade egale sau neegale *(C. civ. 672 și urm.)*.

Art. 667. În toate cazurile în care reprezentarea este admisă, partajul se face pe tulpină (*souche*); dacă aceeași tulpină a produs mai multe ramuri, subdivizia se face iarăși pe tulpină în fiecare ramură, și membrii aceleiași ramuri se împart egal între dânșii.

Art. 668. (1) Nu se reprezintă decât persoanele moarte.

(2) Poate cineva reprezenta pe acela la a cărui succesiune a renunțat *(C. civ. 658, 698)*.

Secțiunea III. Succesiunile deferite descendenților

Art. 669. Copiii sau descendenții lor succed tatălui, mamei, moșilor, moașelor [1] și oricărui alt ascendent, fără deosebire de sex și chiar de ar fi

[1] Bunicilor, bunicelor.

Scanned with OKEN Scanner

născuţi din deosebite căsătorii. Ei succed în părţi egale când se găsesc toţi în gradul dintâi şi sunt chemaţi după propriul lor drept; ei succed pe tulpină când sunt chemaţi toţi sau unul din ei prin reprezentare.

Notă: Copiii sunt chemaţi împreună cu soţul supravieţuitor la succesiunea părintelui defunct. A se vedea în acest sens art. 1 lit. a) şi art. 4 din Legea nr. 319/1944 pentru dreptul de moştenire al soţului supravieţuitor, *infra*, nr. 13.

Secţiunea IV. Despre succesiunile deferite ascendenţilor

Art. 670. (1) Dacă defunctul n-a lăsat posteritate [1], nici frate, nici soroară, nici descendenţi dintr-aceştia, succesiunea se cuvine ascendenţilor din gradul de rudenie cel mai aproape.

(2) Ascendenţii de acelaşi grad moştenesc părţi egale *(C. civ. 659 şi urm., 675)*.

Notă: Ascendenţii sunt chemaţi la succesiunea descendentului împreună cu soţul supravieţuitor al acestuia. A se vedea în acest sens art. 1 lit. c) şi d), art. 4 şi art. 5 din Legea nr. 319/1944 pentru dreptul de moştenire al soţului supravieţuitor, *infra*, nr. 13.

Art. 671. Dacă tatăl şi mama unei persoane moarte fără descendenţi i-au supravieţuit, lăsând acea persoană fraţi, surori, sau descendenţi ai acestora, succesiunea se divide în două porţiuni egale, din care jumătate numai se cuvine tatălui şi mamei şi se împarte deopotrivă între dânşii *(C. civ. 673)*.

Notă: Părinţii, fraţii şi surorile defunctului ori descendenţii acestora sunt chemaţi la moştenire împreună cu soţul supravieţuitor. A se vedea în acest sens art. 1 lit. b), art. 4 şi art. 5 din Legea nr. 319/1944 pentru dreptul de moştenire al soţului supravieţuitor, *infra*, nr. 13.

Secţiunea V. Despre succesiunile colaterale

Art. 672. În caz de a muri mai dinainte tatăl şi mama unei persoane moarte fără posteritate, fraţii, surorile sau descendenţii lor sunt chemaţi la

[1] Descendenţi.

Scanned with OKEN Scanner

succesiune, depărtând pe ascendenţi şi pe ceilalţi colaterali. Ei succed sau după propriul lor drept, sau prin reprezentare, în modul regulat în secţiunea II a acestui cap. *(C. civ. 659 şi urm., 666, 698).*

Notă: Fraţii, surorile sau descendenţii lor sunt chemaţi la succesiunea defunctului împreună cu soţul supravieţuitor. A se vedea în acest sens art. 1 lit. c), art. 4 şi art. 5 din Legea nr. 319/1944 pentru dreptul de moştenire al soţului supravieţuitor, *infra*, nr. 13.

Art. 673. Dacă tatăl şi mama persoanei moarte fără posteritate i-au supravieţuit, fraţii, surorile sau reprezentanţii lor iau jumătate succesiunea. Dacă numai tatăl sau numai mama i-a supravieţuit, fraţii, surorile sau reprezentanţii lor iau trei pătrimi ale succesiunii *(C. civ. 671).*

Notă: A se vedea *Notă* de la art. 671.

Art. 674. Partajul jumătăţii sau celor trei pătrimi cuvenite fraţilor sau surorilor, după conţinerea articolului precedent, se face între ei în porţiuni egale, dacă sunt toţi dintr-aceeaşi căsătorie; de sunt din căsătorii diferite, diviziunea se face pe jumătate între cele două linii paternă şi maternă a defunctului; fraţii primari iau parte în amândouă liniile, uterinii sau consângenii [1], fiecare în linia sa numai. Dacă sunt fraţi sau surori numai într-o linie, ei succed în total, excluzând pe toate rudele din cealaltă linie *(C. civ. 672 şi urm.).*

Notă: A se vedea *Nota* de la art. 671.

Art. 675. (1) În lipsă de fraţi sau surori sau de descendenţi dintr-înşii şi în lipsă de ascendenţi, succesiunea se dă rudelor colaterale din gradul de rudenie cel mai apropiat.

(2) Când sunt mai multe rude colaterale în acelaşi grad, succesiunea se împarte egal între dânsele *(C. civ. 663).*

Notă: Rudele colaterale sunt chemate la succesiunea defunctului împreună cu soţul supravieţuitor. A se vedea în acest sens art. 1 lit. d), art. 4 şi 5 din Legea nr. 319/1944 pentru dreptul de moştenire al soţului supravieţuitor, *infra*, nr. 13.

---

[1] Prin *„fraţi uterini"* se înţeleg fraţii din aceeaşi mamă şi tată deosebit, iar prin *„fraţi consângeni"* fraţii din acelaşi tată şi din mame deosebite.

Scanned with OKEN Scanner

Art. 676. Rudele succed până la al doisprezecelea grad inclusiv.

Notă: 1. Dispoziţiile art. 676 au fost modificate prin art. 4 al Legii asupra impozitului progresiv pe succesiuni în sensul restrângerii dreptului de moştenire al rudelor colaterale până la gradul al IV-lea inclusiv. Art. 6 din Legea nr. 319/1944 pentru dreptul de moştenire al soţului supravieţuitor prevede că dispoziţiile art. 676 din Codul civil, modificate prin art. 4 din Legea impozitului progresiv pe succesiuni din 28 iulie 1921, prin care s-a restrâns ordinea succesorală până la gradul al IV-lea inclusiv, „sunt şi rămân în vigoare".

2. Potrivit art. 1 lit. e) din Legea nr. 319/1944 pentru dreptul de moştenire al soţului supravieţuitor, în lipsa rudelor până la gradul al IV-lea inclusiv, soţul supravieţuitor moşteneşte întreaga avere.

Capitolul IV. Despre succesiunile neregulate

Secţiunea I. Despre drepturile copiilor naturali asupra bunurilor mamei lor şi despre succesiunea copiilor naturali morţi fără posteritate

Art. 677. [1] *Abrogat.*

Art. 678. Succesiunea copilului natural, mort fără posteritate, se cuvine mamei sale, şi, în lipsa mamei, rudelor ei celor mai aproape.

Notă: Distincţia, din punct de vedere al moştenirii, între copii legitimi şi cei naturali a fost înlăturată; a se vedea în acest sens art. 63 din Codul familiei. Astfel, succesiunea copilului se cuvine rudelor sale, fără a se face distincţia între filiaţia din căsătorie sau cea din afara acesteia.

Secţiunea II. Despre succesiunea soţului supravieţuitor şi despre a statului

Art. 679. Când defunctul nu are nici rude în gradul succesibil, nici copii naturali, bunurile succesiunii trec la soţul în viaţă nedespărţit.

---

[1] Art. 677 a fost abrogat drept urmare a abrogării – prin art. 49 al Decretului nr. 32/1954 – Decretului nr. 130/1949 pentru reglementarea condiţiei juridice a copilului natural.

Scanned with OKEN Scanner

Notă: Art. 679 a fost abrogat implicit prin dispoziţiile Legii nr. 319/1944, care reglementează dreptul la moştenire al soţului supravieţuitor.

Art. 680. [1] În lipsă de moştenitori legali sau testamentari, bunurile lăsate de defunct trec în proprietatea statului.

Art. 681. Soţul în viaţă şi statul care cer succesiunea sunt obligaţi a face să se pună peceţi, a pretinde să se facă inventar, după formele prescrise pentru acceptarea succesiunilor sub beneficiu de inventar.

Notă: Dispoziţiile art. 681-683 trebuie considerate că au fost abrogate implicit, în ce priveşte soţul supravieţuitor, prin efectul Legii nr. 319/1944 care stabileşte vocaţia succesorală a soţului supravieţuitor în concurs cu ceilalţi moştenitori, iar nu doar în lipsa lor.

Art. 682. Soţul în viaţă este încă dator a transforma în numerar lucrurile mişcătoare sau a da cauţiune solvabilă pentru restituirea succesiunii, în caz când s-ar prezenta moştenitori ai defunctului în termen de 3 ani. După acest termen cauţiunea este liberată.

Notă: A se vedea *Nota* de la art. 681.

Art. 683. Soţul în viaţă sau statul, care n-au îndeplinit formalităţile la care sunt respectiv îndatoraţi, pot să fie supuşi la daune-interese către moştenitorii ce s-ar arăta.

Notă: A se vedea *Nota* de la art. 681.

Secţiunea III. Despre dreptul de moştenire al femeii când se află în concurenţă cu descendenţii sau alte rude care sunt chemate după legi la succesiunea soţului ei mort

Art. 684. (1) Când bărbatul moare şi văduva sa n-are avere, dânsa ia o porţiune virilă în uzufruct, din succesiunea bărbatului, dacă acesta are descendenţi.

---

[1] Art. 680 este reprodus astfel cum a fost modificat prin Decretul nr. 73/1954 privind modificarea art. 680 şi 700 din Codul civil (B. Of. nr. 14 din 19 martie 1954).

Scanned with OKEN Scanner

(2) Când bărbatul lasă un singur descendent, porțiunea femeii în succesiune va fi numai de a treia parte. Acest drept începe de la epoca încetării uzufructului legal.

(3) Când bărbatul lasă rude de sus sau de alături, atunci femeia succede la o pătrime în plină proprietate din averea mortului.

Notă: Art. 684 a fost abrogat implicit prin Legea nr. 319/1944 pentru dreptul de moştenire al soţului supravieţuitor.

Capitolul V. Despre acceptarea şi repudierea moştenirilor

Secţiunea I. Despre acceptare

Art. 685. Succesiunea poate fi acceptată curat şi simplu, sau sub beneficiu de inventar *(C. civ. 686 şi urm., 699 şi urm., 704 şi urm.)*.

Notă: 1. Potrivit art. 19 din Decretul nr. 32/1954 pentru punerea în aplicare a Codului familiei şi a Decretului privitor la persoanele fizice şi la persoanele juridice, cu modificările ulterioare, acceptarea moştenirii cuvenite unui minor, indiferent de vârstă, sau unei persoane puse sub interdicţie, va fi socotită totdeauna ca fiind făcută sub beneficiu de inventar.

2. A se vedea şi art. 90 din Codul familiei, care prevede că moştenitorul persoanei care a fost obligată la întreţinerea unui minor sau care i-a dat întreţinere fără a avea obligaţia legală este ţinut, în măsura valorii bunurilor moştenite, să continue întreţinerea.

Art. 686. Nimeni nu este obligat de a face acceptarea unei moşteniri ce i se cuvine *(C. civ. 693, 703, 712)*.

Art. 687. [1] Minorii şi interzişii nu pot face valabil acceptarea unei moşteniri decât conform dispoziţiilor titlului de la minoritate şi tutelă.

---

[1] Fostul alin. (1) al art. 687 a fost abrogat prin Legea privitoare la ridicarea incapacităţii femeii măritate, astfel că textul fostului alin. (2) a devenit unicul alineat al acestui articol. Acest alineat este reprodus astfel cum a fost modificat prin Decretul nr. 185/1949 pentru modificarea şi abrogarea unor dispoziţii privitoare la majorat, la capacitate în materia contractelor de muncă şi emancipare.

Scanned with OKEN Scanner

Notă: 1. Trimiterea la dispozițiile titlului de la minoritate și tutelă se referă în prezent la Titlul III din Codul familiei (art. 97 și urm.). A se vedea, de asemenea, și dispozițiile art. 75 alin. (4) din Legea nr. 36/1995, *infra*, nr. 14.

2. Potrivit art. 19 din Decretul nr. 32/1954 pentru punerea în aplicare a Codului familiei și a Decretului privitor la persoanele fizice și la persoanele juridice, cu modificările ulterioare: *„Acceptarea moștenirii cuvenită unui minor, indiferent de vârstă, sau unei persoane puse sub interdicție, va fi socotită întotdeauna ca fiind făcută sub beneficiu de inventar."*

Art. 688. Efectul acceptării se suie până la ziua deschiderii succesiunii *(C. civ. 651)*.

Art. 689. Acceptarea poate fi sau expresă sau tacită. Este expresă când se însușește titlul sau calitatea de erede într-un act autentic sau privat; este tacită când eredele face un act, pe care n-ar putea să-l facă decât în calitatea sa de erede, și care lasă a se presupune neapărat intenția sa de acceptare *(C. civ. 690 și urm., 703, 712, 1171 și urm., 1176 și urm.)*.

Art. 690. Actele curat conservatorii, de îngrijire și de administrație provizorie, nu sunt acte de primirea moștenirii, dacă cel ce le-a făcut n-a luat titlu sau calitate de erede.

Art. 691. (1) Donațiunea, vinderea sau transportul [1] drepturilor succesorale făcute de un erede, trage după sine acceptarea succesiunii.

(2) Tot asemenea se întâmplă:

1. Când unul din erezi renunță chiar gratuit în folosul unui sau a mai mulți din coerezi.

2. Când renunțarea se face în folosul tuturor coerezilor fără deosebire, și se primește de renunțător prețul renunțării *(C. civ. 707)*.

Art. 692. Când acela cărui se cuvine o succesiune a murit fără să se fi lepădat de dânsa, sau fără să o fi acceptat expres sau tacit, erezii săi pot de-a dreptul să accepte sau să se lepede de dânsa *(C. civ. 689, 700)*.

Art. 693. Dacă erezii săi nu se învoiesc pentru acceptarea sau pentru lepădarea succesiunii, succesiunea se va accepta sub beneficiu de inventar *(C. civ. 704 și urm.)*.

Art. 694. Majorele nu poate să-și atace acceptarea expresă sau tacită a unei succesiuni decât în cazul când această acceptare a fost urmarea unei

[1] Înstrăinarea prin alte acte de dispoziție.

Scanned with OKEN Scanner

viclenii ce s-a întrebuinţat în privinţă-i. El nu poate reclama în contra acceptării pentru cuvinte de vătămare, decât în cazul în care succesiunea ar fi absorbită sau micşorată cu mai mult de jumătate, prin descoperirea unui testament necunoscut în momentul acceptării *(C. civ. 953, 960, 1165)*.

Notă: A se vedea şi dispoziţiile art. 25 din Decretul nr. 32/1954 pentru punerea în aplicare a Codului familiei şi a Decretului privitor la persoanele fizice şi la persoanele juridice, cu modificările ulterioare, reprodus *infra*, în *Nota* de la art. 951.

Secţiunea II: Despre renunţarea la succesiune

Notă: Referitor la forma actului prin care se renunţă la succesiune, a se vedea şi art. 76 alin. (3) şi (4) din Legea nr. 36/1995, *infra*, nr. 14.

Art. 695. [1] *Abrogat.*

Art. 696. Eredele ce renunţă este considerat că n-a fost niciodată erede.

Art. 697. Partea renunţătorului profită coerezilor săi; dacă este singur, succesiunea trece la gradul următor *(C. civ. 660 şi urm., 701)*.

Notă: Dispoziţia art. 697 a fost implicit modificată prin art. 1 al Legii nr. 319/1944 pentru dreptul de moştenire al soţului supravieţuitor, *infra*, nr. 13.

Art. 698. Eredele renunţător nu poate fi reprezentat niciodată. Dacă renunţătorul este singur în gradul său, sau dacă toţi coerezii săi renunţă, copiii lor vin la succesiune în virtutea propriului lor drept, pentru părţi egale *(C. civ. 664 şi urm., 668)*.

Art. 699. (1) Creditorii acelui ce renunţă în paguba lor pot să ia autorizaţia justiţiei ca să accepte succesiunea pentru debitorele lor, în locul şi rândul său.

(2) Într-acest caz renunţarea este anulată numai în favorul creditorilor şi numai până la concurenţa creanţelor lor. Acceptarea nu se face în folosul eredelui care a renunţat *(C. civ. 974, 975)*.

[1] Art. 695 a fost abrogat prin art. 25 al Decretului nr. 40/1953 privitor la procedura succesorală notarială.

Scanned with OKEN Scanner

Art. 700. [1] (1) Dreptul de a accepta succesiunea se prescrie printr-un termen de 6 luni socotit de la deschiderea succesiunii.

(2) În cazul când moştenitorul a fost împiedicat de a se folosi de dreptul său, din motive de forţă majoră, instanţa judecătorească, la cererea moştenitorului, poate prelungi termenul cu cel mult 6 luni de la data când a luat sfârşit împiedicarea *(C. civ. 692, 709)*.

Notă: 1. Alin. (2) al art. 700 a fost considerat, în doctrină şi în practica judecătorească, ca fiind abrogat tacit după adoptarea Decretului nr. 167/1958 privitor la prescripţia extinctivă şi înlocuit prin prevederile art. 13 şi 19 din acest decret, care reglementează cazurile de suspendare a prescripţiei şi de repunere în termen.

2. În ce priveşte cazurile de repunere, prin efectul legii, în termenul de acceptare a succesiunii, consacrate în legătură cu constituirea sau reconstituirea unui drept de proprietate imobiliară, a se vedea şi: art. 13 alin. (2) din Legea fondului funciar nr. 18/1991, republicată, precum şi Decizia nr. I/1998 a Înaltei Curţi de Casaţie şi Justiţie, Secţiile Unite, privind interpretarea acestui articol; art. 5 alin. (4) şi art. 14 din Legea nr. 112/1995 pentru reglementarea situaţiei juridice a unor imobile cu destinaţia de locuinţe, trecute în proprietatea statului; art. 10 din Legea nr. 10/2001 privind regimul juridic al unor imobile preluate în mod abuziv în perioada 6 martie 1945 - 22 decembrie 1989, republicată.

Art. 701. În tot timpul în care prescripţia dreptului de a accepta nu este dobândită în contra erezilor ce au renunţat, ei au încă facultatea de a accepta succesiunea, dacă succesiunea nu este deja acceptată de alţi erezi. Nu se pot vătăma însă drepturile care ar fi dobândite de alte persoane asupra bunurilor succesiunii, sau prin prescripţie, sau prin acte valabile, făcute de curatorele succesiunii vacante *(C. civ. 1882, 1890)*.

Art. 702. Nici chiar prin contractul căsătoriei nu se poate renunţa la succesiunea unui om în viaţă, nici nu se pot înstrăina drepturile eventuale ce s-ar putea dobândi asupra succesiunii *(C. civ. 5, 965, 1526)*.

Notă: În prezent nu mai este admisă încheierea unui contract de căsătorie (contract matrimonial), raporturile patrimoniale dintre soţi fiind reglementate prin lege (art. 30 din Codul familiei).

---

[1] Art. 700 este reprodus astfel cum a fost modificat prin Decretul nr. 73/1954 privind modificarea art. 680 şi 700 din Codul civil. Art. 700 a fost modificat implicit şi prin Decretul nr. 88/1951 pentru modificarea şi completarea Legii nr. 6/1949 pentru taxele şi impozitele de timbru.

Scanned with OKEN Scanner

Art. 703. Erezii care au dat la o parte, sau au ascuns lucruri ale unei succesiuni, nu mai au facultatea de a se lepăda de dânsa; cu toată renunţarea lor, ei rămân erezi şi nu pot lua nici o parte din lucrurile date la o parte sau ascunse *(C. civ. 686, 689, 712)*.

Secţiunea III. Despre beneficiul de inventar, despre efectele sale şi despre obligaţiile eredelui beneficiar

Art. 704. Declaraţia unui erede că ia această calitate sub beneficiu de inventar trebuie să fie făcută la grefa tribunalului de prima instanţă a districtului în care succesiunea este deschisă; ea trebuie să fie înscrisă pe registrul destinat pentru trecerea actelor de renunţare *(C. civ. 685)*.

Notă: Dispoziţia art. 704 C. civ. a fost implicit modificată prin art. 2 al Decretului nr. 40/1953 privitor la procedura succesorală notarială, iar, în prezent, procedura acceptării moştenirii sub beneficiu de inventar este reglementată de Legea nr. 36/1995 a notarilor publici şi a activităţii notariale. A se vedea art. 76 alin. (4) din Legea nr. 36/1995, *infra*, nr. 14.

Art. 705. Această declaraţie n-are efect decât fiind precedată sau urmată de un inventar fidel şi exact al bunurilor succesiunii, făcut după formele cerute de legile de procedură şi în termenele mai jos hotărâte.

Notă: Inventarul bunurilor succesorale se întocmeşte potrivit art. 70-74 din Legea nr. 36/1995 a notarilor publici şi a activităţii notariale, *infra*, nr. 14.

Art. 706. (1) Se dă eredelui din ziua deschiderii succesiunii 3 luni pentru facerea inventarului.

(2) I se mai acordă pentru a delibera asupra acceptării sau repudierii succesiunii un termen de 40 zile, care va începe a curge din ziua expirării a celor 3 luni date pentru inventar, sau din ziua încheierii inventarului, dacă s-a terminat mai înainte de expirarea celor 3 luni *(C. civ. 651)*.

Art. 707. (1) Dacă cu toate acestea, sunt în succesiune obiecte supuse stricăciunii, sau obiecte a căror conservare ar costa mult, eredele poate în calitatea sa de persoană în drept a succede şi fără să se poată zice că s-a făcut acceptare din parte-i, să ia autorizarea justiţiei ca să se vândă acele obiecte.

Scanned with OKEN Scanner

(2) Această vânzare trebuie să se facă cu forma vânzărilor publice *(C. civ. 690 şi urm., 716, 1388 şi urm.).*

Art. 708. În timpul termenelor pentru facerea inventarului şi pentru deliberare, eredele nu poate fi silit a se pronunţa şi nu se poate obţine o condamnaţiune [1] în contră-i. Dacă el renunţă după expirarea termenelor, sau înaintea expirării lor, cheltuielile ce legiuit s-au făcut de dânsul până la acea epocă privesc succesiunea.

Art. 709. După expirarea termenelor arătate, eredele urmărit poate cere un nou termen, pe care tribunalul ce se află în cercetarea urmăririi îl acordă sau îl refuză după circumstanţe.

Notă: Noul termen acordat în temeiul art. 709 nu poate depăşi termenul prevăzut de art. 700 alin. (1) pentru prescripţia dreptului de acceptare a succesiunii.

Art. 710. Cheltuielile urmăririi, în cazurile articolului precedent, privesc succesiunea, dacă eredele justifică, sau că n-a cunoscut evenimentul morţii sau că termenele i-au fost neîndestulătoare, din cauza situaţiei bunurilor, sau din cauza contestaţiilor ivite. Dacă el nu poate justifica, cheltuielile îl privesc.

Art. 711. Eredele conservă cu toate acestea, după expirarea termenelor acordate de art. 706, chiar după expirarea termenelor date de judecător, conform art. 709, facultatea de a face încă inventar şi de a se declara erede beneficiar; aceasta însă în caz când dânsul n-a făcut acte de erede sau în caz când nu este dat în contră-i o hotărâre judecătorească desăvârşită [2], care să-l condamne ca erede curat şi simplu *(C. civ. 689 şi urm.).*

Notă: Facultatea acordată eredelui de art. 711 nu poate fi exercitată decât în cadrul termenului prevăzut de art. 700 Cod civil.

Art. 712. Eredele care a ascuns obiecte de ale succesiunii sau care cu ştiinţă şi rea credinţă n-a trecut în inventar efecte [3] dintr-însa, nu se poate folosi de beneficiul de inventar *(C. civ. 703).*

---

[1] Hotărâre.
[2] Definitivă.
[3] Lucruri.

Scanned with OKEN Scanner

Art. 713. Beneficiul de inventar dă eredelui avantajul:

1. De a plăti datoriile succesiunii numai până în concurența valorii bunurilor ce el a primit; de a se scuti chiar de plata datoriilor, predând toate bunurile succesiunii creditorilor şi legatarilor.

2. De a nu amesteca bunurile sale proprii cu acelea ale succesiunii şi de a conserva în contra succesiunii dreptul de a cere plata creanțelor sale *(C. civ. 777, 778, 1108 pct. 4).*

Art. 714. (1) Eredele beneficiar administrează bunurile succesiunii şi este dator să dea socoteală de administrarea sa creditorilor şi legatarilor. El nu devine răspunzător cu bunurile sale proprii, decât după ce i se va fi cerut darea socotelilor şi el nu va fi îndestulat această îndatorire.

(2) După lămurirea socotelilor, el nu poate fi răspunzător cu bunurile sale proprii, decât până la concurența sumelor ce rămâne dator *(C. civ. 777, 1080).*

Art. 715. El nu răspunde pentru administrația sa decât de greşeli grave.

Art. 716. (1) El nu poate vinde obiectele mobile ale succesiunii, decât prin formele legiuite pentru vânzările publice.

(2) Dacă el reprezintă [1] în natură obiectele mişcătoare, nu răspunde decât de deprecierea sau deteriorarea lor cauzată din neglijența sa *(C. civ. 472 şi urm., 707, 1388 şi urm.).*

Art. 717. El nu poate vinde imobilele decât după formele prescrise de procedură. El dă mandat creditorilor ipotecari, care au făcut cerere, a primi prețul *(C. civ. 462 şi urm.).*

Art. 718. El este dator, dacă creditorii sau alte persoane interesate o cer, să dea cauțiune solvabilă pentru prețul mişcătoarelor cuprinse în inventar şi pentru porțiunea prețului imobilelor nedelegată creditorilor ipotecari. De nu se va da această cauțiune, se vor vinde mişcătoarele şi prețul lor se va depune, ca şi porțiunea nedelegată din prețul imobilelor, spre a se întrebuința la desfacerea sarcinilor succesiunii *(C. civ. 1675 şi urm.).*

Art. 719. (1) Dacă unii creditori se opun, eredele beneficiar nu poate plăti decât după ordinea şi chipul regulat de judecător.

---

[1] Prezintă.

Scanned with OKEN Scanner

(2) Dacă creditorii nu se opun, eredele plăteşte creditorilor şi legatarilor, după rândul cererii.

Art. 720. Creditorii ce nu se opun şi care se prezintă, după lămurirea socotelilor şi plata relicvatelor [1], nu au recurs decât în contra legatarilor; acei care se prezintă înaintea lămuririi socotelilor şi plăţii relicvatelor vor avea recurs şi în contra creditorilor plătiţi înaintea lor *(C. civ. 893, 896, 909).*

Art. 721. Creditorii ce se opun vor avea recurs şi în contra eredelui.

Art. 722. În toate cazurile prevăzute de art. 719 şi 720, recursul se prescrie după expirarea termenului de trei ani, care începe din ziua lămuririi socotelilor şi a plăţii relicvatului *(C. civ. 893, 896, 909).*

Art. 723. Cheltuielile pentru peceţi [2], pentru facerea inventarului şi pentru darea socotelilor privesc succesiunea.

Secţiunea IV. Despre succesiunile vacante

Notă: A se vedea art. 85 din Legea nr. 36/1995 a notarilor publici şi a activităţii notariale, *infra*, nr. 14.

Art. 724. Dacă după expirarea termenelor pentru facerea inventarului şi pentru deliberare, nu se prezintă nimeni ca să reclame succesiunea şi dacă nu este nici un erede cunoscut, sau dacă erezii cunoscuţi s-au lepădat de succesiune, succesiunea este privită ca vacantă.

Art. 725. Tribunalul de întâia instanţă din districtul în care succesiunea este deschisă numeşte un curatore după cererea persoanelor interesate, sau după aceea a procurorului.

Art. 726. Curatorele unei succesiuni vacante trebuie înainte de toate să constate printr-un inventar succesiunea; el exercită şi urmăreşte drepturile ei; răspunde la cererile făcute în contră-i; administrează sub îndatorirea de a vărsa numerarul succesiunii, ca şi sumele adunate din vânzarea mobilelor şi imobilelor, în casa de consemnaţiuni şi depozite şi în fine sub aceea de a da socoteli.

---

[1] Prin „plata relicvatelor" se înţelege distribuirea în întregime a sumelor rezultate din lichidarea bunurilor.

[2] Sigilii.

Scanned with OKEN Scanner

Art. 727. Dispoziţiile secţiunii III din acest capitol asupra formelor cerute pentru facerea inventarului, asupra modului de administraţie şi asupra socotelilor ce eredele beneficiar este dator să dea, sunt îndatoritoare şi pentru curatorii succesiunilor vacante.

Capitolul IV. Despre împărţire şi despre raporturi

Secţiunea I. Despre împărţirea succesiunii

Notă: În legătură cu ieşirea din indiviziune, a se vedea Codul de procedură civilă, Cartea VI, Capitolul VII – *Procedura împărţelii judiciare* (art. 673^{1} – 673^{14}).

Art. 728. (1) Nimeni nu poate fi obligat a rămâne în indiviziune. Un coerede poate oricând cere împărţeala succesiunii, chiar când ar exista convenţii sau prohibiţii contrarii.

(2) Se poate face învoire pentru suspendarea diviziunii pe termen de cinci ani. După trecerea acestui timp, învoirea se poate reînnoi *(C. civ. 5, 968, 1008, 1388).*

Recurs în interesul legii. Prin decizia nr. 6/2009 (M. Of. nr. 321 din 14 mai 2009), Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie, Secţiile Unite, a admis recursul în interesul legii declarat de către procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie cu privire la interpretarea şi aplicarea dispoziţiilor art. 728 raportate la dispoziţiile art. 774, 775, 777 şi 896 din Codul civil şi ale art. 3 din Decretul nr. 167/1958 privitor la prescripţia extinctivă, republicat, sub aspectul regimului juridic al cererilor privind lichidarea pretenţiilor referitoare la cheltuielile de înmormântare, ce reprezintă sarcinile pasivului succesoral, şi caracterul prescriptibil sau imprescriptibil al acestora şi a stabilit că:
„Dispoziţiile art. 728 raportate la art. 774, art. 775, art. 777 şi art. 896 din Codul civil şi ale art. 3 din Decretul nr. 167/1958 privitor la prescripţia extinctivă, republicat, se interpretează în sensul că:
Cererile privind lichidarea pretenţiilor referitoare la cheltuielile de înmormântare şi respectarea tradiţiilor religioase ce compun pasivul succesoral sunt prescriptibile în termenul general de prescripţie atât în situaţiile în care sunt formulate în cadrul acţiunii de ieşire din indiviziune, cât şi atunci când sunt formulate pe cale separată."

Scanned with OKEN Scanner

Art. 729. Diviziunea poate fi cerută chiar când unul sau mai mulţi din erezi au posedat părţi separate din succesiune, dacă nu a fost act de împărţeală sau dacă nu se poate opune prescripţia.

Art. 730. (1) Dacă toţi erezii sunt prezenţi şi majori, se pot împărţi între dânşii, oricum ar voi, fără îndeplinirea vreunei formalităţi.

(2) Dacă toţi erezii nu sunt prezenţi sau dacă între dânşii sunt minori sau interzişi, atunci se vor pune peceţi [1] pe efectele [2] succesiunii în cel mai scurt termen, sau după cererea erezilor sau după aceea a procurorului tribunalului de primă instanţă *(C. civ. 747)*.

Notă: În legătură cu aplicarea art. 730, a se vedea şi: art. 72 şi art. 81 alin. (3) din Legea nr. 36/1995 a notarilor publici şi a activităţii notariale, art. 673^4 alin. (2) din Codul de procedură civilă; art. 105 alin. (3), art. 120 şi art. 147 din Codul familiei, cu modificările ulterioare.

Art. 731. Creditorii pot şi ei să ceară punerea de peceţi în virtutea unui titlu executoriu, sau a unei permisiuni judecătoreşti *(C. civ. 780, 974, 1825)*.

Art. 732. După punerea peceţilor, creditorii pot face opoziţie şi fără a avea titluri executorii sau permisiunea justiţiei.

Art. 733. Dacă vreunul din coerezi nu consimte la facerea împărţelii, sau dacă se ivesc contestaţii, ori în privinţa modului de procedare, sau asupra chipului de a o termina, tribunalul se pronunţă în mod sumar sau numeşte, de cere trebuinţa, pentru operaţiile împărţelii, pe unul din judecători, după raportul căruia judecă contestaţiile.

Notă: Art. 733 a fost implicit abrogat prin Legea nr. 603/1943 pentru simplificarea procedurii împărţelilor judiciare. În urma introducerii în Codul de procedură civilă, prin O.U.G. nr. 138/2000, a art. 673^1-673^{14}, acestea reglementează în prezent procedura împărţelii judiciare, Legea nr. 603/1943 fiind abrogată.

Art. 734. (1) Estimaţia imobilelor se face de experţi aleşi de părţile interesate; de experţi numiţi din oficiu când părţile refuză a-i alege.

---

[1] Sigilii.
[2] Lucruri.

Scanned with OKEN Scanner

(2) Procesul-verbal al experţilor trebuie să arate bazele estimaţiei; să indice dacă obiectul estimat poate să fie comod împărţit şi în ce chip; să fixeze, în fine, în caz de împărţire, fiecare din părţile ce se pot forma, precum şi valoarea lor.

Notă: Art. 734 a fost implicit abrogat prin Legea nr. 603/1943 pentru simplificarea procedurii împărţelilor judiciare. A se vedea, în prezent, art. 673[6] din Codul de procedură civilă.

Art. 735. Estimaţia mobilelor trebuie să se facă de oameni cunoscători şi după adevăratul lor preţ.

Notă: Art. 735 a fost implicit abrogat prin Legea nr. 603/1943 pentru simplificarea procedurii împărţelilor judiciare.

Art. 736. (1) Fiecare din coerezi poate cere partea sa în natură din mobilele sau imobilele succesiunii. Cu toate acestea, de sunt creditori sechestranţi sau oponenţi, sau dacă majoritatea coerezilor socoteşte necesară vinderea mobilelor pentru plata datoriilor succesiunii, ele se vând public după formele obişnuite.

(2) Dacă imobilele nu se pot împărţi, se vor vinde la tribunal prin licitaţie.

(3) Dacă toate părţile sunt majore, ele pot conveni să facă vânzarea în faţa unui arbitru, numit de dânsele.

Notă: Art. 736 a fost implicit abrogat prin Legea nr. 603/1943 pentru simplificarea procedurii împărţelilor judiciare.

Art. 737. (1) După ce mobilele şi imobilele s-au estimat şi s-au vândut, judecătorul, de cere trebuinţa, trimite pe părţi la un arbitru numit cu consimţământul lor, sau numit de-a dreptul de dânsul, când părţile nu se unesc pentru numirea lui.

(2) Se procede înaintea acestui arbitru la facerea socotelilor ce copărtitorii pot fi datori a-şi da unii altora, la formarea activului şi pasivului eredităţii, la compunerea părţilor şi la restituţiile ce erezii ar trebui a-şi face între dânşii.

Notă: Art. 737 a fost implicit abrogat prin Legea nr. 603/1943 pentru simplificarea procedurii împărţelilor judiciare.

Scanned with OKEN Scanner

Art. 738. Fiecare erede raportează la masa succesiunii, conform cu regulile mai jos prescrise, donaţiunile ce a primit şi sumele ce este dator către succesiune *(C. civ. 739 şi urm., 751 şi urm.)*.

Notă: Moştenitorii obligaţi a raporta sunt determinaţi prin art. 751 din Codul civil şi art. 3 din Legea nr. 319/1944 pentru dreptul de moştenire al soţului supravieţuitor.

Art. 739. (1) Dacă raportul nu se face în natură, coerezii cărora li se datorează iau mai întâi o parte egală din masa succesiunii.

(2) Aceste preluări se fac, pe cât este posibil, în obiecte de aceeaşi natură şi calitate cu acelea ce erau să fie date în natură *(C. civ. 764 şi urm., 769)*.

Art. 740. După preluări, se formează din restul masei succesiunii atâtea părţi egale câţi sunt şi erezi sau stirpe [1] împărţitoare *(C. civ. 667)*.

Art. 741. (1) La formarea şi compunerea părţilor, trebuie să se dea în fiecare parte, pe cât se poate, aceeaşi cantitate de mobile, de imobile, de drepturi sau de creanţe de aceeaşi natură şi valoare.

(2) Se va evita însă, cât va sta prin putinţă, îmbucătăţirea peste măsură a eritajelor [2] şi diviziunea exploataţiunilor.

Notă: A se vedea dispoziţiile art. 673^9 din Codul de procedură civilă.

Art. 742. Inegalitatea părţilor date în natură se compensează prin bani *(C. civ. 1737 pct. 3, 1741)*.

Notă: A se vedea dispoziţiile art. 673^5 alin. (2) din Codul de procedură civilă.

Art. 743. (1) Părţile se formează de unul dintre coerezi sau de altă persoană, dacă toţi erezii sunt de acord în alegere şi dacă cel ce a fost ales acceptă însărcinarea; în caz contrar, părţile se formează de un expert numit de judecător.

---

[1] Tulpini, potrivit art. 667 Cod civil.
[2] Imobilelor.

Scanned with OKEN Scanner

(2) Părţile apoi se trag la sorţi. Dacă însă erezii vin la moştenire cu părţi inegale, autoritatea judecătorească decide de trebuie să se procedeze prin tragere la sorţi în parte, sau prin darea părţilor în total.

Notă: Art. 743 a fost implicit abrogat prin Legea nr. 603/1943 pentru simplificarea procedurii împărţelilor judiciare. A se vedea dispoziţiile art. 673[6] Cod procedură civilă.

Art. 744. Mai înainte de a proceda la tragerea părţilor la sorţi, fiecare compărţitor este admis a propune reclamările sale, în contra formării părţilor.

Art. 745. Regulile stabilite pentru împărţirea masei de moştenire se vor observa în subdiviziunile ce se vor face între stirpele compărţitoare *(C. civ. 667, 669 şi urm.).*

Art. 746. Dacă asupra operaţiilor trimise înaintea arbitrului se fac contestaţii, arbitrul încheie proces-verbal pentru dificultăţile şi zisele părţilor, şi le trimite înaintea judecătorului pentru împărţeală.

Notă: Art. 746 a fost implicit abrogat prin Legea nr. 603/1943 pentru simplificarea procedurii împărţelilor judiciare.

Art. 747.[1)] (1) Dacă toţi coerezii nu sunt prezenţi sau de sunt între ei interzişi sau minori, împărţirea trebuie să se facă înaintea judecătoriei, observând regulile prescrise în articolele precedente din această secţiune.

(2) Dacă sunt mai mulţi minori cu interese contrarii la împărţeală, se va da fiecărui dintr-înşii un tutore special.

Notă: 1. A se vedea şi art. 673[4] alin. (2) din Codul de procedură civilă, care a modificat implicit art. 747 din Codul civil.

2. De asemenea, potrivit art. 132 din Codul familiei, pentru ocrotirea minorului, în cazul prevăzut de art. 747 alin. (2), se va numi un curator.

Art. 748. În cazul articolelor precedente, licitaţia, de este trebuinţă, nu se va putea face decât înaintea judecătoriei cu formele prescrise pentru

---

[1)] Art. 747 este reprodus astfel cum a fost modificat prin Decretul nr. 185/1949 pentru modificarea şi abrogarea unor dispoziţii privitoare la majorat, la capacitate în materia contractelor de muncă şi emancipare.

Scanned with OKEN Scanner

înstrăinarea bunurilor minorilor. Străinii [1] vor fi totdeauna admişi *(C. civ. 1388 şi urm.)*.

Notă: Art. 748 a fost implicit modificat prin Legea nr. 603/1943 pentru simplificarea procedurii împărţelilor judiciare şi art. 130 alin. (1)-(3) din Codul familiei. A se vedea şi art. 673[11] din Codul de procedură civilă.

Art. 749. [2] Împărţelile făcute conform cu regulile mai sus prescrise, sau de tutori cu autorizaţia consiliului de familie, sau în numele absenţilor [3] sunt definitive *(C. civ. 954, 1166)*.

Notă: 1. Instituţia consiliului de familie a fost desfiinţată prin reglementarea pe care Codul familiei a instituit-o, prin art. 113-151, pentru ocrotirea incapabililor aflaţi sub tutelă.

2. Potrivit dispoziţiilor art. 105, 129 şi 147 din Codul familiei, pentru împărţirile săvârşite de reprezentanţii incapabililor sau de persoanele cu capacitate restrânsă este necesară încuviinţarea autorităţii tutelare.

Art. 750. (1) După împărţeală se va remite fiecărui din compărţitori titlurile particulare obiectelor ce i s-au dat.

(2) Titlurile unei proprietăţi împărţite se ţin de acela ce a luat partea cea mai mare, cu îndatorire de a le prezenta când compărţitorii, având trebuinţă de ele, i le vor cere.

(3) Titlurile eredităţii întregi se ţin de acel erede pe care toţi l-au ales ca depozitar, cu îndatorirea de a le prezenta la orice cerere.

(4) Dacă nu este unire pentru această alegere, atunci titlurile se depun în arhiva statului şi judecătorul liberează de pe dânsele fiecărui din erezi câte o copie legalizată.

Notă: A se vedea şi art. 95 din Legea nr. 36/1995 a notarilor publici şi a activităţii notariale, *infra*, nr. 14.

---

[1] Persoanele care nu au calitatea de moştenitori.

[2] Art. 749 este reprodus astfel cum a fost modificat prin Decretul nr. 185/1949 pentru modificarea şi abrogarea unor dispoziţii privitoare la majorat, la capacitate în materia contractelor de muncă şi emancipare.

[3] Dispăruţilor.

Scanned with OKEN Scanner

Secţiunea II. Despre raporturi

Art. 751. Fiul sau descendentele care vine la succesiune, chiar sub beneficiu de inventar, împreună cu fraţii ori surorile sale, sau cu descendenţii acestora, trebuie a raporta coerezilor săi tot ce a primit de la defunct prin dar, atât direct cât şi indirect, afară de cazul când donatorele a dispus altfel *(C. civ. 738, 752 şi urm., 845, 846).*

Notă: Art. 751 a fost modificat implicit prin art. 3 din Legea nr. 319/1944 pentru dreptul de moştenire al soţului supravieţuitor, *infra*, nr. 13.

Art. 752. Eredele ce renunţă la succesiune poate popri [1] darul, sau a cere legatul ce i s-a făcut, în limitele părţii disponibile *(C. civ. 696 şi urm., 763, 841, 846, 851).*

Art. 753. Donatarul care nu avea calitatea de a moşteni în momentul donaţiunii, dar care va avea această calitate la epoca deschiderii succesiunii, este obligat de a face raport, dacă donatorele nu l-a dispensat de aceasta.

Art. 754. Donaţiile şi legatele făcute fiului unei persoane, care are calitatea de erede în momentul deschiderii succesiunii, sunt prezumate că s-au făcut cu scutirea de raport.

Art. 755. Fiul care vine cu dreptul său propriu la succesiunea donatorului nu este obligat a raporta darul făcut părintelui său, chiar când ar primi succesiunea acestuia; dar când fiul vine la succesiune cu dreptul de reprezentare, atunci este dator să raporteze aceea ce s-a dăruit părintelui său, chiar în cazul când ar fi renunţat la succesiunea părintelui.

Art. 756. (1) Donaţiile şi legatele făcute soţului unui descendent succesibil sunt socotite ca făcute cu scutirea de raport.

(2) Dacă darurile sau legatele s-au făcut la doi soţi împreună, din care numai unul este descendente cu drept de succesiune, partea dăruită acestuia din urmă este supusă raportului.

Art. 757. Raportul nu se poate face decât numai la succesiunea donatorului.

---

[1] Păstra.

Scanned with OKEN Scanner

Art. 758. Coeredele este dator a raporta aceea ce părintele a cheltuit cu dânsul dotându-l, procurându-i vreo carieră, sau plătindu-i datoriile.

Notă: Dispoziţiile privind dota (art. 1223 şi urm. din Codul civil) fiind abrogate, termenul „*dotându-l*" din cuprinsul art. 758 nu se mai poate referi decât la donaţiile făcute în vederea căsătoriei.

Art. 759. Cheltuielile de nutriment, întreţinere, educaţie, de învăţătura unui meşteşug, cheltuielile ordinare pentru îmbrăcăminte şi alte obiecte trebuincioase la intrarea în armată, cheltuielile de nuntă şi prezenturile [1] obişnuite nu sunt supuse raportului.

Art. 760. Imobilul care s-a pierdut din caz fortuit şi fără greşeala donatarului nu este supus raportului *(C. civ. 1018, 1102, 1156).*

Art. 761. Dacă înzestrătorul ascendent plăteşte bărbatului zestrea fără asigurări suficiente, fiica înzestrată va fi datoare a raporta numai acţiunea în contra bărbatului.

Notă: Art. 761 a devenit lipsit de obiect drept urmare a abrogării exprese a dispoziţiilor art. 1223-1293 din Codul civil prin art. 49 al Decretului nr. 32/1954 pentru punerea în aplicare a Codului familiei şi a Decretului privitor la persoanele fizice şi persoanele juridice, cu modificările ulterioare.

Art. 762. Fructele şi interesele [2] lucrurilor supuse raportului nu sunt debite decât din ziua deschiderii succesiunii *(C. civ. 482 şi urm., 522 şi urm., 651, 854, 1589).*

Art. 763. Legatarii şi creditorii nu pot pretinde ca erezii să facă raport *(C. civ. 757, 848).*

Art. 764. Raportul se face sau în natură, sau scăzându-se valoarea sa din partea celui obligat a face raport *(C. civ. 738, 739, 765 şi urm., 772 şi urm.).*

Art. 765. (1) Raportul se poate pretinde în natură pentru imobile; când cel ce a primit imobilul l-a înstrăinat sau ipotecat, înaintea deschiderii succesiunii, raportul în natură nu este obligatoriu.

---

[1] Daruri.
[2] Dobânzi.

Scanned with OKEN Scanner

(2) Raportul în acest caz se prețuiește după valoarea ce imobilul a avut în momentul deschiderii succesiunii *(C. civ. 651)*.

Art. 766. În orice caz, trebuie să se țină socoteală donatarului de cheltuielile necesare și utile *(C. civ. 494, 539, 771, 1345)*.

Art. 767. Donatarul este răspunzător de toate degradările și deteriorările care au micșorat valoarea imobilului, prin faptul, culpa sau neglijența sa *(C. civ. 998 și urm., 1342 și urm.)*.

Art. 768. Când imobilul s-a înstrăinat de donatar, ameliorațiunile și degradările făcute de cel ce l-a dobândit se vor ține în seamă, conform cu dispozițiile celor două articole precedente *(C. civ. 765 și urm.)*.

Art. 769. Când raportul se face în natură, bunurile intră în masa succesiunii libere de toate sarcinile create de donatar; creditorii ipotecari însă, pot să intervină la împărțeală spre a nu se face raportul cu frauda drepturilor lor *(C. civ. 562, 785, 975, 976, 1015, 1019, 1770)*.

Notă: Potrivit art. 25 din Legea nr. 242/1947 pentru transformarea cărților funciare provizorii în cărți de publicitate funciară, cu modificările ulterioare, dispozițiile art. 769 nu-și găsesc aplicare în ceea ce privește imobilele supuse sistemului de publicitate reală (al cărților funciare). A se vedea și Legea nr. 7/1996 a cadastrului și a publicității imobiliare, republicată, precum și *Nota* de la art. 971.

Art. 770. (1) Când un succesibil primește, cu dispensă de raport, un dar care excede porțiunea disponibilă, raportul excedentului se face în natură, dacă întoarcerea excedentului este posibilă.

(2) În caz contrar, dacă excedentul trece peste jumătatea valorii imobilului, donatarul raportă imobilul în întregimea lui și prelevă asupra mesei valoarea porțiunii disponibile; dacă această porțiune trece peste jumătatea valorii imobilului, donatarul poate ține imobilul în întregimea lui, ia însă mai puțin din celelalte bunuri ale succesiunii, și recompensează pe coerezii săi, sau în bani, sau oricum altfel *(C. civ. 739, 741, 764 și urm., 794 și urm. 841 și urm.)*.

Art. 771. Coeredele care raportează imobilul în natură poate să rețină posesiunea până la plata efectivă a sumelor ce-i sunt datorite pentru cheltuieli sau ameliorațiuni *(C. civ. 766)*.

Scanned with OKEN Scanner

Art. 772. Raportul mobilelor se face luându-se mai puţin din celelalte bunuri ale succesiunii. El se calculează pe valoarea ce mobilele aveau în momentul facerii darului, după statul estimaţiei [1] anexat actului de dar; în lipsa acestui stat, după estimaţia experţilor, făcută pe preţul cel mai just *(C. civ. 739, 764).*

Art. 773. (1) Succesibilul care a primit bani face raportul luând mai puţin din numerarul succesiunii.

(2) La neajungere, donatarul poate să nu raporteze numerarul dând echivalentul în mobile şi, în lipsa acestora, în imobilele succesiunii *(C. civ. 764, 772).*

Secţiunea III. Despre plata datoriilor

Art. 774. Coerezii contribuie la plata datoriilor şi sarcinilor succesiunii, fiecare în proporţie cu ce ia *(C. civ. 653, 775 şi urm., 893, 896, 909, 1060).*

Art. 775. Legatarul cu titlul universal contribuie deopotrivă cu erezii, în proporţie cu emolumentul său. Cel particular nu contribuie *(C. civ. 896, 909).*

Art. 776. (1) Când imobilele unei succesiuni sunt ipotecate special, pentru plată de rendite, fiecare din coerezi poate pretinde ca renditele să fie plătite şi imobilele liberate înaintea formării părţilor.

(2) Dacă coerezii împart succesiunea în starea în care se găseşte, imobilele ipotecate se estimă după aceeaşi normă ca şi celelalte imobile; capitalul renditei însă se scade din preţul imobilului. Eredele, în partea căruia s-a dat imobilele, rămâne singur dator a plăti rendita şi garantează pe coerezii săi pentru această plată *(C. civ. 1061, 1063 şi urm.).*

Art. 777. Coerezii plătesc datoriile şi sarcinile succesiunii, fiecare în proporţie cu partea sa ereditară *(C. civ. 653, 774, 893, 1060).*

Art. 778. Coeredele sau succesorul cu titlu universal care, din cauza ipotecii, a plătit din datoria comună mai mult decât partea sa, are recurs, în contra celorlalţi coerezi sau succesori cu titlu universal, numai pentru

[1] Actul de evaluare.

Scanned with OKEN Scanner

partea ce fiecare din ei era obligat a plăti, chiar când coeredele ce a desfăcut datoria ar fi fost subrogat în drepturile creditorilor. Coeredele însă, ce a acceptat succesiunea sub beneficiu de inventar, conservă facultatea de a cere plata creanţelor sale personale, ca orice alt creditor al succesiunii *(C. civ. 713, 774 şi urm., 893, 896, 902, 1106 şi urm., 1674, 1746 şi urm.).*

Art. 779. Când unul din coerezi sau succesori cu titlu universal este insolvabil, partea lui din datoria ipotecară se împarte între toţi ceilalţi în proporţie cu ce ia fiecare din succesiune *(C. civ. 788, 1053, 1667).*

Art. 780. Titlurile executorii, obţinute în contra defunctului, sunt personal executorii şi în contra eredelui. Cu toate acestea, creditorii nu pot urmări execuţia decât după opt zile de la notificarea acestor titluri făcute persoanei, sau la domiciliul eredelui *(C. civ. 653, 731 şi urm.).*

Art. 781. Ei pot cere, în orice caz şi în contra oricărui creditor, separaţia patrimoniului defunctului de acela al eredelui *(C. civ. 782 şi urm., 1743).*

Art. 782. Acest drept nu poate fi exercitat când, acceptându se eredele de debitor, s-a făcut astfel novaţiune în privinţa creanţei contra defunctului *(C. civ. 1128).*

Art. 783. În privinţa mobilelor, după trecerea de trei ani, dreptul este prescris. În privinţa imobilelor, acţiunea se poate exercita în tot timpul în care imobilele se găsesc în mâna eredelui.

Notă: Cu privire la prescripţia dreptului la acţiune având un obiect patrimonial, a se vedea dispoziţiile Decretului nr. 167/1958 privitor la prescripţia extinctivă, cu modificările ulterioare, *infra*, nr. 15.

Art. 784. Creditorii eredelui nu pot cere separaţia patrimoniilor în contra creditorilor succesiunii *(C. civ. 781).*

Art. 785. Creditorii unui din compărţitori, ca nu cumva împărţeala să se facă cu viclenie în vătămarea drepturilor lor, pot pretinde să fie prezenţi la împărţeală, pot dar să intervină cu spezele lor; nu pot însă să atace o împărţeală săvârşită, afară numai de s-a făcut în lipsă-le şi fără să se ţină seamă de opoziţia lor *(C. civ. 731 şi urm., 769, 974, 975, 976, 1825).*

Scanned with OKEN Scanner

Secţiunea IV. Despre efectele împărţelii şi despre garanţia părţilor

Art. 786. Fiecare coerede este prezumat că a moştenit singur şi imediat toate bunurile care compun partea sa, sau care i-au căzut prin licitaţie, şi că n-a fost niciodată proprietar pe celelalte bunuri ale succesiunii *(C. civ. 688, 740 şi urm., 1388).*

Art. 787. (1) Coerezii sunt datori garanţi unul către altul numai despre tulburările şi evicţiunile ce proced dintr-o cauză anterioară împărţelii.

(2) Garanţia încetează când o evicţiune a fost exceptată anume, printr-o clauză expresă a actului de împărţeală, sau când evicţiunea a fost cauzată din greşeala eredelui *(C. civ. 788, 1337 şi urm., 1351, 1399, 1741).*

Art. 788. (1) Fiecare din erezi este obligat, în proporţie cu partea sa ereditară, a despăgubi pe coeredele său de paguba ce a suferit din cauza evicţiunii.

(2) Când unul din coerezi va fi insolvabil, partea ce el este dator a contribui se va împărţi între eredele garantat şi ceilalţi coerezi *(C. civ. 779, 1053 şi urm.).*

Art. 789. Garanţia pentru solvabilitatea debitorului unei rendite durează numai cinci ani de la împărţeală. Această garanţie încetează când nesolvabilitatea a luat naştere în urma împărţelii.

Secţiunea V. Despre desfiinţarea sau resciziunea [1] împărţelii

Art. 790. (1) Împărţelile pot fi desfiinţate pentru violenţă sau dol.

(2) Pentru o simplă omisiune a unuia din obiectele succesiunii nu se strică împărţeala; se face numai un supliment de împărţeală pentru obiectul omis *(C. civ. 796 şi urm., 953, 955 şi urm.).*

Art. 791. (1) Orice act, sub orice titlu, în urmarea cărui a încetat indiviziunea între erezi, este supus la acţiunea de resciziune din articolul precedent.

---

[1] A se vedea nota de la art. 791.

Scanned with OKEN Scanner

(2) După împărţeală, sau după actul care-i ţine locul, acţiunea de resciziune nu mai este admisă în contra tranzacţiei făcute asupra dificultăţilor reale, ce prezintă primul act, chiar când nu ar fi fost proces început asupra obiectului tranzacţiei.

Notă: Art. 791 trebuie socotit inaplicabil datorită inadvertenţei cu dispoziţiile art. 790. Resciziunea pentru leziune nu este reglementată direct în art. 791, ci numai făcându-se referire la regulile articolului precedent. Însă art. 790 nu prevede decât desfiinţarea împărţelii pentru dol sau violenţă, astfel încât aplicarea nu este cu putinţă în cazul resciziunii pentru leziune.

Explicaţia acestei necorelări rezidă în faptul că legiuitorul român, când a redactat art. 790, a eliminat dispoziţia art. 887 din Codul civil francez care prevedea resciziunea (anularea) partajului pentru leziune. Pentru o analiză detaliată a acestei inadvertenţe, a se vedea *C. Hamangiu, I. Rosetti Bălănescu, Al. Băicoianu*, Tratat de drept civil român, vol. III, nr. 807, Ed. All Beck, Bucureşti, 1998.

Art. 792. Acela în contra cărui s-a făcut cererea de resciziune poate popri desfiinţarea împărţelii, dând reclamantului suplimentul din partea sa ereditară în numerar sau în natură.

Notă: A de vedea şi *Nota* de la art. 791.

Art. 793. Coeredele care a înstrăinat porţiunea sa ereditară, în tot sau în parte, nu poate intenta acţiunea de resciziune pentru dol sau violenţă, dacă înstrăinarea s-a făcut în urma descoperirii dolului sau încetării violenţei *(C. civ. 959, 1190)*.

Secţiunea VI. Despre împărţeala făcută de tată, de mamă sau de alţi ascendenţi între descendenţii lor

Art. 794. Tatăl, mama şi ceilalţi ascendenţi pot face împărţeala bunurilor lor între fii şi ceilalţi descendenţi *(C. civ. 770)*.

Art. 795. (1) Această împărţeală se poate face prin acte între vii, sau prin testament cu formele, condiţiile şi regulile prescrise pentru donaţiuni între vii şi pentru testamente.

Scanned with OKEN Scanner

(2) Împărţeala făcută prin acte între vii nu poate avea de obiect decât bunurile prezente *(C. civ. 659 şi urm., 728 şi urm.)*.

Art. 796. Dacă toate bunurile, ce ascendentele a lăsat la moartea sa, nu au fost cuprinse în împărţeală, bunurile necuprinse se vor împărţi conform cu legea *(C. civ. 669, 728)*.

Art. 797. (1) Este nulă împărţeala în care nu s-au cuprins toţi copiii în viaţă la deschiderea moştenirii şi descendenţii fiilor premuriţi [1].

(2) Acţiunea de nulitate se poate exercita de toţi erezii fără distincţie *(C. civ. 790)*.

Notă: A se vedea art. 654 Cod civil şi *Nota* de la acel articol.

Art. 798. Împărţeala făcută de ascendent se poate ataca, când ar rezulta dintr-însa sau dintr-alte acte că, prin dispoziţia făcută de ascendent, vreunul din acei între care s-au împărţit bunurile s-ar găsi vătămat în partea legitimă *(C. civ. 841 şi urm.)*.

Art. 799. Copilul care, pentru cauza arătată la articolul precedent, atacă împărţeala făcută de ascendent este dator a plăti înainte cheltuielile estimaţiei. Dacă reclamaţia nu este fondată, cheltuielile estimaţiei şi alte judecăţi vor fi în sarcina sa.

[1] Care au murit mai înainte.

Scanned with OKEN Scanner

Titlul II. Despre donaţiuni între vii şi despre testamente

Capitolul I

Art. 800. Nimeni nu va putea dispune de avutul său, cu titlu gratuit, decât cu formele prescrise de lege pentru donaţiuni între vii sau prin testament *(C. civ. 644, 794 şi urm., 801 şi urm., 813 şi urm., 856 şi urm.).*

Art. 801. Donaţiunea este un act de liberalitate prin care donatorele dă irevocabil un lucru donatarului care-l primeşte *(C. civ. 813 şi urm., 829 şi urm., 937).*

Art. 802. Testamentul este un act revocabil prin care testatorul dispune, pentru timpul încetării sale din viaţă, de tot sau parte din avutul său *(C. civ. 856 şi urm., 920 şi urm.).*

Art. 803. Substituţiile sau fideicomisele[1)] sunt prohibite; orice dispoziţii prin care donatarul, eredele instituit sau legatarul va fi însărcinat de a conserva şi a remite la o a treia persoană, va fi nulă, chiar în privirea [2)] donatarului, a eredelui numit sau a legatarului *(C. civ. 804, 805, 812, 941).*

Art. 804. Este permisă dispoziţia prin care o a treia persoană ar fi chemată a lua darul, ereditatea sau legatul, în cazul când donatarul, eredele numit, sau legatarul nu ar primi sau nu ar putea primi *(C. civ. 924 şi urm.).*

Art. 805. Este permisă asemenea dispoziţia între vii sau testamentară, prin care uzufructul se dă la o persoană şi proprietatea nudă la alta *(C. civ. 517 şi urm.).*

[1)] Fideicomisele sunt clauze testamentare prin care se lasă cuiva un legat, sub condiţia de a-l păstra şi a-l încredinţa în urmă altei persoane.

[2)] În privinţa.

Scanned with OKEN Scanner

Capitolul II. Despre capacitatea de a dispune sau de a primi prin donaţiune între vii sau prin testament

Art. 806. Minorul mai mic de 16 ani nu poate dispune nici într-un fel, afară de excepţiile regulate la capitolul VII al acestui titlu *(C. civ. 807)*.

Notă: 1. Dispoziţiile capitolului VII nu mai alcătuiesc excepţii de la regula art. 806, atât în ce priveşte donaţiile prin contractul de căsătorie (deoarece dispoziţiile art. 1223-1293 Cod civil au fost abrogate), cât şi în ce priveşte donaţiile făcute între soţi în timpul căsătoriei, deoarece, potrivit art. 8 al Decretului nr. 31/1954 privitor la persoanele fizice şi persoanele juridice, cu modificările ulterioare, minorul care se căsătoreşte dobândeşte prin aceasta capacitatea de exerciţiu deplină.

2. Potrivit art. 133 alin. (3) din Codul familiei, minorul nu poate să facă donaţii nici chiar cu încuviinţare.

Art. 807. Minorul de 16 ani poate dispune prin testament şi numai pentru jumătate din bunurile de care după lege poate dispune majorele *(C. civ. 806, 809, 814)*.

Art. 808. (1) Este capabil de a primi prin donaţiune între vii oricine este conceput în momentul donaţiunii.

(2) Este capabil de a primi prin testament oricine este conceput la epoca morţii testatorului *(C. civ. 654)*.

Notă: 1. Drepturile copilului sunt recunoscute de la concepţie, însă numai dacă el se naşte viu. A se vedea în acest sens art. 7 din Decretul nr. 31/1954 privitor la persoanele fizice şi persoanele juridice, *infra*, nr. 1.

2. În privinţa persoanelor juridice, a se vedea art. 33 din Decretul nr. 31/1954 privitor la persoanele fizice şi persoanele juridice, *infra*, nr. 1.

Art. 809. (1) Minorul de şasesprezece ani nu poate, prin testament, dispune în favoarea tutorelui său.

(2) Minorul, ajuns la majoritate, nu poate dispune nici prin donaţiune între vii, nici prin testament, în favoarea fostului său tutore, dacă socotelile definitive ale tutelei n-au fost prealabil date şi primite.

Scanned with OKEN Scanner

(3) Sunt exceptaţi în amândouă cazurile de mai sus ascendenţii minorilor, care sunt sau au fost tutori ai lor *(C. civ. 807, 812)*.

Notă: 1. A se vedea, privitor la actele pe care le poate face minorul, art. 133 din Codul familiei, iar în ce priveşte descărcarea de gestiune a tutorelui, art. 141 din acelaşi cod.

2. Minorul devine major în condiţiile prevăzute la art. 8 din Decretul nr. 31/1954 privitor la persoanele fizice şi persoanele juridice.

Art. 810. (1) Doctorii în medicină sau chirurgie, ofiţerii de sănătate [1] şi spiţerii, care au tratat pe o persoană în boala din care moare, nu pot profita de dispoziţiile între vii sau testamentare, ce dânsa a făcut-o în favoare-le în cursul acestei boli.

(2) Sunt exceptate:

1. Dispoziţiile remuneratorii făcute cu titlul particular; se va ţine însă seamă de starea dispunătorului şi de serviciile făcute.

2. Dispoziţiile universale, în caz de rudenie până la al patrulea grad inclusiv, afară numai dacă mortul va avea erezi în linie dreaptă şi dacă acela, în profitul căruia s-a făcut dispoziţia, nu este el chiar erede în linie dreaptă.

(3) Aceleaşi reguli sunt aplicabile în privinţa preoţilor *(C. civ. 660 şi urm., 812)*.

Art. 811. Dispoziţiile între vii sau prin testament, făcute în favoarea ospiciilor, săracilor dintr-o comună sau stabilimentelor de utilitate publică, nu pot avea efect decât dacă sunt autorizate prin ordonanţe domneşti în urma avizului Consiliului de Stat *(C. civ. 817)*.

Notă: 1. Art. 811 a fost implicit modificat de dispoziţiile Legii din 6 februarie 1924 pentru persoanele juridice, în prezent abrogată prin O.G. nr. 26/2000 cu privire la asociaţii şi fundaţii (M. Of. nr. 39 din 31 ianuarie 2000), şi ale Decretului nr. 478/1954 privitor la donaţiunile făcute statului.

A se vedea şi dispoziţiile: art. 24 alin. (2) lit. b) din O.G. nr. 26/2000 cu privire la asociaţii şi fundaţii, cu modificările şi completările ulterioare; ale art. 33 alin. (3) din Decretul nr. 31/1954 privitor la persoanele fizice şi juridice; ale Decretului nr. 478/1954 privitor la donaţiunile făcute statului.

[1] Medicii militari.

Scanned with OKEN Scanner

2. În privinţa contractului de sponsorizare, a se vedea Legea nr. 32/1994 privind sponsorizarea, cu modificările ulterioare (M. Of. nr. 129 din 25 mai 1994).

Art. 812. (1) Dispoziţiile în favoarea unui incapabil sunt nule, fie ele deghizate sub forma unui contract oneros, fie făcute în numele unor persoane interpuse.

(2) Sunt reputate ca persoane interpuse tatăl şi mama, copiii şi descendenţii şi soţul persoanei incapabile *(C. civ. 940, 941, 1200, 1202).*

Capitolul III. Despre donaţiunile între vii

Secţiunea I. Despre forma şi efectele donaţiunilor între vii

Art. 813. Toate donaţiunile se fac prin act autentic *(C. civ. 1171 şi urm., 1167, 1168).*

Art. 814. (1) Donaţiunea nu obligă pe donator şi nu va produce niciun efect decât din ziua în care va fi fost acceptată.

(2) Acceptarea poate fi făcută sau în act, sau printr-un act autentic posterior, mai înainte însă de moartea celui ce dăruieşte; în acest din urmă caz, donaţiunea n-are efect decât din ziua din care se va fi comunicat donatorelui actul de acceptare *(C. civ. 820, 827).*

Art. 815. [1] (1) Donaţiunile făcute unor minori sau unui interzis, se acceptă de tutore sau de părinte.

(2) Mama, cu toate că tatăl ar fi în viaţă, şi ceilalţi ascendenţi, cu toate că genitorii [2] ar fi în viaţă, vor putea asemenea să accepte donaţiunea făcută minorelui şi interzisului, deşi ei n-ar avea calitatea de tutori *(C. civ. 820, 1166).*

Notă: Potrivit art. 97 din Codul familiei, ambii părinţi au aceleaşi drepturi şi obligaţii în ceea ce-i priveşte pe copiii lor minori.

---

[1] Textul art. 815 este reprodus astfel cum a fost modificat prin Decretul nr. 185 din 29 aprilie 1949 pentru modificarea şi abrogarea unor dispoziţiuni privitoarea la majorat, la capacitatea în materia contractelor de muncă şi emancipaţiune.

[2] Părinţii.

Scanned with OKEN Scanner

Art. 816. Surdo-mutul ce nu ştie să scrie nu poate accepta o donaţiune decât cu asistarea unui curator special numit de autoritatea judiciară, după regulile stabilite pentru minori *(C. civ. 866)*.

Notă: 1. Potrivit art. 152 lit. a) din Codul familiei, curatorul se numeşte de autoritatea tutelară.

2. A se vedea şi art. 61 din Legea nr. 36/1995 a notarilor publici şi a activităţii notariale, *infra*, nr. 14.

Art. 817. Donaţiunile făcute persoanelor morale nu pot fi acceptate decât prin ordonanţă domnească, dată în urma avizului Consiliului de Stat.

Notă: Art. 817 a fost implicit modificat de dispoziţiile Legii din 6 februarie 1924 pentru persoanele juridice, în prezent abrogată prin O.G. nr. 26/2000 cu privire la asociaţii şi fundaţii. A se vedea şi dispoziţiile art. 24 alin. (2) lit. b) din O.G. nr. 26/2000.

Art. 818. Când se dăruiesc bunuri ce pot fi ipotecate, transcripţia actului ce conţine donaţiunea şi acceptarea, ca şi notificarea acceptării făcută prin act separat, se va face la judecătoria în a cărei rază teritorială sunt situate bunurile.

Notă: A se vedea, în ce priveşte publicitatea ipotecii, şi dispoziţiile Legii nr. 7/1996 privind cadastrul şi publicitatea imobiliară, republicată.

Art. 819. Lipsa transcripţiei poate să fie invocată de orice persoane au interes la aceasta; se exceptă însă persoanele obligate a stărui să se facă transcripţia, sau reprezentanţii lor, asemenea şi donatorul.

Notă: A se vedea şi art. 28 din Legea nr. 7/1996 privind cadastrul şi publicitatea imobiliară, republicată, *infra*, nr. 7.

Art. 820. Minorii, interzişii, femeile măritate, în lipsă de acceptarea sau de transcripţia donaţiunii, nu pot cere obiectele dăruite; au însă, de se cuvine, recurs în contra tutorilor sau bărbaţilor.

Notă: Art. 820 a fost modificat implicit prin Legea privitoare la ridicarea incapacităţii civile a femeii măritate din 1932 în sensul suprimării din cuprinsul textului a termenilor „*femeile măritate*" şi „*sau bărbaţilor*",

Scanned with OKEN Scanner

care constituiau aplicarea în materia donaţiilor a regulii incapacităţii femeii măritate; astfel, el se aplică numai minorilor şi interzişilor, respectiv tutorilor.

Art. 821. Donaţiunea între vii pentru bunurile viitoare este revocabilă *(C. civ. 801, 965).*

Art. 822. Este nulă orice donaţiune făcută cu condiţii a căror îndeplinire atârnă numai de voinţa donatorului *(C. civ. 1006, 1010).*

Art. 823. Este asemenea nulă, dacă s-a făcut sub condiţia de a se satisface datorii sau sarcini care nu existau la epoca donaţiunii sau care nu erau arătate în actul de donaţiune.

Art. 824. Când donatorul şi-a rezervat dreptul de a dispune de un obiect cuprins în donaţiune, sau de o sumă determinată din bunurile dăruite, dacă moare, fără să fi dispus de dânsele, un asemenea obiect sau asemenea sumă rămâne erezilor donatorului.

Art. 825. (1) Donatorul poate stipula întoarcerea bunurilor dăruite, atât în cazul când donatarul ar muri înaintea lui, cât şi în cazul când donatarul şi descendenţii săi ar muri înaintea sa.

(2) Aceste stipulaţii însă nu se pot face decât în favoarea donatorului.

Notă: A se vedea şi art. 19 din pentru punerea în aplicare în Transilvania a legii pentru unificarea dispoziţiunilor privitoare la cărţile funciare din 27 aprilie 1938, art. 27 din Legea nr. 242/1947 pentru transformarea cărţilor funciare provizorii din Vechiul Regat în cărţi de publicitate funciară, precum şi art. 69 alin. (2) din Legea nr. 7/1996 privind cadastrul şi publicitatea imobiliară, republicată.

Art. 826. Dispoziţiile art. 821, 822, 823, 824 şi 825 nu se aplică la donaţiunea din capitolul VI şi VII, dintr-acest titlu.

Art. 827. Orice act de donaţiune de mobile este valabil numai pentru obiectele trecute într-un act estimativ subsemnat de donator şi donatar.

Art. 828. (1) Donatorul nu este responsabil de evicţiune către donatar pentru lucrurile dăruite.

(2) Donatorul este responsabil de evicţiune când el a promis expres garanţia.

Scanned with OKEN Scanner

(3) Este asemenea responsabil când evicțiunea provine din faptul său, când este în chestiune o donațiune care impune sarcini donatorului; într-acest caz însă, garanția este obligatorie numai până la suma sarcinilor *(C. civ. 1337 și urm.)*.

Secțiunea II. Despre cazurile în care donațiunile se pot revoca

Art. 829. Donațiunea între vii se revocă, pentru neîndeplinirea condițiilor cu care s-a făcut, pentru ingratitudine și pentru naștere de copii în urma donațiunii *(C. civ. 801, 830 și urm., 937, 1011, 1020, 1021)*.

Art. 830. Când donațiunea este revocată pentru neîndeplinirea condițiilor, bunurile reintră în mâna donatorului, libere de orice sarcină și ipotecă *(C. civ. 834, 855, 930, 1770)*.

Notă: A se vedea și actele normative indicate în *Nota* de la art. 825.

Art. 831. Donațiunea între vii se revocă pentru ingratitudine în cazurile următoare:

1. Dacă donatarul a atentat la viața donatorului.
2. Dacă este culpabil în privință-i de delicte, cruzimi sau injurii grave.
3. Dacă fără cuvânt îi refuză alimente *(C. civ. 655, 930)*.

Art. 832. Revocarea pentru neîndeplinirea condițiilor și pentru ingratitudine nu se face de drept niciodată *(C. civ. 1020)*.

Art. 833. (1) Cererea de revocare pentru ingratitudine trebuie făcută în termen de un an din ziua faptului, sau din ziua când donatorul a cunoscut faptul.

(2) Acțiunea de revocare nu se poate intenta în contra erezilor donatarului, nici de erezii donatorului în contra donatarului, afară numai dacă, în acest caz, acțiunea s-a intentat de donator, sau donatorul a murit în anul în care se putea intenta acțiunea *(C. civ. 931)*.

Art. 834. (1) Revocarea pentru ingratitudine nu poate infirma nici înstrăinările făcute de donatar, nici ipotecile sau alte sarcini reale, cu care el ar fi putut greva obiectul dăruit; este neapărat ca acestea să se fi făcut

Scanned with OKEN Scanner

înaintea inscripţiei extractului cererii de revocare pe marginea transcripţiei prescrisă prin art. 818.

(2) În caz de revocare, donatarul se condamnă a întoarce valoarea obiectelor înstrăinate, după estimaţia ce li s-ar face în timpul cererii; se condamnă asemenea a întoarce veniturile din ziua cererii *(C. civ. 854, 1770)*.

Art. 835. Donaţiunile făcute în favoarea maritagiului nu sunt revocabile pentru ingratitudine.

Art. 836. Orice donaţiuni prin acte între vii făcute de persoane ce n-au copii sau descendenţi existenţi în timpul facerii lor, oricare ar fi valoarea acestor donaţiuni şi sub orice titlu s-ar fi făcut, fie chiar donaţiunea mutuală sau remuneratorie, fie în fine donaţiunea în favoarea maritagiului făcută soţilor de oricare altă persoană, afară de ascendenţii lor, sunt revocate de drept, dacă donatorul, în urma donaţiunii, dobândeşte un copil legitim, un postum, sau chiar când a legitimat pe un copil natural, prin maritagiu subsecvent *(C. civ. 937)*.

Notă: Distincţia dintre copil legitim sau legitimat şi copil natural a fost în întregime înlăturată prin dispoziţiile art. 63 din Codul familiei, astfel încât textul art. 836 a fost modificat implicit în sensul că donaţiunile sunt revocate de drept, dacă donatorul, în urma donaţiunii, dobândeşte un copil din căsătorie sau din afara căsătoriei, fie chiar postum (adică un copil născut după moartea tatălui său).

Art. 837. Revocarea se face şi când copilul donatorului sau al donatricei ar fi fost conceput în timpul donaţiunii.

Art. 838. Donaţiunea rămâne revocată chiar când donatarul ar fi intrat în posesia lucrurilor dăruite şi ar fi fost lăsat în posesia acelor lucruri după naşterea fiului donatorului; donatarul posesor nu va fi obligat a restitui fructele de orice natură luate de el, decât în ziua în care i se va fi notificat naşterea fiului sau legitimarea sa prin căsătorie subsecventă.

Notă: Partea din text *„sau legitimarea sa prin căsătorie subsecventă"* trebuie socotită implicit abrogată drept urmare a abrogării instituţiei legitimării copiilor naturali prin art. 49 din Decretul nr. 32/1954 pentru punerea în aplicare a Codului familiei şi a Decretului privitor la persoanele fizice şi persoanele juridice, cu modificările ulterioare.

Scanned with OKEN Scanner

Art. 839. Orice clauze sau convenţii, prin care donatorul ar renunţa la revocarea donaţiunii pentru naştere de fiu, este nulă şi fără nici un efect *(C. civ. 5, 968).*

Art. 840. Prescripţia acţiunii de revocare se împlineşte după 30 de ani de la naşterea fiului *(C. civ. 1863 şi urm., 1890).*

Notă: Cu privire la prescripţia drepturilor la acţiune care izvorăsc, în acest caz, din revocarea de plin drept a donaţiunii, a se vedea art. 21 din Decretul nr. 167/1958 privitor la prescripţia extinctivă, republicat, cu modificările ulterioare, *infra*, nr. 15.

Capitolul IV. Despre partea disponibilă a bunurilor şi despre reducţiune

Secţiunea I. Despre partea disponibilă a bunurilor

Art. 841. Liberalităţile, fie făcute prin acte între vii, fie făcute prin testament, nu pot trece peste jumătatea bunurilor dispunătorului dacă la moarte-i lasă un copil legitim; peste o a treia parte, dacă lasă doi copii; peste a patra parte, dacă lasă trei sau mai mulţi *(C. civ. 664 şi urm., 874 şi urm., 939).*

Notă: Art. 841 a fost modificat implicit prin:
a) art. 2 din Legea nr. 319/1944 pentru dreptul de moştenire al soţului supravieţuitor, potrivit căruia liberalităţile făcute de soţul predecedat nu vor putea trece peste jumătate din drepturile de moştenire prevăzute de lege în favoarea soţului supravieţuitor;
b) art. 63 din Codul familiei, care a înlăturat în întregime orice deosebire între situaţia copiilor din căsătorie şi aceea a copiilor din afara căsătoriei.

Art. 842. Sunt cuprinşi în articolul precedent sub nume de copii, descendenţii de orice grad *(C. civ. 670 şi urm.).*

Art. 843. [1] Liberalităţile, prin acte între vii sau prin testament, nu pot trece peste jumătatea bunurilor, dacă în lipsă de descendenţi, defunctul lasă tată şi mamă sau peste trei sferturi, dacă lasă numai pe unul din părinţi.

[1] Art. 843 este reprodus astfel cum a fost modificat prin Legea nr. 134/1947 pentru modificarea art. 843 din Codul civil şi coordonarea, prin interpretarea dispoziţiilor sale, cu prevederile art. 673 din acelaşi cod.

Scanned with OKEN Scanner

Art. 844. Dacă dispoziţia prin acte între vii sau prin testament, constituie un uzufruct sau o rendită viageră, a cărei valoare trece peste cantitatea disponibilă, erezii rezervatari au facultatea de a executa aceste dispoziţii sau de a abandona proprietatea cantităţii disponibile.

Art. 845. Valoarea bunurilor înstrăinate unui succesibil în linie dreaptă, cu sarcina unei rendite viagere sau cu rezervă de uzufruct va fi socotită în porţiunea disponibilă şi excedentele, de este, se va trece în masa succesiunii. Imputaţia şi raportul nu pot fi cerute de succesibilul în linie dreaptă care a consimţit la aceste înstrăinări *(C. civ. 738, 751 şi urm., 841, 1167).*

Art. 846. (1) Cantitatea disponibilă poate fi dată în tot sau în parte, sau prin acte între vii sau prin testament, copiilor sau altor succesibili ai donatorului, fără ca donatarul sau legatarul, ce vine la succesiune, să fie supus la raport, dacă în dispoziţie se zice expres, că ceea ce s-a dat este peste partea sa.

(2) Declaraţia că darul sau legatul este peste partea succesibilului se poate face sau în actul ce conţine dispoziţia, sau în urmă, cu formele dispoziţiilor între vii, sau testamentare *(C. civ. 751 şi urm.).*

Secţiunea II. Despre reducţiunea donaţiunilor şi a legatelor

Art. 847. Liberalităţile prin act sau între vii sau prin testament, când vor trece peste partea disponibilă, vor fi reduse la această parte *(C. civ. 841 şi urm., 1641).*

Art. 848. Reducţiunea liberalităţilor între vii nu va putea fi cerută decât numai de erezii rezervatari, de erezii acestora sau de cei care înfăţişează drepturile lor *(C. civ. 763, 841 şi urm., 855, 974).*

Art. 849. Partea disponibilă se calculează cu chipul următor: pe lângă bunurile ce a lăsat donatorul sau testatorul în momentul morţii sale, se adaugă prin calcul şi bunurile de care a dispus prin donaţiuni între vii, după starea lor din momentul donaţiunii şi după valoarea ce au avut în momentul morţii donatorului. Din această masă de bunuri, scăzându-se datoriile, pe ceea ce va rămânea se calculează partea disponibilă, după numărul şi calitatea erezilor *(C. civ. 752, 766 şi urm., 772).*

Scanned with OKEN Scanner

Art. 850. (1) Întâi se vor reduce dispoziţiile testamentare; când bunurile cuprinse în aceste dispoziţii nu vor mai fi, atunci numai se va face reducţiunea donaţiunilor.

(2) Reducţiunea va începe de la cea din urmă donaţiune, după săvârşirea acesteia se va trece îndată la cea a doua după dânsa, şi aşa pe rând până la cea mai veche donaţiune.

Art. 851. Când donaţiunea între vii, supusă la reducţiune, s-a făcut la unul din cei cu drept de moştenire, acesta va putea scădea partea cu care ar trebui să se reducă donaţiunea, din partea ce i s-ar cuveni ca erede în bunurile nedisponibile, dacă aceste bunuri sunt de aceeaşi natură cu cele dăruite *(C. civ. 765, 770).*

Art. 852. Se vor reduce cu analogie [1] atât legatele universale cât şi cele particulare, fără distincţie *(C. civ. 888 şi urm., 899 şi urm.).*

Art. 853. Când testatorul va declara ca un legat să fie plătit preferându-se celorlalte, acest legat nu va fi supus la reducţiune, decât după ce valoarea celorlalte legate nu va împlini rezerva legală *(C. civ. 847).*

Art. 854. Donatarul va restitui fructele porţiunii ce trece peste partea disponibilă, din momentul morţii donatorului *(C. civ. 522 şi urm., 762, 890).*

Art. 855. Donatarul este obligat, dacă a alienat bunurile dăruite, să facă în urmă raportul excedentului peste porţiunea disponibilă, după valoarea lucrurilor din timpul morţii disponentului *(C. civ. 848).*

Capitolul V. Despre dispoziţiile testamentare

Secţiunea I. Reguli generale pentru forma testamentelor

Art. 856. Orice persoană este capabilă de a face testament, dacă nu este oprită de lege *(C. civ. 800, 802, 806 şi urm., 887).*

---

[1] Proporţional cu valoarea lor.

Scanned with OKEN Scanner

Art. 857. Două sau mai multe persoane nu pot testa prin acelaşi act, una în favoarea celeilalte, sau în favoarea unei a treia persoane *(C. civ. 886, 938).*

Art. 858. Un testament poate fi sau olograf, sau făcut prin act autentic, sau în formă mistică *(C. civ. 802, 868 şi urm.).*

Art. 859. Testamentul olograf nu este valabil decât când este scris în tot, datat şi subsemnat de mâna testatorului *(C. civ. 886).*

Art. 860. Testamentul autentic este acela care s-a adeverit de judecătoria competentă *(C. civ. 886).*

Notă: A se vedea, referitor la legalizarea testamentelor, şi art. 58-67 din Legea nr. 36/1995 a notarilor publici şi a activităţii notariale, *infra*, nr. 14.

Art. 861-863. [1] *Abrogate.*

Art. 864. (1) Când testatorul va voi să facă un testament mistic sau secret, trebuie neapărat să-l iscălească, sau că l-a scris el însuşi, sau că a pus pe altul a-l scrie.

(2) Hârtia în care s-au scris dispoziţiile testatorului sau hârtia care serveşte de plic, de va fi, se va strânge şi se va sigila.

(3) Testatorul va prezenta judecătoriei competente testamentul strâns şi pecetluit, precum s-a zis, sau îl va strânge şi-l va pecetlui înaintea judecătoriei.

(4) Testatorul va declara că dispoziţiile din acea hârtie este testamentul său, scris şi iscălit de el însuşi, sau scris de altul şi iscălit de testator.

(5) Când testatorul, din cauză de boală, va fi în neposibilitate fizică de a se prezenta înaintea judecătoriei, atunci prezentarea testamentului, pecetluirea lui şi declaraţia sus-menţionată, se vor face înaintea judecătorului, numit de judecătorie pentru acest sfârşit.

(6) Judecătoria, sau judecătorul numit, va face actul de subscripţie [2] pe hârtia în care s-a scris testamentul, sau pe hârtia care serveşte de plic.

---

[1] Art. 861-863 au fost abrogate prin Legea nr. 358 din 3 iulie 1944 pentru autentificarea şi legalizarea înscrisurilor, pentru învestirea cu dată certă şi legalizarea copiilor de pe înscrisuri.

[2] Proces-verbal de suprascriere.

Scanned with OKEN Scanner

(7) Acest act se va subscrie atât de testator, cât şi de judecătorie sau judecător.

(8) Toată lucrarea de mai sus nu va putea fi întreruptă de nici o altă operaţie; când testatorul, din o cauză posterioară subsemnării testamentului, va declara că nu poate subsemna subscripţia [1], această declaraţie se va trece în subscripţie *(C. civ. 858, 886).*

Art. 865. Acei care nu ştiu sau care nu pot citi şi scrie nu pot face testament în formă mistică.

Art. 866. (1) Când testatorul nu poate vorbi, dar ştie a scrie, atunci declaraţia că testamentul este al său o va face în scris în capul actului de subscripţie [2] înaintea judecătorului numit, sau înaintea judecătoriei.

(2) Judecătoria sau judecătorul numit va constata în actul de subscripţie declaraţia testatorului.

Art. 867. În cazurile când se numeşte un judecător, el va comunica procesul său verbal judecătoriei, care va legaliza actul de subscripţie sau testamentul.

Secţiunea II. Despre regulile speciale asupra formelor câtorva testamente

Art. 868. Testamentele militarilor şi ale indivizilor întrebuinţaţi în armată sunt în orice ţară valabil făcute în prezenţa unui cap de batalion sau de escadron[3], sau în prezenţa oricărui alt ofiţer superior, asistat de doi martori, sau în prezenţa a doi comisari de război, sau în prezenţa unui din comisari asistat de doi martori *(C. civ. 886).*

Notă: A se vedea *Nota* de la art. 874.

Art. 869. Sunt asemenea, dacă testatorul este bolnav sau rănit, valabil făcute în prezenţa capului ofiţerului de sănătate asistat de comandantul militar, însărcinat cu poliţia ospiciului *(C. civ. 886).*

---

[1] Proces-verbal de suprascriere.
[2] Proces-verbal de suprascriere.
[3] Comandantul militar al unităţii.

Scanned with OKEN Scanner

Notă: A se vedea *Nota* de la art. 810 cu privire la ofiţerii de sănătate. În prezent, art. 869 trebuie înţeles că se referă la medicul militar şef al spitalului.

Art. 870. Dispoziţiile articolelor precedente nu sunt admisibile decât în privinţa acelor ce sunt în expediţie militară, sau în cuartier, sau în garnizoană afară din teritoriul român, sàu prizonieri la inamici, fără ca cei ce sunt în cuartier sau în garnizoană înăuntrul ţării să poată profita de această latitudine, de nu se găsesc în o cetate asediată, sau în alte locuri ale căror porţi să fie închise şi comunicaţiile întrerupte din cauza războiului *(C. civ. 886).*

Art. 871. Testamentul făcut în forma mai sus arătată este nul după şase luni de la întoarcerea testatorului într-un loc unde are libertatea de a testa cu formele ordinare.

Art. 872. Testamentul făcut într-un loc care este scos din comunicaţie din cauza ciumei sau altei boli contagioase, se poate face înaintea unui membru al consiliului municipal, asistat de doi martori *(C. civ. 886).*

Art. 873. Testamentul menţionat în articolul precedent este nul după trecerea de şase luni de la deschiderea comunicaţiilor cu locul unde se găseşte testatorul, sau după şase luni de la trecerea sa într-un loc unde comunicaţiile nu sunt întrerupte *(C. civ. 886).*

Art. 874. (1) Testamentele făcute pe mare în timp de voiaj sunt valabile:

(2) Pe corăbii şi alte bastimente[1)] ale ţării, când sunt făcute în prezenţa ofiţerului comandant al bastimentului, sau în lipsă-i în prezenţa acelui ce-l înlocuieşte după ordinea serviciului, însă şi unul şi altul asistaţi de ofiţerul de administraţie, sau de ofiţerul ce îndeplineşte funcţiunile acestuia.

(3) Pe bastimentele de comerţ, când sunt făcute în prezenţa scribului bastimentului sau în prezenţa acelui ce-l înlocuieşte, însă şi unul şi altul asistaţi de căpitanul sau de patronul, sau în lipsă le, de acei ce-i înlocuiesc.

(4) În toate cazurile, funcţionarii în prezenţa căror se fac aceste testamente vor fi asistaţi de către doi martori *(C. civ. 886).*

Notă: Termenii folosiţi în art. 874 şi urm. pentru desemnarea funcţiilor la care se referă aceste dispoziţii nu mai sunt în concordanţă, în cea mai mare parte, cu funcţiile şi denumirile legale în vigoare.

[1)] Nave de dimensiuni mari.

Scanned with OKEN Scanner

Art. 875. Pe bastimentele statului, testamentul căpitanului, sau acela al ofiţerului însărcinat cu administraţia, pe bastimentele de comerţ, testamentul căpitanului, al patronului, sau al scribului se pot face în prezenţa acelora ce, în ordinea serviciului, vin după dânşii, conformându-se pentru celelalte formalităţi cu dispoziţiile articolului precedent *(C. civ. 886).*

Art. 876. În toate cazurile, testamentele menţionate în cele două articole precedente se vor face fiecare în două exemplare originale *(C. civ. 886).*

Art. 877. Dacă bastimentul intră într-un port străin, unde se găseşte un agent d-ai ţării, funcţionarii, în prezenţa cărora s-a făcut testamentul, sunt datori să depună unul din exemplarele originale, închis şi pecetluit în mâinile acestui agent, care-l va trimite Ministerului de Interne, spre a fi înaintat la grefa judecătoriei domiciliului testatorului *(C. civ. 886).*

Notă: Art. 877 a fost modificat implicit prin dispoziţiile Legii nr. 36/1955 a notarilor publici şi activităţii notariale, în sensul că înaintarea unui exemplar al testamentului se va face la biroul notarial de la domiciliul testatorului, iar nu la grefa judecătoriei.

Art. 878. După întoarcerea bastimentului în ţară, fie în portul armamentului [1], fie în orice alt port, cele două exemplare originale ale testamentului închise şi pecetluite sau exemplarul original rămas, dacă după articolul precedent celălalt a fost depus în cursul voiajului, vor fi date la biroul comandantului de port [2], care le va trimite fără întârziere Ministerului de Interne, ce va face depozitul conform articolului precedent *(C. civ. 886).*

Art. 879. Se va înscrie pe marginea rolului bastimentului [3] numele testatorului, menţionându-se despre remiterea originalelor testamentului în mâinile agentului, sau la biroul comandantului de port [4] *(C. civ. 886).*

Art. 880. Testamentul nu va fi reputat ca făcut pe mare, deşi s-ar fi făcut în cursul voiajului, dacă în timpul în care s-a fost făcut, bastimentul s-ar fi apropiat de un ţărm străin, unde s-ar afla un agent al României. În acest caz testamentul nu este valabil decât dacă s-a făcut după formele prescrise de legea României, sau după acelea întrebuinţate în ţara unde a fost făcut *(C. civ. 886).*

---

[1] Portul de înscriere al vasului.
[2] Organ portuar.
[3] Rolul de echipaj.
[4] Organ portuar.

Scanned with OKEN Scanner

Art. 881. Dispoziţiile de mai sus se aplică şi la testamentele pasagerilor, care nu fac parte din echipaj *(C. civ. 808)*.

Art. 882. Testamentul făcut pe mare cu formele articolului 874 nu este valabil decât dacă testatorul moare pe mare, sau după trei luni de la întoarcerea lui pe uscat, într-un loc unde ar fi putut să-l refacă cu formele ordinare *(C. civ. 886)*.

Art. 883. Testamentul făcut pe mare nu va putea cuprinde nici o dispoziţie în favoarea ofiţerilor bastimentului, dacă dânşii nu sunt rude cu testatorul *(C. civ. 808, 886)*.

Art. 884. (1) Testamentele cuprinse în articolele precedente ale prezentei secţiuni vor fi subscrise de testatori şi de ofiţerii publici, în prezenţa căror s-au făcut.

(2) Dacă testatorul declară că nu ştie sau nu poate subscrie, se face menţiune de declaraţia sa şi de cauza ce l-a împiedicat de a subscrie.

(3) În cazurile în care se cere asistenţa de doi martori, testamentul va fi subscris cel puţin de unul dintr-înşii şi se va face menţiune de cauza ce a împiedicat pe celălalt de a subscrie *(C. civ. 886)*.

Art. 885. Românul ce s-ar afla în ţară străină va putea face testamentul său, sau în forma olografă, sau în forma autentică întrebuinţată în locul unde se face testamentul.

Notă: A se vedea şi art. 68 alin. (3) din Legea nr. 105/1992 cu privire la reglementarea raporturilor de drept internaţional privat, care a modificat implicit art. 885 Cod civil.

Art. 886. Formalităţile la care sunt supuse deosebitele testamente prin dispoziţiile prezentei secţiuni şi acelea ale secţiunii precedente se vor observa sub pedeapsă de nulitate *(C. civ. 859 şi urm., 868 şi urm., 874 şi urm.)*.

Secţiunea III. Despre instituţia de moştenitori şi despre legate în genere

Art. 887. Se poate dispune prin testament de toată sau de o fracţiune din starea cuiva, sau de unul sau mai multe obiecte determinate *(C. civ. 802, 856, 888 şi urm., 894 şi urm., 899 şi urm.)*.

Scanned with OKEN Scanner

Secţiunea IV. Despre legatul universal

Art. 888. Legatul universal este dispoziţia prin care testatorul lasă după moarte-i, la una sau mai multe persoane, universalitatea bunurilor sale.

Art. 889. Când testatorul are erezi rezervatari, legatarul universal va cere de la aceştia punerea în posesiune a bunurilor cuprinse în testament *(C. civ. 653, 895, 899)*.

Art. 890. Legatarul universal are drept a pretinde fructele bunurilor cuprinse în testament, din ziua cererii în judecată, sau din ziua în care eredele a consimţit a-i da legatul.

Art. 891. Când testatorul nu a lăsat erezi rezervatari, legatarul universal va cere de la justiţie posesiunea bunurilor cuprinse în testament.

Notă: Art. 891 a fost modificat implicit prin art. 75 alin. (2) şi art. 82 alin. (2) din Legea nr. 36/1995 a notarilor publici şi a activităţii notariale, intrarea în posesiunea moştenirii de către legatarul universal realizându-se prin eliberarea certificatului de moştenitor de către notarul public.

Art. 892. (1) Testamentul olograf sau mistic, înainte de a fi executat, se va prezenta tribunalului judeţean în a cărui rază teritorială s-a deschis succesiunea.

(2) Preşedintele va constata prin proces verbal deschiderea testamentului şi starea în care l-a găsit şi va ordona depunerea lui la grefa tribunalului *(C. civ. 859, 864 şi urm.)*.

Notă: Art. 892 a fost modificat implicit prin art. 76 alin. (2) din Legea nr. 36/1995 a notarilor publici şi a activităţii notariale, potrivit cărora atribuţiile menţionate la art. 892 urmează a fi exercitate de notarul public.

Art. 893. Legatarul universal, care va veni la moştenire în concurs cu un erede rezervatar, este obligat la datoriile şi sarcinile succesiunii personal până în concurenţa părţii sale, şi ipotecar pentru tot *(C. civ. 550, 777, 841 şi urm., 896, 909)*.

Scanned with OKEN Scanner

Secţiunea V. Despre legatele unei fracţiuni de moştenire

Art. 894. (1) Acest legat poate avea de obiect o fracţiune a moştenirii, precum jumătate, a treia parte sau toate imobilele sau toate mobilele, sau o fracţiune din imobile sau mobile.

(2) Orice alt legat este singular *(C. civ. 887, 899).*

Art. 895. Legatarul unei fracţiuni de ereditate va cere posesiunea de la erezii rezervatari, în lipsa acestora de la legatarii universali, iar în lipsa şi acestora din urmă, de la ceilalţi erezi legitimi *(C. civ. 653, 659 şi urm., 841 şi urm., 888).*

Art. 896. Legatarul unei fracţiuni din ereditate este obligat la sarcinile şi datoriile succesiunii testatorului, personal, în proporţie cu partea sa şi ipotecar pentru tot *(C. civ. 550, 777, 893, 909).*

Art. 897. (1) Legatarul universal, sau acela al unei fracţiuni a succesiunii, nu se poate pune în posesiunea legatului, fără a se face, după cererea lui, un inventar al bunurilor ce compun legatul, de judecătoria în ocolul [1] căreia s-a deschis succesiunea.

(2) Legatarul, care va primi a intra în posesiunea bunurilor fără inventar, va fi obligat a plăti toate debitele succesiunii, chiar de ar fi mai mari decât averea lăsată de testator *(C. civ. 704 şi urm., 713, 888 şi urm., 894 şi urm.).*

Notă: Art. 897 a fost modificat implicit prin art. 70 şi 71 din Legea nr. 36/1995 a notarilor publici şi a activităţii notariale, potrivit cărora atribuţiile menţionate la art. 897 alin. (1) revin notarului public.

Art. 898. Legatarul unei fracţiuni de moştenire poate pretinde fructele din ziua cererii în judecată, sau din ziua în care i s-a oferit de bună voie darea legatului *(C. civ. 890, 895).*

[1] Raza teritorială.

Scanned with OKEN Scanner

Secţiunea VI. Despre legatele singulare

Art. 899. (1) Orice legat pur şi simplu dă legatarului, din ziua morţii testatorului, un drept asupra lucrului legat, drept transmisibil erezilor şi reprezentanţilor săi.

(2) Cu toate acestea, legatarul singular nu va putea intra în posesia lucrului legat, nici a pretinde fructele sau interesele [1], decât din ziua în care a făcut cererea în judecată sau din ziua în care predarea legatului i s-a încuviinţat de bună voie *(C. civ. 485, 522 şi urm., 894).*

Art. 900. Interesele şi fructele lucrului legat devin ale legatarului din momentul morţii testatorului, şi dacă dânsul n-a făcut cerere înaintea justiţiei:

1. când testatorul a declarat expres în testament că voieşte a urma astfel;
2. când s-a legat drept alimente o rendită viageră sau o pensie.

Notă: A se vedea art. 81 şi 83 din Legea nr. 36/1995 a notarilor publici şi a activităţii notariale, *infra*, nr. 14.

Art. 901. (1) Cheltuielile cererii pentru predare sunt în sarcina succesiunii, fără ca cu aceasta să se poată reduce rezerva legală.

(2) În caz când testatorul ar ordona altfel prin testament, se va urma după voinţa lui.

Art. 902. (1) Erezii testatorului sau orice altă persoană obligată a plăti un legat sunt personal datori a-l achita, fiecare în proporţie cu partea ce ia din succesiune.

(2) Sunt datori ipotecari pentru tot, până în concurenţa valorii imobilelor ce deţin *(C. civ. 774 şi urm., 893, 896, 905).*

Art. 903. Lucrul legat se va preda cu accesoriile necesare, în starea în care se găsea la moartea donatorului *(C. civ. 465, 468 şi urm., 482 şi urm., 904, 923, 927, 1325).*

Notă: Prin termenul „*donator*", textul articolului se referă în realitate la testator.

---

[1] Dobânzile.

Scanned with OKEN Scanner

Art. 904. (1) Când cel ce a dat legat un imobil, a mărit în urmă acest imobil prin alte achiziţii, aceste achiziţii, şi de ar fi alăturea cu imobilele, nu pot fi socotite ca parte a legatului, de nu se face o nouă dispoziţie pentru aceasta.

(2) Înfrumuseţările şi construcţiile noi, făcute asupra fondului legat, fac parte dintr-însul.

(3) Asemenea face parte din legat adausul ce testatorul a făcut unui loc închis, întinzând îngrădirile sale.

Art. 905. Dacă înaintea testamentului sau în urmă, lucrul legat a fost ipotecat pentru datoria succesiunii, sau chiar pentru altă datorie, sau supus dreptului de uzufruct, acela ce este dator a da legatul, nu este ţinut a libera lucrul de această sarcină, afară numai dacă testatorul l-a obligat expres la aceasta *(C. civ. 551, 775)*.

Art. 906. Când testatorul, ştiind, a dat legat lucrul altuia, însărcinatul cu acel legat este dator a da, sau lucrul în natură sau valoarea lui din epoca morţii testatorului.

Art. 907. Când testatorul, neştiind, a legat un lucru străin, legatul este nul.

Art. 908. Când legatul dat este un lucru nedeterminat, însărcinatul cu legatul nu este obligat a da un lucru de calitatea cea mai bună, nu poate oferi însă nici lucrul cel mai rău *(C. civ. 1103)*.

Art. 909. Legatarul singular nu este obligat a plăti datoriile succesiunii *(C. civ. 847 şi urm., 1746 şi urm.)*.

Secţiunea VII. Despre executorii testamentari

Art. 910. Testatorul poate numi unul sau mai mulţi executori testamentari.

Notă: A se vedea art. 75 alin. (1) şi (2) şi art. 83 alin. (3) din Legea nr. 36/1995 a notarilor publici şi a activităţii notariale, potrivit cărora, în cazul în care prin testament a fost instituit un executor testamentar, notarul public eliberează un certificat constatând această calitate.

Scanned with OKEN Scanner

Art. 911. El poate să le dea de drept în posesiune, toată sau parte numai din averea sa mobilă, pentru un timp care nu va trece peste un an de la moartea sa *(C. civ. 653, 889, 891, 912).*

Art. 912. Eredele poate să-i scoată din posesiune, oferindu-le sume îndestulătoare pentru plata legatelor de lucruri mobile, sau justificând că a plătit aceste legate.

Art. 913. Acela ce nu se poate obliga nu poate fi nici executor testamentar *(C. civ. 915, 950).*

Art. 914. (1) Femeia măritată nu poate fi executoare testamentară, decât cu consimţământul bărbatului.

(2) Dacă ea este separată de bunuri, sau prin contractul de maritaj, sau prin sentinţă judecătorească, va putea deveni executoare testamentară, cu consimţământul bărbatului sau cu autorizaţia justiţiei în caz de refuz din parte-i.

Notă: Dispoziţiile art. 914 au fost abrogate implicit prin Legea din 1932 privitoare la ridicarea incapacităţii civile a femeii măritate.

Art. 915. [1] Minorele nu poate fi executor testamentar, chiar cu autorizaţia tutorelui *(C. civ. 913, 950).*

Art. 916. (1) Executorii testamentari vor cere punerea peceţilor [2], dacă sunt şi erezi minori, interzişi sau absenţi [3].

(2) Ei vor stărui a se face inventarul bunurilor succesiunii în prezenţa eredelui prezumtiv, sau în lipsă-i, după ce i s-au făcut chemările legiuite [4].

(3) Ei vor cere vinderea mişcătoarelor în lipsă de sumă îndestulătoare pentru plata legatelor.

(4) Ei vor îngriji ca testamentele să se execute şi, în caz de contestaţie asupra execuţiei, ei pot să intervină ca să susţină validitatea lor.

---

[1] Art. 915 este reprodus astfel cum a fost modificat prin Decretul nr. 185/1949 pentru modificarea şi abrogarea unor dispoziţii privitoare la majorat, la capacitate în materia contractelor de muncă şi emancipare

[2] Sigilii.

[3] Dispăruţi.

[4] După ce a fost citat.

Scanned with OKEN Scanner

(5) Ei sunt datori, după trecere de un an de la moartea testatorului, a da socoteală despre gestiunea lor *(C. civ. 472 şi urm., 557 şi urm., 809 şi urm., 819, 854 şi urm.)*.

Notă: Aplicarea sigiliilor şi inventarierea se fac potrivit art. 70-73 din Legea nr. 36/1995 a notarilor publici şi a activităţii notariale, *infra*, nr. 14.

Art. 917. Dreptul executorului testamentar nu trece la erezii săi.

Art. 918. (1) Dacă sunt mai mulţi executori testamentari care au primit această sarcină, unul singur va putea lucra în lipsă-le.

(2) Ei vor fi responsabili solidar de a da socoteală de mişcătoarele ce li s-au încredinţat, afară numai dacă testatorul a despărţit funcţiile lor şi dacă fiecare din ei s-a mărginit în ceea ce i s-a încredinţat *(C. civ. 1039 şi urm.)*.

Art. 919. Cheltuielile făcute de executorul testamentar pentru punerea peceţilor [1], pentru inventar, pentru socoteli şi alte cheltuieli relative la funcţiunile sale sunt în sarcina succesiunii.

Secţiunea VIII. Despre revocarea testamentelor şi despre caducitatea lor

Art. 920. Un testament nu poate fi revocat, în tot sau în parte, decât sau prin un act legalizat de judecătoria competentă, care act va cuprinde mutarea voinţei testatorului, sau prin un testament posterior *(C. civ. 802)*.

Notă: Prin expresia *„act legalizat de judecătoria competentă"*, textul art. 920 se referă la actul notarial. A se vedea şi art. 58-67 din Legea nr. 36/1995 a notarilor publici şi a activităţii notariale, *infra*, nr. 14.

Art. 921. Testamentul posterior care nu revocă anume pe cel anterior, nu desfiinţează din acesta, decât numai acele dispoziţii care sunt necompatibile sau contrarii cu acelea ale testamentului posterior.

Art. 922. Revocarea făcută prin testamentul posterior va avea toată validitatea ei, cu toate că acest act a rămas fără efect din cauza necapacităţii eredelui, sau a legatarului, sau din cauză că aceştia nu au voit a primi ereditatea.

---

[1] Sigilii.

Scanned with OKEN Scanner

Art. 923. Orice înstrăinare a obiectului legatului, făcută cu orice mod sau condiţie, revocă legatul pentru tot ce s-a înstrăinat, chiar când înstrăinarea va fi nulă, sau când obiectul legat va fi reintrat în starea testatorului *(C. civ. 903 şi urm.)*.

Art. 924. Orice dispoziţie testamentară devine caducă, când acela în favoarea căruia a fost făcută a murit înaintea testatorului.

Art. 925. Orice dispoziţie testamentară, făcută sub condiţie suspensivă, cade când eredele sau legatarul a murit înaintea îndeplinirii condiţiei *(C. civ. 1004 şi urm., 1019)*.

Art. 926. Dispoziţia testamentară, făcută de la un timp înainte nu opreşte pe eredele numit sau pe legatar de a avea un drept dobândit din momentul morţii testatorului *(C. civ. 899, 1017 şi urm.)*.

Art. 927. Legatul va fi caduc, dacă lucrul legat a pierit de tot în viaţa testatorului *(C. civ. 1091, 1156)*.

Art. 928. Orice dispoziţie testamentară cade când eredele numit sau legatarul nu va primi-o sau va fi necapabil a o primi *(C. civ. 686, 808 şi urm.)*.

Art. 929. Când din dispoziţiile testamentare va rezulta că cugetul testatorului a fost de a da legatarilor dreptul la totalitatea obiectului legat, atunci acela din legatari, care vine la legat, ia totalitatea; iar de primesc mai mulţi legatari, legatul se împarte între ei, fără a se scădea părţile legatarilor necapabili, sau ale acelora care n-au primit legatul, sau care au murit înaintea testatorului *(C. civ. 808 şi urm., 1057 şi urm.)*.

Art. 930. Aceleaşi cauze care, după art. 830 şi după cele dintâi două dispoziţii ale art. 831, autorizează cererea de revocare a donaţiunilor între vii, vor fi primite şi la cererea revocării dispoziţiilor testamentare.

Art. 931. Dacă cererea de revocare este întemeiată pe o injurie gravă, făcută memoriei testatorului, acţiunea va trebui să fie intentată în curs de un an din ziua delictului *(C. civ. 833)*.

Scanned with OKEN Scanner

Capitolul VI. Despre donaţiuni făcute soţilor prin contractul de maritagiu

Notă: Dispoziţiile art. 932-935 au devenit inaplicabile ca urmare a abrogării Titlului IV din Cartea III a Codului civil, *„Despre contractul de căsătorie şi despre drepturile respective ale soţilor"*, prin art. 49 al Decretului nr. 32/1954 pentru punerea în aplicare a Codului familiei şi a Decretului privitor la persoanele fizice şi persoanele juridice.

Art. 932. Donaţiunile făcute soţilor sau unuia dintr-înşii, prin contractul de maritagiu, nu sunt supuse la nici o formalitate.

Art. 933. (1) Donatorul poate, în cazul articolului precedent, să dea donaţiune şi bunurile sale viitoare.

(2) Donatorul în asemenea caz nu mai poate dispune gratuit de bunurile sale.

(3) Când donatorul supravieţuieşte soţilor sau soţului donatar, donaţiúnea este revocabilă.

Art. 934. Prin contractul de maritagiu, se poate face cumulativ donaţiunea bunurilor prezente şi viitoare, sau a unei părţi numai dintr-aceste bunuri, cu îndatorirea însă de a se anexa actului un stat de datoriile şi sarcinile existente, la care este supus donatorul în momentul donaţiunii. În acest caz donatarul este liber să se lepede la moartea donatorului de bunurile viitoare şi să oprească numai pe cele prezente.

Art. 935. (1) Dacă statul de care se face menţiune în articolul precedent, nu s-a anexat actului ce conţinea donaţiunea bunurilor prezente şi viitoare, donatarul nu poate decât sau a accepta sau a se lepăda de donaţiune în întregul ei.

(2) Când acceptă, nu poate cere decât bunurile existente la moartea donatorului, şi este supus la toate datoriile şi sarcinile succesiunii.

Scanned with OKEN Scanner

Capitolul VII. Despre dispoziţiile dintre soţi, făcute sau în contractul de maritagiu sau în timpul maritagiului

Art. 936. Soţii pot prin contractul de maritagiu să-şi facă reciproc, sau numai unul altuia, orice donaţiune vor dori.

Notă: A se vedea nota de la capitolul anterior.

Art. 937. (1) Orice donaţiune făcută între soţi în timpul maritagiului este revocabilă.

(2) Revocarea se poate cere de femeie, fără nici o autorizaţie.

(3) O asemenea donaţiune nu este revocabilă pentru că în urmă s-au născut copii *(C. civ. 801, 829, 836)*.

Notă: 1. Dispoziţia alin. (2) din art. 937, care constituia o excepţie de la regula generală a incapacităţii femeii măritate, a fost implicit abrogată prin Legea din 1932 privitoare la ridicarea incapacităţii civile a femeii măritate.

2. Donaţiunile între soţi pot avea ca obiect numai bunurile proprii. A se vedea, în acest sens, art. 30 din Codul familiei.

Art. 938. Soţii nu pot, în timpul maritagiului, să-şi facă, nici prin acte între vii, nici prin testament, vreo donaţiune mutuală şi reciprocă printr-unul şi acelaşi act *(C. civ. 857)*.

Art. 939. Bărbatul sau femeia care, având copii dintr-alt maritagiu, va trece în al doilea sau subsecvent maritagiu, nu va putea dărui soţului din urmă decât o parte egală cu partea legitimă a copilului ce a luat mai puţin, şi fără ca, nici într-un caz, donaţiunea să treacă peste cuartul bunurilor *(C. civ. 841)*.

Notă: Cu privire la aplicarea dispoziţiilor art. 939, a se vedea şi Legea nr. 319/1944 pentru dreptul de moştenire al soţului supravieţuitor, *infra*, nr. 13. În ce priveşte corelarea dispoziţiilor art. 939 Cod civil cu cele ale Legii nr. 319/1944, a se vedea *Fr. Deak*, Tratat de drept succesoral, ed. a II-a, Ed. Universul Juridic, Bucureşti, 2002, p. 325-329.

Scanned with OKEN Scanner

Art. 940. (1) Soţii nu pot să-şi dăruiască indirect mai mult decât s-a arătat mai sus.

(2) Orice donaţiune, deghizată sau făcută unei persoane interpuse, este nulă *(C. civ. 812, 939, 941)*.

Art. 941. Sunt reputate persoane interpuse copiii ce soţul donatar are din alt maritaj, asemenea sunt reputate şi rudele soţului donatar, la a căror ereditate acesta este chemat în momentul donaţiunii *(C. civ. 812, 940)*.

Scanned with OKEN Scanner

Titlul III. Despre contracte sau convenţii

Capitolul I. Dispoziţii preliminare

Art. 942. Contractul este acordul între două sau mai multe persoane spre a constitui sau a stinge între dânşii un raport juridic *(C. civ. 962, 969 şi urm.)*.

Art. 943. Contractul este bilateral sau sinalagmatic când părţile se obligă reciproc una către alta *(C. civ. 1020, 1179)*.

Art. 944. Contractul este unilateral, când una sau mai multe persoane se obligă către una sau mai multe persoane, fără ca acestea din urmă să se oblige.

Art. 945. Contractul oneros este acela în care fiecare parte voieşte a-şi procura un avantaj *(C. civ. 812, 947, 1639, 1646, 1859)*.

Art. 946. Contractul gratuit sau de binefacere este acela în care una din părţi voieşte a procura, fără echivalent, un avantaj celeilalte *(C. civ. 813 şi urm., 1593, 1561)*.

Art. 947. (1) Contractul cu titlu oneros este comutativ, atunci când obligaţia unei părţi este echivalentul obligaţiei celeilalte.

(2) Contractul este aleatoriu când echivalentul depinde, pentru una sau toate părţile, de un eveniment incert *(C. civ. 1635)*.

Capitolul II. Despre condiţiile esenţiale pentru validitatea convenţiilor

Art. 948. Condiţiile esenţiale pentru validitatea unei convenţii sunt:

1. capacitatea de a contracta;
2. consimţământul valabil al părţii ce se obligă;
3. un obiect determinat;
4. o cauză licită *(C. civ. 949 şi urm., 953 şi urm., 962 şi urm., 966 şi urm.)*.

Scanned with OKEN Scanner

Notă: În legătură cu condiţiile esenţiale pentru validitatea actelor încheiate de persoanele juridice, a se vedea şi art. 34 din Decretul nr. 31/1954 privitor la persoanele fizice şi persoanele juridice, *infra*, nr. 1.

Secţiunea I. Despre capacitatea părţilor contractante

Art. 949. Poate contracta orice persoană ce nu este declarată necapabilă de lege *(C. civ. 948, 950-952, 1163, 1164, 1167, 1190, 1666).*

Notă: A se vedea şi art. 6-8 din Decretul nr. 31/1954 privitor la persoanele fizice şi persoanele juridice, cu modificările ulterioare, *infra*, nr. 1.

Art. 950. Necapabili de a contracta sunt:
1. minorii;
2. interzişii;
3. [1] *abrogat;*
4. în genere toţi acei căror legea le-a prohibit oarecare contracte *(C. civ. 949).*

Notă: A se vedea şi: art. 9-11, art. 33 alin. (2), art. 34, art. 35 alin. (2) din Decretul nr. 31/1954 privitor la persoanele fizice şi persoanele juridice, cu modificările ulterioare, *infra*, nr. 1; art. 124, 129, 133, 147 din Codul familiei; art. 13 din Codul muncii.

Art. 951. Minorele nu poate ataca angajamentul său pentru cauză de necapacitate, decât în caz de leziune *(C. civ. 1157-1160, 1162-1164).*

Notă: Art. 951 a fost modificat implicit prin art. 25 al Decretului nr. 32/1954 pentru punerea în aplicare a Codului familiei şi a Decretului privitor la persoanele fizice şi persoanele juridice, cu modificările ulterioare, care precizează că: *„(1) De la data intrării în vigoare a Decretului privitor la persoanele fizice şi persoanele juridice, aplicarea dispoziţiilor legale referitoare la acţiunea în anulare pentru leziune se restrânge la minorii care, având vârsta de 14 ani împliniţi, încheie singuri, fără încuviinţarea părinţilor sau a tutorelui, acte juridice pentru a căror validitate nu se cere şi încuviinţarea prealabilă a autorităţii tutelare, dacă aceste acte le pricinuiesc vreo vătămare.*

[1] Pct. 3 al art. 950 a fost abrogat prin Legea din 1932 pentru ridicarea incapacităţii civile a femeii măritate.

Scanned with OKEN Scanner

(2) Actele juridice încheiate de minorii care nu au împlinit vârsta de 14 ani sunt anulabile pentru incapacitate, chiar dacă nu există leziune.
(3) Minorii care nu au împlinit vârsta de 14 ani nu răspund pentru fapta lor ilicită, dacă se dovedeşte că au acţionat cu discernământ."

Art. 952. [1] Persoanele capabile de a se obliga nu pot opune minorului şi interzisului incapacitatea lor *(C. civ. 949, 950).*

Secţiúnea II. Despre consimţământ

Art. 953. Consimţământul nu este valabil, când este dat prin eroare, smuls prin violenţă, sau surprins prin dol *(C. civ. 948, 954 şi urm.).*

Art. 954. (1) Eroarea nu produce nulitate decât când cade asupra substanţei obiectului convenţiei.

(2) Eroarea nu produce nulitate când cade asupra persoanei cu care s-a contractat, afară numai când consideraţia persoanei este cauza principală, pentru care s-a făcut convenţia *(C. civ. 953, 961, 993, 1092, 1167, 1190, 1712).*

Art. 955. Violenţa în contra celui ce s-a obligat este cauză de nulitate, chiar când este exercitată de altă persoană decât aceea în folosul căreia s-a făcut convenţia *(C. civ. 953, 956-959, 961, 1167, 1190, 1203).*

Art. 956. (1) Este violenţă totdeauna când, spre a face pe o persoană a contracta, i s-a insuflat temerea, raţionabilă după dânsa, că va fi expusă persoana sau averea sa unui rău considerabil şi prezent.

(2) Se ţine cont în această materie de etate, de sex şi de condiţia persoanelor *(C. civ. 953, 955, 957-959, 961, 1167, 1190, 1203).*

Art. 957. Violenţa este cauză de nulitate a convenţiei şi când s-a exercitat asupra soţului sau a soţiei, asupra descendenţilor şi ascendenţilor *(C. civ. 953, 956, 958, 959, 961, 1167, 1190-1203).*

Art. 958. Simpla temere reverenţiară, fără violenţă, nu poate anula convenţia *(C. civ. 953, 956, 957, 959, 961, 1167, 1190, 1203).*

---

[1] Art. 952 este reprodus astfel cum a fost modificat prin Legea din 1932 pentru ridicarea incapacităţii civile a femeii măritate.

Scanned with OKEN Scanner

Art. 959. Convenţia nu poate fi atacată pentru cauză de violenţă dacă, după încetarea violenţei, convenţia s-a aprobat, expres sau tacit, sau dacă a trecut timpul defipt de lege pentru restituţiune [1] *(C. civ. 953, 956-958, 961, 1167, 1190, 1203).*

Notă: Cu privire la prescripţia dreptului la acţiunea în anulare, a se vedea *Nota 1* de la art. 1900.

Art. 960. (1) Dolul este o cauză de nulitate a convenţiei când mijloacele viclene, întrebuinţate de una din părţi, sunt astfel, încât este evident că, fără aceste maşinaţii, cealaltă parte n-ar fi contractat.

(2) Dolul nu se presupune *(C. civ. 953, 961, 1167, 1190, 1203, 1638).*

Art. 961. Convenţia făcută prin eroare, violenţă sau dol, nu este nulă de drept, ci dă loc numai acţiunii de nulitate *(C. civ. 1900 şi urm.).*

Secţiunea III. Despre obiectul convenţiilor

Art. 962. Obiectul convenţiilor este acela la care părţile sau numai una din părţi se obligă *(C. civ. 948, 954, 963-965, 971, 972, 1018, 1026-1033, 1074-1075).*

Art. 963. Numai lucrurile ce sunt în comerţ [2] pot fi obiectul unui contract (*C. civ. 476 şi urm., 647, 965, 1310, 1844*).

Art. 964. (1) Obligaţia trebuie să aibă de obiect un lucru determinat, cel puţin în specia sa.

(2) Cantitatea obiectului poate fi necertă, de este posibilă determinarea sa.

Art. 965. (1) Lucrurile viitoare pot fi obiectul obligaţiei.

(2) Nu se poate face renunţare la o succesiune ce nu este deschisă, nici se pot face învoiri asupra unei astfel de succesiuni, chiar de s-ar da consimţământul celui a cărui succesiune este în chestiune *(C. civ. 702, 821, 1526).*

---

[1] Pentru exercitarea dreptului la acţiunea în anulare.
[2] În circuitul civil.

Scanned with OKEN Scanner

Secţiunea IV. Despre cauza convenţiilor

Art. 966. Obligaţia fără cauză sau fondată pe o cauză falsă, sau nelicită, nu poate avea nici un efect *(C. civ. 948, 954, 967, 968, 1347, 1349, 1352).*

Art. 967. (1) Convenţia este valabilă, cu toate că cauza nu este expresă.

(2) Cauza este prezumată până la dovada contrarie.

Art. 968. Cauza este nelicită când este prohibită de legi, când este contrarie bunelor moravuri şi ordinii publice *(C. civ. 5, 728, 1008, 1636, 1689).*

Capitolul III. Despre efectul convenţiilor

Secţiunea I. Dispoziţii generale

Art. 969. (1) Convenţiile legal făcute au putere de lege între părţile contractante.

(2) Ele se pot revoca prin consimţământul mutual sau din cauze autorizate de lege *(C. civ. 5, 970 şi urm.).*

Recurs în interesul legii. Prin Decizia nr. XI/2005 (M. Of. nr. 123 din 9 februarie 2006), Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie, în aplicarea dispoziţiilor art. 1, art. 2 şi ale art. 3 alin. (1) şi (2) din Ordonanţa Guvernului nr. 9/2000 privind nivelul dobânzii legale pentru obligaţiile băneşti, cu referire la art. 969 alin. (1) din Codul civil a statuat:
„Clauza penală prin care se stabileşte obligaţia restituirii la scadenţă a sumei împrumutate sub sancţiunea penalităţilor de întârziere, pe lângă dobânda contractuală convenită sau pe lângă dobânda legală, contravine prevederilor legii."

Art. 970. (1) Convenţiile trebuie executate cu bună-credinţă.

(2) Ele obligă nu numai la ceea ce este expres într-însele, dar la toate urmările, ce echitatea, obiceiul sau legea dă obligaţiei, după natura sa.

Art. 971. În contractele ce au de obiect translaţia proprietăţii, sau unui alt drept real, proprietatea sau dreptul se transmite prin efectul consimţământului părţilor, şi lucrul rămâne în rizico-pericolul dobândi-

Scanned with OKEN Scanner

torului, chiar când nu i s-a făcut tradiţiunea lucrului *(C. civ. 1079 şi urm., 1156, 1295, 1406, 1479 şi urm.)*.

Notă: Cu privire la transmiterea între părţi şi faţă de terţi a dreptului de proprietate asupra imobilelor în regimul de carte funciară anterior Legii nr. 7/1996 a cadastrului şi publicităţii imobiliare, a se vedea art. 17 alin. (1) din Decretul-lege nr. 115/1938 pentru unificarea dispoziţiunilor privitoare la cărţile funciare, cu modificările ulterioare, şi art. 4-5 din Legea nr. 242/1947 pentru transformarea cărţilor funciare provizorii în cărţi de publicitate funciară, iar, pentru aplicabilitatea acestor acte normative, art. 69 alin. (2) din Legea nr. 7/1996, republicată.

Art. 972. Dacă lucrul ce cineva s-a obligat succesiv a da la două persoane este mobil, persoana pusă în posesiune este preferită şi rămâne proprietară, chiar când titlul său este cu dată posterioară, numai posesiunea să fie de bună-credinţă *(C. civ. 1846, 1899, 1909)*.

Secţiunea II. Despre efectul convenţiilor în privinţa persoanelor a treia

Art. 973. Convenţiile n-au efect decât între părţile contractante *(C. civ. 969, 974, 975, 976, 1175, 1554)*.

Art. 974. Creditorii pot exercita toate drepturile şi acţiunile debitorului lor, afară de acelea care îi sunt exclusiv personale *(C. civ. 558, 699, 732, 769, 780 şi urm., 848, 1825, 1843)*.

Art. 975. Ei pot asemenea, în numele lor personal, să atace actele viclene, făcute de debitor în prejudiciul drepturilor lor *(C. civ. 562, 699, 769, 785)*.

Notă: În ceea ce priveşte constituţionalitatea art. 975 Cod civil prin raportare la dispoziţiile art. 44 alin. (3) din Constituţie şi la art. 1 din Primul Protocol adiţional la Convenţia europeană a drepturilor omului, jurisprudenţa Curţii Constituţionale a fost constantă, statuând în sensul că acest text de lege nu încalcă dreptul de proprietate, ci reglementează unul din mijloacele juridice pe care creditorul le are la dispoziţie în cazul în care cealaltă parte, în mod culpabil, nu-şi îndeplineşte obligaţia asumată prin convenţie, cât şi împotriva terţului complice, beneficiar al actelor frauduloase ale debitorului. Aşadar, dispoziţiile art. 975 instituie o garanţie legală a exercitării de către debitor a obligaţiilor sale cu bună-credinţă (Decizia nr. 261/2005, M. Of. nr. 482 din 8 iunie 2005).

Scanned with OKEN Scanner

Art. 976. Cu toate acestea, sunt datori, pentru drepturile enunţate la titlul succesiunii, acela al contractelor de maritaj şi drepturilor respective ale soţilor, să se conformeze cu regulile cuprinse într-însele *(C. civ. 562, 699, 785, 799, 975)*.

Notă: Textul art. 976 se aplică în prezent numai instituţiei moştenirii deoarece dispoziţiile art. 1223-1293 Cod civil care alcătuiesc Titlul IV din Cartea a III-a *„Despre contractul de căsătorie şi despre drepturile respective ale soţilor"* au fost abrogate prin art. 49 al Decretului nr. 32/1954 pentru punerea în aplicare a Codului familiei şi a Decretului privitor la persoanele fizice şi persoanele juridice.

Secţiunea III. Despre interpretarea convenţiilor

Art. 977. Interpretarea contractelor se face după intenţia comună a părţilor contractante, iar nu după sensul literal al termenilor.

Art. 978. Când o clauză este primitoare de două înţelesuri, ea se interpretează în sensul ce poate avea un efect, iar nu în acela ce n-ar putea produce nici unul.

Art. 979. Termenii susceptibili de două înţelesuri se interpretează în înţelesul ce se potriveşte mai mult cu natura contractului.

Art. 980. Dispoziţiile îndoioase se interpretează după obiceiul locului unde s-a încheiat contractul *(C. civ. 583, 607, 610, 970, 1359, 1450 şi urm.)*.

Art. 981. Clauzele obişnuite într-un contract se subînţeleg, deşi nu sunt exprese într-însul *(C. civ. 970)*.

Art. 982. Toate clauzele convenţiilor se interpretează unele prin altele, dându-se fiecărei înţelesul ce rezultă din actul întreg.

Art. 983. Când este îndoială, convenţia se interpretează în favoarea celui ce se obligă *(C. civ. 1312)*.

Art. 984. Convenţia nu cuprinde decât lucrurile asupra cărora se pare că părţile şi-au propus a contracta, oricât de generali ar fi termenii cu care s-a încheiat.

Art. 985. Când într-un contract s-a pus anume un caz pentru a se explica obligaţia, nu se poate susţine că printr-aceasta s-a restrâns întinderea ce angajamentul ar avea de drept în cazurile neexprese.

Scanned with OKEN Scanner

Capitolul IV. Despre cvasi-contracte

Art. 986. Cvasi-contractul este un fapt licit şi voluntar, din care se naşte o obligaţie către o altă persoană sau obligaţii reciproce între părţi *(C. civ. 1198)*.

Art. 987. Acela care, cu voinţă, gere [1] interesele altuia, fără cunoştinţa proprietarului, se obligă tacit a continua gestiunea ce a început şi a o săvârşi, până ce proprietarul va putea îngriji el însuşi *(C. civ. 988 şi urm., 1198, 1532, 1539 şi urm.)*.

Art. 988. Gerantul este obligat, cu toate că stăpânul a murit înaintea săvârşirii afacerii, a continua gestiunea până ce eredele va putea lua direcţiunea afacerii *(C. civ. 1539)*.

Art. 989. Gerantul este obligat a da gestiunii îngrijirea unui bun proprietar *(C. civ. 1801 şi urm., 1540)*.

Art. 990. Gerantul nu răspunde decât numai de dol, dacă fără intervenţia lui, afacerea s-ar fi putut compromite *(C. civ. 715, 989, 1540)*.

Art. 991. Stăpânul ale cărui afaceri au fost bine administrate este dator a îndeplini obligaţiile contractate în numele său de gerant, a-l indemniza de toate acele ce el a contractat personalmente şi a-i plăti toate cheltuielile utile şi necesare ce a făcut *(C. civ. 1547 şi urm.)*.

Art. 992. Cel ce, din eroare sau cu ştiinţă, primeşte aceea ce nu-i este debit, este obligat a-l restitui aceluia de la care l-a primit *(C. civ. 954, 993, 997, 1092, 1198, 1588)*.

Art. 993. (1) Acela care, din eroare, crezându-se debitor, a plătit o datorie, are drept de repetiţiune [2] în contra creditorului.

(2) Acest drept încetează când creditorul, cu bună-credinţă, a desfiinţat titlul său de creanţă; dar atunci cel ce a plătit are recurs în contra adevăratului debitor *(C. civ. 992, 1092, 1588, 1638)*.

Art. 994. Când cel ce a primit plata a fost de rea-credinţă, este dator a restitui atât capitalul, cât şi interesele [3] sau fructele din ziua plăţii.

---

[1] Administrează.
[2] Dreptul de a i se restitui.
[3] Dobânzile.

Scanned with OKEN Scanner

Art. 995. (1) Când lucrul plătit nedebit era un imobil sau un mobil corporal, cel ce l-a primit cu rea-credinţă este obligat a-l restitui în natură, dacă există, sau valoarea lucrului dacă a pierit sau s-a deteriorat chiar în cazuri fortuite, afară numai de va proba că la aceste cazuri ar fi fost expus lucrul fiind şi în posesiunea proprietarului.

(2) Cel care a primit lucrul, cu bună-credinţă, este obligat a-l restitui, dacă există, dar este liberat prin pierderea lui, şi nu răspunde de deteriorări *(C. civ. 960, 1083, 1156).*

Art. 996. (1) Când cel ce a primit lucrul cu rea-credinţă l-a înstrăinat, este dator a întoarce valoarea lucrului din ziua cererii în restituţiune.

(2) Când cel care l-a primit era de bună-credinţă, nu este obligat a restitui decât numai preţul cu care a vândut lucrul *(C. civ. 1095, 1611, 1899).*

Art. 997. Acela cărui se face restituţiunea, trebuie să despăgubească pe posesorul chiar de rea-credinţă de toate cheltuielile făcute pentru conservarea lucrului, sau care au crescut preţul lui *(C. civ. 991, 1574, 1730 pct. 4).*

Capitolul V. Despre delicte şi cvasi-delicte

Art. 998. Orice faptă a omului, care cauzează altuia prejudiciu, obligă pe acela din a cărui greşeală s-a ocazionat, a-l repara *(C. civ. 767, 1014, 1162, 1198, 1435, 1483, 1902).*

Recurs în interesul legii. Prin Decizia nr. I/2004 (M. Of. nr. 404 din 6 mai 2004) dată într-un recurs în interesul legii, Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie, Secţiile Unite, în aplicarea dispoziţiilor art. 14 din Codul de procedură penală şi ale art. 998 din Codul civil, a stabilit că:
„Instanţa penală învestită cu judecarea acţiunii penale în cazul infracţiunilor cu efecte complexe, cum sunt cele de ucidere din culpă şi de vătămare corporală din culpă săvârşite de un conducător auto, este învestită să judece acţiunea civilă, alăturată celei penale prin constituirea persoanei vătămate ca parte civilă, atât cu privire la pretenţiile formulate în legătură cu decesul victimei sau cu vătămările corporale suferite, cât şi cu privire la pretenţiile referitoare la bunurile distruse ori deteriorate ca urmare a aceleiaşi fapte."

Scanned with OKEN Scanner

Art. 999. Omul este responsabil nu numai de prejudiciul ce a cauzat prin fapta sa, dar şi de acela ce a cauzat prin neglijenţa sau prin imprudenţa sa *(C. civ. 998)*.

Constituţionalitate: În ce priveşte constituţionalitatea art. 998-999 din Codul civil în raport cu dispoziţiile art. 30 alin. (8) din Constituţie, Curtea Constituţională a constatat prin Decizia nr. 44/2002 (M. Of. nr. 263 din 18 aprilie 2002) că *„textele din Codul civil invocate constituie dreptul comun în materia răspunderii civile delictuale, de la care legiuitorul este abilitat să deroge ori de câte ori particularităţile domeniului supus reglementării o impun. Or, art. 30 alin. (8) teza a doua din Constituţie nu face decât să consacre în terminis această regulă generală, cu referire expresă la domeniul particular al delictelor de presă.*
Împrejurarea că în absenţa unei reglementări speciale, încă neadoptată, instanţele de judecată au înţeles să fundamenteze răspunderea civilă pentru delictele de presă pe dispoziţiile art. 998-999 din Codul civil, în loc să considere absenţa acesteia ca un fine de neprimire al acţiunilor în pretenţii cu un atare obiect, constituie o problemă de interpretare a legii".

Art. 1000. (1) Suntem asemenea responsabili de prejudiciul cauzat prin fapta persoanelor pentru care suntem obligaţi a răspunde sau de lucrurile ce sunt sub paza noastră.

(2) Tatăl şi mama, după moartea bărbatului, sunt responsabili de prejudiciul cauzat de copiii lor minori ce locuiesc cu dânşii.

(3) Stăpânii şi comitenţii, de prejudiciul cauzat de servitorii şi prepuşii lor în funcţiile ce li s-au încredinţat.

(4) Institutorii şi artizanii, de prejudiciul cauzat de elevii şi ucenicii lor, în tot timpul ce se găsesc sub a lor priveghere.

(5) Tatăl şi mama, institutorii şi artizanii sunt apăraţi de responsabilitatea arătată mai sus, dacă probează că n-au putut împiedica faptul prejudiciabil *(C. civ. 1471, 1487)*.

Notă: Cu privire la art. 1000 alin. (2), partea din text *„după moartea bărbatului"* a fost abrogată implicit prin art. 16, 21 şi 105 ale Constituţiei din 1948 care a instituit egalitatea în drepturi între sexe. A se vedea şi art. 25 Codul familiei, cu modificările ulterioare, precum şi art. 4 alin. (2) şi art. 16 alin. (1) din Constituţie, republicată.

Art. 1001. Proprietarul unui animal, sau acela care se serveşte cu dânsul, în cursul serviciului, este responsabil de prejudiciul cauzat de animal, sau că animalul se află sub paza sa, sau că a scăpat.

Scanned with OKEN Scanner

Art. 1002. Proprietarul unui edificiu este responsabil pentru prejudiciul cauzat prin ruina edificiului, când ruina este urmarea lipsei de întreţinere sau a unui viciu de construcţie.

Art. 1003. Când delictul sau cvasi-delictul este imputabil mai multor persoane, aceste persoane sunt ţinute solidar pentru despăgubire *(C. civ. 918, 1039 şi urm.)*.

Capitolul VI. Despre deosebitele specii de obligaţii

Secţiunea I. Despre obligaţiile condiţionale

§1. Despre condiţie în genere şi despre deosebitele sale specii

Art. 1004. Obligaţia este condiţională când perfectarea ei depinde de un eveniment viitor şi necert *(C. civ. 925, 926, 1017, 1019, 1770)*.

Art. 1005. Condiţia cazuală este aceea ce depinde de hazard şi care nu este nici în puterea creditorului, nici într-aceea a debitorului.

Art. 1006. Condiţia potestativă este aceea care face să depindă perfectarea convenţiei de un eveniment, pe care şi una şi alta din părţile contractante poate să-l facă a se întâmpla, sau poate să-l împiedice *(C. civ. 822, 1010)*.

Art. 1007. Condiţia mixtă este aceea care depinde totodată de voinţa uneia din părţile contractante şi de aceea a unei alte persoane.

Art. 1008. Condiţia imposibilă sau contrarie bunelor moravuri, sau prohibită de lege, este nulă şi desfiinţează convenţia ce depinde de dânsa *(C. civ. 5, 620, 728, 839, 968, 1009 şi urm., 1492)*.

Art. 1009. Condiţia de a nu face un lucru imposibil nu face ca obligaţia contractată sub această condiţie să fie nulă.

Art. 1010. Obligaţia este nulă când s-a contractat sub o condiţie potestativă din partea acelui ce se obligă *(C. civ. 1006)*.

Art. 1011. Împlinirea condiţiei trebuie să se facă astfel cum au înţeles părţile să fie făcută *(C. civ. 970, 977 şi urm.)*.

Scanned with OKEN Scanner

Art. 1012. (1) Când obligaţia este contractată sub condiţia că un eveniment oarecare se va întâmpla într-un timp fixat, condiţia este considerată ca neîndeplinită, dacă timpul a expirat fără ca evenimentul să se întâmple.

(2) Când timpul nu este fixat, condiţia nu este considerată ca căzută, decât când este sigur că evenimentul nu se va mai întâmpla.

Art. 1013. Când obligaţia este contractată sub condiţia că un eveniment n-are să se întâmple, într-un timp defipt, această condiţie este îndeplinită, dacă timpul a expirat, fără ca evenimentul să se fi întâmplat; este asemenea îndeplinită, dacă înaintea termenului este sigur că evenimentul nu se va mai întâmpla; dacă nu este timp determinat, condiţia este îndeplinită numai când va fi sigur că evenimentul n-are să se mai întâmple.

Art. 1014. Condiţia este reputată ca îndeplinită, când debitorul obligat, sub această condiţie, a împiedicat îndeplinirea ei.

Art. 1015. Condiţia îndeplinită are efect din ziua în care angajamentul s-a contractat. Dacă creditorul a murit înaintea îndeplinirii condiţiei, drepturile sale trec erezilor săi *(C. civ. 653).*

Art. 1016. Creditorul poate, înaintea îndeplinirii condiţiei, să exercite toate actele conservatoare dreptului său.

§2. Despre condiţia suspensivă

Art. 1017. Obligaţia, sub condiţie suspensivă, este aceea care depinde de un eveniment viitor şi necert. Obligaţia condiţională nu se perfectează decât după îndeplinirea evenimentului *(C. civ. 1004, 1012 şi urm., 1022, 1115 pct. 5, 1296, 1770, 1885).*

Art. 1018. (1) Când obligaţia este contractată sub o condiţie suspensivă, obiectul convenţiei rămâne în rizico-pericolul debitorului, care s-a obligat a-l da, în caz de îndeplinire a condiţiei.

(2) Dacă obiectul a pierit, în întregul său, fără greşeala debitorului, obligaţia este stinsă.

(3) Dacă obiectul s-a deteriorat, fără greşeala debitorului, creditorul este obligat a-l lua în starea în care se găseşte, fără scădere de preţ.

Scanned with OKEN Scanner

(4) Dacă obiectul s-a deteriorat, prin greşeala debitorului, creditorul are dreptul să ceară desfiinţarea obligaţiei, sau să ia lucrul în starea în care se găseşte, cu daune interese *(C. civ. 999, 1081 şi urm., 1020, 1156).*

§3. Despre condiţia rezolutorie

Art. 1019. (1) Condiţia rezolutorie este aceea care supune desfiinţarea obligaţiei la un eveniment viitor şi necert.

(2) Ea nu suspendă executarea obligaţiei, ci numai obligă pe creditor a restitui aceea ce a primit, în caz de neîndeplinire a evenimentului prevăzut în condiţie *(C. civ. 1012 şi urm., 1091, 1296, 1320, 1365, 1770).*

Art. 1020. Condiţia rezolutorie este subînţeleasă totdeauna în contractele sinalagmatice, în caz când una din părţi nu îndeplineşte angajamentul său *(C. civ. 830, 832, 943, 1075, 1081 şi urm., 1012 şi urm., 1021, 1101, 1320, 1365, 1439).*

Art. 1021. Într-acest caz, contractul nu este desfiinţat de drept. Partea în privinţa căreia angajamentul nu s-a executat are alegerea sau să silească pe cealaltă a executa convenţia, când este posibil, sau să-i ceară desfiinţarea, cu daune-interese. Desfiinţarea trebuie să se ceară înaintea justiţiei, care, după circumstanţe, poate acorda un termen părţii acţionate *(C. civ. 1020).*

Secţiunea II. Despre obligaţia cu termen

Art. 1022. Termenul se deosebeşte de condiţie, pentru că el nu suspendă angajamentul, ci numai amână executarea *(C. civ. 1004 şi urm., 1101, 1115 pct. 4, 1146, 1581, 1584).*

Art. 1023. Aceea ce se datoreşte cu termen nu se poate cere înaintea termenului, dar ceea ce se plăteşte înainte nu se mai poate repeti *(C. civ. 1092, 1572, 1581, 1584, 1616, 1649).*

Art. 1024. Termenul este presupus totdeauna că s-a stipulat în favoarea debitorului, dacă nu rezultă din stipulaţie sau din circumstanţe că este primit şi în favoarea creditorului.

Scanned with OKEN Scanner

Art. 1025. Debitorul nu mai poate reclama beneficiul termenului, când este căzut în deconfitură [1], sau când, cu fapta sa, a micşorat siguranţele ce prin contract dăduse creditorului său *(C. civ. 1323)*.

Secţiunea III. Despre obligaţiile alternative

Art. 1026. Debitorul unei obligaţii alternative este liberat prin predarea unuia din două lucruri ce erau cuprinse în obligaţie *(C. civ. 964)*.

Art. 1027. Alegerea o are debitorul, dacă nu s-a acordat expres creditorului *(C. civ. 983)*.

Art. 1028. Debitorul se poate libera predând sau pe unul sau pe altul din lucrurile promise; nu poate însă sili pe creditor a primi parte dintr-unul şi parte dintr-altul *(C. civ. 1100, 1101)*.

Art. 1029. Obligaţia este simplă, deşi contractată cu mod alternativ, dacă unul din două lucruri promise nu poate fi obiectul obligaţiei.

Art. 1030. (1) Obligaţia alternativă devine simplă, dacă unul din lucrurile promise piere, sau nu mai poate fi predat din orice altă cauză, şi chiar când aceasta s-a întâmplat din greşeala debitorului. Preţul acestui lucru nu poate fi oferit în locu-i.

(2) Dacă amândouă lucrurile au pierit, însă unul dintr-însele prin greşeala debitorului, el va plăti preţul celui care a pierit în urmă *(C. civ. 1156, 1311)*.

Art. 1031. Când, în cazul prevăzut de articolul precedent, alegerea este, prin convenţie, lăsată creditorului şi numai unul din lucruri a pierit, dacă lucrul a pierit fără greşeala debitorului, creditorul va lua pe cel rămas; dacă a pierit prin greşeala debitorului, creditorul poate cere sau lucrul rămas, sau preţul aceluia ce a pierit; dacă amândouă lucrurile au pierit prin greşeala debitorului, creditorul, după alegerea sa, poate să ceară preţul unuia din ele; dacă însă numai unul din ele a pierit prin greşeala debitorului, creditorul nu poate cere decât preţul acestui lucru.

Art. 1032. Dacă amândouă lucrurile au pierit, fără greşeala debitorului, obligaţia este stinsă.

---

[1] Insolvabilitatea unui debitor care nu este comerciant.

Scanned with OKEN Scanner

Art. 1033. Aceleaşi principii se aplică, când obligaţia alternativă cuprinde mai mult de două lucruri.

Secţiunea IV. Despre obligaţiile solidare

§1. Despre solidaritatea între creditori

Art. 1034. Obligaţia este solidară între mai mulţi creditori, când titlul creanţei dă anume drept fiecărui din ei a cere plata în tot a creanţei şi când plata făcută unuia din creditori liberează pe debitor *(C. civ. 1059, 1064).*

Art. 1035. (1) Poate debitorul plăti la oricare din creditorii solidari, pe cât timp nu s-a făcut împotrivă-i cerere în judecată din partea unuia din creditori.

(2) Cu toate acestea remisiunea[1)] făcută de unul din creditorii solidari, nu liberează pe debitor decât pentru partea acelui creditor *(C. civ. 1064, 1138 şi urm.).*

Art. 1036. Actul care întrerupe prescripţia în privinţa unuia din creditorii solidari, profită la toţi creditorii *(C. civ. 643, 1045, 1051, 1872).*

Art. 1037. Creditorul solidar, care a primit toată datoria, este ţinut a împărţi cu ceilalţi cocreditori, afară numai de va proba că obligaţia este contractată numai în interesul său *(C. civ. 1034 şi urm., 1053, 1054).*

Art. 1038. Creditorul solidar reprezintă pe ceilalţi cocreditori, în toate actele care pot avea de efect conservarea obligaţiei *(C. civ. 1036, 1056).*

§2. Despre obligaţia solidară între debitori

Art. 1039. Obligaţia este solidară din partea debitorilor, când toţi s-au obligat la acelaşi lucru, astfel că fiecare poate fi constrâns pentru totalitate, şi că plata făcută de unul din debitori liberează şi pe ceilalţi către creditor *(C. civ. 1059, 1062 şi urm., 1136, 1140 şi urm., 1155, 1551, 1872).*

Art. 1040. Debitorii solidari se pot obliga sub diferite modalităţi, adică: unii pur, alţii sub o condiţie şi alţii cu termen *(C. civ. 1004 şi urm., 1022).*

Art. 1041. Obligaţia solidară nu se prezumă, trebuie să fie stipulată expres; această regulă nu încetează decât numai când obligaţia solidară

[1)] Remiterea de datorie.

Scanned with OKEN Scanner

are loc de drept, în virtutea legii *(C. civ. 918, 1062 şi urm., 1520, 1543, 1551, 1571, 1662, 1666 şi urm., 1671).*

Art. 1042. Creditorul unei obligaţii solidare se poate adresa la acela care va voi dintre debitori, fără ca debitorul să poată opune beneficiul de diviziune *(C. civ. 1039, 1065, 1662 şi urm.).*

Art. 1043. Acţiunea intentată contra unuia din debitori nu opreşte pe creditor de a exercita asemenea acţiune şi în contra celorlalţi debitori.

Art. 1044. (1) Dacă lucrul debit a pierit din culpa unui sau mai multor debitori solidari, ceilalţi debitori nu rămân liberaţi de obligaţia de a plăti preţul lucrului, dar nu sunt răspunzători pentru daune.

(2) Debitorii care au întârziat de a plăti sunt în culpă.

(3) Creditorul nu poate cere daune decât numai în contra debitorilor în culpă *(C. civ. 1018, 1081, 1156).*

Art. 1045. Acţiunea intentată în contra unuia din debitori întrerupe prescripţia în contra tuturor debitorilor *(C. civ. 1036, 1872).*

Art. 1046. Cererea de dobândă făcută în contra unui din debitorii solidari face a curge dobânda în contra tuturor debitorilor *(C. civ. 1088).*

Art. 1047. (1) Codebitorul solidar, în contra cărui creditorul a intentat acţiune, poate opune toate excepţiile care îi sunt personale, precum şi acelea care sunt comune tuturor debitorilor.

(2) Debitorul acţionat nu poate opune acele excepţii care sunt curat personale ale vreunui din ceilalţi codebitori *(C. civ. 1065 şi urm., 1136 şi urm., 1148, 1155, 1653, 1681).*

Art. 1048. Când unul din debitori devine erede unic al creditorului, sau când creditorul devine unic erede al unui din debitori, confuziunea nu stinge creanţa decât pentru partea debitorului sau a creditorului *(C. civ. 1154).*

Art. 1049. Creditorul, care consimte a se împărţi datoria în privinţa unuia din codebitori, conservă acţiunea solidară în contra celorlalţi debitori, dar cu scăzământul părţii debitorului, pe care l-a liberat de solidaritate *(C. civ. 1050, 1064, 1141).*

Scanned with OKEN Scanner

Art. 1050. (1) Creditorul care primeşte separat partea unuia din debitori, fără ca în chitanţă să-şi rezerve solidaritatea sau drepturile sale în genere, nu renunţă la solidaritate decât în privinţa acestui debitor.

(2) Nu se înţelege că creditorul a renunţat la solidaritate în favoarea unui debitor, când primeşte de la el o sumă egală cu partea ce e dator, dacă chitanţa nu zice că acea sumă este primită pentru partea debitorului.

(3) Asemenea, din simpla cerere în judecată formată în contra unuia din debitori pentru partea sa, dacă acesta n-a aderat la cerere [1] sau dacă nu s-a dat o sentinţă de condamnaţiune, nu se prezumă renunţarea la solidaritatea în favoarea acelui debitor *(C. civ. 1049).*

Art. 1051. Creditorul, care primeşte separat şi fără rezerva solidarităţii porţiunea unuia din codebitori din venitul renditei sau în dobânzile unei datorii solidare, nu pierde solidaritatea decât pentru venitul şi dobânda trecută, iar nu şi pentru cele viitoare, nici pentru capital, afară dacă plata separată nu s-a urmat în curs de 10 ani consecutivi.

Art. 1052. Obligaţia solidară, în privinţa creditorului, se împarte de drept între debitori; fiecare din ei nu este dator unul către altul decât numai partea sa *(C. civ. 778, 1057 şi urm.).*

Art. 1053. (1) Codebitorul solidar care a plătit debitul în totalitate nu poate repeti de la ceilalţi decât numai de la fiecare partea sa.

(2) Dacă unul dintre codebitori este nesolvabil, atunci pierderea cauzată de nesolvabilitatea acestuia se împarte cu analogie [2] între ceilalţi codebitori solvabili şi între acela care a făcut plata *(C. civ. 1052, 1054, 1667).*

Art. 1054. Când creditorul a renunţat la solidaritate, în favoarea unui sau mai mulţi din debitori, dacă unul sau mai mulţi din ceilalţi codebitori devin nesolvabili, partea acestora se va împărţi cu analogie [3] între toţi ceilalţi codebitori, cuprinzându-se şi acei care au fost descărcaţi de solidaritate *(C. civ. 779, 1668).*

Art. 1055. Dacă datoria solidară era făcută numai în interesul unuia din debitorii solidari, acesta în faţă cu ceilalţi codebitori răspunde pentru

---

[1] Prin termenii *„n-a aderat la cerere"* trebuie să se înţeleagă „nu a recunoscut pretenţiile formulate prin cerere".

[2] În mod proporţional.

[3] În mod proporţional.

Scanned with OKEN Scanner

toată datoria căci, în raport cu el, ei nu sunt priviţi decât ca fidejusori *(C. civ. 1669 şi urm., 1674).*

Art. 1056. Codebitorul solidar reprezintă pe ceilalţi codebitori în toate actele care pot avea de efect stingerea sau împuţinarea obligaţiei *(C. civ. 1038, 1039 şi urm., 1140, 1155).*

Secţiunea V. Despre obligaţiile divizibile şi nedivizibile

Art. 1057. Obligaţia este nedivizibilă când obiectul ei, fără a fi denaturat, nu se poate face în părţi nici materiale nici intelectuale *(C. civ. 1052, 1060 şi urm., 1695, 1746, 1872).*

Art. 1058. Obligaţia este încă nedivizibilă, când obiectul este divizibil, dar părţile contractante l-au privit sub un raport de nedivizibilitate.

Art. 1059. Solidaritatea contractată nu dă unei obligaţii caracterul de nedivizibilitate *(C. civ. 1034 şi urm.).*

§1. Despre efectele obligaţiei divizibile

Art. 1060. Obligaţia primitoare de diviziune trebuie să se execute între creditor şi debitor ca şi cum ar fi nedivizibilă. Divizibilitatea nu se aplică decât în privinţa erezilor lor, care nu pot cere creanţa, sau care nu sunt ţinuţi de a o plăti decât în proporţie cu părţile lor ereditare *(C. civ. 653, 774 şi urm., 893, 896, 918, 1052, 1061, 1072, 1101, 1611, 1695).*

Art. 1061. (1) Principiul din articolul precedent nu se aplică în privinţa erezilor debitorului:

1. când debitul are de obiect un corp cert;

2. când unul din erezi este însărcinat singur, prin titlu, cu executarea obligaţiei;

3. când rezultă sau din natura obligaţiei, sau din aceea a lucrului ce ea are de obiect, sau din scopul ce părţile îşi au propus prin contract, că intenţia lor a fost ca debitul să nu se poată achita în părţi.

(2) În cel dintâi caz, eredele, care posedă lucrul debit, poate fi acţionat pentru totalitate, rămânându-i recurs în contra celorlalţi erezi.

(3) În cel de al doilea caz, numai eredele însărcinat cu plata debitului, şi în cel de al treilea caz, fiecare erede poate fi acţionat pentru totalitate,

Scanned with OKEN Scanner

rămânându-i recurs în contra coerezilor săi *(C. civ. 776 şi urm., 977, 1011, 1026 şi urm., 1058, 1062 şi urm., 1611, 1695, 1746).*

§2. Despre efectele obligaţiei nedivizibile

Art. 1062. Fiecare din cei care au contractat împreună un debit nedivizibil este obligat pentru totalitate, cu toate că obligaţia nu este contractată solidar *(C. civ. 1039 şi urm., 1059, 1017, 1611, 1695).*

Art. 1063. Sunt obligaţi asemenea în tot şi erezii aceluia care a contractat obligaţia nedivizibilă *(C. civ. 653, 776 şi urm., 908).*

Art. 1064. (1) Fiecare din erezii creditorului poate pretinde în totalitate executarea obligaţiei nedivizibile.

(2) Un singur erede nu poate face remisiunea totalităţii debitului, nu poate primi preţul în locul lucrului.

(3) Dacă unul din erezi a remis singur debitul sau a primit preţul lucrului, coeredele său nu poate pretinde lucrul nedivizibil decât cu scăderea părţii eredelui, care a făcut remisiunea sau care a primit preţul *(C. civ. 1034 şi urm., 1042, 1049 şi urm., 1138 şi urm., 1611).*

Art. 1065. Eredele debitorului, fiind chemat în judecată pentru totalitatea obligaţiei, poate cere un termen ca să pună în cauză şi pe coerezii săi, afară numai dacă debitul va fi de natură a nu putea fi achitat decât de eredele tras în judecată, care atunci poate să fie osândit singur, rămânându-i recurs în contra coerezilor *(C. civ. 774, 777, 1042 şi urm., 1071).*

Secţiunea VI. Despre obligaţiile cu clauză penală

Art. 1066. Clauza penală este aceea prin care o persoană, spre a da asigurare pentru executarea unei obligaţii, se leagă a da un lucru în caz de neexecutare din parte-i *(C. civ. 1087, 1708).*

Notă: În legătură cu inadmisibilitatea clauzei penale în cazul contractului de împrumut, a se vedea dispoziţiile Legii nr. 313/1879 pentru anularea clauzei penale din oarecari contracte şi pentru adaosul unui aliniat la articolul 1089 din Codul civil (M. Of. nr. 40 din 20 februarie 1879). Precizăm că, prin Decizia nr. 541/2006 (M. Of. nr. 680 din 8 august 2006), Curtea Constituţională a respins excepţia de neconstituţionalitate a dispoziţiilor

Scanned with OKEN Scanner

Legii nr. 313/1879, constatând că textul actului normativ criticat nu contravine art. 16 şi art. 21 din Constituţie.

Legea nr. 313/1879 conţine 3 articole, din care doar primele două vor fi reproduse în Nota de faţă, cel de-al treilea completând art. 1089 Cod civil şi fiind încorporat în textul articolului. Astfel, potrivit Legii nr. 313/1879: *„Art. 1. (1) Clauza penală, aflată în contracte de împrumuturi sau de prestaţii în natură, este şi va rămâne anulată, oricare va fi data actului a cărui executare se cere, însă numai dacă termenul exigibilităţii creanţei va cădea în urma promulgării acestei legi.*

(2) Judecătorul, în caz de împrumut, va putea condamna numai la plata dobânzii prevăzute de art. 1589 din Codul civil, sau, în caz de alte obligaţiuni, la daune-interese, conform art. 1084 din Codul civil.

Art. 2. Dacă clauza penală nu va fi stipulată direct, ci va fi deghizată sub o altă formă, sau va rezulta din condiţiunile actului, judecătorul va aprecia şi va putea anula din contract aceea ce ar avea caracterul de clauză penală, putând aplica, după cazuri, art. 1589 sau art. 1084 din Codul civil."

Art. 1067. Nulitatea obligaţiei principale atrage pe aceea a clauzei penale. Nulitatea clauzei penale nu atrage pe aceea a obligaţiei principale *(C. civ. 1008).*

Art. 1068. Creditorul are facultatea de a cere de la debitorul care n-a executat la timp, sau îndeplinirea clauzei penale, sau aceea a obligaţiei principale *(C. civ. 1078, 1079).*

Art. 1069. (1) Clauza penală este o compensaţie a daunelor-interese, ce creditorul suferă din neexecutarea obligaţiei principale.

(2) Nu poate dar creditorul cere deodată şi penalitatea şi obiectul obligaţiei principale, afară dacă penalitatea nu s-a stipulat pentru simpla întârziere a executării *(C. civ. 1075 şi urm., 1081 şi urm., 1087).*

Art. 1070. Penalitatea poate fi împuţinată de judecător, când obligaţia principală a fost executată în parte *(C. civ. 1087, 1101).*

Art. 1071. (1) Când obligaţia principală, contractată cu o clauză penală, este nedivizibilă, penalitatea este debită prin contravenţia unuia singur din erezi, şi se va putea cere sau în totalitate, în contra aceluia care a comis contravenţia, sau de la fiecare erede în proporţie cu partea sa ereditară, iar ipotecar pentru tot.

Scanned with OKEN Scanner

(2) Acela din erezi care a plătit are recurs în contra eredelui din faptul cărui s-a îndeplinit condiția penalității *(C. civ. 653, 774 și urm., 1062 și urm.)*.

Art. 1072. (1) Când obligația principală contractată cu o clauză penală este divizibilă, nu rămâne supus la penalitate decât acel erede al debitorului care a călcat legământul, și acesta numai pentru partea la care este ținut în obligația principală, fără a avea creditorul vreo acțiune în contra acelora care au executat obligația principală.

(2) Această regulă primește excepție în cazul când cugetul părților a fost ca plata obligației principale să nu poată fi făcută în părți, și unul din coerezi a împiedicat executarea obligației pentru totalitate. În acest caz creditorul poate cere de la acesta penalitatea întreagă, iar de la ceilalți coerezi numai pentru partea lor ereditară, rămânând recursul ce au în contra eredelui care a împiedicat executarea obligației *(C. civ. 1061)*.

Capitolul VII. Despre efectele obligațiilor

Art. 1073. Creditorul are dreptul de a dobândi îndeplinirea exactă a obligației, și în caz contrar are dreptul la dezdăunare *(C. civ. 1021, 1074 și urm., 1081 și urm., 1084)*.

Art. 1074. (1) Obligația de a da cuprinde pe aceea de a preda lucrul și de a-l conserva până la predare.

(2) Lucrul este în rizico-pericolul creditorului, afară numai când debitorul este în întârziere; în acest caz rizico-pericolul este al debitorului *(C. civ. 942, 1079 și urm., 1081 și urm., 1156, 1314 și urm., 1391, 1406, 1479 și urm)*.

Art. 1075. Orice obligație de a face sau de a nu face se schimbă în dezdăunări, în caz de neexecutare din partea debitorului *(C. civ. 1801 și urm.)*.

Art. 1076. Creditorul poate cere a se distrui [1] ceea ce s-a făcut, călcându-se obligația de a nu face și poate cere a fi autorizat a distrui el însuși, cu cheltuiala debitorului, afară de dezdăunări.

---

[1] Distruge.

Scanned with OKEN Scanner

Art. 1077. Nefiind îndeplinită obligaţia de a face, creditorul poate asemenea să fie autorizat de a o aduce el la îndeplinire, cu cheltuiala debitorului.

Notă: A se vedea şi dispoziţiile art. 580[2] din Codul de procedură civilă.

Art. 1078. Dacă obligaţia consistă în a nu face, debitorul, care a călcat-o, este dator de a da despăgubire pentru simplul fapt al contravenţiei *(C. civ. 1079, 1081 şi urm.)*.

Art. 1079. (1) Dacă obligaţia consistă în a da sau în a face, debitorul se va pune în întârziere prin o notificare ce i se va face prin tribunalul domiciliului său.[1)]

(2) Debitorul este de drept în întârziere:

1. în cazurile anume determinate de lege;.

2. când s-a contractat expres că debitorul va fi în întârziere la împlinirea termenului, fără a fi necesitatea de notificare;

3. când obligaţia nu putea fi îndeplinită decât în un timp determinat, ce debitorul a lăsat să treacă.

Art. 1080. (1) Diligenţa ce trebuie să se pună în îndeplinirea unei obligaţii este totdeauna aceea a unui bun proprietar.

(2) Această regulă se aplică cu mai mare sau mai mică rigoare în cazurile anume determinate de această lege *(C. civ. 541, 715, 989, 1018, 1429, 1479, 1540, 1564, 1566, 1599, 1633, 1691)*.

Art. 1081. Daunele nu sunt debite decât atunci când debitorul este în întârziere de a îndeplini obligaţia sa, afară numai de cazul când lucrul ce debitorul era obligat de a da sau a face, nu putea fi dat nici făcut decât într-un timp oarecare ce a trecut *(C. civ. 1075, 1079, 1321)*.

Art. 1082. Debitorul este osândit, de se cuvine, la plata de daune-interese sau pentru neexecutarea obligaţiei, sau pentru întârzierea executării, cu toate că nu este rea-credinţă din parte-i, afară numai dacă nu va justifica că neexecutarea provine din o cauză străină, care nu-i poate fi imputată.

[1)] Potrivit dispoziţiilor Legii nr. 188/2000 privind executorii judecătoreşti, notificarea se face prin executorul judecătoresc competent.

Scanned with OKEN Scanner

Art. 1083. Nu poate fi loc la daune-interese când, din o forţă majoră sau din un caz fortuit, debitorul a fost poprit de a da sau a face aceea la care se obligase, sau a făcut aceea ce-i era poprit *(C. civ. 1082, 1156, 1435, 1475, 1624, 1625).*

Art. 1084. Daunele-interese ce sunt debite creditorului cuprind în genere pierderea ce a suferit şi beneficiul de care a fost lipsit, afară de excepţiile şi modificările mai jos menţionate.

Art. 1085. Debitorul nu răspunde decât de daunele-interese care au fost prevăzute sau care au putut fi prevăzute la facerea contractului, când neîndeplinirea obligaţiei nu provine din dolul său *(C. civ. 960).*

Art. 1086. Chiar în cazul când neexecutarea obligaţiei rezultă din dolul debitorului, daunele-interese nu trebuie să cuprindă decât aceea ce este o consecinţă directă şi necesară a neexecutării obligaţiei *(C. civ. 960, 1084).*

Art. 1087. Când convenţia cuprinde că partea care nu va executa va plăti o sumă oarecare drept daune-interese, nu se poate acorda celeilalte părţi o sumă nici mai mare nici mai mică *(C. civ. 1066 şi urm., 1093 şi urm.).*

Art. 1088. (1) La obligaţiile care au de obiect o sumă oarecare, daunele-interese pentru neexecutare nu pot cuprinde decât dobânda legală, afară de regulile speciale în materie de comerţ, de fidejusiune şi societate.

(2) Aceste daune-interese se cuvin fără ca creditorul să fie ţinut a justifica despre vreo pagubă; nu sunt debite decât din ziua cererii în judecată, afară de cazurile în care, după lege, dobânda curge de drept *(C. civ. 1081 şi urm., 1589).*

Notă: A se vedea, în privinţa modului în care se stabileşte dobânda legală, dispoziţiile art. 3 din O.G. nr. 9/2000 privind nivelul dobânzii legale pentru obligaţii băneşti (M. Of. nr. 26 din 25 ianuarie 2000), *infra*, nr. 9.

Art. 1089. (1) Dobânda pe timpul trecut poate produce dobândă, sau prin cerere în judecată sau prin convenţie specială, numai ca, sau în cerere sau în convenţie, să fie chestiune de dobândă debită cel puţin pentru un an întreg.

Scanned with OKEN Scanner

(2) [1] Clauza prin care, de mai înainte şi în momentul formării unei convenţii alta decât o convenţie comercială, se va stipula dobânda la dobânzile datorite pentru un an sau pentru mai puţin, ori mai mult de un an, sau la alte venituri viitoare, se va declara nulă.

Notă: 1. Alin. (2) al art. 1089 a fost abrogat prin art. 11 din O.G. nr. 9/2000 privind nivelul dobânzii legale pentru obligaţii băneşti, dar, după aprobarea acestei ordonanţe prin Legea nr. 356/2002, art. 11 din ordonanţă a fost la rându-i abrogat. A se vedea şi art. 8 din O.G. nr. 9/2000, *infra*, nr. 9.

2. A se vedea şi Decizia nr. XI/2005 (M. Of. nr. 123 din 9 februarie 2006), prin care Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie, Secţiile Unite, admiţând recursul în interesul legii, în aplicarea dispoziţiilor art. 1, art. 2 şi ale art. 3 alin. (1) şi (2) din O.G. nr. 9/2000, aprobată prin Legea nr. 356/2002, cu referire la art. 969 alin. (1) din Codul civil, a stabilit: *„Clauza penală prin care se stabileşte obligaţia restituirii la scadenţă a sumei împrumutate sub sancţiunea penalităţilor de întârziere, pe lângă dobânda contractuală convenită sau pe lângă dobânda legală, contravine prevederilor legii."*

3. A se vedea şi art. 1-2 ale Legii nr. 313/1879 pentru anularea clauzei penale din oarecari contracte şi pentru adaosul unui alineat la articolul 1089 din Codul civil, reproduse în *Nota* de la art. 1066.

Art. 1090. (1) Cu toate acestea, veniturile pe timpul trecut, precum: arenzi, chirii, venituri de rendite perpetue sau pe viaţă, produc dobândă din ziua cererii sau a convenţiei.

(2)Aceeaşi regulă se aplică la restituţiuni de fructe şi la dobânzile plătite de o a treia persoană creditorului, în contul debitorului.

Capitolul VIII. Despre stingerea obligaţiilor

Art. 1091. Obligaţiile se sting prin plată, prin novaţiune, prin remitere voluntară, prin compensaţie, prin confuziune, prin pierderea lucrului, prin anulare sau resciziune, prin efectul condiţiei rezolutorii şi prin prescripţie *(C. civ. 1019, 1092 şi urm., 1128 şi urm., 1138 şi urm., 1143 şi urm., 1154, 1156, 1837 şi urm., 1900).*

[1] Alin. (2) al art. 1089 a fost introdus prin art. 3 al Legii nr. 313/1879 pentru anularea clauzei penale din oarecari contracte şi pentru adaosul unui aliniat la articolul 1089 din Codul civil.

Scanned with OKEN Scanner

Secţiunea I. Despre plată

§1. Despre plată în genere

Art. 1092. (1) Orice plată presupune o datorie; ceea ce s-a plătit fără să fie debit este supus repetiţiunii.

(2) Repetiţiunea nu este admisă în privinţa obligaţiilor naturale, care au fost achitate de bună voie *(C. civ. 966 şi urm., 992 şi urm., 1023, 1053, 1408, 1638, 1671).*

Notă: Cu privire la dreptul la restituire al debitorului care a executat obligaţia după ce dreptul la acţiune al creditorului s-a prescris, a se vedea art. 20 din Decretul nr. 167/1958 privitor la prescripţia extinctivă, republicat, cu modificările ulterioare, *infra*, nr. 15.

Art. 1093. (1) Obligaţia poate fi achitată de orice persoană interesată, precum de un coobligat sau de un fidejusor.

(2) Obligaţia poate fi achitată chiar de o persoană neinteresată; această persoană trebuie însă să lucreze în numele şi pentru achitarea debitorului, sau de lucrează în numele ei propriu, să nu se subroge în drepturile creditorului *(C. civ. 973, 987, 1094, 1106 şi urm., 1655, 1669).*

Art. 1094. Obligaţia de a face nu se poate achita de altă persoană în contra voinţei creditorului, când acesta are interes ca debitorul s-o îndeplinească *(C. civ. 1075 şi urm., 1485).*

Art. 1095. (1) Plata, ca să fie valabilă, trebuie făcută de proprietarul capabil de a înstrăina lucrul dat în plată.

(2) Cu toate acestea, plata unei sume în bani, sau altor lucruri ce se consumă prin întrebuinţare, nu poate fi repetită contra creditorului ce le-a consumat de bună-credinţă, deşi plata s-a făcut de o persoană ce nu era proprietar sau care nu era capabilă de a înstrăina *(C. civ. 946 şi urm., 992, 1097, 1899).*

Notă: Potrivit art. 126 alin. (2) din Codul familiei, creanţele pe care le au faţă de minor tutorele, soţul acestuia, o rudă în linie dreaptă ori fraţii sau surorile tutorelui, pot fi plătite numai cu aprobarea autorităţii tutelare.

Art. 1096. (1) Plata trebuie să se facă creditorului sau împuternicitului său, sau aceluia ce este autorizat de justiţie sau de lege a primi pentru dânsul.

Scanned with OKEN Scanner

(2) Plata dată aceluia ce n-are împuternicire de a primi pentru creditor, este valabilă, dacă acest din urmă o ratifică sau profită de dânsa *(C. civ. 1097 şi urm., 1190, 1532 şi urm., 1609).*

Art. 1097. Plata făcută cu bună-credinţă acelui ce are creanţa în posesiunea sa, este valabilă chiar dacă în urmă posesorul ar fi evins.

Art. 1098. Dacă creditorul este necapabil de a primi, plata ce i se face nu este valabilă, afară numai dacă debitorul probează că lucrul plătit a profitat creditorului *(C. civ. 1096).*

Art. 1099. Plata făcută de debitor creditorului său în urma unui sechestru sau opoziţii [1] nu este valabilă în privinţa creditorilor sechestranţi şi oponenţi; aceştia pot, în virtutea dreptului lor, să-l silească a plăti din nou; debitorul însă, în acest caz, are recurs în contra creditorului *(C. civ. 1152, 1616).*

Art. 1100. Creditorul nu poate fi silit a primi alt lucru decât acela ce i se datoreşte, chiar când valoarea lucrului oferit ar fi egală sau mai mare *(C. civ. 1578, 1604, 1683).*

Art. 1101. (1) Debitorul nu poate sili pe creditor a primi parte din datorie, fie datoria divizibilă chiar.

(2) Cu toate acestea, judecătorii pot, în considerarea poziţiei debitorului, să acorde mici termene pentru plată şi să oprească executarea urmăririlor, lăsând lucrurile în starea în care se găsesc.

(3) Judecătorii însă nu vor uza de această facultate decât cu mare rezervă *(C. civ. 1057 şi urm., 1115 pct. 3, 1582, 1831).*

Notă: A se vedea, în ce priveşte acordarea termenului de graţie, şi art. 263 şi art. 382 din Codul de procedură civilă.

Art. 1102. Debitorul unui corp cert şi determinat este liberat prin trădarea [2] lucrului în starea în care se găsea la predare, dacă deteriorările ulterioare nu sunt ocazionate prin faptul sau greşeala sa, nici prin aceea a persoanelor pentru care este responsabil, sau dacă înaintea acestor deteriorări n-a fost în întârziere *(C. civ. 903, 998 şi urm., 1074 şi urm., 1083, 1324, 1434, 1605).*

---

[1] Prin termenii *„sechestru sau opoziţii"*, textul art. 1099 se referă la poprirea în mâinile celor de-al treilea.

[2] Predarea.

Scanned with OKEN Scanner

Art. 1103. Dacă datoria este un lucru determinat numai prin specia sa, debitorul, ca să se libereze, nu este dator a-l da de cea mai bună specie, nici însă de cea mai rea.

Art. 1104. (1) Plata trebuie a se face în locul arătat în convenție.

(2) Dacă locul nu este arătat, plata, în privința lucrurilor certe și determinate, se va face în locul în care se găsea obiectul obligației în timpul contractării.

(3) În orice alt caz, plata se face la domiciliul debitorului *(C. civ. 1115 pct. 6, 1121, 1319, 1362, 1615).*

Art. 1105. Cheltuielile pentru efectuarea plății sunt în sarcina debitorului *(C. civ. 1117, 1305, 1317, 1614).*

§2. Despre plata prin subrogație

Art. 1106. Subrogația în drepturile creditorului, făcută în folosul unei a treia persoane ce îi plătește, este sau convențională sau legală *(C. civ. 1093, 1670, 1682).*

Art. 1107. Această subrogare este convențională:

1. când creditorul, primind plata sa de la o altă persoană, dă acestei persoane drepturile, acțiunile, privilegiile sau ipotecile sale, în contra debitorului; această subrogație trebuie să fie expresă și făcută tot într-un timp cu plata;

2. când debitorul se împrumută cu o sumă spre a-și plăti datoria și subrogă pe împrumutător în drepturile creditorului. Ca să fie valabilă această subrogație, trebuie să se facă actul de împrumut și chitanța înaintea tribunalului[1)], să se declare în actul de împrumut că suma s-a luat pentru a face plata, și în chitanță să fie declarat că plata s-a făcut cu banii dați pentru aceasta de noul creditor. Această subrogație se operează fără concursul voinței creditorului *(C. civ. 1093).*

Art. 1108. Subrogația se face de drept:

1. În folosul aceluia care, fiind el însuși creditor, plătește altui creditor, ce are preferință;

[1)] Potrivit Legii nr. 36/1995 a notarilor publici și a activității notariale, prin expresia *„chitanță înaintea tribunalului"*, folosită în art. 1107, se înțelege chitanța întocmită în formă autentică la notarul public.

Scanned with OKEN Scanner

2. În folosul aceluia care, dobândind un imobil, plăteşte creditorilor căror acest imobil era ipotecat;

3. În folosul aceluia care, fiind obligat cu alţii sau pentru alţii la plata datoriei, are interes de a o desface;

4. În folosul eredelui beneficiar, care a plătit din starea sa datoriile succesiunii *(C. civ. 713, 777 şi urm., 1053 şi urm., 1510, 1670, 1722, 1746, 1778, 1799, 1812).*

Notă: În ce priveşte subrogaţia legală a asigurătorului în drepturile asiguratului, a se vedea art. 22 din Legea nr. 136/1995 privind asigurările şi reasigurările în România, cu modificările ulterioare.

Art. 1109. Subrogaţia stabilită prin articolele precedente se operează atât în contra fidejusorului, cât şi în contra debitorului. Ea nu poate desfiinţa dreptul creditorului, când plata i s-a făcut numai pentru parte din datorie; în acest caz el poate exercita, pentru ce are a mai lua, aceleaşi drepturi ce exercită şi subrogatul, pentru partea plătită, celui cui a făcut o plată parţială *(C. civ. 1652 şi urm.)*.

§3. Despre imputaţia plăţii

Art. 1110. Debitorul, având mai multe datorii, al căror obiect este de aceeaşi speţă, are dreptul de a declara, când plăteşte, care este datoria ce voieşte a desface *(C. civ. 1506)*.

Art. 1111. Debitorul unei datorii, pentru care se plăteşte dobândă, sau o rendită, nu poate, fără consimţământul creditorului, să impute plata ce face pe capital cu preferinţă asupra renditei sau a dobânzii. Plata parţială, făcută pe capital şi dobândă, se impută mai întâi asupra dobânzii.

Art. 1112. Când debitorul unor deosebite datorii a primit o chitanţă prin care creditorul impută aceea ce a luat special asupra uneia din aceste datorii, debitorul nu mai poate cere ca imputaţia să se facă asupra unei alte datorii, afară numai dacă creditorul l-a amăgit, sau l-a surprins.

Art. 1113. (1) Când în chitanţă nu se zice nimic despre imputaţie, plata trebuie să se impute asupra aceleia din datorii ajunse la termen, pe care debitorul, în acel timp, avea mai mare interes a o desface. În caz de o datorie ajunsă la termen şi alta neajunsă, deşi aceasta din urmă ar fi mai oneroasă, imputaţia se face asupra celei ajunse la termen.

Scanned with OKEN Scanner

(2) Dacă datoriile sunt de egală natură, imputația se face asupra celei mai vechi; dacă datoriile sunt în toate egale, imputația se face proporțional asupra tuturora *(C. civ. 1151, 1506)*.

§4. Despre ofertele de plată și despre consemnațiuni

Art. 1114. (1) Când creditorul unei sume de bani refuză de a primi plata, debitorul poate să-i facă oferte reale, și, refuzând creditorul de a primi, să consemneze suma.

(2) Ofertele reale, urmate de consemnațiune, liberează pe debitor; ele, în privința-i, țin loc de plată, de sunt valabil făcute, și suma consemnată, cu acest mod, este în rizico-pericolul creditorului.

Notă: Procedura ofertei de plată și a consemnațiunii este reglementată prin art. 586-590 din Codul de procedură civilă.

Art. 1115. Pentru ca ofertele să fie valabile trebuie:

1. să fie făcute creditorului, ce are capacitatea de a primi sau acelui ce are dreptul de a primi pentru dânsul;
2. să fie făcute de o persoană capabilă de a plăti;
3. să fie făcute pentru toată suma exigibilă, pentru rendite și dobânzi datorite, pentru cheltuieli lichidate și pentru o sumă oarecare în privința cheltuielilor nelichidate, sumă asupra căreia se poate reveni, după lichidarea acestor cheltuieli;
4. termenul să fie împlinit, dacă a fost stipulat în favoarea creditorului;
5. condiția sub care datoria s-a contractat să se fi îndeplinit;
6. ofertele să fie făcute în locul ce s-a hotărât pentru plată, și dacă locul pentru plată nu s-a determinat prin o convenție specială, să fie făcute sau creditorului în persoană, sau la domiciliul său, sau la domiciliul ales pentru executarea convenției;
7. ofertele să fie făcute prin un ofițer public [1] ce era competent, pentru astfel de acte;
8. [2] *abrogat (C. civ. 1095 și urm., 1104)*.

Notă: A se vedea art. 587 și art. 590 din Codul de procedură civilă.

---

[1] Executor judecătoresc.

[2] Pct. 8 al art. 1115 a fost abrogat prin art. 609 Cod procedură civilă, care a devenit art. 590 în actuala numerotare a articolelor, în urma republicării codului din 1948.

Scanned with OKEN Scanner

Art. 1116. Nu este necesar pentru validitatea consemnaţiunii ca ea să fi fost autorizată de judecător; e destul:

1. să fi fost precedată de o somaţie significată [1] creditorului, în care să se arate ziua, ora şi locul unde suma oferită are să fie depusă;

2. ca debitorul să depună suma oferită în casa de depozite şi consemnaţiuni [2], cu dobânda ei până în ziua depunerii;

3-4. [3] *abrogate*.

Art. 1117. Cheltuielile ofertelor reale şi ale consemnaţiunii sunt în sarcina creditorului, de sunt făcute valabil *(C. civ. 1105)*.

Art. 1118. Pe cât timp consemnaţiunea nu s-a primit de creditor, debitorul poate să ia înapoi suma depusă, şi într-acest caz codebitorii sau fidejusorii săi nu sunt liberaţi.

Art. 1119. Când debitorul a dobândit o hotărâre ce are puterea lucrului judecat [4], prin care ofertele sau consemnaţiunea s-au declarat bune şi valabile, el nu mai poate, chiar cu consimţământul creditorului, să-şi retragă suma depusă în prejudiciul codebitorilor sau fidejusorilor săi.

Art. 1120. Creditorul, care a consimţit ca debitorul să-şi retragă consemnaţiunea, după ce aceasta s-a declarat valabilă printr-o hotărâre ce dobândise puterea lucrului judecat, pierde dreptul de privilegii sau ipoteci ce avea pentru plata creanţei sale.

Art. 1121. Dacă lucrul debit este un corp cert care trebuie a se trăda [5] în locul unde se găseşte, debitorul este obligat a soma pe creditor să-l ia, printr-un act ce i se va notifica sau în persoana sau la domiciliul său, sau la domiciliul ales pentru executarea convenţiei. După această somaţie, dacă creditorul nu-şi ia lucrul şi debitorul are trebuinţă de locul unde este pus, acesta din urmă poate lua permisiunea justiţiei ca să-l depună în altă parte *(C. civ. 1104, 1319)*.

---

[1] Comunicată.

[2] Prin Legea nr. 219/2005 privind aprobarea O.U.G. nr. 138/2000 pentru modificarea şi completarea Codului de procedură civilă a fost dispusă înlocuirea următorilor termenii în Codul de procedură civilă: *«casă de depuneri»* cu *«Trezoreria Statului, Casa de Economii şi Consemnaţiuni C.E.C. - S.A. sau orice altă instituţie bancară»*.

[3] Pct. 3-4 ale art. 1116 au fost abrogate prin art. 609 Cod procedură civilă, care a devenit art. 590 în actuala numerotare a articolelor, în urma republicării codului din 1948.

[4] Hotărâre definitivă, astfel cum e determinată prin art. 377 Cod procedură civilă.

[5] A se preda.

Scanned with OKEN Scanner

§5. Despre cesiunea bunurilor [1]

Art. 1122. Cesiunea bunurilor este abandonarea stării sale întregi, făcută de debitorul ce nu poate plăti creditorului sau creditorilor săi.

Art. 1123. Cesiunea bunurilor este voluntară sau judiciară.

Art. 1124. Cesiunea bunurilor voluntară este aceea ce se acceptă de creditori de bună voie şi care n-are alt efect decât acela ce rezultă chiar din stipulaţiile convenţiei încheiate între ei şi debitor.

Art. 1125. [2] Cesiunea bunurilor este un beneficiu pe care legea îl acordă debitorului nefericit şi de bună-credinţă, cărui, ca să-şi poată redobândi libertatea, i se permite să dea creditorilor săi înaintea justiţiei toate bunurile sale, şi chiar în caz de stipulaţie contrarie.

Art. 1126-1127. [3] *Abrogate.*

Secţiunea II. Despre novaţiune

Art. 1128. Novaţiunea se operează în trei feluri:

1. când debitorul contractează în privinţa creditorului său o datorie nouă ce se substituie celei vechi care este stinsă;

2. când un nou debitor este substituit celui vechi, care este descărcat de creditor;

3. când, prin efectul unui nou angajament, un nou creditor este substituit celui vechi, către care debitorul este descărcat *(C. civ. 782, 1107, 1120, 1129 şi urm., 1391 şi urm.).*

Art. 1129. Novaţiunea nu se operează decât între persoane capabile de a contracta *(C. civ. 946 şi urm.).*

Art. 1130. Novaţiunea nu se prezumă. Voinţa de a o face trebuie să rezulte evident din act.

Art. 1131. Novaţiunea, prin substituirea unui nou debitor, poate să se opereze fără concursul primului debitor.

---

[1] În stadiul actual al legislaţiei civile, cesiunea bunurilor nu are aplicabilitate practică.

[2] Legiuitorul, prin art. 1125 Cod civil, a presupus ca fiind în vigoare Legea constrângerii corporale din 12 septembrie 1864, lege ce nu a fost însă niciodată pusă în aplicare.

[3] Art. 1126-1127 au fost abrogate prin O.U.G. nr. 138/2000 pentru modificarea şi completarea Codului de procedură civilă.

Scanned with OKEN Scanner

Art. 1132. Delegaţia, prin care un debitor dă creditorului un alt debitor ce se obligă către dânsul, nu operează novaţiunea, dacă creditorul n-a declarat expres, că descarcă pe debitorul ce a făcut delegaţia *(C. civ. 1107, 1393).*

Art. 1133. Creditorul ce a descărcat pe debitorul de care s-a făcut delegaţia n-are recurs în contra acestui debitor, dacă debitorul delegat devine nesolvabil, afară de cazul când prin act se rezervă expres acest drept, sau când delegatul este declarat falit sau căzut în deconfitură [1], în momentul delegaţiei.

Art. 1134. Privilegiile şi ipotecile creanţei celei vechi nu le are şi creanţa ce-i este substituită, afară de cazul când creditorul le-a rezervat expres.

Notă: A se vedea şi dispoziţiile Legii nr. 99/1999, Titlul VI – *Regimul juridic al garanţiilor reale mobiliare, infra*, nr. 6, precum şi dispoziţiile Legii nr. 7/1996 privind cadastrul şi publicitatea imobiliară, republicată, *infra*, nr. 7.

Art. 1135. Când novaţiunea se operează prin substituirea unui nou debitor, privilegiile şi ipotecile primitive ale creanţei nu pot trece asupra bunurilor noului debitor.

Art. 1136. Când novaţiunea se operează între creditor şi unul din debitorii solidari, privilegiile şi ipotecile vechii creanţe nu se pot rezerva decât asupra bunurilor acelui care contractă noua datorie.

Art. 1137. (1) Codebitorii sunt liberaţi prin novaţiunea făcută între creditori şi unul din debitorii solidari.

(2) Novaţiunea făcută în privinţa debitorului principal liberează cauţiunile.

Secţiunea III. Despre remiterea datoriei

Art. 1138. (1) Remiterea voluntară a titlului original făcută de creditor debitorului dă proba liberaţiunii.

(2) Remiterea voluntară a copiei legalizate a titlului lasă a se presupune remiterea datoriei sau plata, până la proba contrarie.

[1] Starea de insolvabilitate a unui debitor care nu este comerciant.

Scanned with OKEN Scanner

Notă: Dispoziţiile art. 1138 se referă prin termenii *„titlul original”* la înscrisul sub semnătură privată, iar prin termenii *„copia legalizată a titlului”* la înscrisul autentic sau la copia legalizată a unei hotărâri judecătoreşti învestite cu formulă executorie.

Art. 1139. Remiterea lucrului dat ca siguranţă nu este de ajuns ca să facă a se presupune remiterea datoriei.

Art. 1140. Remiterea titlului original sau a copiei legalizate a titlului făcută unuia din debitori are acelaşi efect în folosul codebitorilor.

Notă: A se vedea *Nota* de la art. 1138.

Art. 1141. (1) Remiterea sau descărcarea expresă făcută în folosul unuia din codebitorii solidari liberează pe toţi ceilalţi, afară numai dacă creditorul şi-a rezervat anume drepturile sale în contra acestor din urmă.

(2) În cazul din urmă, creditorul nu poate cere plata datoriei decât scăzând partea celui cărui a făcut remitere *(C. civ. 1039, 1049).*

Art. 1142. (1) Remiterea sau descărcarea expresă făcută debitorului principal liberează cauţiunile.

(2) Aceea acordată cauţiunii nu liberează pe debitorul principal.

(3) Aceea acordată unei din cauţiuni nu liberează în totul pe celelalte.

(4) Aceea acordată unei cauţiuni dată în urmă prin act separat, nu liberează în nimic pe celelalte.

(5) Aceea ce creditorul a primit de la o cauţiune pentru a o descărca din chezăşia sa trebuie să se impute asupra datoriei şi să descarce pe debitorul principal şi pe celelalte cauţiuni.

Secţiunea IV. Despre compensaţie

Art. 1143. Când două persoane sunt datoare una alteia, se operează între dânsele o compensaţie care stinge amândouă datoriile în felul şi cazurile exprese mai jos *(C. civ. 1144 şi urm., 1508, 1570).*

Art. 1144. Compensaţia se operează de drept, în puterea legii, şi chiar când debitorii n-ar şti nimic despre aceasta; cele două datorii se sting reciproc în momentul când ele se găsesc existând deodată şi până la concurenţa cotităţilor lor respective.

Scanned with OKEN Scanner

Art. 1145. (1) Compensaţia n-are loc decât între două datorii care deopotrivă au ca obiect o sumă de bani, o cantitate oarecare de lucruri fungibile de aceeaşi specie şi care sunt deopotrivă lichide şi exigibile.

(2) Prestaţiile în fructe, al căror preţ este regulat prin mercuriale, se compensează cu sumele lichide şi exigibile.

Notă: Mercuriarele sunt listele oficiale de preţuri. În prezent, preţurile nu se mai stabilesc prin mercuriale. A se vedea în acest sens şi dispoziţiile Legii concurenţei nr. 21/1996, republicată, cu modificările şi completările ulterioare (M. Of. nr. 742 din 16 august 2005).

Art. 1146. Termenul de graţie nu împiedică compensaţia *(C. civ. 1101).*

Art. 1147. Compensaţia se operează oricare ar fi cauzele unei sau celeilalte datorii, afară de cazurile:

1. unei cereri pentru restituţiunea unui lucru ce pe nedrept s-a luat de la proprietar;

2. unei cereri pentru restituţiunea unui depozit neregulat;

3. unei datorii declarate nesesizabile *(C. civ. 1560 şi urm., 1570, 1591 şi urm.).*

Notă: A se vedea, referitor la creanţele declarate insesizabile, art. 409 din Codul de procedură civilă, precum şi art. 273 din Codul muncii.

Art. 1148. (1) Compensaţia se operează în privinţa cauţiunii, pentru ceea ce creditorul datoreşte debitorului principal.

(2) Compensaţia n-are loc, în privinţa debitorului principal pentru ceea ce creditorul datoreşte cauţiunii *(C. civ. 1039 şi urm., 1047, 1141, 1142, 1681).*

Art. 1149. (1) Debitorul, care a acceptat pur şi simplu ca un creditor să facă cesiunea drepturilor sale unei alte persoane, nu mai poate invoca în contra cesionarului compensaţia care ar fi avut loc în privinţa cedentului, înaintea acceptării.

(2) Când cesiunea s-a notificat debitorului, dar nu s-a acceptat de dânsul, nu se împiedică decât compensaţia posterioară acestei notificări *(C. civ. 1391 şi urm.).*

---

[1] Cheltuielile pricinuite de efectuarea plăţii în alt loc.

Scanned with OKEN Scanner

Art. 1150. Când cele două datorii nu sunt platnice într-acelaşi loc, nu se poate opera compensaţia decât plătind cheltuielile remiterii [1] *(C. civ. 1104, 1105).*

Art. 1151. Când sunt mai multe datorii compensabile, datorite de aceeaşi persoană, se urmează, pentru compensaţie, regulile stabilite pentru imputaţie de art. 1113.

Art. 1152. Compensaţia n-are loc în prejudiciul drepturilor dobândite de alte persoane. Astfel cel ce, fiind debitor, a devenit creditor în urma sechestrului [1] ce i s-a făcut de o altă persoană, nu poate invoca compensaţia în prejudiciul sechestrantului *(C. civ. 1099).*

Art. 1153. Acel ce a plătit o datorie stinsă, de drept, prin compensaţie, nu mai poate, repetind plata creanţei pentru care n-a invocat compensaţia, să pretindă, în prejudiciul altor persoane, privilegiile sau ipotecile acestei creanţe, afară numai dacă este o cauză evidentă, ce l-a făcut să nu cunoască creanţa care trebuia să compenseze datoria sa *(C. civ. 1144).*

Secţiunea V. Despre confuziune

Art. 1154. Când calităţi necompatibile se întâlnesc pe capul aceleiaşi persoane se face o confuziune, care stinge amândouă drepturile, activ şi pasiv *(C. civ. 557, 565, 638, 1048, 1155, 1617, 1680).*

Notă: A se vedea, în ce priveşte comasarea şi fuziunea dintre persoanele juridice, art. 41 din Decretul nr. 31/1954 privitor la persoanele fizice şi juridice, cu modificările ulterioare, *infra*, nr. 1.

Art. 1155. (1) Confuziunea, ce se operează prin concursul calităţilor de creditor şi debitor principal, liberează cauţiunile.

(2) Aceea ce se operează prin concursul calităţilor de creditor sau debitor şi cauţiune, nu aduce stingerea obligaţiei principale; aceea ce se operează prin concursul calităţilor de creditor şi debitor nu profită codebitorilor săi solidari, decât pentru porţiunea datorată de dânsul *(C. civ. 713, 781, 1039, 1048, 1141, 1142, 1148, 1680).*

[1] Popririi.

Scanned with OKEN Scanner

Secţiunea VI. Despre pierderea lucrului datorat şi despre diferitele cazuri în care îndeplinirea obligaţiei este imposibilă

Art. 1156. (1) Când obiectul obligaţiei este un corp cert şi determinat, de piere, de se scoate din comerţ, sau se pierde astfel încât absolut să nu se ştie de existenţa lui, obligaţia este stinsă, dacă lucrul a pierit sau s-a pierdut, fără greşeala debitorului, şi înainte de a fi pus în întârziere.

(2) Chiar când debitorul este pus în întârziere, dacă nu a luat asupra-şi cazurile fortuite, obligaţia se stinge, în caz când lucrul ar fi pierit şi la creditor, dacă i s-ar fi dat.

(3) Debitorul este ţinut de a proba cazurile fortuite ce alegă. Ori în ce chip ar pieri sau s-ar pierde lucrul furat, pierderea sa nu liberează pe cel ce l-a sustras de a face restituţiunea preţului.

(4) Obligaţia se stinge totdeauna când printr-un eveniment oarecare, ce nu se poate imputa debitorului, se face imposibilă îndeplinirea acestei obligaţii *(C. civ. 557, 565, 636, 760, 927, 998 şi urm., 1030, 1083, 1156, 1311, 1434, 1439, 1479 şi urm., 1566, 1624, 1625).*

Secţiunea VII. Despre acţiunea de anulare sau resciziune

Art. 1157. [1] Minorul poate exercita acţiunea în resciziune pentru simpla leziune în contra oricărei convenţii *(C. civ. 694, 954, 1158 şi urm.).*

Notă: Art. 1157 a fost implicit modificat prin art. 25 din Decretul nr. 32/1954 pentru punerea în aplicare a Codului familiei şi a Decretului privitor la persoanele fizice şi persoanele juridice.
Potrivit art. 25 alin. (1) şi (2) din Decretul nr. 32/1954 *„(1) De la data intrării în vigoare a Decretului privitor la persoanele fizice şi persoanele juridice, aplicarea dispoziţiilor legale referitoare la acţiunea în anulare pentru leziune se restrânge la minorii care, având vârsta de 14 ani împliniţi, încheie singuri, fără încuviinţarea părinţilor sau a tutorelui,*

[1] Art. 1157 este reprodus astfel cum a fost modificat prin Decretul nr. 185/1949 pentru modificarea şi abrogarea unor dispoziţii privitoare la majorat, la capacitate în materia contractelor de muncă şi emancipare.

Scanned with OKEN Scanner

acte juridice pentru a căror validitate nu se cere şi încuviinţarea prealabilă a autorităţii tutelare, dacă aceste acte le pricinuiesc vreo vătămare.
(2) Actele juridice încheiate de minorii care nu au împlinit vârsta de 14 ani sunt anulabile pentru incapacitate, chiar dacă nu există leziune."

Art. 1158. Când leziunea rezultă dintr-un eveniment cazual şi neaşteptat, minorul n-are acţiunea în resciziune *(C. civ. 1083).*

Art. 1159. Minorul ce face o simplă declaraţie că este major are acţiunea în resciziune *(C. civ. 1162).*

Art. 1160. Minorul comerciant, bancher sau artizan n-are acţiunea în resciziune contra angajamentelor ce a luat pentru comerţul sau arta sa.

Notă: Dispoziţia art. 1160 a devenit inaplicabilă în privinţa comercianţilor, întrucât aceştia, potrivit art. 10 din Codul comercial, nu pot avea această calitate înainte de împlinirea vârstei de 18 ani, vârstă la care în prezent se dobândeşte majoratul. Deşi art. 10 din Codul comercial a fost abrogat, aceeaşi cerinţă de vârstă pentru a desfăşura fapte de comerţ o prevede şi O.U.G. nr. 44/2008 privind desfăşurarea activităţii economice de către persoanele fizice autorizate, întreprinderile individuale şi întreprinderile familiale.

Art. 1161. Minorul n-are acţiunea în resciziune contra convenţiilor făcute în contractul de căsătorie, dacă acesta s-a făcut cu consimţământul şi asistenţa acelora al căror consimţământ este cerut pentru validitatea căsătoriei sale.

Notă: Dispoziţiile art. 1161 au fost abrogate implicit prin abrogarea art. 1223-1293 din Codul civil privitoare la contractul de căsătorie, precum şi prin abrogarea art. 131 şi urm. Cod civil privitoare la consimţământul cerut pentru căsătoria minorului.

Art. 1162. Minorul n-are acţiunea în resciziune contra obligaţiilor ce rezultă din delictele sau cvasi-delictele sale.

Art. 1163. Minorul nu mai poate exercita acţiune în resciziune în contra angajamentului făcut în minoritate, dacă l-a ratificat după ce a devenit major, şi aceasta şi în cazul când angajamentul este nul în forma sa, şi în acela când produce numai leziune *(C. civ. 1190).*

Scanned with OKEN Scanner

Art. 1164. Când minorii, interzişii sau femeile măritate sunt admişi, în această calitate, a exercita acţiune de resciziune în contra angajamentelor lor, ei nu întorc aceea ce au primit, în urmarea acestor angajamente, în timpul minorităţii, interdicţiei sau maritajului, decât dacă se probează că au profitat de aceea ce li s-a dat.

Notă: Dispoziţia art. 1164 a devenit inaplicabiă în privinţa femeilor măritate, prin efectul Legii privitoare la ridicarea incapacităţii civile a femeii măritate din 1932.

Art. 1165. Majorul nu poate, pentru leziune, să exercite acţiunea în resciziune *(C. civ. 694, 797)*.

Notă: A se vedea şi art. 694 teza a II-a Cod civil.

Art. 1166. Când formalităţile cerute, în privinţa minorilor sau interzişilor, atât pentru înstrăinarea imobilelor, cât şi pentru împărţirea unei succesiuni, s-au îndeplinit, ei sunt, relativ la aceste acte, consideraţi ca şi cum le-ar fi făcut în majoritate sau înaintea interdicţiei *(C. civ. 729 şi urm., 749)*.

Notă: A se vedea, în acest sens, şi art. 105, 129 şi 147 din Codul familiei.

Art. 1167. (1) În lipsa unui act de confirmare sau de ratificare, este destul ca obligaţia să se execute voluntar, după epoca în care obligaţia putea fi valabil confirmată sau ratificată.

(2) Confirmarea, ratificarea sau executarea voluntară, în forma şi epoca determinată de lege, ţine loc de renunţare în privinţa mijloacelor şi excepţiilor ce puteau fi opuse acestui act, fără a se vătăma însă drepturile persoanelor a treia.

(3) Confirmarea sau ratificarea, sau executarea voluntară a unei donaţiuni, făcută de către erezi sau reprezentanţii donatorului [1)], după moartea sa, ţine loc de renunţare, atât în privinţa viciilor de formă, cât şi în privinţa oricărei alte excepţii *(C. civ. 959 şi urm., 1163, 1546, 1713, 1843)*.

Art. 1168. Donatorul nu poate repara, prin nici un act confirmativ, viciurile unei donaţiuni între vii; nulă în privinţa formei, ea trebuie să se refacă cu formele legiuite *(C. civ. 813 şi urm., 1167)*.

[1)] Cei care reprezintă drepturile donatorului.

Scanned with OKEN Scanner

Capitolul IX. Despre probaţiunea obligaţiilor şi a plăţii

Art. 1169. Cel ce face o propunere înaintea judecăţii trebuie să o dovedească.

Art. 1170. Dovada se poate face prin înscrisuri, prin martori, prin prezumţii, prin mărturisirea unei din părţi şi prin jurământ.

Notă: Dovada nu se mai poate face prin jurământ în urma abrogării art. 1207-1222 din Codul civil prin Decretul nr. 205/1950 pentru modificarea art. 1206 şi 1906 Cod civil, pentru abrogarea art. 1200 pct. 3 şi art. 1207-1222 din acelaşi cod, precum şi pentru abrogarea art. 53 din Codul comercial.

Secţiunea I. Despre înscrisuri

§1. Despre titlul autentic

Art. 1171. Actul autentic este acela care s-a făcut cu solemnităţile cerute de lege, de un funcţionar public, care are drept de a funcţiona în locul unde actul s-a făcut.

Notă: A se vedea, cu privire la autentificare, art. 58-67 din Legea nr. 36/1995 a notarilor publici şi a activităţii notariale, Regulamentul de punere în aplicare a Legii notarilor publici şi a activităţii notariale nr. 36/1995, aprobat prin Ordinul nr. 710/C/1995, cu modificările ulterioare (M. Of. nr. 176 din 8 august 1995), precum şi dispoziţiile Legii nr. 589/2004 privind regimul juridic al activităţii electronice notariale (M. Of. nr. 1227 din 20 decembrie 2004).

Art. 1172. Actul care nu poate fi autentic din cauza necompetenţei sau a necapacităţii funcţionarului, sau din lipsă de forme, este valabil ca scriptură sub semnătură privată, dacă s-a iscălit de părţile contractante.

Art. 1173. (1) Actul autentic are deplină credinţă în privirea oricărei persoane despre dispoziţiile şi convenţiile ce constată.

(2) Executarea actului autentic, care este învestit cu formula executorie, va fi suspendată prin punerea în acuzaţie, când se intentează o acţiune criminală [1] în contra pretinsului autor al actului. Iar când în cursul unei

[1] Punerea în mişcare a acţiunii penale.

Scanned with OKEN Scanner

instanţe civile actul se atacă de fals, tribunalele [1] pot, după împrejurări, a suspenda provizoriu executarea actului *(C. civ. 653, 969, 974)*.

Notă: În ceea ce priveşte defăimarea înscrisului ca fals, a se vedea art. 180-184 din Codul de procedură civilă.

Art. 1174. (1) Actul cel autentic sau cel sub semnătură privată are tot efectul între părţi despre drepturile şi obligaţiile ce constată, precum şi despre aceea ce este menţionat în act, peste obiectul principal al convenţiei, când menţionarea are un raport oarecare cu acest obiect.

(2) Dar menţionările care au de obiect un fapt cu totul străin de acela al convenţiei, nu pot servi decât numai la un început de dovadă *(C. civ. 1171, 1176, 1197)*.

Art. 1175. Actul secret, care modifică un act public, nu poate avea putere decât între părţile contractante şi succesorii lor universali; un asemenea act nu poate avea nici un efect în contra altor persoane *(C. civ. 973)*.

Notă: Referitor la constituţionalitatea art. 975 Cod civil, prin raportare la dispoziţiile art. 44 alin. (1) din Constituţie, Curtea Constituţională a reţinut că acesta nu cuprinde nicio reglementare contrară textului din Legea fundamentală. Soluţia adoptată de legiuitor cu privire la efectele simulaţiei faţă de terţi are în vedere tocmai protejarea drepturilor şi intereselor terţilor, persoane străine de simulaţie care nu trebuie să suporte consecinţele unor operaţiuni juridice pe care părţile le-au ascuns prin utilizarea simulaţiei (Decizia nr. 489/2006, M. Of. nr. 627 din 20 iulie 2006).

§2. Despre actele sub semnătură privată

Art. 1176. Actul sub semnătură privată, recunoscut de acela cărui se opune, sau privit, după lege, ca recunoscut, are acelaşi efect ca actul autentic, între acei care l-au subscris şi între cei care reprezintă drepturile lor *(C. civ. 969, 1173 şi urm., 1191, 1294)*.

Notă: A se vedea, în ce priveşte înscrisul în formă electronică şi forţa sa probatorie, Legea nr. 455/2001 privind semnătura electronică (M. Of. nr. 429 din 31 iulie 2001), *infra*, nr. 8.

Art. 1177. (1) Acela cărui se opune un act sub semnătură privată este dator a-l recunoaşte sau a tăgădui curat scriptura sau subsemnătura sa.

---

[1] Instanţele.

Scanned with OKEN Scanner

(2) Moştenitorii săi sau cei care reprezintă drepturile aceluia al căruia se pretinde că ar fi actul pot declara că nu cunosc scriptura sau subsemnătura autorului lor *(C. civ. 653, 1178)*.

Art. 1178. Când cineva nu recunoaşte scriptura şi subsemnătura sa, sau când succesorii săi declară că nu le cunosc, atunci justiţia ordonă verificarea actului.

Notă: În ceea ce priveşte procedura verificării de scripte, a se vedea art. 177 şi urm. din Codul de procedură civilă.

Art. 1179. (1) Actele sub semnătură privată, care cuprind convenţii sinalagmatice, nu sunt valabile dacă nu s-au făcut în atâtea exemplare originale câte sunt părţi cu interes contrar. Este de ajuns un singur exemplar original pentru toate persoanele care au acelaşi interes.

(2) Fiecare exemplar trebuie să facă menţiune de numărul originalelor ce s-au făcut.

(3) Cu toate acestea, lipsa de menţiune că originalele s-au făcut în număr îndoit, întreit şi celelalte, nu poate fi opusă de acela care a executat din parte-i convenţia constatată prin act *(C. civ. 1190)*.

Art. 1180. (1) Actul sub semnătură privată prin care o parte se obligă către alta a-i plăti o sumă de bani sau o câtime oarecare, trebuie să fie scris în întregul lui de acela care l-a subscris, sau cel puţin acesta, înainte de a subsemna, să adauge la finele actului cuvintele *bun* şi *aprobat*, arătând totdeauna în litere suma sau câtimea lucrurilor şi apoi să iscălească.

(2) Nu sunt supuşi la această regulă comercianţii, industrialii [1], plugarii, vierii, slugile şi oamenii care muncesc cu ziua *(C. civ. 944, 1181)*.

Art. 1181. Când suma arătată în act este deosebită de aceea ce este arătată în *bun*, obligaţia se prezumă că este pentru suma cea mai mică, chiar când actul precum şi *bunul* sunt scrise în întreg de mâna aceluia care s-a obligat, afară numai de nu se va proba în care parte este greşeala *(C. civ. 983, 1180, 1200, 1202)*.

Art. 1182. Data scripturii private nu face credinţă în contra persoanelor a treia interesate, decât din ziua în care s-a înfăţişat la o dregătorie publică[2],

[1] Meseriaşii.
[2] Instituţie publică.

Scanned with OKEN Scanner

din ziua în care s-a înscris într-un registru public [1], din ziua morţii aceluia sau unui din acei care l-au subscris, sau din ziua în care va fi fost trecut fie şi în prescurtare în acte făcute de ofiţeri publici [2], precum procese-verbale pentru punerea peceţii sau pentru facerea de inventare.

Art. 1183. Registrele comercianţilor nu fac credinţă despre vânzările ce cuprind în contra persoanelor necomerciante. Dar judecătorul poate da jurământ la una sau la alta din părţi *(C. civ. 1184)*.

Notă: Partea a doua a dispoziţiilor art. 1183, referitoare la jurământ, a fost abrogată implicit ca urmare a abrogării art. 1207-1222 din Codul civil prin Decretul nr. 205/1950 pentru modificarea art. 1206 şi 1906 Cod civil, pentru abrogarea art. 1200 pct. 3 şi art. 1207-1222 din acelaşi cod, precum şi pentru abrogarea art. 53 din Codul comercial.

Art. 1184. Registrele comercianţilor se cred în contra lor, dar cel care voieşte a profita de ele nu poate despărţi cuprinderea lor, lăsând aceea ce poate a-i fi contrar *(C. civ. 1183, 1206)*.

Art. 1185. Registrele, cărţile sau hârtiile domestice nu fac credinţă în favoarea acelui care le-a scris, dar au putere în contra lui:.

1. când cuprind curat primirea unei plăţi;

2. când cuprind menţiunea expresă că nota sau scrierea din ele s-a făcut ca să ţină loc de titlu în favoarea creditorului *(C. civ. 1198)*.

Art. 1186. (1) Orice adnotaţie făcută de creditor în josul, pe marginea, sau pe dosul unui titlu de creanţă, este crezută, cu toate că nu este subsemnată nici datată de el, când tinde a proba liberaţiunea debitorului.

(2) Aceeaşi putere doveditoare are şi scriptura făcută de creditor pe dosul, marginea sau în josul duplicatului unui act sau chitanţă, dar numai când duplicatul va fi în mâinile debitorului.

§3. Despre răboaje

Art. 1187. Răboajele, când crestăturile după amândouă bucăţile sunt egale şi corelative, sunt un mijloc de probare între persoanele care au obicei de a se servi cu un asemenea mijloc de probaţiune.

---

[1] Registru anume destinat.

[2] Funcţionar public.

Scanned with OKEN Scanner

§4. Despre copiile titlurilor autentice

Art. 1188. (1) Când originalul există, copia legalizată nu poate face credinţă decât despre ceea ce cuprinde originalul, înfăţişarea cărui se poate cere totdeauna.

(2) Când originalul nu există, copiile legalizate de ofiţerii publici[1] competenţi se cred, după distincţiile următoare:

1. copiile scoase din ordinea magistratului [2], părţile fiind faţă sau chemate, cu formele legale, precum şi copiile scoase fără intervenţia magistratului, dar de faţă cu părţile care au asistat de bună voia lor, au aceeaşi credinţă ca şi titlurile originale;

2. copiile care se vor fi dat de ofiţerii publici competenţi, fără intervenţia magistratului sau consimţământul părţilor, fac asemenea credinţă după 30 de ani, socotiţi din ziua în care s-au dat aceste copii. Când asemenea copii vor fi date de mai puţin de 30 de ani, nu fac decât un început de dovadă;

3. copiile legalizate de un ofiţer public necompetent, nu pot face decât un simplu început de dovadă;

4. copiile copiilor nu au nici o putere probatoare.

Notă: 1. Cu privire la competenţa de a elibera copii legalizate de pe acte, a se vedea art. 93 din Legea nr. 36/1995 a notarilor publici şi a activităţii notariale, *infra*, nr. 14.

2. Duplicatele de pe înscrisurile notariale (care se scot cu citarea părţilor) au aceeaşi forţă probantă ca originalul (art. 55 din Legea nr. 36/1995); certificatele eliberate în temeiul registrelor de stare civilă au aceeaşi putere doveditoare ca şi actele întocmite în registrele de stare civilă (art. 13 din Legea nr. 119/1996).

§5. Despre acte recognitive

Art. 1189. (1) Actul de recunoaşterea unei datorii constatate prin un titlu precedent nu face probă despre datorie şi nu dispensă pe creditor de a prezenta titlul original decât în următoarele cazuri:

1. când actul de recunoaştere cuprinde cauza şi obiectul datoriei, precum şi data titlului primordial, sau

2. când actul recognitiv, având o dată de 30 de ani, este ajutat de posesiune şi de unul sau mai multe acte de recunoaştere conforme cu dânsul.

---

[1] Funcţionar public.

[2] Judecător.

Scanned with OKEN Scanner

(2) Actul recognitiv, în cele două cazuri menţionate, nu poate avea nici un efect despre ceea ce cuprinde mai mult decât titlul primordial, sau despre ceea ce nu este în asemănare cu acest titlu *(C. civ. 628, 1188, 1190 şi urm., 1846, 1893).*

§6. Despre actele confirmative

Art. 1190. Actul de confirmarea sau ratificarea unei obligaţii, în contra cărei legea admite acţiunea în nulitate, nu este valabil, decât atunci când cuprinde obiectul, cauza şi natura obligaţiei, şi când face menţiune de motivul acţiunii în nulitate, precum şi despre intenţia de a repara viciul pe care se întemeia acea acţiune *(C. civ. 959, 1163, 1173, 1546, 1843).*

Secţiunea II. Despre martori

§1. [1] Despre cazul când dovada prin martori nu este primită [2]

Art. 1191. (1) Dovada actelor juridice al căror obiect are o valoare ce depăşeşte suma de 250 lei, chiar pentru depozit voluntar, nu se poate face decât sau prin act autentic, sau prin act sub semnătură privată.

(2) Nu se va primi niciodată o dovadă prin martori, în contra sau peste ceea ce cuprinde actul, nici despre ceea ce se pretinde că s-ar fi zis înaintea, la timpul sau în urma confecţionării actului, chiar cu privire la o sumă sau valoare ce nu depăşeşte 250 lei.

(3) Părţile însă pot conveni ca şi în cazurile arătate mai sus să se poată face dovada cu martori, dacă aceasta priveşte drepturi de care ele pot să dispună *(C. civ. 1173, 1176, 1192, şi urm., 1294, 1416, 1533, 1597, 1621, 1686, 1704).*

---

[1] Divizarea Secţiunii II în paragrafe nu îşi are nicio justificare, având în vedere că ea conţine un singur paragraf.

[2] Dispoziţiile art. 1191-1195 sunt reproduse astfel cum au fost modificate succesiv prin: Legea nr. 66/1943 pentru modificarea art. 1191-1195, 1621, 1686 alin. ultim Cod civil, art. 28 din Legea autentificării actelor din 1 septembrie 1886 şi art. 478 din Codul comercial; Legea nr. 180/1947 pentru modificarea art. 1191-1195, 1621, 1686 Cod civil, art. 478 din Codul comercial şi art. 35 din Legea nr. 358 din 4 februarie 1943; Legea nr. 287/1947 privind reforma monetară; Decretul nr. 154/1948 pentru modificarea art. 1191-1195 inclusiv, 1621, 1686 Cod civil, art. 478 din Codul comercial şi art. 35 din Legea nr. 358 din 4 februarie 1943; Decretul nr. 37/1952 cu privire la efectuarea reformei băneşti.

Scanned with OKEN Scanner

Notă: 1. Potrivit art. 1 alin. (1) din Legea nr. 348/2004 privind denominarea monedei naţionale: *„La data de 1 iulie 2005, moneda naţională a României, leul, va fi denominată astfel încât 10.000 lei vechi, aflaţi în circulaţie la această dată, vor fi preschimbaţi pentru 1 leu nou.”*, iar potrivit art. 5 alin. (5) din acelaşi act normativ: *„Toate sumele în monedă veche prevăzute în actele normative emise anterior datei de 1 iulie 2005 se înlocuiesc cu sumele în monedă nouă, prin împărţirea la 10.000.”.*

Astfel, în urma denominării, suma de *„250 lei”* prevăzută în art. 1191 şi urm. Cod civil, reprezintă în monedă nouă 2, 5 bani (0,025 lei noi).

2. În ce priveşte constituţionalitatea prevederilor art. 1191 Cod civil, raportată la dispoziţiile art. 135 din Constituţie care stabilesc drept coordonată faptul că economia României este o economie de piaţă, Curtea Constituţională s-a pronunţat prin deciziile nr. 21/1997 (M. Of. nr. 254 din 26 septembrie 1997), nr. 213/1997 (M. Of. nr. 79 din 19 februarie 1998) şi nr. 666/2006 (M. Of. nr. 59 din 23 ianuarie 2006), respingând excepţiile de neconstituţionalitate.

În motivarea deciziilor Curtea a arătat că *„O sumă sau o valoare a obiectului actului juridic atât de redusă este explicată constant în doctrină prin dorinţa legiuitorului de a obliga părţile care încheie acte juridice să le constate în formă scrisă, care asigură certitudine şi stabilitate raporturilor juridice pe care le creează.*

Desigur, valoarea de astăzi, care nu a mai fost modificată din anul 1952, este modică, dar chiar într-o viitoare reglementare, faţă de scopul legiuitorului, este de presupus că ea nu va fi foarte mare. Pe de altă parte, este firesc ca această valoare să fie modificată, uneori, în raport cu inflaţia. Toate aceste aspecte vizează însă politica legislativă şi tehnica legislativă, nicidecum constituţionalitatea dispoziţiei înscrise în art. 1191 din Codul civil.

Pe de altă parte, dacă pe calea excepţiei se urmăreşte revizuirea valorii prevăzute la art. 1191 din Codul civil, acest lucru nu se poate realiza în faţa Curţii Constituţionale, deoarece aceasta nu se poate substitui Parlamentului pentru modificarea textului.”

Art. 1192. Articolul precedent nu se aplică în cazul când cererea depăşeşte 250 lei numai prin unirea capitalului cu dobânzile.

Notă: A se vedea *Nota* privind denominarea monedei naţionale de la art. 1191.

Art. 1193. Cel care a format cerere în judecată, pentru o sumă mai mare de 250 lei, chiar de va voi a-şi restrânge cererea la 250 lei, nu va fi primit a înfăţişa dovadă prin martori.

Notă: A se vedea *Nota* privind denominarea monedei naţionale de la art. 1191.

Scanned with OKEN Scanner

Art. 1194. Dovada prin martori nu se poate admite nici în cazul când cererea în judecată este pentru o sumă mai mică de 250 lei, dar care este un rest din o creanţă mai mare, neconstatată prin înscris.

Notă: A se vedea *Nota* privind denominarea monedei naţionale de la art. 1191.

Art. 1195. Când în aceeaşi instanţă o parte face mai multe cereri, pentru care nu are înscrisuri; dacă toate aceste cereri, unindu-se, trec peste suma de 250 lei, dovada prin martori nu poate fi admisă, chiar când creditorul ar pretinde că aceste creanţe provin din diferite cauze şi că s-au născut în diferite epoci, afară numai dacă creditorul a dobândit aceste drepturi de la alte persoane.

Notă: A se vedea *Nota* privind denominarea monedei naţionale de la art. 1191.

Art. 1196. Toate cererile, sub orice titlu, care nu sunt justificate prin înscris, se vor face prin aceeaşi petiţie. Orice alte pretenţii posterioare neprobate prin înscris şi care se puteau face la darea petiţiei nu vor mai fi primite.

Art. 1197. (1) Regulile mai sus prescrise nu se aplică în cazul când există un început de dovadă scrisă.

(2) Se numeşte început de dovadă orice scriptură a aceluia în contra căruia s-a format petiţia, sau a celui ce el reprezintă şi care scriptură face a fi de crezut faptul pretins.

Art. 1198. Acele reguli nu se aplică însă totdeauna când creditorului nu i-a fost cu putinţă a-şi procura o dovadă scrisă despre obligaţia ce pretinde, sau a conserva dovada luată, precum:

1. la obligaţiile care se nasc din cvasicontracte şi din delicte sau cvasidelicte;

2. la depozitul necesar, în caz de incendiu, ruină, tumult sau naufragiu, şi la depozitele ce fac călătorii în ospătăria unde trag; despre toate acestea judecătorul va avea în vedere calitatea persoanelor şi circumstanţele faptului;

3. la obligaţiile contractate în caz de accidente neprevăzute, când nu era cu putinţă părţilor de a face înscrisuri;

4. când creditorul a pierdut titlul ce-i servea de dovadă scrisă, din o cauză de forţă majoră neprevăzută *(C. civ. 986 şi urm., 1083, 1473, 1620 şi urm.)*.

Scanned with OKEN Scanner

Secţiunea III. Despre prezumţii

Art. 1199. Prezumţiile sunt consecinţele ce legea sau magistratul [1] trage din un fapt cunoscut la un fapt necunoscut.

§1. Despre prezumţiile stabilite de lege

Art. 1200. Sunt prezumţii legale acelea care sunt determinate special prin lege, precum:

1. actele ce legea le declară nule pentru că le priveşte făcute în frauda dispoziţiilor sale;

2. în cazurile când legea declară că dobândirea dreptului de proprietate sau liberaţiunea unui debitor rezultă din oarecare împrejurări determinate;

3. [2] *abrogat.*

4. puterea ce legea acordă autorităţii lucrului judecat *(C. civ. 469, 492, 505 şi urm., 590 si urm., 602, 696, 786, 812, 1138, 1181, 1201, 1204 şi urm., 1432).*

Art. 1201. Este lucru judecat atunci când a doua cerere în judecată are acelaşi obiect, este întemeiată pe aceeaşi cauză şi este între aceleaşi părţi, făcută de ele şi în contra lor în aceeaşi calitate *(C. civ. 711, 973, 1715, 1788, 1834).*

Art. 1202. (1) Prezumţia legală dispensă de orice dovadă pe acela în favoarea căruia este făcută.

(2) Nici o dovadă nu este primită împotriva prezumţiei legale, când legea, în puterea unei asemenea prezumţii, anulează un act oarecare, sau nu dă drept de a se reclama în judecată, afară numai de cazurile când legea a permis dovada contrarie şi afară de aceea ce se va zice în privinţa jurământului şi mărturisirii ce ar face o parte în judecată *(C. civ. 1204 şi urm.).*

Notă: Referirea alin. (2) din art. 1202 la jurământ şi la mărturisire a fost implicit modificată ca urmare a abrogării art. 1200 pct. 3 prin Decretul nr. 205/1950 pentru modificarea art. 1206 şi 1906 din Codul civil, pentru abrogarea art. 1200 pct. 3 şi art. 1207-1222 din acelaşi cod, precum şi pentru abrogarea art. 53 din Codul comercial.

---

[1] Judecătorul.

[2] Pct. 3 al art. 1200 a fost abrogat prin Decretul nr. 205/1950 pentru modificarea art. 1206 şi 1906 din Codul civil, pentru abrogarea art. 1200 pct. 3 şi art. 1207-1222 din acelaşi cod, precum şi pentru abrogarea art. 53 din Codul comercial.

Scanned with OKEN Scanner

§2. Despre prezumţiile care nu sunt stabilite de lege

Art. 1203. Prezumţiile care nu sunt stabilite de lege sunt lăsate la luminile şi înţelepciunea magistratului [1]; magistratul nu trebuie să se pronunţe decât întemeindu-se pe prezumţii, care să aibă o greutate şi puterea de a naşte probabilitatea; prezumţiile nu sunt permise magistratului decât numai în cazurile când este permisă şi dovada prin martori, afară numai dacă un act nu este atacat că s-a făcut prin fraudă, dol sau violenţă *(C. civ. 953, 960, 1014, 1130, 1191 şi urm.)*.

Secţiunea IV. Despre mărturisirea unei părţi

Art. 1204. Se poate opune unei părţi mărturisirea ce a făcut sau înaintea începerii judecăţii, sau în cursul judecăţii.

Art. 1205. Mărturisirea extrajudiciară verbală nu poate servi de dovadă când obiectul contestaţiei nu poate fi dovedit prin martori *(C. civ. 1191 şi urm.)*.

Art. 1206. (1) Mărturisirea judiciară se poate face înaintea judecătorului de însăşi partea prigonitoare, sau de un împuternicit special al ei spre a face mărturisire.

(2) [2] Ea nu poate fi luată decât în întregime împotriva celui care a mărturisit şi nu poate fi revocată de acesta, afară numai de va proba că a făcut-o din eroare de fapt.

Notă: Dispoziţia primei părţi din alin. (2) al art. 1206 a fost implicit modificată prin modificarea art. 129 şi 130 din Codul de procedură civilă. Regula indivizibilităţii mărturisirii nu mai are caracter obligatoriu, ci constituie o simplă îndrumare pentru judecători, care sunt datori să stăruie prin toate mijloacele legale spre a descoperi adevărul.

Secţiunea V. Despre jurământ

Art. 1207-1222. [3] *Abrogate.*

---

[1] Judecătorului.

[2] Alin. (2) al art. 1206 este reprodus astfel cum a fost modificat prin Decretul nr. 205/1950 pentru modificarea art. 1206 şi 1906 din Codul civil, pentru abrogarea art. 1200 pct. 3 şi art. 1207-1222 din acelaşi cod, precum şi pentru abrogarea art. 53 din Codul comercial.

[3] Art. 1207-12222 au fost abrogate prin Decretul nr. 205/1950 pentru modificarea art. 1206 şi 1906 din Codul civil, pentru abrogarea art. 1200 pct. 3 şi art. 1207-1222 din acelaşi cod, precum şi pentru abrogarea art. 53 din Codul comercial.

Scanned with OKEN Scanner

Titlul IV. Despre contractul de căsătorie şi despre drepturile respective ale soţilor [1)]

Capitolul I [2)]

Art. 1223-1232. *Abrogate.*

Capitolul II. Despre regimul dotal

Art. 1233-1293. *Abrogate.*

[1)] Art. 1223-1293 au fost abrogate expres prin art. 49 al Decretului nr. 32/1954 pentru punerea în aplicare a Codului familiei şi a Decretului privitor la persoanele fizice şi persoanele juridice.

[2)] S-a omis a se intitula acest capitol *„Dispoziţii generale"*, cum era şi în Codul civil francez de unde a fost preluat.

Scanned with OKEN Scanner

Titlul V. Despre vinderi

Capitolul I. Despre natura şi forma vânzării

Art. 1294. Vinderea este o convenţie prin care două părţi se obligă între sine, una a transmite celeilalte proprietatea unui lucru şi aceasta a plăti celei dintâi preţul lui.

Art. 1295. (1) Vinderea este perfectă între părţi şi proprietatea este de drept strămutată la cumpărător, în privinţa vânzătorului, îndată ce părţile s-au învoit asupra lucrului şi asupra preţului, deşi lucrul încă nu se va fi predat şi preţul încă nu se va fi numărat.

(2) În materie de vindere de imobile, drepturile care rezultă prin vinderea perfectă între părţi, nu pot a se opune, mai înainte de transcripţiunea actului, unei a treia persoane care ar avea şi ar fi conservat, după lege, oarecare drepturi asupra imobilului vândut *(C. civ. 948 şi urm., 964, 971, 1300 şi urm., 1303).*

Notă: 1. Ca excepţie de la principiul consensualismului vânzării prevăzut de art. 1295 alin. (1), a se vedea şi art. 2 al Titlului X - *Circulaţia juridică a terenurilor* din Legea nr. 247/2005 privind reforma în domeniile proprietăţii şi justiţiei, precum şi unele măsuri adiacente, *infra*, nr. 5, referitor la înstrăinarea terenurilor.

2. Referitor la dreptul de preempţiune, a se vedea şi: art. 17 alin. (1) din Legea nr. 10/2001 privind regimul juridic al unor imobile preluate în mod abuziv în perioada 6 martie 1945 - 22 decembrie 1989, republicată (M. Of. nr. 798 din 2 septembrie 2005); art. 4 din Legea nr. 422/2001 privind protejarea monumentelor istorice, republicată (M. Of. nr. 938 din 20 noiembrie 2006); art. 18 alin. (1) din O.U.G. nr. 40/1999 privind protecţia chiriaşilor şi stabilirea chiriei pentru spaţiile cu destinaţia de locuinţe, cu modificările şi completările ulterioare (M. Of. nr. 93 din 8 mai 1996); art. 33 din Legea nr. 33/1994 privind exproprierea pentru cauză de utilitate publică; ş.a.

3. Cu privire la alin. (2) al art. 1295, a se vedea şi art. 26 din Legea nr. 7/1996 a cadastrului şi a publicităţii imobiliare, republicată, *infra*, nr. 7.

Art. 1296. (1) Vinderea se poate face sau pur sau sub condiţie.

(2) Ea poate avea de obiect două sau mai multe lucruri alternative.

Scanned with OKEN Scanner

(3) În toate cazurile efectele sale sunt regulate după principiile generale ale convenţiilor *(C. civ. 1004 şi urm., 1017 şi urm., 1026 şi urm.).*

Art. 1297. (1) În caz de vindere făcută prin dare de arvună, convenţia accesorie a arvunei nu va putea avea niciun efect:

1. dacă convenţia principală a vinderii este nulă;
2. dacă vinderea se execută;
3. dacă vinderea se reziliază prin comun consimţământ;
4. dacă executarea vinderii a devenit imposibilă fără culpa nici uneia din părţi.

(2) Arvuna în aceste cazuri se va înapoia sau se va prinde în prestaţiunile reciproce, după împrejurări.

Art. 1298. Dacă vinderea nu s-a executat prin culpa unei din părţile contractante, aceasta va pierde arvuna dată sau o va întoarce îndoită, având-o primită, dacă partea care nu este în culpă nu ar alege mai bine să ceară executarea vinderii.

Art. 1299. Dacă s-au vândut marfe cu grămada, vinderea este perfectă, deşi marfele n-au fost încă cântărite, numărate sau măsurate.

Art. 1300. Dacă însă marfele nu s-au vândut cu grămada, ci după greutate, după număr sau măsură, lucrurile vândute rămân în rizicul-pericol al vânzătorului, până ce vor fi cântărite, numărate sau măsurate; dar aceasta nu împiedică pe cumpărător de-a cere şi a dobândi la caz de neexecutare, sau predarea lucrurilor vândute sau daune-interese, dacă se cuvine *(C. civ. 1018, 1074, 1075, 1082, 1299 şi urm., 1320 şi urm.).*

Art. 1301. În privinţa vinului, a oliului şi a altor asemenea lucruri care, după obicei, se gustă mai înainte de a se cumpăra, vinderea nu există până ce cumpărătorul nu le-a gustat şi n-a declarat că-i convin.

Art. 1302. Vinderea făcută pe încercate este totdeauna presupusă condiţională până la încercare.

Art. 1303. Preţul vânzării trebuie să fie serios şi determinat de părţi.

Art. 1304. Cu toate acestea, determinarea preţului poate fi lăsată la arbitratul [1] unei a treia persoane.

---

[1] La hotărârea.

Scanned with OKEN Scanner

Art. 1305. Spezele vânzării sunt în sarcina cumpărătorului, în lipsă de stipulaţie contrarie *(C. civ. 1105, 1317, 1357).*

Capitolul II. Cine poate cumpăra sau vinde

Art. 1306. Pot cumpăra şi vinde toţi cărora nu le este oprit prin lege *(C. civ. 475, 946 şi urm.).*

Notă: A se vedea şi:
– art. 44 alin. (2) din Constituţie, republicată, Legea nr. 312/2005 privind dobândirea dreptului de proprietate privată asupra terenurilor de către cetăţenii străini şi apatrizi şi de către persoanele juridice străine (M. Of. nr. 1008 din 14 noiembrie 2005), precum şi art. 3 al Titlului X - *Circulaţia juridică a terenurilor* din Legea nr. 247/2005 privind reforma în domeniile proprietăţii şi justiţiei, precum şi unele măsuri adiacente, *infra*, nr. 5, referitor la dobândirea dreptului de proprietate asupra terenurilor de către cetăţenii străini, apatrizii, precum şi persoanele juridice străine;
– art. 128, art. 129 şi art. 147 din Codul familiei;
– art. 28 alin. (6) din Legea nr. 1/2000 (M. Of. nr. 8 din 12 ianuarie 2000) pentru reconstituirea dreptului de proprietate asupra terenurilor agricole şi celor forestiere, solicitate potrivit prevederilor Legii fondului funciar nr. 18/1991 şi ale Legii nr. 169/1997, cu modificările şi completările ulterioare (M. Of. nr. 299 din 4 noiembrie 1997);
– art. 43 alin. (2) din Legea nr. 10/2001 privind regimul juridic al unor imobile preluate în mod abuziv în perioada 6 martie 1945 - 22 decembrie 1989, republicată, cu modificările şi completările ulterioare.

Art. 1307. (1) Vânzarea nu se poate face între soţi decât pentru cauză de lichidare, şi anume:

1. când, în caz de separaţie de patrimonii, unul dintre soţi dă celuilalt, drept plata unei datorii, o avere a sa;

2. când bărbatul cedează femeii, chiar neseparată, din averea sa, pentru o cauză legitimă, precum pentru un imobil ce era dator să-i cumpere cu bani dotali, sau pentru o sumă ce-i datora;

3. când femeia cedează bărbatului său, din avutul său propriu, drept plata unei sume promisă bărbatului ca dotă.

Scanned with OKEN Scanner

(2) În toate cazurile moştenitorii rezervatari ai părţilor contractante au drept de a ataca asemenea operaţii, dacă ele ascund beneficii indirecte.

Notă: Art. 1307 a fost modificat implicit prin abrogarea art. 1223-1293 Cod civil. Drept urmare a acestei abrogări, regula interzicerii vânzării între soţi nu mai comportă – în măsura în care ele erau proprii regimului matrimonial dotal – excepţiile pentru cauză de lichidare prevăzute la pct. 1, 2 şi 3 din art. 1307.

Art. 1308. Sub pedeapsă de nulitate, nu se pot face adjudecatari nici direct, nici prin persoane interpuse:

1. tutorii, ai averii celor de sub a lor tutelă;
2. mandatarii, ai averii ce sunt însărcinaţi să vândă;
3. administratorii, ai averii comunelor sau stabilimentelor încredinţate îngrijirii lor;
4. oficianţii publici [1], ai averilor statului ale căror vânzări se fac printr-înşii *(C. civ. 1539 şi urm.)*.

Notă: 1. A se vedea şi art. 128 din Codul familiei care interzice încheierea oricăror acte juridice între tutore, soţul, o rudă în linie dreaptă ori fraţii sau surorile tutorelui, de o parte, şi minorul, pe de alta.

2. A se vedea şi dispoziţiile Titlului IV – *Conflictul de interese şi regimul incompatibilităţilor în exercitarea demnităţilor publice şi funcţiilor publice* din Legea nr. 161/2003 (M. Of. nr. 279 din 21 aprilie 2003), cu modificările şi completările ulterioare, referitoare la interdicţia încheierii de acte juridice de către demnitarii sau funcţionarii publici care produc un folos material pentru sine, pentru soţul său ori rudele acestora de gradul I, sub sancţiunea nulităţii absolute.

Art. 1309. Judecătorii şi supleanţii [2], membrii ministerului public şi avocaţii nu se pot face cesionari de drepturi litigioase, care sunt de competinţa *tribunalului judeţean* în a cărui rază teritorială îşi exercită funcţiunile lor, sub pedeapsa de nulitate, speze şi daune-interese.

Notă: 1. Deşi textul art. 1309 este reprodus după ediţia oficială, publicată de Ministerul Justiţiei în 1981, facem menţiunea că în redactarea iniţială a acestui articol interdicţia cesionării era prevăzută pentru drepturile

---

[1] Funcţionari publici.

[2] Grad judecătoresc desfiinţat prin Decretul nr. 132/1949 pentru organizarea judecătorească.

Scanned with OKEN Scanner

litigioase „*care sunt de competința curții de apel în a cărei circumscripție*". Deşi art. 1309 nu a fost modificat expres, în ediția oficială au fost înlocuite anumite denumiri, avându-se în vedere normele de organizare judecătorească de la acea vreme, când curțile de apel fuseseră desființate.

2. Potrivit art. 111 alin. (2) din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, republicată, „*Dispozițiile legale privind obligațiile, interdicțiile și incompatibilitățile judecătorilor și procurorilor se aplică și asistenților judiciari.*"

Capitolul III. Despre lucrurile care se pot vinde

Art. 1310. Toate lucrurile care sunt în comerț [1], pot să fie vândute, afară numai dacă vreo lege a oprit aceasta *(C civ. 476, 578, 963).*

Notă: A se vedea, în ce privește inalienabilitatea, perpetuă sau temporară, a anumitor bunuri, și: art. 136 din Constituție, republicată, precum și art. 11 din Legea nr. 213/1998 privind proprietatea publică și regimul juridic al acesteia, referitor la inalienabilitatea bunurilor proprietate publică; art. 32 din Legea fondului funciar nr. 18/1991, republicată, cu modificările și completările ulterioare; art. 9 din Legea nr. 112/1995 pentru reglementarea situației juridice a unor imobile cu destinația de locuințe, trecute în proprietatea statului, cu modificările ulterioare.

Art. 1311. Dacă în momentul vânzării, lucrul vândut era pierit în tot, vinderea este nulă. Dacă era pierit numai în parte, cumpărătorul are alegerea între a se lăsa de contract, sau a pretinde reducerea prețului *(C. civ. 1030 și urm., 1156, 1347).*

Capitolul IV. Despre obligațiile vânzătorului

Secțiunea I. Dispoziții generale

Art. 1312. (1) Vânzătorul este dator să explice curat îndatoririle ce înțelege a lua asupra-și.

(2) Orice clauză obscură sau îndoioasă se interpretează în contra vânzătorului *(C. civ. 983).*

[1] În circuitul civil.

Scanned with OKEN Scanner

Art. 1313. Vânzătorul are două obligaţii principale, a preda lucrul şi a răspunde de dânsul *(C. civ. 1314 şi urm., 1336 şi urm.).*

Secţiunea II. Despre predarea lucrului

Art. 1314. Predarea este strămutarea lucrului vândut în puterea şi posesiunea cumpărătorului *(C. civ. 1074 şi urm., 1315 şi urm.).*

Art. 1315. Obligaţia de a preda imobilele se îndeplineşte din partea vânzătorului prin remiterea cheilor, dacă e vorba de o clădire, sau prin remiterea titlului de proprietate.

Art. 1316. Predarea lucrurilor mobile se face: sau prin tradiţiunea reală, sau prin remiterea cheilor clădirii, în care se află puse, sau prin simplul consimţământ al părţilor, dacă strămutarea nu se poate face în momentul vânzării, sau dacă cumpărătorul le avea în puterea sa, la facerea vânzării, cu vreun alt titlu.

Art. 1317. Spezele predării sunt în sarcina vânzătorului, şi ale ridicării în sarcina cumpărătorului, dacă nu este stipulaţiune contrarie *(C. civ. 1105, 1305).*

Art. 1318. Tradiţiunea lucrurilor necorporale se face, sau prin remiterea titlurilor, sau prin uzul ce face cumpărătorul de dânsele, cu consimţământul vânzătorului *(C. civ. 1391, 1393, 1687).*

Art. 1319. Predarea trebuie să se facă la locul, unde se afla lucrul vândut în timpul vânzării, dacă părţile nu s-au învoit altfel *(C. civ. 1104, 1121, 1362).*

Art. 1320. Dacă vânzătorul nu face predarea în timpul determinat de ambele părţi, cumpărătorul va avea facultatea de a alege între a cere rezoluţiunea vânzării sau punerea sa în posesie, dacă întârzierea nu provine decât din faptul vânzătorului *(C. civ. 1020, 1075, 1332).*

Art. 1321. În toate cazurile, vânzătorul trebuie să fie condamnat [1] la daune-interese, dacă urmează vreo vătămare pentru cumpărător din nepredarea lucrului la timp *(C. civ. 1075, 1081 şi urm.).*

---

[1] Obligat.

Scanned with OKEN Scanner

Art. 1322. Vânzătorul nu este dator să predea lucrul, dacă cumpărătorul nu plăteşte preţul şi nu are dat de vânzător un termen pentru plată *(C. civ. 1023, 1361 şi urm.)*.

Art. 1323. El nu va fi dator să facă predarea, chiar de ar fi şi dat un termen pentru plată, dacă de la vânzare încoace, cumpărătorul a căzut în faliment sau în nesolvabilitate, încât vânzătorul se află în pericol de a pierde preţul, afară numai dacă cumpărătorul va da cauţiune că va plăti la termen.

Art. 1324. Lucrul trebuie să fie predat în starea în care se afla în momentul vânzării. Din acea zi toate fructele sunt ale cumpărătorului *(C. civ. 1018 şi urm., 1080, 1363)*.

Art. 1325. Obligaţia de a preda lucrul cuprinde accesoriile sale şi tot ce a fost destinat la uzul său perpetuu *(C. civ. 468 şi urm., 482 şi urm., 488 şi urm., 903, 1396)*.

Art. 1326. Vânzătorul èste dator să predea cuprinsul lucrului vândut în măsura determinată prin contract, însă cu modificările mai jos arătate.

Art. 1327. Dacă vânzarea unui imobil s-a făcut cu arătare de cuprinsul său, şi pe atât măsura, vânzătorul este dator să predea cumpărătorului, dacă acesta cere, cuprinsul arătat în contract. Neputând, sau cumpărătorul necerând, vânzătorul este dator să sufere o scădere proporţională la preţ *(C. civ. 1332)*.

Art. 1328. Dacă, din contră, în cazul articolului precedent, s-ar găsi că cuprinsul lucrului e mai mare decât cel arătat în contract, cumpărătorul poate sau a complini preţul după numărul măsurilor aflate, sau, dacă excedentele cuprinsului aflat se ridică la o a douăzecea parte a cuprinsului declarat în contract, a strica vânzarea *(C. civ. 1332)*.

Art. 1329. În toate cazurile de vânzare, făcută altfel decât pe atât măsura, fie vânzarea de un corp cert şi limitat, fie de mai multe fonduri distincte şi separate, fie concepută cu expresia măsurii înaintea desemnării obiectului sau din contră, nici vânzătorul n-are drept la adaos de preţ, pentru excedent, nici cumpărătorul, la scădere pentru lipsă, decât în cazul când excedentul sau lipsa preţuieşte o a douăzecea parte din preţul total al vânzării *(C. civ. 1339)*.

Scanned with OKEN Scanner

Art. 1330. Dispoziţiile celor trei articole precedente nu se vor aplica decât în lipsă de stipulaţie contrarie între părţi *(C. civ. 1339).*

Art. 1331. Când, după art. 1328 şi 1329, este caz de a se adăugi preţul pentru excedent de măsuri, cumpărătorul are facultatea de a alege, între a strica vânzarea şi a împlini preţul. Suplimentul preţului se răspunde cu dobândă, dacă cumpărătorul a păstrat imobilele.

Art. 1332. În toate cazurile, când cumpărătorul are drept de a strica vânzarea, vânzătorul este dator să-i restituie, deosebit de preţ, dacă l-a primit, spezele contractului *(C. civ. 1305).*

Art. 1333. Dacă s-au vândut două fonduri printr-un singur contract, drept un singur preţ, cu arătare de măsura fiecăruia, şi cuprinsul unuia este mai mic decât cel declarat, iar al celuilalt mai mare, se va face compensaţie între preţul excedentului şi preţul lipsei, şi acţiunea vânzătorului pentru adăugire sau a cumpărătorului pentru scădere de preţ va fi supusă regulilor mai sus stabilite.

Art. 1334. Acţiunea vânzătorului pentru complinirea preţului şi a cumpărătorului, pentru scăderea preţului sau pentru stricarea contractului, se prescriu printr-un an din ziua contractului *(C. civ. 1327 şi urm.).*

Art. 1335. Pericolul total sau parţial al lucrului vândut, mai înainte de predare, se judecă după regulile generale ale obligaţiilor convenţionale *(C. civ. 1018, 1080 şi urm., 1083, 1156, 1358).*

Secţiunea III. Despre răspunderea vânzătorului

Art. 1336. Vânzătorul răspunde către cumpărător:
1. de liniştita posesiune a lucrului, şi
2. de viciile aceluiaşi lucru *(C. civ. 1313, 1337 şi urm., 1352 şi urm.).*

§1. Răspunderea de evicţiune

Art. 1337. Vânzătorul este de drept obligat, după natura contractului de vânzare, a răspunde către cumpărător de evicţiunea totală sau parţială a lucrului vândut, sau de sarcinile la care s-ar pretinde supus acel obiect şi care n-ar fi declarate la facerea contractului *(C. civ. 1408, 1503).*

Scanned with OKEN Scanner

Art. 1338. Părţile pot prin convenţie să adauge, să micşoreze sau să şteargă obligaţia de a răspunde de evicţiune *(C. civ. 969, 1339 şi urm., 1354, 1392).*

Art. 1339. În nici un mod vânzătorul nu se poate sustrage de la răspunderea pentru evicţiunea care ar rezulta dintr-un fapt personal al său; orice convenţie contrarie este nulă *(C. civ. 5, 998, 999, 1392).*

Art. 1340. Stipulaţia prin care vânzătorul se descarcă de răspunderea pentru evicţiune, nu-l scuteşte de a restitui preţul, în caz de evicţiune, afară numai dacă cumpărătorul a cunoscut, la facerea vânzării, pericolul evicţiunii, sau dacă a cumpărat pe răspunderea sa proprie *(C. civ. 1353, 1392).*

Art. 1341. Când vânzătorul este răspunzător de evicţiune, cumpărătorul, dacă este evins, are dreptul a cere de la vânzător:

1. restituirea preţului;
2. fructele, dacă este dator a le întoarce proprietarului care l-a evins;
3. spezele instanţei [1] deschise de dânsul în contra vânzătorului şi ale celei deschise de evingător în contra sa;
4. daune-interese şi spezele contractului de vindere.

Art. 1342. Dacă, la epoca evicţiunii, lucrul vândut se află de o valoare inferioară sau a suferit deteriorări ori prin neglijenţa cumpărătorului, ori prin evenimente independente de cumpărător vânzătorul nu se poate apăra de a restitui preţul întreg.

Art. 1343. Dar dacă cumpărătorul a tras foloase din stricăciunile ce a făcut lucrului, vânzătorul are dreptul a opri din preţ o sumă egală cu acele foloase.

Art. 1344. Dacă lucrul vândut se află, la epoca evicţiunii, de o valoare mai mare, din orice cauză, vânzătorul este dator să plătească cumpărătorului, pe lângă preţul vânzării, excedentele valorii în timpul evicţiunii *(C. civ. 1348).*

Art. 1345. Vânzătorul este dator să întoarcă cumpărătorului, el însuşi sau prin evingător, toate spezele necesare, utile şi de întreţinere ale aceluia.

---

[1] Cheltuieli de judecată.

Scanned with OKEN Scanner

Art. 1346. Dacă vânzătorul a vândut cu rea-credinţă fondul altuia, el va fi dator să întoarcă cumpărătorului toate spezele ce va fi făcut, chiar şi cele de simplă plăcere.

Art. 1347. Dacă cumpărătorul este evins numai de o parte a lucrului şi aceasta are, în privinţa totului, o aşa însemnătate încât cumpărătorul n-ar fi cumpărat lucrul fără acea parte, el poate strica vânzarea.

Art. 1348. Dacă în caz de evicţiunea unei părţi a fondului vândut, nu se strică vânzarea, cumpărătorul are dreptul a cere valoarea, în momentul evicţiunii, a părţii de care a fost evins, iar nu o parte proporţională din preţ, ori de au crescut sau de au scăzut imobilele în valoare de la vindere încoace *(C. civ. 1327, 1344, 1349).*

Art. 1349. Dacă imobilul vândut se află însărcinat de servituţi neaparente, nedeclarate de vânzător şi de o aşa importanţă, încât se poate presupune că cumpărătorul n-ar fi cumpărat de le-ar fi cunoscut, el poate cere sau stricarea contractului sau indemnitate *(C. civ. 622, 1352).*

Art. 1350. Chestiunile de daune-interese ce ar rezulta din neexecutarea vinderii şi care nu sunt prevăzute aici se vor decide după regulile generale ale convenţiilor *(C. civ. 997 şi urm., 1020, 1021, 1074, 1075 şi urm., 1081).*

Art. 1351. Dacă cumpărătorul s-a judecat până la ultima instanţă cu evingătorul său, fără să cheme în cauză pe vânzător, şi a fost condamnat, vânzătorul nu mai răspunde de evicţiune, de va proba că erau mijloace să câştige judecata.

§2. Răspunderea de viciile lucrului vândut

Art. 1352. Vânzătorul este supus la răspundere pentru viciile ascunse ale lucrului vândut, dacă, din cauza acelora, lucrul nu este bun de întrebuinţat, după destinarea sa, sau întrebuinţarea sa e atât de micşorată, încât se poate presupune că cumpărătorul nu l-ar fi cumpărat, sau n-ar fi dat pe dânsul ceea ce a dat, de i-ar fi cunoscut viciile *(C. civ. 954, 1336, 1349, 1353 şi urm.).*

Art. 1353. Vânzătorul nu este răspunzător de viciile aparente şi despre care cumpărătorul a putut singur să se convingă *(C. civ. 1340).*

Scanned with OKEN Scanner

Art. 1354. El este răspunzător de viciile ascunse, chiar şi când nu le-a cunoscut, afară numai dacă, în cazul acesta, nu se va fi învoit cu cumpărătorul ca să nu răspundă de vicii *(C. civ. 1338 şi urm.)*.

Art. 1355. În cazurile art. 1352 şi 1354, cumpărătorul poate sau a întoarce lucrul şi a-şi primi preţul, sau a opri lucrul şi a cere înapoierea unei părţi din preţ arbitrată prin experţi.

Art. 1356. Dacă vânzătorul cunoştea viciile lucrului, el este dator, pe lângă restituţiunea preţului, de toate daunele-interese către cumpărător.

Art. 1357. Dacă vânzătorul nu cunoştea viciile lucrului, el nu poate fi apucat [1] decât pentru restituţiunea preţului şi pentru spezele făcute de cumpărător cu ocazia vânzării *(C. civ. 1305, 1341)*.

Art. 1358. (1) Dacă lucrul a pierit din cauza viciilor sale, vânzătorul este dator a întoarce cumpărătorului preţul şi a-l dezdăuna, conform celor două articole precedente.

(2) Dar pierderea lucrului prin caz fortuit va fi pe seama cumpărătorului.

Art. 1359. Acţiunea pentru vicii redibitorii trebuie să fie intentată de cumpărător în scurt termen, după natura viciului, obiceiul din partea locului şi distanţa.

Notă: A se vedea referitor la termenul de prescripţie a dreptului la acţiune privitoare la vicii art. 5 şi 11 din Decretul nr. 167/1958 privitor la prescripţia extinctivă, *infra*, nr. 15.

Art. 1360. Această acţiune nu există în vânzările publice.

Capitolul V. Despre obligaţiile cumpărătorului

Art. 1361. Principala obligaţie a cumpărătorului este de a plăti preţul la ziua şi la locul determinat prin contract *(C. civ. 1092 şi urm., 1104, 1294, 1303, 1322, 1362 şi urm., 1730 pct. 5, 1737 pct. 1)*.

[1] Obligat.

Scanned with OKEN Scanner

Art. 1362. Dacă nu s-a determinat nimic în privința aceasta prin contract, cumpărătorul este dator a plăti la locul şi la timpul în care se face predarea lucrului *(C. civ. 1104, 1319).*

Art. 1363. (1) Cumpărătorul datoreşte dobânda prețului vânzării până la plătirea capitalului, în cele trei următoare cazuri:

dacă aceasta s-a cuprins anume în contract;

dacă lucrul vândut şi predat produce fructe sau alte venituri;

dacă cumpărătorul a fost interpelat [1] a plăti.

(2) În acest după urmă caz dobânda nu curge decât din momentul interpelării *(C. civ. 969, 1088, 1324).*

Art. 1364. Dacă cumpărătorul este tulburat, sau are cuvânt de a se teme că ar fi tulburat prin vreo acțiune, sau ipotecară sau de revendicare, el poate suspenda plata prețului până ce vânzătorul va face să înceteze tulburarea sau va da cauțiune, afară numai dacă se va fi stipulat că plata să se facă chiar de ar urma tulburarea *(C. civ. 1322).*

Art. 1365. Dacă cumpărătorul nu plătește prețul, vânzătorul poate cere rezoluțiunea vânzării *(C. civ. 1020, 1021, 1320, 1366 şi urm., 1647).*

Art. 1366. (1) Rezoluțiunea vânzării de imobile se pronunță îndată, dacă vânzătorul este în pericol de a pierde lucrul şi prețul.

(2) Dacă asemenea pericol nu există, judecătorul poate da cumpărătorului un termen mai mult sau mai puțin lung, după împrejurări, fără să poată da în nici un caz al doilea termen.

(3) Trecând acel termen, fără ca cumpărătorul să plătească, se va pronunța rezoluțiunea vânzării *(C. civ. 1101).*

Art. 1367. Când la o vânzare de imobile s-a stipulat că, în lipsă de plata prețului în termenul defipt, vânzarea va fi de drept rezolvită, cumpărătorul poate plăti după expirarea termenului, pe cât timp nu este pus de vânzător în întârziere printr-o interpelare în formă [2]; dar după asemenea interpelare, judecătorul [3] nu-i poate da termen *(C. civ. 1020, 1021, 1079, 1366).*

---

[1] Pus în întârziere.

[2] Într-unul din modurile admise de lege.

[3] Instanța judecătorească.

Scanned with OKEN Scanner

Art. 1368. Acţiunea vânzătorului pentru rezoluţiunea vânzării este reală. Cu toate acestea, vânzătorul nu se va putea prevalida [1] de dreptul său, în contra autorităţii publice, nici în contra adjudecatarilor în vânzări silite, decât conformându-se, pentru acest din urmă caz, regulilor prescrise în procedură.

Art. 1369. Acţiunea rezolutorie creată prin art. 1365 este supusă la acelaşi mod de conservare ca şi privilegiul vânzătorului. Ea nu poate fi exercitată, după stingerea acestui privilegiu, cu vătămarea unei a treia persoane, care a câştigat de la cumpărător drepturi asupra imobilului vândut, şi care s-a conformat legilor ca să păstreze acele drepturi *(C. civ. 1722 şi urm., 1730, 1737).*

Notă: A se vedea şi art. 17 alin. (1) din Decretul-lege nr. 115/1938 pentru unificarea dispoziţiunilor privitoare la cărţile funciare, cu modificările ulterioare şi art. 4 şi 5 din Legea nr. 242/1947 pentru transformarea cărţilor funciare provizorii în cărţi de publicitate funciară, cu modificările ulterioare, precum şi Legea nr. 7/1996 privind cadastrul şi publicitatea imobiliară, republicată.

Art. 1370. La vânzări de denariate [2] şi de lucruri mobile, vânzarea se va rezolvi de drept şi fără interpelare [3] în folosul vânzătorului, după expirarea termenului pentru ridicarea lor.

Capitolul VI. Despre rezoluţiunea vânzării prin răscumpărare

Art. 1371-1387. [4] *Abrogate.*

---

[1] Prevala.

[2] Producte.

[3] Punere în întârziere.

[4] Art. 1371-1387 au fost abrogate prin art. 4 din Legea contra cametei nr. 994 din 31 martie 1931.

Scanned with OKEN Scanner

Capitolul VII. Despre licitaţie

Art. 1388. Dacă un lucru comun al mai multor nu se poate împărţi uşor şi fără pierdere;

Sau dacă într-o împărţeală de bună voie, s-ar afla lucruri pe care nici unul din împărţitori n-ar putea, sau n-ar voi a lua;

Vânzarea unor asemenea lucruri se va face cu licitaţie şi preţul se va împărţi între coproprietari *(C. civ. 728 şi urm., 1390).*

Art. 1389. Fiecare din proprietari poate cere a se chema la licitaţie străini [1]; vor trebui de neapărat să se cheme, dacă unul din coproprietari este minor..

Notă: A se vedea şi art. 147 din Codul familiei, potrivit căruia *„regulile privitoare la tutela minorului care nu a împlinit vârsta de paisprezece ani se aplică şi în cazul tutelei celui pus sub interdicţie, în măsura în care legea nu dispune altfel."*

Art. 1390. Modul şi formalităţile pentru licitaţie sunt arătate la titlul *„Despre succesiuni"* şi în Codicele de procedură.

Nofă: A se vedea art. 673^{1}-673^{14} din Codul de procedură civilă, cu modificările şi completările ulterioare, care reglementează în prezent procedura împărţelii judiciare.

Capitolul VIII. Despre strămutarea creanţelor şi altor lucruri necorporale

Art. 1391. La strămutarea unei creanţe, a unui drept sau a unei acţiuni, predarea între cedente şi cesionar se face prin remiterea titlului *(C. civ. 1132, 1318, 1393 şi urm.).*

Art. 1392. Cel ce vinde o creanţă, sau orice alt lucru necorporal, este dator să răspundă de existenţa sa valabilă în folosul său, în momentul vânzării, deşi vânzarea n-ar cuprinde această îndatorire de răspundere *(C. civ. 1337 şi urm., 1397 şi urm.).*

---

[1] Alte persoane decât coproprietarii.

Scanned with OKEN Scanner

Art. 1393. (1) Cesionarul nu poate opune dreptul său la o a treia persoană decât după ce a notificat debitorului cesiunea.

(2) Acelaşi efect va avea acceptarea cesiunii făcută de debitor într-un act autentic *(C. civ. 973, 1149, 1833).*

Notă: Textul art. 1393 Cod civil trebuie corelat cu dispoziţiile Titlului VI – *Regimul juridic al garanţiilor reale mobiliare* al Legii nr. 99/1999. Astfel, potrivit art. 2 lit. a) din Legea nr. 99/1999, toate cesiunile drepturilor de creanţă sunt supuse, în ceea ce priveşte ordinea de prioritate, publicitatea şi executarea, dispoziţiilor acestui act normativ, iar potrivit dispoziţiilor tranzitorii cuprinse în art. 99 din aceeaşi lege: *„(1) Între cesiunea notificată debitorului sau acceptată de către acesta şi cesiunea înscrisă la arhivă, potrivit prezentului titlu, va avea prioritate cesiunea înscrisă.*
(2) În cazul unor cesiuni succesive va avea rang de prioritate faţă de terţi cesionarul care şi-a înscris primul cesiunea la arhivă, indiferent dacă are sau nu cunoştinţă de existenţa altor cesiuni.".

Art. 1394. Cu toate acestea, orice act sau hotărâre care constată o cesiune sau o chitanţă de chirie sau arendă pe doi ani viitori, va trebui să fie transcris pe registrele oficiului ipotecar *(C. civ. 1393, 1801 şi urm.).*

Notă: Transcrierea la care se referă art. 1394 se făcea în registrul de transcrieri al judecătoriei unde era situat bunul nemişcător, potrivit art. 710 şi 711 pct. 8-9 Cod procedură civilă. A se vedea, pentru reglementarea actuală, art. 19 alin. (1) pct. C. lit. a) şi art. 26 alin. (4) lit. c) din Legea nr. 7/1996 a cadastrului şi a publicităţii imobiliare, republicată, precum şi art. 2 lit. a) din Titlul VI – *Regimul juridic al garanţiilor reale mobiliare* al Legii nr. 99/1999 privind unele măsuri pentru accelerarea reformei economice, cu modificările ulterioare.

Art. 1395. Dacă mai înainte de notificarea cesiunii făcută de cedent sau de cesionar debitorului, acesta plătise cedentului, liberarea sa va fi valabilă *(C. civ. 1097).*

Art. 1396. Vinderea sau cesiunea unei creanţe cuprinde accesoriile creanţei, precum cauţiunea, privilegiul şi ipoteca *(C. civ. 903, 1325, 1744).*

Notă: Dispoziţiile art. 1396 Cod civil au fost interpretate prin Decretul-lege nr. 3673 din 31 octombrie 1940 pentru abrogarea art. 33 din Legea privitoare la unele dispoziţiuni pentru înlesnirea şi refacerea creditului din 20 aprilie 1935 şi pentru interpretarea art. 1396 Cod civil,

Scanned with OKEN Scanner

art. 277 Cod comercial şi art. 16 din Legea asupra cambiei şi biletului la ordin (M. Of. nr. 256 din 1 noiembrie 1940), după cum urmează:

„Dacă pentru o creanţă garantată cu ipotecă, privilegiu sau gaj, s-a prevăzut prin actul de creanţă sau de constituirea garanţiei ca debitorul a subscris sau va subscrie, cu orice titlu şi în orice calitate, cambii sau bilete la ordin, zisele siguranţe garantează aceste efecte de comerţ şi se transmit cu ele beneficiarilor succesivi prin simplul fapt al girului, fără altă formalitate.

În nici un caz nu vor putea fi opuse terţilor cărora aceste garanţii vor fi fost astfel transmise, excepţiile pe care debitorul le-ar fi putut opune creditorului faţă de care a constituit garanţiile, chiar dacă aceste excepţii au luat naştere anterior datei girurilor.

Posesorul cambiei sau al biletului la ordin va fi în drept să invoce în tot cursul urmăririi, sau în orice instanţă, calitatea sa de creditor privilegiat cu toate consecinţele ce decurg din ea, chiar dacă nu prezintă actul de constituirea garanţiei în original, cu condiţia de a stabili, conform dreptului comun, că acele cambii sau bilete la ordin prezentate sunt acelea remise în virtutea convenţiei sau înlocuite prin preschimbare.

Când cambiile sau biletele la ordin nu reprezintă totalitatea creanţei figurând în act, posesorul lor va fi colocat în acelaşi rang cu creditorul originar al restului creanţei sau cu alţi beneficiari cambiali, fără a ţine seama de data girurilor respective."

Dispoziţiile legii arătate mai sus au fost menţinute în vigoare prin art. 2 al Decretului nr. 247/1950 pentru abrogarea Legii din 20 aprilie 1935 Legea privitoare la unele dispoziţiuni pentru înlesnirea şi refacerea creditului (B. Of. nr. 104 din 16 noiembrie 1950)

Art. 1397. Vânzătorul sau cedentul unei creanţe nu răspunde de solvabilitatea debitorului, decât dacă s-a îndatorat anume la aceasta şi numai până la suma preţului de dânsul primit *(C. civ. 1133).*

Art. 1398. Când a primit asupra-şi răspunderea pentru solvabilitatea debitorului, această îndatorire se înţelege contractată numai în ceea ce priveşte solvabilitatea actuală a debitorului, nu şi cea viitoare, afară de cazul când se stipulează anume contrariul.

Art. 1399. Cel ce vinde o moştenire, fără a specifica cu de-amănuntul obiectele într-însa cuprinse, nu răspunde decât de calitatea sa de moştenitor.

Art. 1400. Dacă s-a folosit de fructele vreunui fond, sau a primit plata vreunei creanţe ereditare, sau a vândut lucruri de ale succesiunii, este

Scanned with OKEN Scanner

dator să întoarcă toate acestea cumpărătorului, dacă nu şi le-a rezervat anume la vânzare.

Art. 1401. Cumpărătorul este dator şi el să întoarcă vânzătorului sumele plătite de acesta pentru datoriile şi sarcinile succesiunii, şi să-i ţină seama de sumele de care era el însuşi creditor al succesiunii, dacă nu e stipulaţie contrarie.

Art. 1402. Cel în contra cărui există un drept litigios vândut se va putea libera de cesionar numărându-i preţul real al cesiunii, spezele contractului şi dobânda din ziua când cesionarul a plătit preţul cesiunii *(C. civ. 1309, 1341, 1403, 1404)*.

Art. 1403. Lucrul se socoteşte litigios când există proces sau contestaţie asupra fondului dreptului.

Art. 1404. Dispoziţiile art. 1402 încetează:

1. când cesiunea s-a făcut la un comoştenitor sau coproprietar al dreptului cedat;
2. când s-a făcut la un creditor, spre plata creanţei sale;
3. când s-a făcut către posesorul fondului asupra căruia există dreptul litigios.

Notă: Retractul litigios este inadmisibil şi în cazul cesiunii de creanţe comerciale litigioase. A se vedea în acest sens art. 45 din Codul comercial.

Scanned with OKEN Scanner

Titlul VI. Despre schimb

Art. 1405. Schimbul este un contract prin care părţile îşi dau respectiv un lucru pentru altul.

Art. 1406. Schimbul se face prin singurul consimţământ, întocmai ca şi vânzarea *(C. civ. 1295)*.

Notă: Cu privire la schimbul de terenuri, a se vedea şi art. 2 al Titlului X - *Circulaţia juridică a terenurilor* din Legea nr. 247/2005 privind reforma în domeniile proprietăţii şi justiţiei, precum şi unele măsuri adiacente, *infra*, nr. 5.

Art. 1407. Dacă unul dintre copermutanţi [1] a primit lucrul lui dat în schimb, şi în urmă probează că celălalt contractant nu este proprietar al acelui lucru, nu poate fi constrâns a preda pe cel ce dânsul a promis, ci numai a întoarce pe cel primit *(C. civ. 1364)*.

Art. 1408. Copermutantul evins de lucrul primit în schimb poate cere daune-interese sau întoarcerea lucrului său *(C. civ. 1020, 1021, 1337 şi urm., 1341)*.

Art. 1409. Toate celelalte reguli prescrise pentru vânzare, se aplică şi la contractul de schimb.

[1] Parte în contractul de schimb.

Scanned with OKEN Scanner

Titlul VII. Despre contractul de locaţiune

Capitolul I. Dispoziţii generale

Art. 1410. Obiectul contractului de locaţiune este un lucru sau o lucrare *(C. civ. 1411 şi urm., 1470 şi urm.)*.

Art. 1411. Locaţiunea lucrurilor este un contract prin care una din părţile contractante se îndatoreşte a asigura celeilalte folosinţa unui lucru pentru un timp determinat, drept un preţ determinat *(C. civ. 1413 şi urm.)*.

Art. 1412. Locaţiunea lucrărilor este un contract prin care una din părţi se îndatoreşte drept un preţ determinat, a face ceva pentru cealaltă parte *(C. civ. 1413, 1470)*.

Notă: Locaţiunea lucrărilor, astfel cum este determinată prin art. 1470 Cod civil, formează în prezent obiectul reglementărilor speciale cuprinse în Codul muncii şi în dispoziţiile normative privitoare la contractul de transport sau la contractul de antrepriză.

Art. 1413. (1) Locaţiunile sunt de mai multe feluri şi au regulile lor proprii.

(2) Se cheamă *închiriere* locaţiunea edificiilor şi aceea a mişcătoarelor;

arendarea, locaţiunea fondurilor rurale;

prestaţia lucrărilor, locaţiunea muncii şi a serviciului;

antrepriză, luarea săvârşirii unei lucrări drept un preţ determinat, când materialul se dă de acela pentru care se execută o lucrare *(C. civ. 1416 şi urm., 1447 şi urm., 1470 şi urm.)*.

Art. 1414. (1) Se consideră ca o locaţiune orice concesiune temporară a unui imobil drept o prestaţie anuală, ori sub ce titlu ar fi făcută.

(2) O asemenea concesiune nu trece către cesionar nici o proprietate, chiar când s-ar fi stipulat contrariul, ceea ce va fi fără nici un efect *(C. civ. 1411)*.

Art. 1415. (1) Locaţiunile ereditare astăzi în fiinţă cunoscute sub numele de emfiteuze, ori embatic (besman), se păstrează. Ele se vor regula după legile sub care s-au născut.

(2) Pe viitor ele nu se mai pot înfiinţa.

Scanned with OKEN Scanner

Notă: Dispoziţia art. 1415 alin. (1) nu mai are aplicare, întrucât, prin art. 7 al Legii din 14 iulie 1921 pentru reforma agrară, pământul care forma obiectul locaţiunilor respective a fost expropriat în folosul embaticarilor.

Capitolul II. Reguli comune la locaţiunea edificiilor şi a fondurilor rurale

Notă: 1. Contractul de locaţiune a imobilelor cu destinaţie de locuinţă este reglementat prin Legea nr. 114/1996 a locuinţei, republicată, cu modificările şi completările ulterioare (M. Of. nr. 393 din 31 decembrie 1997), *infra*, nr. 11, iar contractul de arendă este reglementat prin Legea nr. 16/1994 a arendării, cu modificările şi completările ulterioare (M. Of. nr. 91 din 7 aprilie 1994), *infra*, nr. 10.

2. Referitor la închirierea şi concesionarea bunurilor proprietate publică, a se vedea art. 136 alin. (4) din Constituţie, republicată, dispoziţiile Legii nr. 213/1998 privind proprietatea publică şi regimul juridic al acesteia, ale O.U.G. nr. 54/2006 privind regimul contractelor de concesiune de bunuri proprietate publică, cu modificările ulterioare (M. Of. nr. 569 din 30 iunie 2006), precum şi ale H.G. nr. 168/2007 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a O.U.G. nr. 54/2006 (M. Of. nr. 146 din 28 februarie 2007).

Art. 1416. (1) Dacă contractul făcut verbal n-a primit nici o punere în lucrare, şi una din părţi îl neagă, nu se poate primi proba prin martori, oricât de mic ar fi preţul şi chiar când s-ar zice că s-a dat arvună.

(2) Numai celui ce neagă contractul se poate deferi jurământ *(C. civ. 1191 şi urm., 1197, 1297, 1298, 1417).*

Notă: Dispoziţia din alin. (2) al art. 1416 referitoare la jurământ a devenit inaplicabilă ca urmare a abrogării art. 1207-1222 din Codul civil prin Decretul nr. 205/1950 pentru modificarea art. 1206 şi 1906 din Codul civil, pentru abrogarea art. 1200 pct. 3 şi art. 1207-1222 din acelaşi cod, precum şi pentru abrogarea art. 53 din Codul comercial.

Art. 1417. Urmând contestaţii asupra preţului contractului verbal, a cărui punere în lucrare a început, şi nefiind nici o chitanţă, proprietarul jurând va fi crezut, dacă locatarul nu preferă a cere o estimaţie prin experţi. În cazul din urmă, spezele expertizei cad în sarcina lui, dacă estimaţia întrece preţul ce-l reclamă.

Scanned with OKEN Scanner

Notă: 1. Art. 1417 a fost modificat implicit ca urmare a abrogării art. 1207-1222 Cod civil – *Despre jurământ* prin Decretul nr. 205/1950 pentru modificarea art. 1206 şi 1906 Cod civil, pentru abrogarea art. 1200 pct. 3 şi art. 1207-1222 din acelaşi cod, precum şi pentru abrogarea art. 53 Cod comercial.

2. A se vedea şi art. 3 alin. (1) din Legea nr. 16/1994 a arendării, precum şi art. 21 din Legea nr. 114/1996 a locuinţei.

Art. 1418. (1) Locatarul are dreptul de a subînchiria ori a subarenda şi de a ceda contractul său către altul, dacă o asemenea facultate nu i-a fost interzisă.

(2) Ea poate fi interzisă în tot ori în parte; această interzicere nu se prezumă, ci trebuie să rezulte din o stipulaţie specială *(C. civ. 534, 571, 573)*.

Notă: A se vedea şi art. 22 din Legea nr. 16/1994 a arendării, precum şi art. 26 din Legea nr. 114/1996 a locuinţei.

Art. 1419. Dispoziţiile articolelor relative la contractele de arendare a averilor dotale ale femeilor măritate, se vor aplica şi la contractele de arendă ale averilor minorilor *(C. civ. 534)*.

Notă: Pentru determinarea câmpului de aplicare al art. 1419, a se vedea *Nota* de la art. 534.

Art. 1420. Locatorul este dator, prin însăşi natura contractului, fără să fie trebuinţă de nici o stipulaţie specială:

1. de a trăda [1] locatarului lucrul închiriat sau arendat;

2. de a-l menţine în stare de a putea servi la întrebuinţarea pentru care a fost închiriat sau arendat;

3. de a face ca locatarul să se poată folosi neîmpiedicat în tot timpul locaţiunii *(C. civ. 1421 şi urm.)*.

Notă: A se vedea şi art. 8 din Legea nr. 16/1994 a arendării, precum şi art. 28 din Legea nr. 114/1996 a locuinţei.

Art. 1421. (1) Locatorul trebuie să trădea lucrul în aşa stare, încât să poată fi întrebuinţat.

---

[1] Să predea.

Scanned with OKEN Scanner

(2) În cursul locaţiunii, trebuie să facă toate acele reparaţii ce pot fi necesare, afară de micile reparaţii (reparaţii locative) care prin uz sunt în sarcina locatarului *(C. civ. 1420 pct. 2, 1425, 1432, 1447 şi urm.)*.

Art. 1422. (1) Locatarul trebuie să fie garantat pentru toate stricăciunile şi viciile lucrului închiriat ori arendat, ce-i împiedică întrebuinţarea, chiar deşi nu au fost cunoscute locatorului la timpul locaţiunii.

(2) Dacă din aceste vicii şi defecte derivă pentru locatar o daună oarecare, locatorul este dator de a-l dezdăuna *(C. civ. 1352 şi urm., 1425, 1575)*.

Art. 1423. (1) Dacă în timpul locaţiunii, lucrul închiriat ori arendat se strică în totalitate prin caz fortuit, contractul este de drept desfăcut. Dacă însă se distruieşte [1] în parte, locatarul poate, după împrejurări, să ceară o scădere din preţ, ori desfiinţarea contractului.

(2) În amândouă cazurile nu i se dă nici o dezdăunare *(C. civ. 557, 1156, 1439)*.

Art. 1424. Locatorul nu poate în cursul locaţiunii să schimbe forma lucrului închiriat sau arendat.

Art. 1425. (1) Dacă în cursul locaţiunii, lucrul închiriat sau arendat are nevoie de reparaţii urgente, ce nu se pot amâna până la finele contractului, locatarul trebuie să sufere strâmtoarea ce i se căşunează, orice fel fie ea, şi fiind lipsit chiar, pe timpul facerii lor, de întrebuinţarea a o parte din lucrul închiriat sau arendat.

(2) Dacă însă aceste reparaţii continuă mai mult decât 40 de zile, preţul locaţiunii se va scădea în proporţia timpului în care şi a părţii lucrului închiriat de a cărei întrebuinţare a rămas lipsit.

(3) Dacă reparaţiile sunt de aşa fel încât locatarul şi familia sa se află în neputinţă de a locui, el va putea cere anularea [2] contractului *(C. civ. 1420 pct. 3, 1421)*.

Notă: A se vedea şi art. 30 din Legea nr. 114/1996 a locuinţei.

Art. 1426. Locatorul nu este răspunzător către locatar de tulburarea căşunată lui prin faptul unei a treia persoane, care persoană nu-şi sprijină

---

[1] Distruge.

[2] Se are în vedere „rezilierea".

Scanned with OKEN Scanner

acest fapt pe un drept asupra lucrului închiriat sau arendat; locatarul are însă facultatea de a reclama în contră-le în numele său personal *(C. civ. 1427 şi urm.)*.

Art. 1427. Dacă, din contră, locatarul a fost tulburat în folosinţa sa, în urmarea unei acţiuni relative la proprietatea lucrului, are drept la o scădere în proporţie cu preţul închirierii sau arendării, întrucât însă a înştiinţat pe locator de această molestare şi împiedicare *(C. civ. 1311, 1422, 1428)*.

Art. 1428. Dacă acei care au căşunat tulburarea, cu de la sine putere, pretind a avea vreun drept asupra lucrului, ori dacă locatarul este chemat în judecată pentru a fi condamnat a pierde lucrul în totalitate sau în parte, sau pentru a suferi exerciţiul unei servituţi, el trebuie să înştiinţeze pe locator spre a fi garantat contra unei asemenea tulburări şi, dacă vrea, poate să fie scutit de orice chemare în judecată, arătând însă pe locatorul în al cărui nume posedă *(C. civ. 1426 şi urm.)*.

Notă: A se vedea art. 60-63 din Codul procedură civilă referitoare la chemarea în garanţie şi art. 64-65 din acelaşi act normativ referitoare la arătarea titularului dreptului.

Art. 1429. Locatarul are două îndatoriri principale:

1. trebuie să întrebuinţeze lucrul închiriat sau arendat ca un bun proprietar şi numai la destinaţia determinată prin contract; iar în lipsă de stipulaţie specială, la destinaţia prezumată după circumstanţe;

3. trebuie să plătească preţul locaţiunii la termenele statornicite *(C. civ. 1080, 1430 şi urm., 1439, 1564)*.

Notă: A se vedea şi art. 8 din Legea nr. 16/1994 a arendării, precum şi art. 29 din Legea nr. 114/1996 a locuinţei.

Art. 1430. Dacă locatarul uzează de lucrul închiriat sau arendat în altfel de cum se arată în contract, sau în un mod din care ar putea să rezulte o vătămare pentru locator, acesta, după împrejurări, poate cere desfiinţarea [1] contractului *(C. civ. 1020, 1021, 1420 pct. 2, 1429, 1439, 1453)*.

Notă: A se vedea şi art. 24 din Legea nr. 16/1994 a arendării, precum şi art. 24 din Legea nr. 114/1996 a locuinţei.

[1] Rezilierea.

Scanned with OKEN Scanner

Art. 1431. Locatarul trebuie să restituie lucrul în starea în care l-a primit, conform inventarului, dacă s-a fost făcut un asemenea între dânsul şi locator; nu este răspunzător de pierderea sau deteriorarea provenită din cauza vechimii sau a unei forţe majore *(C. civ. 547, 1156, 1423, 1432 şi urm., 1448)*.

Notă: A se vedea şi art. 21 din Legea nr. 16/1994 a arendării, precum şi art. 23 din Legea nr. 114/1996 a locuinţei.

Art. 1432. În lipsă de inventar se prezumă că locatarul a primit lucrul închiriat ori arendat în starea în care locatorul era dator a-l trăda [1] şi trebuie să-l restituie în aceeaşi condiţie, afară numai când ar putea proba contrariul *(C. civ. 1421, 1447 şi urm.)*.

Art. 1433. (1) Locatarul e dator a apăra lucrul închiriat contra uzurpaţiunilor.

(2) Urmând uzurpaţiune, este dator a înştiinţa pe locator în termenul ce s-ar fi pus spre cercetare [2]. Călcând această datorie, rămâne răspunzător de daune şi speze *(C. civ. 554, 1427, 1428)*.

Art. 1434. (1) Locatarul este răspunzător de stricăciunile şi pierderile întâmplate în cursul folosinţei sale, întrucât nu probează că au urmat fără culpa sa.

(2) Asemenea este răspunzător de stricăciunile şi pierderile căşunate de persoanele familiei sale sau de sublocatar *(C. civ. 1429, 1434)*.

Art. 1435. Este răspunzător de incendiu, dacă nu probează că incendiul s-a întâmplat prin caz fortuit sau forţă majoră, sau prin defect de construcţie, sau că focul a venit de la o casă vecină *(C. civ. 547, 760, 1083, 1431, 1601)*.

Art. 1436. (1) Locaţiunea făcută pentru un timp determinat încetează de la sine cu trecerea termenului, fără să fie trebuinţă de o prealabilă înştiinţare.

(2) Dacă contractul a fost fără termen, concediul [3] trebuie să se dea de la o parte la alta, observându-se termenele defipte de obiceiul locului *(C. civ. 1436 şi urm., 1443, 1450 şi urm.)*.

---

[1] A-l preda.

[2] Termenul fixat pentru judecarea acţiunii terţului.

[3] Denunţarea.

Scanned with OKEN Scanner

Notă: 1. A se vedea şi art. 7 şi art. 12 din Legea nr. 16/1994 a arendării, precum şi art. 23 din Legea nr. 114/1996 a locuinţei.

2. În ce priveşte prorogarea legală a contractelor de închiriere a unor imobile, a se vedea şi : Legea nr. 17/1994 pentru prelungirea sau reînnoirea contractelor de închiriere privind unele suprafeţe locative (M. Of. nr. 278 din 30 martie 2004); Legea nr. 112/1995 pentru reglementarea situaţiei juridice a unor imobile cu destinaţia de locuinţe, trecute în proprietatea statului; O.U.G. nr. 40/1999 privind protecţia chiriaşilor şi stabilirea chiriei pentru spaţiile cu destinaţia de locuinţe; O.U.G. nr. 8/2004 privind prelungirea duratei unor contracte de închiriere.

Art. 1437. După expirarea termenului stipulat prin contractul de locaţiune, dacă locatarul rămâne şi e lăsat în posesie, atunci se consideră locaţiunea ca reînnoită, efectele ei însă se regulează după dispoziţiile articolului relativ la locaţiunea fără termen *(C. civ. 1436, 1452)*.

Art. 1438. Când s-a notificat concediul, locatarul chiar dacă ar fi continuat a se servi de obiectul închiriat sau arendat, nu poate opune relocaţiunea tăcută [1] *(C. civ. 1436, 1437)*.

Art. 1439. (1) Contractul de locaţiune se desfiinţează când lucrul a pierit în total sau s-a făcut netrebnic spre obişnuita întrebuinţare.

(2) În caz când una din părţi nu împlineşte îndatoririle sale principale, cealaltă parte poate cere desfiinţarea contractului *(C. civ. 557, 1020, 1021, 1091, 1156, 1420, 1423, 1429, 1430, 1447 şi urm.)*.

Art. 1440. Contractul de locaţiune nu se desfiinţează prin moartea locatarului, nici prin aceea a locatorului *(C. civ. 557, 653, 1485)*.

Art. 1441. Dacă locatorul vinde lucrul închiriat sau arendat, cumpărătorul este dator să respecte locaţiunea făcută înainte de vânzare, întrucât a fost făcută prin un act autentic sau prin un act privat, dar cu dată certă, afară numai când desfiinţarea ei din cauza vânzării s-ar fi prevăzut în însuşi contractul de locaţiune *(C. civ. 561, 1182, 1442, 1443)*.

Notă: A se vedea şi dispoziţiile Legii nr. 7/1996 privind cadastrul şi publicitatea imobiliară, precum şi art. 6 din Legea nr. 16/1994 a arendării.

---

[1] Reînnoirea tacită a locaţiunii.

Scanned with OKEN Scanner

Art. 1442. Dacă în contractul de locaţiune s-a prevăzut desfiinţarea lui din cauza vânzării, atunci locatarul are dreptul a cere dezdăunarea de la locator, afară numai când s-ar fi stipulat contrariul.

Art. 1443. Cumpărătorul ce voieşte să facă întrebuinţare de facultatea rezervată prin contractul de locaţiune de a da concediu[1], trebuie să vestească mai întâi pe locatar. Chiriaşul va fi vestit mai înainte cu timpul cerut de obiceiul locului; arendaşul cel puţin cu un an *(C. civ. 1442)*.

Art. 1444. Arendaşul ori locatarii nu pot fi daţi afară mai înainte de a fi dezdăunaţi de către locator, iar când acesta nu o face, de către cumpărător.

Art. 1445. Cumpărătorul cu pact de răscumpărare nu poate să dea afară pe locatar mai înainte de a fi devenit proprietar nerevocabil prin trecerea termenului răscumpărării.

Notă: Art. 1445 a fost abrogat implicit ca urmare a abrogării art. 1371-1387 din Codul civil referitoare la vânzarea cu pact de răscumpărare, prin art. 4 al Legii contra cametei din 1931.

Capitolul III. Despre regulile particulare la închiriere

Notă: A se vedea şi dispoziţiile Legii nr. 114/1996 a locuinţei, republicată, cu modificările şi completările ulterioare, *infra*, nr. 11.

Art. 1446. Contractul de închiriere se poate desfiinţa când locatarul nu mobilează îndeajuns casa, afară numai dacă dă garanţie suficientă pentru plata chiriei.

Art. 1447. Reparaţiile mici numite locative, ce rămân în sarcina locatarului, dacă nu s-a stipulat din contră, sunt acele pe care obiceiul locului le consideră de astfel şi între altele sunt următoarele:

- reparaţia vetrei sobelor, a gurii lor, a capacelor ş.c.l., a stricării tencuielii din partea de jos a pereţilor camerei şi a altor locuri de locuinţă până la înălţimea de un metru;
- la parchet şi duşumele, întrucât numai unele bucăţi sunt stricate;

[1] Denunţare.

Scanned with OKEN Scanner

- a geamurilor, întrucât sfărâmarea lor nu ar fi urmat din cauza unei întâmplări extraordinare ori forţei majore, de care nu poate fi responsabil locatarul;

- a uşilor, ferestrelor, broaştelor, verigilor şi altfel de încuietori *(C. civ. 545, 1421, 1432, 1434, 1448 şi urm.)*.

Art. 1448. Niciuna din reparaţiile reputate locative nu cad în sarcina locatarului când stricăciunile au fost cauzate prin vechime sau forţă majoră.

Art. 1449. Curăţirea puţurilor şi a plimbătorilor este în sarcina locatorului.

Art. 1450. Închirierea mobilelor destinate pentru mobilarea unei case întregi, a unui apartament ori magazin se consideră făcută pentru durata ordinară a închirierii caselor, apartamentelor, magazinelor, după obiceiul locului.

Art. 1451. (1) Închirierea unui apartament mobilat se va considera făcută pe un an, când s-a stipulat atâta chirie pe an;

pe o lună, când s-a stipulat atâta chirie pe lună;

pe o zi, când s-a stipulat atâta chirie pe zi.

(2) Dacă nu există nici o împrejurare din care să se probeze că închirierea s-a făcut pe un an, pe o lună sau pe o zi, se va considera făcută conform obiceiului locului.

Art. 1452. Dacă locatarul, şi după expirarea termenului locaţiunii, continuă a rămâne în casa sau apartamentul închiriat, fără nici o împiedicare din partea locatorului, el se consideră că voieşte a le ocupa sub aceleaşi condiţii şi pentru un timp determinat de obiceiul locului, şi nu poate nici să iasă, nici să fie concediat înainte de a se fi făcut vestirea, în termenul obişnuit în localitate *(C. civ. 1436, 1437)*.

Art. 1453. Dacă contractul de închiriere se desfiinţează pentru culpa chiriaşului, acesta e dator de a plăti chiria pe tot timpul necesar pentru o nouă închiriere, şi daunele ce ar fi provenit din reaua întrebuinţare a lucrului închiriat *(C. civ. 1084, 1429, 1439, 1446)*.

Scanned with OKEN Scanner

Capitolul IV. Despre regulile particulare la arendare

Notă: A se vedea şi dispoziţiile Legii nr. 16/1994 a arendării, cu modificările şi completările ulterioare, *infra*, nr. 10.

Secţiunea I. Arendare pe bani

Art. 1454. Dacă, prin contractul de arendare, se arată o întindere mai mică sau mai mare decât are fondul în realitate, arenda nu se va scădea şi nu se va spori decât în cazurile şi după regulile cuprinse la titlul vinderii, articolul 1327.

Art. 1455. (1) Dacă arendaşul nu înzestrează moşia cu vitele şi instrumentele necesare pentru exploatăţiune, dacă nu o cultivă de fel, dacă nu o cultivă ca un bun proprietar, dacă face din moşia arendată o întrebuinţare diferită de aceea ce a fost destinată, sau în genere dacă nu îndeplineşte clauzele arendării, aşa încât din aceasta să derive o daună pentru locator, acesta poate, după împrejurări, să ceară desfiinţarea contractului.

(2) În toate cazurile sus-zise, arendaşul este răspunzător de daunele provenite din neîndeplinirea contractului.

Art. 1456. Fiece arendaş este dator să-şi strângă recolta numai în locurile obişnuite spre acest finit, întrucât nu a urmat o stipulaţie diferită.

Art. 1457. (1) Dacă arendarea s-a făcut pe mai mulţi ani şi dacă în cursul ei s-a pierdut prin caz fortuit toată recolta unui an, sau cel puţin jumătate din ea, arendaşul poate să ceară un scăzământ din arendă, afară numai când s-a compensat prin precedentele recolte.

(2) Acest scăzământ nu se va putea determina decât la finele contractului de arendare; atunci însă se va face compensaţia prin recoltele tuturor anilor de arendare.

(3) Până atunci însă judecătorul poate, după arbitrul [1] său, să facă un scăzământ provizoriu, în proporţia daunei suferite.

---

[1] Apreciere.

Scanned with OKEN Scanner

Art. 1458. Dacă arendarea nu s-a făcut decât pe un an şi toată recolta sau cel puţin jumătate din ea s-a pierdut, arendaşul va căpăta un scăzământ proporţional cu arenda.

Art. 1459. Nu se va face scăzământ, când pierderea fructelor se va fi întâmplat după culegerea lor.

Art. 1460. Arendaşul poate, prin o clauză expresă, să ia asupra-şi cazurile fortuite.

Art. 1461. (1) Sub stipulaţia articolului precedent nu se cuprind decât cazurile fortuite ordinare, cum: grindină, brumă, ş.c.l.

(2) Nu se cuprind sub dânsa cazurile fortuite extraordinare, cum: devastările din război, inundaţie neobişnuită în ţară, afară numai când s-ar fi lepădat de dreptul de scăzământ din motivul cazurilor fortuite, prevăzute şi neprevăzute.

Art. 1462. Arendarea fără termen a unei moşii se consideră făcută pentru tot timpul necesar ca arendaşul să culeagă toate fructele ei.

Art. 1463. Contractul de arendare fără termen încetează de la sine cu expirarea timpului pentru care se consideră făcut, după dispoziţia articolului precedent.

Art. 1464. Dacă după expirarea arendării făcute cu termen, arendaşul continuă şi se lasă în posesiune, atunci se formează o nouă arendare, cu efectul arătat la art. 1462.

Art. 1465. Arendaşul ce iese trebuie să dea celui ce vine după dânsul încăperile cuviincioase şi alte înlesniri pentru muncile anului următor, şi viceversa, arendaşul ce vine trebuie să lase celui ce iese încăperile cuviincioase şi alte înlesniri pentru consumarea furajelor şi pentru strângerea recoltelor ce ar fi mai rămas a se face.

Secţiunea II. Arendare pe fructe

Art. 1466. Dispoziţiile în genere pentru locaţiunea lucrurilor şi în particular pentru arendarea pe bani se aplică şi la arendarea pe fructe, cu modificările următoare.

Scanned with OKEN Scanner

Art. 1467. Dacă arendându-se moşia s-a stipulat ca arenda să se plătească în o parte din fructe, orice subarendare este oprită, dacă nu s-a permis anume *(C. civ. 1418)*.

Art. 1468. Urmând subarendare nepermisă, proprietarul are drept de a-şi lua îndărăt folosinţa moşiei sale şi de a fi satisfăcut de daune-interese ce ar proveni de la neîndeplinirea contractului.

Art. 1469. (1) Pierderea recoltei, prin cazuri fortuite, în tot ori în parte, cade în sarcina ambelor părţi, fără a da drept nici uneia din ele a trage la răspundere pe cealaltă.

(2) Nu va privi însă pe proprietar pierderea recoltei după strângerea ei, dacă arendaşul s-a fost pus în întârziere cu trădarea [1] părţii cuvenite acelui.

Capitolul V. Despre locaţiunea lucrărilor

Art. 1470. Există trei feluri de locaţiuni a lucrărilor:

1. aceea prin care persoanele se obligă a pune lucrările lor în serviciul altora;

2. aceea a cărăuşilor şi a căpitanilor de corăbii, care se însărcinează cu transportul persoanelor sau a lucrurilor;

3. aceea a întreprinzătorilor de lucrări *(C. civ. 1412, 1413, 1471, 1473 şi urm., 1478 şi urm.)*.

Notă: 1. Cu privire la locaţiunea la care se referă art. 1470 pct. 1, a se vedea Codul muncii, cu modificările şi completările ulterioare.

2. Cu privire la locaţiunea la care se referă art. 1470 pct. 2, a se vedea: Codul comercial, art. 413-441; O.U.G. nr. 109/2005 (M. Of. nr. 655 din 22 iulie 2005) privind transporturile rutiere, aprobată cu modificări prin Legea nr. 102/2006; Legea nr. 38/2003 (M. Of. nr. 45 din 28 ianuarie 2003) privind transportul în regim de taxi şi în regim de închiriere, cu modificările şi completările ulterioare; O.G. nr. 88/1999 (M. Of. nr. 423 din 31 august 1999) privind stabilirea unor reguli pentru transportul combinat de mărfuri, aprobată cu modificări prin Legea nr. 401/2002; O.G. nr. 7/2005 (republicată în M. Of. nr. 838 din 11 octombrie 2006) pentru aprobarea Regulamentului de transport pe căile ferate din România,

[1] Predarea.

Scanned with OKEN Scanner

republicată; O.G. nr. 42/1997 privind transportul naval, republicată, cu modificările şi completările ulterioare; O.G. nr. 29/1997 privind Codul aerian, republicată (M. Of. nr. 45 din 26 ianuarie 2001).

3. Cu privire la locaţiunea la care se referă art. 1470 pct. 3, a se vedea Legea nr. 10/1995 privind calitatea în construcţii, cu modificările şi completările ulterioare (M. Of. nr. 12 din 24 ianuarie 1995).

Art. 1471. Nimeni nu poate pune în serviciul altui lucrările sale decât pentru o întreprindere determinată sau pe un timp mărginit (*C. civ. 5, 1411, 1472 şi urm.*).

Notă: A se vedea şi dispoziţiile Codului muncii, art. 12, potrivit căruia contractul individual de muncă se încheie, ca regulă, pe durată nedeterminată, excepţia fiind contractul individual de muncă pe durată determinată, în condiţiile prevăzute de lege.

Art. 1472. Patronul se crede pe cuvântul său:
- pentru câtimea salariului;
- pentru plata salariului anului expirat şi pentru aconturile date pe anul curgător.

Notă: Textul art. 1472 a fost implicit abrogat prin art. 43 al Legii asupra contractelor de muncă din 1929.

Art. 1473. Dispoziţiile din capul despre depozit şi sechestru relative la stăpânii de hoteluri se vor aplica şi la cărăuşii şi căpitanii de corăbii, întrucât priveşte paza şi conservarea lucrurilor încredinţate lor *(C. civ. 1080, 1474 şi urm., 1532 şi urm., 1623 şi urm.)*.

Art. 1474. Cărăuşii şi căpitanii de corăbii sunt răspunzători nu numai pentru lucrurile ce au încărcat în bastimentul sau carul lor, dar şi pentru acelea ce li s-au remis în port sau în magazinele de depozit, spre a fi încărcate în bastimentul sau carul lor.

Art. 1475. Ei sunt răspunzători de pierderea şi stricăciunea lucrurilor încredinţate lor, când ei nu probează că s-au pierdut ori s-au stricat din cauză de forţă majoră sau cazuri fortuite *(C. civ. 1083, 1156)*.

Art. 1476. Întreprinzătorii de transporturi publice pe uscat şi pe apă trebuie să ţină un registru de bani, de efectele şi pachetele cu care se însărcinează *(C. civ. 1198, 1621)*.

Scanned with OKEN Scanner

Art. 1477. Întreprinzătorii de transporturi şi de trăsuri publice, precum şi patronii bastimentelor mai sunt supuşi şi la regulamentele particulare [1], care au putere de lege între dânşii şi ceilalţi cetăţeni.

Art. 1478. Când se comite cuiva [2] facerea unui lucru, se poate stipula ca el să pună numai lucrul său, sau meseria sa, sau să procure şi materia *(C. civ. 1413, 1470, 1479 şi urm.)*.

Art. 1479. Când lucrătorul dă materia, dacă lucrul piere, fie în orice chip, înainte însă de a se fi trădat, dauna rămâne în sarcina sa, afară numai dacă comitentele a întârziat [3] de a-l primi *(C. civ. 1018, 1074 şi urm., 1156, 1335, 1480, 1481)*.

Art. 1480. Când meseriaşul pune numai lucrul său, sau industria sa, dacă lucrul piere, dauna nu cade în sarcina lui decât numai dacă va fi urmat din culpa sa *(C. civ. 1156, 1481)*.

Art. 1481. În cazul articolului precedent, dacă lucrul piere, deşi fără culpa lucrătorului, înainte însă de a fi fost trădat şi fără ca comitentul să fi întârziat de a-l verifica, meseriaşul nu are nici un drept de a pretinde salariul său, afară numai când lucrul a pierit din cauza unui viciu al materiei.

Art. 1482. Când e vorba de un lucru ce se măsoară, sau care are mai multe bucăţi, verificarea se poate face în părţi şi se prezumă făcută pentru toate părţile plătite, dacă comitentul plăteşte lucrătorului în proporţia lucrului făcut.

Art. 1483. Dacă, în curs de 10 ani, număraţi din ziua în care s-a isprăvit clădirea unui edificiu sau facerea unui alt lucru însemnător, unul ori altul se dărâmă în tot ori în parte, sau ameninţă învederat dărâmarea, din cauza unui viciu de construcţie sau a pământului, întreprinzătorul şi arhitectul rămân răspunzători de daune *(C. civ. 1902)*.

Notă: A se vedea şi art. 29 din Legea nr. 10/1995 privind calitatea în construcţii, cu modificările şi completările ulterioare, precum şi art. 3 şi art. 11 alin. (2) din Decretul nr. 167/1958 privitor la prescripţia extinctivă, republicat, cu modificările ulterioare.

---

[1] Dispoziţii normative speciale.
[2] Contractează cu cineva.
[3] A fost pus în întârziere.

Scanned with OKEN Scanner

Art. 1484. Între\prinzătorul sau arhitectul care s-a însărcinat a da gata un edificiu, după un plan statornicit şi dezbătut cu comitentul, nu poate cere nici o sporire de plată, nici sub pretext de scumpire a muncii manuale ori a materialelor, nici sub pretext că s-a făcut la planul zis schimbări şi adăugiri, dacă aceste adăugiri şi schimbări n-au fost în scris aprobate şi preţul lor defipt cu comitentul.

Art. 1485. Contractul de locaţiune a lucrărilor se desfiinţează cu moartea meseriaşului, arhitectului sau întreprinzătorului *(C. civ. 1094, 1440, 1486, 1552).*

Art. 1486. Comitentul însă este dator să plătească erezilor lor, în proporţia preţului defipt prin convenţie, valoarea lucrărilor făcute şi aceea a materialelor pregătite, întrucât însă acele lucrări şi materiale pot fi folositoare pentru dânsul.

Art. 1487. Întreprinzătorul răspunde de lucrările persoanelor ce a întrebuinţat *(C. civ. 1000).*

Art. 1488. Zidarii, lemnarii şi ceilalţi lucrători întrebuinţaţi la clădirea unui edificiu sau la facerea unei alte lucrări date în apalt [1], pot reclama plata lor de la comitent, pe atât pe cât acesta ar datori întreprinzătorului în momentul reclamaţiei *(C. civ. 973, 1489, 1490, 1737 pct. 4 şi 5, 1742).*

Art. 1489. Zidarii, lemnarii şi cu ceilalţi lucrători care contractează direct cu un preţ hotărât, sunt priviţi ca întreprinzători pentru partea de lucru ce iau asupra-le.

Art. 1490. Dispoziţiile articolelor precedente din acest capitol se aplică şi la dânşii.

[1] În întreprindere.

Scanned with OKEN Scanner

Titlul VIII. Despre contractul de societate

Capitolul I. Dispoziţii generale

Art. 1491. Societatea este un contract prin care două sau mai multe persoane se învoiesc să pună ceva în comun, cu scop de a împărţi foloasele ce ar putea deriva.

Art. 1492. (1) Orice societate trebuie să aibă de obiect un ce licit şi să fie contractată spre folosul comun al părţilor.

(2) Fiecare membru al unei societăţi trebuie să pună în comun sau bani, sau alte lucruri, sau industria [1] sa *(C. civ. 5, 948, 962, 966, 968, 1008, 1503 şi urm., 1513).*

Capitolul II. Despre diversele feluri de societăţi

Art. 1493. Societăţile sunt universale sau particulare.

Secţiunea I. Despre societăţile universale

Art. 1494. Societăţile universale pot fi de două feluri: societatea tuturor bunurilor a membrilor ei; şi societatea universală a câştigurilor.

Art. 1495. (1) Societatea tuturor bunurilor prezente este aceea prin care membrii ei pun la mijloc toate averile mobile şi imobile ce posedă, şi toate câştigurile ce ar putea rezulta din ele.

(2) În contractul societăţii, ei pot cuprinde orice altfel de câştiguri, bunurile însă ce vor putea dobândi prin succesiune sau donaţiune nu vor intra *(C. civ. 965, 968, 1007).*

Art. 1496. (1) Societatea universală a câştigurilor este aceea prin care membrii ei pun la mijloc câştigurile din industria lor, ce cu orice titlu ar dobândi în cursul societăţii.

---

[1] Noţiunea de *„industrie"* este folosită în sensul de „prestaţie în muncă".

Scanned with OKEN Scanner

(2) Averea mobilă, ce posedă fiecare din asociaţi în momentul contractului, intră în societate, imobilele lor însă personale nu intră decât pentru folosinţă numai *(C. civ. 1495)*.

Art. 1497. Făcându-se un simplu contract de societate universală, fără nicio altă declaraţie, atunci se înţelege că s-a format numai o societate universală de câştiguri.

Art. 1498. Contractul de societate universală se poate face numai între persoanele capabile de a da sau a primi una de la alta şi care au facultatea de a se avantaja reciproc în prejudiciul altor persoane *(C. civ. 808 şi urm., 812, 841 şi urm., 939 şi urm.)*.

Secţiunea II. Despre societatea particulară

Art. 1499. Societatea particulară este aceea ce are de obiect oarecare lucruri determinate sau uzul lor, ori fructele lor *(C. civ. 962 şi urm.)*.

Art. 1500. Asemenea, societate particulară este şi aceea formată prin un contract, prin care mai multe persoane se alcătuiesc, sau pentru o întreprindere determinată, sau pentru exerciţiul unei meserii sau al unor profesiuni.

Capitolul III. Despre obligaţiile asociaţilor între ei înşişi şi în privinţa altora

Secţiunea I. Despre îndatoririle asociaţilor între ei înşişi

Art. 1501. Societatea începe în momentul facerii contractului, dacă nu se stipulează un alt timp.

Art. 1502. (1) Dacă nu s-a stipulat nimic în privinţa duratei societăţii, atunci ea se prezumă contractată pentru toată viaţa asociaţilor, cu singura mărginire cuprinsă în articolul 1527.

(2) Dacă însă ea are de obiect o afacere ce nu durează decât un timp determinat, atunci se prezumă contractată pentru tot timpul cât va ţine acea afacere.

Scanned with OKEN Scanner

Art. 1503. (1) Fiecare asociat, în privinţa societăţii, se consideră ca un debitor de tot ceea ce a promis de a pune în comun.

(2) Dacă s-a promis un obiect determinat de care societatea s-a evins, asociatul ce l-a pus în comun e răspunzător către societate în felul precum vânzătorul este către cumpărător *(C. civ. 1074 şi urm., 1337 şi urm.).*

Art. 1504. (1) Asociatul care era dator a pune în comun o sumă de bani, şi care n-a făcut-o, de drept şi fără nici o cerere rămâne debitor de dobânda acestei sume, din ziua în care trebuia să o plătească, fără a fi scutit şi de plata de daune-interese, dacă s-ar cuveni.

(2) Asemenea se va urma şi în privinţa acelor sume ce ar fi luat din casa societăţii, a căror dobândă va începe a se socoti din ziua luării lor pentru un folos al său particular *(C. civ. 1075, 1081, 1088).*

Art. 1505. Asociaţii care s-au îndatorat a pune în comun industria [1] lor vor trebui să dea seamă de toate câştigurile făcute prin acel fel de industrie, ce este obiectul societăţii *(C. civ. 1496, 1503).*

Art. 1506. (1) Când un asociat este pe seama sa creditor de o sumă exigibilă al unei persoane, debitor asemenea şi către societate cu o sumă exigibilă, atunci aceea ce primeşte de la un aşa debitor va trebui să se socotească atât în creditul societăţii, cât şi în al său propriu, în proporţia ambelor credite, chiar când prin chitanţa dată s-ar specifica că primirea s-a făcut numai pe seama creditului său particular.

(2) Dacă însă prin chitanţa dată s-ar specifica că primirea s-a făcut numai în contul creditului societăţii, atunci se va urma după această declaraţie *(C. civ. 1110 şi urm.).*

Art. 1507. Când unul din asociaţi şi-a primit partea sa întreagă din creditul comun şi debitorul a devenit apoi nesolvabil, acest asociat va trebui să pună în comun ceea ce a primit, chiar când ar fi dat o chitanţă anume pentru partea sa.

Art. 1508. Fiecare asociat rămâne răspunzător către societate de daunele căşunate prin culpa sa. Aceste daune nu pot să se compenseze cu foloasele aduse societăţii prin industria sa în alte afaceri *(C. civ. 1143 şi urm.).*

---

[1] Prestaţie în muncă.

Scanned with OKEN Scanner

Art. 1509. (1) Lucrurile, a căror folosinţă numai a fost pusă în comun, dacă sunt corpuri certe şi determinate ce nu se consumă prin întrebuinţare, rămân în pericolul asociatului proprietar.

(2) Dacă aceste lucruri se consumă, sau conservându-le se deteriorează, dacă au fost destinate spre vânzare, sau s-au pus în comun în urma unei estimaţii înscrise în un inventar, atunci ele rămân în pericolul societăţii.

(3) Dacă lucrul a fost preţuit, asociatul nu poate pretinde alt decât preţul lui *(C. civ. 971, 1102, 1156, 1525)*.

Art. 1510. Un asociat are acţiune contra societăţii nu numai pentru restituirea capitalelor [1] cheltuite în contul ei, dar încă pentru obligaţiile contractate de bună credinţă pentru afacerile sociale, şi pentru pericolele nedespărţite de administraţia lor *(C. civ. 991, 1546 şi urm.)*.

Art. 1511. (1) Când prin contractul de societate nu se determină partea de câştig sau pierdere a fiecărui asociat, atunci acea parte va fi proporţională cu suma pusă în comun de fiecare.

(2) În privinţa acelui ce n-a pus în comun decât industria sa, partea de câştig sau pierdere se va regula ca parte a celui ce ar fi pus în comun valoarea cea mai mică *(C. civ. 774, 1521)*.

Art. 1512. (1) Dacă asociaţii, pentru determinarea părţilor, s-au învoit a se raporta la judecata unuia din ei sau unui al treilea, atunci nu se va admite nicio reclamaţie contra unei asemenea determinări, afară numai când va fi învederat contrară echităţii.

(2) În această privinţă nu se va admite nicio reclamaţie, după trecerea de nouăzeci zile pline numărate din ziua în care asociatul ce se pretinde dăunat a aflat despre o asemenea determinare, ori când din partea sa a început a o executa *(C. civ. 790)*.

Art. 1513. (1) Este nul contractul prin care un asociat îşi stipulează totalitatea câştigurilor.

(2) Asemenea, nulă este convenţia prin care s-a stipulat ca unul sau mai mulţi asociaţi să fie scutiţi de a participa la pierdere *(C. civ. 5, 966, 968, 1008, 1511)*.

Art. 1514. (1) Asociatul însărcinat cu administraţia în puterea unei clauze speciale a contractului de societate poate să facă, şi fără învoirea

---

[1] Sumelor.

Scanned with OKEN Scanner

celorlalţi asociaţi, toate actele ce depind de la administraţia sa, întrucât le face fără dol.

(2) Această facultate nu i se poate revoca în cursul societăţii fără o cauză legitimă; dacă însă i s-a acordat aceasta prin un act posterior contractului de societate, atunci se poate revoca ca un simplu mandat *(C. civ. 1515 şi urm., 1536, 1552).*

Art. 1515. Când mai mulţi asociaţi sunt însărcinaţi cu administraţia, fără ca să fie determinate funcţiile lor, ori fără ca să fie stipulat că unul nu poate să facă nici un act fără celălalt, atunci fiecare din ei pot face îndeosebi toate actele dependente de această administraţie *(C. civ. 1517 pct. 1, 1543).*

Art. 1516. Dacă s-a stipulat că unul din administratori să nu poată face nimic fără celălalt, atunci unul singur nu va putea, fără o nouă convenţie, face nimic în absenţa celuilalt, chiar când acesta ar fi în neposibilitatea de a lua parte la administraţie.

Art. 1517. În lipsă de stipulaţii speciale în privinţa modului de administraţie, se vor observa următoarele reguli:

1. Se prezumă că asociaţii şi-au dat reciproc facultatea de a administra unul pentru altul. Fapta unuia obligă şi pe ceilalţi asociaţi, fără ca ei să fi fost întrebaţi; aceştia însă sau unul din ei pot întotdeauna a se opune la o aşa operaţie înainte de a fi fost făcută.

2. Fiecare asociat poate să se servească de lucrurile societăţii, întrucât le întrebuinţează la destinaţia lor statornicită prin uz, întrucât nu face daună societăţii, şi întrucât nu împiedică şi pe ceilalţi asociaţi în exerciţiul dreptului lor.

3. Fiecare asociat are dreptul de a obliga pe coasociaţi să contribuie la cheltuielile necesare pentru păstrarea lucrurilor societăţii.

4. Unul din asociaţi nu poate face nici o inovaţie asupra imobilelor societăţii, chiar când o ar crede avantajoasă ei, dacă ceilalţi asociaţi nu se învoiesc la aceasta *(C. civ. 991, 997, 1514 şi urm., 1536, 1537).*

Art. 1518. Asociatul ce nu este administrator nu poate nici vinde, nici obliga lucrurile, chiar mobile, ale societăţii *(C. civ. 1306, 1517).*

Art. 1519. Fiecare asociat poate, fără învoirea asociaţilor, să-şi asocieze o a treia persoană în privinţa părţii ce are în societate; nu poate însă, fără învoirea aceasta, a-l asocia şi la societate, chiar când ar avea administraţia ei.

Scanned with OKEN Scanner

Secţiunea II. Despre obligaţiile asociaţilor către a treia persoană

Art. 1520. În orice societăţi, afară de cele comerciale, asociaţii nu sunt solidar răspunzători pentru debitele sociale şi nici poate unul să oblige pe ceilalţi, dacă aceştia nu i-ar fi dat împuternicire *(C. civ. 1039 şi urm., 1514 şi urm., 1518, 1537).*

Art. 1521. Când mai mulţi asociaţi s-au îndatorat către un creditor, fiecare rămâne răspunzător către acesta cu o sumă şi parte egală, oricare ar fi capitalul, afară numai când anume s-a stipulat că fiecare rămâne răspunzător în proporţia capitalului pus în societate *(C. civ. 777).*

Art. 1522. Stipulaţia anume rostită că s-a contractat o obligaţie pe seama societăţii îndatoreşte numai pe asociatul contractant şi nu pe ceilalţi, afară numai când aceştia l-ar fi împuternicit la aceasta sau când ar fi rezultat un profit pentru societate *(C. civ. 973, 991, 1520, 1532 şi urm.).*

Capitolul IV. Despre diversele moduri după care încetează societatea

Art. 1523. Societatea încetează:

1. prin trecerea timpului pentru care a fost contractată;
2. prin desfiinţarea obiectului sau desăvârşirea afacerii;
3. prin moartea unuia din asociaţi;
4. prin interdicţia sau nesolvabilitatea unuia din ei;
5. prin voinţa expresă [1] de unul sau mai mulţi asociaţi de a nu voi a continua societatea *(C. civ. 969, 1502, 1525).*

Art. 1524. Prorogarea unei societăţi contractată pentru un timp determinat nu poate fi probată decât prin aceleaşi mezii [2], prin care poate fi probat însuşi contractul societăţii.

Art. 1525. (1) Când unul din asociaţi a promis de a pune în comun proprietatea unui lucru, dacă acesta a pierit înainte de a fi fost în faptă conferit, societatea încetează în privinţa tuturor asociaţilor.

---

[1] Exprimată.
[2] Mijloace.

Scanned with OKEN Scanner

(2) Asemenea încetează societatea în orice caz prin pierderea lucrului, când numai folosința a fost pusă în comun.

(3) Nu se desface însă societatea prin pierderea lucrului a cărui proprietate s-a fost pus deja în comun *(C. civ. 971, 1018, 1156, 1311, 1423, 1509, 1523).*

Art. 1526. Dacă s-a stipulat că, în caz de moarte a unuia dintre asociați, societatea trebuie să continue, cu eredele său, sau că trebuie să continue numai între asociații rămași în viață, se va urma întocmai. În cazul al doilea, eredele defunctului nu are drept decât la împărțirea societății după starea în care a fost în momentul morții asociatului, participând și la toate drepturile ulterioare, însă numai întrucât sunt o consecință necesară a operațiilor făcute înaintea morții asociatului căruia succede *(C. civ. 653, 965, 1523, 1530).*

Art. 1527. Desfacerea societății prin voința unei părți urmează numai atunci când durata ei este nemărginită; ea se efectuează prin renunțare notificată tuturor părților, întrucât se face cu bună-credință și la timp *(C. civ. 1502, 1523, 1528 și urm.).*

Art. 1528. (1) Renunțarea nu este de bună-credință când asociatul o face în scop de a-și însuși singur profitul ce asociații speră a-l dobândi în comun.

(2) Este făcută fără timp, când lucrurile nu se mai află în toată întregimea lor, și interesul societății cere amânarea desfacerii.

Art. 1529. (1) Desfacerea societății făcute pentru un timp determinat nu se poate cere de unul din asociați înainte de expirarea timpului pus, afară numai când există juste motive, cum: în cazul când unul din asociați nu-și îndeplinește îndatoririle sale, sau când o infirmitate de toate zilele îl împiedică de la îngrijirea afacerilor sociale, sau în alte cazuri analoge.

(2) Aprecierea unor așa motive e lăsată la prudența judecătorilor *(C. civ. 969, 1020, 1021, 1527).*

Art. 1530. La împărțirea averii societății între asociați se aplică regulile relative la împărțirea eredității, la forma acestei împărțiri și la obligațiile ce rezultă între erezi *(C. civ. 728 și urm., 774 și urm., 786 și urm., 790, 1388, 1737, 1741).*

Scanned with OKEN Scanner

Art. 1531. Dispoziţiile titlului prezent se aplică la societăţile comerciale, întrucât [1] nu sunt contrarii legilor şi uzurilor comerciale.

Notă: Art. 48 al Decretului nr. 32/1954 pentru punerea în aplicare a Codului familiei şi a Decretului privitor la persoanele fizice şi persoanele juridice, cu modificările ulterioare, prevede că societăţile comerciale rămân supuse legilor comerciale şi celorlalte dispoziţii ce le privesc.

[1] În măsura în care.

Scanned with OKEN Scanner

Titlul IX. Despre mandat

Capitolul I. Despre natura mandatului

Art. 1532. Mandatul este un contract în puterea căruia o persoană se obligă, fără plată, de a face ceva pe seama unei alte persoane de la care a primit însărcinarea *(C. civ. 948)*.

Art. 1533. (1) Mandatul poate fi expres sau tacit.

(2) Şi primirea mandatului poate fi tacită şi să rezulte din executarea lui din partea mandatarului *(C. civ. 1191 şi urm.)*.

Art. 1534. Mandatul este fără plată când nu s-a stipulat contrariul.

Art. 1535. Mandatul este special pentru o afacere, sau pentru oarecare anume afaceri, ori este general pentru toate afacerile mandantului.

Art. 1536. (1) Mandatul conceput în termeni generali cuprinde numai actele de administraţie.

(2) Când e vorba de înstrăinare, ipotecare, sau de facerea unor acte ce trec peste administraţia ordinară, mandatul trebuie să fie special *(C. civ. 1096, 1115)*.

Art. 1537. Mandatarul nu poate face nimic afară din limitele mandatului său; facultatea de a face tranzacţie cuprinde pe aceea de a face un compromis (*C. civ. 1545, 1546, 1704, 1705*).

Art. 1538. Femeile pot fi alese mandatari; mandantul însă nu are o acţiune în contra femeii măritate care a primit mandatul fără autorizaţia bărbatului, decât după regulile stabilite la titlul despre contractul de căsătorie şi drepturile respective ale soţilor.

Notă: Acest text trebuie considerat ca implicit abrogat, urmare a consacrării principiului egalităţii în drepturi, fără privilegii şi fără discriminări [art. 16 alin. (1) din Constituţie, republicată], ceea ce implică şi înlăturarea oricărei discriminări pe bază de sex.

Scanned with OKEN Scanner

Capitolul II. Despre îndatoririle mandatarului

Art. 1539. (1) Mandatarul este îndatorat a executa mandatul atât timp cât este însărcinat şi este răspunzător de daune-interese ce ar putea deriva din cauza neîndeplinirii lui.

(2) Este asemenea îndatorat a termina afacerea începută la moartea mandantului, dacă din întârziere ar putea urma pericol *(C. civ. 987, 988, 1075, 1081 şi urm., 1552, 1556).*

Art. 1540. (1) Mandatarul este răspunzător nu numai de dol, dar încă şi de culpa comisă în executarea mandatului.

(2) Pentru culpă, când mandatul este fără plată, răspunderea se aplică cu mai puţină rigurozitate decât în caz contrariu *(C. civ. 960, 989, 990, 1075, 1082, 1600).*

Art. 1541. Mandatarul este dator, oricând i se va cere, a da seama mandantului de lucrările sale şi de a-i remite tot aceea ce ar fi primit în puterea mandatului, chiar când ceea ce ar fi primit nu s-ar fi cuvenit mandantului *(C. civ. 992, 1544).*

Art. 1542. (1) Mandatarul este răspunzător pentru acela pe care a substituit în gestiunea sa:

1. când nu i s-a conces facultatea de a-şi substitui pe cineva;

2. când i s-a conces o atare facultate fără arătarea persoanei, şi cea aleasă de dânsul era cunoscută de necapabilă şi nesolvabilă.

(2) În toate cazurile, mandantul poate să intenteze direct acţiunea contra persoanei ce mandatarul şi-a substituit *(C. civ. 973).*

Art. 1543. Când prin un act s-au constituit mai mulţi mandatari sau procuratori, nu există solidaritate între dânşii, afară numai când anume s-a stipulat *(C. civ. 1041, 1551).*

Art. 1544. Mandatarul este dator a plăti dobânzi pentru sumele întrebuinţate în folosul său, din ziua întrebuinţării lor; iar dobânzile sumelor rămase, din ziua când i s-au cerut acele sume *(C. civ. 1079, 1088, 1541, 1550, 1589).*

Scanned with OKEN Scanner

Art. 1545. Mandatarul care a dat părţii cu care a contractat în asemenea calitate, o îndestulă notiţă [1] de puterile primite, nu e ţinut a garanta aceea ce s-a făcut afară din marginile mandatului, afară numai când s-a obligat pe sine însuşi, în numele său *(C. civ. 1537, 1546).*

Capitolul III. Despre obligaţiile mandantului

Art. 1546. (1) Mandantul este îndatorat a îndeplini obligaţiile contractate de către mandatar în limitele puterilor date.

(2) Nu este îndatorat pentru tot ceea ce mandatarul ar fi făcut afară din limitele puterilor sale, afară numai când a ratificat expres sau tacit *(C. civ. 991, 1167, 1190, 1537, 1545).*

Art. 1547. Mandantul trebuie să dezdăuneze pe mandatar de anticipaţiile şi spezele făcute pentru îndeplinirea mandatului şi să-i plătească onorariul, dacă i s-a promis *(C. civ. 991, 1730).*

Art. 1548. Când nu se poate imputa mandatarului nicio culpă, mandantul nu poate să se scutească de asemenea dezdăunare şi plată, chiar când afacerea nu a reuşit, nici să reducă suma cheltuielilor sau a anticipaţiilor pe cuvânt că ar fi putut fi mai mică *(C. civ. 1547).*

Art. 1549. Mandantul trebuie asemenea să dezdăuneze pe mandatar de pierderile suferite cu ocazia îndeplinirii însărcinărilor sale, dacă nu i se poate imputa nici o culpă *(C. civ. 991).*

Art. 1550. Mandantul trebuie să plătească mandatarului dobânda sumelor anticipate socotită din ziua plăţilor probate *(C. civ. 1088, 1544).*

Art. 1551. Când mai multe persoane, pentru o afacere comună, au numit un mandatar, fiecare din ele este răspunzătoare solidar pentru toate efectele mandatului *(C. civ. 1039 şi urm., 1543).*

---

[1] Lămurire.

Scanned with OKEN Scanner

Capitolul IV. Despre diferitele moduri după care mandatul încetează

Art. 1552. Mandatul se stinge:
1. prin revocarea mandatarului;
2. prin renunţarea mandatarului la mandat;
3. prin moartea, interdicţia, insolvabilitatea şi falimentul ori a mandantului ori a mandatarului *(C. civ. 988, 1514, 1539, 1553 şi urm.).*

Art. 1553. Mandantul poate, când voieşte, revoca mandatul şi constrânge, la caz, pe mandatar de a-i remite înscrisul de împuternicire.

Art. 1554. Revocarea mandatului, notificată numai mandatarului, nu se poate opune unei alte persoane care, în neştiinţă de aceasta, a contractat cu dânsul cu bună-credinţă; în acest caz mandantul are recurs contra mandatarului său *(C. civ. 973).*

Art. 1555. Numirea unui nou mandatar pentru aceeaşi afacere cuprinde în sine revocarea mandatului dat celui dintâi, din ziua în care i s-a notificat.

Art. 1556. (1) Mandatarul poate renunţa la mandat, notificând mandantului renunţarea sa.

(2) În aşa caz mandatarul rămâne către mandant răspunzător de daune, dacă renunţarea sa le căşunează, afară numai când el se află în neputinţă de a-şi continua mandatul fără o daună însemnată.

Art. 1557. E valid aceea ce face mandatarul în numele mandantului, atât timp cât nu cunoaşte moartea lui, sau existenţa uneia din cauzele ce desfiinţează mandatul *(C. civ. 1539, 1552).*

Art. 1558. În cazurile arătate în articolul precedent, sunt valide contractările mandatarului cu al treilea persoane care sunt de bună-credinţă.

Art. 1559. În caz de moarte a mandatarului, erezii lui trebuie să înştiinţeze pe mandant, şi până atunci să îngrijească de ceea ce împrejurările reclamă pentru interesele acestuia *(C. civ. 653, 1539).*

Scanned with OKEN Scanner

Titlul X. Despre comodat

Capitolul I. Despre natura comodatului

Art. 1560. Comodatul este un contract prin care cineva împrumută altuia un lucru spre a se servi de dânsul, cu îndatorire de a-l înapoia *(C. civ. 1570).*

Art. 1561. Comodatul este esenţial gratuit *(C. civ. 946).*

Art. 1562. Împrumutătorul rămâne proprietarul lucrului dat împrumut (C. civ. 1577).

Art. 1563. (1) Obligaţiile ce se formează în puterea comodatului trec la erezii comodantului şi ai comodatarului.

(2) Dacă însă împrumutarea s-a făcut în privinţa numai a comodatarului şi numai persoanei lui, erezii lui nu pot să continue a se folosi de lucrul împrumutat *(C. civ. 653, 1440).*

Capitolul II. Despre obligaţiile comodatarului

Art. 1564. Comodatarul este dator să îngrijească, ca un bun proprietar, de conservarea lucrului împrumutat, şi nu poate să se servească decât la trebuinţa determinată prin natura lui, sau prin convenţie, sub pedeapsă de a plăti daune-interese, de se cuvine *(C. civ. 1080, 1429, 1430, 1599).*

Art. 1565. Dacă comodatarul se serveşte de un lucru la o altă trebuinţă, ori pentru un timp mai îndelungat decât se cuvine, atunci rămâne răspunzător de pierderea căşunată, chiar prin caz fortuit *(C. civ. 1041, 1430, 1564, 1567, 1602).*

Art. 1566. Dacă lucrul împrumutat piere prin un caz fortuit de la care comodatarul l-ar fi putut sustrage, subrogându-i un lucru al său, dacă el, neputând scăpa unul din două lucruri, a preferit pe al său, atunci este răspunzător de pierderea celuilalt *(C. civ. 1080, 1599).*

Notă: Pentru înţelegerea dispoziţiei art. 1566, textul trebuie citit în felul următor: „Dacă lucrul împrumutat piere printr-un caz fortuit de la care comodatarul l-ar fi putut sustrage, subrogându-i un lucru al său, *sau* dacă el neputând scăpa *decât* unul din două lucruri, a preferit pe al său, atunci este răspunzător de pierderea celuilalt".

Scanned with OKEN Scanner

Art. 1567. Dacă lucrul s-a preţuit când s-a împrumutat, atunci pentru pierderea lui, căşunată chiar prin caz fortuit, rămâne răspunzător comodatarul, întrucât nu s-a stipulat contrariul.

Art. 1568. Dacă lucrul se deteriorează cu ocazia întrebuinţării pentru care s-a dat cu împrumutare, şi fără culpă din partea comodatarului, acesta nu e răspunzător *(C. civ. 528, 547, 1102, 1431, 1434).*

Art. 1569. Comodatarul, făcând speze necesare la uzul lucrului împrumutat, nu poate să le repete [1] *(C. civ. 1561, 1574).*

Art. 1570. Comodatarul nu poate să reţină lucrul sub cuvânt de compensaţie pentru creanţa ce are asupra comodantului *(C. civ. 1145, 1147, 1619).*

Art. 1571. Dacă mai multe persoane au luat împreună cu împrumut tot acelaşi lucru, ele sunt solidar obligate către comodant *(C. civ. 1039, 1041, 1061, 1062, 1065).*

Capitolul III. Despre obligaţiile comodantului

Art. 1572. Comodantul nu poate să ia îndărăt lucrul împrumutat, înainte de trecerea termenului convenit sau, în lipsă de convenţie, înainte de a fi servit la trebuinţa, pentru care s-a dat cu împrumut *(C. civ. 1022 şi urm., 1573, 1581).*

Art. 1573. Dacă însă în curgerea termenului sau mai înainte de a se fi îndestulat trebuinţa comodatarului, comodantul însuşi ar cădea în o trebuinţă mare şi neprevăzută de acel lucru, judecătorul poate, după împrejurări, să oblige pe comodatar la restituţiune *(C. civ. 1023).*

Art. 1574. Dacă în curgerea termenului, împrumutatul a fost silit, pentru păstrarea lucrului, să facă oarecare speze extraordinare, necesare şi aşa de urgente încât să nu fi putut preveni pe comodant, acesta va fi dator a i le înapoia *(C. civ. 991, 997, 1569, 1618, 1737).*

Art. 1575. Dacă lucrul împrumutat are aşa defect încât să poată dăuna pe acel ce se serveşte de dânsul, comodantul rămâne răspunzător de daune, dacă cunoscând acele defecte nu a prevestit pe comodatar *(C. civ. 998, 1352, 1422, 1580).*

---

[1] Nu poate cere înapoierea lor.

Scanned with OKEN Scanner

Titlul XI. Despre împrumut

Capitolul I. Despre natura împrumutului

Art. 1576. Împrumutul este un contract prin care una din părți dă celeilalte oarecare câtime de lucru, cu îndatorire pentru dânsa de-a restitui tot atâtea lucruri, de aceeaşi specie şi calitate.

Art. 1577. În puterea împrumutului, împrumutatul devine proprietarul lucrului primit care, pierind, fie în orice mod, piere în contul său *(C. civ. 1562)*.

Art. 1578. (1) Obligația ce rezultă din un împrumut în bani este totdeauna pentru aceeaşi sumă numerică arătată în contract.

(2) Întâmplându-se o sporire sau o scădere a preţului monedelor, înainte de a sosi epoca plății, debitorul trebuie să restituie suma numerică împrumutată şi nu este obligat a restitui această sumă decât în speciile aflătoare în curs în momentul plății.

Art. 1579. (1) Regula cuprinsă în articolul precedent nu se va aplica la împrumuturi de vergi metalice sau producte.

(2) În acest caz, debitorul nu trebuie să restituie decât aceeaşi calitate şi cantitate, oricare ar fi suirea sau scăderea preţului lor.

(3) Asemenea când s-a făcut împrumutul în monede de aur ori argint şi s-a stipulat o restituțiune în aceeaşi specie şi calitate, sau se va altera valoarea intrinsecă a monedelor, sau nu se vor putea găsi, sau vor fi scoase din curs, se va restitui echivalentul preţului intrinsec ce acele monede avuseseră în timpul în care au fost împrumutate.

Capitolul II. Despre obligația împrumutătorului

Art. 1580. Împrumutătorul este supus la răspunderea prevăzută la art. 1575 pentru comodat.

Art. 1581. Împrumutătorul nu poate, mai înainte de termen, să ceară lucrul împrumutat *(C. civ. 1022)*.

Scanned with OKEN Scanner

Art. 1582. Nefiind defipt termenul restituţiunii, judecătorul poate să dea împrumutatului un termen, potrivit cu împrejurările *(C. civ. 1101).*

Art. 1583. Dacă însă s-a stipulat numai ca împrumutatul să plătească când va putea sau când va avea mezii [1], judecătorul va prescrie un termen de plată, după împrejurări.

Capitolul III. Despre obligaţia împrumutatului

Art. 1584. Împrumutatul este dator să restituie lucrurile împrumutate în aceeaşi calitate şi cantitate, şi la timpul stipulat *(C. civ. 1578 şi urm.).*

Art. 1585. (1) Când este în neposibilitate de a îndeplini datoria prescrisă prin articolul precedent, va plăti valoarea lor, calculată după timpul şi locul în care urma a se face restituţiunea.

(2) Dacă nu s-a determinat nici timpul, nici locul plăţii împrumutului, plata urmează a se face de către împrumutat după valoarea curentă din timpul în care şi în locul în care s-a contractat *(C. civ. 1104).*

Art. 1586. Dacă împrumutatul nu întoarce la timpul stipulat lucrurile împrumutate sau valoarea lor, trebuie să plătească şi dobânzi de la ziua cererii prin judecată a împrumutului *(C. civ. 1088).*

Capitolul IV. Despre împrumutul cu dobândă

Art. 1587. Se poate stipula dobânzi pentru un împrumut de bani, de denariate [2] (zaharele) sau de alte lucruri mobile.

Art. 1588. Împrumutatul care a apucat de a plăti dobânzi ce nu s-au stipulat, sau mai mari decât s-au stipulat, nu mai poate a le repeti [3], nici a le imputa asupra capitalului *(C. civ. 991, 1092, 1111).*

Art. 1589. (1) Se defige o dobândă de cinci la sută pe an pentru afacerile civile şi de şase la sută pe an pentru cele comerciale, în toate cazurile unde nu s-a hotărât de părţi cuantumul ei.

---

[1] Mijloace.
[2] Producte.
[3] Nu poate cere înapoierea lor.

Scanned with OKEN Scanner

(2) Dobânzile legale începute, cerute, precum şi cele consacrate prin hotărâri definitive, se vor calcula conform legii vechi, până în momentul promulgării legii de faţă *(C. civ. 1089, 1587).*

Notă: Cuantumul dobânzii legale prevăzut în art. 1589 a fost implicit modificat printr-o serie de legi ulterioare. În prezent, dobânda legală este stabilită prin O.G. nr. 9/2000 privind nivelul dobânzii legale pentru obligaţii băneşti, *infra*, nr. 9.

Art. 1590. Adeverinţa dată pentru capital, fără rezervă a dobânzilor, este o prezumţie de plata lor şi scuteşte de dânsa.

Scanned with OKEN Scanner

Titlul XII. Despre depozit şi despre sechestru

Capitolul I. Despre depozit în genere

Art. 1591. Depozitul în genere este un act prin care se primeşte lucrul altuia spre a-l păstra şi a-l restitui în natură *(C. civ. 1080, 1604).*

Art. 1592. Depozitul este de două feluri: depozit propriu-zis şi sechestru *(C. civ. 1593 şi urm., 1626 şi urm.).*

Capitolul II. Despre depozitul propriu-zis

Secţiunea I. Despre natura depozitului

Art. 1593. (1) Depozitul este un contract esenţial gratuit, care nu poate avea de obiect decât lucrurile mobile.

(2) El nu este perfect decât când s-a făcut tradiţiunea lucrului.

(3) Tradiţiunea se înlocuieşte prin singurul consimţământ, dacă lucrul ce este a se lăsa în depozit se află deja în mâna depozitarului sub orice alt titlu *(C. civ. 1561, 1600, 1608, 1628).*

Art. 1594. Depozitul este voluntar sau necesar *(C. civ. 1595 şi urm., 1620 şi urm.).*

Secţiunea II. Despre depozitul voluntar

Art. 1595. Depozitul voluntar se formează prin consimţământul celui ce dă şi celui ce primeşte lucrul în depozit *(C. civ. 948 şi urm., 1620 şi urm.).*

Art. 1596. Depozitul voluntar se face întotdeauna numai de către proprietarul lucrului depozit, sau prin consimţământul său expres sau tacit *(C. civ. 1610).*

Art. 1597. Depozitul voluntar nu se poate face decât prin înscris *(C. civ. 1191, 1197, 1621).*

Scanned with OKEN Scanner

Art. 1598. Dacă depozitul s-a făcut de către o persoană capabilă către una necapabilă, aceea ce a făcut depozitul are numai acţiunea de revendicare a lucrului depozit, pe cât timp se află în mâna depozitarului, sau acţiune de restituţiune, pe cât acesta s-a folosit *(C. civ. 946 şi urm., 1098, 1164).*

Secţiunea III. Despre îndatoririle depozitarului

Art. 1599. Depozitarul trebuie să îngrijească de paza lucrului depozit, întocmai precum îngrijeşte de paza lucrului său *(C. civ. 1080, 1564, 1600 şi urm.).*

Art. 1600. Dispoziţia articolului precedent trebuie să se aplice cu mai mare rigoare:

1. când depozitarul s-ar fi oferit a primi un depozit;
2. când s-ar fi stipulat vreo plată pentru paza depozitului;
3. când depozitul s-a făcut numai în folosul depozitarului;
4. când s-ar fi alcătuit [1] expres ca depozitarul să fie răspunzător de orice culpă *(C. civ. 998, 1540, 1564).*

Art. 1601. Depozitarul nu răspunde niciodată de stricăciunile provenite din forţă majoră, afară de cazul când a fost pus în întârziere pentru restituţiunea lucrului depozit *(C. civ. 1079, 1083, 1606).*

Art. 1602. El nu poate să se servească de lucrul depus fără permisiunea expresă sau tacită a deponentului *(C. civ. 1565).*

Art. 1603. Nu poate de fel să caute a vedea lucrurile ce i s-au depozitat, dacă i s-au încredinţat în o ladă închisă sau sub o copertă sigilată.

Art. 1604. (1) Depozitarul trebuie să înapoieze tot acel lucru ce a primit.

(2) Un depozit de bani, când depozitarul, conform art. 1602, făcuse întrebuinţare de dânsul, trebuie să se restituie în acele monede în care s-a făcut, atât în cazul de sporire, cât şi în acela de scădere a valorii lor *(C. civ. 1100).*

---

[1] Convenit.

Scanned with OKEN Scanner

Art. 1605. Depozitarul nu este dator de a restitui lucrul depozitat decât în starea în care se află la timpul înapoierii. Stricăciunile survenite fără faptul său, rămân în sarcina deponentului *(C. civ. 1102, 1601)*.

Art. 1606. Depozitarul căruia s-a luat prin forţă majoră lucrul depozitat şi care a primit în locu-i o sumă de bani, sau orice alt lucru, trebuie să restituie aceea ce a primit *(C. civ. 1156)*.

Art. 1607. Eredele depozitarului care a vândut în bună-credinţă lucrul ce n-a ştiut că este depozitat, este dator numai să restituie preţul primit, sau să cedeze acţiunea sa contra cumpărătorului, dacă preţul nu ar fi fost plătit *(C. civ. 996, 1899)*.

Art. 1608. (1) Depozitarul trebuie să restituie fructele produse de lucrul depozitat şi culese de dânsul.

(2) El nu este dator de a plăti nici o dobândă pentru banii ce i s-au depozitat, afară numai din ziua de când a fost pus în întârziere de a-i restitui *(C. civ. 485, 1079, 1088)*.

Art. 1609. Depozitarul nu trebuie să restituie lucrul depozitat decât acelui ce i l-a încredinţat, sau acelui în al cărui nume s-a făcut depozitul, sau persoanei arătate spre a-l primi *(C. civ. 1096)*.

Art. 1610. (1) Depozitarul nu poate pretinde ca deponentul să probeze că lucrul depozitat este proprietatea sa.

(2) Cu toate acestea, dacă descoperă că lucrul este de furat şi cine este adevăratul proprietar, trebuie să vestească acestuia depozitul ce i s-a făcut, interpelându-l [1] a-l reclama în un termen determinat şi îndestulător, fără prejudiciul dispoziţiilor codicelui penal.

(3) Dacă acela care a fost vestit de aceasta, neglijează reclamarea depozitului, depozitarul este bine liberat prin trădarea depozitului în mâna acelui de la care s-a primit *(C. civ. 1596, 1616, 1909)*.

Art. 1611. (1) În caz de moarte a deponentului, lucrul depus nu se poate restitui decât eredelui.

(2) Dacă sunt mai mulţi erezi, lucrul depozitat trebuie să se restituie, fiecărui din ei o parte pe cât i se cuvine.

---

[1] Punându-i în vedere.

Scanned with OKEN Scanner

(3) Dacă lucrul nu se poate împărţi, erezii trebuie să se unească între dânşii asupra modului primirii lui *(C. civ. 653, 777, 1057 şi urm., 1064).*

Art. 1612. Dacă deponentul prin schimbarea statului [1] său a pierdut administraţia bunurilor sale, după facerea depozitului, acesta nu se poate restitui decât persoanei însărcinate cu administraţia averii deponentului *(C. civ. 1096).*

Art. 1613. Dacă depozitul a fost făcut de către un tutore sau administrator în asemenea însuşire, şi administraţia sa a fost încetată în momentul restituţiunii, aceasta nu se poate face decât către persoana ce a fost reprezentată sau către noul ei reprezentator *(C. civ. 1612).*

Art. 1614. Dacă prin contractul de depozit s-a stipulat locul unde trebuie să se facă restituţiunea, depozitarul trebuie să transporte acolo lucrul depozitat; spezele însă ce s-ar face sunt în greutatea deponentului *(C. civ. 1104, 1317, 1615).*

Art. 1615. Restituţiunea trebuie să se facă, dacă prin contract nu se arată locul, acolo unde se află lucrul depozitat *(C. civ. 1104, 1319, 1614).*

Art. 1616. Depozitul trebuie să se restituie deponentului îndată ce s-a reclamat, chiar când s-ar fi stipulat prin contract un anume termen pentru restituţiunea lui; se exceptă însă cazul când în formele legale s-a notificat depozitarului un act de sechestru [2] sau de opoziţie la restituţiunea sau la strămutarea lucrului depozitat *(C. civ. 1023, 1079, 1099, 1572).*

Art. 1617. Se stinge orice îndatorire a depozitarului, dacă se descoperă şi se probează că el este însuşi proprietarul lucrului depozitat *(C. civ. 1154).*

Secţiunea IV. Despre îndatoririle deponentului

Art. 1618. Deponentul este îndatorit în a întoarce depozitarului toate spezele făcute pentru păstrarea lucrului depozitat, şi a-l dezdăuna de toate pierderile căşunate lui din cauza depozitului *(C. civ. 991, 997, 1080, 1569, 1574, 1691, 1730).*

Art. 1619. Depozitarul poate să oprească depozitul până la plata integrală cuvenită lui din cauza depozitului *(C. civ. 1147, 1689).*

---

[1] Capacitate.
[2] Poprire.

Scanned with OKEN Scanner

Secţiunea V. Despre depozitul necesar

Art. 1620. Depozitul necesar este acela ce se face sub sila unei întâmplări, cum: un foc, o ruină, o prădare, un naufragiu sau alt eveniment neprevăzut de forţă majoră *(C. civ. 1594, 1621 şi urm.).*

Art. 1621. [1] Proba prin martori este admisă pentru depozitul necesar şi chiar în cazul când valoarea depozitului ar trece peste 250 lei *(C. civ. 1198, 1597).*

Notă: A se vedea, referitor la denominarea sumei de 250 lei potrivit Legii nr. 348/2004, *Nota* de la art. 1191.

Art. 1622. Depozitul necesar este supus la toate regulile depozitului voluntar, şi fără prejudiciul dispoziţiilor art. 1198 *(C. civ. 1599 şi urm.).*

Art. 1623. Ospătătorii ori hangiii răspund, ca depozitari, pentru toate lucrurile aduse în localul lor de un călător; depozitul unor aşa lucruri trebuie să se considere ca un depozit necesar *(C. civ. 1473 şi urm., 1624).*

Art. 1624. Ei răspund de furtul sau stricăciunea lucrurilor călătorului, în caz când furtul sau stricăciunea s-a comis de servitori, ori de cei însărcinaţi cu direcţia ospătăriilor, ori de străinii ce le frecventează *(C. civ. 1000, 1156, 1623).*

Art. 1625. Ei nu sunt răspunzători de furturile comise cu mâna înarmată sau în altfel, cu forţă majoră *(C. civ. 1156).*

Capitolul III. Despre sechestru

Secţiunea I. Despre diversele feluri de sechestre

Art. 1626. Sechestrul este convenţional sau judiciar.

Secţiunea II. Despre sechestrul convenţional

Art. 1627. Sechestrul convenţional este depozitul unui lucru în litigiu, făcut de una sau mai multe persoane, unui al treilea, care ia asupra-şi îndatorirea de a-l restitui, după terminarea procesului celui cărui va declara judecătorul că se cuvine.

---

[1] Textul art. 1261 este reprodus astfel cum a fost modificat prin dispoziţiile legale menţionate în nota de la art. 1191.

Scanned with OKEN Scanner

Art. 1628. Sechestrul poate să nu fie gratuit *(C. civ. 1593).*

Art. 1629. Când este gratuit, se aplică asupră-i regulile depozitului propriu-zis, cu deosebirile ce se vor arăta mai jos *(C. civ. 1593 şi urm.).*

Art. 1630. Obiectul sechestrului poate fi bunuri mobile sau imobile *(C. civ. 1593).*

Art. 1631. Depozitarul, însărcinat cu sechestru, nu poate fi liberat de dânsul înainte de terminarea procesului, decât atunci când toate părţile interesate vor consimţi, sau când va urma o cauză ce se va judeca de legitimă *(C. civ. 1616).*

Secţiunea III. Despre sechestrul judiciar

Art. 1632. Afară de cazurile statornicite de codicele de procedură civilă, judecătorul poate ordona sechestrul:

1. a unui imobil sau a unui lucru mobil pentru a cărui proprietate ori posesiune se judecă două sau mai multe persoane;

2. a lucrurilor oferite de un debitor spre liberarea sa *(C. civ. 542, 1114 şi urm., 1121).*

Notă: A se vedea şi dispoziţiile art. 598 din Codul de procedură civilă, cu modificările şi completările ulterioare, referitoare la sechestrul judiciar.

Art. 1633. (1) Depozitul judiciar dă naştere la obligaţii reciproce între sechestranţi şi depozitari.

(2) Depozitarul trebuie să îngrijească de păstrarea lucrului sechestrat ca un bun proprietar.

(3) Trebuie să-l dea de faţă pentru vânzare spre îndestularea sechestrantului, ori spre a-l restitui, părţii de la care s-a sechestrat în caz de revocare a sechestrului.

(4) Sechestrantul este dator să plătească depozitarului salariul statornicit de lege, sau în lipsă, pe cât îl va hotărî judecătorul *(C. civ. 1080, 1599).*

Art. 1634. (1) Sechestrul judiciar se dă sau persoanei asupra cărei s-au învoit ambele părţi interesate, sau unei persoane numite din oficiu de autoritatea judiciară.

(2) Şi într-un caz şi într-altul, acel ce a luat în păstrare lucrul este supus tuturor îndatoririlor ce nasc din sechestrul convenţional.

Scanned with OKEN Scanner

Titlul XIII. Despre contractele aleatorii

Capitolul I. Despre contractele aleatorii în genere

Art. 1635. (1) Contractul aleatoriu este convenţia reciprocă ale cărei efecte, în privinţa beneficiilor şi a pierderilor pentru toate părţile, sau pentru una sau mai multe din ele, depinde de un eveniment necert.

(2) Astfel sunt:

1. contractul de asigurare;
2. împrumutul nautic;
3. jocul şi prinsoarea;
4. şi contractul de rendită pe viaţă.

(3) Cele două dintâi se regulează după legile comerţului maritim *(C. civ. 947, 1636 şi urm., 1639 şi urm.)*.

Notă: 1. Cu privire la contractul de asigurare, a se vedea Legea nr. 136/1995 privind asigurările şi reasigurările în România, cu modificările şi completările ulterioare.

2. Cu privire la împrumutul maritim, a se vedea Codul comercial, art. 601-615.

3. Cu privire la organizarea şi autorizarea jocurilor de noroc, a se vedea O.U.G. nr. 77/2009 privind organizarea şi exploatarea jocurilor de noroc (M. Of. nr. 439 din 26 iunie 2009), precum şi H.G. nr. 870/2009 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a O.U.G. nr. 77/2009 (M. Of. nr. 528 din 30 iulie 2009).

Capitolul II. Despre joc şi prinsoare

Art. 1636. Legea nu dă nici o acţiune spre plată unui debit din joc sau din prinsoare *(C. civ. 1638)*.

Art. 1637. (1) Sunt exceptate jocurile ce contribuie la exerciţiul corporal, cum: armele, cursele cu piciorul, călare sau cu carul şi alte asemenea.

(2) Cu toate acestea, judecătorul poate să respingă cererea când suma pusă în joc sau la prinsoare ar fi excesivă.

Scanned with OKEN Scanner

Art. 1638. Pierzătorul nu poate în nici un caz repeti ceea ce a plătit de bună voie, afară numai în cazul când câştigătorul a întrebuinţat dol, înşelăciune sau amăgire *(C. civ. 953, 960, 994, 1092).*

Capitolul III. Despre contractul de rentă pe viaţă

Secţiunea I. Despre natura contractului de rentă pe viaţă

Art. 1639. Rendita pe viaţă se poate înfiinţa cu titlu oneros *(C. civ. 1635).*

Art. 1640. (1) Ea se poate constitui şi cu titlu gratuit, prin donaţiune între vii sau prin testament.

(2) Trebuie însă atunci să fie revestită [1] de formele cerute de legi pentru asemenea acte *(C. civ. 550, 800 şi urm., 813, 856, 900, 1641, 1650).*

Art. 1641. Rendita pe viaţă înfiinţată prin donaţiune sau testament este supusă la reducţiune, dacă întrece porţiunea disponibilă; este nulă dacă se face în favoarea unei persoane necapabile de a primi *(C. civ. 654, 751, 808, 841, 844, 847, 939 şi urm.).*

Art. 1642. (1) Rendita pe viaţă se poate înfiinţa în favoarea persoanei ce a plătit preţul, sau a altei a treia ce n-are nici un drept la rentă.

(2) În cazul din urmă, deşi întruneşte însuşirile unei liberalităţi, totuşi nu este supusă formelor stabilite pentru donaţiune; însă este în totul supusă dispoziţiilor articolului precedent *(C. civ. 1640).*

Art. 1643. Ea se poate înfiinţa în favoarea unei sau mai multor persoane.

Art. 1644. Este fără lucrare orice contract de rentă pe viaţă, înfiinţat în favoarea unei persoane care era deja moartă în momentul facerii contractului *(C. civ. 966).*

Art. 1645. Contractul de rentă pe viaţă, în favoarea unei persoane afectate de o boală de care a murit în interval de 20 zile de la data contractului, este nul.

---

[1] Să fie „îmbrăcată", să respecte.

Scanned with OKEN Scanner

Secţiunea II. Despre efectele contractului de rentă pe viaţă între părţile contractante

Art. 1646. Acela în a cărui favoare s-a înfiinţat, cu titlu oneros, o rentă pe viaţă, poate să ceară sfărâmarea contractului, dacă înfiinţătorul ei nu dă asigurările stipulate pentru executare *(C. civ. 1020-1021).*

Art. 1647. Singura neplată a termenelor [1] expirate a rentei nu dă drept celui în a cărui favoare este înfiinţată să ceară întoarcerea capitalului, sau reintrarea în posesiunea fondului înstrăinat. El are numai dreptul de a face să se sechestreze şi să se vândă averea debitorului său şi a cere ca, neconsimţind debitorul, să se reguleze, din produsul vinderii, o sumă suficientă spre plata termenelor *(C. civ. 1020, 1021, 1365, 1718, 1719, 1824 şi urm.).*

Art. 1648. Înfiinţătorul rentei nu poate să se elibereze de plata ei, oferind înapoierea capitalului şi renunţând la repetiţiunea anuităţilor plătite, oricât de lungă fie viaţa acelor în a căror favoare s-a înfiinţat renta, şi oricât de oneroasă fie prestaţia rentei *(C. civ. 969).*

Art. 1649. (1) Renta pe viaţă se dobândeşte de proprietarul [2] ei în proporţia zilelor ce a trăit.

(2) Dacă însă s-a stipulat ca termenii ei să se plătească anticipat, atunci se consideră de câştigat fiecare termen din ziua în care a venit plata lui *(C. civ. 525, 1023).*

Art. 1650. Numai în cazul în care renta pe viaţă s-a înfiinţat cu titlu gratuit, se poate şi stipula ca dânsa să nu fie supusă sechestrării [3] *(C. civ. 1718).*

Art. 1651. Proprietarul rentei pe viaţă nu poate să ceară termenele [4] expirate decât justificând existenţa sa, ori existenţa persoanei în favoarea căreia s-a înfiinţat *(C. civ. 1169, 1907).*

---

[1] Sumele scadente datorate în temeiul contractului de rentă.
[2] Creditorul rentei.
[3] Să nu poată fi urmărită.
[4] Sumele scadente datorate în temeiul contractului de rentă.

Scanned with OKEN Scanner

Titlul XIV. Despre fidejusiune (cauţiune)

Capitolul I. Despre natura şi întinderea fidejusiunii

Art. 1652. Cel ce garantează o obligaţie se leagă către creditor de a îndeplini însuşi obligaţia pe care debitorul nu o îndeplineşte *(C. civ. 1662 şi urm.)*.

Notă: Minorul şi interzisul sau reprezentantul lor legal nu pot să garanteze obligaţia altuia. A se vedea în acest sens art. 105, 129, 133 şi 147 din Codul familiei.

Art. 1653. (1) Fidejusiunea nu poate exista decât pentru o obligaţie validă.

(2) Cu toate acestea, se poate face cineva fidejusorele unei obligaţii ce poate fi anulată în virtutea unei excepţii personale debitorului, cum de pildă în cazul de minoritate.

Art. 1654. (1) Fidejusiunea nu poate întrece datoria debitorului, nici poate fi făcută sub condiţii mai oneroase.

(2) Poate fi însă numai pentru o parte a datoriei şi sub condiţii mai puţin grele.

(3) Cauţiunea ce întrece datoria sau care este contractată sub condiţii mai oneroase e validă numai până în măsura obligaţiei principale.

Art. 1655. (1) Oricine poate să se facă fidejusore, fără ordinea şi chiar fără ştiinţa acelui pentru care se obligă.

(2) Asemenea se poate face nu numai pentru debitorul principal, dar şi pentru fidejusorul acestuia *(C. civ. 946, 1093, 1669, 1680)*.

Art. 1656. Fidejusiunea trebuie să fie expresă şi nu se poate întinde peste marginile în care s-a contractat.

Art. 1657. Fidejusiunea nedeterminată a unei obligaţii principale, se întinde la toate accesoriile unei datorii, şi încă şi la spezele primei reclamaţii [1], şi la toate cele posterioare notificării făcute fidejusorului.

[1] Cheltuielile corespunzătoare introducerii cererii de chemare în judecată.

Scanned with OKEN Scanner

Art. 1658. Îndatoririle fidejusorului trec la erezi, afară de constrângerea corporală, chiar dacă îndatorirea era asigurată prin constrângere corporală *(C. civ. 653, 777, 1060).*

Notă: Dispoziţia ce priveşte sancţiunea constrângerii corporale nu are aplicabilitate, fiind incompatibilă cu ordinea constituţională din România.

Art. 1659. Debitorul obligat a da siguranţă trebuie să prezinte o persoană capabilă de a contracta, care să posede avere îndestulă spre a garanta o obligaţie, şi care să aibă domiciliul în teritoriul jurisdicţional al tribunalului judeţean, la care trebuie să se dea.

Art. 1660. Solvabilitatea unui garant se măsoară numai după nemişcătoarele ce pot fi ipotecate, afară de cazul când datoria este mică sau afacerea este comercială. Spre acest finit nu se pot lua în consideraţie nemişcătoarele în litigiu, nici acelea situate la o aşa depărtare, încât să devină foarte dificile lucrările executive asupră-le.

Art. 1661. (1) Dacă fidejusorul, căpătat de creditor de bună-voie sau judecătoreşte, a devenit apoi nesolvabil, trebuie să se dea un altul.

(2) Această regulă nu se aplică în singurul caz în care fidejusorul s-a dat numai în puterea unei convenţii prin care creditorul a cerut de fidejusor o anume persoană.

Capitolul II. Despre efectele fidejusiunii

Secţiunea I. Despre efectele fidejusiunii între creditor şi cauţionator (fidejusor)

Art. 1662. Fidejusorul nu este ţinut a plăti creditorului, decât când nu se poate îndestula de la debitorul principal asupra averii căruia trebuie mai întâi să se facă discuţie [1], afară numai când însuşi a renunţat la acest beneficiu, sau s-a obligat solidar cu datornicul. În cazul din urmă, efectul obligaţiei sale se regulează după principiile statornicite în privinţa datoriilor solidare *(C. civ. 1039 şi urm., 1055, 1056, 1663 şi urm., 1677, 1794).*

[1] Urmărire.

Scanned with OKEN Scanner

Art. 1663. Creditorul nu este îndatorat să discute [1] averea debitorului principal, dacă garantul nu o cere de la cele dintâi lucrări [2] îndreptate contra sa.

Art. 1664. (1) Fidejusorul care cere discuţia trebuie să indice creditorului averea debitorului principal şi să anticipeze spezele cuviincioase pentru punerea în lucrare a executării.

(2) Nu se va ţine în seamă arătarea bunurilor debitorului principal situate afară din teritoriul jurisdicţional al tribunalului judeţean în care trebuie să se efectueze plata, sau a bunurilor în litigiu, ori a bunurilor deja ipotecate pentru siguranţa datoriei, care nu mai sunt în posesiunea debitorului.

Art. 1665. De câte ori cauţionatorul va arăta bunuri în cuprinderea articolului precedent şi va anticipa şi spezele cuviincioase pentru discuţie[3], creditorul rămâne către garant răspunzător până la valoarea bunurilor arătate, în caz de nesolvabilitate a debitorului principal survenită prin amânarea urmăririi *(C. civ. 999)*.

Art. 1666. Când mai multe persoane au garantat unul şi acelaşi creditor pentru una şi aceeaşi datorie, fiecare din ele rămâne obligată pentru datoria întreagă *(C. civ. 1039 şi urm., 1142, 1674)*.

Art. 1667. (1) Cu toate acestea, fiecare din persoanele arătate în articolul precedent, întrucât n-a renunţat la beneficiul diviziunii, poate cere ca creditorul să dividă mai întâi acţiunea sa şi să o reducă la proporţia fiecăruia.

(2) Dacă unii din garanţi erau nesolvabili în timpul în care unul din ei obţinuse diviziunea, acesta rămâne obligat în proporţia unei asemenea nesolvabilităţi; dacă însă nesolvabilitatea a supravenit după diviziune, atunci nu mai poate fi răspunzător pentru aceasta *(C. civ. 1042, 1049, 1057, 1060, 1668)*.

Art. 1668. Dacă creditorul însuşi şi de bună voie a împărţit acţiunea sa, nu mai poate să se lepede de această diviziune, deşi, mai înainte de timpul în care a primit-o, unii din cauţionatori au fost nesolvabili *(C. civ. 1049 şi urm.)*.

---

[1] Să urmărească.
[2] Acte de executare.
[3] Urmărire.

Scanned with OKEN Scanner

Secţiunea II. Despre efectele fidejusiunii între debitor şi cauţionator (fidejusor)

Art. 1669. (1) Cauţionatorul ce a plătit are regres contra debitorului principal, atât când a garantat cu ştiinţa debitorului, cât şi pe neştiinţa lui.

(2) Regresul se întinde atât asupra capitalului, cât şi asupra dobânzilor şi a spezelor; cu toate acestea, garantul nu are regres decât pentru spezele făcute de dânsul după ce a notificat debitorului principal reclamaţia pornită asupra-i.

(3) Fidejusorul are regres şi pentru dobânda sumei ce a plătit, chiar când datoria nu produce dobândă, şi încă şi pentru daune-interese, dacă se cuvine.

(4) Cu toate acestea, dobânzile ce ar fi fost datorite creditorului nu vor merge în favoarea garantului decât din ziua în care s-a notificat plata *(C. civ. 1093, 1108, 1109, 1655, 1657, 1672, 1673).*

Art. 1670. Cauţionatorul ce a plătit datoria intră în dreptul ce avea creditorul contra datornicului *(C. civ. 1108).*

Art. 1671. Când sunt mai mulţi debitori principali solidari pentru una şi aceeaşi datorie, fidejusorul ce a garantat pentru ei toţi are regres în contra fiecăruia din ei pentru repetiţiunea sumei totale ce a plătit *(C. civ. 1039, 1053).*

Art. 1672. (1) Fidejusorul ce a plătit prima dată, nu are regres contra debitorului principal ce a plătit de-a doua oară; are însă acţiunea de repetiţiune contra creditorului.

(2) Când fidejusorul a plătit, fără să fi fost urmărit şi fără să fi înştiinţat pe datornicul principal, nu va avea nici un regres contra acestuia în cazul când în timpul plăţii, datornicul ar fi avut meziu [1] de a declara stinsă datoria sa; îi rămâne însă dreptul de a cere înapoi de la creditor banii daţi *(C. civ. 993, 1092).*

Art. 1673. Fidejusorul, şi fără a fi plătit, poate să reclame dezdăunare de la debitor:

1. când este urmărit în judecată pentru a plăti;

---

[1] Mijlocul.

Scanned with OKEN Scanner

2. când debitorul se află falit sau în stare de nesolvabilitate;

3. când debitorul s-a îndatorat de a-l libera de garanţie într-un termen determinat şi acesta a expirat;

4. când datoria a devenit exigibilă prin sosirea scadenţei stipulate;

5. după trecerea de 10 ani, când obligaţia principală nu are un termen determinat de scadenţă, întrucât însă obligaţia principală nu ar fi fost de aşa fel încât să nu poată a se stinge înaintea unui termen determinat, cum de exemplu tutela, ori întrucât nu s-a stipulat contrariul *(C. civ. 1022 şi urm., 1684).*

Notă: Cu privire la termenul prevăzut la pct. 5, a se vedea şi art. 3 alin. (1) şi art. 26 din Decretul nr. 167/1958 privitor la prescripţia extinctivă, republicat, *infra*, nr. 15.

Secţiunea III. Despre efectele fidejusiunii între mai mulţi garanţi

Art. 1674. (1) Când mai multe persoane au garantat pentru unul şi acelaşi debitor şi pentru una şi aceeaşi datorie, garantul ce a plătit datoria are regres contra celorlalţi garanţi pentru porţiunea ce priveşte pe fiecare.

(2) Cu toate acestea, nu are loc regresul decât când garantul a plătit în unul din cazurile arătate în articolul precedent *(C. civ. 1039, 1053, 1108, 1109, 1666).*

Capitolul III. Despre fidejusiunea legală şi cea judecătorească

Art. 1675. De câte ori o persoană este obligată de lege sau de judecător a da o garanţie, garantul ce se oferă trebuie să aibă condiţiile prescrise de art. 1659 şi 1660. Fidejusiunea judecătorească trebuie încă să poată fi supusă la constrângerea corporală *(C. civ. 541, 566, 718, 1364, 1806).*

Notă: 1. Ultima parte a art. 1675 privind sancţiunea constrângerii corporale a fost abrogată implicit, fiind incompatibilă cu ordinea constituţională din România.

2. Cu privire la fidejusiunea judiciară, a se vedea şi art. 392-396 din Codul de procedură civilă.

Scanned with OKEN Scanner

Art. 1676. Cel ce e dator să dea garanție, e liber să dea un amanet sau altă asigurare, care să se găsească suficientă pentru asigurarea creanței.

Art. 1677. Garantul judecătoresc nu poate cere discuția [1] averii debitorului principal *(C. civ. 1662 şi urm.)*.

Art. 1678. Cel ce s-a făcut garant numai pentru fidejusorul judecătoresc nu poate să ceară discuția [2] averii debitorului principal şi a fidejusorului *(C. civ. 1655, 1662)*.

Capitolul IV. Despre stingerea fidejusiunii

Art. 1679. Obligația ce naşte din fidejusiune se stinge prin acele cauze prin care se sting şi celelalte obligații *(C. civ. 1091 şi urm., 1137, 1142, 1148, 1155, 1873)*.

Art. 1680. Confuziunea urmată între datornicul principal şi fidejusorul său, prin erezirea [3] unuia de către altul, nu stinge acțiunea creditorului contra acelui ce a garantat pentru fidejusor *(C. civ. 653, 1154, 1655, 1678)*.

Art. 1681. Garantul se poate servi în contra creditorului de toate excepțiile datornicului principal inerente datoriei; însă nu-i poate opune acele ce sunt curat personale datornicului *(C. civ. 1047, 1142, 1148, 1155)*.

Art. 1682. Cauționatorul se liberează de garanția sa, când nu poate să intre în drepturile, privilegiile şi ipotecile creditorului din cauza acestuia *(C. civ. 1108, 1670)*.

Art. 1683. Dacă creditorul primeşte de bună voie un imobil sau alt lucru în plata datoriei principale, cauționatorul rămâne liberat, chiar când creditorul a fost evins din acel lucru.

Art. 1684. Prelungirea termenului acordat de creditor în favoarea datornicului principal nu liberează pe fidejusor de garanția sa, care poate în acest caz să urmărească pe debitor pentru plată *(C. civ. 1022 şi urm., 1673)*.

---

[1] Urmărirea.
[2] Urmărirea.
[3] Moştenirea.

Scanned with OKEN Scanner

Titlul. XV. Despre amanet

Notă: A se vedea, în ce priveşte ordinea de prioritate şi publicitatea amanetului, şi Legea nr. 99/1999 Titlul VI – *Regimul juridic al garanţiilor reale mobiliare*, cu modificările şi completările ulterioare, *infra*, nr. 6.
Potrivit art. 3 din Titlul VI al Legii nr. 99/1999: *„Dispoziţiile prezentului titlu referitoare la ordinea de prioritate şi la publicitatea garanţiilor reale mobiliare sunt aplicabile şi amanetului, astfel cum este reglementat În art. 1685- 1696 din Codul civil."*
Potrivit art. 102 alin. (1) din Titlul VI al Legii nr. 99/1999: *„Amanetul sau ipoteca asupra bunurilor care intră sub incidenţa prezentului titlu, constituite şi înregistrate înainte de data intrării în vigoare a prezentului titlu, rămân supuse dispoziţiilor legale existente la data constituirii lor."*

Art. 1685. Amanetul este un contract prin care datornicul remite creditorului său un lucru mobil spre siguranţa datoriei *(C. civ. 1591, 1676).*

Notă: 1. Există dispoziţii normative speciale care reglementează încheierea contractului de amanet, fără a obliga pe debitor să remită creditorului lucrul amanetat. A se vedea, în acest sens, Legea nr. 22/1969 privind angajarea gestionarilor şi constituirea de garanţii cu modificările ulterioare.

2. Părinţii sau tutorele nu pot face în mod valabil, fără încuviinţarea prealabilă a autorităţii tutelare, gajarea bunurilor minorului şi interzisului (art. 105, 129, 133 şi 147 Codul familiei).

Art. 1686. [1] (1) Amanetul dă creditorului dreptul de a fi plătit din lucrul amanetului, cu preferinţă înaintea altor creditori.

(2) Ca să rezulte preferinţă se cere un act înregistrat în regulă, ce să enunţe suma datorită, specia şi natura lucrurilor amanetate sau o descripţie de calitatea, greutatea şi măsura lor.

(3) Facerea unui act înscris şi înregistrat nu este neapărat decât când datoria trece peste 250 lei *(C. civ. 1690, 1722, 1730).*

Notă: Suma este exprimată în monedă veche. A se vedea, referitor la denominarea acestei sume, *Nota* de la art. 1191.

[1] Art. 1686 este reprodus astfel cum a fost modificat prin actele normative reproduse în nota de la art. 1191.

Scanned with OKEN Scanner

Art. 1687. Preferința arătată în articolul precedent nu se poate înființa în privința mobilelor necorporale, cum creanțele mobiliare, decât prin un act în regulă înregistrat și notificat debitorului creanței date în amanet.

Notă: A se vedea *Nota* de la Titlul XV.

Art. 1688. În toate cazurile însă, acest privilegiu nu subzistă asupra amanetului decât când s-a dat și a rămas în posesiunea creditorului sau unui al treilea ales de părți.

Notă: A se vedea *Nota* de la Titlul XV.

Art. 1689. (1) Creditorul, la caz de neplată, nu poate să dispună de amanet; are dreptul însă să ceară de la judecător ca amanetul să-i rămână lui, drept plată, și până la suma datoriei, cu ale ei dobânzi, de se cuvine, după o estimație făcută de experți, ori să se vânză la licitație.

(2) E nulă orice stipulație prin care creditorul s-ar autoriza sau a-și apropia amanetul sau a dispune de dânsul fără formalitățile sus-arătate *(C. civ. 5, 968, 1008, 1690).*

Art. 1690. Până la expropriațiunea [1] debitorului, de este să se facă, el rămâne proprietarul amanetului *(C. civ. 1591, 1730).*

Art. 1691. (1) Creditorul răspunde după regulile stabilite la titlul: *Despre contracte și obligații în genere,* de pierderea sau stricăciunea amanetului provenită din culpa sa.

(2) Asemenea și debitorul trebuie să întoarcă creditorului toate spezele utile și cele necesare făcute pentru conservarea amanetului *(C. civ. 991, 997, 1080, 1102, 1156, 1564, 1574, 1599, 1618, 1730).*

Art. 1692. (1) Dacă s-a dat drept amanet o creanță ce produce dobânzi, creditorul trebuie să țină în seamă aceste dobânzi asupra dobânzilor ce ar fi datorite.

(2) Dacă datoria, pentru a cărei siguranță s-a dat amanet o creanță, nu produce ea însăși dobânzi, atunci dobânzile creanței amanetate se țin în seamă asupra capitalului datoriei (C. civ. 1111).

---

[1] Executare silită, potrivit art. 1824-1836 C. civ.

Scanned with OKEN Scanner

Art. 1693. Dacă creditorul abuză de amanet, debitorul poate să ceară ca acel amanet să se pună sub sechestru.

Notă: Cu privire la sechestru, a se vedea dispoziţiile Capitolului IV din Cartea a VI-a a Codului de procedură civilă.

Art. 1694. (1) Debitorul nu poate pretinde restituţiunea amanetului decât după ce a plătit în întreg capitalul, dobânzile şi spezele datoriei pentru a cărei siguranţă s-a fost dat amanetul.

(2) Dacă acelaşi debitor ar fi făcut o altă datorie către acelaşi creditor după tradiţiunea amanetului, şi o asemenea datorie ar fi devenit exigibilă înainte de plata primei datorii, creditorul nu va putea fi constrâns să libereze amanetul mai înainte de a se fi plătit ambele creanţe, chiar când nu s-ar fi stipulat de a subordona amanetul la plata datoriei a doua *(C. civ. 1619).*

Art. 1695. (1) Amanetul este nedivizibil, deşi datoria este divizibilă, între erezii debitorului, ori între aceia ai creditorului.

(2) Eredele debitorului ce şi-a plătit partea sa de datorie, nu poate cere restituţiunea părţii sale de amanet atât timp cât datoria nu este plătită în întregul ei.

(3) Şi viceversa, eredele creditorului care şi-a primit partea sa de datorie, nu poate să restituie amanetul cu dăunarea coerezilor săi încă neplătiţi *(C. civ. 774, 786, 1057 şi urm.).*

Art. 1696. Dispoziţiile precedente nu se aplică în materie de comerţ, nici la casele de împrumut pe amanet, în privinţa cărora se va urma după legile şi regulamentele relative la dânsele.

Titlul XVI. Despre antichreză [1)]

Art. 1697-1703. [2)] *Abrogate.*

[1)] Contract prin care se cedează creditorului venitul unui bun imobil aparţinând debitorului.

[2)] Art. 1697-1703 au fost abrogate prin art. 4 al Legii contra cametei din 2 aprilie 1931. Dintr-o inadvertenţă, aceste articole au fost abrogate şi prin art. 13 al Legii din 5 mai 1938 pentru stabilirea dobânzilor şi înlăturarea cametei.

Scanned with OKEN Scanner

Titlul XVII. Despre tranzacţie

Art. 1704. Tranzacţia este un contract prin care părţile termină un proces început sau preîntâmpină un proces ce poate să nască *(C. civ. 943, 945, 947, 1179)*.

Notă: Cu privire la tranzacţiile prin care părţile termină un proces început, a se vedea Codul de procedură civilă, art. 271-273.

Art. 1705. Tranzacţia trebuie să fie constatată prin act scris *(C. civ. 1191, 1197)*.

Art. 1706. (1) Tranzacţie pot face numai acei ce pot dispune de obiectul cuprins în ea.

(2) Acei ce nu pot însă dispune de obiectul cuprins în tranzacţie, nu pot transige decât în formele stabilite de legi speciale *(C. civ. 946 şi urm., 1307)*.

Notă: A se vedea şi art. 105, 129, 133 şi 147 din Codul familiei.

Art. 1707. Se poate transige asupra unei acţiuni civile ce derivă din o infracţiune.

Art. 1708. În tranzacţie se poate stipula o penalitate contra celui ce nu se va ţine de dânsa *(C. civ. 1066)*.

Art. 1709. Tranzacţiile se mărginesc numai la obiectul lor; renunţarea, făcută în toate pretenţiile şi acţiunile, cuprinde numai ceea ce se reportă la pricinile, asupra cărora a urmat tranzacţie *(C. civ. 984, 1710, 1716)*.

Art. 1710. Tranzacţia nu se întinde decât asupra pricinilor de care tratează, fie intenţia părţilor manifestată prin expresii speciale sau generale, ori rezulte ea ca o consecinţă necesară din ceea ce s-a expres [1].

Art. 1711. Tranzacţiile au între părţile contractante puterea unei sentinţe neapelabile [2] *(C. civ. 1200, 1201)*.

Art. 1712. Este admisibilă acţiunea de nulitate contra unei tranzacţii, pentru eroarea asupra persoanei sau obiectului în proces *(C. civ. 953 şi urm., 1716, 1717, 1900)*.

---

[1] Exprimat.

[2] Hotărâre judecătorească definitivă.

Scanned with OKEN Scanner

Art. 1713. Asemenea se poate ataca tranzacţia făcută spre executarea unui titlu nul, afară numai când părţile ar fi tratat expres despre nulitate *(C. civ. 954, 966, 1167, 1190).*

Art. 1714. Tranzacţia făcută pe documente dovedite în urmă de false este nulă *(C. civ. 966).*

Art. 1715. (1) E asemenea nulă tranzacţia asupra unui proces finit prin sentinţă neapelabilă, despre care părţile sau una din ele n-aveau cunoştinţă.

(2) Când sentinţa necunoscută părţilor ar fi încă apelabilă, tranzacţia va fi validă *(C. civ. 954, 966, 1201, 1712).*

Art. 1716. (1) Când părţile au transigeat în genere asupra tuturor afacerilor ce ar putea să existe între dânsele, documentele ce le-ar fi fost necunoscute lor în timpul tranzacţiei şi care s-ar fi descoperit în urmă nu constituie un titlu de anularea tranzacţiei, afară numai atunci când ar fi fost ascunse prin fapta uneia din părţile contractante.

(2) Însă tranzacţia va fi nulă, când ea nu ar cuprinde decât un singur obiect şi s-ar dovedi, din documentele în urmă descoperite, că una din părţi nu avea nici un drept asupra acelui obiect *(C. civ. 998, 1714).*

Art. 1717. Învederata greşeală în socoteli, urmată la facerea tranzacţiei, nu păgubeşte pe nici una din părţi, şi trebuie să se repare *(C. civ. 1712).*

Scanned with OKEN Scanner

Titlul XVIII. Despre privilegii şi ipoteci

Capitolul I. Dispoziţii generale

Art. 1718. Oricine este obligat personal este ţinut de a îndeplini îndatoririle sale cu toate bunurile sale, mobile şi imobile, prezente şi viitoare *(C. civ. 1719, 1824, 1826, 1828, 1831).*

Notă: Referitor la constituţionalitatea art. 1718 Cod civil, prin raportare la dispoziţiile art. 44 alin. (2) şi art. 136 alin. (5) din Constituţie, Curtea Constituţională s-a pronunţat în sensul că această dispoziţie constituie o limitare necesară a dreptului de proprietate, în concordanţă cu prevederile art. 44 alin. (1) din Legea fundamentală, limitare impusă pentru asigurarea securităţii circuitului civil, care ar fi esenţial afectat dacă realizarea dreptului creditorului ar deveni dependentă exclusiv de bunul plac al debitorului.

Art. 1719. Bunurile unui debitor servesc spre asigurarea comună a creditorilor săi, şi preţul lor se împarte între ei prin analogie [1], afară de cazul când există între creditori cauze legitime de preferinţă *(C. civ. 974 şi urm., 1720, 1721, 1824 şi urm.).*

Art. 1720. Cauzele legitime de preferinţă sunt privilegiile şi ipotecile *(C. civ. 1685, 1722 şi urm., 1746 şi urm.).*

Art. 1721. (1) Când un imobil, recolte, sau alte bunuri mobile vor fi fost asigurate în contra incendiului, sau în contra oricărui alt caz fortuit, suma ce se va datora de către asigurător va trebui, dacă nu va fi fost cheltuită în reparaţia obiectului asigurat, să fie afectată la plata creanţelor privilegiate şi ipotecare, după rangul fiecăreia din ele.

(2) Asemenea se va urma şi cu orice despăgubire va fi datorită de către o a treia persoană, pentru pierderea totală sau deteriorarea obiectului însărcinat de un privilegiu sau ipotecă.

Capitolul II. Despre privilegii

Art. 1722. Privilegiul este un drept, ce dă unui creditor calitatea creanţei sale de a fi preferit celorlalţi creditori, fie chiar ipotecari *(C. civ. 1685, 1723 şi urm.).*

[1] Proporţional cu valoarea creanţelor respective.

Scanned with OKEN Scanner

Notă: A se vedea şi art. 4 din Legea nr. 190/1999 privind creditul ipotecar pentru investiţii imobiliare, cu modificările ulterioare, potrivit căruia *„Dispoziţiile art. 1722 din Codul civil se aplică numai în cazul în care formalităţile de publicitate prevăzute de lege au fost îndeplinite înainte de înscrierea ipotecii constituite în condiţiile prezentei legi."*

Art. 1723. Între creditorii privilegiaţi, preferinţa se regulează după diferitele calităţi ale privilegiilor *(C. civ. 1729).*

Art. 1724. Creditorii privilegiaţi, care au acelaşi rang, au deopotrivă drept la plată.

Art. 1725. (1) Privilegiile tezaurului public [1] şi ordinea în care se exercită ele sunt regulate prin legi speciale.

(2) Tezaurul public nu poate obţine un privilegiu în contra drepturilor persoanelor al treilea dobândite mai înainte.

Notă: Referitor la ordinea de preferinţă în executarea creanţelor fiscale, a se vedea Codul de procedură fiscală, republicat, cu modificările şi completările ulterioare, precum şi art. 98 din Titlul VI – *Regimul juridic al garanţiilor reale mobiliare* al Legii nr. 99/1999 privind unele măsuri pentru accelerarea reformei economice, cu modificările ulterioare.

Art. 1726. Privilegiile pot fi atât asupra mobilelor, cât şi asupra imobilelor.

Secţiunea I. Despre privilegiile care se întind asupra mobilelor şi imobilelor

Art. 1727. Cheltuielile de judecată sunt privilegiate atât asupra mobilelor, cât şi asupra imobilelor, în privinţa tuturor creditorilor în interesul cărora au fost făcute *(C. civ. 1729, 1731, 1737).*

Secţiunea II. Despre privilegii asupra mobilelor

Art. 1728. Privilegiile sunt sau generale, sau speciale asupra unor mobile.

Notă: A se vedea şi art. 36 din Titlul VI – *Regimul juridic al garanţiilor reale mobiliare* al Legii nr. 99/1999 privind unele măsuri pentru accelerarea reformei economice, cu modificările ulterioare, *infra*, nr. 6.

[1] Privilegiile creanţelor statului.

Scanned with OKEN Scanner

§1. Despre privilegii generale asupra mobilelor

Art. 1729. (1) Creanţele privilegiate asupra tuturor mobilelor sunt cele mai jos arătate, şi se exercită în ordinea următoare:

1. cheltuielile de judecată făcute în interesul comun al creditorilor;
2. cheltuielile îngropării în raport cu condiţia şi starea defunctului;
3. cheltuielile boalei celei de pe urmă făcute în curs de un an;
4. salariile oamenilor de serviciu pentru un an trecut şi restul datoriei din anul curent;

salariul de 6 luni al calfelor de prăvălie şi salariul pe o lună al lucrătorilor cu ziua;

5. preţul obiectelor de subsistenţă date debitorului şi familiei sale în curs de şase luni.

(2) Când valoarea imobilelor n-a fost absorbită de creanţele privilegiate şi ipotecare, parte din preţul lor ce mai rămâne se va afecta cu preferinţă la plata creanţelor arătate prin prezentul articol *(C. civ. 472 şi urm., 1370, 1739)*.

Notă: A se vedea, referitor la ordinea de preferinţă, şi art. 563 din Codul de procedură civilă, cu modificările ulterioare, art. 170-171 din Codul de procedură fiscală, republicat, precum şi art. 123 din Legea nr. 85/2006 privind procedura insolvenţei.

§2. Despre privilegii asupra oarecăror mobile

Art. 1730. Creanţele privilegiate asupra oarecăror mobile sunt:

1. Chiriile şi arenzile. Când contractul este autentic sau are o dată certă, proprietarul are privilegiul pentru toată chiria sau arenda pe anul curent, precum şi pe tot timpul ce rămâne a curge până la expirarea contractului.

Când contractul nu e autentic, sau nu are dată certă, proprietarul are privilegiul numai pentru chiria sau arenda pe anul curent şi pe anul viitor.

În cazul dintâi, dacă prin contractul de arendare sau închiriere nu va fi fost expres prohibită subarendarea sau subînchirierea, ceilalţi creditori ai debitorului pot reînchiria casa sau rearenda moşia pentru timpul ce mai rămâne a curge după contract; dar sunt obligaţi de a plăti proprietarului tot ce-i este datorit.

Obiectele asupra cărora se exercită privilegiul sunt:

Pentru casă, toate mobilele din ea.

Pentru moşie, toată recolta anului curent, precum şi tot ce serveşte la exploatarea moşiei.

Scanned with OKEN Scanner

Acelaşi privilegiu are loc pentru reparaţiile locative şi pentru tot ce priveşte execuţia contractului.

Proprietarul poate sechestra mobilele care se află în casa sa sau pe moşia sa, când ele au fost duse în alt loc, fără consimţământul său, şi proprietarul conservă privilegiul său pe aceste mobile, întrucât timp le-a revendicat; adică, când sunt în chestiune mobilele unei moşii, dacă a făcut cererea sa în termen de 40 zile, şi când sunt în chestiune mobilele unei case, în termen de 15 zile.

2. Sumele datorite pentru semînţe sau pentru cheltuiala recoltei anului curent, asupra preţului acestei recolte, şi sumele datorite pentru instrumente de exploatăţiune, pe preţul acestor instrumente; în ambele aceste cazuri, cu preferinţă chiar înaintea proprietarului moşiei pentru privilegiul arendei.

3. Creanţa pe amanetul ce este în posesiunea creditorului.

4. Cheltuielile făcute pentru conservarea lucrului.

5. Preţul pentru lucruri mobile neplătite, dacă se află încă în posesiunea debitorului, chiar şi în cazul când a cumpărat cu termen de plată.

Dacă vânzarea s-a făcut fără termen de plată, vânzătorul poate chiar să revendice obiectele vândute, pe cât timp se află în posesiunea cumpărătorului, şi poate să împiedice revinderea acelor lucruri, dacă însă s-a făcut cererea sa în termen de opt zile după trădarea [1] lucrurilor, şi dacă lucrurile se află încă tot în starea în care se găseau la timpul trădării lor.

Pierderea acţiunii de revendicare aduce cu sine şi pierderea acţiunii rezolutorie a contractului vânzării, în privinţa celorlalţi creditori.

6. Creanţele ce are un hangiu, în această calitate, asupra efectelor [2] voiajorilor, ce se află în ospătăria sa.

7. Creanţa cheltuielilor de transport şi a cheltuielilor accesorii asupra lucrului transportat, întrucât timp acela ce l-a transportat, îl are în posesiunea sa, şi în cele 24 ore ce vor urma trădării lucrului la destinatarul său, dacă acesta din urmă a conservat posesiunea lucrului.

8. Creanţele rezultând din abuzuri şi prevaricaţiuni [3] ale funcţionarilor publici, în exerciţiul funcţiunii lor, asupra cauţionamentului lor, precum şi asupra dobânzilor ce ar fi produs acel cauţionament *(C. civ. 991, 1080, 1361, 1429 şi urm., 1473 şi urm., 1574, 1618, 1623, 1685 şi urm., 1691).*

---

[1] Predarea.

[2] Lucruri.

[3] Pagube de care funcţionarul de stat se face culpabil în exerciţiul funcţiunii.

Scanned with OKEN Scanner

Notă: Art. 1730 pct. 8 a devenit inaplicabil prin abrogarea de către Decretul nr. 23/1951 a Legii din 31 iulie 1929 asupra contabilității publice și asupra controlului bugetului și patrimoniului public, care, prin art. 15, reglementa obligația mânuitorilor de bani și materiale publice de a depune garanții. A se vedea, în prezent, și art. 10 și urm. din Legea nr. 22/1969 privind angajarea gestionarilor, constituirea de garanții și răspunderea în legătură cu gestionarea bunurilor, cu modificările și completările ulterioare.

§3. Despre rangul privilegiilor asupra mobilelor, la caz de concurs între ele

Art. 1731. Cheltuielile de judecată vin înaintea tuturor creanțelor în interesul cărora au fost făcute *(C. civ. 1727, 1729).*

Art. 1732. (1) Cheltuielile făcute pentru conservarea lucrului trec înaintea privilegiilor anterioare.

(2) Ele trec în toate cazurile, chiar înaintea privilegiilor cuprinse la numerele 3, 4 și 5 ale articolului 1729 *(C. civ. 1730 pct. 4).*

Art. 1733. (1) Creditorul amanetar, hangiul și cărăușul sunt preferați vânzătorului unui obiect mobiliar, care le servește de siguranță, afară de cazul când ei, primind lucrul, au știut că prețul era încă datorit.

(2) Privilegiul vânzătorului nu se exercită decât după acel al proprietarului casei sau moșiei, afară de cazul când vânzătorul, la transportarea lucrurilor la locurile închiriate, a făcut cunoscut proprietarului că prețul încă nu i s-a plătit *(C. civ. 1685, 1730).*

Art. 1734. Sumele datorite pentru semințe sau pentru cheltuielile recoltei de peste an se plătesc din prețul acestei recolte, și sumele datorite pentru ustensile, care servesc la exploatarea moșiei, din prețul acestor ustensile, cu preferință în ambele aceste cazuri înaintea privilegiului proprietarului moșiei *(C. civ. 1730 pct. 2).*

Art. 1735. Privilegiul cheltuielilor de îngropare trece înaintea tuturor celorlalte privilegii *(C. civ. 1729 pct. 2).*

Art. 1736. Celelalte privilegii generale sunt primate de către privilegiile speciale *(C. civ. 1729, 1730).*

Scanned with OKEN Scanner

Secţiunea III. Despre privilegii asupra imobilelor

Art. 1737. Creditorii privilegiaţi asupra imobilelor sunt:

1. Vânzătorul pe imobilul vândut, pentru plata preţului. Dacă s-au făcut mai multe vânzări succesive, pentru care a rămas datorit preţul în total sau în parte, întâiul vânzător se preferă celui de-al doilea, cel de-al doilea celui de-al treilea şi aşa înainte.

2. Acei ce au dat banii care au servit la achiziţia unui imobil. Trebuie însă să fie constatat într-un mod autentic, prin actul de împrumutare, că suma era destinată a fi întrebuinţată la aceasta; asemenea trebuie să fie constatat prin chitanţa vânzătorului că plata preţului s-a făcut cu banii împrumutaţi.

3. Coerezii, asupra imobilelor succesiunii, pentru garanţia împărţelii făcute între ei şi a sumelor cu care a rămas dator unul către altul.

4. Arhitecţii, antreprenorii, pietrarii şi alţi lucrători întrebuinţaţi pentru a zidi, a reconstrui, sau a repara edificii, canaluri sau alte opere, cu condiţia însă ca prealabilmente să se fi încheiat un proces-verbal de către un expert numit de judecătoria în a cărei rază teritorială sunt situate edificiile, constatator stării şi felului lucrărilor ce proprietarul va declara că are de gând a face şi numai în cazul când acele lucrări ar fi fost primite cel mult în curs de şase luni, după terminarea lor, de către expert asemenea numit de judecătorie. Dar privilegiul acesta nu poate trece niciodată peste valorile constatate prin al doilea proces-verbal, ci se va reduce la adaosul de valoare ce va fi existând la epoca alienării imobilului, ca rezultat al lucrărilor executate.

5. Acei ce au împrumutat bani pentru a indemniza pe lucrători, se bucură de acelaşi privilegiu, însă numai în cazul când întrebuinţarea acelor bani va fi constatată într-un mod autentic prin actul de împrumutare, şi prin chitanţa lucrătorilor, în modul în care s-a vorbit mai sus, despre acei care au împrumutat bani pentru achiziţia unui imobil *(C. civ. 742, 787, 1107, 1361, 1483 şi urm., 1742).*

Notă: A se vedea, în legătură cu imobilele înscrise în cartea funciară, dispoziţiile art. 26 alin. (4) lit. c) din Legea nr. 7/1996 a cadastrului şi a publicităţii imobiliare, republicată, *infra*, nr. 7.

Scanned with OKEN Scanner

Secţiunea IV. Cum se conservă privilegiile

Notă: Dispoziţiile art. 1738-1745 au fost implicit modificate prin Legea nr. 7/1996 a cadastrului şi a publicităţii imobiliare, în sensul că, în prezent, conservarea privilegiilor se realizează prin înscrierea în cartea funciară.

Art. 1738. [1] Între creditori, privilegiile nu produc nici un efect, în privinţa imobilelor, decât atunci când ele s-au adus la cunoştinţă publică, prin inscripţie, şi numai de la data acelei inscripţii în registrele judecătoriilor, destinate pentru aceasta, după modelul determinat de lege, afară de singurele excepţii ce urmează *(C. civ. 1739 şi urm., 1745, 1780 şi urm., 1816 şi urm.)*.

Art. 1739. Sunt scutite de formalitatea inscripţiei, creanţele arătate la art. 1729.

Art. 1740. Vânzătorul privilegiat conservă privilegiul său prin transcripţia titlului care a transferat proprietatea cumpărătorului, şi care titlu constată că i se datoreşte întregul preţ sau parte din el; asemenea şi acela care a dat bani pentru cumpărarea unui imobil, conform alineatului 2 de la art. 1737, conservă privilegiul său prin transcripţia titlului care constată destinaţia împrumutării şi trecerea asupra sa a tuturor drepturilor vânzătorului *(C. civ. 818, 1107, 1361, 1801, 1802, 1816)*.

Art. 1741. Coeredele sau copărtaşul la o împărţeală conservă privilegiul său asupra bunurilor cuprinse în fiecare lot, sau asupra lucrului pus în licitaţie, pentru tot ce are drept a reclama în această calitate, prin inscripţia acestui privilegiu în termen de 60 zile socotite de la data actului de împărţeală sau de la data adjudecării prin licitaţie; în cursul acestui timp nici o ipotecă nu poate fi constituită în prejudiciul coeredelui sau copărtaşului creditor, asupra nici unui bun care se găseşte cuprins în masa comună *(C. civ. 742 şi urm., 1388, 1737)*.

Art. 1742. Arhitecţii, antreprenorii, pietrarii şi alţi lucrători întrebuinţaţi pentru a zidi, a reconstrui sau a repara edificii, canaluri sau alte opere, şi acei care au împrumutat, pentru a indemniza pe persoanele de mai sus, cu bani a căror întrebuinţare se constată conform alineatului 5 de la articolul 1737, conservă privilegiul lor prin inscripţia proceselor-verbale ale experţilor, menţionate la alineatul 4 al articolului 1737.

[1] Art. 1738 este reprodus astfel cum a fost modificat prin Decretul nr. 378/1960.

Scanned with OKEN Scanner

Art. 1743. (1) Creditorii şi legatarii, care cer separaţia patrimoniului defunctului, conservă privilegiul lor asupra imobilelor succesiunii în faţa creditorilor erezilor sau reprezentanţilor defunctului prin inscripţia acestui privilegiu, în termen de şase luni de la data deschiderii succesiunii.

(2) Înaintea expirării acestui termen, nici o ipotecă stabilită de către erezii sau reprezentanţii defunctului asupra acelor bunuri spre prejudiciul creditorilor sau legatarilor succesiunii nu poate avea efect.

Art. 1744. Cesionarii acestor diverse creanţe privilegiate exercită întru toate aceleaşi drepturi, care le aveau şi acei ce le-au cedat aceste creanţe *(C. civ. 1391 şi urm.)*.

Notă: A se vedea şi art. 71-74 din Decretul-lege nr. 115/1938 pentru unificarea dispoziţiilor privitoare la cărţile funciare, cu modificările ulterioare, precum şi, în legătură cu aplicabilitatea acestuia, Legea nr. 7/1996 a cadastrului şi publicităţii imobiliare, republicată, art. 69 alin. (2).

Art. 1745. Toate creanţele privilegiate supuse la formalitatea inscripţiei, în privinţa cărora nu s-ar fi îndeplinit condiţiile prescrise pentru conservarea privilegiului, nu încetează cu toate acestea de a fi creanţe ipotecare; însă ipoteca, în privinţa tuturor persoanelor al treilea, nu datează decât de la epoca inscripţiilor care vor trebui făcute, după cum mai jos se va arăta *(C. civ. 1778, 1779, 1780 şi urm.)*.

Capitolul III. Despre ipoteci

Art. 1746. (1) Ipoteca este un drept real asupra imobilelor afectate la plata unei obligaţii.

(2) Ipoteca este din natura ei nedivizibilă şi subzistă în întregimea ei asupra tuturor imobilelor afectate, asupra fiecărui şi asupra fiecărei porţiuni din aceste imobile.

(3) Dreptul de ipotecă se conservă asupra imobilelor în orice mână va trece *(C. civ. 1057, 1062, 1719, 1790 şi urm.)*.

Art. 1747. Dreptul de ipotecă nu se poate constitui decât în cazurile şi cu formele prescrise de lege.

Scanned with OKEN Scanner

Art. 1748. Ipoteca este sau legală sau convenţională *(C. civ. 1749, 1753, 1769).*

Art. 1749. (1) Ipoteca legală este aceea care ia naştere în virtutea unei dispoziţii speciale a legii.

(2) Ipoteca convenţională este aceea care ia naştere din convenţia părţilor, cu formele prescrise de lege.

Art. 1750. Se pot ipoteca:

1. imobilele care sunt în comerţ [1], cu accesoriile lor, ce după lege se privesc ca imobile;

2. uzufructul asupra acestor imobile şi accesorii *(C. civ. 462, 471, 488, 517, 963, 1777).*

Art. 1751. Mobilele nu pot fi ipotecate *(C. civ. 472 şi urm., 1909).*

Art. 1752. Nu se aduce nici o modificare prin acest codice dispoziţiilor legale maritime, în privinţa navelor şi bastimentelor de mare.

Secţiunea I. Despre ipotecile legale

Art. 1753. Drepturile şi creanţele care se asigură de lege prin o ipotecă sunt:

1. ale femeilor măritate asupra bunurilor bărbatului;

2. ale minorilor şi interzişilor asupra bunurilor tutorelui;

3. ale statului, ale comunelor şi stabilimentelor publice asupra bunurilor perceptorilor şi administratorilor contabili *(C. civ. 902 alin. 2, 1725).*

Notă: 1. Dispoziţia art. 1753 pct. 1 a fost implicit abrogată drept urmare a abrogării art. 1223-1293 din Codul civil prin art. 49 al Decretului nr. 32/1954 pentru punerea în aplicare a Codului familiei şi a Decretului privitor la persoanele fizice şi persoanele juridice.

2. Dispoziţia art. 1753 pct. 2 a fost abrogată prin art. 20 al Decretului nr. 32/1954.

3. Termenii folosiţi în 1753 pct. 3 nu mai sunt în concordanţă cu denumirile legale în vigoare. Înţelesul şi aplicarea cazului de ipotecă legală prevăzută de acest text trebuie să fie încadrate în prezent în sistemul garanţiilor prevăzute pentru gestionari de Legea nr. 22/1969 privind angajarea gestionarilor, constituirea de garanţii şi răspunderea în legătură cu gestionarea bunurilor. Pentru alte cazuri de ipoteci legale, a se vedea *Nota* de la art. 1768.

[1] În circuitul civil.

Scanned with OKEN Scanner

§1. Despre siguranţele femeilor măritate

Art. 1754-1761. [1] *Abrogate.*

§2. Despre garanţiile ce sunt obligaţi a da tutorii în interesele minorilor şi interzişilor

Art. 1762-1767. [2] *Abrogate.*

§3. Despre garanţiile ce sunt obligaţi a da statului, comunelor şi stabilimentelor publice, perceptorii şi administratorii contabili

Art. 1768. Ipoteca legală a statului, a comunelor şi a stabilimentelor publice asupra bunurilor perceptorilor şi administratorilor publici, nu se poate stabili decât asupra bunurilor prezente, iar nu şi a celor viitoare *(C. civ. 1725, 1753 pct. 3).*

Notă: Cu privire la ipotecile legale, a se vedea şi: art. 902 din Codul civil; art. 166 alin. (3) din Codul de procedură penală, republicat, cu modificările şi completările ulterioare; art. 154 din Codul de procedură fiscală, republicat, cu modificările şi completările ulterioare; art. 10 şi urm. din Legea nr. 22/1969 privind angajarea gestionarilor, constituirea de garanţii şi răspunderea în legătură cu gestionarea bunurilor, cu modificările şi completările ulterioare; art. 12 din Decret-lege nr. 61/1990 privind vânzarea de locuinţe construite din fondurile statului către populaţie; art. 15 din Legea nr. 85/1992 privind vânzarea de locuinţe şi spaţii cu altă destinaţie construite din fondurile statului şi din fondurile unităţilor economice sau bugetare de stat, republicată; art. 18 din Legea locuinţei nr. 114/1996, republicată; Legea nr. 190/1999 privind creditul ipotecar pentru investiţii imobiliare, cu modificările şi completările ulterioare.

Secţiunea II. Despre ipotecile convenţionale

Art. 1769. Cine are capacitatea de a înstrăina un imobil, poate a-l şi ipoteca *(C. civ. 946, 948, 1306, 1536, 1658, 1770).*

---

[1] Art. 1754-1761 au fost abrogate implicit drept urmare a abrogării art. 1223-1293 privind regimul dotal, prin art. 49 al Decretului nr. 32/1954 pentru punerea în aplicare a Codului familiei şi a Decretului privitor la persoanele fizice şi persoanele juridice.

[2] Art. 1762-1767 au fost prin art. 20 al Decretului nr. 32/1954 pentru punerea în aplicare a Codului familiei şi a Decretului privitor la persoanele fizice şi persoanele juridice

Scanned with OKEN Scanner

Art. 1770. Acei care au asupra unui imobil un drept suspens prin o condiţie, sau rezolubil în oarecare cazuri, sau supus la o acţiune de resciziune, nu pot consimţi decât o ipotecă supusă aceloraşi condiţii sau aceloraşi resciziuni *(C. civ. 769, 786, 855, 1017, 1019, 1365, 1776, 1781, 1782, 1783).*

Notă: A se vedea şi art. 31 din Legea nr. 7/1996 a cadastrului şi publicităţii imobiliare, republicată, *infra*, nr. 7.

Art. 1771. Bunurile minorilor şi ale interzişilor nu pot fi ipotecate decât pentru cauzele şi cu formele prescrise de legi *(C. civ. 1753).*

Notă: A se vedea şi art. 105, 129 şi 147 din Codul familiei.

Art. 1772. Ipoteca convenţională nu va putea fi constituită decât prin act autentic.

Art. 1773. [1] (1) Ipotecile consimţite în ţară străină nu pot avea efect în România decât după ce actele prin care s-a consimţit ipoteca, se vor fi vizat de judecătorul de la judecătoria situaţiunii bunurilor şi se va fi luat în inscripţie.

(2) Acest notar va verifica dacă actele de constituirea ipotecii unesc toate condiţiile cerute de legile locului unde s-au făcut spre a fi autentice.

Notă: A se vedea şi art. 48 din Legea nr. 7/1996 a cadastrului şi publicităţii imobiliare, republicată, *infra*, nr. 7.

Art. 1774. Ipoteca convenţională nu este valabilă dacă, prin actul de constituire al ipotecii, nu se specifică anume natura şi situaţia fiecărui imobil al debitorului, asupra cărui se consimte ipoteca creanţei *(C. civ. 965).*

Art. 1775. Bunurile viitoare ale debitorului nu pot fi obiectul unei ipoteci.

Notă: A se vedea şi art. 3^1 din Legea nr. 190/1999 privind creditul ipotecar pentru investiţii imobiliare, cu modificările ulterioare, potrivit căruia: *„Art. 3^1. (1) Prevederile art. 1775 din Codul civil nu se aplică ipotecilor*

[1] Art. 1773 este reprodus astfel cum a fost modificat prin Decretul nr. 378/1960.

Scanned with OKEN Scanner

constituite pentru garantarea creditelor ipotecare pentru investiţii imobiliare acordate în condiţiile prezentei legi.
(2) Ipoteca constituită în condiţiile prezentei legi asupra unui bun viitor se intabulează în cartea funciară dacă, în prealabil, a fost notată autorizaţia de construcţie.
(3) Rangul unei ipoteci asupra unei construcţii viitoare va fi determinat de momentul înscrierii sale în cartea funciară.
(4) Dacă ipoteca se constituie doar asupra construcţiei, iar nu şi asupra terenului aferent acesteia, în condiţiile existenţei unui drept de superficie legal constituit, obiectul ipotecii îl constituie respectivul drept de superficie, respectiv dreptul de proprietate asupra construcţiei, precum şi dreptul de folosinţă asupra terenului pe care se află construcţia.
(5) Obiectul ipotecii cuprinde şi servitutile existente asupra imobilului ipotecat."
A se vedea, de asemenea, art. 55 alin. (3) din Legea nr. 7/1996 a cadastrului şi publicităţii imobiliare, republicată, referitor la înscrierea ipotecii asupra unui bun viitor, *infra*, nr. 7.

Art. 1776. (1) Ipoteca convenţională nu poate fi valabilă decât atunci când suma, pentru care ipoteca este constituită, va fi determinată prin act.

(2) Dacă creanţa este condiţională se va menţiona condiţia în inscripţie *(C. civ. 1770,. 1781, 1782, 1783).*

Art. 1777. Ipoteca se întinde asupra tuturor ameliorăţiilor survenite în urma constituirii imobilului ipotecat *(C. civ. 482, 488, 1750).*

Notă: A se vedea şi art. 35 alin. (2) din Legea nr. 99/1999 Titlul VI – *Regimul juridic al garanţiilor reale mobiliare*, cu modificările ulterioare, *infra*, nr. 6.

Secţiunea III. Despre rangul ipotecilor între ele

Notă: Dispoziţiile art. 1778-1779 au fost abrogate implicit prin art. 69 alin. (4) din Legea nr. 7/1996 a cadastrului şi publicităţii imobiliare, fiind înlocuite de prevederile art. 25, art. 27, art. 30, art. 41 şi art. 47 alin. (4) din Legea nr. 7/1996, republicată.

Art. 1778. Între creditori, ipoteca, fie legală, fie convenţională, nu are rang decât din ziua inscripţiei sale în registre *(C. civ. 1738, 1745, 1780).*

Scanned with OKEN Scanner

Art. 1779. Ipotecile înscrise în registre în aceeaşi zi au acelaşi rang *(C. civ. 1778, 1779, 1820, 1887, 1888).*

Capitolul IV. Despre modul inscripţiei privilegiilor şi ipotecilor

Notă: 1. Dispoziţiile cuprinse în art. 1780-1787 referitoare la procedura de înscriere în cartea funciară au fost abrogate implicit prin art. 69 alin. (4) din Legea nr. 7/1996 a cadastrului şi a publicităţii imobiliare, republicată, în prezent această procedură fiind reglementată prin art. 47-55 din Legea nr. 7/1996, republicată, *infra*, nr. 7.

2. Dispoziţiile art. 1780-1784, art. 1786 şi art. 1787 nu au fost aplicabile imobilelor supuse regimului de carte funciară sau de publicitate funciară reglementat de Decretul-lege nr. 115/1938 pentru unificarea dispoziţiunilor privitoare la cărţile funciare (art. 110-114) sau de Legea nr. 242/1947 pentru transformarea cărţilor funciare provizorii în cărţi de publicitate funciară (art. 33-35, coroborat cu art. 38).

Art. 1780. (1) Inscripţiile se fac la judecătoria în a cărei rază teritorială sunt situate bunurile ipotecate.

(2) Drepturile de privilegii şi ipoteci care nu s-ar fi înscris înaintea morţii debitorului, nu vor mai putea fi înscrise decât în termen de trei luni de la deschiderea succesiunii.

(3) Inscripţiile nu vor produce nici un efect când vor fi fost luate în intervalul de timp în cursul cărui actele făcute înaintea deschiderii falimentelor sunt declarate de lege nule *(C. civ. 704, 1738, 1743, 1778, 1779, 1790).*

Art. 1781. Spre a opera inscripţia, creditorul şi debitorul, în persoană sau prin mandatari cu procuri autentice, vor prezenta judecătorului, actul autentic al convenţiei prin care se constituie ipoteca. Totodată, creditorul va face şi alegere de domiciliu la vreun loc din raza teritorială a judecătoriei *(C. civ. 1004, 1740, 1753, 1770, 1774, 1775, 1776, 1784, 1816, 1820).*

Art. 1782. Judecătorul găsind actul învestit cu toate formele cerute de lege pentru inscripţie, va ordona inscripţia sa, după care se va certifica, pe actul original, data şi numărul de ordine sub care s-a înscris în registru *(C. civ. 1780).*

Scanned with OKEN Scanner

Art. 1783. În toate cazurile de inscripţie a unei ipoteci legale sau a unui privilegiu, este destul ca creditorul sau mandatarul său singur să se prezinte înaintea judecătorului şi să ceară inscripţia ipotecii sau a privilegiului său, în virtutea titlului din care decurge acea ipotecă sau acel privilegiu *(C. civ. 1753)*.

Art. 1784. Inscripţiile asupra bunurilor unei persoane moarte pot fi cerute numai de creditori.

Art. 1785. Creditorul privilegiat sau ipotecar, înscris pentru un capital sau pentru o rendită care produce interese, are drept ca interesele datorite pe trei ani să aibă acelaşi rang ca şi capitalul, fără prejudiciul inscripţiilor ce poate lua pentru interese după trei ani, şi care vor avea rang din ziua inscripţiei lor.

Notă: 1. Art. 1785 se referă prin termenul „*interese*" atât la dobânzile capitalului, cât şi la sumele datorate în temeiul contractului de rendită.

2. A se vedea şi art. 3 alin. (1) din Legea nr. 190/1999 privind creditul ipotecar pentru investiţii imobiliare, cu modificările ulterioare, potrivit căruia: „*Ipoteca constituită pentru garantarea creditului ipotecar pentru investiţii imobiliare durează până la rambursarea integrală a tuturor sumelor datorate în temeiul respectivului contract, dispoziţiile art. 1785 şi 1786 din Codul civil nefiind aplicabile.*"

Art. 1786. (1) Inscripţiile conservă dreptul de privilegiu şi de ipotecă în curs de 15 ani din ziua în care s-au făcut inscripţiile. Efectul lor încetează dacă inscripţiile nu au fost reînnoite înaintea expirării acestui termen.

(2) Cu toate acestea, inscripţiile luate în favoarea minorilor, interzişilor, a femeilor măritate, a statului, comunelor şi celorlalte stabilimente publice sunt dispensate de a fi reînnoite până după un an de la încetarea tutelei, disoluţiunea căsătoriei sau încetarea din funcţiune a funcţionarului.

Notă: A se vedea şi *Nota* 2 de la art. 1785.

Art. 1787. Inscripţia reînnoită trebuie să indice inscripţia primitivă ce se reînnoieşte. În lipsă de o asemenea indicaţie, creanţa ipotecară va avea rang de la inscripţia din urmă *(C. civ. 1786)*.

Scanned with OKEN Scanner

Capitolul V. Despre ştergerea şi reducţiunea inscripţiilor

Notă: Dispoziţiile art. 1788-1789 au fost abrogate implicit prin art. 69 alin. (4) din Legea nr. 7/1996 a cadastrului şi a publicităţii imobiliare, republicată. A se vedea art. 20 şi 21 din Legea nr. 7/1996, republicată, referitor la radierea sau modificarea înscrierilor din cartea funciară, *infra*, nr. 7.

Art. 1788. Inscripţiile vor fi şterse sau reduse prin consimţământul părţilor interesate, capabile de a consimţi la aceasta, sau în virtutea unei sentinţe date în ultimă instanţă, sau care a dobândit puterea lucrului judecat. Mandatul dat spre a face o ştergere sau o reducţiune, trebuie să fie expres şi autentic *(C. civ. 946)*.

Notă: Dispoziţiile art. 1788 nu au fost aplicabile imobilelor supuse regimului de carte funciară sau de publicitate funciară reglementat de Decretul-lege nr. 115/1938 pentru unificarea dispoziţiunilor privitoare la cărţile funciare (art. 17) sau de Legea nr. 242/1947 pentru transformarea cărţilor funciare provizorii în cărţi de publicitate funciară (art. 33-35 şi art. 38).

Art. 1789. [1] Actele făcute în ţară străină, care constată consimţământul pentru ştergerea sau reducţiunea unei inscripţii, nu sunt executorii în România, decât după ce s-au vizat de judecătorul de la judecătoria situaţiei bunurilor, care va verifica autenticitatea acelor acte *(C. civ. 1773)*.

Capitolul VI. Despre efectul privilegiilor şi ipotecilor în contra persoanelor al treilea care deţin imobilul

Art. 1790. Creditorii care au privilegiu sau ipotecă înscrisă asupra unui imobil îl urmăresc în orice mână ar trece *(C. civ. 1722, 1746, 1778, 1779, 1791)*.

Art. 1791. Dacă persoana a treia, care deţine imobilul, nu îndeplineşte formalităţile mai jos stabilite pentru a purga proprietatea sa, ea rămâne îndatorată prin singurul efect al inscripţiilor, în calitatea sa de detentor a

[1] Art. 1789 este reprodus astfel cum a fost modificat prin Decretul nr. 378/1960.

Scanned with OKEN Scanner

imobilului, la toate datoriile ipotecare, şi se bucură de toţi termenii de plată ce îi avea şi debitorul primitiv *(C. civ. 1792 şi urm.)*.

Art. 1792. Detentorul este ţinut în acelaşi caz sau de a plăti toate capitalurile şi interesele [1] exigibile, la orice sumă s-ar urca, sau de a lăsa imobilul ipotecat fără nici o rezervă *(C. civ. 1785, 1793)*.

Art. 1793. Când detentorul nu îndeplineşte una din aceste obligaţii pe deplin, fiecare creditor ipotecar are dreptul de a cere vânzarea imobilului ipotecat, pentru creanţa sa *(C. civ. 1790, 1794, 1795, 1804, 1824)*

Art. 1794. Cu toate acestea, detentorul, care nu este personal obligat pentru creanţa ipotecară a creditorului, poate să se opună la vânzarea imobilului ipotecat ce i-a fost transmis, dacă au mai rămas alte imobile ipotecate pentru această datorie în posesiunea principalului sau principalilor debitori, şi poate să ceară discuţia prealabilă după forma regulată la titlul *Despre cauţionament*. În timpul acestei discuţii se va opri vânzarea imobilului ipotecat *(C. civ. 1662 şi urm.)*.

Art. 1795. Cât pentru lăsarea imobilului ipotecat, ea poate să fie făcută de către orice detentor care nu este personal obligat la datorie şi care are capacitatea de a înstrăina *(C. civ. 946, 1769, 1796)*.

Art. 1796. Detentorul poate să lase imobilul, chiar după ce a recunoscut obligaţia sau după ce a fost condamnat în această calitate; lăsarea imobilelor nu împiedică nici pe detentor, până la adjudecare, de a lua imobilul înapoi, plătind toată datoria şi cheltuielile.

Art. 1797. (1) Lăsarea imobilului ipotecat se face prin declaraţie la grefa judecătoriei situaţiei imobilului.

(2) Judecătoria va încheia act despre aceasta.

(3) După cererea celui mai diligent dintre cei interesaţi, se va numi un curator imobilului părăsit şi se va urmări vânzarea sa după formele prescrise pentru expropriaţiuni [2].

Art. 1798. Servituţile şi drepturile reale ce va avea asupra imobilului detentorul înaintea posesiunii sale renasc după părăsirea sau adjudecarea imobilului.

---

[1] Dobânzile.

[2] Executare silită, potrivit art. 1824-1836 Cod civil.

Scanned with OKEN Scanner

Art. 1799. Detentorul care a plătit datoria ipotecară, sau care a lăsat imobilul ipotecat, sau care a suferit expropriaţiunea acestui imobil, are recurs în garanţie, de drept, în contra debitorului principal *(C. civ. 551, 1108, 1336 şi urm.)*.

Capitolul VII. Despre stingerea privilegiilor şi a ipotecilor

Art. 1800. [1] (1) Privilegiile şi ipotecile se sting:

1. prin stingerea obligaţiei principale;
2. prin renunţarea creditorului la ipotecă;
3. prin îndeplinirea formalităţilor şi condiţiilor prescrise detentorilor pentru purgarea bunurilor dobândite de ei;
4. prin prescripţie.

(2) Prescripţia este câştigată debitorului, pentru bunurile care se află în posesiunea sa, prin expirarea timpului defipt pentru prescripţia acţiunilor ce rezultă din ipotecă sau din privilegiu.

(3) Cât pentru bunurile care se găsesc în mâinile unui al treilea detentor, prescripţia îi este câştigată prin expirarea timpului regulat pentru prescripţia proprietăţii în favoarea sa; în cazul când prescripţia presupune un titlu, ea nu începe a curge decât din ziua când detentorul s-a înscris în registrele judecătoriei ca nou proprietar.

(4) Inscripţiile luate de creditori nu întrerup cursul prescripţiei stabilite prin lege în favoarea debitorului, sau în favoarea unei a treia persoane detentoare a imobilului *(C. civ. 974, 1091, 1134, 1153, 1801, 1802, 1890, 1891, 1892, 1895)*.

Notă: Cu privire la întreruperea prescripţiei, a se vedea *Nota* de la Secţiunea I *„Despre cauzele care întrerup prescripţia"* (art. 1863 şi urm.) din Capitolul III al Titlului XX din prezenta Carte.

[1] Art. 1800 este reprodus astfel cum a fost modificat prin Decretul nr. 378/1960.

Scanned with OKEN Scanner

Capitolul VIII. Despre modul de a purga [1] proprietăţile de privilegii şi ipoteci

Art. 1801. Toate actele translative de bunuri şi drepturi care se pot ipoteca se vor transcrie pe registre ce se vor ţine spre acest sfârşit la judecătoria în a cărei rază teritorială sunt bunurile situate.

Notă: Potrivit art. 69 alin. (2) din Legea nr. 7/1996 a cadastrului şi publicităţii imobiliare, republicată, *„la data finalizării lucrărilor cadastrale şi a registrelor de publicitate imobiliară pe întreg teritoriul administrativ al unui judeţ îşi încetează aplicabilitatea pentru judeţul respectiv art. 1801-1802 (...) din Codul civil"*, iar potrivit alin. (3) teza I al aceluiaşi articol, aceste dispoziţii legale se vor abroga după definitivarea cadastrului la nivelul întregii ţări.

Art. 1802. Orice act de înstrăinare a drepturilor menţionate în articolul precedent nu se va putea opune persoanelor al treilea de nu se va fi făcut transcripţia cerută prin acel articol *(C. civ. 973, 1175, 1295, 1801, 1803).*

Notă: A se vedea *Nota* de la art. 1801.

Art. 1803. Transcripţia prescrisă prin articolul 1801 transmite dobânditorului drepturile ce înstrăinătorul avea asupra proprietăţii imobilului, dar cu privilegiile şi ipotecile cu care imobilul era însărcinat *(C. civ. 1746, 1790).*

Art. 1804. Dacă noul proprietar voieşte a fi apărat de urmăririle autorizate prin Capitolul VI al prezentului titlu, este ţinut, în cursul lunii de la transcripţia actului de transmisia proprietăţii, de a notifica creditorilor la domiciliile ce şi-au ales când au luat inscripţiile ipotecare:

1. contractul de dobândirea imobilului;
2. un certificat de transcripţia lui;
3. o tabelă în trei coloane, din care cea dintâi va cuprinde data ipotecilor şi aceea a inscripţiilor, cea de a doua, numele creditorilor, şi cea de a treia sumele creanţelor înscrise *(C. civ. 1781 şi urm., 1790, 1793, 1801, 1802, 1805, 1813).*

Art. 1805. Noul proprietar va declara prin acea notificare că este gata a plăti îndată datoriile şi sarcinile ipotecare, numai până la concurenţa

[1] „A purga" o proprietate înseamnă a o libera de privilegiile şi ipotecile care o grevează.

Scanned with OKEN Scanner

preţului stipulat prin actul de înstrăinare sau până la valoarea la care va preţui imobilul, dacă este dăruit, fără distincţie între datoriile exigibile sau neexigibile (*C. civ. 1791, 1804, 1806).*

Art. 1806. (1) După ce noul proprietar a făcut notificarea prescrisă în termenul defipt prin articolul 1804 şi dacă preţul stipulat nu poate acoperi toate datoriile privilegiate şi ipotecare, orice creditor al cărui titlu este înscris poate cere punerea imobilului în vânzare prin licitaţie publică, cu îndatorire:

1. de a comunica această cerere noului proprietar în curs de 40 de zile de la notificarea ce acesta i-a făcut;

2. de a se supune a sui preţul imobilului cu a zecea parte mai mult peste preţul stipulat în actul de înstrăinare.

(2) Toate acestea se vor comunica, după cererea în scris a creditorului, atât noului proprietar, cât şi înstrăinătorului imobilului, prin judecătoria unde s-a făcut transcripţia actului de înstrăinarea imobilului.

(3) Toate acestea sub pedeapsă de nulitate (*C. civ. 1807 şi urm.).*

Art. 1807. Dacă creditorii nu vor cere punerea în licitaţie în termenul şi cu formele prescrise în articolele precedente, valoarea imobilului va rămâne definitiv defiptă la preţul stipulat prin contract, sau la suma estimaţiei în caz de donaţiune, şi noul proprietar va rămâne liberat de orice privilegiu şi ipotecă, plătind preţul creditorilor după ordinea inscripţiei lor, sau depunându-l la casa de depozite şi consemnaţiuni *(C. civ. 978, 1800).*

Art. 1808. (1) În caz de revânzare, ea se va face cu formele prescrise pentru expropriaţiunile forţate [1], după stăruinţa sau a creditorului care a cerut revânzarea sau a noului proprietar.

(2) Acela din aceştia care va stărui pentru vânzare, va îngriji a se pune în afiptele de publicaţie preţul stipulat prin contract sau declarat după estimaţie, şi suma cu care creditorele s-a obligat a sui acest preţ *(C. civ. 1805, 1806, 1824).*

Art. 1809. Adjudecatarul este dator, peste preţul adjudecării, a restitui dobânditorului imobilului sau donatarului deposedat toate cheltuielile ce acesta a făcut cu formarea contractului său pentru transcripţia lui, acelea ale notificării, şi cele făcute de el la vânzarea prin licitaţie *(C. civ. 1341).*

[1] Executare silită.

Scanned with OKEN Scanner

Art. 1810. Dacă imobilele în urmarea licitației s-au adjudecat asupra dobânditorului imobilului sau a donatarului, acesta nu este obligat de a transcrie jurnalul de adjudecare.

Art. 1811. Retragerea creditorului care va fi cerut punerea în licitație nu va putea stăvili sub nici un cuvânt adjudecarea publică, dacă nu vor consimți toți ceilalți creditori privilegiați sau ipotecari.

Art. 1812. Dacă adjudecarea se va face asupra aceluia care cumpărase imobilul, atunci va avea recurs în contra vânzătorului, spre a fi dezdăunat de suma care excede prețul stipulat prin actul de vânzare și pentru dobânda acestui excedent *(C. civ. 1341, 1799).*

Art. 1813. (1) În cazul când titlul noului proprietar ar cuprinde imobile și mobile, sau mai multe imobile, din care unele ipotecate și altele neipotecate, situate în aceeași sau în diferite raze teritoriale de judecătorii, toate înstrăinate cu un singur preț sau pentru prețuri deosebite și separate, sau că aceste imobile sunt cuprinse sau că nu sunt cuprinse în aceeași exploatațiune, în aceste cazuri prețul imobilului asupra căruia sunt luate inscripții se va determina cu analogie [1] după prețul total, și va fi declarat în notificarea ce noul proprietar este obligat a face conform cu articolul 1804.

(2) Creditorele care a cerut punerea în licitație nu este dator, în nici un caz a face suirea prețului cerut prin articolul 1806, pentru mobile sau pentru alte imobile decât cele ipotecate creanței sale.

(3) Noului proprietar îi rămâne totdeauna recurs în contra autorului[2] său spre a fi dezdăunat de vătămarea ce ar suferi, sau din cauza diviziunii achiziției sale, sau din cauza diviziunii exploatațiunilor *(C. civ. 1804, 1830).*

Art. 1814. (1) Nici un imobil nu poate fi liberat de ipotecile legale, decât supunându-se ipotecii un alt imobil de aceeași valoare sau depunându-se, la casa de depozite și consemnațiuni, o sumă egală cu valoarea creanței asigurate prin ipotecă.

(2) Formele ce urmează a se observa la mutarea ipotecii, de pe un imobil pe altul, se vor determina prin legea de procedură *(C civ. 1753, 1800).*

---

[1] Proporțional față de prețul total.

[2] Vânzător.

Scanned with OKEN Scanner

Dispoziţie tranzitorie

Art. 1815. Femeile căsătorite până la promulgarea acestei legi vor fi datoare în curs de un an de la această epocă a cere inscripţie asupra imobilelor bărbaţilor pentru asigurarea dotei lor, conform regulilor prescrise prin acest codice.

Capitolul IX. Despre publicitatea registrelor şi despre responsabilitatea grefierilor de la judecătorii, însărcinaţi cu ţinerea registrelor [1)]

Notă: Potrivit art. 69 alin. (2) din Legea nr. 7/1996 a cadastrului şi publicităţii imobiliare, republicată, *„la data finalizării lucrărilor cadastrale şi a registrelor de publicitate imobiliară pe întreg teritoriul administrativ al unui judeţ îşi încetează aplicabilitatea pentru judeţul respectiv art. 1816-1823 din Codul civil"*, iar potrivit alin. (3) teza I al aceluiaşi articol, aceste dispoziţii legale se vor abroga după definitivarea cadastrului la nivelul întregii ţări.
În prezent, potrivit art. 17 alin. (1) din Legea nr. 7/1996, republicată, *„Publicitatea imobiliară întemeiată pe sistemul de evidenţă al cadastrului general are ca obiect înscrierea în cartea funciară a actelor şi faptelor juridice referitoare la imobilele din acelaşi teritoriu administrativ şi se realizează de către oficiile teritoriale pentru imobilele situate în raza de activitate a acestora."*

Art. 1816. Grefierii de la judecătorii sunt ţinuţi de a elibera tuturor acelor ce cer copie de pe actele transcrise în registrele lor şi de pe inscripţiile existente, sau certificat că nu există nici o inscripţie *(C. civ. 1804, 1817 şi urm., 1822).*

Art. 1817. Ei sunt responsabili pentru orice prejudiciu ar rezulta:
1. Din omisiunea pe registrele lor a transcripţiilor actelor de mutaţie ale proprietăţii, şi a inscripţiilor luate în birourile judecătoriei;
2. Din lipsa de menţiune în certificatele lor a unei sau mai multor inscripţii existente, afară de cazul când eroarea provine din arătări

[1)] Titlul Capitolului IX şi art. 1816-1823 sunt reproduse astfel cum au fost modificate prin art. IX din decretul nr. 378/1960.

Scanned with OKEN Scanner

nesuficiente care nu pot să le fie imputate *(C. civ. 998, 1740, 1780, 1801, 1802, 1818, 1822).*

Art. 1818. Imobilul în privinţa căruia grefierul ar fi omis în certificatele sale una sau mai multe sarcine înscrise rămâne cu toate acestea încărcat cu toate sarcinile înscrise, rămânând însă noului cumpărător, care a fost indus în eroare, recurs contra grefierului pentru daunele ce i s-au cauzat prin omisiune, precum şi recurs contra vânzătorului pentru întoarcerea preţului şi daunelor-interese *(C. civ. 1746, 1790).*

Art. 1819. În nici un caz, grefierii de la judecătorii nu pot refuza, nici întârzia transcripţia actelor de mutaţie ale proprietăţilor, inscripţia privilegiilor şi drepturilor ipotecare, nici eliberarea de certificate ce se cer de părţi, nici prezentarea registrelor originale când se cer de părţi, sub pedeapsă de răspundere de daune-interese către părţi; drept care, la caz de refuz sau întârziere nemotivată, se va încheia îndată asupra cererii părţilor proces-verbal despre aceasta de către procurorul tribunalului respectiv *(C. civ. 1822).*

Art. 1820. Grefierii de la judecătorii vor fi ţinuţi de a avea un registru pe care vor înscrie zi cu zi şi în ordine numerică depunerile ce li se vor fi făcut de actele de mutaţie ale proprietăţilor destinate a fi transcrise; ei vor elibera deponentului un bilet de recunoaştere care va purta numărul de ordine sub care s-a înscris depunerea în registru şi ei nu vor putea transcrie, în registrele destinate pentru aceasta, actele de mutaţie ale proprietăţilor decât cu data şi după ordinea în care s-a făcut depunerea acelor acte la judecătorie.

Art. 1821. Toate registrele de transcripţie şi inscripţie vor fi şnuruite, numerotate şi parafate pe fiecare pagină de către judecător.

Art. 1822. Grefierii de la judecătorii sunt ţinuţi de a se conforma, în exerciţiul funcţiunii lor, tuturor dispoziţiilor capitolului prezent, sub pedeapsă de amendă de la 500 la 3000 lei pentru întâia contravenţie, şi de destituire pentru a doua contravenţie, fără prejudiciul daunelor-interese către părţi care vor fi plătite înaintea amendei *(C. civ. 1816 şi urm.).*

Art. 1823. Menţiunile de depozit, inscripţiile şi transcripţiile se vor face în registre, în şir, fără nici un loc alb, nici interlinii, sub pedeapsă în contra grefierului de la judecătorie de o amendă de la 1500 lei până la 5000 lei şi de daune-interese către părţi, care vor fi plătite înaintea amendei.

Scanned with OKEN Scanner

Titlul XIX. Despre expropriaţiunea silită [1)]

Art. 1824-1836. [2)] *Abrogate.*

Titlul XX. Despre prescripţie

Notă: Dispoziţiile Titlului XX (art. 1837 şi urm.), precum şi celelalte dispoziţii din Codul civil privitoare la prescripţia extinctivă a dreptului la acţiune având un obiect patrimonial, au fost implicit abrogate prin Decretul nr. 167/1958 privitor la prescripţia extinctivă, republicat, cu modificările ulterioare, şi anume în măsura determinată prin art. 25 şi art. 26 ale acestui decret.
Urmează a se avea în vedere art. 21 din Decretul nr. 167/1958 care prevede că dispoziţiile acestui act normativ nu se aplică dreptului la acţiune privitor la drepturile de proprietate, uzufruct, uz, abitaţiune, servitute şi superficie.

Capitolul I. Dispoziţii preliminare

Art. 1837. Prescripţia este un mijloc de a dobândi proprietatea sau de a se libera de o obligaţie, sub condiţiile determinate prin această lege (*C. civ. 645, 1091, 1200, 1800, 1887, 1888*).

Notă: A se vedea art. 1 din Decretul nr. 167/1958 privitor la prescripţia extinctivă, republicat, cu modificările ulterioare, *infra*, nr. 15.

Art. 1838. Nu se poate renunţa la prescripţie decât după împlinirea ei (*C. civ. 965, 1839*).

Art. 1839. (1) Renunţarea la prescripţie este sau expresă sau tacită.

(2) Renunţarea tacită rezultă dintr-un fapt care presupune delăsarea dreptului câştigat.

[1)] Executarea silită asupra bunurilor nemişcătoare, potrivit art. 488 şi urm. Cod civil.
[2)] Art. 1824-1836 au fost abrogate prin art. VIII din O.U.G. nr. 138/2000 pentru modificarea şi completarea Codului de procedură civilă.

Scanned with OKEN Scanner

Art. 1840. Cel ce nu poate înstrăina nu poate renunța la prescripție *(C. civ. 946, 948, 1306, 1536).*

Art. 1841. În materie civilă, judecătorii nu pot aplica prescripția dacă cel interesat nu va fi invocat acest mijloc.

Notă: A se vedea art. 18 din Decretul nr. 167/1958 privitor la prescripția extinctivă, republicat, cu modificările ulterioare, *infra*, nr. 15.

Art. 1842. Prescripția poate fi opusă în cursul unei instanțe până în momentul când Curtea de Apel va pronunța definitiva sa decizie, asupra căreia nu mai poate reveni după lege, afară numai de cazul când cel în drept a o opune ar trebui să se prezume, după împrejurări, că a renunțat la dânsa.

Notă: A se vedea art. 18 din Decretul nr. 167/1958 privitor la prescripția extinctivă, republicat, cu modificările ulterioare, *infra*, nr. 15.

Art. 1843. Creditorii şi orice altă persoană interesată pot să opună prescripția câştigată debitorului sau codebitorului lor, ori proprietarului, chiar şi dacă acel debitor, codebitor sau proprietar renunță la dânsa *(C. civ. 562, 699, 974).*

Art. 1844. Nu se poate prescrie domeniul lucrurilor care, din natura lor proprie, sau printr-o declarație a legii, nu pot fi obiecte de proprietate privată, ci sunt scoase afară din comerț *(C. civ. 476, 963, 1310).*

Notă: Dispozițiile acestui articol se referă numai pentru bunurile care fac parte din domeniul public al statului şi al unităților administrativ-teritoriale. În acelaşi sens sunt dispozițiile art. 11 din Legea nr. 213/1998 privind proprietatea publică şi regimul juridic al acesteia.

Art. 1845. Statul, stabilimentele publice şi comunale, în ceea ce priveşte domeniul lor privat, sunt supuse la aceleaşi prescripții ca particularii şi, ca şi aceştia, le pot opune.

Notă: A se vedea şi art. 44 alin. (2) din Constituție, republicată.

Scanned with OKEN Scanner

Capitolul II. Despre posesiunea cerută pentru a prescrie

Art. 1846. (1) Orice prescripție este fondată pe faptul posesiunii.

(2) Posesiunea este deținerea unui lucru sau folosirea de un drept, exercitată, una sau alta, de noi înşine sau de altul în numele nostru *(C. civ. 485, 486, 487, 1847 şi urm., 1909).*

Notă: Cu privire la ocrotirea posesiunii prin acțiunile posesorii, a se vedea art. 674-676 din Codul de procedură civilă.

Art. 1847. Ca să se poată prescrie, se cere o posesiune continuă, neîntreruptă, netulburată, publică şi sub nume de proprietar, după cum se explică în următoarele articole *(C. civ. 1853, 1854, 1863).*

Art. 1848. Posesiunea este discontinuă când posesorul o exercită în mod neregulat, adică cu intermitențe anormale *(C. civ. 1847, 1850).*

Art. 1849. Posesiunea este întreruptă prin modurile şi după regulile prescrise în articolele 1863-1873 *(C. civ. 1847).*

Art. 1850. Continuitatea şi neîntreruperea posesiunii sunt dispensate de probă din partea celui ce invocă prescripția, în acest sens că, posesorul actual care probează că a posedat într un moment dat mai înainte, este presupus că a posedat în tot timpul intermediar, fără însă ca aceasta să împiedice proba contrarie *(C. civ. 1200, 1202, 1847).*

Art. 1851. Posesiunea este tulburată când este fundată sau conservată prin acte de violență în contra sau din partea adversarului *(C. civ. 953, 955, 1847, 1900).*

Art. 1852. Posesiunea este clandestină când posesorul o exercită în ascuns de adversarul său încât acesta nu este în stare de a putea să o cunoască *(C. civ. 1847).*

Art. 1853. (1) Actele ce exercităm sau asupra unui lucru al altuia, sub nume precar, adică în calitate de locatari, depozitari, uzufructuari etc., sau asupra unui lucru comun, în puterea destinației legale a aceluia, nu constituie o posesiune sub nume de proprietar.

(2) Tot asemenea este posesiunea ce am exercita asupra unui lucru al altuia, prin simpla îngăduință a proprietarului său *(C. civ. 1858).*

Scanned with OKEN Scanner

Recurs în interesul legii. Prin Decizia nr. VIII/1999 (M. Of. nr. 636 din 27 decembrie 1999) Curtea Supremă de Justiție[1)], Secțiile Unite, admițând recursul în interesul legii, a statuat:

„În temeiul prevederilor art. 1853 din Codul civil, locatarul, exercitând o posesie precară, nu poate dobândi proprietatea, prin uzucapiune, asupra imobilului ce face obiectul locațiunii".

În motivarea deciziei se arată că: *„posesiunea juridică, adică cea apărată de lege ca manifestare exterioară a unui drept, constă atât în exercitarea în fapt a unor acte asupra bunului, cât și în posibilitatea de a exercita acele acte ca manifestare a pretențiunii existenței unui drept asupra bunului respectiv, fie sub forma dreptului de proprietate în întregul său, fie sub forma unui atribut al acestuia.*

Exercitarea în fapt a unor acte asupra bunului, adică simpla deținere, poate avea loc în numele detentorului însuși sau în numele altuia, în acest din urmă caz beneficiile posesiunii juridice aparținând celui a cărui pretențiune de drept se manifestă prin intermediul detentorului de fapt. (:.)

Cu toate că nu este tratată ca viciu al posesiei în Codul civil, precaritatea poate fi considerată mai mult decât atât, și anume ca o lipsă a însăși posesiei, deoarece este lipsită de «animus domini», adică de elementul intențional al posesiei.

Precaritatea, deși echivalează cu o lipsă a posesiei însăși, în concepția Codului civil apare totuși ca un viciu absolut și perpetuu al posesiei, pentru că persoanele enumerate în art 1853 din Codul civil posedă pentru altul: locatarul pentru proprietar, depozitarul pentru depozitant, uzufructuarul pentru nudul proprietar.

Prin Codul civil este reglementată însă și intervertirea precarității sau a titlului posesiei, admițându-se că, în anumite situații, detenția precară se poate transforma în posesie propriu-zisă. Art. 1858 din Codul civil enumeră următoarele cazuri:

- când deținătorul lucrului primește cu bună-credință de la altul decât adevăratul proprietar un titlu translativ de proprietate în privința lucrului deținut, el devine posesor propriu-zis, ca de exemplu, atunci când un chiriaș, la moartea proprietarului, cumpără imobilul închiriat de la o persoană pe care o crede moștenitoare a defunctului. Din momentul cumpărării devine posesor propriu-zis, încetând de a mai fi un detentor precar;

- când deținătorul lucrului neagă dreptul celui de la care deține posesiunea, prin acte de rezistență, la exercițiul dreptului său, titlul precar se află intervertit și posesiunea devine utilă. În această situație nu este însă suficient ca detentorul să nege pur și simplu dreptul autorului său,

[1)] Înalta Curte de Casație și Justiție.

Scanned with OKEN Scanner

adică să se limiteze a spune că nu recunoaşte acest drept, ci el trebuie să manifeste voinţa sa de a poseda în contra voinţei autorului său prin acte reale, prin «acte de rezistenţă», susceptibile să provoace un conflict între el şi proprietar relativ la chesiunea proprietăţii. Astfel de acte pot fi o notificare făcută proprietarului de către chiriaş, prin care îi pune în vedere că nu îi va mai plăti chiria, sau dacă, în cazul în care conflictul devine litigios în faţa instanţelor judecătoreşti, se apără prin probe în contra pretenţiilor proprietarului;

- titlul precar se mai interverteşte în titlu util, atunci când lucrul este transmis, printr-un act cu titlu particular translativ de proprietate, de către detentorul precar unei persoane de bună-credinţă;

- în fine, titlul precar se interverteşte în titlu util şi în cazul în care transmisiunea lucrului se face printr-un act cu titlu universal unei persoane de bună-credinţă. Buna-credinţă, în această situaţie, constă în faptul că succesorul nu ştia că defunctul deţinea lucrul ca un simplu detentor precar. Prin urmare detenţia locatarului, fiind viciată de precaritate, nu poate conduce, prin uzucapiune, la dobândirea proprietăţii asupra imobilului ce face obiectul locaţiunii."

Art. 1854. Posesorul este presupus că posedă pentru sine, sub nume de proprietar, dacă nu este probat că a început a poseda pentru altul *(C. civ. 1200, 1202, 1850, 1853).*

Art. 1855. Când posesorul a început a poseda pentru altul, se presupune că a conservat aceeaşi calitate, dacă nu este probă contrarie *(C. civ. 1200, 1202, 1850, 1853).*

Art. 1856. Posesiunea viciată prin vreuna din cauzele arătate în art. 1847 devine posesiune utilă, îndată ce acel viciu încetează în vreun mod oarecare *(C. civ. 953, 955 şi urm., 1847, 1900).*

Art. 1857. Posesorul care posedă nu sub nume de proprietar nu poate să schimbe el însuşi, fie prin sine singur, fie prin alte persoane interpuse, calitatea unei asemenea posesiuni *(C. civ. 1855).*

Art. 1858. Posesiunea care se exercită nu sub nume de proprietar, nu se poate schimba în posesiune utilă, decât prin vreunul din următoarele patru moduri:

1. când deţinătorul lucrului primeşte cu bună-credinţă de la o a treia persoană, alta decât adevăratul proprietar, un titlu translativ de proprietate în privinţa lucrului ce deţine;

Scanned with OKEN Scanner

2. când deținătorul lucrului neagă dreptul celui de la care ține posesiunea prin acte de rezistență la exercițiul dreptului său;

3. când deținătorul strămută posesiunea lucrului, printr-un act cu titlu particular translativ de proprietate, la altul care este de bună-credință;

4. când transmisiunea posesiunii din partea deținătorului la altul se face printr-un act cu titlu universal, dacă acest succesor universal este de bună-credință *(C. civ. 1855, 1857, 1859, 1861).*

Art. 1859. În toate cazurile când posesiunea aceluiași lucru trece pe rând în mai multe mâini, fiecare posesor începe, în persoana sa, o nouă posesiune, fără a distinge dacă strămutarea posesiunii s-a făcut în mod singular [1] sau universal, lucrativ sau oneros *(C. civ. 1858, 1860, 1861).*

Art. 1860. Orice posesor posterior are facultatea, spre a putea opune prescripția, să unească posesiunea sa cu posesiunea autorului său *(C. civ. 653, 1859 și urm.).*

Art. 1861. Dispozițiile celor două articole precedente nu derogă la cele prescrise prin articolul 1858, în ultimul său alineat *(C. civ. 1859, 1860).*

Art. 1862. (1) Dacă viciul posesiunii consistă în discontinuitatea, în interupțiunea sau în precaritatea sa, oricine are interes ca să nu fie prescripția împlinită îl poate opune.

(2) Dară clandestinitatea și tulburarea posesiunii sunt vicii numai relative și nu pot fi, prin urmare, opuse decât numai de cei în privința cărora posesiunea a avut asemenea caracter *(C. civ. 1847, 1853 și urm.).*

Capitolul III. Despre cauzele care întrerup sau care suspendă cursul prescripției

Secțiunea I. Despre cauzele care întrerup prescripția

Notă: Potrivit celor arătate în nota de la Titlul XX (art. 1837 și urm.) cu privire la abrogarea implicită a dispozițiilor din Codul civil referitoare la prescripția extinctivă, a se vedea prevederile art. 16 și 17 ale Decretului nr. 167/1958 privitor la prescripția extinctivă, republicat, cu modificările ulterioare, care reglementează întreruperea cursului prescripției, *infra*, nr. 15.

[1] Cu titlu particular.

Scanned with OKEN Scanner

Art. 1863. Prescripţia poate fi întreruptă sau în mod natural sau în mod civil *(C. civ. 1847, 1864 şi urm.)*.

Art. 1864. Este întreruptă natural:

1. când posesorul este şi rămâne lipsit, în curs mai mult de un an, de folosinţa lucrului, sau de către vechiul proprietar sau de către o a treia persoană;

2. când lucrul este declarat neprescriptibil în urmarea unei transformări legale a naturii sau destinaţiei sale *(C. civ. 1863)*.

Recurs în interesul legii. Prin Decizia nr. IV/2006 dată într-un recurs în interesul legii referitor la posibilitatea dobândirii dreptului de proprietate asupra terenurilor prin uzucapiune în cazul posesiilor începute înainte de intrarea în vigoare a Legii nr. 58/1974 privind sistematizarea teritoriului şi localităţilor urbane şi rurale şi a Legii nr. 59/1974 privind fondul funciar (M. Of. nr. 288 din 30 martie 2006), Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie, Secţiile Unite, a stabilit că:

„În cazul posesiilor începute înainte de adoptarea legilor nr. 58/1974 şi nr. 59/1974, prescripţia achizitivă asupra terenurilor nu a fost întreruptă prin intrarea în vigoare a acestor legi, astfel că; după abrogarea lor prin Decretul-lege nr. 1/1989 şi Decretul-lege nr. 9/1989, posesorii acelor terenuri pot solicita instanţelor de judecată să constate că au dobândit dreptul de proprietate privind terenurile respective."

În motivarea decizie se arată că: *„prin dispoziţiile legilor nr. 58/1974 şi nr. 59/1974, terenurile nu au fost scoase din circuitul juridic civil, spre a li se transforma natura sau destinaţia legală, ci doar au fost restrânse modalităţile de transmitere şi dobândire a acestora, astfel că nu se poate considera întreruptă prescripţia pentru perioada în care acele legi au fost în vigoare. De altfel, în raport cu dispoziţiile art. 1844 din Codul civil, potrivit cărora «nu se poate prescrie domeniul lucrurilor care, din natura lor proprie, sau printr-o declaraţie a legii, nu pot fi obiecte de proprietate privată, ci sunt scoase afară din comerţ», terenurile la care se referă reglementările din legile nr. 58/1974 şi nr. 59/1974 şi-au păstrat apartenenţa la domeniul proprietăţii private atât timp cât nu au fost trecute în altă formă de proprietate şi, mai mult, au continuat să fie susceptibile de a fi transmise şi dobândite pe calea restrânsă a moştenirii legale.*

Din moment ce în perioada 1974-1989, în care au fost în vigoare dispoziţiile legilor nr. 58/1974 şi nr. 59/1974, terenurile nu au fost scoase

Scanned with OKEN Scanner

din circuitul civil, ci doar s-au restrâns căile de transmitere şi dobândire a lor, fără a se înlătura caracterul privat al formei de proprietate, este evident că nu a putut să aibă loc o întrerupere naturală a cursului prescripţiei acestora, în sensul prevederilor art. 1864 pct. 2 din Codul civil, care să poată fi invocată ca piedică la dobândirea dreptului de proprietate pe calea prescripţiei achizitive.

Rezultând astfel că terenurile ce au făcut obiectul reglementărilor din cuprinsul legilor nr. 58/1974 şi nr. 59/1974 şi-au păstrat caracterul privat, sub aspectul dreptului de proprietate, iar posesorii lor au beneficiat atât de prezumţia de neprecaritate prevăzută de art. 1854 din Codul civil, cât şi de dispoziţiile art. 1858 din Codul civil referitoare la prezumţia de neintervertire de titlu, se impune concluzia că intervalul de timp în care aceste legi au fost în vigoare nu a întrerupt cursul prescripţiei începute anterior, putând fi invocat la calcularea duratei de timp necesare pentru constatarea prescripţiei achizitive asupra acelor terenuri.

Mai mult, faţă de caracterul in rem *al întreruperii naturale a prescripţiei, dedus din prevederile art. 1866 coroborate cu cele ale art. 1864 pct. 2 din Codul civil, care nu se putea produce atât timp cât în cazul terenurilor ce au făcut obiectul prevederilor din legile nr. 58/1974 şi nr. 59/1974 se invocă o prescripţie de durată, bazată pe o posesie efectivă şi necontestată, începută anterior adoptării acestor legi şi încheiată după abrogarea expresă a acestora, prin decretele-lege nr. 1/1989 din 26 decembrie 1989 şi nr. 9/1989 din 31 decembrie 1989, constatarea prescripţiei achizitive în astfel de cazuri devine de neînlăturat.*

O astfel de soluţie este în deplină concordanţă şi cu dispoziţiile art. 36 alin. (3) din Legea nr. 18/1991 privind fondul funciar, republicată, prin care s-a stabilit ca terenurile atribuite în folosinţă pe durata existenţei construcţiilor dobândite să fie trecute în proprietatea celor ce le aveau în folosinţă.

Or, dacă unor deţinători precari ai terenurilor pe care se aflau construcţiile dobândite în perioada în care erau în vigoare prevederile Legii nr. 58/1974 li s-a recunoscut dreptul de proprietate asupra acelor terenuri, cu atât mai mult se cuvine să li se recunoască evidenta calitate de posesori celor care au stăpânit şi folosit terenurile altor persoane fizice o perioadă atât de îndelungată de timp."

Art. 1865. Întreruperea civilă se operează:

1. printr-o cerere făcută în judecată, fie introductivă de instanţă [1] sau numai incidentă într-o instanţă deja începută;

[1] Cerere de chemare în judecată.

Scanned with OKEN Scanner

2. printr-un act începător de executare, precum sechestrul *(saisie)* sau cererea execuţiei unui titlu cărui legea recunoaşte puterea executorie;

3. prin recunoaşterea de către debitor sau posesor a dreptului celui în contra cărui prescrie *(C. civ. 1905)*.

Art. 1866. Efectele întreruperii prescripţiei prin vreunul din modurile naturale sunt absolute; întreruperea civilă, afară de excepţiile cuprinse în articolele 1872 şi 1873 şi altele asemenea, nu foloseşte decât celuia ce o face şi nu vatămă decât celui contra cărui se face *(C. civ. 1864, 1867 şi urm.)*.

Art. 1867. Întreruperea, fie civilă, fie naturală, şterge cu totul orice prescripţie începută înaintea sa; în nici un caz acea prescripţie nu mai poate fi continuată. Posesorul sau debitorul pot începe o nouă prescripţie după ce actele constitutive de întrerupere încetează, conform naturii lor şi regulilor aci mai jos stabilite *(C. civ. 1864, 1866, 1868)*.

Art. 1868. (1) Cererea făcută în judecată nu va putea întrerupe prescripţia decât dacă va fi încuviinţată de judecătorie prin hotărâre de nerevocabilă autoritate.

(2) În cazul acesta nici o prescripţie nu poate curge de la formarea cererii în judecată şi până la pronunţarea unei asemenea hotărâri *(C. civ. 1870, 1871)*.

Art. 1869. Dacă cel ce a format cererea în judecată lasă să se perime acea acţiune a sa prin nelucrare; dacă se dezistă de acea cerere pentru oricare alt motiv, afară de nulităţi de formă sau de necompetinţa instanţei către care a fost făcut, nici o întrerupere de prescripţie nu poate fi *(C. civ. 1865,1868, 1870)*.

Notă: Cu privire la perimare, a se vedea art. 248-254 Cod procedură civilă, iar cu privire la renunţare, a se vedea art. 246-247 din acelaşi act normativ.

Art. 1870. Cererea în judecată întrerupe prescripţia, după regulile cuprinse în articolul 1868 şi 1869, chiar în cazul când este adresată la o instanţă judecătorească necompetentă şi chiar dacă este nulă pentru lipsă de forme *(C. civ. 1868, 1869. 1871)*.

Art. 1871. În cazurile prevăzute în articolul precedent, prescripţia nu va fi întreruptă decât dacă cel interesat va fi făcut, mai înainte de hotărârea

Scanned with OKEN Scanner

de peremţiune [1] ce ar putea fi pronunţată în contra sa, o nouă cerere în bună şi cuvenită formă, şi dacă această după urmă cerere se va fi încuviinţat, după cum se arată la articolul 1868 *(C. civ. 1870).*

Notă: Dispoziţiile art. 1871 au fost implicit modificate urmare a regulilor din Codul de procedură civilă cu privire la perimare (art. 248-254), potrivit cărora perimarea operează de plin drept.

Art. 1872. (1) Întreruperea civilă a prescripţiei, făcută în contra unuia din debitorii solidari, are efect în contra tuturor celorlalţi codebitori ai săi.

(2) Întreruperea civilă făcută în contra unuia din moştenitorii unui debitor solidar nu are efect în contra celorlalţi comoştenitori, chiar dacă creanţa ar fi ipotecară, dacă obligaţia nu este nedivizibilă. Asemenea întrerupere nu are efect în contra codebitorilor debitorului defunct, decât în măsura părţii de obligaţie a moştenitorului contra cărui s-a făcut întreruperea.

(3) Spre a întrerupe prescripţia în contra acelor codebitori, trebuie o întrerupere făcută în contra tuturor moştenitorilor debitorului defunct *(C. civ. 742, 1036 şi urm., 1045, 1057, 1062, 1873).*

Art. 1873. (1) Întreruperea civilă a prescripţiei, făcută în contra debitorului principal, are efecte şi în contra cauţiunii.

(2) Întreruperea făcută în contra cauţiunii nu poate opri cursul prescripţiei datoriei principale *(C. civ. 1652 şi urm., 1679 şi urm.).*

Secţiunea II. Despre cauzele care suspendă cursul prescripţiei

Notă: Potrivit celor arătate în nota de la Titlul XX (art. 1837 şi urm.) cu privire la abrogarea implicită a dispoziţiilor din Codul civil referitoare la prescripţia extinctivă, a se vedea prevederile art. 13-15 ale Decretului nr. 167/1958 privitor la prescripţia extinctivă, republicat, cu modificările ulterioare, care reglementează suspendarea cursului prescripţiei, *infra*, nr. 15.

Art. 1874. Suspendarea opreşte cursul prescripţiei pe timpul cât durează, fără însă a o şterge pentru timpul trecut *(C. civ. 1875 şi urm.).*

[1] Perimare.

Scanned with OKEN Scanner

Art. 1875. Prescripţia curge în contra oricărei persoane care n-ar putea invoca o excepţie anume stabilită prin lege *(C. civ. 1876 şi urm.)*.

Art. 1876. Prescripţia nu curge în contra minorilor şi interzişilor, afară de cazurile determinate prin lege *(C. civ. 1900 şi 1908)*

Art. 1877. Prescripţia curge în contra femeii măritate în privinţa averii sale parafernale, chiar şi dacă aceea se află sub administraţia bărbatului, cu rezerva însă, pentru cazul acesta, de acţiune recursorie a femeii în contra bărbatului.

Notă: Dispoziţiile art. 1877 şi 1878 au fost abrogate implicit prin reglementarea Codului familiei (art. 30-36), care a instituit între soţi regimul legal al bunurilor comune, de la care nu se poate deroga prin convenţii.

Art. 1878. Prescripţia nu curge pe cât timp ţine căsătoria, în contra femeii măritate, în privinţa imobilelor dotale care n-au fost declarate alienabile prin contractul de căsătorie, decât, dacă va fi început a curge mai înainte de căsătorie, sau din momentul separaţiei patrimoniilor, conform articolelor 1256-1270, oricare ar fi epoca în care a început posesiunea.

Notă: A se vedea *Nota* de la art. 1877.

Art. 1879. [1] *Abrogat.*

Art. 1880. Nu este asemenea supusă prescripţiei, pe cât timp ţine căsătoria, nici o acţiune a femeii care ar putea să se răsfrângă cumva în contra bărbatului, de ar fi exercitată de femeie contra unei a treia persoane.

Notă: Dispoziţia art. 1880 a fost abrogată implicit prin dispoziţiile constituţionale care stabilesc egalitatea în faţa legii, fără deosebire de sex.

Art. 1881. Prescripţia nu curge între soţi, pe cât timp ţine căsătoria *(C. civ. 1882 şi urm.)*.

Notă: A se vedea şi dispoziţiile art. 14 alin. ultim. al Decretului nr. 167/1958 privitor la prescripţia extinctivă, republicat, cu modificările ulterioare, *infra*, nr. 15.

---

[1] Art. 1879 a fost abrogat prin Legea din 20 aprilie 1932 pentru ridicarea incapacităţii civile a femeii măritate.

Scanned with OKEN Scanner

Art. 1882. (1) Prescripţia nu curge contra moştenitorului beneficiar în respectul [1] creanţelor sale asupra succesiunii.

(2) Ea nu curge în contra succesiunii, nici în privinţa creanţelor, nici în privinţa drepturilor reale *(C. civ. 713, 1883).*

Art. 1883. Regulile prescrise prin articolul precedent se aplică şi la prescripţia dintre administratorul legal al averii unei persoane şi acea persoană, precum dintre o succesiune vacantă şi persoana numită curator al ei *(C. civ. 1882).*

Notă: 1. Noţiunea de succesiune vacantă la care se referă art. 1883 era reglementată prin art. 724-727, care au încetat a mai avea aplicare prin intrarea în vigoare a Decretului nr. 40/1953 privitor la procedura succesoral notarială. A se vedea, pentru reglementarea actuală, art. 85 din Legea nr. 36/1995 a notarilor publici şi a activităţii notariale, *infra*, nr. 14.

2. A se vedea şi dispoziţiile art. 14 al Decretului nr. 167/1958 privitor la prescripţia extinctivă, republicat, cu modificările ulterioare, *infra*, nr. 15.

Art. 1884. Prescripţia curge atât în folosul cât şi în contra unei succesiuni vacante, chiar şi dacă n-are curator, şi chiar în timpul termenelor de trei luni pentru facerea inventarului şi de 40 zile pentru deliberare *(C. civ. 706 şi urm.).*

Notă: A se vedea *Nota* de la art. 1883.

Art. 1885. (1) Prescripţia unei creanţe condiţionale sau cu termen nu poate începe decât din momentul când s-a împlinit condiţia sau a expirat termenul.

(2) Acţiunile reale ale creditorului sau proprietarului sunt, prin excepţie, supuse prescripţiei în folosul celui ce deţine lucrul, chiar şi mai înainte de realizarea condiţiilor, sau de expirarea termenelor la care acele acţiuni pot fi subordonate *(C. civ. 1017, 1022, 1337).*

Notă: Cu privire la prescripţia drepturilor sub condiţie suspensivă sau cu termen suspensiv, a se vedea art. 7 alin. (3) din Decretul nr. 167/1958 privitor la prescripţia extinctivă, republicat, cu modificările ulterioare, *infra*, nr. 15.

---

[1] În privinţa.

Scanned with OKEN Scanner

Capitolul IV. Despre timpul cerut pentru a prescrie

Secţiunea I. Dispoziţii generale

Art. 1886. Nici o prescripţie nu poate începe a curge mai înainte de a se naşte acţiunea supusă acestui mod de stingere.

Notă: A se vedea dispoziţiile art. 7 alin. (1) şi (2), art. 8, art. 10-12 din Decretul nr. 167/1958 privitor la prescripţia extinctivă, republicat, cu modificările ulterioare, *infra*, nr. 15.

Art. 1887. Termenul prescripţiei se calculează pe zile, şi nu pe ore. Prin urmare ziua în cursul căreia prescripţia începe nu intră în acel calcul *(C. civ. 1888, 1889).*

Art. 1888. Ziua se împarte în 24 ore. Ea începe la miezul nopţii şi se fineşte la miezul nopţii următoare.

Art. 1889. Prescripţia nu se socoteşte câştigată, decât după împlinirea celei de pe urmă zile a termenului defipt prin lege.

Notă: A se vedea şi dispoziţiile art. 19 al Decretului nr. 167/1958 privitor la prescripţia extinctivă, republicat, cu modificările ulterioare, *infra*, nr. 15.

Secţiunea II. Despre prescripţia de 30 de ani

Art. 1890. Toate acţiunile atât reale cât şi personale, pe care legea nu le-a declarat neprescriptibile şi pentru care n-a defipt un termen de prescripţie, se vor prescrie prin 30 ani, fără ca cel ce invocă această prescripţie să fie obligat a produce vreun titlu, şi fără să i se poată opune reaua-credinţă *(C. civ. 557, 565, 639, 645, 700, 840, 1091).*

Notă: Potrivit celor arătate în nota de la Titlul XX (art. 1837 şi urm.) cu privire la abrogarea implicită a dispoziţiilor din Codul civil referitoare la prescripţia extinctivă, a se vedea art. 3 şi 6 din Decretul nr. 167/1958 privitor la prescripţia extinctivă, republicat, cu modificările ulterioare, *infra*, nr. 15.

Scanned with OKEN Scanner

Art. 1891. Instanţele începute şi delăsate se vor prescrie, în lipsă de cerere de peremţiune, prin 30 ani socotiţi de la cel după urmă act de procedură, oricare ar fi termenul de prescripţie al acţiunilor în urma cărora se vor fi început acele instanţe.

Notă: Dispoziţia art. 1891 a fost implicit modificată prin regulile din Codul de procedură civilă privitoare la perimare, potrivit cărora perimarea operează de plin drept. A se vedea, de asemenea, *Nota* de la art. 1890.

Art. 1892. Renditele sau creanţele ale căror capete [1] nu sunt niciodată exigibile şi care produc în folosul creditorului interese periodice [2] sau în perpetuu [3] sau pe viaţă, se prescriu prin 30 ani începând de la data titlului lor constitutiv.

Notă: A se vedea *Nota* de la art. 1890, precum şi art. 12 din Decretul nr. 167/1958 privitor la prescripţia extinctivă, republicat, cu modificările ulterioare, *infra*, nr. 15.

Art. 1893. După 28 ani de la data titlului constitutiv sau a celui de pe urmă titlu, debitorul poate fi constrâns să procure un nou titlu creditorului sau reprezentanţilor săi.

Notă: A se vedea *Nota* de la art. 1892.

Art. 1894. Regulile prescripţiei relative la alte obiecte decât cele cuprinse în acest titlu şi care sunt expuse la locurile respective din acest codice exclud aplicarea dispoziţiilor acestui titlu în toate cazurile când sunt contrarii lor *(C. civ. 557, 619, 623 şi urm., 639 şi urm., 700, 722, 783, 789, 833, 840, 931, 1334, 1359, 1512, 1800 pct. 4, 1901).*

Secţiunea III. Despre prescripţiile de 10 până la 20 de ani

Art. 1895. Cel ce câştigă cu bună-credinţă şi printr-o justă cauză un nemişcător determinat va prescrie proprietatea aceluia prin zece ani, dacă adevăratul proprietar locuieşte în circumscripţia tribunalului judeţean unde

---

[1] Capital.
[2] Venituri periodice.
[3] Rente perpetue.

Scanned with OKEN Scanner

se află nemişcătorul, şi prin douăzeci de ani dacă locuieşte afară din acea circumscripţie *(C. civ. 486, 487, 1896)*.

Notă: A se vedea, de asemenea, art. 27, art. 28 alin. (1) şi art. 29 din Decretul-lege nr. 115/1938 pentru unificarea dispoziţiunilor privitoare la cărţile funciare, cu modificările ulterioare, precum şi, pentru aplicabilitatea acestui act normativ, art. 69 alin. (2) din Legea nr. 7/1996 a cadastrului şi publicităţii imobiliare, republicată.

Art. 1896. Dacă adevăratul proprietar a locuit, în diferite timpuri, în circumscripţia tribunalului judeţean unde se află nemişcătorul, şi afară dintr-însa, prescripţia se va completa adăugându-se, la anii de prezenţă, un număr de ani de absenţă îndoit decât cel ce lipseşte la anii de prezenţă pentru ca să fie zece.

Art. 1897. (1) Justa cauză este orice titlu translativ de proprietate, precum vinderea, schimbul etc.

(2) Un titlu nul nu poate servi de bază prescripţiei de 10 până la 20 ani.

(3) Un titlu anulabil nu poate fi opus posesorului care a invocat prescripţia de 10 până la 20 ani, decât de cel ce ar fi avut dreptul de a cere anularea sa, sau de reprezentanţii dreptului său, dacă posesorul n-a cunoscut cauza anulabilităţii *(C. civ. 1858, 1895)*.

Art. 1898. (1) Buna-credinţă este credinţa posesorului că, cel de la care a dobândit imobilul, avea toate însuşirile cerute de lege spre a-i putea transmite proprietatea.

(2) Este destul ca buna-credinţă să fi existat în momentul câştigării imobilului.

Art. 1899. (1) Justa cauză trebuie să fie totdeauna probată de cel ce invocă prescripţia de 10 până la 20 ani.

(2) Buna-credinţă se presupune totdeauna şi sarcina probei cade asupra celui ce aleagă rea-credinţă *(C. civ. 486, 487, 960)*.

Art. 1900. (1) Acţiunea pentru nulitatea sau pentru stricarea unei convenţii, se prescrie prin 10 ani, în toate cazurile când legea nu dispune altfel.

(2) Această prescripţie nu începe a curge, în caz de violenţă, decât din ziua când violenţa a încetat; în caz de eroare sau de dol, din ziua când

Scanned with OKEN Scanner

eroarea sau dolul s-a descoperit; pentru actele făcute de femei măritate neautorizate, din ziua desfacerii căsătoriei; în contra minorilor din ziua majorității, iar în respectul [1] interzișilor din ziua când s-a ridicat interdicția *(C. civ. 790, 799, 953 și urm., 1157, 1837 și urm., 1895 și urm., 1903).*

Notă: 1. Potrivit celor arătate în nota de la Titlul XX (art. 1837 și urm.) cu privire la abrogarea implicită a dispozițiilor din Codul civil referitoare la prescripția extinctivă, a se vedea art. 2, 3 și 9 ale Decretul nr. 167/1958 privitor la prescripția extinctivă, republicat, cu modificările ulterioare, *infra*, nr. 15.

2. Partea din cuprinsul art. 1900 alin. (2) *„pentru actele făcute de femei măritate neautorizate, din ziua desfacerii căsătoriei"* a fost abrogată implicit prin Legea privitoare la ridicarea incapacității civile a femeii măritate din 1932.

3. A se vedea, de asemenea, art. 36 din Decretul-lege nr. 115/1938 pentru unificarea dispozițiunilor privitoare la cărțile funciare, cu modificările ulterioare, precum și, în privința aplicabilității acestui act normativ, art. 69 alin. (2) din Legea nr. 7/1996 a cadastrului și publicității imobiliare, republicată.

Art. 1901. Orice acțiune a minorului contra tutorelui, relativă la faptele tutelei, se prescrie prin 10 ani, începând de la majoritatea sa *(C. civ. 1890).*

Notă: Dispozițiile art. 1901 au fost implicit modificate prin Decretul nr. 167/1958 privitor la prescripția extinctivă. A se vedea art. 3 și 14 din acest act normativ, *infra*, nr. 15.

Art. 1902. După 10 ani, arhitecții și întreprinzătorii de lucrări sunt desărcinați de răspunderea la care sunt supuși pentru stricăciunea în tot sau în parte a construcției, prin viciile de construire sau prin viciile pământului *(C. civ. 1483).*

Notă: Dispozițiile art. 1902 au fost implicit modificate prin Decretul nr. 167/1958 privitor la prescripția extinctivă. A se vedea art. 3 din acest act normativ. De asemenea, a se vedea dispozițiile Legii nr. 10/1995 privind calitatea în construcții, cu modificările și completările ulterioare.

[1] În privința.

Scanned with OKEN Scanner

Secţiunea IV. Despre câteva prescripţii particulare

Art. 1903. Acţiunea maiştrilor şi institutorilor de ştiinţe sau de arte, pentru lecţiile ce dau cu luna;

a ospătătorilor şi găzduitorilor, pentru nutrirea şi locuirea ce procură, şi a oamenilor cu ziua, pentru plata zilelor, a materiilor de dânşii procurate şi a simbriilor;

se prescriu prin şase luni *(C. civ. 1905, 1908).*

Notă: Dispoziţiile art. 1903 au fost implicit modificate prin art. 166 din Codul muncii, cu modificările şi completările ulterioare, care prevede că: *„(1) Dreptul la acţiune cu privire la drepturile salariale, precum şi cu privire la daunele rezultate din neexecutarea în totalitate sau în parte a obligaţiilor privind plata salariilor se prescrie în termen de 3 ani de la data la care drepturile respective erau datorate.*

(2) Termenul de prescripţie prevăzut la alin. (1) este întrerupt în cazul în care intervine o recunoaştere din partea debitorului cu privire la drepturile salariale sau derivând din plata salariului."

Art. 1904. Acţiunea medicilor, chirurgilor şi a apotecarilor [1], pentru vizite, operaţii şi medicamente;

a neguţătorilor, pentru marfele ce vând la particularii care nu sunt neguţători;

a directorilor de pensionate, pentru preţul pensiunii şcolarilor lor, şi a altor maiştri, pentru preţul uceniciei;

a servitorilor care se tocmesc cu anul, pentru plata simbriei lor;

se prescriu printr-un an *(C. civ. 1905, 1908).*

Notă: A se vedea, referitor la plata simbriei, *Nota* de la art. 1903.

Art. 1905. (1) Prescripţia în cazurile mai sus arătate se va împlini, chiar dacă ar urma serviciile, lucrările şi predările acolo menţionate.

(2) Ea nu încetează de a curge decât când s-a încheiat socoteala, s-a dat un bilet sau adeverinţă, ori s-a format cerere în judecată *(C. civ. 1865, 1903, 1906, 1908).*

---

[1] Farmacişti.

Scanned with OKEN Scanner

Art. 1906. [1] Cu toate acestea, cei cărora vor fi opuse aceste prescripţii pot dovedi, prin orice mijloace, că plata este încă datorată.

Art. 1907. Veniturile renditelor perpetue sau pe viaţă;

prestaţiunile periodice ale pensiunilor alimentare, chiriile caselor şi arenzile bunurilor rurale;

dobânzile sumelor împrumutate şi în genere tot ce se plăteşte cu anul sau la termene periodice mai scurte;

se prescriu prin cinci ani *(C. civ. 1429, 1587, 1639, 1908).*

Notă: În prezent, termenul prescripţiei dreptului la acţiune cu privire la obligaţiile prevăzute de art. 1907 este stabilit prin art. 3 din Decretul nr. 167/1958 privitor la prescripţia extinctivă, republicat, cu modificările ulterioare, *infra*, nr. 15.

Art. 1908. Prescripţiile prezentei secţiuni curg în contra minorilor şi interzişilor, rămânând acestora recurs în contra tutorilor lor *(C. civ. 1711).*

Notă: Cu privire la curgerea prescripţiei împotriva celor lipsiţi de capacitatea de exerciţiu, a se vedea art. 14 alin. (2) din Decretul nr. 167/1958 privitor la prescripţia extinctivă, *infra*, nr. 15.

Art. 1909. (1) Lucrurile mişcătoare se prescriu prin faptul posesiunii lor, fără să fie trebuinţă de vreo curgere de timp.

(2) Cu toate acestea, cel ce a pierdut sau cel cărui s-a furat un lucru, poate să-l revendice, în curs de trei ani, din ziua când l-a pierdut sau când i s-a furat, de la cel la care-l găseşte, rămânând acestuia recurs în contra celui de la care îl are *(C. civ. 472, 485, 972, 1156, 1598, 1730, 1751, 1846, 1910).*

Notă: Cu privire la determinarea câmpului de aplicare al art. 1909, a se vedea *Nota* de la art. 1844. Pentru acele considerente, dispoziţia art. 1909, în ce priveşte prescripţia, nu este aplicabilă bunurilor proprietate publică.

---

[1] Art. 1906 este reprodus astfel cum a fost modificat prin Decretul nr. 205/1950 pentru modificarea art. 1206 şi 1906 din Codul civil, pentru abrogarea art. 1200 pct. 3 şi art. 1207-1222 din acelaşi cod, precum şi pentru abrogarea art. 53 din Codul comercial.

Scanned with OKEN Scanner

Art. 1910. Dacă posesorul actual al lucrului furat sau pierdut l-a cumpărat la bâlci sau la târg, sau la o vindere publică, sau de la un negutător care vinde asemenea lucruri, proprietarul originar nu poate să ia lucrul înapoi decât întorcând posesorului prețul ce l-a costat.

Art. 1911. Prescripțiile începute la epoca publicării acestui codice se vor regula după legile cele vechi.

Scanned with OKEN Scanner

Dispoziţii generale

Art. 1912. Codicii Domnilor Calimach şi Caragea, şi orice alte legi civile anterioare, ordonanţele domneşti şi instrucţiunile ministeriale din ambe Principatele Unite, sunt abrogate în tot ce nu este conform regulilor prescrise în prezentul codice.

Art. 1913. Acest codice civil se va pune în lucrare la 1 iulie anul 1865.

Notă: Prin Decretul din 2 iulie 1865, punerea în aplicare a Codului civil a fost amânată pentru data de 1 decembrie 1865.

Art. 1914. Fiica dotată înaintea promulgării acestei legi, de voieşte a veni la o ereditate deschisă în urma promulgării acestei legi, va fi obligată a reporta dota.

Scanned with OKEN Scanner

Index*)

A

Abandonare
- bunuri 477, 646
- cesiunea bunurilor 1122 urm.
- imobil ipotecat 1795
- moştenire (acceptată sub beneficiu de inventar) 713
- servitute 632

Abitaţie (drept de) 565 urm.
- cesiune 573
- familie 572
- locaţie 573

Abrogare v. *Lege*

Abuz
- amanet 1693
- uzufruct 558

Acceptare v. *Dispoziţii cu titlu gratuit, Donaţie, Moştenire*

Accesiune
- imobil 489 urm.
- incorporare lucru 488 urm.
- mobil 504 urm.
- posesie 485 urm.
- produsele lucrului 483 urm.
- proprietate 482 urm.

Act
- autentic v. *Dovadă*
- confirmativ v. *Confirmare*
- recognitiv v. *Dovadă*
- secret 1175
- semnătură privată (sub) v. *Dovadă*

Acţiune
- anulare (în) 1157 urm.; prescripţie 1900; vicii consimţământ 953 urm.
- directă: antrepriză 1488; mandat 1542
- imobiliară v. *Bunuri (imobile)*
- oblică 974
- pauliană 975, 976
- restituire 992-997, 1092
- rezoluţiune v. contract

Acţiuni (societăţi) v. *Bunuri (mobile, prin determinarea legii)*

Adjudecare v. *Expropriere silită*

Albine v. *Bunuri (imobil prin destinaţie)*

Aleatoriu v. *Contract aleatoriu*

Alimente v. *Donaţie (revocare pentru ingratitudine), Privilegiu (întreţinere)*

Aluviune v. *Proprietate, Uzufruct*

Amanet 1685 urm.
- abuz de 1693
- creanţă 1687
- definiţie 1685
- dobândă 1692
- efecte 1686
- fidejusiune (substituire) 1676
- forme 1686, 1687
- indivizibilitate 1695
- pact comisoriu 1689
- preferinţă (drept de) 1686 urm.
- privilegiu 1686
- răspundere 1691
- remiterea lucrului 1139
- restituire 1694

Anatocism v. *Dobândă*

Animal
- accesiune 503
- imobil 467
- răspundere delictuală 1001

*) Cifrele fac trimitere la articolele din Codul civil.

Scanned with OKEN Scanner

Antrepriză 1413, 1470 urm.
Anulare v. *Acţiune*
Apartament 1450-1452
Ape
- contestaţie 583
- curgătoare: albie 502, aluviune 495; folosire 582; insulă 499-501; izvor 579 urm.; ploi 578; scurgere 578.

Arbore
- bunuri mobile 466
- distanţă (sădire) 607, 608 v. şi zid comun, uzufruct

Arendă v. *Locaţie*
- bunuri (imobil prin destinaţie) 467, 468
- privilegiu 1730
- uzufruct 523 urm.

Arhitect şi Întreprinzător
- acţiune directă 1488
- moarte 1485
- obligaţie 1484
- prescripţie 1902
- privilegiu 1737 pct. 4, 1742
- răspundere 1483, 1487

Artizan (răspundere) 1000
Arvună
- locaţie 1416
- vânzare 1297, 1298

Ascendent
- definiţie 661
- împărţire (de) 794 urm.
- moştenire 653, 670, 843

Asigurare
- contract 1635

Asociat v. *Societate*
Atentat la viaţă (revocare donaţie) 831
Autentic v. *Dovadă, Act autentic*
Autentificare v. dovadă, act autentic
Autoritate de lucru judecat 1200, 1201
Avânzii cauză v. *Reprezentanţii drepturilor 1176*
Avere (vacantă) 477
Avocat (achiziţionare drepturi litigioase) 1309
Avulsiune v. *Accesiune (imobil)*

B

Beneficiu
- discuţie (de): fidejusiune 1662 urm., 1677 urm.
- ipotecă 1794, 1828
- diviziune (de) 1042, 1666 urm.
- inventar (de) v. şi *Moştenire*

Bun şi aprobat v. *Dovadă (act sub semnătură privată)*
Bună-credinţă
- construcţii 494
- fructe 485 urm.
- posesie 485 urm.
- prescripţie achizitivă 1895, 1898, 1899

Bune moravuri
- contract: condiţie 1008; obiect 5; cauză 968

Bunuri
- cesiune 1122 urm.
- dispoziţie (drept de) 475
- distincţie 461 urm.
- imobile 462 urm.; accesiune 489 urm.; destinaţie (prin) 467, 469; lege aplicabilă 2; obiectul la care se aplică (prin) 471; natura lor (prin) 462-465; privilegii imobiliare 1737; vânzare 1295
- mobile 472 urm.; arbori 466; determinarea legii (prin) 474; natura lor (prin) 473
- moştenire: trecere în proprietatea statului 680

Scanned with OKEN Scanner

- partea disponibilă (cu privire la liberalități) 841-846, 939-941; copil 841, 842; părinte 843; rentă pe viață 844, 845; scutire de raport 846; soț 939-941; uzufruct 844, 845
- posesia (în raport cu cei ce au) 475-479, stăpân (fără) 477, 646
- uz comun (de) 647

C

Caduc (legat) 924, 925, 927, 928
Capacitate
- contract 948-952
- dispune (de a) cu titlu gratuit 806-812
- primi cu titlu gratuit (de a) 806-812; persoană juridică 811, 817
- v. şi *Minor*

Cărăuş (locaţie, lucrări) 1460 urm.
Cauţiune v. *Fidejusiune*
Cauză
- contracte 948, 966-968
- întreruperea prescripţiei (de) 1863-1873
- justă (prescripţie achizitivă) 1895 urm.
- suspendarea prescripţiei (de) 1874-1885
- v. şi *Caz de forţă majoră*

Caz fortuit 1083, 1156, 1158, 1358, 1435, 1461, 1475, 1566, 1567
Caz de forţă majoră 1083, 1198, 1431, 1434, 1435, 1447, 1448, 1475, 1601, 1606, 1625
Certă
- dată 1182
- datorie 1145

Cesionar
- creanţe privilegiate 1744
- drepturi litigioase 1309
- titlu executoriu 1833

Cesiune 1149
- bunuri 1122 urm.
- creanţe 1391 urm.; notificare 1393 urm.; obiect 1396; predarea titlului 1391; răspundere 1392 urm.; existenţa creanţei 1392; moştenire 1399-1404; solvabilitate 1397, 1398
- drepturi litigioase 1309
- drepturi moştenire 1399 urm.
- titlu executoriu 1833
- v. şi *Locaţie*

Chirie v. *Locaţie*
Clădire v. *Bunuri (imobile prin natura lor)*
Clauză leonină v. *Societate*
Clauză penală 1066 urm.
- cuantum 1069
- debitor, moştenitori 1071, 1072
- definiţie 1066
- despăgubire 1087
- dobândă 1089
- facultate, creditor 1068
- modificare 1070
- nulitate 1067

Colateral
- definiţie 661
- grad 663
- moştenire (drept de) 672 urm.

Comerciant
- act sub semnătură privată 1180
- prescripţie 1904
- registru (dovadă) 1183, 1184
- resciziune 1160

Comitent v. *Răspundere delictuală*
Comoară
- proprietate 649
- uzufruct 538

Scanned with OKEN Scanner

Comodat 1560 urm.
- caz fortuit 1566, 1567
- cheltuieli 1564, 1569
- compensaţie 1570
- definiţie 1560
- durată 1572
- folosinţa lucrului 1564, 1565
- gratuit (titlu) 1561
- moarte 1563
- obligaţie: comodant 1572 urm.; comodatar 1564 urm.
- pierderea lucrului 1566, 1567
- proprietatea lucrului 1562
- solidaritate 1571
- stricăciuni 1568

Compensaţie 1143 urm.
- cesiunea creanţei 1149
- cheltuieli 1150
- condiţii 1143
- efecte 1144
- excepţii 1147
- fidejusor 1148
- pluralitate de datorii 1151
- termen de garanţie 1146
- terţe persoane 1152, 1153
- vânzare 1333

Compromis (mandat) 1537

Comun (zid) 588 urm.
- arbori 609
- cheltuieli 605
- construire 594, 599
- dobândire 597, 598
- gard 606 urm.
- înălţare 595 urm.
- prezumţie 590, 591, 602
- renunţare 593
- reparaţie 592, 600
- şanţ 602-605

Concediu (locaţie) 1436-1438

Concepţiune (copil) 654

Condiţie 1004 urm.
- acte conservatorii 1016
- cauzală 1005
- definiţie 1004
- efecte 1015
- ilicită, imorală, imposibilă 1008
- îndeplinire 1012-1014
- mixtă 1007
- obligaţii 1004-1021
- potestativă 1006; în acte cu titlu gratuit 822, 823; obligaţie 1010
- rezolutorie 1019-1021
- suspensivă 925, 1017, 1018

Confirmare
- act 1190
- donaţie: donator 1168; moştenitor 1167
- efecte 1167
- tacită 1167

Confuziune 1048, 1154, 1155

Consemnaţia sumei (oferta de plată) 1114-1121

Consimţământ
- contract 953 urm.: nulitate 954 urm.; vicii 953

Consângeni (drept de moştenire) 674

Construcţii 489 urm.
- bună-credinţă 494
- distanţă 610
- materiale străine 493
- proprietate 489-492

Contract 942 urm.
- acţiune în rezoluţiune 1020, 1021
- bune moravuri 5, 968
- capacitate 949 urm.
- cauză 966 urm.
- caz fortuit 1083
- clauză penală 1066 urm.; cuantum 1069; debitor, moştenitori 1071, 1072; definiţie

Scanned with OKEN Scanner

1066; despăgubire 1087; dobândă 1089; facultate, creditor 1068; modificare 1070; nulitate 1067
- condiţii validitate 948 urm.
- consimţământ 953 urm.; nulitate 954 urm.; vicii 953
- creditor: acţiunea debitorului 974; atacarea actelor viclene 975, 976
- dol 960, 961, 1203
- efecte 969 urm.; relative 973 urm.
- eroare 953, 954, 961
- forţă majoră 1083
- neexecutare 1081 urm.
- interpretare 977 urm.
- interzis 950, 952
- întârziere 1081
- leziune: major 1165; minor 1157 urm. (caz fortuit) 1158; (comerciant) 1160; (declaraţie de majoritate) 1159; (delict) 1162; (ratificare) 1163; (profit) 1164
- minor 951, 952
- obiect 962 urm.; moştenire viitoare 702; obligaţie de a da 1074; obligaţie de a face 1075 urm.
- ordine publică 5
- predare 1074
- punere în întârziere 1081
- resciziune v. leziune
- rezoluţiune 1020, 1021
- temere reverenţiară 958
- terţe persoane (efecte) 973 urm.
- violenţă 955-959

Contract
– aleatoriu 947, 1635 urm. v. şi *Asigurare, Joc, Prinsoare, Rentă pe viaţă*
– bilateral 943
– binefacere (de) 946
– comutativ 947
– gratuit (cu titlu) 946
– oneros (cu titlu) 945
– sinalagmatic 943
– transport (de): cărăuşi 1473 urm.; privilegiu 1730 pct. 7; răspundere 1473 urm.; registre 1476
– unilateral 944

Copie v. dovadă

Copil
- concepţiune (drepturi) 654
- moştenire, drepturi 652, 659, 665, 669, 841; împărţire de ascendent 794 urm.

Coproprietate
- ipotecă (efect) 1770
- zid comun 790 urm.
- v. şi *Împărţire, Indiviziune*

Cotitate disponibilă v. *Bunuri, Parte disponibilă*

Creditor
- acţiune debitor 974
- atacare acte viclene 975, 976; renunţare uzufruct 562
- ordine distribuire 1719
- solidaritate 1034 urm.
- urmărirea patrimoniului debitorului 1718, 1719
- v. şi *Amanet, Ipotecă, Privilegiu*

Culpă
- mandat 1540
- v. şi *Răspundere*

Cumpărător
- capacitate (cumpărare) 1306 urm.
- obligaţii 1361 urm.

Cvasicontract 986 urm., 1198

Cvasidelict v. *Răspundere delictuală, Delicte*

Cvasiuzufruct 526

Scanned with OKEN Scanner

D

Dare în plată 1100, 1683
Dată certă 1182
Datorie
- moştenire (plată) 774-785
- raport 738
- remitere 1138-1142

Daune-interese v. *Despăgubire*
Debitor v. *Contract, Obligaţii, Solidaritate*
Decădere
- beneficiu de inventar 712
- debitor (termen) 1025
- moştenire (drept de renunţare la) 703
- uzufruct 558

Declaraţie, beneficiu de inventar 704 urm.
Deconfitură
- delegaţie 1133
- fidejusiune 1673 pct. 2
- mandat 1552 pct. 3
- societate (încetare) 1523 pct.4
- termen 1025
- vânzare 1323

Delegaţie 1132 urm.
- imperfectă 1132
- perfectă 1133
- v. şi *Novaţie*

Delict civil
- dovada 1198
- răspundere 998 urm.; minor 1162
- v. şi *Răspundere delictuală*

Denegare de dreptate 3
Depozit 1591 urm.
- capacitate 1596, 1598
- cărăuşi 1473
- cheltuieli 1618
- consimţământ 1595
- definiţie 1591
- dobândă 1608
- dovadă 1198, 1597, 1621
- folosinţă 1602
- forţă majoră 1601, 1606, 1625
- gratuit (cu titlu) 1593
- înapoiere 1604
- judiciar 1632 urm.
- necesar 1198, 1620 urm.; definiţie 1620; dovadă 1198, 1621, 1622; hangiu 1623 urm.; ospătător 1623
- obiect 1593
- obligaţie: deponent 1618 urm.; depozitar 1599 urm.
- predare 1593

Descendent
- definiţie (grad) 661 urm.
- moştenire drepturi 659, 665, 669, 841

Deschiderea moştenirii 651 urm.
Despăgubire
- contractuală 1073, 1081 urm.; clauză penală 1087; cuantum 1084; dobândă 1089; fidejusiune 1669, 1673; obligaţii băneşti 1088; punere în întârziere 1081; vânzare 1350
- delictuală 998 urm. v. şi *Răspundere delictuală*

Discuţie (beneficiu de)
- fidejusiune 1662 urm., 1677 urm.
- ipotecă 1794, 1828

Dispoziţii cu titlu gratuit 800 urm.
- capacitate (de a dispune sau de a primi) 806 urm.
- condiţie potestativă 822
- doctor 810
- farmacist 810
- minor 806, 807, 809
- parte disponibilă 841 urm.
- persoana interpusă 812, 941
- persoana juridică 811, 817
- preot 810

Scanned with OKEN Scanner

- reducere 847 urm.; calculare 849; donatar moştenitor 851; efecte 854, 855; îndreptăţiţi 848; ordine 850
- soţi (dintre) 936 urm.
- substituire permisă 804
- v. şi *Donaţie, Legat, Testament*

Distanţă
- construcţii 610 urm.
- plantaţii 607, 608
- vedere (în proprietatea vecinului) 612 urm.

Distincţie bunuri 461 urm.
Divizibile (obligaţii) 1057 urm.
Diviziune (beneficiul de) 1042, 1666 urm.
Dobândă
- adjudecarea 1812
- amanet 1692
- anatocism 1089, 1090
- dobândă (la) 1089, 1090
- fidejusiune 1669
- imputaţie 1111, 1588
- împrumut cu dobândă 1587 urm.
- legală 1088, 1589
- mandat 1544
- obligaţii solidare 1046, 1051
- plată (prezumţie de) 1590
- prescripţie 1907
- restituire 1588
- societate 1504
- stipulaţie licită 1587
- vânzare 1331, 1363

Doctor 810
Dol
- definiţie 960
- joc şi prinsoare 1638
- mandat 1540

Domeniu privat 1845
Domeniu public 476, 477, 478, 1844
Domiciliu
- alegere (de) 1781

Donaţiune 800 urm.
- acceptare 814 urm.; formă 814; minor 815; surdo-mut 816
- act estimativ 827
- bunuri viitoare 821, 933, 934
- căsătorie (prin contract de) 932 urm.
- condiţie potestativă 822
- datorii donator 823
- definiţie 801
- deghizată 812
- forme 813 urm.
- nulitate 822, 823, 839
- ratificare 1167, 1168
- revocare: bunuri viitoare 821; condiţii, neîndeplinire 830, 832; descendent, naştere 836 urm.; ingratitudine 831 urm.; prescripţie 840
- soţi (dintre) 936 urm.; deghizată 940; forme 938; parte disponibilă 940; persoane interpuse 941; revocare 937
- stipulaţie, înapoierea bunurilor 825
- substituire permisă 804
- transcriere 818, 819
- vicii 1167, 1168
- v. şi *Dispoziţii cu titlu gratuit*

Dovadă 1169 urm.
- act autentic 1171 urm: copie 1188; definiţie 1171; înscriere în fals 1173; neregularitate (efecte) 1172; putere doveditoare 1173, 1174
- act confirmativ 1190 urm
- act recognitiv 1189
- act secret 1175
- act sub semnătură privată 1176 urm.

Scanned with OKEN Scanner

- confirmare (act de) 1190
- copie act autentic 1188
- depozit 1597,1621
- fraudă 1203
- înscrisuri 1170 urm.
- martor 1170, 1191 urm.; admisibilitate 1191 urm., 1198; început de dovadă scrisă 1174, 1197; locaţie 1416; pluralitate cereri 1195, 1196
- mărturisire 1170, 1204 urm.; extrajudiciară 1205; judiciară 1206
- obligaţii 1169 urm.
- plată 1169
- prezumţii 1199 urm.; definiţie 1199; extralegale 1203; legale 1200 urm.; (definiţie) 1200; (efecte) 1202; (lucru judecat) 1201
- răboaje 1187
- ratificare (act de) 1190
- registre comercianţi 1183, 1184
- sarcină 1169

Drepturi
- litigioase 1309, 1402 urm.
- moştenire (cesiune) 1399 urm.
- preferinţă (de) v. *Amanet, Ipotecă, Privilegiu*
- trecere (de) v. *Servitute*
- urmărire (de) v. *Ipotecă, Privilegii*

E

Echitate
- contract, interpretare 970
- societate 1512

Edificiu
- locaţie 1416 urm.
- proprietar, răspundere 1002

Efecte mobiliare v. *Bunuri*

Elev v. *Prescripţie (institutor), Răspundere delictuală (institutor)*

Erede v. *Moştenire*

Eroare
- contract 953, 954, 961
- debitor (calitate) 993, 1092
- tranzacţie 1712

Evicţiune
- donaţie 828
- împărţire 787
- societate 1503
- vânzare 1337-1351

Executor testamentar 910 urm.
- cheltuieli 919
- incapacitate 913
- îndatoriri 916
- minor 915
- moarte 917
- număr 910
- posesie 911 urm.
- solidaritate 918

F

Faliment
- delegaţie 1133
- fidejusiune 1673 pct. 2
- mandat 1552 pct. 3
- vânzare 1323

Fals (act autentic) 1173

Familie
- abitaţie 572
- cheltuieli întreţinere (privilegiu) 1729 pct. 5

Faptă v. *Răspundere delictuală*

Farmacist
- dispoziţii cu titlu gratuit 810
- prescripţie 1904 urm.

Fideicomis 803

Fidejusiune 1652 urm.
- abitaţie 566
- beneficiu de discuţie 1662 urm.
- beneficiu de diviziune 1667, 1668

Scanned with OKEN Scanner

- beneficiu de inventar 718
- capacitate 1659
- confuziune 1155, 1680
- definiţie 1652
- despăgubire 1088
- efecte: între fidejusori 1674; între fidejusor şi creditor 1662-1688; între fidejusor şi debitor 1669-1673
- excepţii 1681
- fidejusorul fidejusorului 1655
- formă 1656
- întindere 1654, 1657
- judecătorească 1675 urm.
- legală 1675 urm.
- liberare 1682
- moştenitor 1658
- obiect 1653
- ofertă de plată 1118, 1119
- prescripţie (întrerupere) 1873
- regres 1669 urm.
- remitere a datoriei 1142
- solidaritate 1055, 1666, 1671
- solvabilitate 1659 urm.
- soţ supravieţuitor 682
- stingere 1679 urm.
- subrogare 1670, 1682
- uz 566
- uzufruct 541-544

Fraţi
- consângeni 674
- grad rudenie 663
- moştenire (drepturi) 672 urm.
- primari 674
- uterini 674

Fraudă v. *Dol*

Fructe
- accesiune 485 urm.
- dobândire 485 urm.
- imobile 465
- uz 570, 574
- uzufruct: civile 521, 523, 525; industriale 521, 522, 524; naturale 521, 522, 524

Furat (lucru)
- prescripţie 1909, 1910
- stingerea obligaţiei 1156

G

Gaj v. *Amanet*

Gaj general 1718

Garanţie
- arvună: locaţie 1416; vânzare 1297, 1298
- cesiune creanţă 1392 urm.
- clauză penală v. *Clauză penală*
- evicţiune (de) v. *Evicţiune*
- împărţire 787 urm.
- locaţie: tulburare 1426 urm.; vicii 1422
- persoană v. *Fidejusiune*
- reală v. *Amanet, Ipotecă, Privilegiu*
- rentită 1646
- vânzare 1336 urm.

Gard 606 urm.

Gestiunea de afaceri 987 urm.

Gestiunea intereselor altuia 987 urm.

Grad rudenie 660-663

Grănituirea proprietăţii 584

Graţie(termen de)
- compensaţie 1146
- împrumut 1582
- plată 1101
- vânzare 1366

Greşeală v. *Culpă, Delict, Răspundere*

Gunoaie 468

Scanned with OKEN Scanner

H

Hangiu
- depozit dovadă 1198; răspundere 1623
- prescripţie 1903 urm.
- privilegiu 1730 pct. 6

I

Imobil v. *Accesiune, Bunuri, Expropriere silită, Posesie, Prescripţie, Privilegii, Răspundere delictuală, Vânzare*
Impreviziune, despăgubire 1085, 1086
Imputaţia plăţii 1110 urm.
Inalienabilitate
- abitaţie 573
- uz 571
Incapabil v. *Act juridic, Capacitate, Contracte, Interdicţie, Licitaţie, Minor, Tutelă*
Indivizibilitate 1057 urm.
- amanet 1694, 1695
- definiţie 1057
- efecte 1062 urm.
- fidejusiune 1666
- ipotecă 1746
- moştenitori: creditor 1064; debitor 1063, 1065
- servituţi 642, 643
Indiviziune, încetare 728, v. şi *Coproprietate*
Ingratitudine
- donaţie (revocare de) 829, 831 urm.
- legat (revocare de) 930, 931
Inscripţie v. *Ipotecă, Privilegiu*
Insolvabilitate v. *Deconfitură*
Instituor v. *Prescripţie extinctivă, Răspundere delictuală*
Insulă v. *Proprietate*
Interdicţie
- contracte 950, 952
- expropriere silită 1826, 1827
- prescripţie 1876, 1900, 1901, 1908
- resciziune 1164
- societate (încetare) 1523
- v. şi *Capacitate*
Interes v. *Dobândă*
Interpretare
- abitaţie, uz (titlu) 569 urm.
- contracte 977 urm., 1181, 1312
- legat 929
Interpuse persoane
- donaţii 812, 941
Intervertirea titlului v. *Prescripţie (schimbare titlu)*
Ipotecă 1746 urm.
- beneficiu de discuţie 1794, 1828
- bunurile ce se pot ipoteca 1750-1752, 1775
- definiţie 1746
- drept de preferinţă 1719, 1720
- drept de urmărire 1746, 1790 urm.
- indivizibilitate 1746
- inscripţie 1778 urm.: alegere domiciliu 1781; certificate 1816; condiţie 1776; copii 1816; dobânzi 1785; efecte 1786, 1790 urm; ipotecă legală 1783; moarte 1780, 1784; mod 1780 urm; radiere 1788 urm; reducere 1788 urm.; registre, publicitate 1816 urm.; reînnoire 1786, 1787; ştergere 1788 urm.; termen 1780
- purgă 1801 urm.
- rang 1778
- raport 765, 769
- rendită 776
- stingere 1800
- subrogare (asigurare) 1721

Scanned with OKEN Scanner

Ipoteca convenţională 1748, 1749, 1769 urm.
- ameliorații 1777
- capacitate 1769 urm.
- condiţie 1770
- consimţită în ţară străină 1773, 1789
- definiţie 1749
- forme 1747, 1772
- specificare anume: bunuri 1774; suma creanţei 1776

Ipoteca legală 1748, 1749, 1753 urm., 1783, 1814
- definiţie 1749
- inscripţie 1783
- legatar 902
- purgă 1814
- stat 1753, 1768

Izvor v. *Servitute*

Î

Îmbogăţire fără cauză 992 urm.
Împărţire
- ascendent (făcută de) 794 urm.; bunuri 794-796; cale de atac 798, 799; copii 794, 797; donaţiune 795; formă 795; testament 795
- moştenire 728 urm. acţiune 728 urm.; creanţe 1060; creditor, intervenţie 785; desfiinţare 790 urm.; efect declarativ 786; evicţiune 787; garanţie 787 urm.; judecătorească 747 urm.; licitaţie 736; nulitate 797; omisiune 790; raport 738; resciziune 791 urm.; socoteli între moştenitori 737; stirpe 745; titluri de proprietate 750
- privilegiu 1737 pct. 3; înscripţie 1741
- societate 1530

Împrumut 1576 urm.
- definiţie 1676
- dobândă 1587 urm.; pentru întârziere 1585
- înapoiere 1584 urm.
- nautic 1635
- obligaţii; împrumutat 1584 urm.; împrumutător 1580 urm.
- privilegiu 1737
- proprietatea lucrului 1577
- riscuri 1577-1579
- termen 1581 urm.

Început de dovadă scrisă v. *Dovadă (martor)*
Încorporaţie (dobândirea proprietăţii prin) 645
Îngrădire
- drept de trecere 616 urm.
- facultate 585
- obligaţie 600

Înscrisuri v. *Dovadă (act)*
Întârziere (punere în) 1079, 1081; de drept 1504
Întreruperea prescripţiei v. *Prescripţia*
Întreţinere (obligaţie), prescripţie 1907

J

Joc 1636 urm.
Jurământ v. *Dovadă*
Just titlu, justă cauză (prescripţie achizitivă) 1895 urm.

L

Legat 887 urm.
- caduc 924, 925, 927, 928
- condiţie 925
- drept (întindere) 929
- fracţiuni de moştenire (unei) 894

Scanned with OKEN Scanner

urm.; datorii 775, 896; definiţie 894; fructe 898; inventar 897; predare 895; sarcini 896
- interpretare 929
- raport 752, 754, 756
- reducere 847 urm.
- revocare 923
- singular 899 urm.: cheltuieli 901; datorii 775, 909; definiţie 894; fructe 900; lucrul altuia 906; predare 809, 903; sarcini 905
- substituire permisă 804
- termen 926
- titlu particular (cu) v. *Legat singular*
- titlu universal (cu) v. *Legatul unei fracţiuni de moştenire*
- universal 888 urm.; definiţie 888; fructe 890; inventar 897; posesie (punere în) 891; sarcini 893

Lege
- abrogare 1912
- convenţie contrară 5
- derogare 5
- efecte în timp 1725, 1911, 1914
- întunecată 3
- neîndestulătoare 3
- neretroactivitate 1
- servituţi (stabilite de) 586 urm.

Leonină clauză v. *Societate*

Leziune
- major 694, 1165
- minor 951, 1157 urm.; caz fortuit 1158; comerciant 1160; declaraţie de majoritate 1159; delict 1162; profit 1164; ratificare 1163

Liberalitate v. *Dispoziţii cu titlu gratuit*

Lichidă (datorie) 1145

Licitaţie 1388 urm.
- expropriere silită 1824
- împărţire 736 urm.
- incapabil 1389

Litigios (drept) 1309, 1402 urm.

Livrare v. *Contracte (predare)*

Loc înfundat 616 urm.

Locaţie (contracte de) 1410-1490

Locaţie, lucrări 1410, 1412, 1413, 1470-1490
- definiţie 1412, 1413, 1470
- forţă majoră 1475
- întreprinzător de lucrări 1478 urm.
- moarte 1485, 1486
- obiect (întindere) 1471
- privilegiu 1737
- răspundere1473-1475
- v. şi *Antrepriză, Arhitect, Contract de transport*

Locaţie lucruri 1410-1469

Lucru
- furat: prescripţie 1909, 1910; stingerea obligaţiei 1156
- judecat (autoritate de) 1200, 1201
- litigios 1403
- pierdut: prescripţie 1909, 1910; stingerea obligaţiei 1156

M

Mamă
- împărţire (făcută de) 794 urm.
- v. şi *Părinţi, Răspundere delictuală*

Mandat 1532-1559

Martor v. *Dovadă*

Mărturisire v. *Dovadă*

Medic
- incapacitate (dispoziţii cu titlu gratuit) 810
- prescripţie 1904

Scanned with OKEN Scanner

Meşteşugar v. *Artizan*
Mijloc de probă v. *Dovadă*
Militar, testament, forme 868 urm.
Mine 491, 537
Minor
- contract 950-952
- dispoziţii cu titlu gratuit 806, 807, 809
- executor testamentar 915
- expropriere silită 1826
- leziune 951, 1157 urm.
- licitaţie 1389
- locaţie 1419
- moştenire (acceptare) 687
- prescripţie 1876, 1900, 1901, 1908
- v. şi *Tutelă*

Mistic v. *Testament*
Moară 464 v. şi *Bunuri*
Moarte
- moştenire (deschidere) 651
- v. şi *Ipotecă, Mandat, Privilegiu*

Mobile v. *Accesiune, Bunuri, Expropriere silită, Posesie, Prescripţie, Privilegiu, Răspundere delictuală, Revendicare*
Moştenire 650 urm.
- acceptare (curat şi simplu) 685 urm.; formă 689 urm.; efect 688; interzis 687; leziune 694; minor 687; partea moştenitorului 692, 693; prescripţie 703; termen 700, 701
- acceptare (sub beneficiu de inventar) 704 urm.; administrare 714 urm.; cheltuieli 710, 723; decădere 712; formă 704; efect 688; inventar 705 urm.; plata datoriilor 719 urm.; prescripţie 722; răspundere 715; termen deliberare 706 urm.
- ascendent 653, 661, 662, 670 urm., 678
- ascundere lucruri 703, 712
- beneficiu de inventar v. *Acceptare sub beneficiu de inventar*
- cesiune 1399 urm.
- colateral 653, 661, 663, 666, 672 urm.
- convenţii asupra moştenirilor nedeschise 702, 965
- copil conceput 654
- datoriile moştenirii 774 urm.; ipotecă 778 urm.; legatar 775, 893, 896; moştenitor 774, 777; rendită 776; titlu executoriu 780
- deferire 650, 659 urm., 697
- descendent 652, 653, 659, 661, 662, 665, 669
- deschidere 651
- drept (întindere) 697, 824
- executor testamentar v. *Executor testamentar*
- grad 660 urm., 676
- împărţire 728 urm. v. *Împărţire*
- incapacitate 654
- inventar v. *Acceptare sub beneficiu de inventar*
- lipsă de moştenitori 652, 680 urm.
- nedemnitate 655-658
- neregulată 678 urm.
- ordine 652, 659 urm.
- peceţi (punere) 681, 739 urm.
- posesie (intrare) 653, 911
- raport v. *Raport*
- renunţare 695-703; anterioară deschiderii moştenirii 702, 965; creditor 699; decădere 703; efecte 696, 697; formă 695 (abrogat); prescripţie 700, 701; raport 755; reprezentare 698
- reprezentare 664 urm.; renunţare 698

Scanned with OKEN Scanner

- rezervă v. *Bunuri (parte disponibilă)*
- separaţie de patrimonii 781 urm.; creditorul moştenitorului 784; inscripţie 1743, 1745; novaţie 782; prescripţie 783
- sezină 653, 911
- sigilii (punere) 681, 730 urm.
- soţ supravieţuitor 652, 679 urm.
- stat 652, 680 urm.
- vacantă 724 urm.; prescripţie 1884

N

Nedatorat v. *Plata (nedatorată)*
Nedemnitate (moştenire) 655-658
Neretroactivitate v. *Lege*
Neuz (uzufruct) 557
Notificare
- cesiune 1393
- ipotecă (purgă) 1804, 1806
- moştenire (plata datoriilor) 780
- obligaţii (punere în întârziere) 1079

Novaţie 1128 urm.
- capacitate 1129
- codebitori 1137
- feluri 1128
- fidejusiune 1137
- formă 1130, 1131
- ipotecă 1134 urm.
- privilegiu 1134 urm.

Nulitate
- acţiune în anulare 1157 urm
- amanet 1689
- căsătorie v. *Căsătorie*
- condiţie 1008
- contracte (prescripţie) 1900
- donaţie 822, 823, 839, 940
- împărţire 790 urm., 797
- ipotecă 1806
- rentă 1641, 1645
- societate 1513
- testament 871, 873, 882, 886
- tranzacţie 1714-1716
- vânzare 1308, 1309, 1311, 1339

O

Obicei
- comercial 1531
- construcţii (distanţă) 610
- contract: efecte 970; interpretare 980, 981
- îngrădire obligatorie 600
- locaţie: reparaţii 1447; tacită reconducţie 1452
- plantaţii (distanţă) 607
- uzufruct 532

Obiect (contracte) 962 urm.
- clauză penală (cu) 1066 urm.
- condiţionale 1004 urm.
- de a da 971, 1074, 1079 urm.
- de a face sau de a nu face 1075 urm., 1094
- divizibile şi nedivizibile 1057 urm., 1072
- efecte 1073 urm.
- întreţinere (de) v. *Întreţinere, obligaţie*
- naturale 1092
- nedivizibile 1057 urm., 1062 urm., 1071, 1746
- probare v. *Dovadă*
- societăţi v. *Bunuri (mobile prin determinarea legii)*
- solidare 1034 urm.
- stingere 1091 urm.
- termen (cu) 1022 urm.

Ocupaţie
- proprietate (mod dobândire) 644 urm.

Scanned with OKEN Scanner

Ofertă de plată 1114 urm. v. şi *Plată*
Ordine
- creditori (distribuţie) 1719
- moştenitori 652, 659
- publică 5

P

Pact
- comisoriu; amanet 1689; vânzare 1365-1370
- moştenire nedeschisă 702, 965
Paie 468
Pământ
- creşteri (de) 495 urm.
- rupere (de) 498
Parte contractantă (capacitate) 949 urm.
Partea disponibilă a bunurilor 841-846, 939-941
Particulare
- prescripţii 1903 urm.
- societăţi 1493, 1499, 1500
Patrimoniu
- drepturi creditori (exercitare) 974-976, 1718
- întindere 1718
- separaţie 781 urm.
- pauliană (acţiune) 975, 976
- peceţi 681, 730 urm.
Persoană juridică
- dispoziţii cu titlu gratuit 811, 817
- uzufruct 559
Picătura streaşinii (servitute) 615
Pierderea lucrului
- datorat 1156 urm.
- v. şi *Locaţie (reziliere), Societate, Solidaritate, Uzufruct*
Plantaţie 490 urm., 607 urm., v. şi *Accesiune, Servitute*
Plată 1092 urm.
- capacitate: de a plăti 1093-1095; de a primi 1096-1098
- cheltuieli 1105
- consemnare 1114 urm.; acceptare 1118; cheltuieli 1117; condiţii 1116; lucru cert 1121; retragere 1118 urm.
- dare în plată 1100, 1683
- datoriile moştenirii 774 urm.
- dovadă 1169, 1170
- imputaţie 1110 urm.
- loc 1104
- lucru cert 1102
- lucru determinat prin speţă 1103
- nedatorată 992 urm., 1092
- obiect 1100
- ofertă de plată 1114 urm.; cheltuieli 1117; condiţii 1115; v. şi consemnare
- opoziţii 1099
- parţială 1101
- poprire 1099
- refuz de a primi 1114
- subrogare 1106 urm.
- termen de graţie 1101
Posesie 1846 urm.
- accesiune 485 urm., 494
- acte prin simplă îngăduinţă 1853
- calităţi 1847 urm., 1856, 1862; schimbare 1857
- definiţie 1846
- dobândire proprietate (preferinţă) 972
- fructe dobândite (bună-credinţă) 485-487
- intermediară 1850
- intervertire titlu 1857, 1858, 1861
- mobile 972, 1909
- prezumţie 1854, 1855

Scanned with OKEN Scanner

- unire, posesie 1860
- utilă 1856 urm.
- vicii 1847 urm., 1856, 1862
- v. şi *Moştenire, Prescripţie*

Potestativă (condiţie)
- definiţie 1006
- donaţie 822
- obligaţie 1010

Predare
- vânzare 1295, 1300, 1314 urm., 1730 pct. 5
- v. şi *Tradiţiune*

Preferinţă (drept de) v. *Amanet, Ipotecă, Posesie (dobândire, proprietate) Privilegiu*

Prejudicii v. *Despăgubire*

Preot v. *Dispoziţii cu titlu gratuit*

Prepus v. *Răspundere delictuală*

Prescripţie 1837 urm.
- accesiune 498
- achizitivă (de 10 până la 20 ani) 1895 urm.; bună-credinţă 1895, 1899; domiciliu 1895, 1896; justă cauză 1895, 1899; titlu nul 1897; v. şi *Posesie*
- acţiune în anulare 1900
- aplicare 1841
- arhitect 1902
- calculare 1887 urm.
- condiţie 1885
- creditor 1843
- creditorii moştenirii 722
- definiţie 1837
- dobândă 1907
- donaţie (revocare) 840
- extinctivă 1890 urm., 1900
- găzduitor 1903
- începerea curgerii 1886
- încheiere socoteli 1905
- instanţe 1891
- institutor 1903
- interzis 1876, 1900, 1901, 1908
- întreprinzător (de beneficiu) 1902
- întrerupere 1849, 1863 urm.; civilă 1865 urm.; fidejusor 1873; naturală 1864; solidaritate 1045, 1872
- întreţinere (obligaţie) 1907
- ipotecă 1800
- lucru furat 1909, 1910
- maiştri 1903
- medic 1904
- minor 1876, 1900, 1901, 1908
- moştenire: acceptare (drept de) 700, 701; beneficiu inventar 1882; intervertire titlu posesie 1858; vacantă 1884
- neguţător 1904
- ospătător 1903
- precară 1853 urm.
- schimbare 1857, 1858
- prin 6 luni: 1903, 1905, 1906
- prin un an: 1334, 1904 urm.
- prin 3 ani: 1907
- prin 10 ani: v. *Prescripţie achizitivă, Prescripţie extinctivă*
- prin 30 ani: 1890 urm.
- privilegii 1786, 1800
- proprietate de stat 1844, 1845
- rendite 1892, 1907
- renunţare 1838 urm.; capacitate 1840; formă 1839
- salariu 1903 urm.
- schimbare titlu 1857, 1858, 1861
- separaţie de patrimonii 783
- servitute 580, 639 urm.
- solidaritate 1872
- soţi 1881
- stat 1844, 1845
- suspendare 1874 urm.
- termen (obligaţie cu) 1885

Scanned with OKEN Scanner

- termen de decădere: aluviune 498; societate 1512
- titlu nou 1893
- titlu nul 1897
- uceniciе 1904
- uzufruct 557
- vânzare 1334; vicii 1359
- v. şi *Posesie*

Prezumţie 1199 urm.
- definiţie 1199
- împrumut 1590
- judecătorească 1203
- legală 1200 urm.; definiţie 1200; efecte 1202; lucru judecat 1200
- societate (durată) 1502

Prinsoare 1635 urm.

Privilegii 1719 urm., 1780 urm.
- amanet 1686-1688, 1730 pct. 3
- antreprenor 1737 pct. 4; inscripţie 1742
- arhitect 1737 pct. 4; inscripţie 1742
- cheltuieli 1729 urm.; boli din urmă 1729 pct. 3; conservare (de) 1730 pct. 4, 1732; îngropării 1729 pct. 2, 1735; judecată (de) 1727, 1729 pct. 1, 1731
- conservare 1738 urm., 1786, 1787
- conservarea lucrului (cheltuieli pentru) 1730 pct. 4, 1732
- definiţie 1722
- efecte 1790 urm., v. *Persoanele al treilea*
- generale: mobile 1729; mobile şi imobile 1727
- hangiu 1730 pct. 6, 1733
- imobile 1726, 1727, 1737 urm.
- împrumutător 1737 pct. 2, 5; inscripţie 1740
- inscripţie 1738 urm.; lipsă 1745; mod 1780 urm.; reducere 1788 urm.; scutire 1729, 1739; ştergere 1788
- întreţinere (preţ lucruri) 1729 pct. 5
- locator 1730 pct. 1, 1733
- mobile: privilegiu general 1726-1729; privilegiu special 1730 urm.
- moştenitori (împărţire) 1737 pct. 3; inscripţie 1741
- novaţie 1134-1136
- persoanele al treilea (efecte) 1790 urm.; beneficiu de discuţie 1794; lăsarea imobilului 1795 urm.
- pietrari 1737 pct. 4; inscripţie 1742
- preferinţă (drept de) 1720, 1723, 1724
- prescripţie 1800 pct. 4
- purgă 1801 urm.
- rang 1723, 1724, 1731 urm.
- reducere 1788 urm.
- salarii 1729 pct. 4
- seminţe 1730 pct. 2
- separaţie de patrimonii 781 urm., 1743
- speciale: imobile 1737; mobile 1730 urm.
- stat 1725
- stingere 1800
- subrogare (asigurare) 1721
- tezaur 1725
- transport (cheltuieli) 1730 pct. 7, 1733
- urmărire (drept de) 1790
- vânzător: imobil 1737 pct. 1; transcripţie 1740; mobile 1730 pct. 5
- v. şi *Purgă; Separaţie de patrimonii*

Probă v. *Dovadă*

Proprietate 480 urm., 644 urm.
- accesiune 483 urm.; imobile 489 urm.; mobile 504 urm.; posesie

Scanned with OKEN Scanner

485 urm.; proprietate 483 urm.
- aluviune 495 urm.
- creşteri (de pământ) 495 urm.
- definiţie 480
- dobândire (moduri) 644 urm.
- grănituire 584
- încorporare 645
- îngrădire 585, 600
- insulă 499-501
- lac 497
- materiale străine 494, 508
- nudă 805
- obligaţii legale 588 urm.
- pământ străin 494
- revendicare mobile 1909, 1910
- stat (de) v. *Prescripţie, Stat*
- transmitere 644 urm.

Punere în întârziere 1079, 1081; de drept 1079, 1504

Purgă 1801 urm.
- analogie (determinare preţ cu) 1813
- cheltuieli 1809
- efecte 1807
- ipotecă legală 1814
- licitaţie publică 1806 urm.: adjudecare 1809 urm.; cheltuieli 1809; formă 1808; retragerea creditorului 1811; transcriere 1810
- notificare 1804, 1806
- recurs 1812
- transcriere: acte translative 1801 urm.; adjudecare 1810

Putere de lucru judecat 1200, 1201

R

Rădăcini 608

Radiere (ipoteci) 1788, 1789

Rang
- ipoteci 1778 urm.
- privilegii 1723, 1724, 1731 urm.

Raport 738, 739, 751 urm.
- caz fortuit 760
- cheltuieli: carieră 758; întreţinere (de) 759; necesare şi utile 766; nuntă (de) 759
- creditor (drept) 763, 769
- datorii 738, 758
- degradare 767
- dispensă 751 urm., 846
- dobânzi 762
- donaţie 751
- fructe 762
- imobile 760, 765 urm.
- legatar (drept) 763
- mobile 772
- moştenitori (obligaţi la) 751 urm.
- natură (în) 764, 765, 769-771
- numerar 773
- renunţare la moştenire 752
- reţinere (drept de) 771
- sarcini 769
- scăderea valorii (prin) 739, 764, 765, 770, 772, 773
- scutire 751 urm., 816
- stricăciuni 767

Răscumpărare (vânzare cu facultate de) 1371-1387 *(abrogate)*

Răspundere contractuală 1681 urm.
- vânzare 1386 urm.; evicţiune 1337 urm.; vicii 1352 urm.
- v. *Despăgubire, Garanţie*

Răspundere delictuală 998-1002

Ratificare
- mandat 1533, 1546
- obligaţie 1167, 1190; minor 1163

Răboaje 1187

Război, testamente 868

Recognitiv (act) 1189

Recoltă v. *Bunuri (imobile prin natură)*

Reconducţie tacită v. *Tacită reconducţie*

Scanned with OKEN Scanner

Recunoaştere copil, scriptură 1177 urm.
Redhibitorii (vicii) 1353
Reducere
- dispoziţii cu titlu gratuit 847 urm.
- inscripţii 1788 urm.
- rendită 1641, 1642
Registru
- comercianţi (dovadă) 1183, 1184
- inscripţie (de) 1816 urm.
- transcripţie (de) 1816 urm.
Relativitatea convenţiilor 973
Remiterea datoriei 1138
- amanet 1139
- codebitor 1140, 1141
- fidejusiune 1142
- titlu, remitere 1138, 1140
Rendită
- perpetuă: bunuri mobile 474; prescripţie 1907
- viaţă (pe) 1639 urm.; anuităţi (întârziere plată) 1647; bunuri mobile 474; capital (înapoiere) 1648; creditor (moarte) 1649; dovada existenţei 1651; efecte 1646 urm.; garanţii (lipsă) 1646; înfiinţare 1639 urm.; moştenire (imobil ipotecat) 776; împărţire (garanţie) 789; nulitate 1641-1645; prescripţie 1907; reducere 1641; titlu gratuit (cu) 1640; titlu oneros (cu) 1639; urmărire 1647, 1650; uzufruct 527
Renunţare
- mandat 1552, 1556
- moştenire 695 urm.; anterioară deschiderii moştenirii 702, 965; cheltuieli 708; creditor 690; decădere 703; efecte 696, 697; forma 695 *(abrogat);* prescripţie 700, 701; reprezentare 698
- prescripţie 1838 urm.; capacitate 1840; forma 1839
- societate 1527 urm.
- solidaritate 1049 urm.
- uzufruct 651 urm.
- zid comun 593
Reparaţii
- locaţie 1421, 1447
- uzufruct 545, 546
Repetiţie (sume nedatorate) 993 urm., 1092
Reprezentanţii drepturilor 1176
Reprezentare
- debitori solidari 1056
- mandat 1532 urm.
- moştenire 664 urm.; renunţare 698
Resciziune
- acţiune (în) 1157 urm.
- împărţire 790 urm.
- v. şi *Leziune*
Retenţie (drept de) v. *Reţinere*
Reţinere (drept de)
- accesiune (mobile) 508
- amanet 1604
- comodat 1570
- depozit 1619
- locaţie 1444
- moştenire (report) 771
- vânzare (predare) 1323
Retract litigios 142 urm.
Retroactivitate (ne) v. *Lege*
Revendicare
- mobile 1909, 1910
- vânzare (mobile) 1730 pct. 5
Revocare
- donaţie 821, 829 urm.; 933, 937
- testament 802, 920 urm.
Rezervă v. *Bunuri, Parte disponibilă*
Reziliere v. *Locaţie*
Rezoluţiune v. *Contract*

Scanned with OKEN Scanner

Rudenie 660 urm.
- consângeni (fraţi) 674
- grad 660, 662, 663
- linie colaterală (în) 661, 663
- linie dreaptă (în) 661, 662
- moştenire 659 urm.
- primari (fraţi) 674
- tulpină 667
- uterini (fraţi) 674
- veri primari 663

Rupere de pământ 498

S

Schimb 1405 urm.
- definiţie 1405
- evicţiune 1408
- lucrul altuia 1407

Scriptură v. *Dovadă (act sub semnătură privată)*

Sechestru 1592, 1626 urm.
- amanet 1693
- compensaţie 1152
- convenţional 1626 urm.
- judiciar 1626, 1632 urm.
- locaţie lucrări 1473

Seminţe v. *Bunuri (imobile prin destinaţie), Privilegii (mobile)*

Semnătură v. *Dovadă (act sub semnătură privată)*

Separaţie de patrimonii 781 urm.

Servitute 576 urm.
- abandonare (fond supus) 632
- apăduce 622
- aparentă 622
- arbori (sădire) 607
- confuziune 638
- construcţii 630, 631
- continuă 622
- convenţională 577, 620 urm.
- definiţie 576
- destinaţia proprietarului 625 urm.
- distanţe 607-610, 612-614
- dobândire 623-629
- drum (conducere vase) 495, 587
- fond dominant 630 urm.
- fond supus 632 urm.
- gard 606 urm.
- grăniţuire 584
- imobil (prin obiect) 471
- indivizibilitate 633, 642, 643
- îngrădire 585, 600
- irigare 582
- izvor 579-581
- legală 577, 586 urm.
- loc înfundat 616 urm.
- naturală (situaţie) 577, 578 urm.
- neaparentă 622
- necontinuă 622
- neuz 639
- păscut vite 622
- picătura streaşinii 615
- prescripţie 639 urm.
- renaştere 637
- rurală 621
- şanţ 602 urm.
- schimbare 634, 635
- stingere 632 urm.
- trecere (drept de) 616 urm., 622
- urbană 621
- uzufruct 536
- vedere 611; continuă 622; distanţă 612-614; zid comun 611
- zid comun 590 urm.

Sigilii 681, 730 urm.

Siguranţe v. *Garanţie*

Simulaţie v. *Act secret, Donaţie deghizată, Interpuse persoane*

Societate 1491 urm.
- administrare 1514 urm.
- asociat: acţiune contra societăţii 1510; asociere cu o a treia

Scanned with OKEN Scanner

persoană 1519; compensaţie 1508; imputaţie 1506; îndatoriri: (între asociaţi) 1501 urm.; (faţă de o a treia persoană) 1520 urm.; moarte 1523; răspundere 1508; renunţare 1527 urm.
- câştig 1511 urm.; stipulaţie totalitate 1513
- clauză leonină 1513
- comercială 1531
- continuare (după moarte) 1526
- definiţie 1491
- durată 1502
- începere 1501
- încetare 1523 urm.; interdicţie 1523; moarte 1523, 1526; nesolvabilitate 1523; pierderea lucrului 1523, 1525; termen 1523, 1529; voinţa unei părţi 1523, 1527, 1528
- împărţire 1526, 1530
- nulitate 1513
- obiect 1492
- particulară 1493, 1499, 1500
- prorogare 1524, 1526
- punere în comun 1503 urm.; dobânzi 1504; evicţiune 1503; industrie 1492, 1505; lucruri 1492; risc 1509
- universală 1493 urm.; bunuri (de) 1495; capacitate 1498; câştiguri (de) 1496; prezumţie 1497

Socoteli
- mandat 1541
- moştenire 714

Solidaritate 1034 urm.
- creditori (între) 1034 urm.; efecte 1034, 1035; prescripţie 1036
- debitori (între) 1039 urm.; acţiune 1045; confuziune 1048; efecte 1039 urm; excepţii 1047; împărţire 1052, 1053; insolvabilitate1054; pierderea lucrului 1044; prescripţie 1045; prezumţie 1041; renunţare 1049 urm.
- fidejusiune 1662, 1666, 1671
- mandat 1551
- răspundere delictuală 1003
- dispoziţii cu titlu gratuit 937 urm.
- moştenire 652, 679 urm.

Stat
- ipotecă legală 1753, 1768
- moştenire vacantă 477, 652, 680 urm.
- prescripţie 1844, 1845
- proprietate 475-478, 646

Stingere
- fidejusiune 1679 urm.
- ipotecă 1800
- obligaţii 1091 urm.
- privilegii 1800
- servitute 636 urm.
- uzufruct 557 urm.

Strămutarea creanţelor 1391 urm.
Stup 468
Sublocaţie v. *Locaţie*
Subrogare 1106 urm.
- asigurare 1721
- convenţională 1106, 1107, 1109
- fidejusiune 1109, 1670, 1682
- legală 1106, 1108, 1109
- plată parţială 1109

Substituţie 803
- interzicere 803
- mandat 1542
- novaţie 1131
- nulitate 803

Succesiune v. *Moştenire*
Superficie (drept de) 492
Surdo-mut, donaţii (acceptare) 816
Suspendare (prescripţie) 1874 urm.

Scanned with OKEN Scanner

T

Tacită reconducție (locație) 1437, 1438, 1452, 1464
Tăgăduire
- semnătură 1177 urm.
Tată
- împărțire (făcută de) 794 urm.
- v. și *Părinți, Răspundere delictuală*
Temere reverențiară 958
Termen 1022 urm.
- beneficiu 1024
- decădere 1025
- efecte 1022, 1023
- grație (de): compensație 1146; împrumut 1582; plată 1101; vânzare 1366
- privilegii (înscriere) 1741 urm.
- v. și *Decădere, Prescripție*
Terțe persoane
- compensație 1152
- contracte (efecte) 973 urm.
- ipotecă (deținerea imobilului de) 1790 urm.; abandonarea imobilului 1795 urm.; beneficiu de discuție 1794
- privilegii 1790 urm.
Testament 800 urm.
- autentic 858, 830
- caduc 924, 928
- conjunctiv 857, 938
- definiție 800
- fideicomis 803
- forme 856 urm.
- militari 838 urm.
- mistic 858, 864 urm., 892
- mutuale 837, 938
- nave (făcut pe) 874 urm.
- olograf 858 urm.; deschidere 892; formă 839
- revocare 802, 920 urm.; expresă 920; tacită 923
- străinătate (făcut în) 885
- substituție 803
- v. și *Dispoziție cu titlu gratuit, Împărțire (descendent)*
Tezaur 538, 649
Titlu
- just (prescripție achizitivă) 1895 urm.
- nou (prescripție) 1893
- nul: prescripție 1897; tranzacție 1713
- schimbare (prescripție achizitivă) 1857, 1858
Tradițiune
- amanet 1688
- depozit 1593
- obligații (efect) 971
- proprietate (dobândire prin) 644
- vânzare 1295, 1300, 1314 urm., 1730 pct. 5
Transcripție
- acte translative 1801 - 1803, 1820
- donație 818 urm.
- locație (cesiune, plată) 1394
- schimb 1409, 1801 v. și *Vânzare 1295, 1740, 1801 - 1803, 1820 urm.*
Transport v. *Contract de transport*
Tranzacție 1704 urm.
- capacitate 1704 urm.
- definiție 1704
- efect 1711
- eroare 1712
- formă 1705
- întindere 1709, 1710
- nulitate 1714 urm.
- obiect 1707, 1708, 1712
Tulburare v. *Locație, Uzufruct vânzare*
Tutelă
- donație 820
- interese contrarii 747
- prescripție 1901

Scanned with OKEN Scanner

U

Uz 565 urm.
- cauţiune 566
- cesiune 571
- dobândire 565
- folosinţă 567
- fructe 574
- întindere 568 urm.
- inventar 566
- locaţie
- păduri 575
- sarcini 574
- stingere 565

Uzucapiune v. *Prescripţie*

Uzufruct 517 urm.
- abuz de folosinţă 558
- aluviune 535
- arbori 529 - 533
- bani 526
- caz fortuit 555, 556
- cesiune 534
- cheltuieli de judecată 553
- comoară 538
- condiţie 519
- consolidare 557
- contribuţii 548
- convenţii (prin) 518
- cvasi uzufruct 526
- datorii 552
- definiţie 517
- dispoziţii cu titlu gratuit 550, 805
- drepturi (uzufructuar) 521 urm.
- durată 557, 560;
- fidejusiune 541 - 544
- folosinţă 517
- fructe: civile 521, 523, 525; industriale 521, 522, 524; naturale 521, 522, 524
- îmbunătăţiri 539
- imobil (prin obiectul la care se aplică) 471
- imobile (pe) 520
- inventar 540
- ipotecă 551
- lege (prin) 518
- locaţie 534
- lucruri consumptibile 526
- moartea uzufructuarului 557
- mobile (pe) 520, 528
- mod stabilire 518
- neuz 557
- obligaţii 517, 540 urm.
- parte disponibilă (bunuri) 845
- pierderea lucrului: în întregime 557, 564; în parte 563
- prescripţie 557
- rendită 527
- renunţare (fraudă) 562
- reparaţii 545-547
- sarcini 548-550
- servitute 536
- stingere 557 urm.
- tulburare 554
- turmă 556
- vânzarea lucrului 561

V

Verificare de scripte 1178

Vicii
- consimţământ 953 urm.; v. dol, eroare, violenţă
- formă (de) donaţie 1167, 1168
- redhibitorii: locaţie 1422; vânzare 1352 urm.

Viclenie v. *Dol*

Vânzare 1294
- arvună 1297, 1298
- capacitate 1306 urm.
- cheltuieli (sarcină) 1305
- condiţie 1296 urm.
- creanţe 1391 urm.

Scanned with OKEN Scanner

- definiţie 1294
- drepturi litigioase 1402 urm.
- efecte 1296
- evicţiune 1337 urm.
- expropriere silită 1824 urm.
- grămada (cu) 1299
- greutate (după) 1300
- gustare (după) 1301
- imobil 1327
- incapabil (bunuri) 1389, 1826, 1827
- încercate (pe) 1302
- licitaţie 1388 urm.; cazuri 1388; forme 1388, 1390; străini 1389
- lucru închiriat 1441 urm.
- măsură (după) 1300
- moştenire 1399 urm.
- număr (după) 1300
- obiect 1310 urm.
- obligaţiile cumpărătorului 1361 urm.
- obligaţiile vânzătorului 1312 urm.
- pierderea lucrului 1311
- predare 1314 urm.; cheltuieli 1317; definiţie 1314; despăgubiri 1321; fructe 1324; imobile 1315, 1327 urm.; loc 1319; lucruri necorporale 1318; mobile 1316
- prescripţie 1334
- preţ 1303 urm., 1361 urm.: complinire 1328 urm.; determinare 1303, 1304; dobândă 1331, 1363, 1812; neplată 1365 urm.; plată 1361 urm.; tulburare cumpărător 1364
- privilegiu 1730 pct. 5, 1737, 1740
- publică: bunuri, moştenire 716; vicii 1360
- răspundere 1336 urm.
- retract litigios 1402 urm.
- revendicare (mobile) 1730 pct. 5
- rezoluţiune 1320, 1328, 1330, 1331, 1347, 1349, 1365 urm.
- risc 1300, 1335
- silită 1824 urm.
- soţi (între) 1307
- strămutarea proprietăţii 1295
- transcripţie 1295, 1740, 1801-1803, 1820 urm.
- vicii 1352 urm.

Violenţă 953, 955 urm., 1203

Z

Zămislire v. *Copil (concepţiune)*
Zid comun v. *Comun zid*

Scanned with OKEN Scanner

1. Decretul nr. 31/1954 privitor la persoanele fizice şi persoanele juridice

publicat în
B. Of. nr. 8 din 30 ianuarie 1954

Cuprins **Art.**

Capitolul I. Persoana fizică 4-24
Capitolul II. Persoana juridică 25-53
Capitolul III. Ocrotirea drepturilor personale nepatrimoniale 54-56
Capitolul IV. Dispoziţii finale 57

Art. 1. Drepturile civile ale persoanelor fizice sunt recunoscute în scopul de a se satisface interesele personale, materiale şi culturale, în acord cu interesul obştesc, potrivit legii şi regulilor de convieţuire socialistă [1].

Art. 2. Drepturile civile pe care le au, ca persoane juridice, organizaţiile socialiste, precum organele de stat şi celelalte instituţii de stat, întreprinderile şi organizaţiile economice de stat sau cooperatiste, orice organizaţii obşteşte, ca şi societăţile de colaborare economică sunt recunoscute în scopul de a se asigura creşterea neîncetată a bunăstării materiale şi a nivelului cultural al oamenilor muncii, prin dezvoltarea puterii economice a ţării.

Notă: Prin Legea nr. 15/1990 privind reorganizarea unităţilor economice de stat ca regii autonome şi societăţi comerciale (M. Of. nr. 98 din 8 august 1990) unităţile economice de stat au fost reorganizate în regii autonome şi societăţi comerciale, astfel încât sintagmele *„organizaţii socialiste"* şi *„organizaţii economice de stat sau cooperatiste"* nu mai sunt actuale, din moment ce unităţile economice la care se referă au fost transformate în regii autonome şi societăţi comerciale.
A se vedea în acest sens şi considerentele Deciziei Curţii Constituţionale nr. 184/2006 referitoare la excepţia de neconstituţionalitate a prevederilor art. 2 şi art. 3 din Decretul nr. 31/1954 privitor la persoanele fizice şi persoanele juridice (M. Of. nr. 281 din 29 martie 2006).

[1] Sintagma *„convieţuire socialistă"* se va citi *„convieţuire socială"*.

Scanned with OKEN Scanner

Analizând excepţia, Curtea a constatat că prevederile art. 2 din Decretul nr. 31/1954 reglementează recunoaşterea drepturilor civile ale persoanelor juridice, nominalizate potrivit contextului organizării statale existente la data adoptării actului normativ. Raportându-se la dispoziţiile Legii nr. 15/1990 prin care s-au reorganizat fostele unităţi economice de stat în regii autonome şi societăţi comerciale, Curtea a statuat în sensul conformităţii art. 2 din Decretul nr. 31/1954 cu dispoziţiile art. 1 alin. (3) din Constituţie.

Art. 3. (1) Drepturile civile sunt ocrotite de lege.

(2) Ele pot fi exercitate numai potrivit cu scopul lor economic şi social.

Capitolul I. Persoana fizică

Art. 4. (1) Capacitatea civilă este recunoscută tuturor persoanelor.

(2) Sexul, rasa, naţionalitatea, religia, gradul de cultură sau originea nu au nicio înrâurire asupra capacităţii.

Art. 5. (1) Persoana fizică are capacitatea de folosinţă şi, în afară de cazurile prevăzute de lege, capacitatea de exerciţiu.

(2) Capacitatea de folosinţă este capacitatea de a avea drepturi şi obligaţii.

(3) Capacitatea de exerciţiu este capacitatea persoanei de a-şi exercita drepturile şi de a-şi asuma obligaţii, săvârşind acte juridice.

Art. 6. (1) Nimeni nu poate fi îngrădit în capacitatea de folosinţă şi nici lipsit, în tot sau în parte, de capacitatea de exerciţiu, decât în cazurile şi în condiţiile stabilite de lege.

(2) Nimeni nu poate renunţa, nici în tot, nici în parte, la capacitatea de folosinţă sau la cea de exerciţiu.

Art. 7. (1) Capacitatea de folosinţă începe de la naşterea persoanei şi încetează odată cu moartea acesteia.

(2) Drepturile copilului sunt recunoscute de la concepţiune, însă numai dacă el se naşte viu.

Art. 8. (1) Capacitatea deplină de exerciţiu începe de la data când persoana devine majoră.

(2) Persoana devine majoră la împlinirea vârstei de optsprezece ani.

Scanned with OKEN Scanner

(3) Minorul care se căsătoreşte dobândeşte, prin aceasta, capacitatea deplină de exerciţiu.

Art. 9. (1) Minorul, care a împlinit vârsta de paisprezece ani, are capacitate de exerciţiu restrânsă.

(2) Actele juridice ale minorului cu capacitate restrânsă se încheie de către acesta, cu încuviinţarea prealabilă a părinţilor sau a tutorelui.

Art. 10. (1) Minorul care a împlinit şaisprezece ani poate să încheie contractul de muncă sau să intre într-o gospodărie agricolă colectivă ori într-o altă organizaţie cooperatistă, fără a avea nevoie de încuviinţarea părinţilor sau a tutorelui.

(2) În cazul în care minorul între 14 şi 16 ani încheie un contract de muncă sau intră într-o gospodărie agricolă colectivă ori într-o organizaţie cooperatistă de producţie, va fi nevoie pe lângă încuviinţarea prealabilă a părinţilor sau a tutorelui şi de un aviz medical.

(3) Minorul, care se găseşte în situaţia prevăzută în alineatele precedente, exercită singur drepturile şi execută tot astfel obligaţiile izvorând din contractul de muncă sau din calitatea de membru al gospodăriei agricole colective, ori al altei organizaţii cooperatiste şi dispune singur de sumele de bani ce a dobândit prin muncă proprie.

(4) Minorul cu capacitate restrânsă are dreptul, fără a avea nevoie de încuviinţarea părinţilor sau a tutorelui, să facă depuneri la casele de păstrare de stat şi să dispună de aceste depuneri, potrivit cu prevederile regulamentelor casei de păstrare.

Notă: Alin. (2) al art. 10 poate fi considerat ca abrogat indirect prin art. 154 alin. (1), raportat la art. 49 alin. (4) din Constituţie, republicată, potrivit căruia: *„Minorii sub vârsta de 15 ani nu pot fi angajaţi ca salariaţi."*

Art. 11. (1) Nu au capacitate de exerciţiu:
a) minorul care nu a împlinit vârsta de paisprezece ani;
b) persoana pusă sub interdicţie.

(2) Pentru cei ce nu au capacitate de exerciţiu, actele juridice se fac de reprezentanţii lor legali.

Art. 12. (1) Orice persoană are drept la numele stabilit sau dobândit potrivit legii.

Scanned with OKEN Scanner

(2) Numele cuprinde numele de familie şi prenumele.

(3) Schimbarea în orice fel a numelui de familie sau a prenumelui nu este îngăduită decât în cazurile şi în condiţiile stabilite de lege.

Notă: A se vedea şi O.G. nr. 41/2003 privind dobândirea şi schimbarea pe cale administrativă a numelor persoanelor fizice, aprobată cu modificări prin Legea nr. 323/2003, cu modificările ulterioare.

Art. 13. Domiciliul unei persoane fizice este acolo unde ea îşi are locuinţa statornică sau principală.

Art. 14. (1) Domiciliul minorului este la părinţii săi sau la acela dintre părinţi la care el locuieşte statornic.

(2) Domiciliul copilului încredinţat de instanţa judecătorească unei a treia persoane rămâne la părinţii săi, iar în cazul în care aceştia au domicilii separate şi nu se înţeleg la care dintre ei va avea domiciliu copilul, decide instanţa judecătorească.

(3) Domiciliul minorului, în cazul în care numai unul dintre părinţii săi îl reprezintă ori în cazul în care se află sub tutelă, precum şi domiciliul persoanei puse sub interdicţie, este la reprezentantul legal.

Art. 15. (1) În cazul în care s-a instituit o curatelă asupra bunurilor celui care a dispărut, cel dispărut are domiciliul la curator, în măsura în care acesta este îndreptăţit să-l reprezinte.

(2) Dacă un custode sau un curator a fost numit asupra unor bunuri succesorale, cei chemaţi la moştenire au domiciliul la custode sau la curator, în măsura în care acesta este îndreptăţit să-i reprezinte.

Art. 16. (1) Cel care lipseşte de la domiciliul său poate fi declarat dispărut prin hotărâre judecătorească, putându-se institui curatela, dacă a trecut un an de la data ultimelor ştiri din care rezultă că era în viaţă.

(2) Cel astfel declarat dispărut poate fi declarat mort, de asemenea prin hotărâre judecătorească, dacă de la data ultimelor ştiri din care rezultă că era în viaţă au trecut patru ani. Declararea morţii nu poate fi, însă, hotărâtă mai înainte de împlinirea unui termen de şase luni de la data afişărilor şi publicării extrasului de pe hotărârea prin care s-a declarat dispariţia.

(3) Cel dispărut în cursul unor fapte de război, într-un accident de cale ferată, într-un naufragiu sau într-o altă împrejurare asemănătoare care

Scanned with OKEN Scanner

îndreptăţeşte a se presupune decesul, poate fi declarat mort, fără a se mai declara în prealabil dispariţia sa, dacă a trecut cel puţin un an de la data împrejurării în care a avut loc dispariţia.

Art. 17. (1) Dacă ziua ultimelor ştiri despre cel care lipseşte de la domiciliu nu se poate stabili, termenele prevăzute în art. 16 alin. (1) şi (2) se vor socoti de la sfârşitul lunii ultimelor ştiri, iar în cazul în care nu se poate stabili nici luna, de la sfârşitul anului calendaristic.

(2) Tot astfel, dacă nu se poate stabili ziua împrejurării în care a avut loc dispariţia, termenul prevăzut în art. 16 alin. (3) se va socoti de la sfârşitul lunii în care această împrejurare s-a produs, iar în cazul în care nu se poate stabili nici luna, de la sfârşitul anului calendaristic.

Art. 18. (1) De îndată ce hotărârea declarativă de moarte a rămas definitivă, cel dispărut este socotit că a murit la data stabilită prin hotărâre, ca fiind aceea a morţii.

(2) Data morţii dispărutului se stabileşte potrivit cu împrejurările.

(3) În lipsă de indicii îndestulătoare, se va stabili ca dată a morţii ultima zi a termenului după care se poate cere declararea judecătorească a morţii.

(4) Instanţa judecătorească va putea rectifica data morţii stabilită potrivit dispoziţiilor prezentului articol, dacă se va dovedi ca adevărată o altă dată.

Art. 19. Cel dispărut este socotit a fi în viaţă dacă nu a intervenit o hotărâre declarativă de moarte, rămasă definitivă.

Art. 20. (1) Dacă cel declarat mort este în viaţă, se poate cere, oricând, anularea hotărârii prin care s-a declarat moartea.

(2) Cel care a fost declarat mort, poate cere, după anularea hotărârii declarative de moarte, înapoierea bunurilor sale. Cu toate acestea, dobânditorul cu titlu oneros nu este obligat să le înapoieze, decât dacă se va face dovada că la data dobândirii ştia că persoana declarată moartă este în viaţă.

Art. 21. În cazul în care mai multe persoane au murit în aceeaşi împrejurare, fără să se poată stabili dacă una a supravieţuit alteia, ele sunt socotite că au murit deodată.

Scanned with OKEN Scanner

Notă: Referitor la declararea prin hotărâre judecătorească a dispariţiei sau a morţii, a se vedea şi dispoziţiile procedurale cuprinse în art. 36-42 din Decretul nr. 32/1954 pentru punerea în aplicare a Codului familiei şi a Decretului privitor la persoanele fizice şi persoanele juridice, în *Codul de procedură civilă şi 12 legi uzuale*, ediţie actualizată la 1 septembrie 2009, Ed. Hamangiu, Bucureşti.

Art. 22. (1) Starea civilă se dovedeşte cu actele întocmite sau cu cele înscrise, potrivit legii, în registrele de stare civilă.

(2) Certificatele eliberate în temeiul registrelor de stare civilă au aceeaşi putere doveditoare ca şi actele întocmite sau înscrise în registre.

Art. 23. (1) Numai instanţa judecătorească poate hotărî, în cazurile prevăzute de lege, rectificarea actelor de stare civilă, întocmite în registrele de stare civilă.

(2) Întocmirea sau rectificarea actelor de stare civilă, făcută în temeiul unei hotărâri judecătoreşti, este opozabilă şi celor de-al treilea. Aceştia sunt, însă, în drept să facă dovada contrară.

Art. 24. Starea civilă se va putea dovedi, înaintea instanţei judecătoreşti, prin orice mijloc de probă admis de lege, dacă:

a) nu a existat registru de stare civilă;

b) registrul de stare civilă s-a pierdut ori este distrus, în tot sau în parte;

c) întocmirea actului de stare civilă a fost omisă;

d) procurarea certificatului de stare civilă este cu neputinţă.

Notă: A se vedea şi dispoziţiile Legii nr. 119/1996 cu privire la actele de stare civilă, cu modificările şi completările ulterioare, *infra*, nr. 2.

Capitolul II. Persoana juridică

Art. 25. (1) Statul este persoană juridică în raporturile în care participă nemijlocit, în nume propriu, ca subiect de drepturi şi obligaţii.

(2) El participă în astfel de raporturi prin Ministerul Finanţelor, afară de cazurile în care legea stabileşte anume alte organe în acest scop.

Scanned with OKEN Scanner

Art. 26. Sunt, în condiţiile legii, persoane juridice:

a) organele locale ale puterii de stat, organele centrale locale ale administraţiei de stat şi celelalte instituţii de stat, dacă au un plan de cheltuieli propriu şi dreptul să dispună independent de creditele bugetare acordate;

b) întreprinderile şi organizaţiile economice de stat şi celelalte organizaţii socialiste de stat cu gospodărire socialistă deplină;

c) gospodăriile agricole colective, celelalte organizaţii cooperatiste şi orice organizaţii obşteşti, ca şi sccietăţile de colaborare economică, dacă, potrivit legii ori actului administrativ care le înfiinţează sau potrivit prevederilor actului de înfiinţare ori statului, au un patrimoniu distinct;

d) instituţiile anexe, dacă au un plan de cheltuieli propriu şi dreptul să dispună independent de creditele acordate, precum şi întreprinderile anexe, dacă au gospodărire socialistă deplină;

e) orice altă organizaţie socialistă care are o organizare de sine stătătoare şi un patrimoniu propriu afectat realizării unuî anume scop în acord cu interesul obştesc.

Art. 27. (1) Întreprinderile şi organizaţiile economice de stat, gospodăriile agricole şi colective şi celelalte organizaţii cooperatiste, precum şi întreprinderile anexe create de toate acestea sau de organizaţiile obşteşti, cât si cele create de instituţiile de stat, sunt organizaţii economice socialiste.

(2) Întreprinderile şi organizaţiile economice de stat şi întreprinderile anexe create de acestea, precum şi cele create de instituţiile de stat, sunt organizaţii economice socialiste de stat.

Notă: Art. 26 şi 27 urmează a fi interpretate în lumina realităţilor social-economice din prezent. A se vedea şi *Nota* de la articolul 2.

Art. 28. Persoana juridică ia fiinţă; după caz:

a) prin actul de dispoziţie al organului competent al puterii sau administraţiei de stat;

b) prin actul de înfiinţare al celor care o constituie, recunoscut de organul puterii sau administraţiei de stat, competent a verifica numai dacă sunt întrunite cerinţele legii pentru ca acea persoană juridică să poată lua fiinţă;

c) prin actul de înfiinţare al celor care o constituie, cu prealabila autorizare a organului puterii sau administraţiei de stat, competent a aprecia oportunitatea înfiinţării ei;

d) printr-un alt mod reglementat de lege.

Scanned with OKEN Scanner

Art. 29. (1) Instituţiile de stat, ca persoane juridice, pot fi înfiinţate, prin lege, decret sau Hotărâre a Consiliului de Miniştri, iar întreprinderile şi organizaţiile economice de stat şi prin actul unui organ local al puterii de stat ori prin actul unui organ central sau local al administraţiei de stat, în condiţiile stabilite prin lege, decret sau Hotărâre a Consiliului de Miniştri.

(2) Instituţiile şi întreprinderile anexe se înfiinţează în acelaşi mod ca şi organizaţiile socialiste pe lângă care funcţionează.

Art. 30. Gospodăriile agricole colective şi celelalte organizaţii cooperatiste, precum şi instituţiile şi întreprinderile anexe, create de acestea, sunt persoane juridice prin recunoaşterea înfiinţării lor de către organele şi în condiţiile prevăzute de lege.

Art. 31. Organizaţiile obşteşti, ca şi sindicatele, uniunile de scriitori, artişti sau compozitori, asociaţiile cu scop nepatrimonial, precum şi instituţiile şi întreprinderile anexe create de acestea, sunt persoane juridice dacă au autorizarea prealabilă a înfiinţării lor dată de către organele şi în condiţiile prevăzute de lege.

Notă: Dispoziţiile art. 29-31 trebuie interpretate prin prisma actualelor realităţi sociale şi economice. A se vedea şi: Legea nr. 15/1990 privind reorganizarea unităţilor economice de stat ca regii autonome şi societăţi comerciale (M. Of. nr. 98 din 8 august 1990); Legea nr. 31/1990 privind societăţile comerciale, republicată (M. Of. nr. 1066 din 17 noiembrie 2004); Legea nr. 1/2005 privind organizarea şi funcţionarea cooperaţiei (M. Of. nr. 172 din 28 februarie 2005), precum şi O.G. nr. 26/2000 cu privire la asociaţii şi fundaţii, cu modificările şi completările ulterioare (M. Of. nr. 39 din 31 ianuarie 2000).

Art. 32. Persoanele juridice sunt supuse înregistrării sau înscrierii, dacă legile care le sunt aplicabile reglementează această înregistrare sau înscriere.

Art. 33. (1) Persoanele juridice care sunt supuse înregistrării au capacitatea de a avea drepturi şi obligaţii de la data înregistrării lor.

(2) Celelalte persoane juridice au capacitatea de a avea drepturi şi obligaţii, după caz, potrivit art. 28, de la data actului de dispoziţie care le înfiinţează, de la data recunoaşterii ori a autorizării înfiinţării lor sau de la data îndeplinirii oricărei alte cerinţe prevăzute de lege.

Scanned with OKEN Scanner

(3) Cu toate acestea, chiar înainte de data înregistrării sau de data actului de recunoaştere ori de data îndeplinirii celorlalte cerinţe ce ar fi prevăzute, persoana juridică are capacitate chiar de la data actului de înfiinţare cât priveşte drepturile constituite în favoarea ei, îndeplinirea obligaţiilor şi a oricăror măsuri preliminare ce ar fi necesare, dar numai întrucât acestea sunt cerute pentru ca persoana juridică să ia fiinţă în mod valabil.

Art. 34. (1) Persoana juridică nu poate avea decât acele drepturi care corespund scopului ei, stabilit prin lege, actul de înfiinţare sau statut.

(2) Orice alt act juridic care nu este făcut în vederea realizării acestui scop este nul.

Art. 35. (1) Persoana juridică îşi exercită drepturile şi îşi îndeplineşte obligaţiile prin organele sale.

(2) Actele juridice făcute de organele persoanei juridice, în limitele puterilor ce le-au fost conferite, sunt actele persoanei juridice însăşi.

(3) Faptele licite sau ilicite săvârşite de organele sale obligă însăşi persoana juridică, dacă au fost îndeplinite cu prilejul exercitării funcţiei lor.

(4) Faptele ilicite atrag şi răspunderea personală a celui ce le-a săvârşit, atât faţă de persoana juridică, cât şi faţă de cel de-al treilea.

Art. 36. Raporturile dintre persoana juridică şi cei care alcătuiesc organele sale sunt supuse, prin asemănare, regulilor mandatului, dacă nu s-a prevăzut altfel prin lege, actul de înfiinţare ori statut.

Art. 37. (1) Statul nu răspunde pentru obligaţiile organelor şi celorlalte instituţii de stat, ale întreprinderilor şi organizaţiilor economice de stat, precum şi ale oricăror alte organizaţii socialiste de stat, dacă ele sunt persoane juridice. De asemenea, niciuna dintre aceste persoane juridice nu răspunde pentru obligaţiile statului.

(2) Persoana juridică subordonată unui sfat popular sau unui organ al administraţiei de stat ori unei organizaţii obşteşti nu răspunde pentru obligaţiile acestora şi, tot astfel, acestea nu răspund pentru obligaţiile acestora şi, tot astfel, acestea nu răspund pentru obligaţiile persoanei juridice subordonate, în afară de cazurile prevăzute de lege.

Notă: După 22 Decembrie 1989, consiliile populare (fostele „sfaturi populare") au dispărut din sistemul organelor statului; potrivit art. 3 alin. (2) din Legea nr. 215/2001 privind administraţia publică locală

Scanned with OKEN Scanner

(republicată în M. Of. nr. 123 din 20 februarie 2007), organele locale ale administrației de stat sunt: consiliile locale și primarii - la nivelul localităților și consiliile județene - la nivel județean.

Art. 38. (1) Persoana juridică va purta denumirea stabilită prin actul care a înființat-o sau prin statut.

(2) Odată cu înregistrarea sau înscrierea persoanei juridice, se va trece în registru și denumirea ei.

Art. 39. Sediul persoanei juridice se stabilește potrivit actului care a înființat-o sau statutului.

Art. 40. Persoana juridică încetează de a avea ființă prin comasare, divizare sau dizolvare.

Art. 41. (1) Comasarea se face prin absorbirea unei persoane juridice de către o altă persoană juridică sau prin fuziunea mai multor persoane juridice pentru a alcătui o persoană juridică nouă.

(2) Divizarea se face prin împărțirea întregului patrimoniu al unei persoane juridice între mai multe persoane juridice care există sau care iau, astfel, ființă.

Art. 42. Persoana juridică nu încetează de a avea ființă în cazul în care o parte din patrimoniul ei se desprinde și se transmite la una sau mai multe alte persoane juridice existente sau care iau, astfel, ființă.

Art. 43. (1) Instituțiile de stat, precum și întreprinderile și organizațiile economice de stat create prin lege, decret sau Hotărâre a Consiliului de Miniștri, încetează de a avea ființă în mod corespunzător, prin lege, decret sau Hotărâre a Consiliului de Miniștri. Întreprinderile și organizațiile economice de stat create prin actul unui organ local al puterii de stat ori prin actul unui organ central sau local al administrației de stat încetează de a avea ființă prin actul organului care le-a creat sau al organului ierarhic superior.

(2) Dispozițiunile alineatului precedent se aplică și în cazul în care o parte din patrimoniul unei instituții de stat sau al unei organizații economice socialiste de stat se desprinde și transmite potrivit art. 42.

Art. 44. (1) Comasarea și divizarea organizațiilor cooperatiste, precum și desprinderea unei părți din patrimoniul acestora, se face în termenul

Scanned with OKEN Scanner

hotărârii organului cooperatist chemat a le decide, precum şi cu recunoaşterea din partea organului competent, potrivit prevederilor legii.

(2) Dispoziţiunile alineatului precedent sunt aplicabile prin asemănare şi organizaţiilor obşteşti.

Art. 45. (1) Organizaţiile cooperatiste şi orice organizaţii obşteşti se dizolvă dacă:

a) termenul pentru care au fost constituite s-a împlinit;

b) scopul a fost realizat ori nu mai poate fi îndeplinit;

c) scopul pe care îl urmăresc sau mijloacele întrebuinţate au devenit contrare legii ori regulilor de convieţuire socialistă sau urmăresc un alt scop decât cel declarat;

d) numărul membrilor a scăzut sub limita stabilită de lege, actul de înfiinţare sau statut.

(2) În cazurile prevăzute la lit. a), b) şi d), dizolvarea se produce de plin drept; în cazul prevăzut la lit. c), ea se face prin actul organului competent.

(3) Organizaţiile cooperatiste şi orice organizaţii obşteşti se pot dizolva, de asemeni, în condiţiunile prevăzute în art. 14 care se vor aplica prin asemănare.

Notă: Dispoziţiile art. 43-45 trebuie interpretate prin prisma actualelor realităţi sociale şi economice. În ce priveşte dizolvarea şi lichidarea organizaţiilor cooperatiste, a se vedea şi art. 78-88 din Legea nr. 1/2005 privind organizarea şi funcţionarea cooperaţiei.

Art. 46. (1) În cazul fuziunii, drepturile şi obligaţiile persoanelor juridice fuzionate trec asupra noii persoane juridice astfel înfiinţate.

(2) În cazul absorbţiei, persoana juridică dobândeşte drepturile şi este ţinută de obligaţiile persoanei juridice pe care o absoarbe.

Art. 47. (1) Patrimoniul persoanei juridice care a încetat de a avea fiinţă prin divizare se împarte în mod egal între persoanele juridice dobânditoare, dacă prin actul care a dispus dizolvarea nu s-a stabilit o altă proporţie.

(2) În cazul în care o parte din patrimoniul unei persoane juridice se desprinde şi se transmite la o singură persoană juridică existentă sau care

Scanned with OKEN Scanner

ia astfel fiinţă, împărţirea patrimoniului se face în proporţia părţii desprinse şi transmise.

(3) În cazul în care partea desprinsă se transmite la mai multe persoane juridice existente sau care iau astfel fiinţă, împărţirea patrimoniului între persoana juridică de la care s-a făcut desprinderea şi persoanele juridice dobânditoare se va face potrivit dispoziţiunilor alineatului (2), iar între persoanele juridice dobânditoare, împărţirea părţii desprinse se va face potrivit dispoziţiunilor alineatului (1), care se vor aplica în mod corespunzător.

Art. 48. (1) Persoanele juridice care dobândesc bunuri prin efectul divizării răspund faţă de creditori pentru obligaţiile persoanei juridice care a încetat de a avea fiinţă prin divizare, proporţional cu valoarea bunurilor dobândite, stabilită la data dobândirii, dacă prin actul care a dispus divizarea persoanei juridice nu s-a prevăzut altfel. În cazul organizaţiilor cooperatiste sau al oricăror organizaţii obşteşti, răspunderea nu poate fi decât proporţională cu valoarea bunurilor dobândite.

(2) Dispoziţiunile alineatului precedent se aplică şi persoanelor juridice care au dobândit bunuri ca urmare a desprinderii şi transmiterii unei părţi din patrimoniul altei persoane juridice.

Art. 49. (1) Transmisiunea drepturilor şi obligaţiilor, în caz de fuziune, absorbţie, divizare, precum şi de desprindere şi transmitere, privind persoane juridice supuse înregistrării, se îndeplineşte, atât între părţi, cât şi faţă de cel de al treilea, numai prin înregistrarea operaţiunii şi pe data acesteia.

(2) În ceea ce priveşte celelalte persoane juridice, nesupuse înregistrării, transmisiunea drepturilor şi obligaţiilor, în cazurile prevăzute de alineatul precedent, se îndeplineşte atât între părţi, cât şi faţă de cel de al treilea, numai pe data aprobării, de către organul competent, a inventarului, a bilanţului contabil întocmit în vederea predării-primirii, a oricăror alte asemenea acte pe care legea le-ar prevedea, precum şi a evidenţei contractelor în curs de executare, care trebuie să cuprindă şi repartizarea tuturor contractelor în condiţiile art. 50 alin. (2).

Art. 50. (1) Divizarea, precum şi desprinderea şi transmiterea nu se vor putea înregistra decât dacă se vor prezenta, aprobate de organul competent determinat potrivit art. 43 sau 44, inventarul, bilanţul contabil

Scanned with OKEN Scanner

întocmit în vederea predării-primirii, sau oricare alte asemenea acte pe care legea le-ar prevedea, precum şi evidenţa contractelor în curs de executare, care trebuie să cuprindă şi repartizarea tuturor contractelor.

(2) Contractele se vor repartiza astfel încât executarea fiecăruia dintre ele să se facă de o singură persoană juridică dobânditoare. Repartizarea unui singur contract la mai multe persoane juridice se va putea face numai dacă împărţirea executării lui este cu putinţă. În toate cazurile, în ce priveşte transmiterea drepturilor şi obligaţiilor, se va face aplicaţia art. 47 şi 48.

(3) Aprobarea cerută potrivit alin. (1) nu se va putea da mai înainte ca, în cazul contractelor planificate, să se fi obţinut, de la organul de planificare competent, modificarea sarcinii de plan concrete corespunzătoare.

Art. 51. Prin efectul dizolvării, persoana juridică intră în lichidare, în vederea realizării activului şi a plăţii pasivului.

Art. 52. (1) Bunurile organizaţiei cooperatiste sau ale organizaţiei obşteşti dizolvate, rămase după lichidare, vor primi destinaţia arătată prin actul de înfiinţare, prin statut sau prin hotărârea luată, cel mai târziu la data dizolvării, de organele chemate a o decide.

(2) În lipsa unei atari prevederi în actul de înfiinţare sau statut, ori în lipsa unei hotărâri luate în condiţiile alineatului precedent, precum şi în cazul în care prevederea sau hotărârea este contrară legii ori regulilor de convieţuire socialistă, bunurile rămase după lichidare vor fi atribuite de organul competent unei persoane juridice cu scop identic sau asemănător.

Art. 53. În cazul în care persoana juridică este dizolvată pentru că scopul ei sau mijloacele întrebuinţate pentru realizarea acestuia au devenit contrare legii ori potrivnice regulilor de convieţuire socialistă, bunurile rămase după lichidare trec la stat.

Capitolul III. Ocrotirea drepturilor personale nepatrimoniale

Art. 54. (1) Persoana care a suferit o atingere în dreptul său la un nume ori la pseudonim, la denumire, la onoare, la reputaţie, în dreptul personal nepatrimonial de autor al unei opere ştiinţifice, artistice ori literare, de

Scanned with OKEN Scanner

inventator sau în orice alt drept personal nepatrimonial va putea cere instanţei judecătoreşti încetarea săvârşirii faptei care aduce atingere drepturilor mai sus-arătate.

(2) Totodată, cel care a suferit o atingere a unor drepturi va putea cere instanţei să oblige pe autorul faptei săvârşite fără drept să îndeplinească orice măsuri socotite necesare de către instanţă, spre a ajunge la restabilirea dreptului atins.

Art. 55. (1) Dacă autorul faptei săvârşite fără drept nu îndeplineşte, în termenul stabilit prin hotărâre, faptele destinate să restabilească dreptul atins, instanţa judecătorească va putea să-l oblige la plată, în folosul statului, a unei amenzi pe fiecare zi de întârziere, socotită de la data expirării termenului de mai sus.

(2) Această amendă poate fi pronunţată şi prin hotărârea dată asupra cererii făcute potrivit art. 54.

Art. 56. Drepturile personale nepatrimoniale sunt ocrotite şi după moarte, în măsura stabilită de lege sau de regulile de convieţuire socialistă.

Capitolul IV. Dispoziţii finale

Art. 57. Prezentul decret intră în vigoare la data de 1 februarie 1954.

Scanned with OKEN Scanner

2. Legea nr. 119/1996 cu privire la actele de stare civilă

publicată în
M. Of. nr. 282 din 11 noiembrie 1996

cu modificările şi completările aduse prin:

- **Legea nr. 23/1999** pentru modificarea şi completarea unor dispoziţii din Codul familiei şi din Legea nr. 119/1996 cu privire la actele de stare civilă (M. Of. nr. 35 din 28 ianuarie 1999). Legea nr. 23/1999 a intrat în vigoare la 90 de zile de la data publicării ei în Monitorul Oficial;
- **Legea nr. 479/2002** privind modificarea Legii nr. 119/1996 cu privire la actele de stare civilă (M. Of. nr. 523 din 18 iulie 2002);
- **Legea nr. 94/2004** pentru modificarea şi completarea Legii nr. 119/1996 cu privire la actele de stare civilă (M. Of. nr. 326 din 15 aprilie 2004);
- Legea nr. 272/2004 privind protecţia şi promovarea drepturilor copilului (M. Of. nr. 557 din 23 iunie 2004), intrată în vigoare la 1 ianuarie 2005. Potrivit art. 142 alin. (2) din Legea nr. 272/2004, la data intrării în vigoare a acestei lei *„se modifică în mod corespunzător dispoziţiile referitoare la înregistrarea naşterii copilului abandonat de mamă în spital, cuprinse în Legea nr. 119/1996 cu privire la actele de stare civilă."*;
- **O.U.G. nr. 50/2004** pentru modificarea şi completarea unor acte normative în vederea stabilirii cadrului organizatoric şi funcţional corespunzător desfăşurării activităţilor de eliberare şi evidenţă a cărţilor de identitate, actelor de stare civilă, paşapoartelor simple, permiselor de conducere şi certificatelor de înmatriculare a vehiculelor (M. Of. nr. 595 din 1 iulie 2004), aprobată cu modificări prin Legea nr. 520/2004 (M. Of. nr. 1153 din 7 decembrie 2004);
- **Legea nr. 117/2006** pentru modificarea şi completarea Legii nr. 119/1996 cu privire la actele de stare civilă (M. Of. nr. 410 din 11 mai 2006), rectificată în M. Of. nr. 532 din 20 iunie 2006. Legea nr. 117/2006 a intrat în vigoare la 120 de zile de la data publicării în Monitorul Oficial;
- **Legea nr. 201/2009** pentru modificarea şi completarea Legii nr. 119/1996 cu privire la actele de stare civilă (M. Of. nr. 391 din 10 iunie 2009).

Scanned with OKEN Scanner

Notă: 1. Potrivit art. I pct 10 din Legea nr. 94/2004, în tot cuprinsul legii au fost efectuate următoarele înlocuiri: denumirea *„Departamentul pentru Administraţia Publică Locală"* cu denumirea *„Ministerul Administraţiei şi Internelor"*, iar denumirea *„Arhivele Statului"* cu denumirea *„Arhivele Naţionale"*.

2. Potrivit art. VI pct. 2 din O.U.G. nr. 50/2004, în tot cuprinsul legii au fost efectuate următoarele înlocuiri: denumirile *„autoritate a administraţiei publice locale"* şi *„autorităţi ale administraţiei publice locale"* au fost înlocuite cu *„serviciul public comunitar local de evidenţa persoanelor"*, respectiv *„servicii publice comunitare locale de evidenţă a persoanelor"*, iar denumirea *„autorităţi ale administraţiei publice judeţene"* a fost înlocuită cu *„servicii publice comunitare judeţene"*.

Cuprins **Art.**

Capitolul I. Dispoziţii generale 1-16
Secţiunea 1. Actele de stare civilă şi persoanele care le întocmesc 1-12
Secţiunea a 2-a. Dovada stării civile 13-16
Capitolul II. Întocmirea actelor de stare civilă 17-43
Secţiunea 1. Întocmirea actului de naştere 17-26
Secţiunea a 2-a. Întocmirea actului de căsătorie 27-33
Secţiunea a 3-a. Întocmirea actului de deces 34-41
Secţiunea a 4-a. Întocmirea actelor de stare civilă ale cetăţenilor români aflaţi în străinătate 42-43
Capitolul III. Înscrierea menţiunilor în actele de stare civilă 44-51
Capitolul IV. Reconstituirea şi întocmirea ulterioară a actelor de stare civilă 52-56
Capitolul V. Anularea, modificarea, rectificarea sau completarea actelor de stare civilă şi a menţiunilor 57-58
Capitolul VI. Conţinutul şi forma actelor de stare civilă. Păstrarea registrelor de stare civilă 59-61
Capitolul VII. Contravenţii 62-64
Capitolul VIII. Dispoziţii finale şi tranzitorii 63-77

Scanned with OKEN Scanner

Capitolul I. Dispoziţii generale

Secţiunea 1. Actele de stare civilă şi persoanele care le întocmesc

Art. 1. Actele de stare civilă sunt înscrisuri autentice prin care se dovedeşte naşterea, căsătoria sau decesul unei persoane. Acestea se întocmesc în interesul statului şi al persoanei şi servesc la cunoaşterea numărului şi structurii populaţiei, a situaţiei demografice, la apărarea drepturilor şi libertăţilor fundamentale ale cetăţenilor.

Art. 2. Actele de naştere, de căsătorie şi de deces se întocmesc în registre de stare civilă, în două exemplare, ambele originale, şi se completează manual, cu cerneală specială de culoare neagră.

Art. 3. (1)[1] Atribuţiile de stare civilă se îndeplinesc de consiliile judeţene, respectiv de Consiliul General al Municipiului Bucureşti, de serviciile publice comunitare locale de evidenţă a persoanelor, în unităţile administrativ-teritoriale unde acestea sunt constituite, precum şi de ofiţerii de stare civilă din cadrul primăriilor unităţilor administrativ-teritoriale în care nu funcţionează servicii publice comunitare locale de evidenţă a persoanelor.

(2) Sunt ofiţeri de stare civilă:

a) primarii municipiilor, sectoarelor municipiului Bucureşti, oraşelor şi comunelor;

b) şefii misiunilor diplomatice şi ai oficiilor consulare de carieră ale României;

c) comandanţii de nave şi aeronave;

d)[2] ofiţerii de stare civilă desemnaţi prin ordin al ministrului apărării naţionale sau, după caz, al ministrului administraţiei şi internelor, potrivit prevederilor art. 8 alin. (7).

(3)[3] Primarii şi şefii misiunilor diplomatice şi ai oficiilor consulare de carieră ale României pot delega sau retrage, după caz, exercitarea atribuţiilor

---

[1] Alin. (1) al art. 3 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. I pct. 1 din **Legea nr. 201/2009**.

[2] Lit. d) de la alin. (2) al art. 3 a fost introdusă prin art. I pct. 2 din **Legea nr. 201/2009**.

[3] Alin. (3) al art. 3 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. I pct. 3 din **Legea nr. 201/2009**.

Scanned with OKEN Scanner

de ofiţer de stare civilă secretarului unităţii administrativ-teritoriale sau altor funcţionari publici din aparatul propriu cu competenţă în acest domeniu, respectiv agentului diplomatic care îndeplineşte funcţii consulare sau unuia dintre funcţionarii consulari.

(4) Ofiţerul de stare civilă nu poate întocmi acte de stare civilă când este parte sau declarant. În asemenea cazuri, el va delega o altă persoană, în condiţiile legii.

Art. 4. (1) Cetăţenii străini care au domiciliul sau se află temporar în România pot cere înregistrarea actelor şi faptelor de stare civilă în aceleaşi condiţii ca şi cetăţenii români.

(2)[1] Persoanele fără cetăţenie sunt obligate să solicite înregistrarea actelor şi faptelor de stare civilă la serviciul public comunitar local de evidenţă a persoanelor sau, după caz, la primăria competentă.

(3) Cetăţenii străini pot cere, iar persoanele fără cetăţenie sunt obligate să solicite înscrierea de menţiuni pe actele de stare civilă întocmite în registrele de stare civilă române.

(4) Dacă un cetăţean străin s-a căsătorit sau a decedat pe teritoriul României, ofiţerul de stare civilă care a întocmit actul va trimite, în termen de 5 zile de la înregistrare, un extras de pe actul respectiv organului competent al Ministerului de Interne, care îl va transmite misiunii diplomatice sau oficiului consular al ţării respective acreditate în România, potrivit obligaţiilor izvorâte din tratate, acorduri sau convenţii la care România este parte sau pe bază de reciprocitate.

Art. 5. (1) Înregistrarea actelor şi faptelor de stare civilă şi înscrierea menţiunilor se fac la cerere, pe baza declaraţiei persoanei obligate la aceasta, sau din oficiu, în condiţiile prevăzute de prezenta lege.

(2) Numele de familie şi prenumele se scriu aşa cum rezultă din actele de identitate, din certificatele de stare civilă şi din alte înscrisuri prezentate de declarant sau primite de la autorităţile prevăzute de lege.

(3) Întocmirea actelor de stare civilă, precum şi înscrierea menţiunilor se fac în limba română, folosindu-se alfabetul latin.

---

[1] Alin. (2) al art. 4 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. I pct. 4 din **Legea nr. 201/2009**.

Scanned with OKEN Scanner

Art. 6. (1) Ofiţerul de stare civilă este obligat să verifice realitatea conţinutului declaraţiei şi concordanţa acesteia cu actele de identitate, certificatele de stare civilă şi cu celelalte înscrisuri prezentate de declarant.

(2) Actul de stare civilă, întocmit în temeiul declaraţiei, se semnează de către ofiţerul de stare civilă şi de către declarant.

(3) În cazul în care declarantul nu poate semna, ofiţerul de stare civilă menţionează aceasta pe actul de stare civilă, pe care îl semnează.

(4) Este interzis să se facă ştersături, răzuiri, prescurtări şi adăugări în actele de stare civilă.

Art. 7. Actele de stare civilă întocmite de o persoană care a exercitat în mod public atribuţiile de ofiţer de stare civilă, cu respectarea prevederilor prezentei legi, sunt valabile, chiar dacă acea persoană nu avea această calitate.

Art. 8. (1)[1)] Dacă naşterea sau decesul are loc în tren, pe o navă sau aeronavă ori într-un alt mijloc de transport în timpul călătoriei pe teritoriul României, întocmirea actului de stare civilă se face la serviciul public comunitar local de evidenţă a persoanelor al locului de coborâre sau de debarcare ori, după caz, de ofiţerul de stare civilă din cadrul primăriei unităţii administrativ-teritoriale pe a cărei rază are loc coborârea sau debarcarea.

(2) În cazul în care naşterea, căsătoria sau decesul are loc pe o navă, în timpul unei călătorii în afara apelor teritoriale române, evenimentul se înregistrează în jurnalul de bord de către comandantul navei.

(3) Comandantul navei poate încheia căsătorii numai între persoane de cetăţenie română. El poate aproba, pentru motive temeinice, reducerea termenului prevăzut la art. 29 alin. (1).

(4) Dacă naşterea sau decesul are loc pe o aeronavă, în timpul unei călătorii în afara teritoriului României, evenimentul se înregistrează de comandantul aeronavei în carnetul de drum.

(5) Înregistrările făcute în jurnalul de bord sau în carnetul de drum, potrivit alin. (2) şi (4), vor cuprinde toate datele necesare întocmirii actului

[1)] Alin. (1), (3) şi (7) ale art. 8 sunt reproduse astfel cum au fost modificate prin art. I pct. 5 din **Legea nr. 201/2009**.

Scanned with OKEN Scanner

de stare civilă, precum şi semnăturile cerute de lege, ele făcând dovada evenimentului până la întocmirea actului în condiţiile prevăzute de alin. (6).

(6) Comandantul navei sau al aeronavei eliberează persoanelor îndreptăţite o dovadă cu privire la înregistrarea făcută, iar la sosirea în ţară înaintează prin căpitănia portului, respectiv prin comandantul aeroportului, un extras de pe jurnalul de bord sau de pe carnetul de drum, la serviciul public comunitar local de evidenţa persoanelor al sectorului 1 al municipiului Bucureşti, care va întocmi actul de stare civilă.

(7) În caz de mobilizare, război, participare a forţelor armate la misiuni în afara teritoriului statului român, Ministerul Apărării Naţionale sau, după caz, Ministerul Administraţiei şi Internelor, pentru efectivele proprii, desemnează ofiţerii de stare civilă care înregistrează actele şi faptele de stare civilă ale militarilor, ale personalului civil, precum şi ale altor categorii de participanţi şi le comunică serviciului public comunitar local de evidenţă a persoanelor sau, după caz, ofiţerului de stare civilă din cadrul primăriei unităţii administrativ-teritoriale competente.

Art. 9.[1] Orice modificare intervenită în statutul civil al unei persoane ca urmare a întocmirii unui act de stare civilă sau, după caz, dispusă printr-o hotărâre judecătorească definitivă şi irevocabilă ori printr-un act administrativ se comunică din oficiu, în termen de 10 zile, serviciului public comunitar local de evidenţă a persoanelor sau, după caz, ofiţerului de stare civilă din cadrul primăriei unităţii administrativ-teritoriale care a întocmit actul de naştere, de căsătorie sau de deces al persoanei la care această modificare se referă, în vederea înscrierii menţiunilor corespunzătoare.

Art. 10. În cazul în care ofiţerul de stare civilă refuză să întocmească un act sau să înscrie o menţiune ce intră în atribuţiile sale, persoana nemulţumită poate sesiza judecătoria în raza căreia domiciliază.

Art. 11. (1)[2] Pe baza actelor de stare civilă se eliberează certificate de naştere şi de căsătorie titularilor sau reprezentanţilor legali ai acestora, iar certificate de deces, membrilor familiei sau altor persoane îndreptăţite. Certificatele de stare civilă se pot elibera şi altor persoane împuternicite

---

[1] Art. 9 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. I pct. 6 din **Legea nr. 201/2009**.

[2] Alin. (1) şi (3) ale art. 11 sunt reproduse astfel cum au fost modificate prin art. I pct. 2 din Legea nr. 94/2004.

Scanned with OKEN Scanner

prin procură specială. În certificatele de stare civilă nu vor fi preluate titlurile de noblețe, chiar dacă au fost înscrise în unele acte de stare civilă.

(2) În cazul în care certificatul de stare civilă nu a fost eliberat la data întocmirii actului, eliberarea acestuia se face la cererea scrisă a persoanei îndreptățite.

(3)[1] Cererea se depune la serviciul public comunitar local de evidență a persoanelor sau, după caz, la primăria unității administrativ-teritoriale care are în păstrare registrul de stare civilă sau de la domiciliul ori reședința petiționarului. În cazul în care registrul de stare civilă nu se află în păstrarea autorității la care s-a depus cererea, aceasta îl solicită serviciului public comunitar local de evidență a persoanelor sau, după caz, primarului unității administrativ-teritoriale competente, în termen de 3 zile. În situația în care exemplarul 1 al actului de stare civilă lipsește ori actele au fost predate Arhivelor Naționale, serviciul public comunitar local de evidență a persoanelor sau primăria competentă, care primește cererea, solicită extras, după caz, de pe actul ce se găsește în păstrarea consiliului județean, a Consiliului General al Municipiului București ori a Arhivelor Naționale, pe baza căruia întocmește și eliberează certificatul de stare civilă. Eliberarea extraselor de pe actele de stare civilă aflate în păstrarea Arhivelor Naționale la cererea oficiilor de stare civilă și a structurilor competente ale Ministerului Administrației și Internelor, precum și a altor autorități publice se face gratuit.

(4) Eliberarea altor certificate în locul celor pierdute, sustrase, distruse sau deteriorate este supusă taxei de timbru, potrivit legii.

(5) Cererile privind procurarea și eliberarea certificatelor de stare civilă ale cetățenilor străini ale căror acte și fapte de stare civilă s-au produs și s-au înregistrat în România, adresate misiunilor diplomatice și oficiilor consulare ale acestor țări, acreditate în România, precum și ale cetățenilor români aflați în străinătate, adresate misiunilor diplomatice și oficiilor consulare de carieră ale României sau Ministerului Administrației și Internelor, vor fi soluționate de Inspectoratul Național pentru Evidența Persoanelor din cadrul Ministerului Administrației și Internelor.

(6) Transmiterea acestor documente se va face, după caz, prin

[1] Alin. (3), (5) și (7) ale art. 11 sunt reproduse astfel cum au fost modificate prin art. I pct. 7 din **Legea nr. 201/2009.**

Scanned with OKEN Scanner

Ministerul Afacerilor Externe, dacă actele au fost solicitate prin misiunile diplomatice şi oficiile consulare de carieră ale României, prin misiunile diplomatice şi oficiile consulare acreditate în România sau prin Ministerul de Interne, potrivit convenţiilor la care ţara noastră este parte.

(7) Certificatele de stare civilă eliberate de serviciul public comunitar local de evidenţă a persoanelor sau, după caz, de ofiţerul de stare civilă din cadrul primăriei unităţii administrativ- teritoriale care a înregistrat actele şi faptele de stare civilă sunt valabile şi în străinătate.

(8)[1] Certificatele de stare civilă se completează cu cerneală specială de culoare neagră, precum şi, după caz, în sistem informatic, în condiţiile legii.

Notă: A se vedea şi Normele de lucru privind procurarea şi transmiterea în străinătate a certificatelor şi extraselor de pe actele de stare civilă, precum şi a datelor cu privire la domiciliul şi reşedinţa unor persoane, aprobate prin H.G. nr. 220/2006 (M. Of. nr. 205 din 6 martie 2006).

Art. 12. (1) Este interzisă reţinerea certificatelor de stare civilă de către orice persoană, cu excepţia cazurilor prevăzute de lege.

(2)[2] În cazul în care autorităţile învestite cu atribuţii de stare civilă constată că unele date din cuprinsul unui certificat de stare civilă nu corespund cu cele din actul pe baza căruia a fost eliberat, certificatul se reţine şi se sesizează serviciul public comunitar local de evidenţă a persoanelor sau, după caz, ofiţerul de stare civilă din cadrul primăriei unităţii administrativ-teritoriale competente, în vederea anulării şi eliberării unui nou certificat.

Secţiunea a 2-a. Dovada stării civile

Art. 13. Starea civilă se dovedeşte cu actele întocmite în registrele de stare civilă, precum şi cu certificatele de stare civilă eliberate pe baza acestora.

---

[1] Alin. (8) al art. 11 a fost introdus prin art. I pct. 8 din **Legea nr. 201/2009.**

[2] Alin. (2) al art. 12 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. I pct. 9 din **Legea nr. 201/2009.**

Scanned with OKEN Scanner

Art. 14. Pentru tot ceea ce reprezintă constatări personale ale ofițerului de stare civilă, actele de stare civilă fac dovada până la constatarea falsului prin hotărâre judecătorească definitivă, iar pentru celelalte înscrieri, până la proba contrară.

Art. 15. Întocmirea, anularea, rectificarea sau completarea ori reconstituirea actelor de stare civilă, precum şi orice înscrieri făcute pe actele de stare civilă, în temeiul unei hotărâri judecătoreşti definitive şi irevocabile, ori în baza unui act administrativ, sunt opozabile oricărei persoane până la proba contrară.

Art. 16.[1] Starea civilă se poate dovedi prin orice mijloace de probă în fața instanței judecătoreşti, în cazul prevăzut la art. 10, precum şi în fața serviciilor publice comunitare locale de evidență a persoanelor sau a ofițerului de stare civilă din cadrul primăriei unității administrativ-teritoriale competente, când se solicită reconstituirea actelor de stare civilă, în următoarele situații:

a) nu au existat registre de stare civilă;

b) registrele de stare civilă au fost pierdute ori distruse în totalitate sau în parte;

c) nu este posibilă procurarea din străinătate a certificatelor de stare civilă sau a extraselor după actele de stare civilă;

d) întocmirea actelor de stare civilă a fost omisă.

Capitolul II. Întocmirea actelor de stare civilă

Secțiunea 1. Întocmirea actului de naştere

Art. 17.[2] (1) Întocmirea actului de naştere se face la serviciul public comunitar local de evidență a persoanelor sau, după caz, de ofițerul de stare civilă din cadrul primăriei unității administrativ-teritoriale în a cărei rază s-a produs evenimentul, pe baza declarației verbale a persoanelor

[1] Partea introductivă a art. 16 este reprodusă astfel cum a fost modificată prin art. I pct. 10 din **Legea nr. 201/2009.**

[2] Alin. (1) al art. 17 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. I pct. 11 din **Legea nr. 201/2009.**

Scanned with OKEN Scanner

prevăzute la art. 19, a actului de identitate al mamei şi al declarantului, a certificatului medical constatator al naşterii şi, după caz, a certificatului de căsătorie al părinţilor.

(2) Dacă declaraţia priveşte pe un copil din afara căsătoriei, iar recunoaşterea paternităţii are loc în momentul declarării naşterii, datele privind pe tatăl copilului se înscriu în rubricile corespunzătoare din cuprinsul actului de naştere ce se întocmeşte.

(3) Declararea naşterii se face în termen de 15 zile pentru copilul născut viu şi în termen de 3 zile pentru copilul născut mort. Termenele se socotesc de la data naşterii. În cazul în care copilul născut viu a decedat înăuntrul termenului de 15 zile, declararea naşterii se face în termen de 24 de ore de la data decesului. Pentru copilul născut mort se întocmeşte numai actul de naştere.

Art. 18. (1) Numele de familie şi prenumele copilului se stabilesc potrivit legii.

(2) Ofiţerul de stare civilă poate refuza înscrierea unor prenume care sunt formate din cuvinte indecente ori ridicole, părinţii putând opta pentru un nume corespunzător.

(3)[1] Dacă părinţii nu au nume de familie comun sau există neconcordanţă între prenumele copilului trecut în certificatul medical constatator al naşterii şi declaraţia verbală a declarantului, întocmirea actului de naştere se face pe baza declaraţiei scrise şi semnate de ambii părinţi, din care să rezulte numele de familie şi prenumele copilului. În caz de neînţelegere între părinţi, va decide primarul unităţii administrativ-teritoriale de la locul înregistrării naşterii, prin dispoziţie.

Notă: A se vedea şi art. 8 din Legea nr. 272/2004 privind protecţia şi promovarea drepturilor copilului.

Art. 19.[2] Au obligaţia de a face declaraţia de naştere oricare dintre părinţi, iar dacă, din diferite motive, nu o pot face, obligaţia declarării revine medicului, persoanelor care au fost de faţă la naştere, personalului

---

[1] Alin. (3) al art. 18 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. I pct. 12 din **Legea nr. 201/2009.**

[2] Art. 19 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. I pct. 13 din **Legea nr. 201/2009.**

Scanned with OKEN Scanner

desemnat din unitatea sanitară în care a avut loc naşterea sau oricărei persoane care a luat cunoştinţă despre naşterea copilului.

Art. 20. (1) Când declaraţia de naştere a fost făcută după expirarea termenelor prevăzute de art. 17 alin. (3), înăuntrul termenului de un an de la naştere, întocmirea actului de naştere se face cu aprobarea primarului, respectiv a şefului misiunii diplomatice sau al oficiului consular de carieră.

(2)[1] Dacă naşterea s-a produs în străinătate şi întocmirea actului nu a fost făcută la misiunea diplomatică sau la oficiul consular de carieră al României ori la autoritatea locală din străinătate, întocmirea actului de naştere se face în ţară, la serviciul public comunitar local de evidenţă a persoanelor sau, după caz, de ofiţerul de stare civilă din cadrul primăriei unităţii administrativ-teritoriale pe a cărei rază se află domiciliul părinţilor, după ce Ministerul Administraţiei şi Internelor verifică, prin intermediul Ministerului Afacerilor Externe, dacă naşterea nu a fost înregistrată în străinătate.

Art. 21. (1) Când declaraţia a fost făcută după trecerea unui an de la data naşterii, întocmirea actului se face în baza hotărârii judecătoreşti definitive şi irevocabile, care trebuie să conţină toate datele necesare întocmirii actului de naştere.

(2)[2] Acţiunea se introduce la judecătoria în a cărei rază teritorială are domiciliul persoana interesată sau unde are sediul instituţia de ocrotire a copilului. În vederea soluţionării, instanţa solicită serviciului public comunitar local de evidenţă a persoanelor în a cărui rază administrativ-teritorială are domiciliul persoana interesată sau se află sediul instituţiei de ocrotire verificări pentru stabilirea identităţii, precum şi avizul medicului legist cu privire la vârsta şi sexul persoanei al cărei act de naştere se cere a fi întocmit. Judecarea cauzei se face cu participarea procurorului.

(3) Dispoziţiile alin. (1) şi (2) sunt aplicabile în mod corespunzător şi în cazul în care naşterea unui cetăţean român s-a produs în străinătate, iar declaraţia de naştere se face în ţară.

---

[1] Alin. (2) al art. 20 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. I pct. 14 din **Legea nr. 201/2009.**

[2] Alin. (2) al art. 21 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. I pct. 15 din **Legea nr. 201/2009.**

Scanned with OKEN Scanner

Art. 22. [1] (1) Orice persoană care a găsit un copil ale cărui date de identificare nu se cunosc este obligată să anunţe cea mai apropiată unitate de poliţie în termen de 24 de ore.

(2) Întocmirea actului de naştere al copilului găsit se face în termen de 30 de zile de la data găsirii acestuia, de către serviciul public comunitar de evidenţă a persoanelor în a cărui rază administrativ-teritorială a fost găsit copilul, pe baza unui proces-verbal întocmit şi semnat de reprezentantul serviciului public de asistenţă socială, de reprezentantul unităţii de poliţie competente şi de medic.

(3) În procesul-verbal prevăzut la alin. (2), care se întocmeşte în termen de 3 zile de la data găsirii copilului, trebuie să se menţioneze data, locul şi împrejurările în care a fost găsit copilul, sexul şi data presupusă a naşterii acestuia, stabilită de medic.

(4) Obligaţia de a face demersurile necesare în vederea înregistrării naşterii copilului revine serviciului public de asistenţă socială în a cărui rază administrativ-teritorială a fost găsit acesta.

Notă: A se vedea în acelaşi sens şi dispoziţiile art. 12 din Legea nr. 272/2004 privind protecţia şi promovarea drepturilor copilului.

Art. 23. [2] (1) Întocmirea actului de naştere în cazul copilului părăsit de mamă în maternitate se face la împlinirea termenului de 30 de zile de la întocmirea procesului-verbal de constatare a părăsirii copilului, semnat de reprezentantul direcţiei generale de asistenţă socială şi protecţia copilului, de reprezentantul poliţiei şi de cel al maternităţii.

(2) Dacă identitatea mamei nu a fost stabilită în termenul prevăzut la alin. (1), serviciul public de asistenţă socială în a cărui rază administrativ-teritorială a fost găsit copilul, pe baza documentaţiei transmise de direcţia generală de asistenţă socială şi protecţia copilului, are obligaţia ca în termen de 5 zile să obţină dispoziţia de stabilire a numelui şi prenumelui copilului şi să facă declaraţia de înregistrare a naşterii la serviciul public comunitar de evidenţă a persoanelor.

---

[1] Art. 22 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. I pct. 1 din Legea nr. 117/2006.
[2] Art. 23 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. I pct. 2 din Legea nr. 117/2006.

Scanned with OKEN Scanner

(3) Întocmirea actului de naştere se face pe baza procesului-verbal prevăzut la alin. (1), a certificatului medical constatator al naşterii, a dispoziţiei de plasament în regim de urgenţă, a răspunsului poliţiei cu privire la rezultatul verificărilor privind identitatea mamei, a dispoziţiei de stabilire a numelui şi prenumelui copilului şi a declaraţiei de înregistrare a naşterii.

Notă: A se vedea şi dispoziţiile art. 11 din Legea nr. 272/2004 privind protecţia şi promovarea drepturilor copilului, referitoare la înregistrarea naşterii copilului abandonat de mamă în spital.

Art. 24.[1] În cazurile prevăzute la art. 22 şi 23, dacă nu se cunosc numele de familie şi prenumele copilului, acestea se stabilesc, prin dispoziţie, de către primarul unităţii administrativ- teritoriale unde se înregistrează naşterea.

Art. 25. La înregistrarea naşterii, ofiţerul de stare civilă atribuie şi înscrie codul numeric personal, care se menţionează în certificatul de naştere, precum şi în toate celelalte acte care privesc persoana în cauză.

Art. 26.[2] (1) În cazul adopţiei se va întocmi un nou act de naştere de către serviciul public comunitar local de evidenţă a persoanelor sau, după caz, de ofiţerul de stare civilă din cadrul primăriei unităţii administrativ-teritoriale în raza căreia se află domiciliul adoptatului ori sediul instituţiei de ocrotire în îngrijirea căreia se găseşte adoptatul.

(2) În situaţia în care adoptatorii sunt cetăţeni străini ori cetăţeni români cu domiciliul sau cu reşedinţa în străinătate, noul act de naştere se va întocmi de serviciul public comunitar local de evidenţă a persoanelor sau, după caz, de ofiţerul de stare civilă din cadrul primăriei unităţii administrativ-teritoriale în raza căreia se află domiciliul celui adoptat ori sediul instituţiei de ocrotire, în cazul copiilor aflaţi în îngrijirea acesteia.

(3) În noul act de naştere întocmit, rubrica «Locul naşterii» se va completa cu denumirea unităţii administrativ-teritoriale unde îşi are sediul serviciul public comunitar local de evidenţă a persoanelor sau, după caz, primăria unde se întocmeşte actul.

---

[1] Art. 24 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. I pct. 16 din **Legea nr. 201/2009.**

[2] Art. 26 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. I pct. 17 din **Legea nr. 201/2009.**

Scanned with OKEN Scanner

Notă: A se vedea, în ce priveşte numele adoptatului, precum şi menţiunile care vor fi trecute în noul act de naştere, art. 53 din Legea nr. 273/2004 privind regimul juridic al adopţiei.

Secţiunea a 2-a. Întocmirea actului de căsătorie

Art. 27.[1)] (1) Căsătoria se încheie de către ofiţerul de stare civilă, la sediul serviciului public comunitar local de evidenţă a persoanelor sau, după caz, al primăriei în a cărei rază de competenţă teritorială îşi are domiciliul sau reşedinţa unul dintre viitorii soţi.

(2) Căsătoria se poate încheia în afara sediului serviciului public comunitar local de evidenţă a persoanelor sau, după caz, al primăriei competente, cu aprobarea primarului, dacă din motive temeinice unul dintre soţi se află în imposibilitatea de a se prezenta.

Art. 28.[2)] (1) Declaraţia de căsătorie se face personal de către viitorii soţi, în scris, la serviciul public comunitar local de evidenţă a persoanelor sau, după caz, la primăria competentă unde urmează a se încheia căsătoria.

(2) Ofiţerul de stare civilă care primeşte declaraţia de căsătorie solicită viitorilor soţi să prezinte actele de identitate, certificatele de naştere, certificatele medicale privind starea sănătăţii acestora, precum şi:

a) aprobarea preşedintelui consiliului judeţean sau a primarului general al municipiului Bucureşti, după caz, pentru încheierea căsătoriei, în cazul existenţei unor impedimente rezultate din condiţiile de rudenie firească sau adopţie, în condiţiile prevăzute de lege;

b) avizul medical, dovada încuviinţării părinţilor ori, după caz, a tutorelui şi autorizarea direcţiei generale de asistenţă socială şi protecţia copilului pentru încheierea căsătoriei, în cazul existenţei unor impedimente rezultate din condiţiile de vârstă, cu respectarea prevederilor Codului familiei.

(3) Odată cu documentele prevăzute la alin. (2), viitorii soţi depun, în mod obligatoriu, o declaraţie pe propria răspundere că nu cunosc nici un motiv de natură legală care să împiedice încheierea căsătoriei.

[1)] Art. 27 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. I pct. 18 din **Legea nr. 201/2009.**

[2)] Art. 28 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. I pct. 19 din **Legea nr. 201/2009.**

Scanned with OKEN Scanner

(4) Dacă unul dintre viitorii soţi nu se află în unitatea administrativ-teritorială unde urmează a se încheia căsătoria, el poate face declaraţia de căsătorie la serviciul public comunitar local de evidenţă a persoanelor sau, după caz, la primăria unităţii administrativ-teritoriale unde se află temporar, care o transmite în termen de 48 de ore serviciului public comunitar local de evidenţă a persoanelor sau, după caz, primăriei unde urmează a se încheia căsătoria.

Art. 28[1]. [1)] Prin grija ofiţerului de stare civilă, declaraţia de căsătorie va fi publicată, prin afişarea în extras, în ziua în care a fost primită, la locul special amenajat la sediul primăriei unde se va încheia căsătoria.

Art. 29. (1) Căsătoria se încheie în termen de 10 zile, în care se cuprind atât ziua când a fost făcută declaraţia de căsătorie, cât şi ziua în care se oficiază căsătoria.

(2)[2)] Primarul municipiului, al sectorului municipiului Bucureşti, al oraşului sau al comunei unde urmează a se încheia căsătoria poate să încuviinţeze, pentru motive temeinice, încheierea căsătoriei înainte de împlinirea termenului prevăzut la alin. (1). Căsătoria se poate oficia şi după expirarea termenului prevăzut la alin. (1), numai cu aprobarea primarului, dar fără depăşirea termenului de valabilitate a certificatelor medicale privind starea sănătăţii.

Art. 30. Ofiţerul de stare civilă nu încheie căsătoria dacă constată că nu sunt îndeplinite cerinţele legii, consemnând refuzul într-un proces-verbal. Dispoziţiile art. 10 sunt aplicabile în mod corespunzător.

Art. 31. [3)] (1) La încheierea căsătoriei, ofiţerul de stare civilă ia consimţământul viitorilor soţi, liber şi deplin exprimat, în prezenţa a doi martori, după care îi declară căsătoriţi, le citeşte dispoziţiile din Codul familiei, privind drepturile şi obligaţiile soţilor, şi întocmeşte, de îndată, actul de căsătorie.

(2) Actul de căsătorie se semnează de către soţi, cu numele de familie pe care au convenit să îl poarte în timpul căsătoriei, de cei doi martori şi de către ofiţerul de stare civilă.

[1)] Art. 28[1] a fost introdus prin art. II pct. 1 din Legea nr. 23/1999.

[2)] Alin. (2) al art. 29 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. I pct. 20 din **Legea nr. 201/2009.**

[3)] Art. 31 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. II pct. 2 din Legea nr. 23/1999.

Scanned with OKEN Scanner

Art. 32. La încheierea căsătoriei între cetăţeni străini sau între aceştia şi cetăţeni români, dacă nu cunosc limba română, precum şi în cazul în care unul sau ambii viitori soţi sunt surdomuţi, se va folosi interpret autorizat, încheindu-se în acest sens un proces-verbal.

Art. 33. (1) Ofiţerul de stare civilă poate încheia căsătoria între cetăţeni străini numai dacă, pe lângă actele prevăzute la art. 28, viitorii soţi prezintă dovezi eliberate de misiunile diplomatice sau oficiile consulare ale ţărilor ai căror cetăţeni sunt, din care să rezulte că sunt îndeplinite condiţiile de fond, cerute de legea lor naţională, pentru încheierea căsătoriei.

(2)[1] Cetăţenii statelor cu care România a încheiat tratate/convenţii/ acorduri de asistenţă juridică în materie civilă sau de drept al familiei, precum şi cetăţenii statelor care nu au misiune diplomatică acreditată în România fac dovada îndeplinirii condiţiilor de fond cerute de legea lor naţională pentru încheierea căsătoriei, cu documente justificative eliberate de autorităţile competente ale statului de cetăţenie.

(3) Documentele prevăzute la alin. (1) şi (2) trebuie să fie însoţite de declaraţii notariale ale viitorilor soţi din care să rezulte că îndeplinesc condiţiile necesare încheierii căsătoriei în România.

Secţiunea a 3-a. Întocmirea actului de deces

Art. 34.[2] (1) Întocmirea actului de deces se face la serviciul public comunitar local de evidenţă a persoanelor sau, după caz, de ofiţerul de stare civilă din cadrul primăriei unităţii administrativ-teritoriale în a cărei rază s-a produs decesul, pe baza certificatului medical constatator al decesului şi a declaraţiei verbale făcute de membrii familiei decedatului sau, în lipsa acestora, de una dintre următoarele persoane:

a) medicul sau alt cadru din unitatea sanitară unde s-a produs decesul;

b) orice persoană care are cunoştinţă despre deces.

(2) Declarantul va depune certificatul medical constatator al decesului, documentul cu care se face dovada identităţii şi, după caz, livretul militar ale celui decedat.

---

[1] Alin. (2) şi (3) ale art. 33 au fost introduse prin art. I pct. 21 din **Legea nr. 201/2009.**

[2] Art. 34 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. I pct. 22 din **Legea nr. 201/2009.**

Scanned with OKEN Scanner

Art. 35. (1) Declararea decesului se face în termen de 3 zile de la data încetării din viaţă a persoanei. În acest termen se cuprinde atât ziua în care s-a produs decesul, cât şi ziua în care se face declaraţia.

(2) Când decesul se datorează unei sinucideri, unui accident sau altor cauze violente, precum şi în cazul găsirii unui cadavru, declararea se face în termen de 48 de ore, socotit din momentul decesului sau al găsirii cadavrului.

(3) În cazurile prevăzute la alin. (2), pentru întocmirea actului de deces este necesară şi dovada eliberată de poliţie sau de Parchet, din care să rezulte că una dintre aceste autorităţi a fost sesizată despre deces.

(4) În cazul în care decesul nu a fost declarat în termen, întocmirea actului de deces se face cu aprobarea Parchetului.

Art. 36. În cazul în care se declară decesul unui copil născut viu, care a încetat din viaţă fără ca declararea naşterii să fi fost făcută în termenele prevăzute de lege, ofiţerul de stare civilă va întocmi mai întâi actul de naştere şi apoi pe cel de deces. Dacă, din motive temeinice, actul de naştere nu poate fi întocmit, ofiţerul de stare civilă întocmeşte actul de deces şi ulterior urmăreşte înregistrarea naşterii.

Art. 37. (1) Certificatul medical constatator al decesului, în care se consemnează cauza decesului, se întocmeşte şi se semnează de către medic sau, în lipsa acestuia, de către un cadru mediu sanitar care a făcut constatarea.

(2) Dacă decesul s-a produs pe o navă sau pe o aeronavă şi nu există medic la bord, constatarea decesului se va face în primul port sau aeroport de escală, de către un medic.

(3) În situaţia când durata călătoriei navei până la primul port de escală este mai mare de 24 de ore, constatarea decesului se face de către comandant, împreună cu consiliul de bord, şi se consemnează în jurnalul de bord. În caz de moarte violentă, comandantul navei va efectua cercetări, potrivit legii.

Art. 38.[1)] (1) Documentul cu care se face dovada identităţii şi livretul militar ale persoanei decedate se reţin de către ofiţerul de stare civilă şi se

[1)] Art. 38 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. I pct. 23 din **Legea nr. 201/2009.**

Scanned with OKEN Scanner

înaintează, după caz, serviciului public comunitar de evidență a persoanelor la care este arondată unitatea administrativ-teritorială pe raza căreia persoana decedată a avut ultimul domiciliu sau comandamentului militar, până la data de 5 a lunii următoare celei în care s-a înregistrat actul.

(2) În cazurile în care declarantul nu poate prezenta documentele prevăzute la alin. (1), precizează în scris motivul neprezentării acestora şi datele de stare civilă ale decedatului. Declarația se înaintează autorităților prevăzute la alin. (1).

Art. 39. (1)[1] Întocmirea actului de deces privind un cadavru găsit se face la serviciul public comunitar local de evidență a persoanelor sau, după caz, de ofiţerul de stare civilă din cadrul primăriei unității administrativ-teritoriale în a cărei rază a fost găsit.

(2) Înregistrarea cadavrului neidentificat se va face pe baza documentelor prevăzute la art. 34 şi la art. 35 alin. (3), precum şi a procesului-verbal întocmit de medic, care va cuprinde vârsta, sexul, locul unde a fost găsit cadavrul, data şi cauza decesului.

(3) Datele privind identitatea cadavrului, stabilite ulterior de poliție, se înscriu prin menţiune pe actul respectiv. Menţiunea se comunică serviciului public comunitar local de evidență a persoanelor sau primăriei care are în păstrare actul de naştere şi, după caz, comandamentului militar.

Art. 40. (1) Ofiţerul de stare civilă, după întocmirea actului de deces, eliberează declarantului o adeverință de înhumare sau de incinerare a cadavrului.

(2)[2] Înhumarea sau incinerarea unui cetăţean român al cărui deces s-a produs şi s-a înregistrat în străinătate se face pe baza adeverinţei eliberate de serviciul public comunitar local de evidență a persoanelor sau de ofiţerul de stare civilă din cadrul primăriei unității administrativ-teritoriale în a cărei rază urmează să se facă înhumarea ori incinerarea. Adeverința se întocmeşte pe baza certificatului de deces eliberat de autoritățile străine, precum şi a traducerii legalizate a acestuia. Când decesul cetăţeanului

---

[1] Alin. (1) şi (3) ale art. 39 sunt reproduse astfel cum au fost modificate prin art. I pct. 24 din **Legea nr. 201/2009.**

[2] Alin. (2) al art. 40 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. I pct. 25 din **Legea nr. 201/2009.**

Scanned with OKEN Scanner

român s-a înregistrat la misiunea diplomatică a României, adeverința se întocmește pe baza certificatului de deces emis de misiunea diplomatică sau de oficiul consular de carieră.

(2[1])[1] Adeverința prevăzută la alin. (1) și (2) se eliberează într-un singur exemplar. în cazul în care declarantul decesului nu mai deține adeverința de înhumare sau de incinerare, la solicitarea acestuia, autoritățile prevăzute la alin. (1) și (2) îi eliberează un duplicat.

(3) Dacă decesul unui cetățean român s-a produs pe o aeronavă aflată în afara teritoriului României sau pe o navă aflată în afara apelor teritoriale române, iar cadavrul este transportat în țară, înhumarea sau incinerarea se face pe baza dovezii eliberate de comandantul navei sau al aeronavei, potrivit art. 8 alin. (6).

Art. 41. (1) Întocmirea actului de deces, în baza unei hotărâri judecătorești definitive declarative de moarte, se face din oficiu sau la cererea persoanei interesate, după caz, la serviciul public comunitar local de evidența persoanelor de la:

a) locul de naștere al celui declarat mort;

b) domiciliul celui declarat mort, în cazul când actul de naștere a fost întocmit la autoritățile locale din străinătate;

c) domiciliul persoanei care a solicitat declararea judecătorească a morții, în situația în care locul nașterii și domiciliul decedatului nu sunt cunoscute.

Secțiunea a 4-a. Întocmirea actelor de stare civilă ale cetățenilor români aflați în străinătate

Art. 42. (1) Întocmirea actelor de stare civilă privind pe cetățenii români aflați în străinătate se face la misiunile diplomatice, la oficiile consulare de carieră ale României sau la servicii publice comunitare locale de evidență a persoanelor competente.

(2) [2] Cetățenii români aflați în străinătate pot solicita înscrierea în registrele de stare civilă române, de la misiunile diplomatice sau oficiile

---

[1] Alin. (2[1]) al art. 40 a fost introdus prin art. I pct. 26 din **Legea nr. 201/2009.**

[2] Alin. (2) și (3) ale art. 42 au fost introduse prin art. I pct. 5 din Legea nr. 94/2004.

Scanned with OKEN Scanner

consulare de carieră ale României, a certificatelor de stare civilă eliberate de autorităţile străine, care îi priveşte, în cazul în care înregistrarea actului sau faptului de stare civilă a fost făcută în prealabil la autoritatea din statul în care aceştia de află; înscrierea se face cu aprobarea şefilor misiunilor diplomatice sau ai oficiilor consulare, iar refuzul acestora de motivează.

(3) Autoritatea competentă în materie de evidenţă a populaţiei repartizează misiunilor diplomatice şi oficiilor consulare ale României liste cu coduri numerice precalculate, în vederea înscrierii lor în actele de naştere întocmite şi în certificatele eliberate în baza acestora.

Art. 43. (1)[1] Şefii misiunilor diplomatice şi ai oficiilor consulare de carieră ale României încheie căsătorii între cetăţeni români sau dacă unul dintre viitorii soţi este cetăţean român, dacă aceasta este în concordanţă cu legislaţia ţării în care sunt acreditaţi şi dacă cel puţin unul dintre viitorii soţi, cetăţean român, are domiciliul sau reşedinţa în circumscripţia consulară a misiunii diplomatice ori a oficiului consular.

(2) Misiunile diplomatice şi oficiile consulare de carieră ale României trimit, prin Ministerul Afacerilor Externe, actele din primul exemplar al registrelor de stare civilă, pe măsura completării lor, la serviciul public comunitar local de evidenţa persoanelor al sectorului 1 al municipiului Bucureşti, împreună cu documentele primare pe baza cărora s-a întocmit actul. Al doilea exemplar al actelor din registrele de stare civilă va fi trimis, în termen de 30 de zile de la data când toate actele au fost completate, la serviciul public comunitar local de evidenţa persoanelor al municipiului Bucureşti.

(3) Actele de stare civilă ale cetăţenilor români, întocmite de autorităţile străine, au putere doveditoare în ţară numai dacă sunt înscrise sau transcrise în registrele de stare civilă române. Transcrierea certificatelor şi a extraselor de stare civilă se efectuează cu aprobarea primarului unităţii administrativ- teritoriale de la locul de domiciliu al solicitantului, cu avizul prealabil al serviciului public comunitar judeţean de evidenţă a persoanei. Cetăţeanul român este obligat ca, în termen de 6 luni de la întoarcerea în ţară sau de la primirea din străinătate a certificatului sau a extrasului de stare civilă, să ceară transcrierea acestor acte la serviciul public comunitar

[1] Alin. (1) şi (3) ale art. 43 sunt reproduse astfel cum au fost modificate prin art. I pct. 27 din **Legea nr. 201/2009.**

Scanned with OKEN Scanner

local de evidenţă a persoanelor sau la primăria unităţii administrativ-teritoriale în a cărei rază domiciliază.

(3¹)[1] Înscrierea sau transcrierea în registrele de stare civilă române a certificatelor sau a extraselor de stare civilă eliberate de autorităţile străine, care nu conţin toate rubricile prevăzute de certificatele de stare civilă române, se efectuează pe baza documentului original emis de autorităţile străine şi a altor înscrisuri autentice, emise de autorităţile publice competente române sau, după caz, străine, care fac dovada datelor ce trebuie înscrise la rubricile respective, prezentate de solicitant.

(3²)[2] Transcrierea certificatelor şi a extraselor de stare civilă privind cetăţenii români care nu au avut niciodată domiciliul în România se face cu aprobarea primarului sectorului 1 al municipiului Bucureşti şi cu avizul prealabil al Direcţiei Generale de Evidenţă a Persoanelor a Municipiului Bucureşti.

(4)[3] Cetăţenii români ale căror acte de stare civilă au fost înregistrate în localităţi care au aparţinut României, iar în prezent se găsesc pe teritoriul altor state pot solicita întocmirea actelor de stare civilă la serviciul public comunitar local de evidenţă a persoanelor sau la primăria unităţii administrativ-teritoriale în a cărei rază îşi au domiciliul, pe baza extrasului de pe actul de stare civilă ce se găseşte în păstrarea Arhivelor Naţionale, cu aplicarea prevederilor art. 11 alin. (3). Transcrierea acestor extrase în registrele de stare civilă se face cu aprobarea primarului unităţii administrativ-teritoriale de la locul de domiciliu al solicitantului şi cu avizul prealabil al serviciului public comunitar judeţean de evidenţă a persoanei sau, după caz, al Direcţiei Generale de Evidenţă a Persoanelor a Municipiului Bucureşti.

Art. 43¹.[4] (1) Registrul naţional de evidenţă a persoanelor este actualizat prin mijloace informatice cu date conţinute de certificatele sau extrasele de stare civilă eliberate cetăţenilor români de autorităţile străine care au fost înscrise/transcrise în registrele de stare civilă române, astfel:

---

[1] Alin. (3¹) al art. 43 a fost introdus prin art. I pct. 3 din Legea nr. 117/2006, astfel cum a fost rectificat ulterior.

[2] Alin. (3²) al art. 43 a fost introdus prin art. I pct. 28 din **Legea nr. 201/2009.**

[3] Alin. (4) al art. 43 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. I pct. 29 din **Legea nr. 201/2009.**

[4] Art. 43¹ a fost introdus prin art. I pct. 30 din **Legea nr. 201/2009.**

Scanned with OKEN Scanner

a) în cazul unităţilor administrativ-teritoriale unde funcţionează servicii publice comunitare locale de evidenţă a persoanelor, primarul dispune serviciului public comunitar local de evidenţă a persoanelor actualizarea componentei locale a Registrului naţional de evidenţă a persoanelor;

b) în cazul unităţilor administrativ-teritoriale unde nu funcţionează servicii publice comunitare locale de evidenţă a persoanelor, primarul sau persoana delegată de acesta să îndeplinească atribuţiile de ofiţer de stare civilă actualizează Registrul naţional de evidenţă a persoanelor;

c) Serviciul Public Comunitar Local de Evidenţă a Persoanelor al Sectorului 1 al Municipiului Bucureşti actualizează, prin mijloace informatice, Registrul naţional de evidenţă a persoanelor cu datele conţinute de actele de stare civilă eliberate cetăţenilor români de autorităţile străine, înscrise în condiţiile prevăzute la art. 42 alin. (2) în registrele de stare civilă române de la misiunile diplomatice sau oficiile consulare de carieră ale României.

(2) Până la asigurarea infrastructurii informatice necesare îndeplinirii obligaţiei prevăzute la alin. (1) lit. b), primarul care a aprobat transcrierea sau persoana delegată de acesta să îndeplinească atribuţiile de ofiţer de stare civilă transmite extrase pentru uz oficial de pe certificatele sau extrasele de stare civilă transcrise la serviciul public comunitar local de evidenţă a persoanelor la care este arondată unitatea administrativ-teritorială pe raza căreia domiciliază titularul actului transcris, în vederea actualizării componentei locale a Registrului naţional de evidenţă a persoanelor.

(3) Pe măsura asigurării infrastructurii informatice necesare, serviciile publice comunitare locale de evidenţă a persoanelor efectuează activităţile de actualizare direct în Registrul naţional de evidenţă a persoanelor.

Capitolul III. Înscrierea menţiunilor în actele de stare civilă

Art. 44. În actele de naştere şi, atunci când este cazul, în cele de căsătorie sau de deces se înscriu menţiuni cu privire la modificările intervenite în starea civilă a persoanei, în următoarele cazuri:

a) stabilirea filiaţiei prin recunoaştere sau hotărâre judecătorească definitivă şi irevocabilă şi încuviinţarea purtării numelui;

Scanned with OKEN Scanner

b) contestarea recunoaşterii sau tăgăduirea paternităţii;
c) căsătorie, desfacerea, încetarea sau anularea căsătoriei;
d) adopţie, desfacerea, încetarea sau anularea adopţiei;
e) pierderea sau dobândirea cetăţeniei române;
f) schimbarea numelui;
g) deces;
h) rectificare, completare sau anulare a actelor de stare civilă ori a menţiunilor înscrise pe ele;
i) schimbarea sexului, după rămânerea definitivă şi irevocabilă a hotărârii judecătoreşti.

Art. 44¹.[1)] Modificările intervenite în statutul civil al cetăţenilor români aflaţi în străinătate se înscriu de ofiţerul de stare civilă prin menţiune pe marginea actelor de stare civilă, cu aprobarea Inspectoratului Naţional pentru Evidenţa Persoanelor.

Art. 44². Pe măsura asigurării infrastructurii informatice necesare, comunicările privind faptele de stare civilă, precum şi cele referitoare la înscrierea menţiunilor în actele de stare civilă se realizează şi în sistem informatic.

Art. 45. Înscrierea menţiunii de stabilire a filiaţiei pe actul de naştere şi, după caz, de căsătorie şi de deces se face din oficiu sau la cererea celui interesat, pe baza actului de recunoaştere întocmit potrivit legii sau a hotărârii judecătoreşti definitive şi irevocabile. În situaţia în care, ulterior, prin hotărâre definitivă şi irevocabilă s-a încuviinţat purtarea numelui de familie al părintelui faţă de care s-a stabilit filiaţia, menţiunea se înscrie şi pe actele de naştere ale copiilor minori, iar în cazul copiilor majori, numai la cererea acestora.

Art. 46. [2)] *Abrogat.*

Art. 47. Anularea sau desfacerea adopţiei, dispusă prin hotărâre judecătorească definitivă şi irevocabilă, se înscrie, prin menţiune, pe actul de naştere iniţial şi, după caz, pe cel întocmit în urma adopţiei, pe actul de căsătorie şi pe actele de naştere ale copiilor minori ai celui adoptat, iar în cazul copiilor majori, numai la cererea acestora. Menţiunea se înscrie, din

---

[1)] Art. 44¹ şi art. 44² au fost introduse prin art. I pct. 31 din **Legea nr. 201/2009.**
[2)] Art. 46 a fost abrogat prin art. I pct. 7 din Legea nr. 94/2004.

Scanned with OKEN Scanner

oficiu sau la cererea persoanei interesate, pe baza hotărârii judecătoreşti definitive şi irevocabile.

Art. 48. Încetarea căsătoriei prin decesul sau prin declararea judecătorească a morţii unuia dintre soţi, anularea sau desfacerea căsătoriei se înscriu prin menţiune pe actul de căsătorie şi pe cele de naştere ale foştilor soţi. Menţiunea se înscrie, din oficiu, pe baza comunicării primite de la ofiţerul stării civile care a întocmit actul de deces, a hotărârii judecătoreşti definitive şi irevocabile ori la cererea persoanei interesate.

Art. 49. Menţiunea privitoare la schimbarea numelui se înscrie pe actele de stare civilă ale persoanei în cauză, potrivit legii.

Art. 50. Menţiunile privind acordarea sau pierderea cetăţeniei române se înscriu pe actul de naştere şi, dacă este cazul, pe cel de căsătorie, pe baza comunicării transmise de Ministerul de Interne.

Art. 51. La cerere, persoanelor îndreptăţite li se pot elibera, potrivit art. 11, certificate de stare civilă cu menţiunile înscrise în actele de stare civilă. Certificatele de stare civilă eliberate anterior se retrag şi se anulează.

Capitolul IV. Reconstituirea şi întocmirea ulterioară a actelor de stare civilă

Art. 52. Reconstituirea actelor de stare civilă se poate face, la cerere, dacă:

a) registrele de stare civilă au fost pierdute sau distruse, în totalitate ori în parte;

b) actul de stare civilă a fost întocmit în străinătate şi nu poate fi procurat certificatul ori extrasul de pe acest act.

Art. 53. Întocmirea ulterioară a actelor de stare civilă se poate cere dacă:

a) întocmirea actului de naştere sau de deces a fost omisă, deşi au fost depuse actele necesare întocmirii acestuia;

b) întocmirea actului de căsătorie a fost omisă, deşi a fost luat consimţământul soţilor de către ofiţerul de stare civilă.

Scanned with OKEN Scanner

Art. 54. (1)[1] Cererea de reconstituire sau de întocmire ulterioară a unui act de stare civilă, însoţită de documentele doveditoare, se depune la serviciul public comunitar local de evidenţă a persoanelor sau la ofiţerul de stare civilă din cadrul primăriei unităţii administrativ-teritoriale competente să întocmească actul. În situaţiile prevăzute la art. 52 lit. b), cererea se depune la serviciul public comunitar local de evidenţă a persoanelor sau la ofiţerul de stare civilă din cadrul primăriei unităţii administrativ-teritoriale pe a cărei rază se află domiciliul persoanei interesate. Cererea se soluţionează în termen de 30 de zile, cu avizul prealabil al serviciului public comunitar judeţean de evidenţă a persoanei, prin dispoziţie a primarului, care se comunică solicitantului în termen de 10 zile de la emitere.

(2) Dispoziţia prevăzută la alin. (1) poate fi contestată la instanţa judecătorească în a cărei rază teritorială îşi are sediul autoritatea emitentă.

Art. 55. Dispoziţiile art. 52-54 se aplică, în mod corespunzător, persoanelor fără cetăţenie, care au domiciliul în România.

Art. 56. În cazul în care unul dintre exemplarele registrului de stare civilă este pierdut sau distrus, în totalitate ori în parte, acesta se înlocuieşte printr-o copie întocmită de pe registrul existent, care se certifică pentru conformitate de către ofiţerul de stare civilă.

Capitolul V. Anularea, modificarea, rectificarea sau completarea actelor de stare civilă şi a menţiunilor

Art. 57. [2] (1) Anularea, completarea sau modificarea actelor de stare civilă şi a menţiunilor înscrise pe acestea se poate face numai în temeiul unei hotărâri judecătoreşti definitive şi irevocabile.

(2) În cazul anulării, completării şi modificării actelor de stare civilă, sesizarea instanţei judecătoreşti se face de către persoana interesată, de structurile de stare civilă din cadrul serviciilor publice comunitare locale

---

[1] Alin. (1) al art. 54 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. I pct. 32 din **Legea nr. 201/2009.**

[2] Art. 57 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. I pct. 4 din Legea nr. 117/2006.

Scanned with OKEN Scanner

sau judeţene de evidenţă a persoanelor ori de către parchet. Cererea se soluţionează de judecătoria în a cărei rază teritorială se află domiciliul sau sediul acestora, pe baza verificărilor efectuate de serviciul public comunitar local de evidenţă a persoanelor şi a concluziilor procurorului.

(3) Soluţionarea cererilor de anulare, completare şi modificare a actelor de stare civilă formulate de cetăţenii români cu domiciliul în străinătate şi de străini este de competenţa Judecătoriei Sectorului 1 al municipiului Bucureşti.

(4)[1] *Abrogat.*

Art. 57¹. [2] (1)[3] Rectificarea actelor de stare civilă şi a menţiunilor înscrise pe marginea acestora se face în temeiul dispoziţiei primarului unităţii administrativ-teritoriale care are în păstrare actul de stare civilă, din oficiu sau la cererea persoanei interesate, cu avizul prealabil al serviciului public comunitar judeţean de evidenţă a persoanei.

(2) Cererea de rectificare a actelor de stare civilă şi a menţiunilor înscrise pe acestea, însoţită de actele doveditoare, se depune la serviciul public comunitar local de evidenţă a persoanelor sau la primăria unităţii administrativ-teritoriale care are în păstrare actul de stare civilă ori, după caz, la serviciul public comunitar local de evidenţă a persoanelor sau la primăria de la locul de domiciliu. Cererea se soluţionează în termen de 30 de zile prin emiterea dispoziţiei prevăzute la alin. (1), care se comunică solicitantului în termen de 10 zile de la data emiterii.

(3) Dispoziţia prevăzută la alin. (1) poate fi contestată la instanţa judecătorească în a cărei rază teritorială îşi are sediul autoritatea emitentă, în condiţiile legii.

(4)[4] *Abrogat.*

Art. 58. [5] Anularea, completarea şi modificarea unui act de stare civilă sau a unei menţiuni înscrise pe acesta, dispuse prin hotărâre judecătorească definitivă şi irevocabilă, precum şi rectificarea unui act de stare

---

[1] Alin. (4) al art. 57 a fost abrogat prin art. I pct. 33 din **Legea nr. 201/2009.**

[2] Art. 57¹ a fost introdus prin art. I pct. 5 din Legea nr. 117/2006.

[3] Alin. (1) şi (2) ale art. 57¹ sunt reproduse astfel cum au fost modificate prin art. I pct. 34 din **Legea nr. 201/2009.**

[4] Alin. (4) al art. 57¹ a fost abrogat prin art. I pct. 35 din **Legea nr. 201/2009.**

[5] Art. 58 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. I pct. 6 din Legea nr. 117/2006.

Scanned with OKEN Scanner

civilă ori a menţiunilor înscrise pe acesta, aprobată prin dispoziţie a primarului, se înscriu numai prin menţiune pe marginea actului de stare civilă corespunzătoare.

Capitolul VI. Conţinutul şi forma actelor de stare civilă. Păstrarea registrelor de stare civilă

Art. 59. (1) Conţinutul şi forma actelor de naştere, de căsătorie şi de deces sunt prevăzute în anexele nr. 1A, 1B, 1C, 2A, 2B şi 2C.

(2) Actele de stare civilă vor fi tipărite pe ambele feţe, cu excepţia celor pentru misiunile diplomatice şi oficiile consulare de carieră ale României, care vor fi tipărite pe o singură faţă, în registre confecţionate din hârtie specială şi compactate cu pânză.

(3) Pe actele de stare civilă se va imprima o tentă de culoare, astfel: albastră – pe cele de naştere, roz – pe cele de căsătorie şi cenuşie – pe cele de deces, având la mijloc stema României.

Art. 60. (1) Numerotarea actelor se va face pe an calendaristic. Registrele de stare civilă, precum şi fiecare an calendaristic se vizează, pentru deschidere şi închidere, de către primar.

(2)[1] Primul exemplar al registrelor de stare civilă se păstrează la serviciul public comunitar local de evidenţă a persoanelor sau la primăria unităţii administrativ-teritoriale unde s-a întocmit, iar al doilea exemplar se înaintează consiliului judeţean sau Consiliului General al Municipiului Bucureşti, după caz, în termen de 30 de zile de la data când toate filele din registru au fost completate.

(3) Ambele exemplare ale registrelor de stare civilă se trimit Arhivelor Naţionale, după trecerea a 100 de ani de la data completării lor.

Art. 61.[2] Serviciul public comunitar local de evidenţă a persoanelor sau primăria unităţii administrativ-teritoriale care are în păstrare registre

---

[1] Alin. (2) al art. 60 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. I pct. 36 din **Legea nr. 201/2009.**

[2] Art. 61 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. I pct. 37 din **Legea nr. 201/2009.**

Scanned with OKEN Scanner

de stare civilă este obligată să asigure conservarea şi securitatea acestora, cu respectarea legislaţiei arhivistice în vigoare şi a normelor interne de evidenţă şi păstrare a arhivelor.

Capitolul VII. Contravenţii

Art. 62. (1) Constituie contravenţii la regimul actelor de stare civilă următoarele fapte, dacă nu sunt săvârşite în astfel de condiţii încât, potrivit legii penale, sunt considerate infracţiuni:

a) deţinerea fără drept a certificatului de stare civilă aparţinând altei persoane;

b) nedeclararea naşterii sau decesului în condiţiile şi în termenele prevăzute de lege;

c) neasigurarea conservării şi securităţii registrelor şi certificatelor de stare civilă, potrivit normelor privind evidenţa şi păstrarea acestora, sau netrimiterea la Arhivele Naţionale a registrelor de stare civilă, după trecerea termenului legal de păstrare;

d)[1] necomunicarea la serviciile publice comunitare locale de evidenţă a persoanelor ori, după caz, la primăriile competente, de către ofiţerul de stare civilă, a menţiunilor, a copiilor de pe deciziile de admitere a schimbării numelui, neînscrierea menţiunilor pe actele de stare civilă ori netransmiterea celui de-al doilea exemplar al registrelor de stare civilă la consiliul judeţean sau la Consiliul General al Municipiului Bucureşti, după caz, în termen de 30 de zile de la data când toate filele au fost completate;

e) neprezentarea certificatelor de stare civilă sau a extraselor eliberate de autorităţile străine, ofiţerului de stare civilă de la locul de domiciliu, pentru transcriere în registrele de stare civilă române, în termenul prevăzut la art. 43 alin. (2);

f) omiterea declarării, în faţa ofiţerului de stare civilă, a unor date referitoare la starea civilă a persoanelor sau declararea lor în mod inexact;

g) neverificarea de către ofiţerul de stare civilă a realităţii conţinutului declaraţiei şi a concordanţei acesteia cu actele de identitate, certificatele de stare civilă şi celelalte înscrisuri prezentate;

---

[1] Lit. d) de la alin. (1) al art. 62 este reprodusă astfel cum a fost modificată prin art. I pct. 38 din **Legea nr. 201/2009**.

Scanned with OKEN Scanner

h) comunicarea datelor înscrise în actele de stare civilă în alte condiții decât cele prevăzute la art. 69;

i) neeliberarea de către personalul medico-sanitar competent, în termenele legale de declarare a naşterii şi a decesului, a certificatelor medicale constatatoare ale acestor fapte;

j) pierderea sau deteriorarea certificatelor de stare civilă;

k) oficierea de către deservenții cultelor a serviciului religios în cazul căsătoriilor sau în vederea înhumării sau incinerării, fără a li se fi prezentat certificatul de căsătorie şi, respectiv, documentul prevăzut la art. 40;

l) înregistrarea unui act de stare civilă cu încălcarea competenței teritoriale prevăzute de prezenta lege;

m) efectuarea de răzuiri, ştersături în cuprinsul actelor de stare civilă;

n) netransmiterea comunicărilor cu privire la înregistrarea naşterii cetățenilor români cu domiciliul în România, ori a modificărilor intervenite în statutul civil al persoanelor, a buletinelor de identitate ale persoanelor decedate, precum şi a livretelor militare, autorităților administrației publice competente;

o) [1] nerespectarea termenului prevăzut de lege privind sesizarea poliției despre găsirea unui copil;

p) înhumarea sau incinerarea cadavrului fără prezentarea documentului prevăzut la art. 40;

r) [2] nerespectarea de către ofițerul de stare civilă a dispozițiilor prevăzute la art. 28[1] şi 31.

(2)[3] Contravențiile prevăzute la lit. a)-c) se sancționează cu amendă de la 50 lei (RON) la 150 lei (RON), iar cele prevăzute la lit. d)-r), cu amendă de la 100 lei (RON) la 200 lei (RON).[4]

Art. 63.[5] Constatarea contravențiilor şi aplicarea sancțiunilor se fac de către primari, persoanele împuternicite prin dispoziție a preşedintelui

---

[1] Lit. o) de la alin. (1) al art. 62 este reprodusă astfel cum a fost modificată prin art. I pct. 7 din Legea nr. 117/2006.

[2] Lit. r) de la alin. (1) al art. 62 a fost introdusă prin art. II pct. 3 din Legea nr. 23/1999.

[3] Alin. (2) al art. 62 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. unic din Legea nr. 479/2002.

[4] Sumele prevăzute la art. 62 alin. (2) au fost convertite în monedă nouă, conform art. 5 alin. (5) din Legea nr. 348/2004 privind denominarea monedei naționale.

[5] Art. 63 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. I pct. 39 din **Legea nr. 201/2009.**

Scanned with OKEN Scanner

consiliului judeţean, respectiv a primarului general al municipiului Bucureşti, precum şi de persoane împuternicite din cadrul serviciilor publice comunitare de evidenţă a persoanelor şi poliţişti anume desemnaţi.

Art. 64. [1] Dispoziţiile cuprinse în acest capitol se completează cu prevederile Ordonanţei Guvernului nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravenţiilor, aprobată cu modificări şi completări prin Legea nr. 180/2002, cu modificările ulterioare.

Capitolul VIII. Dispoziţii finale şi tranzitorii

Art. 65. La întocmirea actului de naştere, precum şi a celorlalte acte de stare civilă, numele de familie şi prenumele titularului se scriu în limba maternă folosindu-se alfabetul latin.

Art. 66. [2] Serviciile publice comunitare de evidenţă a persoanelor au obligaţia de a actualiza permanent, în cadrul Sistemului naţional informatic de evidenţă a persoanelor, baza de date a populaţiei.

Art. 67. Certificatele ori, după caz, hotărârile judecătoreşti de adopţie, despărţenie şi deciziile de înfiere şi de schimbare a numelui, eliberate potrivit legilor anterioare, extrasele de pe actele de stare civilă ce au fost eliberate de autorităţile militare în baza legii, precum şi deciziile emise în baza Decretului nr. 432/1949 pot servi drept temei, la cererea celui îndreptăţit, pentru întocmirea actului ori pentru înscrierea menţiunilor pe actele de stare civilă, cu avizul Ministerului de Interne.

Art. 68.[3] (1) La cererea scrisă a Inspectoratului Naţional pentru Evidenţa Persoanelor, a serviciilor publice comunitare de evidenţă a persoanelor, a instanţelor judecătoreşti, a parchetelor sau a poliţiei, se pot transmite extrase pentru uz oficial, însoţite de copii ale înscrisurilor care au stat la baza întocmirii actelor de stare civilă, iar pentru motive temeinice, la cererea serviciului public comunitar local de evidenţă a persoanelor, a oficiilor de stare civilă din cadrul primăriilor unităţilor

[1] Art. 64 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. I pct. 9 din Legea nr. 94/2004.
[2] Art. 66 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. VI pct. 3 din O.U.G. nr. 50/2004.
[3] Art. 68 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. I pct. 40 din **Legea nr. 201/2009.**

Scanned with OKEN Scanner

administrativ-teritoriale unde nu funcţionează serviciul public comunitar local de evidenţă a persoanelor, a unităţilor din sistemul de ordine şi siguranţă publică din cadrul Ministerului Administraţiei şi Internelor, a instituţiilor responsabile cu asistenţa socială şi protecţia drepturilor copilului, precum şi a notarilor publici, se eliberează gratuit extrase pentru uz oficial de pe actele de stare civilă aflate în arhiva proprie.

(2) Prevederile alin. (1) se aplică şi în cazul solicitărilor adresate direcţiilor judeţene şi a municipiului Bucureşti ale Arhivelor Naţionale, pentru actele aflate în păstrarea acestora, cu respectarea dispoziţiilor art. 11 alin. (3).

Art. 69.[1] Comunicarea datelor înscrise în actele de stare civilă se poate face, în cazuri temeinic justificate, la cererea autorităţilor publice, altele decât cele cu atribuţii legale în materie, cu aprobarea primarului unităţii administrativ-teritoriale care are în păstrare actul.

Art. 70. Ministerul Sănătăţii, cu avizul Ministerului Administraţiei şi Internelor, va stabili, potrivit legii, conţinutul şi forma certificatelor medicale de constatare a naşterii, a decesului, precum şi a celor privind starea sănătăţii viitorilor soţi şi va asigura tipărirea acestora.

Art. 71. (1)[2] Serviciile publice comunitare locale de evidenţă a persoanelor şi ofiţerii de stare civilă din cadrul primăriilor întocmesc buletine statistice de naştere, de căsătorie şi de deces, iar judecătoriile, buletine statistice de divorţ.

(2) Comisia Naţională pentru Statistică, cu avizul Ministerului Administraţiei şi Internelor şi al Ministerului Sănătăţii, stabileşte conţinutul şi forma buletinelor statistice de naştere, de căsătorie şi de deces, iar cu avizul Ministerului Justiţiei, ale buletinelor statistice de divorţ; asigură tipărirea lor şi emite norme referitoare la modul de completare şi transmitere a acestora.

Art. 72.[3] (1) Ministerul Administraţiei şi Internelor îndrumă şi controlează, în condiţiile legii, activitatea serviciilor publice comunitare locale de evidenţă a persoanelor, în domeniul stării civile.

---

[1] Art. 69 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. I pct. 41 din **Legea nr. 201/2009.**

[2] Alin. (1) al art. 71 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. I pct. 42 din **Legea nr. 201/2009.**

[3] Art. 72 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. I pct. 43 din **Legea nr. 201/2009.**

Scanned with OKEN Scanner

(2) Preşedinţii consiliilor judeţene şi primarul general al municipiului Bucureşti, prin serviciile publice comunitare judeţene de evidenţă a persoanelor, respectiv prin Direcţia Generală de Evidenţă a Persoanelor a Municipiului Bucureşti, organizează îndrumarea şi controlul metodologic al activităţii de stare civilă desfăşurate de serviciile publice comunitare locale de evidenţă a persoanelor de pe raza judeţului, respectiv a municipiului Bucureşti şi iau măsuri privind conservarea şi securitatea documentelor de stare civilă.

Art. 73. [1] *Abrogat.*

Notă: Potrivit art. III din Legea nr. 117/2006: *„Ministerul Administraţiei şi Internelor stabileşte, potrivit reglementărilor în vigoare, formularele necesare activităţii de stare civilă, altele decât cele prevăzute la art. 59 din Legea nr. 119/1996 cu privire la actele de stare civilă, cu modificările şi completările ulterioare, şi elaborează, în termen de 90 de zile de la publicarea prezentei legi, metodologia cu privire la aplicarea unitară a dispoziţiilor în materie de stare civilă, care se aprobă prin hotărâre a Guvernului."*

Art. 74. (1) Ministerul de Interne asigură cerneala specială pentru completarea actelor de stare civilă, confecţionarea registrelor şi a certificatelor de stare civilă şi distribuirea, contra cost, a acestora serviciilor publice comunitare judeţene şi al municipiului Bucureşti, precum şi Ministerului Afacerilor Externe. Celelalte imprimate auxiliare vor fi tipărite prin grija consiliilor judeţene şi a Consiliului General al Municipiului Bucureşti.

(2)[2] Serviciile publice comunitare judeţene de evidenţă a persoanelor, respectiv Direcţia Generală de Evidenţă a Persoanelor a Municipiului Bucureşti asigură distribuirea, contra cost, către serviciile publice comunitare locale de evidenţă a persoanelor de pe raza judeţului, respectiv a municipiului Bucureşti a registrelor şi a certificatelor de stare civilă, a cernelii speciale şi a formularelor auxiliare.

---

[1] Art. 73 a fost abrogat prin art. I pct. 8 din Legea nr. 117/2006.
[2] Alin. (2) al art. 74 a fost introdus prin art. I pct. 44 din **Legea nr. 201/2009.**

Scanned with OKEN Scanner

Art. 75. Dispoziţiile prezentei legi, referitoare la întocmirea actelor de stare civilă, eliberarea certificatelor, înscrierea şi comunicarea menţiunilor, în raporturile cu alte state, sunt aplicabile în măsura în care nu se prevede altfel prin acorduri, tratate şi convenţii la care România este parte.

Art. 76. Anexele nr. 1 A, 1 B, 1 C, 2 A, 2 B şi 2 C fac parte integrantă din prezenta lege.[1)]

Art. 77. (1) Prezenta lege intră în vigoare după 90 de zile de la data publicării ei în Monitorul Oficial al României.

(2) Pe data intrării în vigoare a prezentei legi se abrogă Decretul nr. 278/1960 cu privire la actele de stare civilă, H.C.M. nr. 1.090/1960 privind aprobarea modelelor registrelor de stare civilă, H.C.M. nr. 2.290/1969 privind stabilirea şi sancţionarea contravenţiilor la regimul actelor de stare civilă, modificată prin Hotărârea Guvernului nr. 616/1993, precum şi orice alte dispoziţii contrare.

Dispoziţii tranzitorii cuprinse în Legea nr. 201/2009

Art. II. Cererile de transcriere a certificatelor sau a extraselor de stare civilă înregistrate în străinătate, depuse anterior intrării în vigoare a prezentei legi, se soluţionează potrivit reglementărilor în vigoare la data depunerii cererii.

Art. III. Asigurarea suportului tehnic necesar actualizării, prin mijloace informatice, a Registrului naţional de evidenţă a persoanelor cu datele conţinute de certificatele sau extrasele de stare civilă eliberate cetăţenilor români de autorităţile străine care au fost înscrise/transcrise în registrele de stare civilă române se realizează eşalonat, de la data intrării în vigoare a prezentei legi, după cum urmează:

a) la nivelul serviciilor publice comunitare locale de evidenţă a persoanelor, în termen de 2 ani;

b) la nivelul primăriilor din unităţile administrativ-teritoriale în care nu funcţionează servicii publice comunitare locale de evidenţă a persoanelor, în termen de 3 ani.

[1)] Anexele nu au fost reproduse în ediţia de faţă.

Scanned with OKEN Scanner

3. Legea nr. 33/1994 privind exproprierea pentru cauză de utilitate publică

publicată în
M. Of. nr. 139 din 2 iunie 1994

Cuprins **Art.**

Capitolul I. Dispoziţii generale 1-4
Capitolul II. Utilitatea publică şi declararea ei 5-11
Capitolul III. Măsuri premergătoare exproprierii 12-20
Capitolul IV. Exproprierea şi stabilirea despăgubirilor 21-29
Capitolul V. Plata despăgubirilor şi punerea în posesie a expropriatorului 30-33
Capitolul VI. Dreptul de folosinţă şi de retrocedare 34-37
Capitolul VII. Dispoziţii finale 38-41

Capitolul I. Dispoziţii generale

Art. 1. Exproprierea de imobile, în tot sau în parte, se poate face numai pentru cauză de utilitate publică, după o dreaptă şi prealabilă despăgubire, prin hotărâre judecătorească.

Art. 2. Pot fi expropriate bunurile imobile proprietatea persoanelor fizice sau persoanelor juridice cu sau fără scop lucrativ, precum şi cele aflate în proprietatea privată a comunelor, oraşelor, municipiilor şi judeţelor.

Art. 3. Instanţele judecătoreşti competente vor putea hotărî exproprierea numai după ce utilitatea publică s-a declarat potrivit prezentei legi.

Art. 4. (1) Cei interesaţi pot conveni atât asupra modalităţii de transfer al dreptului de proprietate, cât şi asupra cuantumului şi naturii despăgubirii, cu respectarea dispoziţiilor legale privind condiţiile de fond, de formă şi de publicitate, fără a se declanşa procedura de expropriere prevăzută în prezenta lege.

Scanned with OKEN Scanner

(2) În cazul în care acordul de voinţă al părţilor priveşte numai modalitatea de transfer al dreptului de proprietate, dar nu şi cuantumul sau natura despăgubirii, instanţele judecătoreşti vor lua act de înţelegerea părţilor şi vor stabili numai cuantumul sau natura despăgubirii, potrivit cap. IV din prezenta lege.

Capitolul II. Utilitatea publică şi declararea ei

Art. 5. Utilitatea publică se declară pentru lucrări de interes naţional sau de interes local.

Art. 6. Sunt de utilitate publică lucrările privind: prospecţiunile şi explorările geologice; extracţia şi prelucrarea substanţelor minerale utile; instalaţii pentru producerea energiei electrice; căile de comunicaţii, deschiderea, alinierea şi lărgirea străzilor; sistemele de alimentare cu energie electrică, telecomunicaţii, gaze, termoficare, apă, canalizare; instalaţii pentru protecţia mediului; îndiguiri şi regularizări de râuri, lacuri de acumulare pentru surse de apă şi atenuarea viiturilor; derivaţii de debite pentru alimentări cu apă şi pentru devierea viiturilor; staţii hidrometeorologice, seismice şi sisteme de avertizare şi prevenire a fenomenelor naturale periculoase şi de alarmare a populaţiei, sisteme de irigaţii şi desecări; lucrări de combatere a eroziunii de adâncime; clădirile şi terenurile necesare construcţiilor de locuinţe sociale şi altor obiective sociale de învăţământ, sănătate, cultură, sport, protecţie şi asistenţă socială, precum şi de administraţie publică şi pentru autorităţile judecătoreşti; salvarea, protejarea şi punerea în valoare a monumentelor, ansamblurilor şi siturilor istorice, precum şi a parcurilor naţionale, rezervaţiilor naturale şi a monumentelor naturii; prevenirea şi înlăturarea urmărilor dezastrelor naturale – cutremure, inundaţii, alunecări de terenuri; apărarea ţării, ordinea publică şi siguranţa naţională.

Art. 7. (1) Utilitatea publică se declară de către Guvern pentru lucrările de interes naţional şi de către consiliile judeţene şi Consiliul Local al Municipiului Bucureşti pentru lucrările de interes local.

(2) Pentru lucrările de interes local care se desfăşoară pe teritoriul mai multor judeţe, utilitatea publică este declarată de o comisie compusă din preşedinţii consiliilor judeţene respective. În caz de dezacord, utilitatea publică în cauză poate fi declarată de către Guvern.

Scanned with OKEN Scanner

(3) Pentru orice alte lucrări decât cele prevăzute la art. 6, utilitatea publică se declară, pentru fiecare caz în parte, prin lege.

(4) Tot prin lege se poate declara utilitatea publică în situaţii excepţionale, în cazul în care – indiferent de natura lucrărilor – sunt supuse exproprierii lăcaşuri de cult, monumente, ansambluri şi situri istorice, cimitire, alte aşezăminte de valoare naţională deosebită ori localităţi urbane sau rurale în întregime.

Art. 8. Declararea utilităţii publice se face numai după efectuarea unei cercetări prealabile şi condiţionat de înscrierea lucrării în planurile urbanistice şi de amenajare a teritoriului, aprobate conform legii, pentru localităţi sau zone unde se intenţionează executarea ei.

Art. 9. (1) Cercetarea prealabilă pentru lucrările de interes naţional se face de către comisii numite de Guvern, iar pentru lucrările de interes local de către comisii numite de delegaţia permanentă a consiliului judeţean sau de primarul general al municipiului Bucureşti.

(2) Comisiile numite de Guvern, pentru lucrările de interes naţional, vor fi alcătuite din: reprezentantul administraţiei publice centrale care coordonează domeniul de activitate pentru care se realizează lucrarea de utilitate publică, reprezentantul Ministerului Lucrărilor Publice şi Amenajării Teritoriului, reprezentantul Ministerului Finanţelor, preşedintele consiliului judeţean şi şefii compartimentelor de resort, precum şi primarii localităţilor pe raza cărora se desfăşoară lucrarea de utilitate publică.

(3) Comisiile pentru lucrările de interes local vor fi alcătuite din reprezentantul consiliului judeţean sau al Consiliului Local al Municipiului Bucureşti, precum şi din reprezentanţii consiliilor locale interesate.

(4) Procedura de lucru a comisiilor pentru efectuarea cercetării prealabile se stabileşte prin regulament aprobat de Guvern.

Notă: A se vedea H.G. nr. 583/1994 de aprobare a Regulamentului privind procedura de lucru a comisiilor pentru efectuarea cercetării prealabile în vederea declarării utilităţii publice pentru lucrări de interes naţional sau de interes local (M. Of. nr. 271 din 26 septembrie 1994).

Art. 10. (1) Cercetarea prealabilă va stabili dacă există elemente care să justifice interesul naţional sau local, avantajele economico-sociale, ecologice sau de orice altă natură care susţin necesitatea lucrărilor şi nu

Scanned with OKEN Scanner

pot fi realizate pe alte căi decât prin expropriere, precum şi încadrarea în planurile de urbanism şi de amenajare a teritoriului, aprobate potrivit legii.

(2) Rezultatul cercetării prealabile va fi consemnat într-un proces-verbal ce se va înainta Guvernului sau, după caz, consiliului judeţean, respectiv Consiliului Local al Municipiului Bucureşti.

Art. 11. (1) Actul de declarare a utilităţii publice de interes naţional se aduce la cunoştinţa publică prin afişare la sediul consiliului local în a cărui rază este situat imobilul şi prin publicare în Monitorul Oficial al României, iar actul de declarare a utilităţii publice de interes local se afişează la sediul consiliului local în a cărui rază este situat imobilul şi se publică în presa locală.

(2) Nu sunt supuse publicităţii actele prin care se declară utilitatea publică în vederea executării unor lucrări privind apărarea ţării şi siguranţa naţională.

Capitolul III. Măsuri premergătoare exproprierii

Art. 12. (1) După declararea utilităţii publice, expropriatorul imobilului va executa planurile cuprinzând terenurile şi construcţiile propuse spre expropriere, cu indicarea numelui proprietarilor, precum şi a ofertelor de despăgubire. Aceste documente vor fi depuse la consiliul local al comunei, oraşului sau municipiului pe teritoriul cărora sunt situate imobilele ce se supun aprobării pentru expropriere, în vederea consultării de către cei interesaţi, cu excepţia documentelor lucrărilor privind apărarea ţării şi siguranţa naţională. În aceste cazuri se depune la consiliul local numai lista cu imobilele propuse exproprierii, proprietarii acestora şi ofertele de despăgubire.

(2) *Expropriator*, în înţelesul prezentei legi, este statul, prin organismele desemnate de Guvern, pentru lucrările de interes naţional, şi judeţele, municipiile, oraşele şi comunele, pentru lucrările de interes local.

Art. 13. Propunerile de expropriere a imobilelor şi procesul-verbal prevăzut de art. 10 alin. (2) se vor notifica persoanelor fizice sau juridice titulare de drepturi reale, în termen de 15 zile de la publicare.

Scanned with OKEN Scanner

Art. 14. (1) Cu privire la propunerile de expropriere, proprietarii şi titularii altor drepturi reale asupra imobilelor în cauză pot face întâmpinare în termen de 45 de zile de la primirea notificării.

(2) Întâmpinarea se depune la primarul comunei, oraşului sau al municipiului pe al căror teritoriu se află imobilul.

(3) Primarul va primi şi va înregistra întâmpinarea şi va consemna ofertele de despăgubire şi pretenţiile proprietarilor sau ale persoanelor titulare de alte drepturi reale. În termen de 30 de zile, întregul dosar cuprinzând documentele prevăzute la art. 12, precum şi eventualele întâmpinări, va fi înaintat la Secretariatul General al Guvernului, pentru lucrările de interes naţional, iar pentru cele de interes local, la consiliul judeţean sau la Consiliul Local al Municipiului Bucureşti, după caz.

Art. 15. (1) Întâmpinările vor fi soluţionate în termen de 30 de zile de o comisie constituită prin hotărâre a Guvernului pentru lucrările de interes naţional, prin decizia delegaţiei permanente a consiliului judeţean sau prin dispoziţia primarului municipiului Bucureşti pentru cele de interes local.

(2) Comisia va fi alcătuită din 3 specialişti din domeniul de activitate în care se realizează lucrarea de utilitate publică, 3 proprietari de imobile din municipiul, oraşul sau comuna în care sunt situate imobilele propuse pentru expropriere, aleşi prin tragere la sorţi dintr-o listă de minimum 25 de proprietari, precum şi primarul localităţii. Comisia va lucra sub conducerea unui delegat al Guvernului, în cazul lucrărilor de interes naţional, sau a unui delegat al consiliului judeţean ori al Consiliului Local al Municipiului Bucureşti, în cazul lucrărilor de interes local, ca preşedinte.

(3) Nu pot face parte din comisie proprietarii imobilelor care sunt în cauză, rudele şi afinii lor până la al patrulea grad inclusiv, persoanele care deţin funcţii în administraţia publică locală sau centrală şi care au interes în executarea lucrărilor şi nici membrii comisiei care au declarat utilitatea publică.

Art. 16. (1) Comisia constituită potrivit art. 15 poate lucra valabil în prezenţa a cel puţin 5 dintre membrii săi.

(2) Decizia comisiei se ia prin vot secret. Preşedintele nu are drept de vot, el asigurând cadrul organizatoric al activităţii comisiei. În caz de paritate a voturilor, votul primarului este preponderent.

Scanned with OKEN Scanner

Art. 17. Comisia analizează documentele prezentate, ascultând pe cei interesaţi, putând cere informaţii şi date suplimentare, la solicitarea celor care i s-au adresat sau din oficiu. Oferta expropriatorului, pretenţiile proprietarilor şi ale titularilor altor drepturi reale, precum şi susţinerile acestora se vor formula şi se vor depune în scris, consemnându-se într-un proces-verbal.

Art. 18. (1) În urma deliberării, comisia poate să accepte punctul de vedere al expropriatorului sau îl poate respinge şi va consemna aceasta într-o hotărâre motivată.

(2) Comisia va consemna, dacă este cazul, şi învoiala dintre părţi, sub semnătura acestora.

(3) Hotărârea se comunică părţilor în termen de 15 zile de la adoptare.

Art. 19. (1) În cazul în care comisia respinge propunerile expropriatorului, acesta are posibilitatea să revină cu noi propuneri, cu refacerea corespunzătoare a planurilor.

(2) Noile propuneri vor urma procedura stabilită în prezentul capitol.

Art. 20. (1) În cazul în care şi noile propuneri vor fi respinse, expropriatorul, precum şi proprietarii sau celelalte persoane titulare de drepturi reale asupra imobilului propus spre expropriere pot contesta hotărârea comisiei, constituită potrivit art. 15, la Curtea de apel în raza căreia se află situat imobilul, în termen de 15 zile de la comunicare, potrivit prevederilor Legii contenciosului administrativ nr. 29/1990[1)].

(2) Contestaţia este scutită de taxă şi se soluţionează de urgenţă şi cu precădere.

Capitolul IV. Exproprierea şi stabilirea despăgubirilor

Art. 21. (1) Soluţionarea cererilor de expropriere este de competenţa tribunalului judeţean sau a Tribunalului Municipiului Bucureşti în raza căruia este situat imobilul propus pentru expropriere.

[1)] Noua lege a contenciosului administrativ este Legea nr. 554/2004.

Scanned with OKEN Scanner

(2) Tribunalul va fi sesizat de expropriator pentru a se pronunța cu privire la expropriere, în cazul în care nu s-a făcut întâmpinare împotriva propunerii de expropriere sau dacă această cale de atac a fost respinsă în condițiile art. 18-20.

Art. 22. Președintele instanței va fixa termen și va dispune citirea proprietarilor sau după caz, a posesorilor, a altor titulari de drepturi reale sau a oricăror persoane cunoscute care pot justifica un interes legitim asupra imobilelor propuse a fi expropriate.

Art. 23. (1) Soluționarea cererii de expropriere se face cu participarea obligatorie a procurorului.

(2) Instanța va verifica dacă sunt întrunite toate condițiile cerute de lege pentru expropriere și va stabili cuantumul despăgubirilor și suma cuvenită fiecărei părți din cele menționate la art. 22. Hotărârea este supusă căilor de atac prevăzute de lege.

Art. 24. (1) În cazul în care părțile se învoiesc în fața instanței asupra exproprierii și asupra despăgubirii, aceasta va lua act de învoială și va pronunța o hotărâre definitivă.

(2) Atunci când părțile sau numai unele dintre acestea se învoiesc doar cu privire la expropriere, dar nu și asupra despăgubirii, instanța va lua act de învoială și va stabili despăgubirea.

(3) În cazul în care una sau mai multe părți titulare de drepturi asupra imobilelor, deși legal citate, nu s-au prezentat, instanța va putea hotărî în lipsă.

(4) În cazul în care expropriatorul cere exproprierea numai a unei părți de teren sau din construcție, iar proprietarul cere instanței exproprierea totală, instanța va aprecia, în raport cu situația reală, dacă exproprierea în parte este posibilă. În caz contrar, va dispune exproprierea totală.

Art. 25. Pentru stabilirea despăgubirilor instanța va constitui o comisie de experți compusă dintr-un expert numit de instanță, unul desemnat de expropriator și un al treilea din partea persoanelor care sunt supuse exproprierii.

Art. 26. (1) Despăgubirea se compune din valoarea reală a imobilului și din prejudiciul cauzat proprietarului sau altor persoane îndreptățite.

Scanned with OKEN Scanner

(2) La calcularea cuantumului despăgubirilor, experţii, precum şi instanţa vor ţine seama de preţul cu care se vând, în mod obişnuit, imobilele de acelaşi fel în unitatea administrativ-teritorială, la data întocmirii raportului de expertiză, precum şi de daunele aduse proprietarului sau, după caz, altor persoane îndreptăţite, luând în considerare şi dovezile prezentate de aceştia.

(3) Experţii vor defalca despăgubirile cuvenite proprietarului de cele ce se cuvin titularilor de alte drepturi reale.

(4) În cazul exproprierii parţiale, dacă partea de imobil rămasă neexpropriată va dobândi un spor de valoare ca urmare a lucrărilor ce se vor realiza, experţii, ţinând seama de prevederile alineatului precedent, vor putea propune instanţei o eventuală reducere numai a daunelor.

Art. 27. (1) Primind rezultatul expertizei, instanţa îl va compara cu oferta şi cu pretenţiile formulate de părţi şi va hotărî.

(2) Despăgubirea acordată de către instanţă nu va putea fi mai mică decât cea oferită de expropriator şi nici mai mare decât cea solicitată de expropriat sau de altă persoană interesată.

Art. 28. (1) Transferul dreptului de proprietate asupra bunurilor supuse exproprierii în patrimoniul expropriatorului se produce îndată ce obligaţiile impuse lui prin hotărâre judecătorească au fost îndeplinite.

(2) Ipoteca şi privilegiul se strămută de drept asupra despăgubirilor stabilite, dispoziţiile art. 22 rămânând aplicabile, iar servituţile stabilite prin fapta omului se sting în măsura în care devin incompatibile cu situaţia naturală şi juridică a obiectivului urmărit prin expropriere, raporturile obligaţionale dintre vechiul şi noul proprietar rămânând supuse dreptului comun.

(3) Uzul, uzufructul, abitaţia şi superficia, precum şi orice alte drepturi reale, cât şi concesionarea şi atribuirea în folosinţă se sting prin efectul exproprierii, titularii acestora având dreptul la despăgubiri.

(4) Hotărârea de expropriere va stabili despăgubirea ţinând seama, pentru drepturile reale prevăzute la alin. (3), de dispoziţiile art. 26.

Art. 29. (1) Orice locaţiune încetează de drept la data rămânerii definitive a hotărârii de expropriere.

Scanned with OKEN Scanner

(2) În cazul exproprierii unor clădiri cu destinație de locuință, evacuarea persoanelor care le ocupă în mod legal în calitate de proprietari şi a chiriaşilor al căror contract de închiriere a fost legal perfectat, înainte de înscrierea lucrării în planurile urbanistice şi de amenajare a teritoriului, nu se va putea face decât după asigurarea de către expropriator a spațiului de locuit, potrivit legii, la cererea acestor persoane, în modalitatea prevăzută în hotărârea judecătorească de expropriere, cu respectarea dispozițiilor art. 26.

Capitolul V. Plata despăgubirilor şi punerea în posesie a expropriatorului

Art. 30. Plata despăgubirilor se va face în orice mod convenit între părți; în lipsa acordului părților, instanța va hotărî, stabilind şi termenul de plată, care nu va depăşi 30 de zile de la data rămânerii definitive a hotărârii.

Art. 31. (1) Eliberarea titlului executoriu şi punerea în posesie a expropriatorului vor putea fi făcute numai pe baza unei încheieri a instanței, care constată îndeplinirea obligațiilor privind despăgubirea, nu mai târziu de 30 de zile de la data plății acesteia.

(2) Punerea în posesie asupra terenurilor cultivate sau a celor cu plantații se va face numai după ce recolta a fost culeasă, cu excepția cazului în care în valoarea despăgubirii a fost cuprinsă şi valoarea estimativă a recoltei neculese.

Art. 32. În caz de extremă urgență, impusă de executarea imediată a unor lucrări ce interesează apărarea țării, ordinea publică şi siguranța națională, şi în caz de calamități naturale, instanța, stabilind că utilitatea publică este declarată, poate dispune prin hotărâre punerea de îndată în posesie a expropriatorului, cu obligația pentru acesta de a consemna în termenul de 30 de zile, pe numele expropriaților, sumele stabilite drept despăgubire, potrivit procedurii prevăzute.

Art. 33. În situația în care există creditori privilegiați sau alți creditori stabiliți prin hotărâre judecătorească, aceştia vor fi plătiți din drepturile cuvenite cu titlu de despăgubire. Pentru plata lor, suma se va consemna de către expropriator, urmând să fie împărțită potrivit legii civile.

Scanned with OKEN Scanner

Capitolul VI. Dreptul de folosinţă şi de retrocedare

Art. 34. Dacă imobilul expropriat este oferit pentru închiriere înaintea utilizării lui în scopul pentru care a fost expropriat, iar expropriatorul este în situaţia de a-l utiliza, el are un drept de prioritate pentru a-i fi închiriat în condiţiile legii.

Art. 35. Dacă bunurile imobile expropriate nu au fost utilizate în termen de un an potrivit scopului pentru care au fost preluate de la expropriat, respectiv lucrările nu au fost începute, foştii proprietari pot să ceară retrocedarea lor, dacă nu s-a făcut o nouă declarare de utilitate publică.

Recursuri în interesul legii. 1. Prin Decizia nr. VI/1999 cu privire la aplicabilitatea dispoziţiilor art. 35 din Legea nr. 33/1994, Secţiile Unite ale Curţii Supreme de Justiţie [1] au statuat:

„1. Dispoziţiile art. 35 din Legea nr. 33/1994 privind exproprierea pentru cauză de utilitate publică sunt aplicabile şi în cazul cererilor având ca obiect retrocedarea unor bunuri imobile expropriate anterior intrării în vigoare a acestei legi, dacă nu s-a realizat scopul exproprierii.

2. La judecarea cererilor de retrocedare a imobilelor expropriate participarea procurorului nu este obligatorie."

2. Prin Decizia nr. LIII(53)/2007 (M. Of. nr. 769 din 13 noiembrie 2007), Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie a admis recursul în interesul legii declarat de procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie, cu privire la aplicarea dispoziţiilor art. 35 din Legea nr. 33/1994 privind exproprierea pentru cauză de utilitate publică, în cazul acţiunilor având ca obiect imobile expropriate în perioada 6 martie 1945-22 decembrie 1989, introduse după intrarea în vigoare a Legii nr. 10/2001 şi a stabilit că:

„Dispoziţiile art. 35 din Legea nr. 33/1994 privind exproprierea pentru cauză de utilitate publică se interpretează în sensul că: Aceste dispoziţii nu se aplică în cazul acţiunilor având ca obiect imobile expropriate în perioada 6 martie 1945 - 22 decembrie 1989, introduse după intrarea în vigoare a Legii nr. 10/2001".

Art. 36. (1) Cererea de retrocedare se va adresa tribunalului, care, verificând temeiurile acesteia, va putea dispune retrocedarea.

---

[1] Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie.

Scanned with OKEN Scanner

(2) Într-o asemenea situaţie, preţul imobilului se va stabili ca şi în situaţia exproprierii şi nu poate fi mai mare decât despăgubirea actualizată.

Art. 37. În cazul în care lucrările pentru care s-a făcut exproprierea nu s-au realizat, iar expropriatorul doreşte înstrăinarea imobilului, expropriatul, fost proprietar, are un drept prioritar la dobândire, la un preţ ce nu poate fi mai mare decât despăgubirea actualizată. În acest scop, expropriatorul se va adresa în scris fostului proprietar, iar dacă acesta nu optează pentru cumpărare sau dacă nu răspunde expropriatorului în termen de 60 de zile de la primirea notificării, acesta din urmă poate dispune de imobil.

Capitolul VII. Dispoziţii finale

Art. 38. Toate cheltuielile efectuate pentru realizarea procedurilor de expropriere şi retrocedare, inclusiv înaintea instanţelor judecătoreşti, se suportă de expropriator.

Art. 39. Planurile ce urmează să fie executate, potrivit prevederilor art. 12 din prezenta lege, de către expropriator vor fi vizate de oficiile cadastrale teritoriale, pentru autenticitate şi neschimbare, pentru fiecare caz în parte.

Art. 40. Dispoziţiile prezentei legi se completează cu cele ale Codului civil şi ale Codului de procedură civilă, în măsura în care nu contravin prezentei legi.

Art. 41. Decretul Consiliului de Stat nr. 467/1979 privind evaluarea construcţiilor, terenurilor şi plantaţiilor ce se preiau, cu plată, în proprietatea statului prin expropriere sau în alte cazuri prevăzute de lege, publicat în Buletinul Oficial nr. 3 din 4 ianuarie 1980, precum şi orice dispoziţii contrare se abrogă.

Scanned with OKEN Scanner

4. Legea nr. 213/1998 privind proprietatea publică şi regimul juridic al acesteia

publicată în
M. Of. nr. 448 din 24 noiembrie 1998

cu modificările şi completările aduse prin:

- **O.U.G. nr. 30/2000** pentru modificarea şi completarea art. 166 din Legea învăţământului nr. 84/1995 (M. Of. nr. 160 din 17 aprilie 2000), ordonanţă care a fost însă respinsă prin Legea nr. 113/2002 (M. Of. nr. 189 din 20 martie 2002);
- **O.U.G. nr. 206/2000** pentru modificarea şi completarea Legii învăţământului nr. 84/1995, aprobată cu modificări prin Legea nr. 713/2001 (M. Of. nr. 803 din 14 decembrie 2001). Menţionăm că modificările aduse prin O.U.G. nr. 206/2000 Legii nr. 84/1995 în ce priveşte regimul juridic al terenurilor şi clădirilor în care îşi desfăşoară activitatea unităţile de învăţământ au fost modificate ulterior prin **Legea nr. 354/2004** pentru modificarea şi completarea Legii învăţământului nr. 84/1995 (M. Of. nr. 687 din 30 iulie 2004);
- **Legea nr. 241/2003** pentru modificarea anexei la Legea nr. 213/1998 privind proprietatea publică şi regimul juridic al acesteia (M. Of. nr. 415 din 13 iunie 2003)

Cuprins **Art.**

Capitolul I. Dispoziţii generale 1-6
Capitolul II. Regimul juridic al proprietăţii publice 7-17
Capitolul III. Dispoziţii finale 18-27
Anexă

Capitolul I. Dispoziţii generale

Art. 1. Dreptul de proprietate publică aparţine statului sau unităţilor administrativ-teritoriale, asupra bunurilor care, potrivit legii sau prin natura lor, sunt de uz sau de interes public.

Art. 2. Statul sau unităţile administrativ-teritoriale exercită posesia, folosinţa şi dispoziţia asupra bunurilor care alcătuiesc domeniul public, în limitele şi în condiţiile legii.

Scanned with OKEN Scanner

Art. 3. (1) Domeniul public este alcătuit din bunurile prevăzute la art. 135 alin. (4) din Constituţie, din cele stabilite în anexa care face parte integrantă din prezenta lege şi din orice alte bunuri care, potrivit legii sau prin natura lor, sunt de uz sau de interes public şi sunt dobândite de stat sau de unităţile administrativ-teritoriale prin modurile prevăzute de lege.

(2) Domeniul public al statului este alcătuit din bunurile prevăzute la art. 135 alin. (4) din Constituţie, din cele prevăzute la pct. I din anexă, precum şi din alte bunuri de uz sau de interes public naţional, declarate ca atare prin lege.

(3) Domeniul public al judeţelor este alcătuit din bunurile prevăzute la pct. II din anexă şi din alte bunuri de uz sau de interes public judeţean, declarate ca atare prin hotărâre a consiliului judeţean, dacă nu sunt declarate prin lege bunuri de uz sau de interes public naţional.

(4) Domeniul public al comunelor, al oraşelor şi al municipiilor este alcătuit din bunurile prevăzute la pct. III din anexă şi din alte bunuri de uz sau de interes public local, declarate ca atare prin hotărâre a consiliului local, dacă nu sunt declarate prin lege bunuri de uz sau de interes public naţional ori judeţean.

Notă: În urma republicării Constituţiei, dispoziţiile prevăzute la art. 135 alin. (4) se regăsesc în **art. 136 alin. (3)** din forma republicată, care are următorul conţinut: *„Bogăţiile de interes public ale subsolului, spaţiul aerian, apele cu potenţial energetic valorificabil, de interes naţional, plajele, marea teritorială, resursele naturale ale zonei economice şi ale platoului continental, precum şi alte bunuri stabilite de legea organică, fac obiectul exclusiv al proprietăţii publice."*

Art. 4. Domeniul privat al statului sau al unităţilor administrativ-teritoriale este alcătuit din bunuri aflate în proprietatea lor şi care nu fac parte din domeniul public. Asupra acestor bunuri statul sau unităţile administrativ-teritoriale au drept de proprietate privată.

Art. 5. (1) Regimul juridic al dreptului de proprietate publică este reglementat de prezenta lege, dacă prin legi organice speciale nu se dispune altfel.

(2) Dreptul de proprietate privată al statului sau al unităţilor administrativ-teritoriale asupra bunurilor din domeniul privat este supus regimului juridic de drept comun, dacă legea nu dispune altfel.

Scanned with OKEN Scanner

Art. 6. (1) Fac parte din domeniul public sau privat al statului sau al unităţilor administrativ-teritoriale şi bunurile dobândite de stat în perioada 6 martie 1945 – 22 decembrie 1989, dacă au intrat în proprietatea statului în temeiul unui titlu valabil, cu respectarea Constituţiei, a tratatelor internaţionale la care România era parte şi a legilor în vigoare la data preluării lor de către stat.

(2) Bunurile preluate de stat fără un titlu valabil, inclusiv cele obţinute prin vicierea consimţământului, pot fi revendicate de foştii proprietari sau de succesorii acestora, dacă nu fac obiectul unor legi speciale de reparaţie.

(3) Instanţele judecătoreşti sunt competente să stabilească valabilitatea titlului.

Capitolul II. Regimul juridic al proprietăţii publice

Art. 7. Dreptul de proprietate publică se dobândeşte:

a) pe cale naturală;

b) prin achiziţii publice efectuate în condiţiile legii;

c) prin expropriere pentru cauză de utilitate publică;

d) prin acte de donaţie sau legate acceptate de Guvern, de consiliul judeţean sau de consiliul local, după caz, dacă bunul în cauză intră în domeniul public;

e) prin trecerea unor bunuri din domeniul privat al statului sau al unităţilor administrativ-teritoriale în domeniul public al acestora, pentru cauză de utilitate publică;

f) prin alte moduri prevăzute de lege.

Art. 8. (1) Trecerea bunurilor din domeniul privat al statului sau al unităţilor administrativ-teritoriale în domeniul public al acestora, potrivit art. 7 lit. e), se face, după caz, prin hotărâre a Guvernului, a consiliului judeţean, respectiv a Consiliului General al Municipiului Bucureşti ori a consiliului local.

(2) Hotărârea de trecere a bunurilor poate fi atacată, în condiţiile legii, la instanţa de contencios administrativ competentă în a cărei rază teritorială se află bunul.

(3) Trecerea în domeniul public a unor bunuri din patrimoniul societăţilor comerciale, la care statul sau o unitate administrativ-teritorială este

Scanned with OKEN Scanner

acţionar, se poate face numai cu plată şi cu acordul adunării generale a acţionarilor societăţii comerciale respective. În lipsa acordului menţionat, bunurile societăţii comerciale respective pot fi trecute în domeniul public numai prin procedura exproprierii pentru cauză de utilitate publică şi după o justă şi prealabilă despăgubire.

Art. 9. (1) Trecerea unui bun din domeniul public al statului în domeniul public al unei unităţi administrativ-teritoriale se face la cererea consiliului judeţean, respectiv a Consiliului General al Municipiului Bucureşti sau a consiliului local, după caz, prin hotărâre a Guvernului.

(2) Trecerea unui bun din domeniul public al unei unităţi administrativ-teritoriale în domeniul public al statului se face, la cererea Guvernului, prin hotărâre a consiliului judeţean, respectiv a Consiliului General al Municipiului Bucureşti sau a consiliului local.

Art. 10. (1) Dreptul de proprietate publică încetează, dacă bunul a pierit ori a fost trecut în domeniul privat.

(2) Trecerea din domeniul public în domeniul privat se face, după caz, prin hotărâre a Guvernului, a consiliului judeţean, respectiv a Consiliului General al Municipiului Bucureşti sau a consiliului local, dacă prin Constituţie sau prin lege nu se dispune altfel.

(3) Hotărârea de trecere a bunului în domeniul privat poate fi atacată în condiţiile art. 8 alin. (2).

Art. 11. (1) Bunurile din domeniul public sunt inalienabile, insesizabile şi imprescriptibile, după cum urmează:

a) nu pot fi înstrăinate; ele pot fi date numai în administrare, concesionate sau închiriate, în condiţiile legii;

b) nu pot fi supuse executării silite şi asupra lor nu se pot constitui garanţii reale;

c) nu pot fi dobândite de către alte persoane prin uzucapiune sau prin efectul posesiei de bună-credinţă asupra bunurilor mobile.

(2) Actele juridice încheiate cu încălcarea prevederilor alin. (1) privind regimul juridic al bunurilor din domeniul public sunt lovite de nulitate absolută.

Notă: A se vedea şi dispoziţiile art. 136 alin. (4) din Constituţia republicată, potrivit cărora: *„Bunurile proprietate publică sunt inalienabile. În condiţiile*

Scanned with OKEN Scanner

legii organice, ele pot fi date în administrare regiilor autonome ori instituţiilor publice sau pot fi concesionate ori închiriate; de asemenea, ele pot fi date în folosinţă gratuită instituţiilor de utilitate publică."

Art. 12. (1) Bunurile din domeniul public pot fi date, după caz, în administrarea regiilor autonome, a prefecturilor, a autorităţilor administraţiei publice centrale şi locale, a altor instituţii publice de interes naţional, judeţean sau local.

(2) Darea în administrare se realizează, după caz, prin hotărâre a Guvernului sau a consiliului judeţean, respectiv a Consiliului General al Municipiului Bucureşti sau a consiliului local.

(3) Titularul dreptului de administrare poate să posede, să folosească bunul şi să dispună de acesta, în condiţiile actului prin care i-a fost dat bunul în administrare. Dreptul de administrare va putea fi revocat numai dacă titularul său nu-şi exercită drepturile şi nu-şi execută obligaţiile născute din actul de transmitere.

(4) În litigiile privitoare la dreptul de administrare, în instanţă titularul acestui drept va sta în nume propriu. În litigiile referitoare la dreptul de proprietate asupra bunului, titularul dreptului de administrare are obligaţia să arate instanţei cine este titularul dreptului de proprietate, potrivit prevederilor Codului de procedură civilă. Titularul dreptului de administrare răspunde, în condiţiile legii, pentru prejudiciile cauzate ca urmare a neîndeplinirii acestei obligaţii. De asemenea, neîndeplinirea acestei obligaţii poate atrage revocarea dreptului de administrare.

(5) În litigiile prevăzute la alin. (4), statul este reprezentat de Ministerul Finanţelor, iar unităţile administrativ-teritoriale, de către consiliile judeţene, de Consiliul General al Municipiului Bucureşti sau de consiliile locale, care dau mandat scris, în fiecare caz, preşedintelui consiliului judeţean sau primarului. Acesta poate desemna un alt funcţionar de stat sau un avocat care să-l reprezinte în faţa instanţei.

(6) Dispoziţiile alin. (4) şi (5) sunt aplicabile şi în litigiile privitoare la dreptul de concesiune, închiriere sau la dreptul de proprietate asupra bunurilor concesionate sau închiriate.

Art. 13. (1) Servituţile asupra bunurilor din domeniul public sunt valabile numai în măsura în care aceste servituţi sunt compatibile cu uzul sau interesul public căruia îi sunt destinate bunurile afectate.

Scanned with OKEN Scanner

(2) Servituţile valabil constituite anterior intrării bunului în domeniul public se menţin în condiţiile prevăzute la alin. (1).

Art. 14. (1) Închirierea bunurilor proprietate publică a statului sau a unităţilor administrativ-teritoriale se aprobă, după caz, prin hotărâre a Guvernului, a consiliului judeţean, a Consiliului General al Municipiului Bucureşti sau a consiliului local, iar contractul de închiriere va cuprinde clauze de natură să asigure exploatarea bunului închiriat, potrivit specificului acestuia.

(2) Contractul de închiriere se poate încheia, după caz, cu orice persoană fizică sau juridică, română sau străină, de către titularul dreptului de proprietate sau de administrare.

Art. 15. Concesionarea sau închirierea bunurilor proprietate publică se face prin licitaţie publică, în condiţiile legii.

Notă: A se vedea şi dispoziţiile O.U.G. nr. 54/2006 privind regimul contractelor de concesiune de bunuri proprietate publică (M. Of. nr. 569 din 30 iunie 2006).

Art. 16. (1) Sumele încasate din închirierea sau din concesionarea bunurilor proprietate publică se fac, după caz, venit la bugetul de stat sau la bugetele locale.

(2) În cazul în care contractul de închiriere se încheie de către titularul dreptului de administrare, acesta are dreptul să încaseze din chirie o cotă-parte între 20–50%, stabilită, după caz, prin hotărâre a Guvernului, a consiliului judeţean, a Consiliului General al Municipiului Bucureşti sau a consiliului local prin care s-a aprobat închirierea.

Art. 17. Statul şi unităţile administrativ-teritoriale pot da imobile din patrimoniul lor, în folosinţă gratuită, pe termen limitat, persoanelor juridice fără scop lucrativ, care desfăşoară activitate de binefacere sau de utilitate publică, ori serviciilor publice.

Capitolul III. Dispoziţii finale

Art. 18. Evidenţa contabil-financiară a bunurilor care alcătuiesc domeniul public al statului şi al unităţilor administrativ-teritoriale se ţine

Scanned with OKEN Scanner

distinct în contabilitate, potrivit normelor metodologice elaborate de Ministerul Finanţelor şi aprobate prin hotărâre a Guvernului.

Art. 19. (1) Inventarul bunurilor din domeniul public se întocmeşte în termen de 9 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi.

(2) În termen de 45 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi, Departamentul pentru Administraţie Publică Locală va elabora, pe baza propunerilor consiliilor judeţene, ale Consiliului General al Municipiului Bucureşti sau ale consiliilor locale, după caz, normele tehnice pentru întocmirea inventarului, pe care le va supune spre aprobare Guvernului.

Notă: Normele tehnice pentru întocmirea inventarului bunurilor care alcătuiesc domeniul public al comunelor, oraşelor, municipiilor şi judeţelor au fost aprobate prin H.G. nr. 548/1999 (M. Of. nr. 334 din 15 iulie 1999).

Art. 20. (1) Inventarul bunurilor din domeniul public al statului se întocmeşte, după caz, de ministere, de celelalte organe de specialitate ale administraţiei publice centrale, precum şi de autorităţile publice centrale care au în administrare asemenea bunuri.

(2) Centralizarea inventarului menţionat la alin. (1) se realizează de către Ministerul Finanţelor şi se supune spre aprobare Guvernului.

Art. 21. (1) Inventarul bunurilor care alcătuiesc domeniul public al unităţilor administrativ-teritoriale se întocmeşte, după caz, de comisii special constituite, conduse de preşedinţii consiliilor judeţene, respectiv de primarul general al municipiului Bucureşti sau de primari.

(2) Inventarele întocmite potrivit prevederilor alin. (1) se însuşesc, după caz, de consiliile judeţene, de Consiliul General al Municipiului Bucureşti sau de consiliile locale.

(3) Inventarele astfel însuşite se centralizează de consiliul judeţean, respectiv de Consiliul General al Municipiului Bucureşti, şi se trimit Guvernului, pentru ca, prin hotărâre, să se ateste apartenenţa bunurilor la domeniul public judeţean sau de interes local.

Art. 22. Ministerele, celelalte organe de specialitate ale administraţiei publice centrale, autorităţile publice centrale, consiliile judeţene, Consiliul General al Municipiului Bucureşti şi consiliile locale, după caz, sunt obligate să facă înregistrarea operaţiunilor de modificare a regimului juridic

Scanned with OKEN Scanner

al bunurilor din domeniul public al statului sau al unităţilor administrativ-teritoriale.

Art. 23. Litigiile cu privire la delimitarea domeniului public al statului, judeţelor, comunelor, oraşelor sau al municipiilor sunt de competenţa instanţelor de contencios administrativ.

Art. 24. În termen de 30 de zile de la data publicării prezentei legi în Monitorul Oficial al României, Ministerul Finanţelor va elabora normele metodologice prevăzute la art. 18, pe care le va supune spre aprobare Guvernului.

Notă: Normele metodologice privind înregistrarea în contabilitate a bunurilor care alcătuiesc domeniul public al statului şi al unităţilor administrativ-teritoriale au fost aprobate prin H.G. nr. 1031/1999 (M. Of. nr. 620 din 17 decembrie 1999).

Art. 25. În accepţiunea prezentei legi, prin sintagma *domeniu public*, cuprinsă în art. 477 din Codul civil, se înţelege domeniul privat al statului sau al unităţilor administrativ-teritoriale, după caz.

Art. 26. În termen de 6 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi, Guvernul va elabora un proiect de lege privind restituirea în natură sau în echivalent a imobilelor preluate în mod abuziv de stat în perioada 6 martie 1945–22 decembrie 1989.

Art. 27. Prezenta lege intră în vigoare la 60 de zile de la data publicării ei în Monitorul Oficial al României. Pe aceeaşi dată se abrogă orice dispoziţie contrară.

Scanned with OKEN Scanner

Anexă

LISTA

cuprinzând unele bunuri care alcătuiesc domeniul public al statului şi al unităţilor administrativ-teritoriale *)

I. Domeniul public al statului este alcătuit din următoarele bunuri:

1. bogăţiile de orice natură ale subsolului, în stare de zăcământ;
2. spaţiul aerian;
3. apele de suprafaţă, cu albiile lor minore, malurile şi cuvetele lacurilor, apele subterane, apele maritime interioare, faleza şi plaja mării, cu bogăţiile lor naturale şi cu potenţialul energetic valorificabil, marea teritorială şi fundul apelor maritime, căile navigabile interioare;
4. pădurile şi terenurile destinate împăduririi, cele care servesc nevoilor de cultură, de producţie ori de administraţie silvică, iazurile, albiile pâraielor, precum şi terenurile neproductive incluse în amenajamentele silvice, care fac parte din fondul forestier naţional şi nu sunt proprietate privată;
5. terenurile care au aparţinut domeniului public al statului înainte de 6 martie 1945; terenurile obţinute prin lucrări de îndiguiri, de desecări şi de combatere a eroziunii solului; terenurile institutelor şi staţiunilor de cercetări ştiinţifice şi ale unităţilor de învăţământ agricol şi silvic, destinate cercetării şi producerii de seminţe şi de material săditor din categoriile biologice şi de animale de rasă;
6. parcurile naţionale;
7. rezervaţiile naturale şi monumentele naturii;
8. patrimoniul natural al Rezervaţiei Biosferei „Delta Dunării";
9. resursele naturale ale zonei economice şi ale platoului continental, împreună cu platoul continental;
10. infrastructura căilor ferate, inclusiv tunelele şi lucrările de artă;
11. tunelele şi casetele de metrou, precum şi instalaţiile aferente acestuia;
12. drumurile naţionale – autostrăzi, drumuri expres, drumuri naţionale europene, principale, secundare;
13. canalele navigabile, cuvetele canalului, construcţiile hidrotehnice aferente canalului, ecluzele, apărările şi consolidările de maluri şi de taluzuri, zonele de siguranţă de pe malurile canalului, drumurile de acces şi teritoriile pe care sunt realizate acestea;
14. reţelele de transport al energiei electrice;

*) Enumerarea din prezenta anexă are un caracter exemplificativ.

Scanned with OKEN Scanner

15. spectre de frecvenţă şi reţelele de transport şi de distribuţie de telecomunicaţii;

16. canalele magistrale şi reţelele de distribuţie pentru irigaţii, cu prizele aferente;

17. conductele de transport al ţiţeiului, al produselor petroliere şi al gazelor naturale;

18. lacurile de acumulare şi barajele acestora, în cazul în care activitatea de producere a energiei electrice este racordată la sistemul energetic naţional, sau cele cu tranşe pentru atenuarea undelor de viitură;

19. digurile de apărare împotriva inundaţiilor;

20. lucrările de regularizare a cursurilor de ape;

21. cantoanele hidrotehnice, staţiile hidrologice, meteorologice şi de calitate a apelor;

22. porturile maritime şi fluviale, civile şi militare – terenurile pe care sunt situate acestea, diguri, cheiuri, pereuri şi alte construcţii hidrotehnice pentru acostarea navelor şi pentru alte activităţi din navigaţia civilă, bazine, acvatorii şi şenale de acces, drumuri tehnologice în porturi, monumente istorice aflate în porturi, cheiuri şi pereuri situate pe malul căilor navigabile, în afara incintelor portuare destinate activităţilor de navigaţie;

23. terenurile destinate exclusiv instrucţiei militare;

24. pichetele de grăniceri şi fortificaţiile de apărare a ţării;

25. pistele de decolare, aterizare, căile de rulare şi platformele pentru îmbarcare-debarcare situate pe acestea şi terenurile pe care sunt amplasate;

26. statuile şi monumentele declarate de interes public naţional;

27. ansamblurile şi siturile istorice şi arheologice;

28. muzeele, colecţiile de artă declarate de interes public naţional;

29. terenurile şi clădirile în care îşi desfăşoară activitatea: Parlamentul, Preşedinţia, Guvernul, ministerele şi celelalte organe de specialitate ale administraţiei publice centrale şi instituţiile publice subordonate acestora; instanţele judecătoreşti şi parchetele de pe lângă acestea; unităţi ale Ministerului Apărării Naţionale şi ale Ministerului de Interne, ale serviciilor publice de informaţii, precum şi cele ale Direcţiei generale a penitenciarelor; serviciile publice descentralizate ale ministerelor şi ale celorlalte organe de specialitate ale administraţiei publice centrale, precum şi prefecturile, cu excepţia celor dobândite din venituri proprii extrabugetare, care constituie proprietatea privată a acestora.

II. Domeniul public judeţean este alcătuit din următoarele bunuri:

1. drumurile judeţene;

2. terenurile şi clădirile în care îşi desfăşoară activitatea consiliul judeţean şi aparatul propriu al acestuia, precum şi instituţiile publice de interes judeţean,

Scanned with OKEN Scanner

cum sunt: biblioteci, muzee, spitale judeţene şi alte asemenea bunuri, dacă nu au fost declarate de uz sau interes public naţional sau local;

3. reţelele de alimentare cu apă realizate în sistem zonal sau microzonal, precum şi staţiile de tratare cu instalaţiile, construcţiile şi terenurile aferente acestora.

III. Domeniul public local al comunelor, oraşelor şi municipiilor este alcătuit din următoarele bunuri:

1. drumurile comunale, vicinale şi străzile;

2. pieţele publice, comerciale, târgurile, oboarele şi parcurile publice, precum şi zonele de agrement;

3. lacurile şi plajele care nu sunt declarate de interes public naţional sau judeţean;

4. [1] reţelele de alimentare cu apă, canalizare, termoficare, staţiile de tratare şi epurare a apelor uzate, cu instalaţiile, construcţiile şi terenurile aferente;

5. terenurile şi clădirile în care îşi desfăşoară activitatea consiliul local şi primăria, precum şi instituţiile publice de interes local, cum sunt: teatrele, bibliotecile, muzeele, spitalele, policlinicile şi altele asemenea;

6. locuinţele sociale;

7. statuile şi monumentele, dacă nu au fost declarate de interes public naţional;

8. bogăţiile de orice natură ale subsolului, în stare de zăcământ, dacă nu au fost declarate de interes public naţional;

9. terenurile cu destinaţie forestieră, dacă nu fac parte din domeniul privat al statului şi dacă nu sunt proprietatea persoanelor fizice ori a persoanelor juridice de drept privat;

10. cimitirele orăşeneşti şi comunale.

Notă: Lista cuprinzând unele bunuri care alcătuiesc domeniul public al statului şi al unităţilor administrativ-teritoriale, anexă la Legea nr. 213/1998 privind proprietatea publică şi regimul juridic al acesteia, **se completează la pct. I, II şi III conform prevederilor O.U.G. nr. 206/2000** pentru modificarea şi completarea Legii învăţământului nr. 84/1995, aprobată cu modificări prin Legea nr. 713/2001, după cum urmează:
Potrivit art. 166 alin. (4)-(6) din Legea nr. 84/1995, astfel cum au fost introduse prin O.U.G. nr. 206/2000 şi modificate prin Legea nr. 713/2001 şi, ulterior, prin Legea nr. 354/2004:

[1] Poziţia 4 a punctului III este reprodusă astfel cum a fost modificată prin art. I din Legea nr. 241/2003.

Scanned with OKEN Scanner

„(4) Baza materială a instituţiilor de învăţământ superior de stat şi de cercetare ştiinţifică universitară este de drept proprietatea acestora. Ministerul Educaţiei şi Cercetării este împuternicit să emită certificate de atestare a dreptului de proprietate pentru instituţiile de învăţământ superior şi de cercetare ştiinţifică, pe baza documentaţiei înaintate de acestea.

(4¹) Terenurile şi clădirile în care îşi desfăşoară activitatea unităţile de învăţământ preuniversitar de stat - grădiniţe, şcoli generale, primare şi gimnaziale, licee, seminarii teologice, grupuri şcolare, şcoli de arte şi meserii şi şcoli postliceale - fac parte din domeniul public al comunelor, oraşelor şi municipiilor, respectiv al sectoarelor municipiului Bucureşti, şi sunt în administrarea consiliilor locale ale comunelor, oraşelor şi municipiilor, respectiv ale sectoarelor municipiului Bucureşti, în a căror rază teritorială îşi desfăşoară activitatea, prin delegare către consiliile de administraţie ale unităţilor de învăţământ. Celelalte componente ale bazei materiale sunt de drept proprietatea unităţilor de învăţământ preuniversitar de stat şi sunt administrate de acestea. Nu fac parte din domeniul public al comunelor, oraşelor şi municipiilor, respectiv al sectoarelor municipiului Bucureşti, terenurile şi clădirile deţinute de unităţile de învăţământ în baza unor contracte de închiriere, concesionare sau comodat, proprietarii acestora fiind alte persoane fizice sau juridice.

(4²) Terenurile şi clădirile în care îşi desfăşoară activitatea unităţile de învăţământ special de stat fac parte din domeniul public judeţean, respectiv al municipiului Bucureşti, şi sunt în administrarea consiliului judeţean, respectiv a consiliilor locale ale sectoarelor municipiului Bucureşti, în a căror rază teritorială îşi desfăşoară activitatea, prin delegare către consiliile de administraţie ale unităţilor de învăţământ respective. Celelalte componente ale bazei materiale a unităţilor de învăţământ special public sunt de drept proprietatea unităţilor de învăţământ respectiv şi sunt administrate de acestea.

(4³) Schimbarea destinaţiei bazei materiale a instituţiilor şi unităţilor de învăţământ preuniversitar se poate realiza numai cu avizul conform al ministrului educaţiei şi cercetării. Înstrăinarea sau schimbarea destinaţiei bunurilor din baza materială a învăţământului fără avizul ministrului educaţiei şi cercetării constituie infracţiune şi se pedepseşte conform legii penale. Actele de înstrăinare sau de schimbare a destinaţiei bunurilor din baza materială a învăţământului fără avizul conform al ministrului educaţiei şi cercetării sunt nule. Administrarea procesului educaţional din unităţile de învăţământ preuniversitar şi special de stat prevăzute la alin. (4¹) şi (4²) se face de către inspectoratele şcolare judeţene, respectiv de Inspectoratul Şcolar al Municipiului Bucureşti.

Scanned with OKEN Scanner

(4¹) Terenurile şi clădirile în care îşi desfăşoară activitatea inspectoratele şcolare, casele corpului didactic, palatele şi cluburile copiilor şi elevilor, cluburile sportive şcolare, centrele şi cabinetele de asistenţă psihopedagogică, centrele logopedice, cabinetele şcolare, precum şi alte unităţi din subordinea Ministerului Educaţiei şi Cercetării, ale căror cheltuieli curente şi de capital se finanţează de la bugetul de stat, fac parte din domeniul public al statului şi sunt administrate de Ministerul Educaţiei şi Cercetării, prin inspectoratele şcolare judeţene şi prin delegare către consiliile de administraţie ale acestor unităţi. Celelalte componente ale bazei materiale sunt de drept proprietatea unităţilor şi instituţiilor respective şi sunt administrate de acestea.

(5) Construcţiile şi terenurile aferente procesului instructiv-educativ nu pot fi transferate decât cu aprobarea Guvernului, la propunerea ministrului educaţiei şi cercetării, fără plată şi numai în interes public.

(6) Închirierea bunurilor, inclusiv a terenurilor disponibile temporar, aflate în patrimoniul instituţiilor de învăţământ superior de stat sau în administrarea acestora, se poate face pe bază de contract, încheiat în conformitate cu prevederile legale, cu revizuire anuală. Bunurile, inclusiv terenurile aflate în administrarea unităţilor de învăţământ preuniversitar de stat, disponibile temporar, pot fi închiriate pe bază de contract, încheiat în conformitate cu prevederile legale, cu revizuirea anuală a acestuia, numai în conformitate cu metodologia stabilită de Ministerul Educaţiei şi Cercetării. Închirierea bunurilor inclusiv a terenurilor, în condiţiile prevăzute la alineatele precedente se face cu prioritate pentru activităţi de învăţământ."

Scanned with OKEN Scanner

5. Legea nr. 247/2005 privind reforma în domeniile proprietății și justiției, precum și unele măsuri adiacente

publicată în
M. Of. nr. 653 din 22 iulie 2005

– extras –

Titlul X. Circulația juridică a terenurilor

Art. 1. Terenurile proprietate privată, indiferent de destinația și titularul lor, sunt și rămân în circuitul civil. Ele pot fi înstrăinate și dobândite liber prin oricare din modurile prevăzute de lege, cu respectarea dispozițiilor prezentei legi.

Art. 2. (1) Terenurile cu sau fără construcții, situate în intravilan și extravilan, indiferent de destinația sau de întinderea lor, pot fi înstrăinate și dobândite prin acte juridice între vii, încheiate în formă autentică, sub sancțiunea nulității absolute.

(2) În cazul în care prin acte juridice între vii se constituie un drept real asupra unui teren cu sau fără construcție, indiferent de destinația sau întinderea acestora, dispozițiile alin. (1) se aplică în mod corespunzător.

Art. 3. Cetățenii străini și apatrizii precum și persoanele juridice străine pot dobândi dreptul de proprietate asupra terenurilor în România în condițiile prevăzute de legea specială.

Notă: A se vedea Legea nr. 312/2005 privind dobândirea dreptului de proprietate privată asupra terenurilor de către cetățenii străini și apatrizi, precum și de către persoanele juridice străine.

Art. 4. Cu excepția litigiilor privind reconstituirea dreptului de proprietate privată și legalitatea titlului de proprietate, conform legilor fondului funciar, existența unui litigiu privitor la un teren cu sau fără construcții nu

Scanned with OKEN Scanner

împiedică înstrăinarea acestuia şi nici constituirea altor drepturi reale sau de creanţă, după caz.

Art. 5. (1) Înstrăinările realizate sub orice formă, în temeiul prezentei legi, nu validează titlurile de proprietate ale înstrăinătorilor şi dobânditorilor, dacă acestea erau lovite de nulitate, ca urmare a încălcării dispoziţiilor legale în vigoare la data încheierii lor.

(2) În situaţia în care după încheierea unui antecontract cu privire la teren, cu sau fără construcţii, una dintre părţi refuză ulterior să încheie contractul, partea care şi-a îndeplinit obligaţiile poate sesiza instanţa competentă care poate pronunţa o hotărâre care să ţină loc de contract.

Art. 6. Înstrăinările efectuate în scopul comasării parcelelor şi loturilor de teren, prin constituirea unor corpuri de proprietate mai mari care să cuprindă suprafeţe continue, indiferent de destinaţia lor, precum şi înstrăinările efectuate de către persoanele îndreptăţite să obţină renta viageră agricolă, pot fi efectuate şi pe baza schiţelor care au stat la baza titlurilor de proprietate emise cu ocazia aplicării legilor fondului funciar şi sunt scutite de taxa de timbru şi de timbrul judiciar.

Art. 7. Dispoziţiile prezentei legi se completează cu prevederile dreptului comun.

Art. 8. Pe data intrării în vigoare a prezentei legi se abrogă art. 9 din Legea arendării nr. 16/1994, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 91 din 7 aprilie 1994, cu modificările şi completările ulterioare, Legea nr. 54/1998 privind circulaţia juridică a terenurilor publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 102 din 4 martie 1998, Ordonanţa de Urgenţă a Guvernului nr. 226/2000 privind circulaţia juridică a terenurilor cu destinaţie forestieră, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 606 din 25 noiembrie 2000, aprobată cu modificări şi completări prin Legea nr. 66/2002, precum şi orice alte dispoziţii contrare.

Scanned with OKEN Scanner

6. Legea nr. 99/1999 privind unele măsuri pentru accelerarea reformei economice

publicată în
M. Of. nr. 236 din 27 mai 1999

cu modificările şi completările aduse prin:

- **O.G. nr. 89/2000** privind unele măsuri pentru autorizarea operatorilor şi efectuarea înscrierilor în Arhiva Electronică de Garanţii Reale Mobiliare (M. Of. nr. 423 din 1 septembrie 2000), aprobată prin Legea nr. 298/2002 (M. Of. nr. 356 din 28 mai 2002);
- **Legea nr. 161/2003** privind unele măsuri pentru asigurarea transparenţei în exercitarea demnităţilor publice, a funcţiilor publice şi în mediul de afaceri, prevenirea şi sancţionarea corupţiei (M. Of. nr. 279 din 21 martie 2003).

– extras –

Titlul VI. Regimul juridic al garanţiilor reale mobiliare

Cuprins **Art.**

Capitolul I. Dispoziţii generale 1-12
Capitolul II. Constituirea de garanţii reale mobiliare 13-27
Capitolul III. Publicitatea şi ordinea de preferinţă a garanţiilor reale 28-44
Capitolul IV. Arhiva Electronică de Garanţii Reale Mobiliare 45-61
Capitolul V. Executarea garanţiilor reale 62-89
Capitolul VI. Operaţiuni internaţionale 90-96
Capitolul VII. Dispoziţii finale şi tranzitorii 97-105

Scanned with OKEN Scanner

Capitolul I. Dispoziţii generale

Notă: Dispoziţiile referitoare la formalităţile de constituire şi publicitate a garanţiilor reale mobiliare, la ordinea de preferinţă, precum şi la condiţiile de executare a garanţiilor reale mobiliare, stabilite prin Titlul VI „Regimul juridic al garanţiilor reale mobiliare" din Legea nr. 99/1999 nu sunt aplicabile contractelor de garanţie financiară şi garanţiilor financiare prevăzute de O.G. nr. 9/2004 privind unele contracte de garanţie financiară, astfel cum a fost aprobată cu modificări şi completări prin Legea nr. 222/2004 [art. 5 alin. (2) din O.G. nr. 9/2004].

Art. 1. (1) Prezentul titlu reglementează regimul juridic al garanţiilor reale mobiliare, destinate să asigure îndeplinirea unei obligaţii civile sau comerciale născute din orice contract încheiat între persoane fizice sau juridice.

Art. 2. De asemenea, sunt supuse prevederilor prezentului titlu, în ceea ce priveşte ordinea de prioritate, publicitatea şi executarea, următoarele acte juridice:

a) [1] toate cesiunile drepturilor de creanţă;

b) vânzările condiţionate, precum şi orice alte acte juridice, indiferent de forma sau de denumirea lor, destinate să garanteze îndeplinirea unei obligaţii cu un bun, aşa cum este definit la art. 6 din prezentul titlu;

c) toate formele de închiriere, inclusiv orice leasing, pe termen mai mare de un an, având ca obiect bunurile prevăzute la art. 6 din prezentul titlu;

d) contractele de consignaţie care au ca obiect bunuri prevăzute la art. 6 din prezentul titlu, dacă valoarea bunului care urmează a fi vândut, stabilită în contractul de consignaţie, este mai mare decât echivalentul în lei al sumei de 1.000 euro;

e) warantele şi recipisele de depozit.

---

[1] Lit. a) şi c) de la art. 2 sunt reproduse astfel cum au fost modificate prin art. X pct. 1 din Legea nr. 161/2003.

Scanned with OKEN Scanner

Art. 3. Dispoziţiile prezentului titlu referitoare la ordinea de prioritate şi la publicitatea garanţiilor reale mobiliare sunt aplicabile şi amanetului, astfel cum este reglementat în art. 1685-1696 din Codul civil.

Art. 4. (1) În cuprinsul prezentului titlu următorii termeni au sensurile menţionate mai jos:

a) *debitor* - persoana obligată să aducă la îndeplinire obligaţia garantată printr-o garanţie reală mobiliară. În cuprinsul prezentului titlu referirile la calitatea de „debitor" includ, de asemenea, locatarul unui contract de închiriere sau utilizatorul unui contract de leasing, încheiate pentru o perioadă mai mare de un an, cedentul unui drept de creanţă, consignatarul unor bunuri şi debitorul din cadrul actelor juridice prevăzute la art. 2 lit. b). Dacă legea sau contractul nu dispune altfel, prin *debitor,* în sensul prezentului titlu, se înţelege şi proprietarul bunului cu care s-a garantat îndeplinirea unei obligaţii, atunci când proprietarul nu este ţinut să aducă la îndeplinire obligaţia garantată;

b) *creditor* - persoana în favoarea căreia s-a constituit garanţia reală. În cuprinsul acestui titlu, referirile la calitatea de *creditor* includ, de asemenea, şi locatorul dintr-un contract de închiriere sau locatorul ori finanţatorul unui contract de leasing încheiat pentru o perioadă mai mare de un an, cesionarul unui drept de creanţă, consignantul şi cel în favoarea căruia a fost constituită o garanţie printr-un act juridic menţionat la art. 2 lit. b);

c) *cont de depozit* - depozit pe termen, depozit de economii, la vedere, carnete de economii şi alte conturi similare deschise la o bancă;

d) *închirierea, inclusiv orice leasing, pentru un termen mai mare de un an* include:

- închirierea, inclusiv orice leasing, pe o perioadă nedeterminată;
- închirierea de bunuri, inclusiv orice formă de leasing, pe o durată iniţială de un an sau mai puţin, dacă locatarul sau utilizatorul, cu acordul locatorului sau al finanţatorului, deţine bunul în mod continuu pe o durată mai mare de un an, calculată de la predarea bunului. Totuşi contractul de închiriere nu se consideră mai mare de un an decât la împlinirea acestei durate;
- închirierea de bunuri, inclusiv orice formă de leasing, pentru o perioadă de un an sau mai scurtă, pentru care contractul prevede că poate fi reînnoit pentru una sau mai multe perioade.

(2) Cu toate acestea, dispoziţiile alin. (1) lit. d) nu se aplică închirierii de bunuri de către locatorul sau finanţatorul care nu are ca obiect de

Scanned with OKEN Scanner

activitate închirierea de bunuri sau darea de bunuri în leasing, precum şi închirierii de bunuri mobile accesorii unui imobil, necesare pentru buna folosire a acestuia.

Art. 5. Aplicarea dispoziţiilor prezentului titlu nu este afectată de faptul că creanţa cu care se garantează este ea însăşi garantată printr-un act juridic care nu cade sub incidenţa acestui titlu.

Art. 6. (1) Se consideră cuprinse în domeniul de aplicare al prezentului titlu toate bunurile mobile, corporale sau necorporale.

(2) De asemenea, cade sub incidenţa prezentului titlu orice bun mobil corporal sau bun mobil care este accesoriu al altui bun imobil, dar care poate fi înlăturat sau extras din acesta, cu excepţia clădirilor şi a materialelor de construcţii, chiar dacă părţile au denumit contractul respectiv ipotecă.

(3) Prin *clădiri* se înţelege înălţarea unei structuri, deschiderea unei mine sau începerea unei lucrări executate la suprafaţă sau în subteran. Expresia *materiale de construcţii* înseamnă acele materiale care se încorporează într-o clădire şi include bunurile ataşate unei clădiri în aşa fel încât să nu poată fi desprinse decât numai prin producerea unor daune cu o valoare mai mare decât a materialelor obţinute prin înlăturare.

(4) Prezentul titlu se aplică şi bunurilor prevăzute la art. 467 şi 468 din Codul civil.

(5) Intră sub incidenţa prezentului titlu următoarele bunuri:

a) stocul de bunuri fungibile şi nefungibile;

b) soldurile creditoare ale conturilor de depozit, depunerile de economii ori depozitele la termen deschise la instituţii bancare sau financiare;

c) certificatele de depozit, conosamentele şi altele similare;

d) acţiunile şi părţile sociale din societăţile pe acţiuni şi cu răspundere limitată;

e) drepturile de exploatare ale resurselor naturale şi de operare de servicii publice, în condiţiile prevăzute de lege;

f) drepturile rezultând din invenţii, mărci de fabrică şi alte drepturi de proprietate intelectuală, industrială sau comercială;

g) [2] drepturile de creanţă garantate;

h) instrumentele negociabile;

---

[1] Lit. g) şi h) de la alin. (5) al art. 6 sunt reproduse astfel cum au fost modificate prin art. X pct. 2 din Legea nr. 161/2003.

Scanned with OKEN Scanner

i) universalitatea bunurilor mobile ale debitorului, care poate îngloba inventarul bunurilor circulante şi bunurile viitoare;

j) pădurea, recolta agricolă, mineralele şi hidrocarburile ce urmează a fi extrase sau care au fost extrase;

k) polițe de asigurare;

l) dreptul obținut din închirierea sau arendarea unor bunuri imobiliare;

m) echipamentele, instalațiile, mașinile agricole sau altele asemenea;

n) [1] *abrogată*;

o) orice drept, exclusiv sau nu, de a tranzacționa cu bunuri mobile sau de a asigura servicii, care poate fi cedat de către titular, indiferent dacă cedarea este supusă unor restricții sau dacă necesită consimțământul constituitorului sau autorizarea altei persoane;

p) bunurile mobile închiriate sau care fac obiectul unei operațiuni de leasing, pe o durată mai mare de un an;

q) orice alte asemenea bunuri.

Art. 7. În sensul prezentului titlu, prin *bun afectat garanției* se înțelege toate bunurile prevăzute la art. 6, precum şi produsele acestora, potrivit art. 12.

Art. 8. Acest titlu nu se va aplica:

a) cesiunii drepturilor succesorale şi cesiunii drepturilor de proprietate intelectuală şi industrială;

b) privilegiilor, dreptului de retenție, cu excepția gradului lor de prioritate față de o garanție reală, potrivit dispozițiilor prevăzute la cap. III şi IV.

Art. 9. (1) Garanția reală care se reglementează prin acest titlu constituie un drept real care are ca finalitate garantarea îndeplinirii oricărei obligații.

(2) Garanția reală acordă creditorului garantat dreptul de a-şi satisface creanța cu bunul afectat garanției înaintea oricărui creditor negarantat şi înaintea altor creditori ale căror garanții reale sau drepturi asupra bunului afectat garanției au un grad de prioritate inferior, potrivit dispozițiilor cuprinse în cap. III.

(3) Garanția reală reglementată prin prezentul titlu se poate constitui cu sau fără deposedarea celui ce constituie garanția de bunul afectat garanției.

---

[1] Lit. n) de la alin. (5) al art. 6 a fost abrogată prin art. X pct. 3 din Legea nr. 161/2003.

Scanned with OKEN Scanner

Art. 10. (1) [1] Orice tip de obligaţie de a da, a face sau a nu face este susceptibilă să fie garantată cu garanţia reală reglementată prin acest titlu, inclusiv obligaţiile viitoare, sub condiţie, divizibile sau determinabile.

(2) Garanţia reală acoperă în toată întinderea sa obligaţia garantată. Dacă părţile nu decid altfel, obligaţia garantată include dobânzile acumulate şi neplătite privind obligaţia principală şi cheltuielile suportate de creditor cu luarea în posesie şi vânzarea bunului afectat garanţiei după neîndeplinirea obligaţiei de către debitor. De asemenea, dacă părţile nu decid altfel, iar bunul afectat garanţiei se află în posesia părţii garantate, cheltuielile rezonabile, inclusiv costul asigurării şi plata oricăror alte taxe suportate pentru obţinerea şi menţinerea posesiei bunului afectat garanţiei şi păstrarea acestuia în bune condiţii, cad în sarcina debitorului, fiind, de asemenea, garantate prin bunul afectat garanţiei.

(3) Garanţia reală poate să aibă ca obiect un bun mobil individualizat sau determinat generic ori o universalitate de bunuri mobile. În cazul în care bunul afectat garanţiei constă într-o universalitate de bunuri mobile, inclusiv un fond de comerţ, conţinutul şi caracteristicile acestuia vor fi determinate de părţi până la data constituirii garanţiei reale. În acest caz nu este necesar ca părţile care compun bunurile afectate garanţiei să se afle într-o stare de interdependenţă funcţională.

Art. 11. (1) Dacă debitorul nu îşi îndeplineşte obligaţia, garanţia reală îi dă creditorului garantat dreptul de a intra în posesie sau de a reţine bunul afectat garanţiei şi dreptul de a-l vinde pentru a-şi obţine plata obligaţiei garantate.

(2) Garanţia reală acordă creditorului garantat şi următoarele drepturi:

a) dreptul de a inspecta bunul afectat garanţiei în timpul programului de lucru al debitorului, astfel încât să nu afecteze activitatea acestuia;

b) dreptul de a considera că obligaţia garantată a devenit exigibilă şi de a trece la urmărirea silită, în condiţiile prezentului titlu, în cazul în care constată lipsa unei întreţineri corespunzătoare a bunului afectat garanţiei sau alte fapte de natură să îngreuneze sau să facă imposibilă urmărirea silită, astfel cum sunt determinate prin contractul de garanţie. Creditorul îşi poate exercita acest drept numai dacă are temeiuri comercial rezonabile

---

[1] Alin. (1) al art. 10 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. X pct. 4 din Legea nr. 161/2003.

Scanned with OKEN Scanner

de a crede că bunul afectat garanţiei a fost sau este pe cale de a fi pus în pericol sau există posibilitatea ca plata să fie pe cale de a fi împiedicată.

Art. 12. (1) Potrivit prevederilor prezentului titlu, prin *produsele obţinute în urma valorificării bunului afectat garanţiei* se înţelege orice bun primit de debitor în urma vânzării, schimbului, fructele şi productele, precum şi sumele încasate din asigurare sau altă formă de administrare ori dispunere de acestea, inclusiv sumele obţinute din orice alte operaţiuni ulterioare.

(2) Valoarea indemnizaţiei de asigurare asupra bunului afectat garanţiei reprezintă rezultatul valorificării bunului afectat garanţiei atâta timp cât suma ce trebuie plătită este datorată oricărei părţi din contractul de garanţie sau împuternicitului acesteia.

Capitolul II. Constituirea de garanţii reale mobiliare

Art. 13. (1) Garanţia reală mobiliară se constituie numai pe baza unui contract de garanţie.

(2) Garanţia reală asupra valorilor mobiliare se va constitui, de asemenea, prin indisponibilizarea acestor valori conform regulilor pieţei pe care sunt tranzacţionate sau în baza convenţiei părţilor în ceea ce priveşte valorile mobiliare neçotate pe o piaţă autorizată.

(3) Garanţia reală asupra valorilor mobiliare poate fi constituită, după caz, şi prin andosarea valorilor respective potrivit regulilor care le reglementează.

Art. 14. (1) Contractul de garanţie reală este contractul în baza căruia se constituie o garanţie reală în bunuri sau drepturi în beneficiul unui anumit creditor.

(2) Contractul de garanţie se încheie în formă autentică sau prin înscris sub semnătură privată şi trebuie semnat de către debitor. Prin *înscris sub semnătură privată* se înţelege orice mod de comunicare care păstrează înregistrată informaţia pe care o conţine şi care poate fi reprodusă într-o formă tangibilă şi care nu poate fi schimbată în mod unilateral.

Scanned with OKEN Scanner

Art. 15. [1] Contractul de garanţie reală va indica valoarea maximă a obligaţiei garantate.

Art. 16. (1) Contractul de garanţie reală trebuie să conţină o descriere a bunului afectat garanţiei. Cu toate acestea, bunul afectat garanţiei poate fi descris prin gen, obiect cu obiect sau prin formula generică „toate bunurile mobile prezente şi viitoare". *Toate bunurile mobile* reprezintă o descriere suficientă. Dacă însă bunul afectat garanţiei constă într-o sumă de bani depusă într-un cont bancar, respectivul cont trebuie individualizat în mod distinct.

(2) De asemenea, contractul de garanţie poate să prevadă dreptul creditorului de a culege, în contul creanţei, fructele şi/sau produsele bunului afectat garanţiei, fiind, în acest caz, obligatorie stipularea condiţiilor şi a proporţiei în care urmează a se reduce obligaţia garantată.

(3) Contractul de garanţie reală poate să prevadă garantarea efectuării de plăţi în avans. *Avans* înseamnă acordarea unor sume, credite sau alte valori, care include şi obligaţia debitorului de a plăti dobânzi, costurile ocazionate de obţinerea creditului, precum şi alte taxe plătibile de către debitor în legătură cu avansul sau cu executarea silită a garanţiei reale cu care s-a garantat avansul. *Avans viitor* înseamnă o plată care decurge sau nu dintr-o obligaţie şi include avansurile şi cheltuielile rezonabile ocazionate de acestea, precum şi cheltuielile făcute pentru protecţia, întreţinerea, păstrarea sau repararea bunului afectat garanţiei.

Art. 17. Contractul de garanţie reală este titlu executoriu.

Art. 18. (1) Contractul de garanţie se poate referi la o garanţie reală asupra unor bunuri viitoare. O astfel de garanţie reală produce efecte în momentul când debitorul obţine proprietatea asupra bunurilor care răspund descrierii stabilite în contract.

(2) Gradul de prioritate asupra bunurilor viitoare faţă de terţi se stabileşte din momentul îndeplinirii formalităţilor de publicitate privind garanţia reală în cauză, potrivit regulilor cerute pentru stabilirea priorităţilor, prevăzute la cap. III, chiar dacă acest moment ar putea apărea înainte ca debitorul să obţină un drept asupra bunului afectat garanţiei.

---

[1] Art. 15 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. X pct. 5 din Legea nr. 161/2003.

Scanned with OKEN Scanner

Art. 19. În sensul prezentului titlu, orice persoană fizică sau juridică, română sau străină, poate fi parte în contractul de garanţie a unei obligaţii pentru orice fel de tranzacţie.

Art. 20. (1) Contractul de garanţie poate să prevadă ca bunul să garanteze îndeplinirea unor obligaţii viitoare. O astfel de garanţie reală se naşte atunci când partea garantată transferă fondurile care dau naştere datoriei, îndeplinind astfel condiţia cerută pentru existenţa obligaţiei garantate principale.

(2) Faţă de terţi prioritatea garanţiei reale care garantează obligaţii viitoare începe din momentul îndeplinirii formalităţilor de publicitate a garanţiei reale, potrivit cerinţelor prevăzute la cap. III. Această ordine de prioritate se păstrează chiar dacă ea se stabileşte înainte ca transferul fondurilor sau alte obligaţii cerute de existenţa obligaţiei garantate principale să fi fost realizate.

Art. 21. (1) Pe durata contractului de garanţie debitorul poate administra sau dispune în orice mod de bunul afectat garanţiei şi de produsele acestuia, inclusiv prin închiriere, constituirea altei garanţii sau vânzare.

(2) De asemenea, bunul afectat garanţiei poate fi pus sub sechestru în favoarea unui creditor, în temeiul procedurii de executare judecătorească.

(3) Actele de dispoziţie asupra bunului afectat garanţiei sunt valabile chiar dacă cel care a dobândit bunul are cunoştinţă de prevederea contractuală din contractul de garanţie care interzice transferul sau care declară transferul ca fiind echivalent cu neîndeplinirea obligaţiei.

Art. 22. (1) Clauzele unei garanţii reale nu pot impune obligaţii de plată anticipată şi imediată la cerere, parţială sau totală, a acelei obligaţii principale garantate, nici să reclame prin acestea orice altfel de plată sau datorie debitorului, în cazul în care debitorul constituie o a doua garanţie reală pe acelaşi bun; astfel de clauze vor fi nule de drept, în afara cazului în care creditorul are motive obiective să creadă că bunul afectat garanţiei a fost sau este pe cale de a fi pus în pericol ori perspectiva plăţii a fost sau este pe cale de a fi împiedicată.

(2) Orice înţelegere care interzice cesiunea de creanţe sau o condiţionează numai de acordul debitorului cedat ori o consideră ca neîndeplinire a obligaţiei este lovită de nulitate.

Scanned with OKEN Scanner

Art. 23. (1) Potrivit prezentului titlu, garanţia reală îşi menţine existenţa şi validitatea pe bunul sau dreptul afectat garanţiei potrivit art. 38, cu excepţia cazului în care creditorul, expres sau implicit, consimte să urmărească numai produsele bunului iniţial.

(2) Dacă debitorul nu îşi îndeplineşte obligaţia şi dispune de bunul sau de dreptul afectat garanţiei, creditorul are posibilitatea de a-şi exercita dreptul asupra bunului afectat garanţiei, care se găseşte în posesia unui terţ, sau asupra produselor rezultate din acesta ori asupra ambelor.

(3) Când un creditor execută o garanţie reală atât asupra bunului afectat garanţiei, cât şi asupra produselor acestuia, suma garantată prin bunul originar şi produsele acestuia se limitează la valoarea de piaţă pe care bunul afectat garanţiei o are în momentul executării.

Art. 24. (1) [1] Orice bun care înlocuieşte bunul constituit ca garanţie sau bunul în care a trecut valoarea bunului afectat garanţiei se presupune a fi produs al bunului iniţial, cu excepţia cazului în care debitorul va face dovada contrarie.

(2) Bunul constituit ca garanţie mobiliară va continua să fie considerat ca atare, chiar dacă a devenit accesoriu al unui bun imobil conform art. 6. În acelaşi mod această dispoziţie se va aplica produselor bunului cu care s-a garantat.

Art. 25. Bunurile reprezentate printr-un titlu, inclusiv certificatele de depozit sau conosamentele, pot face obiectul unei garanţii reale numai prin constituirea acesteia asupra titlului care le reprezintă, potrivit dispoziţiilor acestui titlu.

Art. 26. (1) [2] Când garanţia reală cuprinde toate bunurile debitorului sau numai bunurile de un anumit fel ale acestuia, debitorul poate cere, oricând, o confirmare din partea creditorului cu privire la valoarea obligaţiei care a rămas a fi garantată sau o listă amănunţită a bunurilor afectate garanţiei. În acest scop, debitorul va da creditorului o listă cuprinzând evaluarea estimativă a bunurilor afectate garanţiei, spre a fi confirmată de acesta.

---

[1] Alin. (1) al art. 24 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. X pct. 6 din Legea nr. 161/2003.

[2] Alin. (1) al art. 26 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. X pct. 7 din Legea nr. 161/2003.

Scanned with OKEN Scanner

(2) În termen de 30 de zile creditorul va trebui să răspundă debitorului. În caz contrar, se va considera că a consimţit tacit, devenind validă declaraţia estimativă a debitorului.

Art. 27. (1) Garanţia reală încetează odată cu îndeplinirea obligaţiei garantate, în afară de cazul în care părţile au căzut de acord, prin contract, că garanţia reală acoperă şi obligaţii viitoare, precum şi în alte cazuri prevăzute de lege.

(2) De asemenea, garanţia reală poate înceta:

a) printr-un act liberator din partea creditorului, care să specifice încetarea în tot sau în parte a obligaţiei garantate;

b) prin hotărâre judecătorească.

(3) În termen de 40 de zile de la stingerea garanţiei reale creditorul trebuie să înscrie o notificare la arhivă privind stingerea garanţiei reale. Arhiva va introduce în rubrica corespunzătoare o menţiune privind stingerea obligaţiei garantate. Regulamentul de aplicare a prezentului titlu va trebui să prevadă forma şi conţinutul acestei notificări, precum şi modul de înscriere a acesteia la arhivă.

(4) După îndeplinirea obligaţiei garantate creditorul garantat va trebui, la cererea debitorului, să restituie imediat posesia bunului afectat garanţiei în cazul în care anterior intrase în posesia acestuia.

(5) Nerespectarea prevederilor stabilite la alin. (3) şi (4) poate atrage obligarea creditorului la plata către debitor a unor despăgubiri în cuantum reprezentând cel puţin echivalentul în lei al sumei de 200 euro.

Capitolul III. Publicitatea şi ordinea de preferinţă a garanţiilor reale

Art. 28. [1] Faţă de terţi, inclusiv faţă de stat, o garanţie reală şi celelalte sarcini reale asupra bunurilor supuse dispoziţiilor prezentului titlu au rangul de prioritate stabilit în momentul în care garanţia reală sau sarcinile reale au fost făcute publice prin una dintre metodele prevăzute în acest capitol.

[1] Art. 28 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. X pct. 8 din Legea nr. 161/2003.

Scanned with OKEN Scanner

Art. 29. (1) Garanţiile reale şi sarcinile constituite pe bunuri mobile, care cad sub incidenţa prezentului titlu, îndeplinesc condiţia de publicitate din momentul înscrierii avizului de garanţie reală la Arhiva Electronică de Garanţii Reale Mobiliare, denumită în continuare *arhivă*.

(2) Înscrierea la arhivă nu conferă validitate unei garanţii reale lovite de nulitate.

(3) Prin înscrierea garanţiei reale creditorii pentru care se înscrie ulterior o garanţie reală asupra aceluiaşi bun sunt prezumaţi că au cunoştinţă despre existenţa garanţiei reale, proba contrarie nefiind admisibilă.

Art. 30. (1) Fac excepţie de la prevederile art. 29 următoarele:

a) garanţia reală, dacă obligaţia garantată în momentul încheierii contractului de garanţie asupra unor bunuri mobile corporale nu depăşeşte echivalentul în lei al sumei de 300 euro, a cărei publicitate se poate face fie prin luarea în posesie a bunului afectat garanţiei, fie prin înscrierea unui aviz de garanţie la arhivă;

b) garanţia reală sau sarcina constituită pe sume de bani, valori mobiliare sau titluri reprezentând bunuri, inclusiv certificate de depozit şi conosamente negociabile, precum şi cecuri şi bilete la ordin, a cărei publicitate se poate face numai prin posesia asupra instrumentului sau prin andosarea acestuia, dacă transferul instrumentului în cauză necesită posesia sau andosarea. Înscrierea la arhivă nu este o metodă validă de publicitate în aceste cazuri;

c) garanţia reală sau sarcina reală pe valori mobiliare care, potrivit regulilor pieţei de valori mobiliare, pot fi transferate prin simpla înregistrare în registrele care deservesc piaţa pe care sunt vândute va fi considerată ca fiind făcută publică din acest moment; înscrierea la arhivă nu este o metodă validă de publicitate în aceste cazuri;

d) garanţia reală sau sarcina constituită asupra vapoarelor sau avioanelor trebuie făcută publică prin înregistrarea unui formular de aviz de garanţie reală în registrul în care se află înregistrat titlul de proprietate asupra acestora. Registrul va trebui să evidenţieze garanţia reală la rubrica în care se află înscris titlul de proprietate asupra bunului.

(2) Posesia bunului afectat garanţiei prevăzute la alin. (1) lit. a) şi b) trebuie să fie publică. Posesia este publică dacă poate fi uşor cunoscută de către terţi. Dacă bunul afectat garanţiei se află în posesia legitimă şi sub controlul creditorului sau al reprezentantului său, dar faţă de terţi se

Scanned with OKEN Scanner

creează aparenţa că posesia aparţine debitorului, posesia creditorului nu constituie posesie publică.

Art. 31. În cazul bunurilor date în consignaţie, care cad sub incidenţa prezentului titlu, consignatarul este responsabil pentru înscrierea la arhivă a unui formular de aviz de garanţie reală privind bunurile în cauză. În cazul în care consignatarul nu îşi îndeplineşte această obligaţie, iar consignantului i se produc daune din această cauză, consignatarul rămâne răspunzător pentru plata unor despăgubiri în cuantum reprezentând cel puţin echivalentul în lei al sumei de 200 euro.

Art. 32. Între o garanţie reală asupra stocurilor de mărfuri, inclusiv asupra stocurilor viitoare, şi o garanţie asupra unor bunuri ale inventarului în cauză, individualizate generic, are prioritate garanţia care a fost înscrisă prima.

Art. 33. Fac excepţie de la regula generală de stabilire a ordinii de prioritate prevăzute la art. 28 următoarele:

a) garanţia reală constituită în favoarea vânzătorului bunului sau a creditorului al cărui împrumut a făcut posibilă cumpărarea bunului. Aceasta are prioritate asupra unei garanţii reale anterioare sau asupra altei sarcini, dacă, înainte ca debitorul să obţină posesia bunului afectat garanţiei, s-a înscris avizul de garanţie reală la arhivă, iar vânzătorul sau creditorul îl înştiinţează pe creditorul garantat anterior despre vânzare şi despre înscrierea garanţiei;

b) garanţia reală asupra recoltei sau asupra produselor ce se vor obţine din valorificarea acesteia, constituită în scopul obţinerii de către debitor a fondurilor necesare pentru a o produce sau constituită în perioada de creştere a plantelor ori în cursul unei perioade de 6 luni înainte de recoltare. Aceasta are prioritate asupra oricărei alte garanţii reale sau sarcini din momentul înscrierii la arhivă;

c) garanţia reală constituită pe păsări, bovine, cabaline, ovine, porcine şi peşte sau pe produsele lor, constituită în scopul asigurării fondurilor care să îi permită debitorului să achiziţioneze nutreţuri, medicamente sau hormoni, necesare pentru hrana sau tratarea animalelor ori a peştelui. Aceasta are prioritate asupra oricărei alte garanţii reale sau sarcini constituite pe acelaşi bun ori pe utilităţile lui, alta decât garanţia reală dată vânzătorului de nutreţuri, medicamente sau hormoni.

Scanned with OKEN Scanner

Art. 34. În cazurile în care rezultă produse, iar descrierea bunului înscris inițial la arhivă nu este suficient de cuprinzătoare pentru a acoperi tipul de produse rezultate, gradul de prioritate stabilit prin înscrierea la arhivă se întinde asupra tuturor produselor, dacă în termen de 15 zile de la obținerea acestora creditorul își manifestă interesul față de ele prin modificarea formularului de aviz de garanție care să le descrie. Cerința modificării formularului de aviz și a reînscrierii lui nu operează în situațiile în care produsele constau în sume de bani, cecuri sau conturi de depozit la o bancă ori la o altă instituție similară.

Art. 35. (1) Când arhiva înscrie o garanție reală mobiliară pe bunuri atașate unui teren, avizul de garanție reală va trebui să menționeze descrierea, adresa și înregistrarea în documentele de publicitate imobiliară.

(2) Ipoteca ce se întinde asupra tuturor ameliorațiunilor ulterioare constituirii ei, potrivit art. 1777 din Codul civil, va asigura preferința față de creditorii care au constituit o garanție mobiliară asupra acestor ameliorațiuni, numai dacă ipoteca asupra ameliorațiunilor a fost înscrisă la arhivă, chiar dacă ipoteca a fost înregistrată în registrele de publicitate imobiliară.

Art. 36. (1) [1] Orice creditor care, fără a fi parte într-un contract de garanție, are un privilegiu prin simplul efect al legii, inclusiv privilegiul statului sau al unităților administrativ-teritoriale pentru creanțele provenite din impozite, taxe, amenzi și din alte sume ce reprezintă venituri publice ce le sunt datorate, are prioritate asupra garanției reale a creditorului asupra bunului în cauză numai în momentul în care privilegiul îndeplinește condiția de publicitate prin înscrierea acestuia la arhivă sau prin posesia bunului.

(2) Cu toate acestea privilegiul depozitarului pentru cheltuielile efectuate cu depozitarea bunului are prioritate față de garanția reală asupra aceluiași bun din momentul în care privilegiul a fost înscris la arhivă. Avizul pentru înscrierea acestui privilegiu trebuie să indice certificatul de depozit care reprezintă bunurile. Prin regulamentul de aplicare a prezentului titlu se vor prevedea tipul de formular și modul de completare a acestuia.

Art. 37. Creditorul care a obținut prin hotărâre judecătorească dreptul de executare silită asupra unui bun mobil are prioritate față de creditorii

---

[1] Alin. (1) al art. 36 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. X pct. 9 din Legea nr. 161/2003.

Scanned with OKEN Scanner

care deţin garanţii reale asupra acelui bun numai din momentul în care acesta a îndeplinit formalităţile de publicitate prevăzute la art. 28.

Art. 38. (1) În cazul în care preţul de achiziţie al unui bun nu depăşeşte echivalentul în lei al sumei de 1.000 euro, garanţia reală nu este opozabilă celui care a cumpărat bunul afectat garanţiei în cadrul unei vânzări publice, chiar dacă garanţia reală este înscrisă, iar cumpărătorul are cunoştinţă de existenţa acesteia.

(2) Orice garanţie reală înscrisă anterior la arhivă va fi opozabilă cumpărătorului, dacă preţul de achiziţie al bunului depăşeşte echivalentul în lei al sumei de 1.000 euro. Debitorul este obligat să transmită cumpărătorului un înscris eliberat de arhivă prin care se atestă existenţa tuturor garanţiilor reale ori a sarcinilor asupra bunului sau un alt înscris de la fiecare deţinător de garanţii reale sau sarcini care să declare că bunurile sunt libere de orice sarcină.

(3) Neîndeplinirea de către debitor a obligaţiei prevăzute la alin. (2) atrage răspunderea acestuia pentru orice daună cauzată creditorului garantat, în cuantum reprezentând cel puţin echivalentul în lei al sumei de 500 euro.

Art. 39. (1) Dacă bunul afectat garanţiei se găseşte în posesiunea creditorului sau a unui terţ care îl reprezintă, aceştia au drepturile şi obligaţiile prevăzute de Codul civil privind depozitul voluntar.

(2) Creditorul va percepe fructele sau dobânzile bunului afectat garanţiei în contul debitorului.

(3) În lipsa unei stipulaţii contrare, fructele şi dobânzile percepute se impută mai întâi asupra cheltuielilor normale de conservare a bunului, apoi asupra dobânzilor şi, în final, asupra cuantumului obligaţiei garantate, pentru a reduce nivelul acesteia.

Art. 40. Creditorul sau reprezentantul său, care a intrat în posesia bunului afectat garanţiei, este obligat să îl restituie proprietarului în momentul în care obligaţia garantată a fost executată. Acesta răspunde pentru orice pagubă datorată pierderii, deteriorării, întârzierii nejustificate în restituirea bunului sau refuzului nejustificat de acceptare a plăţii obligaţiei garantate.

Art. 41. Dacă debitorul are posesia bunului afectat garanţiei, înstrăinarea acestuia, distrugerea sau degradarea datorate neglijenţei ori depre-

Scanned with OKEN Scanner

cierea bunului datorată lipsei de diligenţă, dacă s-au cauzat daune creditorului, vor atrage răspunderea debitorului, urmând a plăti despăgubiri în cuantum reprezentând cel puţin echivalentul în lei al sumei de 500 euro.

Art. 42. În afara drepturilor şi obligaţiilor stabilite prin contractul de garanţie, posesorul bunului afectat garanţiei are următoarele obligaţii:

a) de a întreţine bunul afectat garanţiei şi de a-l folosi ca un bun proprietar;

b) de a ţine, dacă este cazul, o evidenţă contabilă clară a bunului afectat garanţiei şi, după caz, a produselor acestuia, în conformitate cu legislaţia în vigoare.

Art. 43. Orice garanţie reală este transmisibilă prin cesiune. Dovada cesiunii se poate face chiar printr-un înscris sub semnătură privată.

Art. 44. Înscrierea unui aviz de garanţie reală este valabilă pentru o perioadă de 5 ani. Creditorul poate reînnoi înscrierea înainte de expirarea acesteia, pentru o perioadă de încă 5 ani sau pentru o altă perioadă. Dacă înscrierea nu este reînnoită, arhiva poate şterge orice înscriere din baza sa de date.

Capitolul IV. Arhiva Electronică de Garanţii Reale Mobiliare

Notă: A se vedea şi O.G. nr. 89/2000 privind unele măsuri pentru autorizarea operatorilor şi efectuarea înscrierilor în Arhiva Electronică de Garanţii Reale Mobiliare, aprobată cu modificări prin Legea nr. 298/2002, cu modificările şi completările ulterioare.

Art. 45- 48. [1] *Abrogate.*

Art. 49. (1) Arhiva va fi organizată într-o bază de date unică, uşor accesibilă.

(2) Arhiva va înscrie avizele de garanţii reale şi alte menţiuni, fără a exercita controlul de legalitate sau de altă natură asupra acestora. Înscrierea avizelor de garanţii reale este o obligaţie, iar personalul arhivei nu are dreptul şi nici nu poate fi ţinut să ia măsuri cu privire la corectitudinea informaţiilor introduse în arhivă.

[1] Art. 45-48 au fost abrogate prin art. 34 din O.G. nr. 89/2000.

Scanned with OKEN Scanner

(3) Baza de date va reflecta corect numai informaţiile introduse, pe care trebuie să le ţină la zi.

(4) Avizele de garanţii reale vor fi indexate alfabetic, iar înscrierile vor putea fi căutate după numele debitorului şi după numărul de serie în cazul autovehiculelor.

Art. 50. Înscrierea unui aviz de garanţie reală la arhivă nu va fi condiţionată de prezentarea documentelor care să ateste plata de impozite pe bunul grevat, pe împrumut acordat, ori a altor impozite de orice fel. De asemenea, arhivarea nu va fi condiţionată nici de verificarea posesiunii bunurilor afectate garanţiei.

Art. 51-52. [1] *Abrogate.*

Art. 53. (1) Dacă operatorul foloseşte mai mult de un calculator ori dacă agenţii autorizaţi folosesc calculatoare separate pentru introducerea înscrierilor, diferitele baze de date care conţin înscrieri vor fi conectate într-o reţea, astfel încât arhiva să funcţioneze ca un sistem unic.

(2) Arhiva va folosi baze de date interconectate de un tip care să permită oricărei persoane să caute şi să înregistreze electronic din orice punct conectat la reţea. În acest caz directorul arhivei va gestiona această reţea lărgită.

Art. 54. (1) Arhiva va fi publică şi va putea fi consultată pe durata orarului de funcţionare stabilit de Autoritatea de Supraveghere.

(2) Consultaţiile vor fi gratuite - în cazul accesului nemijlocit -, nelimitate şi necondiţionate. Arhiva poate asigura accesul publicului pentru a obţine şi copia informaţiile din arhive. Va putea fi permis şi accesul de la distanţă prin telefon, acces la Internet şi prin alte metode prevăzute de regulament, chiar în afara orarului de funcţionare.

Art. 55. (1) Introducerea datelor în arhivă trebuie făcută pe formulare speciale, potrivit acestui titlu şi regulamentului dat în aplicarea acestuia, care vor constitui documentul corespunzător pentru efectuarea înscrierilor la arhivă şi care vor produce efecte faţă de terţi.

(2) Regulamentul elaborat pentru aplicarea prezentului titlu va stabili folosirea unor standarde tehnice de uz universal pentru programul bazei de date a arhivei.

---

[1] Art. 51-52 au fost abrogate prin art. 34 din O.G. nr. 89/2000.

Scanned with OKEN Scanner

Art. 56. (1) Solicitantul care doreşte să înscrie un document pentru a-şi face publică intenţia de constituire a unei garanţii reale va trebui să prezinte sau să trimită arhivei, prin orice mijloc, un formular de aviz de garanţie reală completat potrivit cerinţelor prevăzute de regulament. Acest formular nu necesită certificări sau autentificări ale semnăturii, nici plata vreunei taxe.

(2) Înscrierea intenţiei de a constitui garanţia îşi pierde efectul prin trecerea unui termen de două luni de la data înregistrării.

(3) Dacă se constituie garanţia, aceasta va avea rangul de la data înscrierii intenţiei.

Art. 57. (1) Atunci când orice persoană autorizată să opereze arhiva primeşte un formular, aceasta va trebui să introducă în baza de date informaţia din formular fie prin mijloace manuale, fie electronice.

(2) [1)] Baza de date va trebui să cuprindă data, ora, minutul şi secunda înregistrării.

Art. 58. În cel mult 24 de ore de la înscrierea avizului de garanţie reală, fiecare creditor este obligat să trimită o copie de pe acesta debitorului.

Art. 59. (1) Avizul de garanţie reală cuprinde: numele, domiciliul sau reşedinţa ori domiciliul ales al debitorului, numele, domiciliul sau reşedinţa ori domiciliul ales al creditorului, bunurile sau drepturile afectate garanţiei, numărul/seria de înscriere a titlului privind bunul afectat garanţiei, date despre imobilul principal, dacă bunurile afectate garanţiei sunt accesorii ale acestuia şi dacă obligaţia garantată este condiţionată, limita de timp pentru expirarea înscrierii - potrivit contractului de garanţie - şi, opţional, valoarea maximă a obligaţiei garantate.

(2) În caz de neconcordanţă între datele cuprinse în formularul de aviz de garanţie reală şi cele cuprinse în contractul de garanţie, în raporturile dintre terţi şi în cele dintre părţi şi terţi vor prevala cele prevăzute în formularul de aviz de garanţie reală.

Art. 60. (1) În realizarea drepturilor şi obligaţiilor părţilor faţă de terţi se consideră că acestea au ca domiciliu ales pe cel indicat în avizul de garanţie reală. Toate notificările trimise potrivit contractului de garanţie la

---

[1)] Alin. (2) al art. 57 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. X pct. 10 din Legea nr. 161/2003.

Scanned with OKEN Scanner

adresa menţionată în formularul de aviz de garanţie vor fi valide şi vor produce efecte.

(2) Oricare parte va putea modifica domiciliul, anunţând-o în mod concludent pe cealaltă, dirijând modificarea către domiciliul ales, indicat în formular, şi prin înştiinţarea arhivei.

Art. 61. (1) Creditorii garantaţi vor cere operatorului să se facă menţiune despre stingerea garanţiei în arhivă în termen de cel mult 40 de zile de la data încetării obligaţiei garantate. Creditorul garantat care nu îşi îndeplineşte această obligaţie rămâne răspunzător de plata daunelor directe sau indirecte produse debitorului. În acest caz valoarea daunelor ce urmează a fi plătite nu poate fi mai mică decât echivalentul în lei al sumei de 500 euro.

(2) Prin regulamentul arhivei se vor stabili metodele de verificare care să ateste că menţiunea a fost solicitată într-adevăr de către creditorul garantat, precum şi pentru ştergerea garanţiei din baza de date.

Capitolul V. Executarea garanţiilor reale

Art. 62. (1) În cazul neîndeplinirii obligaţiei garantate, creditorul va putea să aleagă între a iniţia procedura de executare prevăzută de Codul de procedură civilă sau a executa garanţia reală potrivit prevederilor prezentului capitol.

(2) Dacă nu se prevede altfel, dispoziţiile prezentului capitol se aplică numai garanţiilor reale asupra bunurilor cu care se garantează îndeplinirea unei obligaţii care cade sub incidenţa prezentului titlu. Obligaţia trebuie să fie certă şi exigibilă.

Art. 63. (1) În cazul în care debitorul nu îşi îndeplineşte obligaţia, creditorul are dreptul de a-şi satisface creanţa cu bunul afectat garanţiei. În acest scop, creditorul are dreptul să ia în posesie, în mod paşnic, bunul afectat garanţiei sau produsele rezultate din valorificarea acestuia, precum şi titlurile şi înscrisurile care constată dreptul de proprietate al debitorului asupra bunului, fără a fi necesară vreo autorizaţie sau notificare prealabilă şi fără a plăti taxe sau vreun tarif.

(2) În exercitarea dreptului de a lua în posesie bunul creditorul nu poate tulbura ordinea publică, nici nu poate face uz de forţă fizică sau de

Scanned with OKEN Scanner

orice alt tip de intimidare asupra persoanei debitorului ori să recurgă la orice alt mijloc de a-l constrânge pe debitor în momentul luării în posesie.

(3) În timpul intrării paşnice în posesia bunului, în niciun moment creditorul nu poate fi însoţit de un funcţionar public sau poliţienesc.

(4) Pentru a putea lua în posesie bunul potrivit alin. (1)-(3), contractul de garanţie trebuie să includă următoarea formulă, redactată cu caractere majuscule, având dimensiunea de cel puţin 12 puncte (0,5 cm): „ÎN CAZ DE NEEXECUTARE CREDITORUL POATE FOLOSI MIJLOACELE PROPRII PENTRU LUAREA ÎN POSESIE A BUNULUI AFECTAT GARANŢIEI".

Art. 64. (1) Orice persoană care are posesia bunului afectat garanţiei trebuie să îl predea, la solicitarea creditorului a cărui obligaţie a ajuns la scadenţă şi a cărui garanţie reală are un grad de prioritate mai mare potrivit prezentului titlu, astfel încât garanţia să poată fi executată potrivit procedurii stabilite prin prezentul titlu.

(2) Cu excepţia situaţiei de mai sus, în timpul perioadei de executare a garanţiei reale niciun alt creditor nu poate solicita luarea în posesie a bunului în cauză.

Art. 65. Creditorul poate vinde orice bun afectat garanţiei, chiar în cazul în care se află în posesia debitorului. În astfel de situaţie cumpărătorul bunului are acelaşi drept de a intra în posesie ca şi creditorul garantat, în condiţiile prezentului titlu.

Art. 66. În orice moment, până la vânzarea bunului de către creditor, debitorul poate plăti creditorului totalitatea sumei datorate, cu cheltuielile rezonabile făcute pentru luarea în posesie şi vânzarea bunului, stingând astfel datoria. Creditorul este obligat să accepte plata, să înceteze imediat orice măsură de executare silită şi să restituie bunul către debitor.

Art. 67. Dacă nu este posibilă luarea în posesie a unui bun afectat garanţiei în formă paşnică, creditorul garantat poate, prin intermediul executorului judecătoresc sau, după caz, al executorului bancar ori cu sprijinul oricărui alt organ de executare, să intre în posesia bunului. Cererea creditorului va fi însoţită de o copie certificată de pe înscriere la arhivă, o copie de pe contractul de garanţie şi de o descriere a bunului ce urmează a fi luat în posesie. La solicitarea organului de executare organele de

Scanned with OKEN Scanner

poliţie sunt obligate să acorde tot sprijinul pentru luarea în posesie a bunului.

Art. 68. (1) În termen de 48 de ore de la primirea cererii organul de executare se va deplasa la locul unde se află bunul afectat garanţiei, va intra în posesia acestuia şi îl va preda imediat creditorului. Organul de executare va întocmi un proces-verbal, în două exemplare, din care unul se va păstra la dosarul de executare, iar celălalt va fi înmânat debitorului, care va semna de primire. În cazul în care este necesară folosirea forţei, organul de executare este obligat să revină în cursul aceleiaşi zile, însoţit de poliţie, pentru a intra în posesia bunului afectat garanţiei.

(2) [1] Creditorul va avansa cheltuielile şi va suporta riscurile legate de transportarea şi depozitarea bunurilor în cauză.

Art. 69. (1) Părţile pot cădea de acord, prin contractul de garanţie, asupra modului de vânzare a bunurilor grevate, ca urmare a neîndeplinirii obligaţiei.

(2) În lipsa unui asemenea acord, creditorul trebuie să vândă bunul afectat garanţiei într-o manieră comercială rezonabilă care să asigure obţinerea celui mai bun preţ. Metoda, maniera, locul şi momentul vânzării trebuie să urmeze regulile comerciale adecvate, folosite de persoanele care vând bunuri similare în mod obişnuit pe piaţa respectivă.

(3) Regulile comerciale adecvate pot fi: vânzarea directă către un terţ, vânzarea prin licitaţie făcută publică în ziar, vânzarea pe pieţe publice sau prin orice alt mod de vânzare rezonabil comercial pentru tipul de bunuri supuse vânzării. Dintre diferitele metode de vânzare rezonabile comercial creditorul o va alege pe aceea care să asigure obţinerea celui mai bun preţ.

Art. 70. (1) Cumpărătorul ia în proprietate bunul afectat garanţiei, liber de orice garanţie reală existentă sau de sarcini asupra acestui bun.

(2) Titlurile sau înscrisurile care constată dreptul de proprietate al debitorului asupra bunului şi contractul de garanţie reală mobiliară, împreună cu menţiunea stingerii garanţiei la arhivă fac dovada dreptului de proprietate al cumpărătorului sau, după caz, al creditorului care şi-a adjudecat bunul.

---

[1] Alin. (2) al art. 68 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. X pct. 11 din Legea nr. 161/2003.

Scanned with OKEN Scanner

Art. 71. (1) Înainte de vânzare, sub sancţiunea nulităţii şi a răspunderii pentru pagubele cauzate, creditorul trebuie să facă o notificare a vânzării către debitor şi către ceilalţi creditori care şi-au înscris un aviz de garanţie reală faţă de acelaşi debitor şi cu privire la acelaşi bun, precum şi proprietarului bunului afectat garanţiei, dacă debitorul nu este proprietarul acestuia.

(2) Notificarea va fi comunicată persoanelor menţionate la alin. (1) la domiciliul lor, astfel încât să fie primită cu cel puţin 5 zile libere înainte de vânzare, şi va indica locul, ziua şi ora la care va avea loc vânzarea, precum şi condiţiile de vânzare.

(3) [1] Notificarea se va face în orice mod care asigură dovada primirii ei.

(4) Creditorul poate vinde bunul chiar înainte de notificare, în cazul bunurilor perisabile.

Art. 72. Creditorul trebuie să înceapă şi să încheie procedura de executare a garanţiei într-un interval de timp rezonabil, în funcţie de tipul de bunuri şi de regulile obişnuite practicate pe piaţa care asigură vânzarea la cel mai bun preţ.

Art. 73. Creditorul nu îşi poate adjudeca bunul afectat garanţiei în cadrul vânzării iniţiate de el fără ca în prealabil să fi dat posibilitatea terţilor de a participa la vânzare, în afara cazului în care părţile au convenit altfel. Bunul adjudecat de către creditor va fi liber de orice sarcini, cu excepţia celor înregistrate anterior înscrierii garanţiei sale.

Art. 74. În cazul în care rezultatele obţinute din valorificarea bunului ca urmare a executării sunt insuficiente pentru a acoperi în întregime plata obligaţiei garantate, debitorul rămâne obligat pentru diferenţa de plată. În acest caz creditorul îşi va putea satisface diferenţa de creanţă ca simplu creditor chirografar.

Art. 75. (1) [2] În termen de 5 zile libere de la primirea notificării, debitorul, creditorul sau proprietarul bunului, dacă are un interes, poate face opoziţie la vânzarea bunului la instanţa competentă, potrivit Codului de procedură civilă.

---

[1] Alin. (3) al art. 71 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. X pct. 12 din Legea nr. 161/2003.

[2] Alin. (1) al art. 75 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. X pct. 13 din Legea nr. 161/2003.

Scanned with OKEN Scanner

(2) Instanţa va soluţiona opoziţia în termen de 3 zile libere. Hotărârea instanţei poate fi atacată cu recurs în termen de 3 zile libere de la comunicarea hotărârii. Recursul nu suspendă executarea acestei hotărâri.

(3) Instanţa poate dispune încetarea executării pornite de creditor, dacă debitorul a plătit potrivit art. 66, precum şi restituirea bunului de către debitor. Dacă instanţa constată că vânzarea ar urma să se facă cu încălcarea dispoziţiilor art. 69 alin. (2) şi (3), va stabili condiţiile şi regulile corespunzătoare şi va încuviinţa vânzarea.

Art. 76. (1) Când creditorul are cunoştinţă de faptul că debitorul nu este proprietarul bunului afectat garanţiei, acesta trebuie să remită proprietarului bunului afectat garanţiei ceea ce mai rămâne din bun în urma vânzării.

(2) În cazul în care creditorul nu cunoaşte această împrejurare, acesta este exonerat de orice răspundere, dacă a restituit debitorului ceea ce rămâne din vânzarea bunului.

Art. 77. (1) Părţile pot conveni ca vânzarea bunului afectat garanţiei să aibă loc fără ca partea garantată să ia bunul în posesie.

(2) În cadrul unei astfel de vânzări părţile pot conveni ca debitorul să rămână în posesia bunurilor în calitate de locatar. Dreptul debitorului va fi opozabil oricărui terţ dobânditor al bunului.

Art. 78. (1) Dacă bunul afectat garanţiei este vândut, creditorul va distribui rezultatele vânzării în următoarea ordine:

a) plata cheltuielilor rezultate din menţinerea, conservarea, luarea în posesie şi vânzarea bunului;

b) plata dobânzilor şi a creanţei garantate care are primul rang de prioritate, chiar dacă aceasta nu a devenit exigibilă.

(2) Orice sumă rămasă după satisfacerea creditorului cu gradul de prioritate cel mai înalt va fi distribuită celorlalţi creditori în ordinea de prioritate a fiecăruia, stabilită potrivit prevederilor cap. III, chiar dacă creanţele acestora nu au devenit exigibile. Numai după plata integrală a unui creditor se poate proceda la plata următorului.

(3) În termen de 3 zile de la primirea rezultatelor vânzării bunului afectat garanţiei creditorul care l-a vândut va preda orice surplus debitorului sau reprezentantului său. Dacă plata surplusului nu poate avea loc, suma

Scanned with OKEN Scanner

respectivă va fi depusă într-un cont bancar, urmând ca debitorul să fie înştiinţat despre aceasta de către creditor.

(4) Orice înţelegere dintre creditor şi debitor prin care s-ar stabili o altă destinaţie a sumelor va fi nulă de drept.

Art. 79. Creditorii şi debitorii nu pot interveni pentru a schimba ordinea de prioritate stabilită prin prezentul titlu.

Art. 80. (1) [1] Dacă obligaţia garantată nu a fost plătită, iar bunul afectat garanţiei sau produsele obţinute din vânzarea lui reprezintă sume depuse într-un cont la o bancă, creditorul va notifica acesteia intenţia sa de a-şi recupera creanţa din sumele depuse în acel cont.

(2) Creditorul va anexa la notificare o copie de pe contractul de garanţie şi va furniza băncii toate informaţiile privind suma ce urmează a fi reţinută.

Art. 81. (1) În ziua primirii notificării banca este obligată să verifice dacă contractul de garanţie a fost înscris la arhivă, gradul de prioritate al acestuia şi conformitatea semnăturii debitorului de pe contractul de garanţie cu cea aflată în evidenţele sale.

(2) Dacă sunt îndeplinite condiţiile prevăzute la alin. (1), banca va putea continua să accepte depuneri în contul debitorului, dar nu va mai onora niciun ordin de plată primit după notificare.

Art. 82. (1) [2] După blocarea contului, potrivit art. 81 alin. (2), banca va plăti din acest cont datoria debitorului garantat, potrivit cererii creditorului.

(2) Dacă, potrivit ordinii de prioritate reglementate prin prezentul titlu, un alt creditor are grad de prioritate superior asupra contului de depozit, banca trebuie să plătească mai întâi creditorul cu gradul de prioritate superior, chiar dacă creanţa acestuia nu a devenit exigibilă.

(3) Banca nu răspunde pentru plăţile astfel efectuate atât timp cât respectă cu stricteţe dispoziţiile prezentului titlu şi instrucţiunile primite de la creditor odată cu notificarea.

(4) Banca este obligată să înştiinţeze debitorul, în termen de 24 de ore, despre fiecare acţiune întreprinsă în legătură cu contul său şi va proceda

---

[1] Alin. (1) al art. 80 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. X pct. 14 din Legea nr. 161/2003.

[2] Alin. (1) şi (2) ale art. 82 sunt reproduse astfel cum au fost modificate prin art. X pct. 15 din Legea nr. 161/2003.

Scanned with OKEN Scanner

la deblocarea conturilor acestuia imediat ce vor fi plătite sumele pretinse de creditor.

Art. 83. (1) Când garanţia reală este reprezentată prin titluri care atestă drepturi reale asupra unor bunuri mobile, inclusiv recipise de depozit şi warant, creditorul poate să vândă bunurile şi să distribuie preţul, potrivit prevederilor prezentului capitol.

(2) În caz de neplată, creditorul garantat cu o garanţie asupra unor titluri de valoare negociabile are dreptul de a executa garanţia împotriva giranţilor şi avaliştilor.

Art. 84. Creditorul garantat cu o garanţie reală asupra unor drepturi de creanţă poate exercita următoarele drepturi, la alegerea sa:

a) să intre în mod paşnic în posesia documentelor care constată drepturile de creanţă. În acest scop creditorul poate folosi mijloace paşnice pentru încasarea sumelor din creanţele constituite ca garanţie până la concurenţa sumei datorate, potrivit dispoziţiilor prezentului capitol;

b) să preia sau să cedeze altei persoane drepturile de creanţă asupra cărora s-a constituit garanţia reală, până la concurenţa creanţei garantate, restul urmând a fi transmis celorlalţi creditori ori debitorului, potrivit regulilor de distribuire a sumelor rezultate din vânzare, stabilite în prezentul capitol.

Art. 85. (1) Când bunul afectat garanţiei, constând într-o creanţă bănească, este cesionat, cesionarul trebuie să notifice cesiunea, în scris, debitorului cedat. Notificarea se poate face fie prin act sub semnătură privată, fie prin intermediul instanţei sau printr-un act autentificat de notarul public. Notificarea trebuie să facă menţiune despre creanţa cedată, suma de plată, numele său, modul şi locul plăţii.

(2) Din momentul în care debitorul primeşte notificarea, acesta se poate elibera de obligaţie numai prin efectuarea plăţii către cesionar în modul indicat în notificare.

(3) Cu toate acestea, dacă debitorul cere ca cesionarul să prezinte dovada cesiunii, iar acesta nu o face în termen de 15 zile de la data cererii, debitorul poate să continue efectuarea plăţilor către cedent.

(4) Dovada cesiunii se poate face prin copia certificată de pe contractul de cesiune sau de pe contractul de garanţie ori prin copia de pe înregistrarea cesiunii la arhivă.

Scanned with OKEN Scanner

Art. 86. [1] *Abrogat.*

Art. 87. Creditorul care intră în posesia bunului afectat garanției cu încălcarea prevederilor prezentului capitol va plăti debitorului o sumă echivalentă cu 30% din valoarea obligației garantate, va restitui bunul sau dreptul, dacă este posibil, și va despăgubi debitorul pentru orice pagube rezultând din luarea în posesie cu rea-credință.

Art. 88. (1) Dacă creditorul vinde bunul afectat garanției cu încălcarea prevederilor prezentului capitol va plăti debitorului o sumă echivalentă cu 30% din valoarea obligației garantate existente la momentul vânzării sau diferența dintre prețul pieței și prețul de vânzare, în funcție de care dintre ele este mai ridicat, și, în plus, va despăgubi debitorul pentru orice daune rezultând din vânzarea cu rea-credință.

(2) [2] Creditorul poate reține sumele obținute ca urmare a unei astfel de vânzări, după ce va plăti debitorului drepturile cuvenite, potrivit alin. (1).

(3) Cu toate acestea, creditorul nu va mai avea dreptul să pretindă restul de plată din obligația garantată.

Art. 89. Pentru a determina valoarea de piață a bunului în vederea stabilirii despăgubirilor cuvenite debitorului, creditorul garantat și debitorul trebuie să își numească fiecare câte un expert. Dacă diferența dintre valorile de apreciere a ambelor expertize este mai mică de 20%, valoarea de piață va fi considerată ca fiind media aritmetică a celor două aprecieri. Dacă diferența valorilor celor două expertize este mai mare de 20%, experții vor numi un al treilea expert pentru aprecierea bunului. Valoarea estimată de piață va fi considerată media aritmetică dintre cele mai apropiate două estimări din cele trei.

Capitolul VI. Operațiuni internaționale

Art. 90. (1) Condițiile de validitate a unei garanții reale asupra unui bun mobil corporal sau asupra unui titlu de valoare negociabil, care se află în posesia creditorului, sunt supuse legii locului unde era situat bunul sau titlul de valoare la data încheierii contractului de garanție reală.

[1] Art. 86 a fost abrogat prin art. X pct. 16 din Legea nr. 161/2003.

[2] Alin. (2) al art. 88 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. X pct. 17 din Legea nr. 161/2003.

Scanned with OKEN Scanner

(2) Regulile referitoare la opozabilitatea şi la ordinea de preferinţă a garanţiei reale prevăzute la alin. (1) sunt stabilite de legea locului unde era situat bunul la data constituirii garanţiei reale.

Art. 91. (1) [1] Garanţia reală asupra unui bun mobil corporal, care este opozabilă, potrivit legii locului unde se afla bunul la data constituirii acesteia, îşi menţine rangul de prioritate în România, dacă s-a făcut înregistrarea la arhivă:

a) înainte să înceteze rangul de prioritate dobândit potrivit legii locului unde se afla bunul când s-a constituit garanţia; şi

b) în termen de cel mult 60 de zile de la data la care bunul a fost adus în România; sau

c) în termen de cel mult 15 zile de la data la care creditorul a cunoscut că bunul a fost adus în România.

(2) Cu toate acestea, garanţia reală nu va fi opozabilă, dacă bunul a fost vândut, închiriat sau dat în leasing unui terţ care l-a dobândit fără să fi cunoscut existenţa garanţiei şi mai înainte de a fi devenit opozabilă în orice mod, potrivit prezentului titlu.

Art. 92. (1) [2] Garanţia locatorului sau a finanţatorului, care este opozabilă indiferent de existenţa unor formalităţi de publicitate, potrivit legii locului unde se afla bunul la data încheierii contractului de închiriere sau de leasing, îşi menţine rangul de prioritate, dacă înregistrarea la arhivă, potrivit prezentului titlu, s-a făcut:

a) înainte să înceteze rangul de prioritate, dobândit potrivit legii locului unde se afla bunul când s-a constituit garanţia, şi

b) în termen de cel mult 60 de zile de la data la care bunul a fost adus în România, sau

c) în termen de cel mult 15 zile de la data la care creditorul a cunoscut că bunul a fost adus în România.

(2) Cu toate acestea, garanţia nu este opozabilă dacă, mai înainte să fi fost înregistrată potrivit prezentului titlu, bunul a fost vândut, închiriat sau dat în leasing unui terţ care nu a cunoscut existenţa acesteia.

---

[1] Alin. (1) al art. 91 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. X pct. 18 din Legea nr. 161/2003.

[2] Alin. (1) al art. 92 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. X pct. 19 din Legea nr. 161/2003.

Scanned with OKEN Scanner

(3) Garanţia locatorului sau a finanţatorului, care nu este opozabilă potrivit legii locului unde era situat bunul la data încheierii contractului, se poate înregistra la arhivă potrivit prezentului titlu.

Art. 93. (1) Regulile privind condiţiile de validitate, publicitatea şi rangul de prioritate ale garanţiei reale sunt supuse legii locului unde se afla debitorul la data constituirii acesteia, în cazul:

a) bunurilor mobile incorporale sau al bunurilor mobile corporale care, potrivit destinaţiei lor, sunt deplasate în alt stat;

b) [1] titlurilor de valoare negociabile, care nu sunt în posesia creditorului.

(2) Condiţiile de validitate, publicitatea şi rangul de prioritate ale garanţiei locatorului sau finanţatorului asupra bunurilor mobile corporale închiriate sau date în leasing, prevăzute la alin. (1) lit. a), sunt supuse legii locului unde se afla locatorul sau finanţatorul la data încheierii contractului.

(3) [2] În cuprinsul prezentului titlu, prin *locul unde se află creditorul, locatorul, finanţatorul, debitorul, locatarul sau*, după caz, *utilizatorul* se înţelege sediul profesional, domiciliul sau reşedinţa persoanei fizice ori sediul social al persoanei juridice.

Art. 94. [3] În cazul în care debitorul, locatarul sau utilizatorul îşi schimbă domiciliul sau sediul, astfel cum acestea sunt definite la art. 93 alin. (3) sau în cazul în care debitorul constituie o garanţie în favoarea unei persoane aflate într-un alt stat, închirierea, leasingul sau garanţia reală care a dobândit un rang de prioritate, potrivit prezentului titlu, îşi conservă rangul din România, dacă garanţia reală sau contractul de locaţiune ori de leasing este înregistrat în străinătate:

a) înainte de data la care, potrivit prezentului titlu, garanţia reală sau înregistrarea locatorului sau a finanţatorului îşi pierde rangul de prioritate; şi

b) în termen de 60 de zile de la data la care debitorul, locatarul sau utilizatorul se stabileşte în străinătate ori de la data la care debitorul constituie garanţia în favoarea unei persoane aflate în străinătate; sau

---

[1] Lit. b) de la alin. (1) al art. 93 este reprodusă astfel cum a fost modificată prin art. X pct. 20 din Legea nr. 161/2003.

[2] Alin. (3) al art. 93 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. X pct. 21 din Legea nr. 161/2003.

[3] Art. 94 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. X pct. 22 din Legea nr. 161/2003.

Scanned with OKEN Scanner

c) în termen de cel mult 15 zile de la data la care creditorul a luat cunoştinţă că debitorul, locatarul sau utilizatorul s-a stabilit în străinătate ori că a constituit garanţia în favoarea unei persoane aflate în străinătate.

Art. 95. (1) Dacă legea care reglementează rangul garanţiei reale menţionate la art. 94 nu prevede formalităţi de publicitate şi bunul nu este în posesia creditorului, garanţia reală are rang inferior:

a) garanţiei asupra unui cont debitor plătibil în România;

b) garanţiei asupra unui bun mobil corporal sau asupra unui titlu negociabil, care a fost constituită atunci când bunul se afla în România.

(2) Cu toate acestea, garanţia îşi conservă rangul de prioritate, dacă este înregistrată, potrivit prezentului titlu, înaintea constituirii garanţiei menţionate la alin. (1) lit. a) sau b).

Art. 96. Condiţiile de validitate, opozabilitatea şi rangul de prioritate ale garanţiei reale asupra resurselor minerale, petrolului sau gazelor ori asupra unui cont rezultat din vânzarea acestora la sursă, care se naşte de la data extragerii bunurilor sau de la data la care sumele obţinute din vânzare sunt virate în cont, sunt supuse legii locului unde se află exploatarea.

Capitolul VII. Dispoziţii finale şi tranzitorii

Art. 97. (1) Bunurile imobile prin destinaţie se pot ipoteca în conformitate cu prevederile Codului civil.

(2) Dacă bunurile imobile prin destinaţie cad sub incidenţa prevederilor art. 6, rangul de preferinţă al garanţiilor reale asupra acestor bunuri se determină potrivit dispoziţiilor cuprinse în cap. III din prezentul titlu.

Art. 98. (1) [1] Creditorii privilegiaţi, inclusiv statul şi unităţile administrativ-teritoriale, pentru creanţele provenite din impozite, taxe, amenzi şi din alte sume ce reprezintă venituri publice, pot avea prioritate faţă de un creditor cu garanţie reală, numai dacă şi-au înscris creanţa la arhivă sau, după caz, în documentele de publicitate imobiliară, înaintea înscrierii unei astfel de garanţii de către creditorul garantat.

---

[1] Alin. (1) al art. 98 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. X pct. 22 din Legea nr. 161/2003.

Scanned with OKEN Scanner

(2) În cadrul executării silite a creanțelor bugetare, dacă statul nu şi-a înregistrat creanța potrivit alin. (1), creditorii cu garanții reale mobiliare sau imobiliare au dreptul de a fi plătiți din prețul obținut din vânzarea bunului afectat garanției, după plata creanțelor reprezentând cheltuielile de orice fel făcute cu urmărirea şi conservarea bunurilor al căror preț se distribuie, chiar dacă restul bunurilor şi veniturilor urmăribile ale debitorului nu asigură plata tuturor celorlalte creanțe.

Art. 99. (1) Între cesiunea notificată debitorului sau acceptată de către acesta şi cesiunea înscrisă la arhivă, potrivit prezentului titlu, va avea prioritate cesiunea înscrisă.

(2) În cazul unor cesiuni succesive va avea rang de prioritate față de terți cesionarul care şi-a înscris primul cesiunea la arhivă, indiferent dacă are sau nu cunoştință de existența altor cesiuni.

Art. 100. În sensul prezentului titlu, orice persoană, dacă nu primeşte depozite, poate vinde pe credit sau poate acorda împrumuturi, fără a fi aplicabile dispozițiile Legii bancare nr. 58/1998.

Art. 101. În sensul prezentului titlu, echivalentul în lei al sumelor exprimate în euro se calculează prin raportare la cursul de referință al Băncii Naționale a României de la data plății sau, după caz, de la data prevăzută de prezentul titlu.

Art. 102. (1) Amanetul sau ipoteca asupra bunurilor care intră sub incidența prezentului titlu, constituite şi înregistrate înainte de data intrării în vigoare a prezentului titlu, rămân supuse dispozițiilor legale existente la data constituirii lor.

(2) Judecătoriile vor transmite arhivei registrele, documentele şi bazele de date privind înregistrările efectuate potrivit alin. (1), în termen de cel mult 120 de zile de la data la care aceasta îşi începe activitatea.

(3) În termen de 120 de zile de la înființarea arhivei creditorii care şi-au constituit garanții reale, potrivit legii în vigoare la data constituirii, vor înscrie un aviz de garanție reală la arhivă, împreună cu un certificat de înregistrare care să conțină data şi ora privind prioritatea înscrierii în acel registru.

(4) Garanțiile şi sarcinile reale create potrivit legii în vigoare la data constituirii lor vor produce efecte în ceea ce priveşte ordinea de preferință,

Scanned with OKEN Scanner

dreptul de a urmări bunul afectat garanției în mâna terților, opozabilitatea față de terți, executarea judecătorească, precum și exercițiul altor drepturi.

Art. 103. (1) Prezentul titlu intră în vigoare în termen de 90 de zile de la data publicării prezentei legi în Monitorul Oficial al României.

(2) În termenul prevăzut la alin. (1) Guvernul va adopta, prin hotărâre, Regulamentul pentru organizarea și funcționarea Arhivei Electronice de Garanții Reale Mobiliare.

(3) Regulamentul adoptat potrivit alin. (2) va cuprinde dispoziții cu privire la sistemele și procedurile de înscriere a avizelor de garanții reale în baza de date centralizată sau în rețea în toată țara, la sistemele și procedurile de informare a utilizatorilor acestor servicii și a autorităților competente, la faptele ce constituie contravenții și sancțiunile ce se vor aplica, precum și orice alte prevederi necesare pentru aplicarea prezentului titlu.

Notă: Regulamentul pentru organizarea și funcționarea Arhivei Electronice de Garanții Reale Mobiliare a fost aprobat prin H.G. nr. 802/1999 (M. Of. nr. 499 din 15 octombrie 1999) și a fost modificat și completat ulterior.

Art. 104. (1) Următoarele dispoziții legale nu vor fi aplicabile pentru garanțiile reale prevăzute în prezentul titlu:

a) Legea nr. 115/1938 pentru unificarea dispozițiunilor privitoare la cărțile funciare, publicată în Monitorul Oficial nr. 95 din 27 aprilie 1938, cu modificările ulterioare;

b) Legea nr. 242/1947 pentru transformarea cărților funciare provizorii în cărți de publicitate funciară, publicată în Monitorul Oficial nr. 157 din 12 iulie 1947, cu modificările ulterioare;

c) art. 710-720, Cartea a VI-a, cap. XIII „Transcrierea actelor de strămutare și urmărirea proprietății și despre inscripția privilegiilor, ipotecilor și amanetelor" din Codul de procedură civilă;

d) cap. IV „Executarea silită asupra bunurilor nemișcătoare" din Codul de procedură civilă.

Art. 105. La data intrării în vigoare a prezentului titlu se abrogă:

- art. 478-489 din Codul comercial, titlul XIV „Despre Gaj";
- art. 710 și 713 din Codul de procedură civilă, în ceea ce privește publicitatea amanetului;
- orice alte dispoziții contrare prezentului titlu.

Scanned with OKEN Scanner

7. Legea nr. 7/1996 a cadastrului şi a publicităţii imobiliare

republicată [1] în
M. Of. nr. 201 din 3 martie 2006

– extras –

Cuprins **Art.**

Titlul I. Regimul general al cadastrului şi publicităţii imobiliare 1-16
Capitolul I. Dispoziţii generale 1-3
Capitolul II. Organizarea activităţii de cadastru 4-8
Capitolul III. Realizarea, întreţinerea şi avizarea lucrărilor de cadastru 9-16
Titlul II. Publicitatea imobiliară 17-55
Capitolul I. Evidenţa cadastral-juridică 17-46
Capitolul II. Procedura de înscriere în cartea funciară 47-55
Titlul III. Dispoziţii tranzitorii, sancţiuni şi dispoziţii finale 56-69
Capitolul I. Dispoziţii tranzitorii 56-63
Capitolul II. Sancţiuni 64-65
Capitolul III. Dispoziţii finale 66-69

Titlul I. Regimul general al cadastrului şi publicităţii imobiliare

Capitolul I. Dispoziţii generale

Art. 1. (1) *Cadastrul general* este sistemul unitar şi obligatoriu de evidenţă tehnică, economică şi juridică a tuturor imobilelor de pe întreg teritoriul ţării.

(2) Entităţile de bază ale acestui sistem sunt parcela, construcţia şi proprietarul.

---

[1] Republicată în temeiul Legii nr. 247/2005 privind reforma în domeniile proprietăţii şi justiţiei, precum şi unele măsuri adiacente.

Scanned with OKEN Scanner

(3) Prin *imobil*, în sensul prezentei legi, se înţelege una sau mai multe parcele alăturate, cu sau fără construcţii, aparţinând aceluiaşi proprietar.

(4) Prin *parcelă* se înţelege suprafaţa de teren cu aceeaşi categorie de folosinţă.

(5) Sistemul de evidenţă al cadastrului general are ca finalitate înscrierea în registrul de publicitate imobiliară.

Art. 2. (1) Cadastrul general se organizează la nivelul fiecărei unităţi administrativ-teritoriale: comună, oraş, municipiu, judeţ şi la nivelul întregii ţări.

(2) Prin sistemul de cadastru general se realizează:

a) identificarea, descrierea şi înregistrarea în documentele cadastrale a imobilelor prin natura lor, măsurarea şi reprezentarea acestora pe hărţi şi planuri cadastrale, precum şi stocarea datelor pe suporturi informatice;

b) identificarea şi înregistrarea tuturor proprietarilor şi a altor deţinători legali de imobile, în vederea înscrierii în cartea funciară cu caracter definitiv;

c) furnizarea datelor necesare sistemului de impozite şi taxe pentru stabilirea corectă a obligaţiilor fiscale ale contribuabililor, solicitate de organismele abilitate.

Art. 3. (1) Se înfiinţează Agenţia Naţională de Cadastru şi Publicitate Imobiliară, denumită în continuare *Agenţia Naţională*, ca instituţie publică cu personalitate juridică, unica autoritate în domeniu, aflată în subordinea Ministerului Administraţiei şi Internelor, prin reorganizarea Oficiului Naţional de Cadastru, Geodezie şi Cartografie şi preluarea activităţii privind publicitatea imobiliară de la Ministerul Justiţiei.

(2) La nivelul fiecărui judeţ şi în municipiul Bucureşti se înfiinţează oficiile de cadastru şi publicitate imobiliară, denumite în continuare *oficii teritoriale*, ca unităţi cu personalitate juridică în subordinea Agenţiei Naţionale, prin reorganizarea actualelor oficii judeţene de cadastru, geodezie şi cartografie şi al municipiului Bucureşti şi a birourilor de carte funciară.

(3) La nivelul unităţilor administrativ-teritoriale se înfiinţează birouri de cadastru şi publicitate imobiliară, denumite în continuare *birouri teritoriale*, în subordonarea oficiilor teritoriale. Modul de organizare şi funcţionare, numărul, precum şi arondarea birourilor teritoriale pe unităţi administrativ-teritoriale se stabilesc prin ordin cu caracter normativ al directorului general al Agenţiei Naţionale.

Scanned with OKEN Scanner

(4) Se înfiinţează Centrul Naţional de Geodezie, Cartografie, Fotogrammetrie şi Teledetecţie ca unitate cu personalitate juridică în subordinea Agenţiei Naţionale, prin reorganizarea Institutului de Cadastru, Geodezie, Fotogrammetrie şi Cartografie.

(5) Agenţia Naţională este condusă de un consiliu de administraţie format din 9 membri, incluzând reprezentanţi din sectorul public şi privat, numiţi exclusiv pe criterii de competenţă profesională, dintre care unul este directorul general al Agenţiei Naţionale şi preşedinte al consiliului de administraţie.

(6) Membrii consiliului de administraţie şi directorul general sunt numiţi şi revocaţi din funcţie de ministrul administraţiei şi internelor.

(7) Organizarea, funcţionarea, atribuţiile şi competenţele consiliului de administraţie şi ale directorului general se vor stabili prin regulamentul de organizare şi funcţionare a Agenţiei Naţionale, care se aprobă prin ordin al ministrului administraţiei şi internelor.

(8) Directorul general îndeplineşte atribuţiile şi responsabilităţile ordonatorului principal de credite, prin emiterea de ordine cu caracter individual şi normativ. Ordinele cu caracter normativ se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I, şi reprezintă Agenţia Naţională pe plan intern şi internaţional.

Capitolul II. Organizarea activităţii de cadastru

[...]

Capitolul III. Realizarea, întreţinerea şi avizarea lucrărilor de cadastru

[...]

Scanned with OKEN Scanner

Titlul II. Publicitatea imobiliară

Capitolul I. Evidenţa cadastral-juridică

Art. 17. (1) Publicitatea imobiliară întemeiată pe sistemul de evidenţă al cadastrului general are ca obiect înscrierea în cartea funciară a actelor şi faptelor juridice referitoare la imobilele din acelaşi teritoriu administrativ şi se realizează de către oficiile teritoriale pentru imobilele situate în raza de activitate a acestora.

(2) Una sau mai multe parcele alăturate de pe teritoriul unei unităţi administrativ-teritoriale, indiferent de categoria de folosinţă, aparţinând aceluiaşi proprietar, formează imobilul definit la art. 1 alin. (3), se identifică printr-un număr cadastral unic şi se înscrie într-o carte funciară.

(3) Cărţile funciare întocmite şi numerotate pe teritoriul administrativ al fiecărei localităţi alcătuiesc, împreună, registrul cadastral de publicitate imobiliară al acestui teritoriu, ce se ţine de către biroul teritorial din cadrul oficiului teritorial în a cărui rază teritorială de activitate este situat imobilul respectiv.

(4) Acest registru se întregeşte cu registrul de intrare, cu planul cadastral, cu registrul cadastral al imobilelor, indicând numărul cadastral al imobilelor şi numărul de ordine al cărţilor funciare în care sunt înscrise, cu un index alfabetic al proprietarilor şi cu o mapă în care se păstrează cererile de înscriere, împreună cu un exemplar al înscrisurilor constatatoare ale actelor sau faptelor juridice supuse înscrierii.

Art. 18. (1) Activitatea de publicitate imobiliară în cadrul oficiilor teritoriale este îndeplinită de registratori de carte funciară, denumiţi în continuare *registratori,* numiţi prin ordin al directorului general al Agenţiei Naţionale, în urma unui concurs organizat de aceasta.

(2) Numărul registratorilor pentru fiecare oficiu teritorial se stabileşte prin ordin al directorului general al Agenţiei Naţionale.

(3) În cadrul oficiilor teritoriale, activitatea de publicitate imobiliară este în responsabilitatea unui registrator-şef, iar în cadrul birourilor teritoriale, în responsabilitatea unui registrator coordonator, numiţi prin ordin al directorului general al Agenţiei Naţionale, în urma unui concurs.

Scanned with OKEN Scanner

(4) Poate fi numită registrator persoana care îndeplineşte în mod cumulativ următoarele condiţii:

a) are cetăţenia română şi are capacitatea drepturilor civile;

b) este licenţiat în drept;

c) nu are antecedente penale;

d) se bucură de o bună reputaţie;

e) cunoaşte limba română;

f) este apt din punct de vedere medical pentru ocuparea funcţiei;

g) a îndeplinit timp de 5 ani funcţia de asistent-registrator sau a exercitat timp de 3 ani funcţia de notar, judecător, procuror, avocat, consilier juridic sau altă funcţie de specialitate juridică.

(5) Absolvenţii Institutului Naţional al Registratorilor au prioritate la ocuparea posturilor vacante de registratori. Organizarea concursului pentru ocuparea posturilor vacante de registratori se va face numai dacă acestea nu au fost ocupate de absolvenţii institutului.

(6) Până la data organizării concursului, registratorii pot fi numiţi din cadrul angajaţilor serviciilor de publicitate imobiliară care, deşi nu îndeplinesc condiţiile de studii, au cel puţin 5 ani de experienţă în domeniul publicităţii imobiliare.

(7) Registratorul răspunde pentru activitatea sa, în condiţiile legii.

(8) În cadrul Agenţiei Naţionale funcţionează Direcţia de publicitate imobiliară, care organizează, coordonează şi controlează activitatea de publicitate imobiliară din cadrul oficiilor teritoriale, în vederea respectării legilor şi reglementărilor în materie.

Art. 19. (1) Cartea funciară este alcătuită din titlu, indicând numărul ei şi numele localităţii în care este situat imobilul, precum şi din trei părţi:

A. Partea I, referitoare la descrierea imobilelor, care va cuprinde:

a) numărul de ordine şi cel cadastral al imobilului;

b) suprafaţa imobilului, destinaţia, categoriile de folosinţă şi, după caz, construcţiile;

c) planul imobilului cu vecinătăţile, descrierea imobilului şi inventarul de coordonate al amplasamentului, pentru fiecare imobil în parte, constituie anexa la partea I, întocmită conform regulamentului aprobat prin ordin al directorului general al Agenţiei Naţionale.

B. Partea a II-a, referitoare la înscrierile privind dreptul de proprietate, care cuprinde:

Scanned with OKEN Scanner

a) numele proprietarului;

b) actul sau faptul juridic care constituie titlul dreptului de proprietate, precum şi menţionarea înscrisului pe care se întemeiază acest drept;

c) strămutările proprietăţii;

d) servituţile constituite în folosul imobilului;

e) faptele juridice, drepturile personale sau alte raporturi juridice, precum şi acţiunile privitoare la proprietate;

f) orice modificări, îndreptări sau însemnări ce s-ar face în titlu, în partea I sau a II-a a cărţii funciare, cu privire la înscrierile făcute.

C. Partea a III-a, referitoare la înscrierile privind dezmembrămintele dreptului de proprietate şi sarcini, care va cuprinde:

a) dreptul de superficie, uzufruct, uz, folosinţă, abitaţie, servituţile în sarcina fondului aservit, ipoteca şi privilegiile imobiliare, precum şi locaţiunea şi cesiunea de venituri pe timp mai mare de 3 ani;

b) faptele juridice, drepturile personale sau alte raporturi juridice, precum şi acţiunile privitoare la drepturile reale înscrise în această parte;

c) sechestrul, urmărirea imobilului sau a veniturilor sale;

d) orice modificări, îndreptări sau însemnări ce s-ar face cu privire la înscrierile făcute în această parte.

(2) Datele din cartea funciară pot fi redate şi arhivate şi sub formă de înregistrări pe microfilme şi pe suporturi accesibile echipamentelor de prelucrare automată a datelor. Acestea au aceleaşi efecte juridice şi forţă probatoare echivalentă cu înscrisurile în baza cărora au fost redate.

Art. 20. (1) Dreptul de proprietate şi celelalte drepturi reale asupra unui imobil se vor înscrie în cartea funciară pe baza actului prin care s-au constituit ori s-au transmis în mod valabil.

(2) Drepturile reale se sting numai prin înscrierea radierii lor din cartea funciară, cu consimţământul titularului dreptului; acest consimţământ nu este necesar dacă dreptul se stinge prin moartea titularului dreptului sau prin împlinirea termenului arătat în înscriere; dacă dreptul ce urmează să fie radiat este grevat în folosul unei persoane, radierea se va face cu păstrarea dreptului acestei persoane.

(3) Hotărârea judecătorească definitivă şi irevocabilă sau, în cazurile prevăzute de lege, actul autorităţii administrative va înlocui acordul de voinţă cerut în vederea înscrierii drepturilor reale, dacă sunt opozabile titularilor.

Scanned with OKEN Scanner

Art. 21. Modificarea conţinutului unui drept ce grevează un drept real imobiliar se înscrie, dacă legea nu dispune altfel, potrivit regulilor stabilite pentru dobândirea şi stingerea drepturilor reale.

Art. 22. Înscrierea unui drept se poate efectua numai:

a) împotriva aceluia care, la înregistrarea cererii sale, era înscris ca titular al dreptului asupra căruia înscrierea urmează să fie făcută;

b) împotriva aceluia care, înainte de a fi înscris, şi-a grevat dreptul, dacă amândouă înscrierile se cer deodată.

Art. 23. Dacă mai multe persoane şi-au cedat succesiv una celeilalte dreptul real asupra unui imobil, iar înscrierile nu s-au făcut, cel din urmă îndreptăţit va putea cere înscrierea dobândirilor succesive odată cu aceea a dreptului său, dovedind prin înscrisuri originale întreg şirul actelor juridice pe care se întemeiază înscrierile.

Art. 24. Înscrierile întemeiate pe obligaţiile defunctului se vor putea face şi după ce dreptul moştenitorului a fost înscris, în măsura în care se dovedeşte că moştenitorul este ţinut de aceste obligaţii.

Art. 25. (1) Înscrierile în cartea funciară îşi vor produce efectele de opozabilitate faţă de terţi de la data înregistrării cererilor; ordinea înregistrării cererilor va determina rangul înscrierilor.

(2) Dacă mai multe cereri de înscriere a drepturilor reale au fost depuse deodată la biroul teritorial, ele vor primi provizoriu acelaşi rang, urmând ca instanţa să hotărască asupra rangului fiecăreia.

(3) Dacă au fost depuse deodată mai multe cereri având ca obiect înscrierea mai multor drepturi de ipotecă asupra aceluiaşi imobil, ele vor primi acelaşi rang.

Art. 26. (1) Dreptul de proprietate şi celelalte drepturi reale sunt opozabile faţă de terţi, fără înscrierea în cartea funciară, când provin din succesiune, accesiune, vânzare silită şi uzucapiune. Aceste drepturi se vor înscrie, în prealabil, dacă titularul înţelege să dispună de ele.

(2) În aceleaşi condiţii sunt opozabile faţă de terţi şi drepturile reale dobândite de stat şi de orice persoană, prin efectul legii, prin expropriere sau prin hotărâri judecătoreşti.

(3) Titularul drepturilor dobândite prin modurile enumerate nu poate însă dispune de ele decât după ce acestea au fost înscrise în prealabil în cartea funciară.

Scanned with OKEN Scanner

(4) Înscrierile sunt de trei feluri:

a) intabularea, având ca obiect înscrierea definitivă a drepturilor reale;

b) înscrierea provizorie a drepturilor reale sub condiția justificării ulterioare;

c) notarea, având ca obiect înscrierea drepturilor personale, a actelor şi faptelor juridice referitoare la starea şi capacitatea persoanelor, acțiunilor şi căilor de atac în justiție, precum şi a măsurilor de indisponibilizare, în legătură cu imobilele din cartea funciară.

Recurs în interesul legii. Prin decizia nr. LXXXVI (86)/2007 (M. Of. nr. 697 din 14 octombrie 2008), Înalta Curte de Casație şi Justiție, Secțiile Unite, a admis recursul în interesul legii declarat de către procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație şi Justiție şi a stabilit că:

„În situația prescripțiilor achizitive începute sub imperiul Decretului-Lege nr. 115/1938 şi împlinite după intrarea în vigoare a Legii nr. 7/1996, acțiunile în constatarea dobândirii dreptului de proprietate prin uzucapiune în regim de carte funciară sunt guvernate de dispozițiile legii vechi, respectiv cele ale Decretului-Lege nr. 115/1938".

Art. 27. (1) Cel care s-a obligat să strămute sau să constituie în folosul altuia un drept real asupra unui imobil este dator să îi predea toate înscrisurile necesare pentru înscrierea acelui drept.

(2) Dacă un drept înscris în cartea funciară se stinge, titularul este obligat să predea celui îndreptățit înscrisurile necesare radierii.

(3) În situația în care cel obligat nu predă înscrisurile, persoana interesată va putea solicita instanței să dispună înscrierea în cartea funciară. Hotărârea instanței de judecată va suplini consimțământul la înscriere al părții care are obligația de a preda înscrisurile necesare înscrierii.

(4) Dreptul la acțiunea în prestație tabulară este imprescriptibil.

(5) Acțiunea în prestație tabulară se va îndrepta şi împotriva terțului dobânditor înscris în cartea funciară, dacă sunt întrunite cumulativ următoarele condiții:

a) actul juridic în baza căruia se solicită prestația tabulară să fie încheiat anterior celui în baza căruia a fost înscris dreptul terțului în cartea funciară;

b) terțul să fi dobândit imobilul cu titlu gratuit sau, dacă l-a dobândit cu titlu oneros, să fie de rea-credință.

Scanned with OKEN Scanner

Art. 28. Dobânditorul anterior poate cere instanței judecătorești să acorde înscrierii sale rang preferențial față de înscrierea efectuată la cererea unui terț care a dobândit ulterior imobilul cu titlu gratuit sau care a fost de rea-credință la data încheierii actului.

Art. 29. (1) Înscrierea provizorie devine opozabilă terților cu rangul determinat de cererea de înscriere, sub condiție și în măsura justificării ei.

(2) Înscrierea provizorie poate fi cerută în următoarele situații:

a) când dreptul real ce se cere a fi înscris este afectat de o condiție suspensivă;

b) când se solicită intabularea unui drept real în temeiul unei hotărâri judecătorești ce nu a rămas irevocabilă;

c) dacă se dobândește un drept tabular care, anterior, a fost înscris provizoriu;

d) dacă debitorul a consemnat sumele pentru care a fost înscrisă ipoteca ori privilegiul imobiliar;

e) dacă pentru soluționarea cererii sunt necesare înscrisuri suplimentare, care nu aduc însă atingere fondului dreptului ce se cere a fi înscris și nu fundamentează noi capete de cerere.

(3) În acest din urmă caz, solicitantul va fi înștiințat pentru a depune într-un termen stabilit, după caz, de registrator înscrisurile necesare, sub sancțiunea radierii înscrierii provizorii. Dacă înscrisurile vor fi depuse în termenul fixat, se va proceda la justificarea înscrierii provizorii, printr-o încheiere dată de registratorul de carte funciară.

(4) Justificarea înscrierii provizorii se va face în temeiul consimțământului celui în contra căruia s-a efectuat înscrierea provizorie, a unei hotărâri judecătorești irevocabile ori a încheierii registratorului de carte funciară, în situația ultimului caz de înscriere provizorie menționat.

(5) Justificarea radierii dreptului de ipotecă se va face în baza consimțământului dat în formă autentică al titularului dreptului de ipotecă ori în temeiul unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile.

Art. 30. (1) Dacă în cartea funciară s-a înscris un drept real, în condițiile prezentei legi, în folosul unei persoane, se prezumă că dreptul există în folosul ei, dacă a fost dobândit sau constituit cu bună-credință, cât timp nu se dovedește contrariul.

Scanned with OKEN Scanner

(2) Dacă un drept s-a radiat din cartea funciară, se prezumă că acel drept nu există.

Art. 31. (1) Cuprinsul cărții funciare, în afara îngrădirilor și excepțiilor legale, se consideră exact numai în folosul acelei persoane care, în virtutea unui act juridic cu titlul legal, a dobândit cu bună-credință un drept real înscris în cartea funciară.

(2) Dobânditorul este considerat de bună-credință dacă, la data înregistrării cererii de înscriere a dreptului în folosul său, nu a fost notată nici o acțiune prin care se contestă cuprinsul cărții funciare sau dacă din titlul transmițătorului și din cuprinsul cărții funciare nu reiese vreo neconcordanță între aceasta și situația juridică reală.

Art. 32. Efectul de opozabilitate al înscrierilor este inoperant cu referire la:

a) suprafața terenurilor, destinația, categoria de folosință, valoarea sau alte asemenea aspecte;

b) restricții aduse dreptului de proprietate prin raporturile de vecinătate, expropriere sau prin prevederi legale privind protecția ecologică, sistematizarea localităților și alte asemenea aspecte.

Art. 33. (1) În cazul în care cuprinsul cărții funciare nu corespunde, în privința înscrierii, cu situația juridică reală, se poate cere rectificarea sau, după caz, modificarea acesteia.

(2) Prin *rectificare* se înțelege radierea, îndreptarea sau menționarea înscrierii oricărei operațiuni, susceptibilă a face obiectul unei înscrieri în cartea funciară.

(3) Prin *modificare* se înțelege orice schimbare privitoare la aspecte tehnice ale imobilului, schimbare care nu afectează esența dreptului care poartă asupra acelui imobil. Modificarea nu se poate face decât la cererea titularului dreptului de proprietate.

(4) Rectificarea înscrierilor în cartea funciară se poate face fie pe cale amiabilă, prin declarație autentică, fie în caz de litigiu, prin hotărâre judecătorească definitivă și irevocabilă.

(5) Erorile materiale săvârșite cu prilejul înscrierilor în cartea funciară pot fi îndreptate la cerere sau din oficiu.

Scanned with OKEN Scanner

(6) Procedura de rectificare a înscrierilor în cartea funciară, a modificărilor şi cea de îndreptare a erorilor materiale se va stabili prin regulament aprobat de directorul general al Agenţiei Naţionale.

Art. 34. Orice persoană interesată poate cere rectificarea înscrierilor din cartea funciară dacă printr-o hotărâre judecătorească definitivă şi irevocabilă s-a constatat că:

1. înscrierea sau actul în temeiul căruia s-a efectuat înscrierea nu a fost valabil;

2. dreptul înscris a fost greşit calificat;

3. nu mai sunt întrunite condiţiile de existenţă a dreptului înscris sau au încetat efectele actului juridic în temeiul căruia s-a făcut înscrierea;

4. înscrierea din carţea funciară nu mai este în concordanţă cu situaţia reală actuală a imobilului.

Art. 35. (1) Acţiunea în rectificare, sub rezerva prescripţiei dreptului material la acţiunea în fond, va fi imprescriptibilă.

(2) Faţă de terţele persoane care au dobândit cu bună-credinţă un drept real prin donaţie sau legat, acţiunea în rectificare nu se va putea porni decât în termen de 10 ani, socotiţi din ziua când s-a înregistrat cererea lor de înscriere, cu excepţia cazului în care dreptul material la acţiunea în fond nu s-a prescris mai înainte.

Art. 36. Acţiunea în rectificare, întemeiată pe nevalabilitatea înscrierii, a titlului ce a stat la baza acesteia sau pe greşita calificare a dreptului înscris, se va putea îndrepta şi împotriva terţelor persoane care şi-au înscris un drept real, dobândit cu bună-credinţă şi prin act juridic cu titlu oneros, bazându-se pe cuprinsul cărţii funciare, în termen de trei ani de la data înregistrării cererii de înscriere formulată de dobânditorul nemijlocit al dreptului a cărui rectificare se cere, afară de cazul când dreptul material la acţiunea de fond nu s-a prescris.

Art. 37. (1) Hotărârea prin care s-a admis rectificarea unei înscrieri nu va fi opozabilă persoanelor împotriva cărora acţiunea nu a fost admisă.

(2) Dacă acţiunea în rectificare a fost înscrisă în cartea funciară, hotărârea judecătorească va fi opozabilă şi terţelor persoane care au dobândit dreptul după înscriere.

Scanned with OKEN Scanner

Art. 38. Actele şi faptele juridice, privitoare la drepturile personale, la starea şi capacitatea persoanelor în legătură cu imobilele cuprinse în cartea funciară, vor putea fi înscrise, la cerere, cu efect de opozabilitate pentru terţe persoane.

Art. 39. (1) Proprietarul unui imobil poate cere ca intenţia sa de a înstrăina sau de a ipoteca să fie înscrisă, arătând, în acest din urmă caz, suma ce urmează să se garanteze prin ipotecă.

(2) Dacă se săvârşeşte înstrăinarea sau ipotecarea, dreptul înscris va avea rangul înscrierii intenţiei.

Art. 40. (1) Înscrierea intenţiei de a înstrăina sau de a ipoteca îşi pierde efectul prin trecerea unui termen de două luni de la data înregistrării cererii.

(2) Anul, luna şi ziua în care înscrierea îşi pierde efectul vor fi arătate atât în înscriere, cât şi în încheierea care a ordonat-o.

Art. 41. (1) Orice persoană poate cerceta cartea funciară şi celelalte evidenţe care alcătuiesc registrul cadastral de publicitate imobiliară, cu excepţia evidenţelor care privesc siguranţa naţională.

(2) La cerere, se vor elibera extrase, certificate sau copii certificate conform cu originalul de pe cărţile funciare, planuri sau înscrisuri, cu dovada plăţii tarifelor legale.

(3) Nici o autoritate nu va putea cere trimiterea originalului cărţii funciare sau a planurilor de identificare a imobilelor.

(4) Mapa înscrisurilor privind înscrierea atacată poate fi cercetată de către instanţa de judecată şi organele de cercetare penală, în condiţiile legii.

Art. 42. (1) Imobilul înscris în cartea funciară se poate modifica prin alipiri, dezlipiri sau prin mărirea sau micşorarea întinderii acestuia.

(2) Imobilul se modifică prin dezlipiri, dacă se desparte o parcelă de un imobil. Dezlipirea unui imobil sau a unei părţi dintr-un imobil se face împreună cu sarcinile care grevează imobilul. Imobilul grevat cu sarcini nu poate fi alipit la un alt imobil, ci va forma, în caz de dezlipire, un imobil separat.

Scanned with OKEN Scanner

Art. 43. (1) În caz de alipire sau dezlipire, se vor efectua transcrieri, dacă o parcelă trece dintr-o carte funciară în alta, sau reînscrieri, dacă, dezlipindu-se o parcelă, aceasta se va trece în aceeaşi carte funciară ca un imobil de sine stătător.

(2) Dacă se transcrie o parte din parcelă într-o altă carte funciară, se va forma un imobil distinct cu număr cadastral nou, iar restul se înscrie în vechea carte funciară, cu menţionarea noului număr cadastral şi a suprafeţei imobilului, iar dacă toate imobilele înscrise într-o carte funciară au fost transcrise, aceasta se va închide şi nu va mai putea fi redeschisă pentru noi înscrieri.

Art. 44. Mai mulţi proprietari nu pot fi înscrişi în aceeaşi carte funciară decât dacă se găsesc în cazul coproprietăţii, caz în care se va arăta partea indiviză a fiecărui proprietar.

Art. 45. (1) Dacă un imobil cu construcţie – condominiu –, din care unele părţi sunt comune indivize iar restul sunt individuale, se întocmeşte o carte funciară colectivă pentru întreaga construcţie, şi câte o carte funciară individuală pentru fiecare proprietate individuală care poate fi reprezentată din apartamente sau spaţii cu altă destinaţie decât cea de locuinţă; prin asimilare, poate fi definit condominiu şi un tronson cu una sau mai multe scări, din cadrul clădirii de locuit, în condiţiile în care se poate delimita proprietatea comună.

(2) Dreptul de proprietate comună forţată şi perpetuă pe părţile comune ale unui imobil se valorifică numai împreună cu dreptul de proprietate exclusivă care poartă asupra acestuia sau a unei părţi determinate din acesta.

Art. 46. (1) Imobilele ce aparţin domeniului public şi domeniului privat al statului sau, după caz, al unităţii administrativ-teritoriale se vor înscrie în cărţi funciare speciale ale unităţii administrativ-teritoriale pe care sunt situate, cu excepţiile prevăzute de lege.

(2) Cărţile funciare speciale se ţin de către birourile teritoriale ale oficiului de cadastru şi publicitate imobiliară.

Scanned with OKEN Scanner

Capitolul II. Procedura de înscriere în cartea funciară

Art. 47. (1) Cererea de înscriere în cartea funciară se va depune la birourile teritoriale ale oficiului teritorial şi va fi însoţită de înscrisul original sau de copia legalizată de pe acesta, prin care se constată actul sau faptul juridic a cărui înscriere se cere; copia legalizată se va păstra în mapa biroului de cadastru şi publicitate imobiliară.

(2) În cazul hotărârii judecătoreşti, se va prezenta o copie legalizată, cu menţiunea că este definitivă şi irevocabilă.

(3) Cererile de înscriere se vor înregistra de îndată în registrul de intrare, cu menţionarea datei şi a numărului care rezultă din ordinea cronologică a depunerii lor.

(4) Dacă mai multe cereri au fost depuse deodată la acelaşi birou teritorial, drepturile de ipotecă şi privilegiile vor avea acelaşi rang, iar celelalte drepturi vor primi numai provizoriu rang egal, urmând ca prin judecată să se hotărască asupra rangului şi asupra radierii încheierii nevalabile.

(5) Înscrierile în cartea funciară se efectuează la cererea părţilor interesate, cu excepţia cazurilor în care legea prevede înscrierea din oficiu; cererea de înscriere se îndreaptă la biroul unde se află cartea funciară în care urmează să se facă înscrierea.

(6) Intabularea sau înscrierea provizorie poate fi cerută de orice persoană care, potrivit înscrisului original, hotărârii judecătoreşti sau hotărârii autorităţii administrative, urmează să strămute, să constituie, să modifice, să dobândească sau să stingă un drept tabular.

(7) Înscrierea unui drept sau radierea unei sarcini pot fi cerute:

a) de mandatarul general al celui îndrituit;

b) de oricare dintre titularii aceluiaşi drept.

(8) Creditorul a cărui creanţă certă şi exigibilă este dovedită printr-un înscris sau printr-o hotărâre judecătorească, ori în cazurile anume prevăzute de lege printr-o decizie a autorităţii administrative, va putea cere instanţei, în numele şi în folosul debitorului său, înscrierea unui drept tabular sau radierea unei sarcini.

Scanned with OKEN Scanner

(9) Debitorul care a plătit valabil creanţa ipotecară a unui cesionar neînscris în cartea funciară poate cere radierea ipotecii, dacă înfăţişează înscrisul original al cesiunii şi chitanţa doveditoare a plăţii.

Art. 48. (1) În cazul în care registratorul admite cererea, dispune intabularea sau înscrierea provizorie prin încheiere, dacă înscrisul îndeplineşte următoarele condiţii:

a) este încheiat cu respectarea formelor prescrise de lege;

b) indică numele părţilor;

c) individualizează imobilul printr-un identificator unic;

d) este însoţit de o traducere legalizată, dacă actul nu este întocmit în limba română;

e) este însoţit, după caz, de o copie a extrasului de carte funciară pentru autentificare sau a certificatului de sarcini ce a stat la baza întocmirii actului.

(2) Încheierea va cuprinde determinarea dreptului sau a faptului, indicarea numărului cadastral al imobilului şi al cărţii funciare, precum şi a părţii cărţii funciare în care urmează a se face înscrierea. De asemenea, se vor indica poziţiile ce au fost radiate şi numele celui în favoarea sau împotriva căruia s-au făcut înscrierile, indiferent de felul lor.

(3) În cazul în care identificarea cadastrală a imobilului nu este posibilă, pe baza datelor existente, vor fi folosite documentaţii cadastrale întocmite şi recepţionate conform prevederilor prezentei legi.

Art. 49. Dacă se constată că cererea de înscriere în cartea funciară nu întruneşte condiţiile legale, se va respinge printr-o încheiere motivată. Despre respingerea cererii se va face menţiune în registrul de intrare, în dreptul înregistrării acesteia, precum şi în cartea funciară.

Art. 50. (1) Încheierea se comunică celui care a cerut înscrierea sau radierea unui act sau fapt juridic, precum şi celorlalte persoane interesate potrivit menţiunilor din cartea funciară, cu privire la imobilul în cauză, în termen de 15 zile de la pronunţarea încheierii, dar nu mai târziu de 30 de zile de la data înregistrării cererii.

(2) Încheierea de înscriere sau de respingere poate fi atacată cu plângere, în termen de 15 zile de la comunicare, la biroul teritorial. Plângerea împotriva încheierii se depune la biroul teritorial şi se va înscrie din oficiu în cartea funciară. Oficiul teritorial este obligat să înainteze plângerea

Scanned with OKEN Scanner

judecătoriei în a cărei rază de competenţă teritorială se află imobilul, însoţită de dosarul încheierii şi copia cărţii funciare.

(3) Hotărârea pronunţată de judecătorie poate fi atacată cu apel.

(4) Hotărârea judecătorească definitivă şi irevocabilă se comunică, din oficiu, biroului teritorial de către instanţa care s-a pronunţat ultima asupra fondului.

(5) Înscrierea făcută în temeiul acestei hotărâri judecătoreşti îşi produce efectele de la înregistrarea cererii de înscriere la biroul teritorial.

(6) În cazul respingerii plângerii prin hotărâre judecătorească definitivă şi irevocabilă, notările făcute se radiază din oficiu.

Recurs în interesul legii. Prin decizia nr. LXXII (72)/2007 (M. Of. nr. 685 din 7 octombrie 2008), Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie, Secţiile Unite, a admis recursul în interesul legii declarat de către procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie şi a stabilit că:

„În cauzele ce au ca obiect plângerile privind cartea funciară întemeiate pe dispoziţiile art. 50 din Legea nr.7/1996, republicată, Oficiul de Cadastru şi Publicitate Imobiliară nu are calitate procesuală pasivă".

Constituţionalitate. Prin decizia nr. 467 din 22 aprilie 2008 (M. Of. nr. 422 din 5 iunie 2008), Curtea Constituţională a admis excepţia de neconstituţionalitate şi a constatat că prevederile art. 50 alin. (2) din Legea nr. 7/1996 **sunt neconstituţionale** în măsura în care îngrădeşte accesul direct şi la instanţa de judecată competentă să judece plângerea. În consecinţă, Curtea a statuat că obligaţia contestatorului de a depune plângerea împotriva încheierii de înscriere sau de respingere a cererii de înscriere în cartea funciară la biroul teritorial din cadrul oficiului teritorial subzistă, *acesta având totodată dreptul de a se adresa direct instanţei de judecată competente*, în vederea respectării drepturilor sale constituţionale de acces liber la justiţie şi la un proces echitabil, judecat într-un termen rezonabil.

Art. 51. (1) Înscrierile şi radierile efectuate în cărţile funciare nu pot fi rectificate decât pe baza hotărârii instanţei judecătoreşti definitive şi irevocabile sau pe cale amiabilă, în baza unei declaraţii date în formă autentică, de titularul tabular, respectiv de titular, în baza unei documentaţii cadastrale.

(2) Prevederile art. 50 se vor aplica în mod corespunzător.

Scanned with OKEN Scanner

Art. 52. (1) În cazul în care o carte funciară urmează a fi întocmită ori completată prin înscrierea unui imobil care nu a fost cuprins în nici o altă carte funciară, precum şi în cazul în care o carte funciară a fost distrusă, pierdută ori a devenit nefolosibilă, în tot sau în parte, din diferite cauze, întocmirea, completarea şi reconstituirea, după caz, se face de către registratorul de la biroul teritorial, la cerere sau din oficiu, cu acordul celor interesaţi, pe baza unei încheieri. În acest scop se folosesc toate înscrisurile şi documentaţiile tehnice existente, privitoare la imobilele în cauză, precum şi situaţia dreptului de proprietate.

(2) Încheierea poate fi atacată, după caz, în condiţiile art. 50 alin. (2).

Art. 53. (1) Erorile materiale săvârşite cu prilejul înscrierilor sau radierilor se pot îndrepta, prin încheiere motivată, de către registratorul de la biroul teritorial, la cerere sau din oficiu, cu comunicarea acesteia persoanei interesate.

(2) În acest caz se vor aplica, prin asemănare, dispoziţiile art. 36-38.

Art. 54. (1) Notarul public care a întocmit actul privitor la un drept tabular este obligat să ceară din oficiu înscrierea în cartea funciară la biroul teritorial în a cărei rază de activitate se află imobilul. Despre exercitarea acestei obligaţii se va face menţiune expresă în cuprinsul actului sau, după caz, al certificatului de moştenitor. Menţiunea se va face în cazul în care pentru bunurile din masa succesorală s-a deschis carte funciară sau există documentaţie cadastrală. La autentificarea actelor prin care se constituie, se modifică sau se stinge un drept real imobiliar, notarul public va solicita un extras de carte funciară pentru autentificare sau, după caz, certificat de sarcini. Pe perioada valabilităţii extrasului de carte funciară pentru autentificare, registratorul nu va efectua nici un fel de înscriere în cartea funciară, cu excepţia aceleia pentru care a fost eliberat extrasul.

(2) Instanţa judecătorească va transmite, în termen de 3 zile, hotărârea rămasă definitivă şi irevocabilă, constitutivă sau declarativă asupra unui drept real imobiliar, la biroul de carte funciară al judecătoriei în a cărei rază de activitate se află imobilul.

(3) Instanţa judecătorească nu va trece la dezbaterea în fond a acţiunii privind desfiinţarea actului juridic supus înscrierii, dacă acesta nu a fost înscris, în prealabil, pentru informare, în cartea funciară.

Scanned with OKEN Scanner

Art. 55. (1) Dreptul de proprietate dobândit prin construire se va putea înscrie în cartea funciară pe baza unui certificat eliberat de primăria localităţii unde este situat imobilul, prin care se atestă, când este cazul, faptul că proprietarul a edificat construcţiile în conformitate cu autorizaţia de construire eliberată potrivit legii, precum şi a unei documentaţii cadastrale.

(2) Ipoteca se poate înscrie numai asupra unui imobil în întregul său sau asupra cotei-părţi aparţinând unui coproprietar. Dacă ipoteca s-a constituit asupra unei părţi din construcţie, ea va fi înscrisă atât asupra acesteia cât şi asupra cotei corespunzătoare din părţile comune indivize.

(3) Ipoteca constituită asupra unui bun viitor se poate intabula în condiţiile legii privind creditul ipotecar pentru investiţiile imobiliare, dacă în prealabil a fost notată existenţa autorizaţiei de construire şi notarea procesului-verbal de recepţie parţială.

(4) În toate cazurile când prin lege se acordă un privilegiu imobiliar sau o ipotecă legală pentru garantarea vreunui drept sau creanţe, acestea se vor înscrie din oficiu în cartea funciară, cu excepţia situaţiei în care părţile renunţă în mod expres la acest beneficiu; înscrierea privilegiului sau a ipotecii legale se face, de regulă, în temeiul înscrisului din care rezultă creanţa privilegiată sau care conferă dreptul de a lua o inscripţie ipotecară.

(5) Privilegiile sau ipotecile legale se vor înscrie pentru suma prevăzută în înscris; dacă creanţa nu este determinată, pentru suma maximă arătată în cerere, precum şi cuantumul dobânzii. În toate cazurile, privilegiile se înscriu şi capătă rang numai în condiţiile determinate de legea care le-a instituit, iar în lipsa vreunei menţiuni în această lege, ele primesc rang potrivit dispoziţiilor legale privitoare la înscrierea ipotecilor.

(6) Când în înscrisul doveditor al vânzării se învederează că preţul nu a fost plătit ori nu a fost plătit în întregime, privilegiul pentru garantarea preţului datorat se înscrie din oficiu, în folosul vânzătorului.

(7) Dacă vânzarea a fost desfiinţată, privilegiul se va radia din oficiu.

(8) Dispoziţiile alin. (4) se vor aplica în mod corespunzător în cazul schimbului sau împărţelii, pentru diferenţa de valoare datorată în bani.

(9) Privilegiul pentru garantarea preţului datorat de coproprietarul adjudecatar al imobilului supus împărţelii se va înscrie în temeiul actului de adjudecare.

Scanned with OKEN Scanner

(10) Dacă ipoteca creanței novate a fost rezervată pentru garantarea noii creanțe, aceasta se va înscrie, în rangul vechii ipoteci sau vechiului privilegiu, în temeiul înscrisului care face dovada novațiunii.

(11) Cel subrogat în drepturile creditorului ipotecar sau privilegiat va putea cere înscrierea strămutării dreptului de ipotecă sau privilegiului în temeiul înscrisurilor ce dovedesc subrogarea.

Titlul III. Dispoziții tranzitorii, sancțiuni și dispoziții finale

Capitolul I. Dispoziții tranzitorii

Art. 56. (1) Înscrierile făcute în conformitate cu actele normative în vigoare în registrul de transcripțiuni și inscripțiuni, în cărțile funciare și în cărțile de publicitate funciară, înainte de data intrării în vigoare a prezentei legi, își vor produce și după această dată efectele prevăzute, cu excepția cazurilor în care drepturile de proprietate și celelalte drepturi reale au fost afectate în orice mod prin efectul legii.

(2) Toate documentele de evidență și publicitate imobiliară se preiau și se conservă de către birourile teritoriale din cadrul oficiilor teritoriale în a căror rază de activitate se află imobilele.

(3) Executarea silită imobiliară va urma dispozițiile Codului de procedură civilă și pentru actele de executare începute potrivit Legii LX din anul 1881, cu modificările aduse prin Legea nr. 54 din anul 1912.

Art. 57. Actul juridic privind constituirea sau transmiterea unui drept real imobiliar, valabil încheiat anterior intrării în vigoare a prezentei legi, netranscris în registrul de transcripțiuni și inscripțiuni ori, după caz, neînscris în cartea funciară, își produce efectele la data înscrierii în cartea funciară, potrivit prevederilor prezentei legi. Actul sub semnătură privată, valabil încheiat, va fi luat în considerare dacă are dată certă anterioară intrării în vigoare a Legii fondului funciar nr. 18/1991.

Art. 58. (1) În regiunile de carte funciară supuse Decretului-lege nr. 115/1938 pentru unificarea dispozițiunilor privitoare la cărțile funciare

Scanned with OKEN Scanner

sau, după caz, Legii nr. 242/1947 pentru transformarea cărţilor funciare provizorii din vechiul Regat în cărţi de publicitate funciară, înscrierile privitoare la imobile, cuprinse în cărţile funciare sau, după caz, în cărţile de publicitate funciară, vor continua să fie făcute în aceste cărţi, cu respectarea şi în condiţiile dispoziţiilor prezentei legi.

(2) În regiunile de transcripţiuni şi inscripţiuni imobiliare, până la deschiderea cărţii funciare, privilegiile şi ipotecile legale, sechestrul, urmărirea imobilului, a fructelor şi veniturilor sale, punerea în mişcare a acţiunii penale, precum şi acţiunile pentru apărarea drepturilor reale privitoare la imobilele neînscrise în cartea funciară vor continua să fie înscrise în vechile registre de publicitate imobiliară.

(3) În cazul înscrierii unei construcţii, a dezmembrării sau alipirii unui corp funciar înscris într-o carte funciară întocmită în baza Decretului-lege nr. 115/1938, precum şi pentru înscrierea imobilelor dobândite în temeiul legilor funciare, pentru imobilul desprins se va deschide o nouă carte funciară, potrivit prevederilor prezentei legi.

Recurs în interesul legii. Prin Decizia Nr. XXI/2005 (M. Of. nr. 225 din 13 martie 2006), Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie, Secţiile Unite, admiţând recursul în interesul legii cu privire la aplicarea unor dispoziţii ale Legii cadastrului şi a publicităţii imobiliare nr. 7/1996, a stabilit că: *„Acţiunile de carte funciară – în prestaţie tabulară şi în rectificare tabulară –, având ca obiect înscrierea în cartea funciară a unor drepturi reale imobiliare prevăzute în acte juridice valabil încheiate anterior intrării în vigoare a Legii nr. 7/1996, sunt guvernate de dispoziţiile legii vechi, respectiv de cele ale Decretului-lege nr. 115/1938."*

Art. 59. Actele şi faptele juridice privind imobilele situate pe un teritoriu administrativ, pentru care nu s-au definitivat documentele cadastrului general, se vor înscrie în câte o carte funciară. În aceleaşi condiţii, se vor înscrie şi titlurile de proprietate emise în temeiul legilor funciare. La cererea de înscriere se va ataşa documentaţia cadastrală la care se referă înscrierea, întocmită de o persoană fizică sau juridică autorizată de Agenţia Naţională sau de oficiile teritoriale, după caz. Conţinutul documentaţiei cadastrale şi modul de întocmire al acesteia se stabilesc de către Agenţia Naţională.

Art. 60. Modul de înscriere a imobilelor aparţinând instituţiilor din domeniul apărării, ordinii publice şi al siguranţei naţionale se va stabili de către aceste organe, împreună cu Agenţia Naţională.

Scanned with OKEN Scanner

Art. 61. (1) Dacă se constată unele diferenţe între suprafeţele înscrise în actele de proprietate şi situaţia reală din teren, rezultată din măsurătorile executate pentru întocmirea cadastrului general, consiliile locale îi vor înştiinţa pe proprietarii interesaţi.

(2) Plusurile şi minusurile de teren de pe aceeaşi unitate administrativ-teritorială se compensează între proprietarii în cauză.

(3) Plusurile şi minusurile de teren se stabilesc de către persoanele autorizate care efectuează măsurătorile şi se comunică celor în cauză şi primarilor.

Art. 62. Orice neînţelegeri cu privire la identificarea şi măsurarea parcelelor de teren, precum şi cu privire la proprietarii acestora, se vor soluţiona de către instanţele judecătoreşti.

Art. 63. (1) Agenţia Naţională întocmeşte, în termen de 30 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi, regulamentul de organizare şi funcţionare a birourilor teritoriale din cadrul oficiilor teritoriale.

(2) Persoanele autorizate privind desfăşurarea activităţii de realizare şi de verificare a lucrărilor de specialitate din domeniul cadastrului, geodeziei şi cartografiei de către persoanele fizice şi juridice autorizate pe teritoriul României, vor proceda, în baza legii speciale, la constituirea unei uniuni profesionale.

Capitolul II. Sancţiuni

[...]

Capitolul III. Dispoziţii finale

Art. 66. (1) În termen de 10 zile de la data definitivării lucrărilor de introducere sau întreţinere a cadastrului general pe o unitate administrativ-teritorială – comună, oraş sau municipiu –, oficiul teritorial transmite birourilor teritoriale documentele tehnice cadastrale de pe teritoriul fiecărei unităţi administrativ-teritoriale, în vederea întocmirii din oficiu a cărţilor funciare ale imobilelor.

Scanned with OKEN Scanner

(2) Oficiile teritoriale şi birourile teritoriale realizează, păstrează şi asigură conservarea copiilor de siguranţă de pe documentele de cadastru, geodezie, cartografie şi publicitate imobiliară, inclusiv de pe microfilme sau suporturi informatice.

Art. 67. Sistemele informaţionale specifice domeniilor de activitate se realizează de către autorităţile publice centrale care răspund de domeniile respective.

Art. 68. (1) Informaţiile referitoare la reţeaua geodezică naţională, hărţile oficiale, cadastrul general şi publicitatea imobiliară sunt informaţii publice şi reprezintă bun proprietate publică a statului şi sunt în administrarea Agenţiei Naţionale prin unităţile subordonate. Aceste informaţii se pot consulta şi sunt accesibile oricăror persoane fizice sau juridice contra cost, cu excepţia informaţiilor privind siguranţa naţională.

(2) Informaţiile menţionate mai sus pot fi consultate gratuit de către autorităţile publice centrale şi locale în vederea realizării proiectelor de interes naţional.

Art. 69. (1) Prezenta lege intră în vigoare la 90 de zile de la publicarea ei în Monitorul Oficial al României, Partea I.

(2) La data finalizării lucrărilor de cadastru general şi a registrelor de publicitate imobiliară pentru întreg teritoriul administrativ al unei unităţi administrativ-teritoriale îşi încetează aplicabilitatea, pentru teritoriul respectiv, următoarele dispoziţii legale:

– art. 1801, 1802 şi 1816-1823 din Codul civil;

– art. 710-720 din Codul de procedură civilă, cu excepţia prevederilor referitoare la amanet;

– Decretul-lege nr. 115 din 27 aprilie 1938 pentru unificarea dispoziţiilor referitoare la cărţile funciare, publicat în Monitorul Oficial, Partea I, nr. 95 din 27 aprilie 1938, cu modificările ulterioare;

– Legea nr. 242 din 12 iulie 1947 pentru transformarea cărţilor funciare provizorii din vechiul Regat în cărţi de publicitate funciară, publicată în Monitorul Oficial nr. 157 din 12 iulie 1947, cu modificările ulterioare;

– Decretul nr. 2.142 din 12 iunie 1930 pentru funcţionarea cărţilor funduare centrale pentru căile ferate şi canaluri;

– Legea LX din anul 1881 privitoare la executarea silită imobiliară, cu modificările ulterioare.

Scanned with OKEN Scanner

(3) După definitivarea cadastrului la nivelul întregii țări, se abrogă:

– art. 1801, 1802 și 1816-1823 din Codul civil;

– art. 710-720 din Codul de procedură civilă, cu excepția prevederilor referitoare la amanet;

– Decretul-lege nr. 115 din 27 aprilie 1938 pentru unificarea dispozițiilor referitoare la cărțile funciare, publicat în Monitorul Oficial, Partea I, nr. 95 din 27 aprilie 1938, cu modificările ulterioare;

– Legea nr. 242 din 12 iulie 1947 pentru transformarea cărților funciare provizorii din vechiul Regat în cărți de publicitate funciară, publicată în Monitorul Oficial nr. 157 din 12 iulie 1947, cu modificările ulterioare;

– Decretul nr. 2.142 din 12 iunie 1930 pentru funcționarea cărților funduare centrale pentru căile ferate și canaluri;

– Legea LX din anul 1881 privitoare la executarea silită imobiliară, cu modificările ulterioare.

(4) La data intrării în vigoare a prezentei legi se abrogă:

– art. 37-43 din Legea fondului funciar nr. 59 din 29 octombrie 1974, publicată în Buletinul Oficial nr. 138 din 5 noiembrie 1974, cu modificările ulterioare;

– anexa nr. 1 la Decretul nr. 146/1985 privind înființarea colectivelor de lucrări cadastrale;

– Decretul nr. 305 din 15 septembrie 1971 privind activitatea geodezică, topofotogrammetrică și cartografică, precum și procurarea, deținerea și folosirea datelor și documentelor rezultate din această activitate, publicat în Buletinul Oficial nr. 111 din 26 septembrie 1971;

– orice alte dispoziții contrare prezentei legi.

Recurs în interesul legii. A se vedea Decizia nr. XXI/2005 (M. Of. nr. 225 din 13 martie 2006) a Înaltei Curți de Casație și Justiție, Secțiile Unite, dată într-un recurs în interesul legii cu privire la aplicarea unor dispoziții ale Legii cadastrului și a publicității imobiliare nr. 7/1996, *supra*, la art. 58.

Scanned with OKEN Scanner

8. Legea nr. 455/2001 privind semnătura electronică

publicată în
M. Of. nr. 429 din data 31 iulie 2001

– extras –

Cuprins **Art.**

Capitolul I. Dispoziţii generale 1-4
Secţiunea 1. Principii generale 1-3
Secţiunea a 2-a. Definiţii 4
Capitolul II. Regimul juridic al înscrisurilor în formă electronică 5-11
Capitolul III. Furnizarea serviciilor de certificare 12-24
Secţiunea 1. Dispoziţii comune 12-17
Secţiunea a 2-a. Furnizarea serviciilor de certificare calificată 18-22
Secţiunea a 3-a. Suspendarea şi încetarea valabilităţii certificatelor 23-24
Capitolul IV. Monitorizare şi control 25-39
Capitolul V. Recunoaşterea certificatelor eliberate de furnizorii de servicii de certificare străini 40
Capitolul VI. Răspunderea furnizorilor de servicii de certificare 41-42
Capitolul VII. Obligaţiile titularilor de certificate 43
Capitolul VIII. Contravenţii şi sancţiuni 44-48
Capitolul IX. Dispoziţii finale 49-53

Capitolul I. Dispoziţii generale

Secţiunea 1. Principii generale

Art. 1. Prezenta lege stabileşte regimul juridic al semnăturii electronice şi al înscrisurilor în formă electronică, precum şi condiţiile furnizării de servicii de certificare a semnăturilor electronice.

Scanned with OKEN Scanner

Art. 2. Prezenta lege se completează cu dispoziţiile legale privind încheierea, validitatea şi efectele actelor juridice.

Art. 3. Nicio dispoziţie a prezentei legi nu poate fi interpretată în sensul limitării autonomiei de voinţă şi a libertăţii contractuale a părţilor.

Secţiunea a 2-a. Definiţii

Art. 4. În înţelesul prezentei legi:

1. *date în formă electronică* sunt reprezentări ale informaţiei într-o formă convenţională adecvată creării, prelucrării, trimiterii, primirii sau stocării acesteia prin mijloace electronice;

2. *înscris în formă electronică* reprezintă o colecţie de date în formă electronică între care există relaţii logice şi funcţionale şi care redau litere, cifre sau orice alte caractere cu semnificaţie inteligibilă, destinate a fi citite prin intermediul unui program informatic sau al altui procedeu similar;

3. *semnătură electronică* reprezintă date în formă electronic ă, care sunt ataşate sau logic asociate cu alte date în formă electronică şi care servesc ca metodă de identificare;

4. *semnătură electronică extinsă* reprezintă acea semnătură electronică care îndeplineşte cumulativ următoarele condiţii:

a) este legată în mod unic de semnatar;

b) asigură identificarea semnatarului;

c) este creată prin mijloace controlate exclusiv de semnatar;

d) este legată de datele în formă electronică, la care se raportează în aşa fel încât orice modificare ulterioară a acestora este identificabilă;

5. *semnatar* reprezintă o persoană care deţine un dispozitiv de creare a semnăturii electronice şi care acţionează fie în nume propriu, fie ca reprezentant al unui terţ;

6. *date de creare a semnăturii electronice* reprezintă orice date în formă electronică cu caracter de unicitate, cum ar fi coduri sau chei criptografice private, care sunt folosite de semnatar pentru crearea unei semnături electronice;

7. *dispozitiv de creare a semnăturii electronice* reprezintă software şi/sau hardware configurate, utilizat pentru a implementa datele de creare a semnăturii electronice;

Scanned with OKEN Scanner

8. *dispozitiv securizat de creare a semnăturii electronice* reprezintă acel dispozitiv de creare a semnăturii electronice care îndeplineşte cumulativ următoarele condiţii:

a) datele de creare a semnăturii, utilizate pentru generarea acesteia, să poată apărea numai o singură dată şi confidenţialitatea acestora să poată fi asigurată;

b) datele de creare a semnăturii, utilizate pentru generarea acesteia, să nu poată fi deduse;

c) semnătura să fie protejată împotriva falsificării prin mijloacele tehnice disponibile la momentul generării acesteia;

d) datele de creare a semnăturii să poată fi protejate în mod efectiv de către semnatar împotriva utilizării acestora de către persoane neautorizate;

e) să nu modifice datele în formă electronică, care trebuie să fie semnate, şi nici să nu împiedice ca acestea să fie prezentate semnatarului înainte de finalizarea procesului de semnare;

9. *date de verificare a semnăturii electronice* reprezintă date în formă electronică, cum ar fi coduri sau chei criptografice publice, care sunt utilizate în scopul verificării unei semnături electronice;

10. *dispozitiv de verificare a semnăturii electronice* reprezintă software şi/sau hardware configurate, utilizat pentru a implementa datele de verificare a semnăturii electronice;

11. *certificat* reprezintă o colecţie de date în formă electronică ce atestă legătura dintre datele de verificare a semnăturii electronice şi o persoană, confirmând identitatea acelei persoane;

12. *certificat calificat* reprezintă un certificat care satisface condiţiile prevăzute la art. 18 şi care este eliberat de un furnizor de servicii de certificare ce satisface condiţiile prevăzute la art. 20;

13. *furnizor de servicii de certificare* reprezintă orice persoană, română sau străină, care eliberează certificate sau care prestează alte servicii legate de semnătura electronică;

14. *furnizor de servicii de certificare calificată* este acel furnizor de servicii de certificare care eliberează certificate calificate;

15. *produs asociat semnăturii electronice* reprezintă software sau hardware, destinat a fi utilizat de un furnizor de servicii de certificare pentru prestarea serviciilor legate de semnătura electronică sau destinat a fi utilizat pentru crearea ori verificarea semnăturii electronice.

Scanned with OKEN Scanner

Capitolul II. Regimul juridic al înscrisurilor în formă electronică

Art. 5. Înscrisul în formă electronică, căruia i s-a încorporat, ataşat sau i s-a asociat logic o semnătură electronică extinsă, bazată pe un certificat calificat nesuspendat sau nerevocat la momentul respectiv şi generată cu ajutorul unui dispozitiv securizat de creare a semnăturii electronice, este asimilat, în ceea ce priveşte condiţiile şi efectele sale, cu înscrisul sub semnătură privată.

Art. 6. Înscrisul în formă electronică, căruia i s-a încorporat, ataşat sau i s-a asociat logic o semnătură electronică, recunoscut de către cel căruia i se opune, are acelaşi efect ca actul autentic între cei care l-au subscris şi între cei care le reprezintă drepturile.

Art. 7. În cazurile în care, potrivit legii, forma scrisă este cerută ca o condiţie de probă sau de validitate a unui act juridic, un înscris în formă electronică îndeplineşte această cerinţă dacă i s-a încorporat, ataşat sau i s-a asociat logic o semnătură electronică extinsă, bazată pe un certificat calificat şi generată prin intermediul unui dispozitiv securizat de creare a semnăturii.

Art. 8. (1) În cazul în care una dintre părţi nu recunoaşte înscrisul sau semnătura, instanţa va dispune întotdeauna ca verificarea să se facă prin expertiză tehnică de specialitate.

(2) În acest scop, expertul sau specialistul este dator să solicite certificate calificate, precum şi orice alte documente necesare, potrivit legii, pentru identificarea autorului înscrisului, a semnatarului ori a titularului de certificat.

Art. 9. (1) Partea care invocă înaintea instanţei o semnătură electronică extinsă trebuie să probeze că aceasta îndeplineşte condiţiile prevăzute la art. 4 pct. 4.

(2) Semnătura electronică extinsă, bazată pe un certificat calificat eliberat de un furnizor de servicii de certificare acreditat, este prezumată a îndeplini condiţiile prevăzute la art. 4 pct. 4.

Art. 10. (1) Partea care invocă înaintea instanţei un certificat calificat trebuie să probeze că furnizorul de servicii de certificare care a eliberat respectivul certificat îndeplineşte condiţiile prevăzute la art. 20.

Scanned with OKEN Scanner

(2) Furnizorul de servicii de certificare acreditat este prezumat a îndeplini condiţiile prevăzute la art. 20.

Art. 11. (1) Partea care invocă înaintea instanţei un mecanism securizat de creare a semnăturii trebuie să probeze că acesta îndeplineşte condiţiile prevăzute la art. 4 pct. 8.

(2) Dispozitivul securizat de generare a semnăturii, omologat în sensul prezentei legi, este prezumat a îndeplini condiţiile prevăzute la art. 4 pct. 8.

Capitolul III. Furnizarea serviciilor de certificare

Secţiunea 1. Dispoziţii comune

Art. 12. (1) Furnizarea serviciilor de certificare nu este supusă niciunei autorizări prealabile şi se desfăşoară în concordanţă cu principiile concurenţei libere şi loiale, cu respectarea actelor normative în vigoare.

(2) Furnizarea serviciilor de certificare de către furnizorii stabiliţi în statele membre ale Uniunii Europene se face în condiţiile prevăzute în Acordul european instituind o asociere între România, pe de o parte, Comunităţile Europene şi statele membre ale acestora, pe de altă parte.

Art. 13. (1) Cu 30 de zile înainte de începerea activităţilor legate de certificarea semnăturilor electronice persoanele care intenţionează să furnizeze servicii de certificare au obligaţia de a notifica autoritatea de reglementare şi supraveghere specializată în domeniu cu privire la data începerii acestor activităţi.

(2) Odată cu efectuarea notificării prevăzute la alin. (1) furnizorii de servicii de certificare au obligaţia de a comunica autorităţii de reglementare şi supraveghere specializate în domeniu toate informaţiile referitoare la procedurile de securitate şi de certificare utilizate, precum şi orice alte informaţii cerute de autoritatea de reglementare şi supraveghere specializată în domeniu.

(3) Furnizorii de servicii de certificare au obligaţia de a comunica autorităţii de reglementare şi supraveghere specializate în domeniu, cu cel puţin 10 zile înainte, orice intenţie de modificare a procedurilor de securitate şi de certificare, cu precizarea datei şi orei la care modificarea

Scanned with OKEN Scanner

intră în vigoare, precum şi obligaţia de a confirma în termen de 24 de ore modificarea efectuată.

(4) În cazurile de urgenţă, în care securitatea serviciilor de certificare este afectată, furnizorii pot efectua modificări ale procedurilor de securitate şi de certificare, urmând să comunice, în termen de 24 de ore, autorităţii de reglementare şi supraveghere specializate în domeniu modificările efectuate şi justificarea deciziei luate.

(5) Furnizorii de servicii de certificare sunt obligaţi să respecte, pe parcursul desfăşurării activităţii, procedurile de securitate şi de certificare declarate, potrivit alin. (2), (3) şi (4).

Art. 14. (1) Furnizorul de servicii de certificare va asigura accesul la toate informaţiile necesare utilizării corecte şi în condiţii de siguranţă a serviciilor sale. Informaţiile respective vor fi furnizate anterior naşterii oricărui raport contractual cu persoana care solicită un certificat sau, după caz, la cererea unui terţ care se prevalează de un asemenea certificat.

(2) Informaţiile prevăzute la alin. (1) vor fi formulate în scris, într-un limbaj accesibil, şi vor fi transmise prin mijloace electronice, în condiţii care să permită stocarea şi reproducerea lor.

(3) Informaţiile prevăzute la alin. (1) vor face referire cel puţin la:

a) procedura ce trebuie urmată în scopul creării şi verificării semnăturii electronice;

b) tarifele percepute;

c) modalităţile şi condiţiile concrete de utilizare a certificatelor, inclusiv limitele impuse utilizării acestora, cu condiţia ca aceste limite să poată fi cunoscute de terţi;

d) obligaţiile care incumbă, potrivit prezentei legi, titularului certificatului şi furnizorului de servicii de certificare;

e) existenţa unei acreditări, dacă este cazul;

f) condiţiile contractuale de eliberare a certificatului, inclusiv eventualele limitări ale răspunderii furnizorului de servicii de certificare;

g) căile de soluţionare a litigiilor;

h) orice alte informaţii stabilite de autoritatea de reglementare şi supraveghere specializată în domeniu.

(4) Furnizorul de servicii de certificare va transmite solicitantului un exemplar al certificatului.

Scanned with OKEN Scanner

(5) Din momentul acceptării certificatului de către solicitant, furnizorul de servicii de certificare va înscrie certificatul în registrul prevăzut la art. 17.

Art. 15. (1) Persoanele fizice care prestează, conform legii, în nume propriu servicii de certificare, precum şi personalul angajat al furnizorului de servicii de certificare, persoană fizică sau juridică, sunt obligate să păstreze secretul informaţiilor încredinţate în cadrul activităţii lor profesionale, cu excepţia celor în legătură cu care titularul certificatului acceptă să fie publicate sau comunicate terţilor.

(2) Încălcarea obligaţiei prevăzute la alin. (1) constituie infracţiune de divulgare a secretului profesional, prevăzută şi sancţionată de art. 196 din Codul penal.

(3) Nu constituie divulgare a secretului profesional comunicarea de informaţii către o autoritate publică, atunci când aceasta acţionează în exercitarea şi în limitele competenţelor sale legale.

(4) Obligaţia prevăzută la alin. (1) incumbă şi personalului autorităţii de reglementare şi supraveghere specializate în domeniu, precum şi persoanelor împuternicite de aceasta.

Art. 16. (1) Autoritatea de reglementare şi supraveghere specializată în domeniu şi furnizorii de servicii de certificare au obligaţia să respecte dispoziţiile legale privitoare la prelucrarea datelor cu caracter personal.

(2) Furnizorii de servicii de certificare nu pot colecta date cu caracter personal decât de la persoana care solicită un certificat sau, cu consimţământul expres al acesteia, de la terţi. Colectarea se face doar în măsura în care aceste informaţii sunt necesare în vederea eliberării şi conservării certificatului. Datele pot fi colectate şi utilizate în alte scopuri doar cu consimţământul expres al persoanei care solicită certificatul.

(3) Atunci când se utilizează un pseudonim, identitatea reală a titularului nu poate fi divulgată de către furnizorul de servicii de certificare decât cu consimţământul titularului sau în cazurile prevăzute la art. 15 alin. (3).

Art. 17. (1) Furnizorii de servicii de certificare au obligaţia de a crea şi de a menţine un registru electronic de evidenţă a certificatelor eliberate.

(2) Registrul electronic de evidenţă a certificatelor eliberate trebuie să facă menţiune despre:

Scanned with OKEN Scanner

a) data şi ora exactă la care certificatul a fost eliberat;

b) data şi ora exactă la care expiră certificatul;

c) dacă este cazul, data şi ora exactă la care certificatul a fost suspendat sau revocat, inclusiv cauzele care au condus la suspendare sau la revocare.

(3) Registrul electronic de evidenţă a certificatelor eliberate trebuie să fie disponibil permanent pentru consultare, inclusiv în regim on-line.

Secţiunea a 2-a. Furnizarea serviciilor de certificare calificată

Art. 18. (1) Certificatul calificat va cuprinde următoarele menţiuni:

a) indicarea faptului că certificatul a fost eliberat cu titlu de certificat calificat;

b) datele de identificare a furnizorului de servicii de certificare, precum şi cetăţenia acestuia, în cazul persoanelor fizice, respectiv naţionalitatea acestuia, în cazul persoanelor juridice;

c) numele semnatarului sau pseudonimul acestuia, identificat ca atare, precum şi alte atribute specifice ale semnatarului, dacă sunt relevante, în funcţie de scopul pentru care este eliberat certificatul calificat;

d) codul personal de identificare a semnatarului;

e) datele de verificare a semnăturii, care corespund datelor de creare a semnăturii aflate sub controlul exclusiv al semnatarului;

f) indicarea începutului şi sfârşitului perioadei de valabilitate a certificatului calificat;

g) codul de identificare a certificatului calificat;

h) semnătura electronică extinsă a furnizorului de servicii de certificare care eliberează certificatul calificat;

i) dacă este cazul, limitele utilizării certificatului calificat sau limitele valorice ale operaţiunilor pentru care acesta poate fi utilizat;

j) orice alte informaţii stabilite de autoritatea de reglementare şi supraveghere specializată în domeniu.

(2) Fiecărui semnatar i se va atribui de către furnizorul de servicii de certificare un cod personal care să asigure identificarea unică a semnatarului.

(3) Generarea codului personal de identificare şi a codului de identificare a certificatului calificat se va face pe baza reglementărilor stabilite de autoritatea de reglementare şi supraveghere specializată în domeniu.

Scanned with OKEN Scanner

(4) La solicitarea titularului furnizorul de servicii de certificare va putea înscrie în certificatul calificat şi alte informaţii decât cele menţionate la alin. (1), cu condiţia ca acestea să nu fie contrare legii, bunelor moravuri sau ordinii publice, şi numai după o prealabilă verificare a exactităţii acestor informaţii.

(5) Certificatul calificat va indica în mod expres faptul că este utilizat un pseudonim, atunci când titularul se identifică printr-un pseudonim.

Art. 19. (1) La eliberarea certificatelor calificate furnizorii de servicii de certificare au obligaţia de a verifica identitatea solicitanţilor exclusiv pe baza actelor de identitate.

(2) La eliberarea fiecărui certificat calificat furnizorii au obligaţia să emită două copii de pe acesta, pe suport de hârtie, dintre care un exemplar este pus la dispoziţie titularului, iar celălalt este păstrat de către furnizori o perioadă de 10 ani.

Art. 20. În vederea emiterii certificatelor calificate furnizorii de servicii de certificare trebuie să îndeplinească următoarele condiţii:

a) să dispună de mijloace financiare şi de resurse materiale, tehnice şi umane corespunzătoare pentru garantarea securităţii, fiabilităţii şi continuităţii serviciilor de certificare oferite;

b) să asigure operarea rapidă şi sigură a înregistrării informaţiilor prevăzute la art. 17, în special operarea rapidă şi sigură a unui serviciu de suspendare şi revocare a certificatelor calificate;

c) să asigure posibilitatea de a se determina cu precizie data şi ora exactă a eliberării, a suspendării sau a revocării unui certificat calificat;

d) să verifice, cu mijloace corespunzătoare şi conforme dispoziţiilor legale, identitatea şi, dacă este cazul, atributele specifice ale persoanei căreia îi este eliberat certificatul calificat;

e) să folosească personal cu cunoştinţe de specialitate, experienţă şi calificare, necesare pentru furnizarea serviciilor respective, şi, în special, competenţă în domeniul gestiunii, cunoştinţe de specialitate în domeniul tehnologiei semnăturii electronice şi o practică suficientă în ceea ce priveşte procedurile de securitate corespunzătoare; de asemenea, să aplice procedurile administrative şi de gestiune adecvate şi care corespund standardelor recunoscute;

f) să utilizeze produse asociate semnăturii electronice, cu un înalt grad de fiabilitate, care sunt protejate împotriva modificărilor şi care asigură

Scanned with OKEN Scanner

securitatea tehnică şi criptografică a desfăşurării activităţilor de certificare a semnăturii electronice;

g) să adopte măsuri împotriva falsificării certificatelor şi să garanteze confidenţialitatea în cursul procesului de generare a datelor de creare a semnăturilor, în cazul în care furnizorii de servicii de certificare generează astfel de date;

h) să păstreze toate informaţiile cu privire la un certificat calificat pentru o perioadă de minimum 10 ani de la data încetării valabilităţii certificatului, în special pentru a putea face dovada certificării în cadrul unui eventual litigiu;

i) să nu stocheze, să nu reproducă şi să nu dezvăluie terţilor datele de creare a semnăturii, cu excepţia cazului în care semnatarul solicită aceasta;

j) să utilizeze sisteme fiabile pentru stocarea certificatelor calificate, astfel încât: numai persoanele autorizate să poată introduce şi modifica informaţiile din certificate; exactitatea informaţiei să poată fi verificată; certificatele să poată fi consultate de terţi doar în cazul în care există acordul titularului acestora; orice modificare tehnică, care ar putea pune în pericol aceste condiţii de securitate, să poată fi identificată de persoanele autorizate;

k) orice alte condiţii stabilite de autoritatea de reglementare şi supraveghere specializată în domeniu.

Art. 21. Furnizorii de servicii de certificare calificată sunt obligaţi să folosească numai dispozitive securizate de creare a semnăturii electronice.

Art. 22. (1) Furnizorul de servicii de certificare calificat ă trebuie să dispună de resurse financiare pentru acoperirea prejudiciilor pe care le-ar putea cauza cu prilejul desfăşurării activităţilor legate de certificarea semnăturilor electronice.

(2) Asigurarea se realizează fie prin subscrierea unei polițe de asigurare la o societate de asigurări, fie prin intermediul unei scrisori de garanţie din partea unei instituţii financiare de specialitate, fie printr-o altă modalitate stabilită prin decizie a autorităţii de reglementare şi supraveghere specializate în domeniu.

(3) Suma asigurată şi suma acoperită prin scrisoarea de garanţie sunt stabilite de autoritatea de reglementare şi supraveghere specializată în domeniu.

Scanned with OKEN Scanner

Secţiunea a 3-a. Suspendarea şi încetarea valabilităţii certificatelor

Art. 23. (1) Orice furnizor de servicii de certificare are obligaţia de a suspenda certificatul în termen de 24 de ore din momentul în care a luat cunoştinţă sau trebuia şi putea să ia cunoştinţă despre apariţia oricăruia dintre următoarele cazuri:

a) la cererea semnatarului, după o prealabilă verificare a identităţii acestuia;

b) în cazul în care o hotărâre judecătorească dispune suspendarea;

c) în cazul în care informaţiile conţinute în certificat nu mai corespund realităţii, dacă nu se impune revocarea certificatului;

d) în orice alte situaţii care constituie cazuri de suspendare a certificatelor eliberate, potrivit procedurilor de securitate şi de certificare declarate de furnizor în baza art. 13.

(2) Orice furnizor de servicii de certificare are obligaţia de a revoca certificatul în termen de 24 de ore din momentul în care a luat cunoştinţă sau trebuia şi putea să ia cunoştinţă despre apariţia oricăruia dintre următoarele cazuri:

a) la cererea semnatarului, după o prealabilă verificare a identităţii acestuia;

b) la decesul sau punerea sub interdicţie a semnatarului;

c) în cazul în care o hotărâre judecătorească irevocabilă dispune revocarea;

d) dacă se dovedeşte în mod neîndoielnic că certificatul a fost emis în baza unor informaţii eronate sau false;

e) în cazul în care informaţiile esenţiale conţinute în certificat nu mai corespund realităţii;

f) atunci când confidenţialitatea datelor de creare a semnăturii a fost încălcată;

g) în cazul în care certificatul a fost utilizat în mod fraudulos;

h) în orice alte situaţii care constituie cazuri de revocare a certificatelor eliberate, potrivit procedurilor de securitate şi de certificare declarate de furnizor în baza art. 13.

(3) Furnizorul de servicii de certificare îl va informa de urgenţă pe titular despre suspendarea sau revocarea certificatului, împreună cu motivele care au stat la baza deciziei sale.

Scanned with OKEN Scanner

(4) Furnizorul de servicii de certificare va înscrie menţiunea de suspendare sau de revocare a certificatului în registrul electronic de evidenţă a certificatelor eliberate prevăzut la art. 17, în termen de 24 de ore din momentul în care a luat cunoştinţă sau trebuia şi putea să ia cunoştinţă despre adoptarea deciziei respective.

(5) Suspendarea sau revocarea va deveni opozabilă terţilor de la data înscrierii sale în registrul electronic de evidenţă a certificatelor.

Art. 24. (1) În cazul în care furnizorul de servicii de certificare intenţionează să înceteze activităţile legate de certificarea semnăturilor electronice sau află că va fi în imposibilitate de a continua aceste activităţi, el va informa, cu cel puţin 30 de zile înainte de încetare, autoritatea de reglementare şi supraveghere specializată în domeniu despre intenţia sa, respectiv despre existenţa şi natura împrejurării care justifică imposibilitatea de continuare a activităţilor.

(2) Furnizorului de servicii de certificare îi revine obligaţia ca, în situaţia în care se află în imposibilitate de a continua activităţile legate de certificarea semnăturilor electronice şi nu a putut prevedea această situaţie cu cel puţin 30 de zile înainte ca încetarea activităţilor să se producă, să informeze autoritatea de reglementare şi supraveghere specializată în domeniu, în termen de 24 de ore din momentul în care a luat cunoştinţă sau trebuia şi putea să ia cunoştinţă despre imposibilitatea continuării activităţilor. Informarea trebuie să se refere la existenţa şi natura împrejurării care justifică imposibilitatea de continuare a activităţilor.

(3) Furnizorul de servicii de certificare poate transfera, în tot sau în parte, activităţile sale unui alt furnizor de servicii de certificare. Transferul va opera potrivit următoarelor condiţii:

a) furnizorul de servicii de certificare va înştiinţa fiecare titular de certificate neexpirate, cu cel puţin 30 de zile înainte, despre intenţia sa de transferare a activităţilor legate de certificarea semnăturilor electronice către un alt furnizor de servicii de certificare;

b) furnizorul de servicii de certificare va menţiona identitatea furnizorului de servicii de certificare căruia intenţionează să îi transfere activităţile sale;

c) furnizorul de servicii de certificare va face cunoscute fiecărui titular de certificat posibilitatea de a refuza acest transfer, precum şi termenul şi condiţiile în care refuzul poate fi exercitat; în lipsa unei acceptări exprese

Scanned with OKEN Scanner

a titularului, în termenul precizat de furnizorul de servicii de certificare, certificatul va fi revocat de către acesta din urmă.

(4) Furnizorul de servicii de certificare, aflat în unul dintre cazurile prevăzute la alin. (1) şi (2), ale cărui activităţi nu sunt preluate de un alt furnizor de servicii de certificare, va revoca certificatele în termen de 30 de zile de la data înştiinţării titularilor de certificate şi va lua măsurile necesare pentru asigurarea conservării arhivelor sale, precum şi pentru asigurarea prelucrării datelor personale, în condiţiile legii.

(5) Sunt considerate *cazuri de imposibilitate de continuare a activităţilor legate de certificarea semnăturilor electronice*, în înţelesul prezentului articol, dizolvarea sau lichidarea, voluntară ori judiciară, falimentul, precum şi orice altă cauză de încetare a activităţii, cu excepţia aplicării sancţiunilor prevăzute la art. 33 alin. (2) şi (3).

Capitolul IV. Monitorizare şi control

[...]

Capitolul V. Recunoaşterea certificatelor eliberate de furnizorii de servicii de certificare străini

[...]

Capitolul VI. Răspunderea furnizorilor de servicii de certificare

Art. 41. Furnizorul de servicii de certificare, care eliberează certificate prezentate ca fiind calificate sau care garantează asemenea certificate, este răspunzător pentru prejudiciul adus oricărei persoane care îşi întemeiază conduita pe efectele juridice ale respectivelor certificate:

a) în ceea ce priveşte exactitatea, în momentul eliberării certificatului, a tuturor informaţiilor pe care le conţine;

b) în ceea ce priveşte asigurarea că, în momentul eliberării certificatului, semnatarul identificat în cuprinsul acestuia deţinea datele de generare a semnăturii corespunzătoare datelor de verificare a semnăturii menţionate în respectivul certificat;

Scanned with OKEN Scanner

c) în ceea ce priveşte asigurarea că datele de generare a semnăturii corespund datelor de verificare a semnăturii, în cazul în care furnizorul de servicii de certificare le generează pe amândouă;

d) în ceea ce priveşte suspendarea sau revocarea certificatului, în cazurile şi cu respectarea condiţiilor prevăzute la art. 24 alin. (1) şi (2);

e) în privinţa îndeplinirii tuturor obligaţiilor prevăzute la art. 13-17 şi la art. 19-22, cu excepţia cazurilor în care furnizorul de servicii de certificare probează că, deşi a depus diligenţa necesară, nu a putut împiedica producerea prejudiciului.

Art. 42. (1) Furnizorul de servicii de certificare poate să indice în cuprinsul unui certificat calificat restricţii ale utilizării acestuia, precum şi limite ale valorii operaţiunilor pentru care acesta poate fi utilizat, cu condiţia ca respectivele restricţii să poată fi cunoscute de terţi.

(2) Furnizorul de servicii de certificare nu va fi răspunzător pentru prejudiciile rezultând din utilizarea unui certificat calificat cu încălcarea restricţiilor prevăzute în cuprinsul acestuia.

Capitolul VII. Obligaţiile titularilor de certificate

Art. 43. Titularii de certificate sunt obligaţi să solicite, de îndată, revocarea certificatelor, în cazul în care:

a) au pierdut datele de creare a semnăturii electronice;

b) au motive să creadă că datele de creare a semnăturii electronice au ajuns la cunoştinţa unui terţ neautorizat;

c) informaţiile esenţiale cuprinse în certificat nu mai corespund realităţii.

Capitolul VIII. Contravenţii şi sancţiuni

[...]

Capitolul IX. Dispoziţii finale

[...]

Art. 53. Prezenta lege va intra în vigoare la data publicării ei în Monitorul Oficial al României, Partea I, şi se pune în aplicare la 3 luni de la data intrării în vigoare.

Scanned with OKEN Scanner

9. Ordonanța Guvernului nr. 9/2000 privind nivelul dobânzii legale pentru obligații bănești

publicată în
M. Of. nr. 26 din 25 ianuarie 2000

➢ aprobată cu modificări şi completări prin **Legea nr. 356/2002** (M. Of. nr. 425 din 18 iunie 2002).

Art. 1. [1] Părţile sunt libere să stabilească, în convenţii, rata dobânzii pentru întârzierea la plata unei obligaţii băneşti.

Art. 2. În cazul în care, potrivit dispoziţiilor legale sau prevederilor contractuale, obligaţia este purtătoare de dobânzi fără să se arate rata dobânzii, se va plăti dobânda legală.

Art. 3. [2] (1) Dobânda legală se stabileşte, în materie comercială, la nivelul dobânzii de referinţă a Băncii Naţionale a României.

(2) Potrivit art. 7 din Codul comercial, sunt comercianţi cei care fac fapte de comerţ, având comerţul ca o profesiune obişnuită, şi societăţile comerciale.

(3) În toate celelalte cazuri dobânda legală se stabileşte la nivelul dobânzii de referinţă a Băncii Naţionale a României, diminuat cu 20%.

(4) Nivelul dobânzii de referinţă a Băncii Naţionale a României, în funcţie de care se stabileşte dobânda legală, este cel din prima zi lucrătoare a anului, pentru dobânda legală cuvenită pe semestrul I al anului în curs, şi cel din prima zi lucrătoare a lunii iulie, pentru dobânda legală cuvenită pe semestrul II al anului în curs.

(5) Dobânda de referinţă a Băncii Naţionale a României se calculează ca medie, ponderată cu volumul tranzacţiilor, între dobânda la depozitele

---

[1] Art. 1 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. unic pct. 1 din Legea nr. 356/2002.
[2] Art. 3 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. unic pct. 2 din Legea nr. 356/2002.

Scanned with OKEN Scanner

atrase de Banca Națională a României și vânzările reversibile de titluri de stat efectuate de aceasta în luna anterioară celei pentru care se face anunțul.

(6) Nivelul dobânzii de referință a Băncii Naționale a României va fi publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, prin grija Băncii Naționale a României.

Recurs în interesul legii. Prin Decizia nr. XI/2005 (M. Of. nr. 123 din 9 februarie 2006), Înalta Curte de Casație și Justiție, Secțiile Unite, admițând recursul în interesul legii, în aplicarea dispozițiilor art. 1, art. 2 și ale art. 3 alin. (1) și (2) din Ordonanța Guvernului nr. 9/2000, aprobată prin Legea nr. 356/2002, cu referire la art. 969 alin. (1) din Codul civil, a stabilit că:
„Clauza penală prin care se stabilește obligația restituirii la scadență a sumei împrumutate sub sancțiunea penalităților de întârziere, pe lângă dobânda contractuală convenită sau pe lângă dobânda legală, contravine prevederilor legii."

Art. 4. În relațiile de comerț exterior sau în alte relații economice internaționale, atunci când legea română este aplicabilă și când s-a stipulat plata în monedă străină, dobânda legală este de 6% pe an.

Art. 5. (1) În raporturile civile dobânda nu poate depăși dobânda legală cu mai mult de 50% pe an.

(2) Dobânda trebuie să fie stabilită prin act scris. În lipsa acestuia se datorează numai dobânda legală.

Art. 6. Prin *dobândă* se înțelege nu numai sumele socotite în bani cu acest titlu, dar și alte prestații sub orice titlu sau denumire, la care debitorul se obligă drept echivalent al folosinței capitalului.

Art. 7. Plata anticipată a dobânzilor se poate efectua pe cel mult 6 luni. Dobânda astfel încasată rămâne bine dobândită creditorului, indiferent de variațiile ulterioare.

Art. 8. (1) Dobânda se va calcula numai asupra cuantumului sumei împrumutate.

(2) Cu toate acestea, dobânzile se pot capitaliza și pot produce dobânzi în temeiul unei convenții speciale încheiate în acest sens, după scadența lor, dar numai pentru dobânzi datorate pe cel puțin un an.

Scanned with OKEN Scanner

(3) Dispozițiile alin. (1) și (2) nu se aplică contractului de cont curent, precum și atunci când prin lege s-ar dispune altfel.

Art. 9. În raporturile civile obligația de a plăti o dobândă mai mare decât cea stabilită în condițiile prezentei ordonanțe este nulă de drept.

Art. 10. (1) [1] Dobânzile percepute sau plătite de Banca Națională a României, de bănci, de Casa de Economii și Consemnațiuni C.E.C. - S.A., de organizațiile cooperatiste de credit și de Ministerul Finanțelor Publice, precum și modul de calcul al acestora se stabilesc prin reglementări specifice.

(2) Dispozițiile prezentei ordonanțe nu sunt aplicabile nivelului dobânzii stabilite prin hotărâri ale colegiilor jurisdicționale ale Curții de Conturi, potrivit Legii nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi, cu modificările ulterioare.

Art. 11. [2] *Abrogat.*

[1] Alin. (1) al art. 10 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. unic pct. 3 din Legea nr. 356/2002.

[2] Art. 11 a fost abrogat prin art. unic pct. 4 din Legea nr. 356/2002.

Scanned with OKEN Scanner

10. Legea arendării nr. 16/1994

publicată în
M. Of nr. 91 din 07 aprilie 1994

cu modificările şi completările aduse prin:

- **Legea nr. 58/1995** pentru modificarea şi completarea art. 25 din Legea arendării nr. 16/1994 (M. Of. nr. 124 din 21 iunie 1995);
- **Legea nr. 65/1998** pentru modificarea şi completarea Legii arendării nr. 16/1994 (M. Of. nr. 126 din 26 martie 1998);
- **O.U.G. nr. 157/2002** pentru modificarea şi completarea Legii arendării nr. 16/1994 (M. Of. nr. 850 din 25 noiembrie 2002), aprobată, cu modificări, prin Legea nr. 350/2003 (M. Of. nr. 526 din 22 iulie 2003);
- **Legea nr. 247/2005** privind reforma în domeniile proprietăţii şi justiţiei, precum şi unele măsuri adiacente – Titlul X (M. Of. nr. 653 din 22 iulie 2005);
- **Legea nr. 276/2005** pentru modificarea art. 3 din Legea arendării nr. 16/1994 (M. Of. nr. 903 din 10 octombrie 2005);
- **Legea nr. 223/2006** pentru modificarea şi completarea Legii arendării nr. 16/1994 (M. Of. nr. 497 din 8 iunie 2006);
- **Legea nr. 20/2008** pentru modificarea anexei la Legea arendării nr. 16/1994 (M. Of. nr. 170 din 5 martie 2008).

Art. 1. (1) Bunurile agricole pot fi arendate în condiţiile legii.

(2) Prin bunuri agricole care pot fi arendate se înţelege terenuri cu destinaţie agricolă, şi anume: terenuri agricole productive - arabile, viile, livezile, pepinierele viticole, pomicole, arbuştii fructiferi, plantaţiile de hamei şi duzi -, păşunile împădurite, terenurile ocupate cu construcţii şi instalaţii agrozootehnice, amenajări piscicole şi de îmbunătăţiri funciare, drumurile tehnologice, platformele şi spaţiile de depozitare care servesc nevoilor producţiei agricole şi terenurile neproductive care pot fi amenajate şi folosite pentru producţia agricolă, precum şi animalele, construcţiile de orice fel, maşinile, utilajele şi alte asemenea bunuri destinate exploatării agricole.

Scanned with OKEN Scanner

Art. 2. [1] Prin *arendare* se înţelege contractul încheiat între proprietar, uzufructuar sau alt deţinător legal de bunuri agricole, denumit *arendator*, şi arendaş, cu privire la exploatarea bunurilor agricole pe o durată determinată şi la un preţ stabilite de părţi.

Art. 3. (1) [2] Arendarea se face prin contract scris, al cărui model este prevăzut în anexă, încheiat între arendator, pe de o parte, şi arendaş, pe de altă parte. Părţile contractante pot fi persoane fizice sau juridice.

(2) [3] Arendaşii, persoane fizice, pot fi cetăţeni români, sau cetăţeni străini.

(2[1]) [4] Persoanele fizice prevăzute la alin. (2) trebuie să aibă pregătire de specialitate agricolă sau un atestat de cunoştinţe agricole ori de practică agricolă şi să prezinte garanţiile solicitate de arendatori. Atestatul este eliberat de organele abilitate de Ministerul Agriculturii, Pădurilor şi Dezvoltării Rurale, iar în cazul persoanelor fizice străine, de autoritatea competentă din statul de origine sau de proveniență.

(3) Arendaşii, persoane juridice, pot fi de naţionalitate română sau străină şi trebuie să aibă ca obiect de activitate exploatarea bunurilor agricole şi să prezinte garanţiile solicitate de arendator.

(3[1]) *Abrogat.*[5]

Notă: Potrivit art. II din Legea nr. 276/2005, *„Prevederile art. 3 din Legea arendării nr. 16/1994, cu modificările şi completările ulterioare, referitoare la posibilitatea dobândirii calităţii de arendaş de către cetăţenii străini şi persoanele juridice străine intră în vigoare la data aderării României la Uniunea Europeană."*

Art. 4. (1) [6] Regiile autonome, institutele şi staţiunile de cercetare şi producţie agricolă care au în administrare terenuri proprietate publică nu

[1] Art. 2 este reprodus astfel cum a fost modificat prin pct. 1 al art. I din Legea nr. 65/1998.

[2] Alin. (1) al art. 3 este reprodus astfel cum a fost modificat prin pct. 1 al art. unic din Legea nr. 223/2006.

[3] Alin. (2), (2[1]) şi (3) ale art. 3 sunt reproduse astfel cum au fost modificate prin pct. 1 al art. I din Legea nr. 276/2005.

[4] Alin. (2[1]) al art. 3 a fost introdus prin pct. 4 al art. I din Legea nr. 65/1998.

[5] Alin. (3[1]) a fost introdus prin pct. 6 al art. I din Legea nr. 65/1998 şi a fost abrogat prin pct. 2 al art. I din Legea nr. 276/2005.

[6] Alin. (1) al art. 4 este reprodus astfel cum a fost modificat prin pct. 2 al art. I din Legea nr. 350/2003.

Scanned with OKEN Scanner

pot da în arendă bunurile agricole prevăzute la art. 1 alin. (2), sub sancţiunea nulităţii absolute a actelor încheiate.

(2) *Abrogat.*[1)]

(3) Orice act de arendare făcut cu încălcarea prevederilor prezentului articol este nul.

Art. 5. (1) Contractul de arendare va cuprinde:

a) părţile contractante şi domiciliul sau sediul acestora;

b) obiectul contractului, complet şi precis determinat; obiectul contractului trebuie să cuprindă descrierea amănunţită a tuturor bunurilor agricole arendate, inventarul acestora şi planul de situaţie al terenurilor;

c) obligaţiile fiecăreia dintre părţi, expres şi complet menţionate;

d) durata arendării;

e) arenda, modalităţile şi termenele de plată a acesteia;

f) [2)] răspunderile fiecărei părţi; orice suprafaţă de teren sau orice alt bun agricol ce se va reţine de către arendator se va specifica separat în contract;

g) alte clauze convenite de părţi şi permise de lege.

(2) [3)] Părţile vor include în contractul de arendare clauze de asigurare a bunurilor agricole, care sunt în sarcina arendaşului.

Art. 6. (1) Contractul de arendare se întocmeşte în scris, câte un exemplar pentru fiecare parte şi un exemplar care se depune la consiliul local în a cărui rază teritorială se află bunurile arendate, în termen de 15 zile de la data încheierii. Acesta se înregistrează într-un registru special, ţinut de secretarul consiliului local.

(2) Când bunurile arendate sunt situate în raza teritorială a mai multor consilii locale, înregistrarea şi depunerea contractului se fac la fiecare consiliu local în a cărui rază teritorială este situat bunul arendat.

(3) Taxele de redactare şi înregistrare a contractului de arendă sunt în sarcina arendaşului.

[1)] Alin. (2) al art. 4 a fost abrogat prin pct. 7 al art. I din Legea nr. 65/1998.

[2)] Lit. f) a alin. (1) al art. 5 este reprodusă astfel cum a fost modificată prin pct. 8 al art. I din Legea nr. 65/1998.

[3)] Alin. (2) al art. 5 a fost introdus prin pct. 1 al art. unic din O.U.G. nr. 157/2002 şi este reprodus astfel cum a fost modificat prin pct. 3 al art. I din Legea nr. 350/2003.

Scanned with OKEN Scanner

(4) Sunt valabile şi opozabile numai contractele de arendare încheiate în scris şi înregistrate la consiliul local, în condiţiile prezentei legi.

(5) [1] Contractele de arendare încheiate în scris şi înregistrate la consiliul local constituie titluri executorii pentru plata arendei la termenele şi în modalităţile stabilite în contract.

Art. 7. [2] Durata arendării se stabileşte de către părţi în contractul de arendare.

Art. 8. [3] (1) Arendatorul este obligat să predea bunurile arendate în termenul şi în condiţiile stabilite, să garanteze pe arendaş de evicţiune totală sau parţială şi să execute toate celelalte obligaţii asumate prin contract.

(2) [4] Arendaşul are obligaţia de a folosi bunurile arendate ca un bun proprietar, în condiţiile stabilite în contract, de a menţine potenţialul productiv al bunurilor arendate, de a le restitui la încetarea contractului, de a cere acordul arendatorului pentru efectuarea eventualelor investiţii pe teren, de a plăti arenda la termenele şi în modalităţile stabilite, precum şi de a executa toate obligaţiile contractuale.

(3) [5] Arendatorul are dreptul de a controla oricând modul în care arendaşul administrează bunurile arendate.

(4) La încetarea contractului, se poate recunoaşte arendaşului, prin hotărâre judecătorească, un drept de retenţie cu privire la contrapretenţiile sale faţă de cealaltă parte, izvorâte din contract.

Art. 9. *Abrogat.*[6]

Art. 10. [7] Impozitele şi taxele datorate, potrivit legii, pentru bunurile agricole arendate sunt în sarcina arendatorului.

---

[1] Alin. (5) al art. 6 a fost introdus prin pct. 2 al art. unic din O.U.G. nr. 157/2002.

[2] Art. 7 este reprodus astfel cum a fost modificat prin pct. 9 al art. I din Legea nr. 65/1998.

[3] Alin. (1) al art. 8 este reprodus astfel cum a fost modificat prin pct. 10 al art. I din Legea nr. 65/1998.

[4] Alin. (2) al art. 8 este reprodus astfel cum a fost modificat prin pct. 3 al art. I din Legea nr. 350/2003.

[5] Alin. (3) al art. 8 este reprodus astfel cum a fost modificat prin pct. 11 al art. I din Legea nr. 65/1998.

[6] Art. 9 a fost abrogat prin art. 8 din Titlul X al Legii nr. 247/2005.

[7] Art. 10 este reprodus astfel cum a fost modificat prin pct. 12 al art. I din Legea nr. 65/1998.

Scanned with OKEN Scanner

Art. 11. (1) Arendaşul este considerat agricultor; impozitele datorate de el pe veniturile realizate din exploatarea bunurilor agricole arendate se plătesc potrivit dispoziţiilor legale.

(2) Arendaşul, în calitate de producător agricol, beneficiază de facilităţile de creditare şi impozitare prevăzute de actele normative în vigoare.

Art. 12. (1) Contractul de arendare poate fi reînnoit potrivit înţelegerii părţilor şi cu respectarea prevederilor prezentei legi.

(2) [1] Fiecare parte contractantă este obligată să înştiinţeze în scris cealaltă parte, cu cel puţin 3 luni înainte de expirarea contractului, despre intenţia sa de a reînnoi sau de a nu reînnoi contractul de arendare.

(3) Prin acordul părţilor, contractul de arendare poate să înceteze şi înainte de a ajunge la termen.

Art. 13. [2] Plata arendei se face potrivit înţelegerii părţilor contractante şi se execută la termenele şi la locul stabilite în contract.

Art. 14. (1) Elementele de stabilire a arendei pentru fiecare categorie de folosinţă a terenului pot fi: suprafaţa, potenţialul de producţie, structura parcelară, relieful şi gradul de accesibilitate a mecanizării, posibilităţile de acces, distanţa faţă de locurile de depozitare, industrializare sau comercializare, starea clădirilor, amenajările de îmbunătăţiri funciare sau alte dotări.

(2) În cazul terenurilor plantate cu viţă de vie, pomi, arbuşti fructiferi, hamei şi duzi, arenda se poate stabili ţinându-se seama şi de tipul de plantaţie, vârstă, soi, starea tehnică şi biologică.

(3) În cazul efectivelor de animale, arenda se poate stabili în funcţie de specie, rasă, vârstă, starea biologică, potenţialul de producţie şi starea sanitară-veterinară a acestora.

Art. 15-17. *Abrogate.* [3]

Art. 18. [4] Funcţionarii publici şi salariaţii cu funcţii de conducere din cadrul regiilor autonome cu profil agricol, al institutelor şi staţiunilor de

---

[1] Alin. (2) al art. 12 este reprodus astfel cum a fost modificat prin pct. 4 al art. I din Legea nr. 350/2003.

[2] Art. 13 este reprodus astfel cum a fost modificat prin pct. 13 al art. I din Legea nr. 65/1998.

[3] Art. 15-17 au fost abrogate prin pct. 14 al art. I din Legea nr. 65/1998.

[4] Art. 18 este reprodus astfel cum a fost modificat prin pct. 4 al art. I din Legea nr. 350/2003.

Scanned with OKEN Scanner

cercetare şi producţie agricolă care au în administrare terenuri agricole proprietate publică nu pot lua în arendă bunurile agricole prevăzute la art. 1.

Art. 19. *Abrogat.*[1)]

Art. 20. Arendaşul poate schimba categoria de folosinţă a terenului arendat numai cu acordul prealabil dat în scris de către proprietar şi cu respectarea dispoziţiilor legale în vigoare.

Art. 21. (1) În contractul de arendare, de comun acord, părţile contractante pot stabili cazurile şi limitele suportării daunelor produse de calamităţi naturale.

(2) De asemenea, de comun acord pot să prevadă suportarea pierderilor totale sau parţiale ale bunurilor arendate ca urmare a unor cazuri fortuite sau de forţă majoră.

Art. 21[1].[2)] Cu acordul scris al arendatorului, arendaşul poate să cesioneze contractul de arendare soţului, coparticipant la exploatarea bunurilor agricole, sau descendenţilor săi care au împlinit vârsta majoratului.

Art. 22. (1) Nu sunt permise oficii de arendaşi.

(2) Subarendarea totală sau parţială este interzisă.

(3) Orice act de subarendare este nul.

Art. 23. Salariaţii permanenţi sau sezonieri folosiţi de arendaşi se bucură de toate drepturile şi de protecţia socială prevăzute de legislaţia muncii în vigoare.

Art. 24. (1) Contractele de arendare încheiate cu încălcarea prevederilor prezentei legi sunt nule sau anulabile.

(2) Oricare dintre părţile contractante poate cere în justiţie rezilierea contractului de arendare pentru cauze de neîndeplinire a obligaţiilor de către cealaltă parte, în condiţiile legii.

(3) Litigiile sunt de competenţa instanţelor judecătoreşti sau pot fi soluţionate, cu acordul părţilor, şi prin arbitraj.

[1)] Art. 19 a fost abrogat prin pct. 14 al art. I din Legea nr. 65/1998.

[2)] Art. 21[1] a fost introdus prin pct. 15 al art. I din Legea nr. 65/1998.

Scanned with OKEN Scanner

(4) Părţile contractante au la dispoziţie toate mijloacele juridice pentru apărarea drepturilor şi intereselor lor legitime contractuale, în legătură cu bunurile arendate.

Art. 25. [1] (1) Persoanele fizice, cărora le-a fost stabilită calitatea de acţionar în baza prevederilor art. 36 din Legea nr. 18/1991, pot opta, până la data de 1 octombrie 1995, pentru calitatea de locator, în condiţiile legii.

(2) Societăţile comerciale agricole vor încunoştinţa în scris, până la data de 1 septembrie 1995, pe acţionarii care nu şi-au manifestat opţiunea în sensul prevederilor alin. (1), despre termenul limită pentru comunicarea opţiunii.

(3) Contractul de locaţiune se încheie, pentru perioada minimă de arendare prevăzută la art. 7 alin. (2), între societatea comercială care deţine terenul în cauză şi persoana fizică care a optat pentru calitatea de locator, începând cu primul an agricol ulterior înregistrării opţiunii scrise.

(4) Până la expirarea perioadei prevăzute la art. 7 alin. (2), comisia judeţeană va emite titlul de proprietate asupra terenului în echivalent arabil şi va pune în posesie persoanele îndreptăţite, în sole compacte, situate în limita perimetrului actual, stabilite pe ferme şi localităţi.

(5) După expirarea perioadei minime de arendare, prevăzută la art. 7 alin. (2), persoanele îndreptăţite potrivit alin. (1) pot exploata terenurile în mod liber, în calitate de proprietar.

Art. 25[1]. [2] (1) Contractul de arendare poate continua în cazul decesului arendatorului sau al arendaşului. Pentru aceasta, moştenitorii majori ai arendaşului sau, după caz, moştenitorii proprietarului trebuie să comunice în scris intenţiile lor şi să obţină acordul scris al celeilalte părţi, în termen de 30 de zile de la data decesului.

(2) Moştenitorii arendaşului pot conveni să continue în comun exploatarea bunurilor agricole arendate de autorul lor sau pot să desemneze pe unul dintre ei să continue exploatarea lor. În lipsa acordului, moştenitorii proprietarului pot să desemneze pe unul dintre urmaşii arendaşului, care îndeplineşte condiţiile prevăzute la art. 3 alin. (2) şi (2[1]), să continue contractul de arendare.

---

[1] Art. 25 este reprodus astfel cum a fost modificat art. unic al Legii nr. 58/1995.

[2] Art. 25[1] a fost introdus prin pct. 16 al art. I din Legea nr. 65/1998 şi este reprodus astfel cum a fost modificat prin pct. 4 al art. I din Legea nr. 350/2003.

Scanned with OKEN Scanner

(3) Moştenitorii arendatorului ori ai arendaşului, după caz, au obligaţia ca în termen de 30 de zile să înştiinţeze consiliul local cu privire la noile părţi în contractul de arendare.

Art. 25². [1] (1) Nerespectarea prevederilor art. 20 constituie contravenţie şi se sancţionează cu amendă de la 10.000 lei (RON) la 30.000 lei (RON).

(2) Constatarea contravenţiilor şi aplicarea sancţiunilor se fac de persoanele împuternicite ale direcţiei generale pentru agricultură şi industrie alimentară.

(3) Dispoziţiile Ordonanţei Guvernului nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravenţiilor, aprobată cu modificări şi completări prin Legea nr. 180/2002, cu modificările ulterioare, sunt aplicabile.

(4) Arendatorul are dreptul la daune şi la restabilirea situaţiei anterioare.

Notă: Sumele prevăzute la art. 25² alin. (1) au fost convertite în monedă nou (RON), conform prevederilor art. 5 alin. (5) din Legea nr. 348/2004 privind denominarea monedei naţionale.

Art. 25³. [2] Anexa face parte integrantă din prezenta lege.

Art. 26. Dispoziţiile prezentei legi se completează cu prevederile legislaţiei civile, în măsura în care acestea nu sunt contrare prezentei legi.

---

[1] Art. 25² a fost introdus prin pct. 3 al art. unic din O.U.G. nr. 137/2002 şi este reprodus astfel cum a fost modificat prin pct. 5 al art. I din Legea nr. 350/2003.

[2] Art. 25³ a fost introdus prin pct. 2 al art. unic din Legea nr. 223/2006.

Scanned with OKEN Scanner

Anexă *)

Înregistrat la Consiliul Local al .....
Județul .....
Nr. ..... din .....

CONTRACT DE ARENDARE

Capitolul I. Părțile contractului

Art. 1. Contractul de arendare se încheie şi se execută pe baza prevederilor Legii arendării nr. 16/1994, cu modificările şi completările ulterioare.

Art. 2. 1. Între domnul/doamna ....., domiciliat/domiciliată în ....., posesor/posesoare al/a B.I./C.I. seria ..... nr. ....., eliberat/eliberată de ..... la data de ....., titular/titulară al/a dreptului de proprietate conform titlului de proprietate nr. ..... din ..... sau, după caz, conform hotărârii judecătoreşti nr. ..... din ..... sau procesului-verbal de punere în posesie nr. ..... din ..... sau actului de partaj nr. ..... din ..... etc. sau

Societatea Comercială (asociația agricolă etc.)[1] ....., cu sediul în localitatea ....., având nr. de înregistrare la oficiul registrului comerțului ....., cod unic de înregistrare ..... şi atribut fiscal R: ....., reprezentată prin domnul/doamna ....., denumit/denumită în continuare arendator, şi

2. domnul/doamna ....., domiciliat/domiciliată în ....., posesor/posesoare al/a B.I./C.I. seria ..... nr. ....., eliberat/eliberată de ..... la data de ....., sau

Societatea Comercială (asociația agricolă etc.)1) ....., cu sediul în localitatea ....., având nr. de înregistrare la oficiul

*) Anexa a fost introdusă prin pct. 3 al art. unic din Legea nr. 223/2006.

[1] În cazul persoanelor juridice, se menționează datele de identificare, precum şi datele persoanei care o reprezintă.

Scanned with OKEN Scanner

registrului comerţului ....., cod unic de înregistrare..... ..... şi atribut fiscal R: ....., reprezentată prin domnul/doamna ....., denumit/denumită în continuare arendaş,

a intervenit prezentul contract de arendare.

Capitolul II. Obiectul contractului

Art. 3. (1) Obiectul contractului de arendare îl constituie terenul în suprafaţă de ..... ha, situat în extravilanul (intravilanul) localităţii ....., judeţul ....., în tarlaua ....., parcela ....., având următoarele vecinătăţi: N ....., S ....., E ....., V ..... .

(2) Categoria de folosinţă a terenului în suprafaţă de ..... ha care face obiectul contractului de arendare este aceea de ..... .

(3) Pe data încheierii prezentului contract, arendatorul a predat, iar arendaşul recunoaşte că a primit suprafaţa de ..... ha teren.

Capitolul III. Scopul arendării

Art. 4. Terenul arendat va fi folosit de către arendaş doar în scopul exploatării agricole.

Capitolul IV. Durata contractului

Art. 5. (1) Prezentul contract de arendare se încheie pentru o durată de ..... ani, începând de la data de ..... şi până la data de ..... .

(2) În temeiul art. 12 din Legea nr. 16/1994, cu modificările şi completările ulterioare, contractul de arendare poate fi reînnoit prin acordul scris al părţilor.

Capitolul V. Nivelul arendei, modalităţi şi termene de plată

Art. 6. (1) Nivelul arendei este de ..... (cantitate produse, produse şi bani sau numai bani).

Scanned with OKEN Scanner

(2)[1] Plata arendei în natură se face imediat după recoltarea culturii, dar nu mai târziu de 45 de zile. Produsul livrat de arendaş trebuie să corespundă din punctul de vedere al calităţii.

(3) Plata arendei în bani se face la un preţ stabilit prin înţelegerea părţilor. Plata se face până la 45 de zile de la recoltarea produsului respectiv. Plata în bani se va face direct la sediul arendaşului sau prin mandat poştal la adresa arendatorului.

(4) Contractele de arendare încheiate în scris şi înregistrate la consiliul local constituie titluri executorii pentru plata arendei la termenele şi în modalităţile stabilite în contract.

(5) Nivelul arendei nu poate fi modificat de arendaş ca urmare a unor pierderi datorate unor factori naturali (calamităţi).

(6) Părţile sunt obligate să notifice primăriei la care a fost înregistrat contractul de arendare orice modificare a nivelului arendei.

Capitolul VI. Drepturile şi obligaţiile părţilor

Art. 7. Drepturile şi obligaţiile arendatorului sunt următoarele:

a) să predea terenul agricol arendaşului la termen şi în condiţiile stabilite de prezentul contract;

b) să îl garanteze pe arendaş de evicţiune totală sau parţială, precum şi de viciile ascunse ale lucrului pe care îl arendează;

c) să nu ia niciun fel de măsuri în legătură cu exploatarea terenului arendat, de natură să-l tulbure pe arendaş;

d) să controleze oricând modul în care arendaşul exploatează terenul arendat. Pe timpul controlului, arendatorul va fi însoţit de arendaş sau de un împuternicit al acestuia;

e) în caz de tulburări ale terţilor în exploatarea normală a terenului, să acţioneze împreună cu arendaşul, potrivit legii, pentru încetarea actelor de tulburare;

f) să plătească taxele şi impozitele datorate pentru terenurile arendate;

g) să îl încunoştinţeze în scris pe arendaş de intenţia sa de a reînnoi sau nu contractul cu cel puţin un an înainte de a expira prezentul contract;

h) să primească, la încetarea contractului, terenul care a făcut obiectul acestuia.

---

[1] Alin. (2) şi (5) al art. 6 sunt reproduse astfel cum au fost modificate prin art. unic subpunctul I pct. 1 din **Legea nr. 20/2008**.

Scanned with OKEN Scanner

Art. 8. Drepturile şi obligaţiile arendaşului sunt următoarele:

a) să primească terenul arendat la termen şi în condiţiile stabilite de prezentul contract;

b)[1] să folosească terenul pe care l-a arendat în scopul exploatării agricole, în condiţiile stabilite prin contract;

c) să menţină potenţialul de producţie şi să nu degradeze terenul arendat;

d) să nu schimbe categoria de folosinţă a terenului arendat fără acordul scris al arendatorului;

e) să plătească arenda la termenul şi în condiţiile prevăzute la cap. V;

f) să ceară acordul arendatorului pentru efectuarea eventualelor investiţii pe teren;

g) să suporte taxele de redactare şi înregistrare a contractului;

h) în vederea recuperării daunelor produse de calamităţi naturale, să încheie contracte de asigurare a culturilor pe care le înfiinţează pe terenul arendat;

i) să comunice arendatorului şi să solicite acestuia să intervină în cazurile în care este tulburat de terţi în exploatarea terenului arendat;

j) să încunoştinţeze în scris pe arendator de intenţia sa de a reînnoi sau nu contractul cu cel puţin un an înainte de a expira prezentul contract;

k) la încetarea contractului, are obligaţia de a restitui terenul arendat în starea în care l-a primit de la arendator;

l) să plătească impozitele datorate pe veniturile realizate din exploatarea terenului arendat;

m) are dreptul de preempţiune în cazul înstrăinării prin vânzare de către arendator a terenului prevăzut prin prezentul contract.

Capitolul VII. Răspunderea

Art. 9. (1)[2] În caz de neexecutare a obligaţiilor prevăzute în contract de către una dintre părţi, contractul se consideră reziliat de drept.

(2) Pentru neplata la timp a arendei, arendaşul va plăti penalităţi de întârziere în procent de .....% pe zi din suma datorată.

---

[1] Lit b) de la art.8 este reprodusă astfel cum a fost modificată prin art. unic subpunctul I pct. 2 din **Legea nr. 20/2008**.

[2] Alin. (1) de la art. 9 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. unic subpunctul I pct. 3 din **Legea nr. 20/2008**.

Scanned with OKEN Scanner

Capitolul VIII. Încetarea contractului

Art. 10. (1) Contractul încetează de drept la expirarea termenului pentru care a fost arendat terenul.

(2) În cazul morţii arendatorului sau a arendaşului, contractul va continua dacă moştenitorii majori vor comunica în scris intenţiile lor în acest sens şi vor avea acordul scris al celeilalte părţi, în termen de 30 de zile de la data decesului, conform art. 25 din Legea nr. 16/1994, cu modificările şi completările ulterioare.

(3) Contractul de arendare poate fi cesionat soţului/soţiei coparticipant/ coparticipante la exploatarea terenului arendat sau descendenţilor lor care au împlinit vârsta majoratului, conform art. 21 din Legea nr. 16/1994, cu modificările şi completările ulterioare.

(4) La data încetării contractului, acesta poate fi reînnoit prin acordul părţilor, cu respectarea prevederilor Legii nr. 16/1994, cu modificările şi completările ulterioare.

Capitolul IX. Alte clauze

Art. 11. (1) Cheltuielile cu redactarea, taxele de timbru şi cele privind autentificarea prezentului contract se suportă de către arendaş.

(2) Comunicările judiciare şi extrajudiciare în legătură cu prezentul contract se vor face la domiciliul părţilor.

(3) Eventualele neînţelegeri se vor rezolva pe cale amiabilă, în caz contrar fiind supuse soluţionării instanţelor de judecată.

(4) Arendaşul este exonerat de la plata arendei în cazuri de forţă majoră (de exemplu: radiaţii, război, cutremure devastatoare, care afectează terenul arendat). Încheiat astăzi, ..., în 3 (trei) exemplare, dintre care unul la arendator, unul la arendaş şi unul la Consiliul Local ..... unde a fost înregistrat contractul.

Arendator,
.....

Arendaş,
.....

Scanned with OKEN Scanner

11. Legea nr. 114/1996 a locuinței

republicată în
M. Of. nr. 393 din 31 decembrie 1997

cu modificările și completările aduse prin:

- **O.U.G. nr. 44/1998** pentru modificarea Legii locuinței nr. 114/1996 (M. Of. nr. 460 din 30 noiembrie 1998), ordonanță de urgență ce a fost respinsă prin Legea nr. 603/2002 (M. Of. nr. 830 din 18 noiembrie 2002);
- **O.G. nr. 73/1999** privind impozitul pe venit (M. Of. nr. 419 din 31 august 1999), ordonanță ce a fost respinsă prin Legea nr. 206/2002 (M. Of. nr. 275 din 24 aprilie 2002);
- **Legea nr. 145/1999** pentru modificarea si completarea Legii locuinței nr. 114/1996 (M. Of. nr. 439 din 9 septembrie 1999);
- **O.U.G. nr. 127/1999** privind instituirea unor măsuri cu caracter fiscal și îmbunătățirea realizării și colectării veniturilor statului (M. Of. nr. 455 din 20 septembrie 1999), aprobată cu modificări prin Legea nr. 576/2001 (M. Of. nr. 679 din 26 octombrie 2001);
- O.U.G. nr. 215/1999 privind modificarea și completarea unor reglementări referitoare la taxa pe valoarea adăugată (M. Of. nr. 649 din 30 decembrie 1999), ordonanță de urgență ce a fost respinsă prin Legea nr. 285/2001 (M. Of. nr. 306 din 11 iunie 2001);
- **O.U.G. nr. 22/2000** pentru modificarea si completarea Legii locuinței nr. 114/1996 (M. Of. nr. 129 din 28 martie 2000), aprobată cu modificări prin Legea nr. 250/2001 (M. Of. nr. 296 din 6 iunie 2001);
- O.U.G. nr. 98/2000 pentru modificarea și completarea Legii nr. 85/1992 privind vânzarea de locuințe și spații cu altă destinație construite din fondurile statului și din fondurile unităților economice sau bugetare de stat, precum și a Legii locuinței nr. 114/1996 (M. Of. nr. 302 din 3 iulie 2000), ordonanță de urgență ce a fost suspendată prin O.U.G. nr. 295/2000 pentru suspendarea aplicării sau abrogarea unor ordonanțe și ordonanțe de urgență ale Guvernului (M. Of. nr. 707 din 30 decembrie 2000) și ulterior respinsă prin Legea nr. 330/2001 (M. Of. nr. 358 din 4 iulie 2001);
- **O.G. nr. 76/2001** pentru modificarea și completarea Ordonanței Guvernului nr. 19/1994 privind stimularea investițiilor pentru realizarea unor lucrări publice și construcții de locuințe (M. Of. nr. 540 din 1 septembrie 2001), aprobată cu modificări prin Legea nr. 734/2001 (M. Of. nr. 807 din 17 decembrie 2001);

Scanned with OKEN Scanner

- **O.U.G. nr. 42/2005** privind instituirea unor măsuri de reorganizare a Casei de Economii şi Consemnaţiuni C.E.C. - S.A. în vederea privatizării (M. Of. nr. 463 din 1 iunie 2005), aprobată prin Legea nr. 285/2005 (M. Of. nr. 917 din 13 octombrie 2005);
- **Legea nr. 62/2006** privind completarea Legii locuinţei nr. 114/1996 (M. Of. nr. 268 din 24 martie 2006), lege ce a fost abrogată prin **O.U.G. nr. 51/2006** pentru aprobarea Programului naţional privind sprijinirea construirii de locuinţe proprietate personală (M. Of. nr. 566 din 30 iunie 2006);
- **Legea nr. 230/2007** privind înfiinţarea, organizarea şi funcţionarea asociaţiilor de proprietari (M. Of. nr. 490 din 23 iulie 2007);
- **O.U.G. nr. 57/2008** pentru modificarea Legii locuinţei nr. 114/1996 şi pentru modificarea şi completarea Ordonanţei de urgenţă a Guvernului nr. 74/2007 privind asigurarea fondului de locuinţe sociale destinate chiriaşilor evacuaţi sau care urmează a fi evacuaţi din locuinţele retrocedate foştilor proprietari (M. Of. nr. 358 din 9 mai 2008);
- **O.U.G. nr. 210/2008** pentru completarea Legii locuinţei nr. 114/1996 (M. Of. nr. 835 din 11 decembrie 2008).

Cuprins **Art.**

Capitolul I. Dispoziţii generale 1-3
Capitolul II. Dezvoltarea construcţiei de locuinţe 4-20
Capitolul III. Închirierea locuinţelor 21-33
Capitolul IV. Administrarea clădirilor de locuit 34-37
Capitolul V. Locuinţa socială 38-50
Capitolul VI. Locuinţa de serviciu şi locuinţa de intervenţie 51-54
Capitolul VII. Locuinţa de necesitate 55-56
Capitolul VIII. Locuinţa de protocol 57-60
Capitolul IX. Dispoziţii tranzitorii şi finale 61-73

Reglementarea cadrului general de realizare, exploatare şi administrare a locuinţelor are la bază următoarele principii:

Accesul liber şi neîngrădit la locuinţă este un drept al fiecărui cetăţean.

Realizarea locuinţelor constituie un obiectiv major, de interes naţional, pe termen lung, al administraţiei publice centrale şi locale.

Scanned with OKEN Scanner

Capitolul I. Dispoziţii generale

Art. 1. Prezenta lege reglementează aspectele sociale, economice, tehnice şi juridice ale construcţiei şi folosinţei locuinţelor.

Art. 2. Termenii utilizaţi în cuprinsul prezentei legi au următorul înţeles:

a) *Locuinţă*

Construcţie alcătuită din una sau mai multe camere de locuit, cu dependinţele, dotările şi utilităţile necesare, care satisface cerinţele de locuit ale unei persoane sau familii.

b) *Locuinţă convenabilă*

Locuinţă care, prin gradul de satisfacere a raportului dintre cerinţa utilizatorului şi caracteristicile locuinţei, la un moment dat, acoperă necesităţile esenţiale de odihnă, preparare a hranei, educaţie şi igienă, asigurând exigenţele minimale prezentate în anexa nr. 1 la prezenta lege.

c) *Locuinţă socială*

Locuinţă care se atribuie cu chirie subvenţionată unor persoane sau familii, a căror situaţie economică nu le permite accesul la o locuinţă în proprietate sau închirierea unei locuinţe în condiţiile pieţei.

d) *Locuinţă de serviciu*

Locuinţă destinată funcţionarilor publici, angajaţilor unor instituţii sau agenţi economici, acordată în condiţiile contractului de muncă, potrivit prevederilor legale.

e) *Locuinţă de intervenţie*

Locuinţă destinată cazării personalului unităţilor economice sau bugetare, care, prin contractul de muncă, îndeplineşte activităţi sau funcţii ce necesită prezenţa permanentă sau în caz de urgenţă în cadrul unităţilor economice.

f) *Locuinţă de necesitate*

Locuinţă destinată cazării temporare a persoanelor şi familiilor ale căror locuinţe au devenit inutilizabile în urma unor catastrofe naturale sau accidente sau ale căror locuinţe sunt supuse demolării în vederea realizării de lucrări de utilitate publică, precum şi lucrărilor de reabilitare ce nu se pot efectua în clădiri ocupate de locatari.

g) *Locuinţă de protocol*

Locuinţă destinată utilizării de către persoanele care sunt alese sau numite în unele funcţii ori demnităţi publice, exclusiv pe durata exercitării acestora.

Scanned with OKEN Scanner

h) *Casă de vacanţă*

Locuinţă ocupată temporar, ca reşedinţă secundară, destinată odihnei şi recreerii.

i)[1] *Condominiu*

Imobilul format din teren cu una sau mai multe construcţii, din care unele proprietăţi sunt comune, iar restul sunt proprietăţi individuale, pentru care se întocmesc o carte funciară colectivă şi câte o carte funciară individuală pentru fiecare unitate individuală aflată în proprietate exclusivă, care poate fi reprezentată de locuinţe şi spaţii cu altă destinaţie, după caz. Constituie condominiu:

– un corp de clădire sau un tronson cu una sau mai multe scări din cadrul clădirii de locuit mulţi etajate, în condiţiile în care se poate delimita proprietatea comună;

– un ansamblu rezidenţial format din locuinţe individuale, amplasate izolat, înşiruit sau cuplat, în care există proprietăţi comune şi proprietăţi individuale.

j) *Unitate individuală*

Unitate funcţională, componentă a unui condominiu, formată din una sau mai multe camere de locuit situate la acelaşi nivel al clădirii sau la niveluri diferite, cu dependinţele, dotările şi utilităţile necesare, având acces direct şi intrare separată, şi care a fost construită sau transformată în scopul de a fi folosită, de regulă, de o singură gospodărie, pentru satisfacerea cerinţelor de locuit. În cazul în care accesul la locuinţa individuală sau la condominiu nu se face direct dintr-un drum public, acesta se va asigura printr-o cale de acces sau servitute de trecere, menţionate obligatoriu în actele juridice şi înscrise în cartea funciară.

Art. 3. (1) Autorizarea executării construcţiilor de locuinţe noi, indiferent de natura proprietăţii sau a amplasamentului, se face pe baza satisfacerii exigenţelor minimale, prevăzute în anexa nr. 1 la prezenta lege.

(2) Consiliile judeţene şi locale, potrivit competenţelor stabilite prin lege, pot autoriza executarea etapizată a construcţiilor de locuinţe.

---

[1] Lit. i) şi j) de la art. 2 au fost introduse prin ar. unic pct. 1 din **O.U.G. nr. 210/2008**.

Scanned with OKEN Scanner

Capitolul II. Dezvoltarea construcţiei de locuinţe

Art. 4. Persoanele fizice sau juridice române pot realiza, cu respectarea prevederilor legale, construcţii de locuinţe pentru folosinţă proprie sau în scopul valorificării acestora.

Art. 5. (1) [1] *Abrogat.*

(2) [2] Locuinţele care se realizează prin investiţii din profit de către persoane juridice române, precum şi în condiţiile art. 7 şi 20 din prezenta lege se pot amplasa pe terenurile aparţinând persoanelor fizice beneficiare de locuinţe, ale persoanelor juridice investitoare sau pe terenuri concesionate în acest scop de consiliile locale persoanelor juridice sau fizice, cu o reducere de până la 95% din taxa de concesiune.

(3) [3] Sunt scutite de T.V.A., cu drept de deducere a acesteia, construcţia de locuinţe, consolidarea şi reabilitarea locuinţelor existente, realizate în condiţiile alin. (1) şi (2) din prezentul articol, ale art. 6 şi 7, art. 20, 50, 55, 62 şi art. 63, precum şi construcţia reabilitarea, consolidarea şi extinderea locuinţelor, cu excepţia caselor de vacanţă a căror finanţare se realizează prin credite acordate de Agenţia Naţională pentru Locuinţe, înfiinţată în baza Legii nr. 152/1998.

(4) [4] Lucrările privind clădirile şi terenurile necesare pentru construirea de locuinţe prin Agenţia Naţională pentru Locuinţe, cu excepţia caselor de vacanţă, sunt de utilitate publică.

(5)[5] Construcţiile de locuinţe se pot amplasa, după caz, pe terenuri aparţinând persoanelor fizice, persoanelor juridice, pe terenuri aparţinând domeniului public sau privat al statului şi/sau al unităţilor administrativ-teritoriale, identificate printr-un singur număr cadastral şi număr de carte funciară, în condiţiile legii.

---

[1] Alin. (1) al art. 5 a fost abrogat prin art. IV din O.U.G. nr. 127/1999.

[2] Alin. (2) al art. 5 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. I pct. 1 din O.U.G. nr. 22/2000.

[3] Alin. (3) al art. 5 a fost introdus prin art. I pct. 1 din Legea nr. 145/1999.

[4] Alin. (4) al art. 5 a fost introdus prin art. I pct. 1 din Legea nr. 145/1999 şi este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. I pct. 2 din O.U.G. nr. 22/2000.

[5] Alin. (5) şi (6) de la art. 5 au fost introduse prin ar. unic pct. 2 din **O.U.G. nr. 210/2008.**

Scanned with OKEN Scanner

(6) Beneficiarul/investitorul trebuie să deţină şi să probeze un drept real asupra terenului destinat amplasării construcţiilor de locuinţe, cu actele de proprietate şi extrasul de carte funciară pentru informare.

Notă: Dispoziţiile art. 5 alin. (3) au fost abrogate implicit în temeiul dispoziţiilor art. 1 alin. (3) din Codul fiscal, care prevede că: *„în materie fiscală, dispoziţiile prezentului cod prevalează asupra oricăror prevederi din alte acte normative, în caz de conflict între acestea aplicându-se dispoziţiile Codului fiscal"* coroborat cu art. 141 din acelaşi cod care reglementează scutirile de taxă pe valoarea adăugată, printre acestea nemaigăsindu-se şi operaţiunile prevăzute de alin. (3) al art. 5 din Legea nr. 114/1996.

Art. 5¹. [1] *Abrogat.*

Art. 6. [2] *Abrogat.*

Art. 7. (1) Consiliile locale pot realiza din depozitele special constituite locuinţe cu suprafeţele construite prevăzute în anexa nr. 1 la prezenta lege, exercitând controlul asupra preţului de vânzare, în vederea înlesnirii accesului la proprietate pentru unele categorii de persoane, în următoarea ordine de prioritate:

a) tinerii căsătoriţi care, la data contractării locuinţei, au, fiecare, vârsta de până la 35 de ani;

b) persoanele care beneficiază de facilităţi la cumpărarea sau construirea unei locuinţe, potrivit prevederilor Legii nr. 42/1990, republicată;

c) persoanele calificate din agricultură, învăţământ, sănătate, administraţie publică şi culte, care îşi stabilesc domiciliul în mediul rural;

d) alte categorii de persoane stabilite de consiliile locale.

(2) [3] Persoanele din categoriile menţionate la lit. a)-d) pot beneficia de o subvenţie de la bugetul de stat, în limitele prevederilor bugetare anuale, în raport cu venitul mediu net lunar pe membru de familie, de până la 30% din valoarea locuinţei calculată la valoarea finală a acesteia, precum şi de

---

[1] Art. 5¹ a fost introdus prin art. unic pct. 1 din Legea nr. 62/2006 şi a fost abrogat prin art. 3 din O.U.G. nr. 51/2006.

[2] Art. 6 a fost abrogat prin art. IV din O.U.G. nr. 127/1999.

[3] Alin. (2) al art. 7 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. I pct. 2 din Legea nr. 145/1999.

Scanned with OKEN Scanner

plata în rate lunare, pe termen de 20 de ani, a diferenței față de prețul final al locuinței, după ce s-au scăzut subvenția și avansul minim obligatoriu de 10% achitat de contractant, din valoarea locuințelor calculată la data contractării.

(2[1]) [1] Dobânda la suma avansată din depozitul special, care se restituie în rate, este de 5% anual.

(3)-(4) [2] *Abrogate.*

(5) În cazul nerestituirii la termenele stabilite a ratelor scadente, se va plăti o dobândă de 10% anual asupra acestor rate.

(6) Autoritățile publice locale, prin administratori delegați de acestea, vor încheia cu persoanele fizice prevăzute în prezentul articol contracte de împrumut pentru sumele avansate din depozitul special, potrivit normelor legale în vigoare.

Notă: Potrivit **H.G. nr. 315/2007** privind aprobarea normelor pentru stabilirea cuantumului subvenției de la bugetul de stat ce se poate acorda în anul 2007 categoriilor de persoane prevăzute la art. 7 din Legea locuinței nr. 114/1996 (M. Of. nr. 232 din 4 aprilie 2007):

*„**Art. 1.** Subvenția de la bugetul de stat prevăzută la art. 7 alin. (2) din Legea locuinței nr. 114/1996, republicată, cu modificările și completările ulterioare, pentru cumpărarea de locuințe în anul 2007, se acordă în cuantum de 30% din valoarea locuinței calculată la valoarea finală a acesteia categoriilor de persoane prevăzute la art. 7 alin. (1) din același act normativ, care au un venit mediu net lunar pe membru de familie de până la 545 lei.*

***Art. 2.** Pentru categoriile de persoane cu venituri medii nete lunare pe membru de familie mai mari de 545 lei, cuantumul subvenției de la bugetul de stat, prevăzută la art. 7 din Legea nr. 114/1996, republicată, cu modificările și completările ulterioare, se stabilește după cum urmează:*

a) 20% pentru un venit mediu net lunar pe membru de familie cuprins între 546 lei și 629 lei;

b) 10% pentru un venit mediu net lunar pe membru de familie cuprins între 630 lei și 661 lei;

c) 5% pentru un venit mediu net lunar pe membru de familie cuprins între 662 lei și 745 lei."

---

[1] Alin. (2[1]) al art. 7 a fost introdus prin art. I pct. 3 din O.U.G. nr. 22/2000

[2] Alin. (3) și (4) ale art. 7 au fost abrogate prin art. I pct. 3 din Legea nr. 145/1999.

Scanned with OKEN Scanner

Art. 8. (1) Persoanele fizice prevăzute la art. 7 se vor adresa consiliilor locale, care vor analiza şi vor aproba, după caz, cererile respective, stabilind, totodată, şi ordinea de prioritate.

(2) Cuantumul subvenţiei se stabileşte în raport cu venitul mediu net lunar pe membru de familie, potrivit normelor aprobate anual de Guvern.

Art. 9. Depozitele special constituite pe seama consiliilor locale se alimentează din următoarele surse:

a) sumele aprobate anual în bugetele locale, destinate realizării locuinţelor;

b) încasările realizate din vânzarea locuinţelor şi a spaţiilor cu altă destinaţie din clădirile de locuit, cu excepţia celor care se fac venituri la bugetele locale, potrivit prevederilor legale în vigoare, precum şi sumele încasate potrivit prevederilor art. 7.

c) alocaţiile din bugetul de stat, în limita prevederilor aprobate anual cu această destinaţie;

d) alte surse constituite potrivit legii.

Art. 10. (1) De prevederile art. 7 din prezenta lege beneficiază, o singură dată, persoanele fizice care, împreună cu familia, nu au deţinut şi nu au în proprietate o locuinţă, cu excepţia persoanelor prevăzute la art. 7 lit. c), sau dacă locuinţa în care gospodăresc împreună nu satisface exigenţele minimale de suprafaţă, prevăzute în anexa nr. 1, corespunzător numărului de persoane din familie.

(2) Proprietarii locuinţelor noi, persoane fizice, sunt scutiţi de plata impozitului pe clădire timp de 10 ani de la data dobândirii locuinţei.

(3) În cazul înstrăinării locuinţei în condiţiile prezentei legi, noul proprietar nu mai beneficiază de scutirea de impozit.

Notă: Dispoziţiile art. 10 alin. (2) au fost înlocuite cu reglementările similare din Codul fiscal (astfel cum a fost modificat de Legea nr. 343/2006), având în vedere dispoziţiile art. 1 alin. (3) al codului care dispune că, în materie fiscală, dispoziţiile Codului fiscal prevalează asupra oricăror prevederi din alte acte normative, în caz de conflict aplicându-se dispoziţiile acestuia, precum şi dispoziţiile art. 284 alin. (13) şi (14) din Codul fiscal, care prevăd:

„(13) Impozitul pe clădiri nu se datorează pentru clădirea unei persoane fizice dacă:

Scanned with OKEN Scanner

a) clădirea este o locuinţă nouă realizată în condiţiile Legii locuinţei nr. 114/1996, republicată, cu modificările şi completările ulterioare; sau
b) clădirea este realizată pe bază de credite, în conformitate cu Ordonanţa Guvernului nr. 19/1994 privind stimularea investiţiilor pentru realizarea unor lucrări publice şi construcţii de locuinţe, aprobată cu modificări prin Legea nr. 82/1995, cu modificările şi completările ulterioare.
(14) Scutirea de impozit prevăzută la alin. (13) se aplică pentru o clădire timp de 10 ani de la data dobândirii acesteia. În cazul înstrăinării clădirii, scutirea de impozit nu se aplică noului proprietar al acesteia".

Art. 10¹.[1)] (1) Locuinţele şi unităţile individuale pot fi înstrăinate şi dobândite prin acte juridice între vii, încheiate în formă autentică, sub sancţiunea nulităţii absolute. Dreptul de proprietate comună, forţată şi perpetuă asupra părţilor comune ale unui imobil se valorifică numai împreună cu dreptul de proprietate exclusivă care poartă asupra acestuia sau a unei părţi determinate din acesta.

(2) Dovada dreptului de proprietate şi a celorlalte drepturi reale asupra unei unităţi de locuit se face numai pe baza actelor de proprietate şi a extrasului de carte funciară pentru informare.

Art. 11. Locuinţele care se realizează în condiţiile art. 7-9 din prezenta lege se vor amplasa, prin grija consiliilor locale, pe terenurile aflate în proprietatea unităţilor administrativ-teritoriale sau pe terenurile aparţinând persoanelor fizice beneficiare, în condiţiile prevederilor Codului civil, cu respectarea documentaţiilor de urbanism legal aprobate şi cu asigurarea utilităţilor şi dotărilor edilitare necesare condiţiilor de locuit.

Art. 12. (1) Lucrările de viabilizare a terenurilor destinate construcţiilor de locuinţe, care constau în: drumuri publice, reţele de alimentare cu apă şi canalizare, reţele electrice şi, după caz, reţele de gaze, telefonice şi de termoficare se finanţează după cum urmează:

a) drumurile publice, reţelele de alimentare cu apă şi canalizare şi, după caz, reţelele de termoficare, din bugetele locale şi din alte fonduri legal constituite cu această destinaţie;

b) reţelele electrice stradale, inclusiv posturile de transformare aferente şi, după caz, de gaze şi telefonice stradale, din bugetele de venituri şi

---

[1)] Art. 10¹ a fost introdus prin art. unic pct. 3 din **O.U.G. nr. 210/2008**.

Scanned with OKEN Scanner

cheltuieli ale regiilor autonome de profil, din credite bancare contractate de acestea, precum şi din alte fonduri constituite cu această destinaţie.

(2) [1] *Abrogat.*

Art. 13. (1) Deschiderea finanţării şi începerea lucrărilor din fonduri publice se efectuează după contractarea cu viitorii beneficiari a cel puţin 70% din numărul locuinţelor prevăzute a fi începute.

(2) [2] Locuinţele nerepartizate sau necontractate până la finalizare pot fi vândute în condiţiile prevederilor legale.

Art. 14. Folosirea sumelor existente în depozitele constituite la nivelul consiliilor locale este de competenţa şi în răspunderea acestora.

Art. 15. (1) Alocaţiile de la bugetul de stat se fundamentează de către consiliile locale, cu ocazia elaborării bugetului de stat, distinct pentru terminarea locuinţelor şi pentru realizarea de noi locuinţe, şi se transmit consiliului judeţean şi, respectiv, Consiliului General al Municipiului Bucureşti, după caz.

(2) Propunerile de alocaţii din bugetul de stat ale consiliilor locale, centralizate pe fiecare judeţ şi municipiul Bucureşti, se transmit Ministerului Lucrărilor Publice şi Amenajării Teritoriului de către consiliile judeţene şi Consiliul General al Municipiului Bucureşti.

(3) Pentru alocaţiile de la bugetul de stat privind sprijinul statului pentru finanţarea construcţiilor de locuinţe potrivit prevederilor prezentei legi, Ministerul Lucrărilor Publice şi Amenajării Teritoriului îndeplineşte atribuţiile ordonatorului principal de credite, prevăzute în Legea privind finanţele publice.

(4) În execuţia bugetului de stat, alocaţiile pentru construcţii de locuinţe se repartizează şi se acordă consiliilor locale beneficiare de către Ministerul Lucrărilor Publice şi Amenajării Teritoriului, prin intermediul consiliilor judeţene şi al Consiliului General al Municipiului Bucureşti, potrivit normelor metodologice.

Art. 16. Lista cuprinzând numărul, structura pe numărul de camere şi amplasamentul locuinţelor, precum şi lista persoanelor care vor beneficia

---

[1] Alin. (2) al art. 12 a fost abrogat prin art. IV din O.U.G. nr. 127/1999.
[2] Alin. (2) al art. 13 a fost introdus prin art. I pct. 4 din Legea nr. 145/1999.

Scanned with OKEN Scanner

de locuinţe, în ordinea de prioritate stabilită conform art. 7 de către consiliile locale, se afişează la sediul acestora.

Art. 17. Prin *familie*, în sensul prezentei legi, se înţelege soţul, soţia, copiii şi părinţii soţilor, care locuiesc şi gospodăresc împreună.

Art. 18. Până la restituirea sumelor datorate de către beneficiarii locuinţelor, se instituie ipoteca legală asupra locuinţei.

Art. 19. Înstrăinarea, prin acte între vii, a locuinţelor pentru realizarea cărora s-au acordat subvenţii se poate face numai după restituirea integrală a sumelor actualizate datorate şi pe baza dovezii depunerii integrale a contravalorii sumelor actualizate, obţinute ca subvenţii de la bugetul de stat, potrivit prevederilor art. 7, în depozitul constituit pentru realizarea locuinţelor, în condiţiile prezentei legi.

Art. 20. [1] *Abrogat.*

Capitolul III: Închirierea locuinţelor

Art. 21. Închirierea locuinţelor se face pe baza acordului dintre proprietar şi chiriaş, consemnat prin contract scris, care se va înregistra la organele fiscale teritoriale şi va cuprinde:

a) adresa locuinţei care face obiectul închirierii;

b) suprafaţa locativă şi dotările folosite în exclusivitate şi în comun;

c) suprafaţa curţilor şi a grădinilor folosite în exclusivitate sau în comun;

d) valoarea chiriei lunare, regulile de modificare a acesteia şi modul de plată;

e) suma plătită în avans în contul chiriei;

f) locul şi condiţiile în care se realizează primirea şi restituirea cheilor;

g) obligaţiile părţilor privind folosirea şi întreţinerea spaţiilor care fac obiectul contractului;

h) inventarul obiectelor şi al dotărilor aferente;

i) data intrării în vigoare şi durata;

---

[1] Art. 20 a fost abrogat prin art. 8 lit. b) din O.U.G. nr. 42/2005 începând cu data intrării în vigoare a Statutului C.E.C. - S.A – aprobat prin Ordinul ministrului finanţelor publice nr. 979/2005 (M. Of. nr. 635 din 19 iulie 2005).

Scanned with OKEN Scanner

j) condiţiile privind folosinţa exclusivă şi în comun a părţilor aflate în coproprietate;

k) persoanele care vor locui împreună cu titularul contractului;

l) alte clauze convenite între părţi.

Art. 22. Sunt nule de drept orice clauze cuprinse în contractul de închiriere, care:

a) obligă chiriaşul să recunoască sau să plătească în avans proprietarului orice sumă cu titlu de reparaţie în sarcina proprietarului;.

b) prevăd responsabilitatea colectivă a chiriaşilor în caz de degradare a elementelor de construcţii şi a instalaţiilor, a obiectelor şi dotărilor aferente spaţiilor comune;

c) impun chiriaşilor să facă asigurări de daune;

d) exonerează proprietarul de obligaţiile ce îi revin potrivit prevederilor legale;

e) autorizează pe proprietar să obţină venituri din nerespectarea clauzelor contractului de închiriere.

Art. 23. În cazul în care părţile nu convin asupra reînnoirii contractului de închiriere, chiriaşul este obligat să părăsească locuinţa la expirarea termenului contractual.

Art. 24. Rezilierea contractului de închiriere înainte de termenul stabilit se face în următoarele condiţii:

a) la cererea chiriaşului, cu condiţia notificării prealabile într-un termen de minimum 60 de zile;

b) la cererea proprietarului, atunci când:

– chiriaşul nu a achitat chiria cel puţin 3 luni consecutiv;

– chiriaşul a pricinuit însemnate stricăciuni locuinţei, clădirii în care este situată aceasta, instalaţiilor, precum şi oricăror alte bunuri aferente lor, sau dacă înstrăinează fără drept părţi ale acestora;

– chiriaşul are un comportament care face imposibilă convieţuirea sau împiedică folosirea normală a locuinţei;

– chiriaşul nu a respectat clauzele contractuale;

c) la cererea asociaţiei de proprietari, atunci când chiriaşul nu şi-a achitat obligaţiile ce-i revin din cheltuielile comune pe o perioadă de 3 luni, dacă au fost stabilite, prin contractul de închiriere, în sarcina chiriaşului.

Scanned with OKEN Scanner

Art. 25. (1) Evacuarea chiriaşului se face numai pe baza unei hotărâri judecătoreşti irevocabile.

(2) Chiriaşul este obligat la plata chiriei prevăzute în contractul de închiriere, până la data executării efective a hotărârii de evacuare.

Art. 26. (1) Chiriaşul poate subînchiria, modifica sau îmbunătăţi locuinţa deţinută, numai cu acordul prealabil scris şi în condiţiile stabilite de proprietar, dacă acestea nu sunt interzise prin contractul de închiriere principal.

(2) Beneficiarul contractului de subînchiriere nu se poate prevala de nici un drept împotriva proprietarului şi nici asupra oricărui titlu de ocupare.

(3) Contractul de subînchiriere, încheiat cu respectarea prevederilor legale, se înregistrează la organele fiscale teritoriale.

Art. 27. [1] (1) În cazul părăsirii definitive a domiciliului de către titularul contractului de închiriere sau al decesului acestuia, precum şi în cazul titularului de contract, nerezident, care, fără a fi detaşat, nu a mai folosit locuinţa mai mult de 2 ani, fără întrerupere, închirierea continuă, după caz:

a) în beneficiul soţului sau al soţiei, dacă a locuit împreună cu titularul;

b) în beneficiul descendenţilor sau al ascendenţilor, dacă au locuit împreună cu acesta;

c) în beneficiul altor persoane care au avut acelaşi domiciliu cu titularul cel puţin un an şi care au fost înscrise în contractul de închiriere.

(2) În cazul mai multor cereri, beneficiul contractului de închiriere se dispune prin hotărâre judecătorească.

(3) În lipsa persoanelor care pot solicita locuinţa, potrivit alin. (1), contractul de închiriere încetează în termen de 30 de zile de la data părăsirii domiciliului de către titularul contractului sau de la data înregistrării decesului ori de la împlinirea termenului de 2 ani de nefolosire neîntreruptă a locuinţei.

Art. 28. Proprietarul are următoarele obligaţii:

a) să predea chiriaşului locuinţa în stare normală de folosinţă;

b) să ia măsuri pentru repararea şi menţinerea în stare de siguranţă în exploatare şi de funcţionalitate a clădirii pe toată durata închirierii locuinţei;

---

[1] Art. 27 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. I pct. 7 din Legea nr. 145/1999.

Scanned with OKEN Scanner

c) să întreţină în bune condiţii elementele structurii de rezistenţă a clădirii, elementele de construcţie exterioare ale clădirii (acoperiş, faţadă, împrejmuiri, pavimente), curţile şi grădinile, precum şi spaţiile comune din interiorul clădirii (casa scării, casa ascensorului, holuri, coridoare, subsoluri, scări exterioare);

d) să întreţină în bune condiţii instalaţiile comune proprii clădirii (ascensor, hidrofor, instalaţii de alimentare cu apă, de canalizare, instalaţii de încălzire centrală şi de preparare a apei calde, instalaţii electrice şi de gaze, centrale termice, crematorii, instalaţii de colectare a deşeurilor, instala ţii de antenă colectivă, telefonice etc.).

Art. 29. (1) Chiriaşul are următoarele obligaţii:

a) să efectueze lucrările de întreţinere, reparaţii sau înlocuire a elementelor de construcţii şi instalaţii din folosinţa exclusivă;

b) să repare sau să înlocuiască elementele de construcţii şi de instalaţii deteriorate din folosinţa comună, ca urmare a folosirii lor necorespunzătoare, indiferent dacă acestea sunt în interiorul sau în exteriorul clădirii; dacă persoanele care au produs degradarea nu sunt identificate, cheltuielile de reparaţii vor fi suportate de cei care au acces sau folosesc în comun elementele de construcţii, de instalaţii, obiectele şi dotările aferente;

c) să asigure curăţenia şi igienizarea în interiorul locuinţei şi la părţile de folosinţă comună pe toată durata contractului de închiriere;

d) să predea proprietarului locuinţa în stare normală de folosinţă, la eliberarea acesteia.

(2) Obligaţiile chiriaşului cu privire la întreţinerea şi repararea spaţiului închiriat se păstrează şi în cazul subînchirierii locuinţei.

Art. 30. (1) În cazul neîndeplinirii de către proprietar a obligaţiilor care îi revin cu privire la întreţinerea şi repararea locuinţei închiriate, lucrările pot fi executate de către chiriaşi în contul proprietarului, reţinând contravaloarea acestora din chirie.

(2) Chiriaşul va putea executa aceste lucrări, dacă degradarea produsă este de natură să afecteze folosinţa normală a clădirii sau a locuinţei şi numai atunci când proprietarul, la sesizarea scrisă a chiriaşului, nu a luat măsuri de executare a lucrării, în termen de 30 de zile de la data sesizării.

Art. 31. Chiria practicată pentru locuinţe va acoperi cheltuielile de administrare, întreţinere şi reparaţii, impozitele pe clădiri şi pe teren, precum

Scanned with OKEN Scanner

şi recuperarea investiţiei, în funcţie de durata normată stabilită potrivit prevederilor legale, precum şi un profit supus negocierii între părţi.

Art. 32. Nivelul maxim al chiriei pentru locuinţele aflate în proprietatea statului se stabileşte prin lege specială. Chiria maximă pentru aceste locuinţe se diferenţiază pe categorii de localităţi şi pe zone de către consiliile locale, după criteriile avute în vedere la stabilirea impozitelor şi a taxelor locale pentru terenuri.

Art. 33. Titularii de contracte de închiriere pot face între ei schimb de locuinţe, cu avizul autorităţii care a aprobat închirierea sau, după caz, al proprietarului locuinţei.

Capitolul IV. Administrarea clădirilor de locuit

Art. 34. (1) Clădirile de locuit pot fi date de proprietar în administrarea unor persoane fizice sau juridice, asociaţii, servicii publice sau agenţi economici specializaţi, după caz.

(2) Obligaţiile celor care administrează sunt, în principal, următoarele:

a) gestionarea bunurilor şi a fondurilor băneşti;

b) [1] efectuarea formalităţilor necesare în angajarea contractelor cu furnizorii serviciilor pentru exploatarea şi întreţinerea clădirii, derularea şi urmărirea realizării acestor contracte;

c) asigurarea cunoaşterii şi respectării regulilor de locuit în comun;

d) reprezentarea intereselor proprietarului în raport cu autorităţile publice;

e) îndeplinirea oricăror alte obligaţii prevăzute de lege.

Art. 35. (1) În clădirile de locuit cu mai multe locuinţe, proprietarul răspunde de asigurarea condiţiilor de funcţionare normală a locuinţei aflate în proprietate exclusivă şi a spaţiilor aflate în proprietate indiviză.

(2) [2] În acest scop proprietarii se pot constitui în asociaţii cu personalitate juridică.

---

[1] Lit. b) de la alin. (2) al art. 34 este reprodusă astfel cum a fost modificată prin art. I pct. 8 din Legea nr. 145/1999.

[2] Alin. (2) al art. 35 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. I pct. 9 din Legea nr. 145/1999.

Scanned with OKEN Scanner

(3) *Abrogat.*[1)]

Art. 35[1].[2)] Proprietarii din condominii se pot asocia în condiţiile legii.

Art. 36. *Abrogat.*[3)]

Art. 37. (1) Chiriaşii clădirilor cu mai multe locuinţe se pot asocia, potrivit legii, în scopul reprezentării intereselor lor în raporturile cu proprietarii, precum şi cu alte persoane juridice sau persoane fizice.

(2) În acelaşi scop, în cazul neconstituirii asociaţiei, chiriaşii pot mandata un reprezentant.

Capitolul V. Locuinţa socială

Art. 38. (1) Construcţiile de locuinţe sociale se pot realiza, în orice localitate, pe amplasamentele prevăzute în documentaţiile de urbanism şi în condiţiile prezentei legi.

(2) Constituirea fondului de locuinţe sociale se face prin realizarea de construcţii noi şi prin reabilitarea unor construcţii existente.

(3) Consiliile locale controlează şi răspund de fondul de locuinţe sociale situate pe teritoriul unităţilor administrativ-teritoriale respective.

Art. 39. Locuinţele sociale aparţin domeniului public al unităţilor administrativ-teritoriale.

Art. 40. Locuinţele sociale se vor amplasa numai pe terenurile aparţinând unităţilor administrativ-teritoriale, potrivit prevederilor art. 11.

Art. 41. (1) Locuinţa socială se realizează cu respectarea suprafeţei utile şi a dotărilor stabilite în limita suprafeţei construite, potrivit anexei nr. 1 la prezenta lege.

(2) Pentru locuinţele care se realizează prin reabilitarea construcţiilor existente se consideră obligatorii numai prevederile legate de dotarea minimă.

[1)] Alin. (3) al art. 35 a fost abrogat prin art. 61 din Legea nr. 230/2007.
[2)] Art. 35[1] a fost introdus prin art. unic pct. 4 din **O.U.G. nr. 210/2008.**
[3)] Art. 36 a fost abrogat prin art. 61 din Legea nr. 230/2007.

Scanned with OKEN Scanner

Art. 42. (1) [1] Au acces la locuinţă socială, în vederea închirierii, familiile sau persoanele cu un venit mediu net lunar pe persoană, realizat în ultimele 12 luni, sub nivelul câştigului salarial mediu net lunar pe total economie, comunicat de Institutul Naţional de Statistică în ultimul Buletin statistic anterior lunii în care se analizează cererea, precum şi anterior lunii în care se repartizează locuinţa.

(2)[2] *Abrogat.*

(3) Venitul net lunar pe familie se stabileşte pe baza declaraţiei de venit şi a actelor doveditoare, potrivit prevederilor legale.

(4) Declaraţiile de venit, făcute cu nesinceritate, atrag răspunderea materială sau penală, după caz.

Art. 43.[3] Locuinţele sociale se repartizează de către autorităţile administraţiei publice locale care le au în administrare pe baza criteriilor stabilite anual de acestea, în condiţiile prevederilor prezentului capitol, şi de ele pot beneficia, în ordinea de prioritate stabilită potrivit legii, următoarele categorii de persoane: persoanele şi familiile evacuate sau care urmează a fi evacuate din locuinţele retrocedate foştilor proprietari, tinerii care au vârsta de până la 35 de ani, tinerii proveniţi din instituţii de ocrotire socială şi care au împlinit vârsta de 18 ani, invalizii de gradul I şi II, persoanele cu handicap, pensionarii, veteranii şi văduvele de război, beneficiarii prevederilor Legii recunoştinţei faţă de eroii-martiri şi luptătorii care au contribuit la victoria Revoluţiei române din decembrie 1989, precum şi faţă de persoanele care şi-au jertfit viaţa sau au avut de suferit în urma revoltei muncitoreşti anticomuniste de la Braşov din noiembrie 1987 nr. 341/2004, cu modificările şi completările ulterioare, si ai prevederilor Decretului-lege nr. 118/1990 privind acordarea unor drepturi persoanelor persecutate din motive politice de dictatura instaurată cu începere de la 6 martie 1945, precum şi celor deportate în străinătate ori constituite în prizonieri, republicat, cu modificările şi completările ulterioare, alte persoane sau familii îndreptăţite.

Art. 44. (1) Contractul de închiriere se încheie de către primar sau de către o persoană împuternicită de acesta cu beneficiarii stabiliţi de consiliul

---

[1] Alin. (1) al art. 42 este redat astfel cum a fost modificat prin art. I pct. 1 din **O.U.G. nr. 57/2008**.

[2] Alin. (2) al art. 42 a fost abrogat prin art. I pct. 2 din **O.U.G. nr. 57/2008**.

[3] Art. 43 este redat astfel cum a fost modificat prin art. I pct. 3 din **O.U.G. nr. 57/2008**.

Scanned with OKEN Scanner

local, pe o perioadă de 5 ani, cu posibilitatea de prelungire pe baza declarației de venituri și a actelor doveditoare necesare conform prevederilor legale.

(2) Nivelul chiriei nu va depăși 10% din venitul net lunar, calculat pe ultimele 12 luni, pe familie. Diferența până la valoarea nominală a chiriei, calculată potrivit art. 31, va fi subvenționată de la bugetul local al unității administrativ-teritoriale unde este situată locuința socială.

Art. 45. (1) Titularul contractului de închiriere este obligat să comunice primarului, în termen de 30 de zile, orice modificare produsă în venitul net lunar al familiei acestuia, sub sancțiunea rezilierii contractului de închiriere.

(2) În cazurile în care venitul net lunar pe familie s-a modificat, autoritatea administrației publice locale va opera modificarea chiriei și a subvenției acordate, cuvenite proprietarului.

Art. 46. Contractul de închiriere se poate rezilia:

a) în condițiile prevăzute la art. 24 din prezenta lege;

b) în cazul în care venitul mediu net lunar pe familie, realizat în 2 ani fiscali consecutivi, depășește cu peste 20% nivelul minim prevăzut la art. 42 din prezenta lege, iar titularul contractului de închiriere nu a achitat valoarea nominală a chiriei în termen de 90 de zile de la comunicare.

Art. 47. Locuințele sociale realizate potrivit prezentei legi nu pot fi vândute.

Art. 48. Nu pot beneficia de locuințe sociale, potrivit prezentei legi, persoanele sau familiile care:

a) dețin în proprietate o locuință;

b) au înstrăinat o locuință după data de 1 ianuarie 1990;

c) au beneficiat de sprijinul statului în credite și execuție pentru realizarea unei locuințe;

d) [1] dețin, în calitate de chiriaș, o altă locuință din fondul locativ de stat.

Art. 49. Beneficiarii locuințelor sociale nu au dreptul să subînchirieze, să transmită dreptul de locuire sau să schimbe destinația spațiului închiriat,

[1] Lit. d) a art. 48 este reprodusă astfel cum a fost modificată prin art. I pct. 12 din Legea nr. 145/1999.

Scanned with OKEN Scanner

sub sancţiunea rezilierii contractului de închiriere şi a suportării eventualelor daune aduse locuinţei şi clădirii, după caz.

Art. 50. (1) Finanţarea locuinţelor sociale se asigură din bugetele locale, în limitele prevederilor bugetare aprobate anual, ale consiliilor locale, în care scop se instituie o subdiviziune de cheltuieli distinctă în aceste bugete.

(2) Statul sprijină construcţia de locuinţe sociale prin transferuri de la bugetul de stat, stabilite anual cu această destinaţie în bugetul Ministerului Lucrărilor Publice şi Amenajării Teritoriului, prin legea bugetului de stat.

(3) Persoanele fizice şi agenţii economici pot sprijini prin donaţii sau contribuţii construcţia de locuinţe sociale.

Capitolul VI. Locuinţa de serviciu şi locuinţa de intervenţie

Art. 51. (1) Fondul de locuinţe de serviciu se compune din:

a) locuinţe existente, care, potrivit prevederilor legale, rămân cu destinaţia de locuinţe de serviciu la data intrării în vigoare a prezentei legi;

b) locuinţe noi.

(2) Condiţiile şi durata de închiriere vor fi stipulate în contractul de închiriere încheiat între părţile contractante, accesoriu la contractul de muncă.

Art. 52. Locuinţele noi se finanţează, în condiţiile legii, din:

a) bugetul de stat şi bugetele locale, în limitele prevederilor bugetare aprobate anual cu această destinaţie;

b) bugetele agenţilor economici, pentru salariaţii acestora.

Art. 53. (1) Locuinţele de serviciu finanţate de la bugetul de stat sau de la bugetele locale se realizează cu respectarea suprafeţei utile şi a dotărilor, în limita suprafeţei construite pe apartament, potrivit anexei nr. 1.

(2) Locuinţele de serviciu se vor amplasa după cum urmează:

a) pe terenurile aflate în proprietatea statului sau a unităţilor administrativ-teritoriale, pentru locuinţele finanţate de la bugetul de stat sau de la bugetele locale, cu asigurarea viabilizării terenurilor, potrivit prevederilor art. 12;

Scanned with OKEN Scanner

b) pe terenurile aparţinând agenţilor economici, pentru locuinţele şi lucrările de viabilizare a terenurilor, finanţate din bugetele acestora.

(3) În situaţii deosebite, determinate de natura amplasamentului şi de caracterul zonei, cu aprobarea ordonatorilor de credite, locuinţele prevăzute la alin. (1) se pot construi cu suprafeţe majorate cu până la 20% faţă de cele prevăzute în anexa nr. 1, iar peste această limită, cu aprobarea Guvernului.

(4) Locuinţele de serviciu realizate în condiţiile prezentei legi, finanţate din bugetul de stat şi din bugetele locale, pot fi vândute în condiţiile legii, cu aprobarea Guvernului, în situaţia în care activitatea care a generat realizarea locuinţelor respective s-a restrâns sau a încetat.

Art. 54. (1) Locuinţa de intervenţie urmează regimul locuinţei de serviciu.

(2) Locuinţele de intervenţie se realizează odată cu obiectivul de investiţie şi se amplasează în incinta acestuia sau în imediata apropiere.

(3) Locuinţele de intervenţie nu pot fi vândute chiriaşilor.

Capitolul VII. Locuinţa de necesitate

Art. 55. (1) Locuinţa de necesitate se finanţează şi se realizează în condiţiile stabilite pentru locuinţa socială.

(2) Locuinţa de necesitate se închiriază temporar persoanelor şi familiilor ale căror locuinţe au devenit inutilizabile potrivit prevederilor art. 2 lit. f).

(3) Contractul de închiriere se încheie de către primarul localităţii sau de către o persoană împuternicită de acesta, pe baza hotărârii consiliului local, până la înlăturarea efectelor care au făcut inutilizabile locuinţele.

Art. 56. (1) Consiliile locale pot declara, în cazuri de extremă urgenţă, drept locuinţe de necesitate, locuinţele libere aflate în fondul de locuinţe sociale.

(2) [1] Locuinţele de necesitate libere se pot constitui temporar ca fond de locuinţe sociale.

---

[1] Alin. (2) al art. 56 a fost introdus prin art. I pct. 13 din Legea nr. 145/1999.

Scanned with OKEN Scanner

Capitolul VIII. Locuinţa de protocol

Art. 57. (1) Locuinţele de protocol sunt proprietate publică a statului.

(2) Administrarea fondului locativ de protocol se face de către Regia Autonomă „Administraţia Patrimoniului Protocolului de Stat", care asigură evidenţa, întreţinerea, repararea şi conservarea acestuia, precum şi încasarea chiriei.

(3) Atribuirea, ocuparea şi folosirea locuinţelor de protocol se fac în condiţiile prezentei legi.

Art. 58. (1) Preşedintele României, preşedintele Senatului, preşedintele Camerei Deputaţilor şi primul-ministru beneficiază, în condiţiile prezentei legi, de câte o locuinţă de protocol, ca reşedinţă oficială.

(2) [1] Reşedinţele oficiale ale persoanelor prevăzute la alin. (1) se atribuie de către Guvern şi sunt puse la dispoziţia lor, împreună cu dotările aferente, pe perioada exercitării funcţiei, de către Regia Autonomă „Administraţia Patrimoniului Protocolului de Stat".

(3) Lista cuprinzând imobilele cu destinaţie de reşedinţă oficială, precum şi celelalte locuinţe de protocol şi condiţiile pe care acestea trebuie să le îndeplinească, inclusiv cele de dotare şi confort, se stabilesc prin hotărâre a Guvernului.

Art. 59. (1) Pot beneficia de locuinţă de protocol, la cerere, cu plata chiriei prevăzute de lege, persoanele care îndeplinesc următoarele funcţii publice: vicepreşedinţi ai Senatului şi ai Camerei Deputaţilor, miniştri de stat, miniştrii şi asimilaţii acestora, precum şi preşedintele Înaltei Curţi de Casaţie şi Justiţie, preşedintele Curţii Constituţionale, preşedintele Curţii de Conturi, preşedintele Consiliului Legislativ şi avocatul poporului, pe durata exercitării funcţiei sau a mandatului.

(2) Pentru persoanele prevăzute la alin. (1), atribuirea locuinţei de protocol se face prin decizie a primului-ministru şi se pune la dispoziţia lor de către Regia Autonomă „Administraţia Patrimoniului Protocolului de Stat".

(3) Atribuirea locuinţelor de protocol se poate face numai dacă persoanele prevăzute la alin. (1) nu deţin, în localitatea în care îşi

---

[1] Alin. (2) şi (3) ale art. 58 sunt reproduse astfel cum au fost modificate prin art. I pct. 14 din Legea nr. 145/1999.

Scanned with OKEN Scanner

desfăşoară activitatea, o altă locuinţă care să corespundă condiţiilor stabilite potrivit art. 58 alin. (3).

(4) [1] Locuinţele de protocol se amplasează numai în clădiri cu număr redus de apartamente destinate acestei folosinţe.

(5) Suprafeţele locuinţelor de protocol vor fi cu cel puţin 30% mai mari decât cele prevăzute în anexa nr. 1, care face parte integrantă din prezenta lege.

Art. 60. (1) Pentru reşedinţele oficiale, Regia Autonomă „Administraţia Patrimoniului Protocolului de Stat" va încheia contracte de închiriere cu serviciile de specialitate ale instituţiilor în care îşi desfăşoară activitatea persoanele beneficiare.

(2) Pentru locuinţele de protocol, contractele de închiriere se încheie de către Regia Autonomă „Administraţia Patrimoniului Protocolului de Stat" cu beneficiarii direcţi, care, pe această bază, vor putea ocupa locuinţa respectivă împreună cu membrii familiei.

(3) Contractul de închiriere a locuinţelor de protocol şi a celor cu destinaţie de reşedinţă oficială încetează de drept în termen de 60 de zile de la data eliberării din funcţie a beneficiarului.

(4) Atribuirea, în condiţiile prezentei legi, a unei reşedinţe oficiale, respectiv a unei locuinţe de protocol, nu afectează drepturile locative deţinute de persoanele prevăzute la art. 58 şi 59.

Capitolul IX. Dispoziţii tranzitorii şi finale

Art. 61. Orice litigiu în legătură cu aplicarea prevederilor prezentei legi se soluţionează de către instanţele judecătoreşti.

Art. 62. (1) Prevederile Ordonanţei Guvernului nr. 19/1994 privind stimularea investiţiilor pentru realizarea unor lucrări publice şi construcţii de locuinţe, aprobată şi modificată prin Legea nr. 82/1995, se aplică în continuare până la terminarea locuinţelor începute.

(2)-(4) [2] *Abrogate.*

---

[1] Alin. (4) şi (5) ale art. 59 au fost introduse prin art. I pct. 15 din Legea nr. 145/1999.

[2] Alin. (2)-(4) ale art. 62 au fost abrogate prin art. II din O.G. nr. 76/2001. Precizăm că alin. (4) al art. 62 a fost introdus prin art. I pct. 16 din Legea nr. 145/1999.

Scanned with OKEN Scanner

Art. 63. (1) În termen de 60 de zile de la data introducerii sistemului de determinare şi impozitare a venitului global pentru persoane fizice, Guvernul va reglementa facilităţile prevăzute la cap. II din prezenta lege, de care să poată beneficia şi persoanele fizice care investesc în construcţia de locuinţe şi pentru punerea în siguranţă a locuinţelor avariate de seisme.

(2) Persoanele juridice române care investesc din profit pentru lucrările prevăzute la art. 5, 6 şi 12, separat sau cumulativ, beneficiază de scutirea de impozit pe profitul investit, conform prevederilor art. 5 din prezenta lege.

(3) [1] *Abrogat.*

Art. 64. *Abrogat.*[2]

Art. 65. Construirea caselor de vacanţă se autorizează, la cererea persoanelor fizice şi a agenţilor economici, numai pe terenurile aflate în proprietatea acestora sau concesionate în condiţiile legii, în zonele stabilite prin documentaţiile de urbanism şi amenajare a teritoriului, aprobate potrivit legii.

Art. 65[1].[3] Terenurile cu sau fără construcţii care fac obiectul prezentei legi se identifică prin număr cadastral şi număr de carte funciară, după caz.

Art. 66. Plata chiriei pentru reşedinţele oficiale se face din bugetele Preşedinţiei României, Senatului, Camerei Deputaţilor şi Secretariatului General al Guvernului, în limitele prevederilor bugetare aprobate anual.

Art. 67. (1) Guvernul răspunde de aplicarea unitară, pe întreg teritoriul ţării, a politicii de dezvoltare a construcţiei de locuinţe.

(2) Programul de dezvoltare a construcţiei de locuinţe se elaborează de Ministerul Lucrărilor Publice şi Amenajării Teritoriului, pe baza fundamentării organelor administraţiei publice centrale interesate, a consiliilor judeţene şi locale, în acord cu documentaţiile de urbanism şi amenajare a teritoriului, aprobate conform legii.

Art. 68. Pentru aducerea la îndeplinire a dispoziţiilor prezentei legi, Guvernul va adopta norme metodologice de aplicare.

---

[1] Alin. (3) al art. 63 a fost introdus prin art. unic pct. 2 din Legea nr. 62/2006 şi a fost abrogat prin art. 3 din O.U.G. nr. 51/2006.

[2] Art. 64 a fost abrogat prin art. 61 din Legea nr. 230/2007.

[3] Art. 65[1] a fost introdus prin art. unic pct. 5 din **O.U.G. nr. 210/2008.**

Scanned with OKEN Scanner

Notă: A se vedea şi H.G. nr. 1275/2000 privind aprobarea Normelor metodologice pentru punerea în aplicare a prevederilor Legii locuinţei nr. 114/1996 (M. Of. nr. 690 din 22 decembrie 2000), cu modificările şi completările ulterioare, precum şi H.G. nr. 400/2003 pentru aprobarea Normelor metodologice privind organizarea şi funcţionarea asociaţiilor de proprietari (M. Of. nr. 311 din 8 mai 2003), cu modificările şi completările ulterioare.

Art. 69. [1] *Abrogat.*

Art. 70. [2] *Abrogat.*

Art. 71. Persoanele care beneficiază de drepturi mai favorabile decât cele prevăzute în prezenta lege, consacrate prin legi speciale, care se referă, printre altele, la materia raporturilor juridice locative şi a celor conexe acestora, se bucură în continuare de aplicarea drepturilor mai favorabile.

Art. 72. Dispoziţiile prezentei legi privind închirierea locuinţelor se completează cu dispoziţiile Codului civil privind contractul de locaţiune.

Art. 73. La data intrării în vigoare a prezentei legi se abrogă:

– Legea nr. 5/1973 privind administrarea fondului locativ şi reglementarea raporturilor dintre proprietari şi chiriaşi, cu excepţia cap. 4 şi a art. 63 cu referire la cap. 4 din aceeaşi lege, exclusiv dispoziţiile referitoare la suprafeţele locative proprietate personală;

– H.C.M. nr. 860/1973 pentru stabilirea măsurilor de executare a Legii nr. 5/1973, în ceea ce priveşte închirierea de locuinţe;

– Decretul Consiliului de Stat nr. 256/1984 privind îmbunătăţirea regimului de construire a locuinţelor şi modificarea unor reglementări referitoare la stabilirea preţurilor limită ale locuinţelor care se construiesc din fondurile statului, a preţurilor de contractare ale locuinţelor proprietate personală şi a preţurilor de vânzare ale locuinţelor din fondul locativ de stat, cu excepţia art. III şi a anexelor nr. 3 şi 4;

– Decretul Consiliului de Stat nr. 68/1975 privind îmbunătăţirea regimului de construire a locuinţelor din fondurile statului sau din fondurile populaţiei cu sprijinul statului în credite şi execuţie;

---

[1] Art. 69 a fost abrogat prin art. 61 din Legea nr. 230/2007.

[2] Art. 70 a fost abrogat prin art. I pct. 18 din Legea nr. 145/1999.

Scanned with OKEN Scanner

– art. 12 alin. (1) lit. a) şi alin. (2), art. 21-25 şi art. 35 alin. (2) din Legea nr. 50/1991 privind autorizarea executării construcţiilor şi unele măsuri pentru realizarea locuinţelor;

– orice alte dispoziţii contrare prevederilor prezentei legi.

Anexa Nr. 1

EXIGENŢE MINIMALE
pentru locuinţe

A. Cerinţe minimale:

– acces liber individual la spaţiul locuibil, fără tulburarea posesiei şi a folosinţei exclusive a spaţiului deţinut de către o altă persoană sau familie;

– spaţiu pentru odihnă;

– spaţiu pentru prepararea hranei;

– grup sanitar;

– acces la energia electrică şi apa potabilă, evacuarea controlată a apelor uzate şi a reziduurilor menajere;

–[1] Suprafaţa construită desfăşurată este suma suprafeţelor secţiunilor orizontale ale tuturor nivelurilor locuinţei, delimitate de conturul exterior al pereţilor exteriori, inclusiv al pereţilor balcoanelor şi al logiilor.

B. Suprafeţe minimale

Persoane/ familie	Camere/ locuinţă	Cameră de zi	Dormi-toare	Loc de luat masa	Bucătărie	Încăperi sanitare	Spaţii de depozitare	Suprafaţa utilă	Suprafaţa construită
nr.	nr.	m^2	m^2	m^2	m^2	m^2	m^2	m^2	m^2
1	1	18,00	-	2,50	5,00	4,50	2,00	37,00	58,00
2	2	18,00	12,00	3,00	5,00	4,50	2,00	52,00	81,00
3	3	18,00	22,00	3,00	5,50	6,50	2,50	66,00	102,00
4	3	19,00	24,00	3,50	5,50	6,50	3,50	74,00	115,00
5	4	20,00	34,00	3,50	6,00	7,50	4,00	87,00	135,00
6	4	21,00	36,00	4,50	6,00	7,50	4,50	93,00	144,00
7	5	22,00	46,00	5,00	6,50	9,00	5,00	107,00	166,00
8	5	22,00	48,00	6,00	6,50	9,00	5,50	110,00	171,00

NOTĂ:

– Suprafaţa camerei de zi de la locuinţa cu o cameră include spaţiul pentru dormit.

[1] Ultima liniuţă de la lit. A de la anexa nr. 1 a fost introdusă prin art. unic pct. 6 din **O.U.G. nr. 210/2008**.

Scanned with OKEN Scanner

– Locul de luat masa poate fi înglobat în bucătărie sau în camera de zi.

– Înălţimea liberă minimă a camerelor de locuit va fi de 2,55 m, cu excepţia mansardelor, supantelor şi nişelor, la care se va asigura un volum minim de 15 m^3 de persoană.

– Suprafaţa locuibilă este suprafaţa desfăşurată a încăperilor de locuit. Ea cuprinde suprafaţa dormitoarelor şi a camerei de zi.

– Suprafaţa utilă este suprafaţa desfăşurată, mai puţin suprafaţa aferentă pereţilor.

– Suprafaţa utilă a locuinţei este suma tuturor suprafeţelor utile ale încăperilor. Ea cuprinde: cameră de zi, dormitoare, băi, WC, duş, bucătărie, spaţii de depozitare şi de circulaţie din interiorul locuinţei. Nu se cuprind: suprafaţa logiilor şi a balcoanelor, pragurile golurilor de uşi, ale trecerilor cu deschideri până la 1,00 m, nişele de radiatoare, precum şi suprafaţele ocupate de sobe şi cazane de baie (câte 0,50 m^2 pentru fiecare sobă şi cazan de baie), în cazul în care încălzirea se face cu sobe. În cazul locuinţelor duplex, rampa, mai puţin palierele, nu se cuprinde în suprafaţa utilă a locuinţei.

– Suprafaţa construită pe locuinţă, prevăzută în tabelul B, este suma suprafeţelor utile ale încăperilor, logiilor, balcoanelor, precum şi a cotei-părţi din suprafeţele părţilor comune ale clădirilor (spălătorii, uscătorii, casa scării, inclusiv anexele pentru colectarea, depozitarea şi evacuarea deşeurilor menajere, casa liftului etc.), la care se adaugă suprafaţa aferentă pereţilor interiori şi exteriori ai locuinţei; în cazul încălzirii cu combustibil solid, se adaugă suprafaţa aferentă sobelor şi cazanelor de baie. Nu sunt cuprinse suprafaţele aferente boxelor de la subsol şi ale garajelor care pot fi prevăzute distinct.

– Suprafaţa încăperii sanitare principale din locuinţă va permite accesul la cada de baie al persoanelor imobilizate în scaun cu rotile.

– Încăperea sanitară se include în locuinţă, în cazul în care pot fi asigurate alimentarea cu apă şi canalizarea.

– Lăţimea minimă de circulaţie a coridoarelor şi a vestibulului din interiorul locuinţei va fi de 120 cm.

– În funcţie de amplasamentul construcţiei, suprafeţele construite pot avea abateri în limitele de ±10%.

– Numărul de persoane pe locuinţă se utilizează la repartizarea locuinţelor sociale, de intervenţie, de serviciu şi de necesitate.

C. Încăperi sanitare

	1	2	3	4	5
Baie	1	1	1	1	2
Duş	-	-	-	1	-
WC	-	-	1	-	-

Scanned with OKEN Scanner

D. Dotarea minimă a încăperilor sanitare

		Baie	Duş	WC
Cadă de baie		1	-	-
Vas WC		1	1	1
Lavoar	mare	1	-	-
	mic	-	1	1
Cuvă pentru duş		-	1	-
Etajeră	mare	1	-	-
	mică	-	1	1
Oglindă	mare	1	-	-
	mică	-	1	1
Portprosop		1	1	1
Portsăpun		1	1	1
Porthârtie		1	1	1
Cuier		1	1	-
Sifon pardoseală		1	1	-

NOTĂ:

– În baie se va prevedea spaţiul pentru maşina de spălat rufe.

– Încăperile sanitare vor fi ventilate direct sau prin coş de ventilaţie.

E. Dotarea minimă a bucătăriei

Nr. de camere/locuinţă	1-2	3	4	5
Spălător cu cuvă şi picurător	1	1	1	1

NOTĂ:

– În bucătărie se vor prevedea: coş de ventilaţie, spaţiu pentru frigider şi pentru masa de lucru.

F. Dotarea minimă cu instalaţii electrice

	Dormitor	Cameră de zi	Bucătărie	Baie	Duş	WC
Loc de lampă	1	1	-	-	-	-
Aplică	-	-	1	1	1	1
Comutator	1	1	-	-	-	-
Întrerupător	-	-	1	1	1	1
Priză	2	3	1	-	-	-
Priză cu contact de protecţie	-	-	1	1	-	-

Scanned with OKEN Scanner

NOTĂ:

– Se vor prevedea întrerupătoare şi aplice pentru fiecare spaţiu de depozitare şi spaţiu de circulaţie.

– Priza cu contact de protecţie, instalată pentru baie, se montează în exteriorul încăperii.

– Fiecare locuinţă va fi prevăzută cu instalaţie de sonerie.

– În clădiri cu mai multe locuinţe se vor prevedea instalaţii şi prize pentru antena colectivă şi telefon.

– Pentru locuinţele situate în mediul rural, dotările minime privind încăperile sanitare şi bucătăria se vor putea realiza pe parcursul existenţei construcţiei, în corelare cu racordarea locuinţei la reţelele de utilitate publică sau la sistemul propriu de alimentare cu apă şi evacuare controlată a apelor uzate.

G. Spaţii şi instalaţii de folosinţă comună pentru clădiri cu mai multe locuinţe

– Instalaţii de prevenire şi stingere a incendiilor, precum şi ascensor conform normelor în vigoare.

– Spaţii pentru biciclete, cărucioare şi pentru uscarea rufelor.

– Spaţii destinate colectării, depozitării şi evacuării deşeurilor menajere.

– Spaţii pentru depozitarea combustibililor solizi sau lichizi, în situaţiile în care nu se pot asigura încălzirea centrală şi/sau gaze la bucătărie.

– Rampă de acces pentru persoanele imobilizate în scaun cu rotile.

Anexa Nr. 2*)

*) Anexa Nr. 2 a fost abrogată prin art. 61 din Legea nr. 230/2007.

Scanned with OKEN Scanner

12. Ordonanţa de urgenţă nr. 40/1999 privind protecţia chiriaşilor şi stabilirea chiriei pentru spaţiile cu destinaţia de locuinţe

publicată în
M. Of. nr. 148 din 8 aprilie 1999

- rectificată în M. Of. nr. 282 din 18 iunie 1999;
- aprobată cu modificări şi completări prin **Legea nr. 241/2001** (M. Of. nr. 265 din 23 mai 2001);

modificată ulterior prin:

- **Legea nr. 493/2002** pentru aprobarea Ordonanţei Guvernului nr. 7/2001 privind impozitul pe venit (M. Of. nr. 543 din 25 iulie 2002);
- **O.U.G. nr. 8/2004** privind prelungirea duratei unor contracte de închiriere (M. Of. nr. 278 din 30 martie 2004), aprobată prin Legea nr. 219/2004 (M. Of. nr. 507 din 7 iunie 2004);
- **O.U.G. nr. 68/2006** privind măsuri pentru dezvoltarea activităţii în domeniul construcţiilor de locuinţe prin programele la nivel naţional (M. Of. nr. 787 din 18 septembrie 2006), aprobată de Legea nr. 515/2006 (M. Of. nr. 14 din 9 ianuarie 2007);
- **H.G. nr. 310/2007** pentru actualizarea tarifului lunar al chiriei (lei/m²) practicat pentru spaţiile cu destinaţia de locuinţe aparţinând domeniului public sau privat al statului ori al unităţilor administrativ-teritoriale ale acestuia, precum şi pentru locuinţele de serviciu, locuinţele de intervenţie şi căminele pentru salariaţi ale societăţilor comerciale, companiilor naţionale, societăţilor naţionale şi regiilor autonome (M. Of. nr. 217 din 30 martie 2007).

Capitolul I. Protecţia chiriaşilor

Secţiunea 1. Prelungirea şi încheierea anumitor contracte de închiriere

Art. 1. [1] Contractele de închiriere privind suprafeţele locative cu destinaţia de locuinţe, precum şi cele folosite de aşezămintele social-culturale şi de învăţământ, de partide politice, de sindicate şi de alte organizaţii neguvernamentale, legal înregistrate, prelungite sau reînnoite

[1] Art. 1 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. I pct. 1 din Legea nr. 241/2001.

Scanned with OKEN Scanner

conform Legii nr. 17/1994 şi aflate în curs de executare la data intrării în vigoare a prezentei ordonanţe de urgenţă, se prelungesc de drept pentru o perioadă de 5 ani de la data intrării în vigoare a acesteia, în aceleaşi condiţii, cu excepţia nivelului chiriei.

Notă: 1. Potrivit art. unic din **O.U.G. nr. 8/2004 privind prelungirea duratei unor contracte de închiriere,** *„(1) Durata contractelor de închiriere privind suprafeţele locative cu destinaţia de locuinţe, din proprietatea statului sau a unităţilor administrativ-teritoriale, aflate în curs de executare la data intrării în vigoare a prezentei ordonanţe de urgenţă, care expiră la data de 8 aprilie 2004, se prelungeşte de drept pentru o perioadă de 5 ani.*
(2) Durata contractelor de închiriere privind garajele din proprietatea statului sau a unităţilor administrativ-teritoriale, aflate în curs de executare la data intrării în vigoare a prezentei ordonanţe de urgenţă, care expiră la data de 8 aprilie 2004, se prelungeşte, la cererea chiriaşilor, pentru o perioadă de 3 ani."

2. Potrivit articolului unic din **O.U.G nr. 44/2009 privind durata unor contracte de închiriere pentru suprafeţe locative cu destinaţia de locuinţe** (M. Of. nr. 330 din 19 mai 2009) *„durata contractelor de închiriere privind suprafeţele locative cu destinaţia de locuinţe, din proprietatea statului sau a unităţilor administrativ-teritoriale, reglementate de Ordonanţa de urgenţă a Guvernului nr. 8/2004 privind prelungirea duratei unor contracte de închiriere, aprobată prin Legea nr. 219/2004, pentru care a operat tacita relocaţiune, în condiţiile prevăzute la art. 1.437 din Codul civil, este de 5 ani de la data intrării în vigoare a prezentei ordonanţe de urgenţă".*

Art. 2. [1] Contractele de închiriere prelungite sau reînnoite în temeiul Legii nr. 17/1994, pentru suprafeţele cu destinaţia de locuinţe, proprietatea persoanelor fizice sau juridice de drept privat, se prelungesc, la cererea chiriaşilor, pentru o perioadă de 5 ani de la data intrării în vigoare a prezentei ordonanţe de urgenţă.

Art. 3. Durata contractelor de închiriere încheiate după prelungirea sau reînnoirea contractelor de închiriere în baza Legii nr. 17/1994, pentru suprafeţele locative folosite de unităţi de învăţământ sau de aşezăminte

[1] Art. 2 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. I pct. 2 din Legea nr. 241/2001.

Scanned with OKEN Scanner

social-culturale, redobândite de foştii proprietari sau de moştenitorii acestora anterior intrării în vigoare a prezentei ordonanţe de urgenţă, se prelungeşte, la cererea chiriaşului, pentru o perioadă de 3 ani de la data intrării în vigoare a prezentei ordonanţe de urgenţă.

Art. 4. Pentru imobilele – terenuri şi construcţii –, redobândite de foştii proprietari sau de moştenitorii acestora şi folosite la data cererii de retrocedare de unităţi de învăţământ, de aşezăminte social-culturale sau de instituţii publice, proprietarul va încheia, la cererea locatarului, un contract de închiriere pe o durată de 3 ani.

Art. 5. Pentru imobilele – terenuri şi construcţii –, precum şi pentru suprafeţele locative cu destinaţia de locuinţă, privatizate după 1 ianuarie 1990 odată cu societăţile comerciale care le deţineau în proprietate ca locuinţe, locuinţe de serviciu, cămine pentru salariaţi, aşezăminte social-culturale sau unităţi de învăţământ, proprietarul va încheia, la cererea chiriaşului sau a fostului chiriaş care ocupă efectiv locuinţa, un contract de închiriere pe o durată de 5 ani.

Art. 6. [1] În cazul contractelor de vânzare-cumpărare încheiate cu încălcarea prevederilor Legii nr. 112/1995 pentru reglementarea situaţiei juridice a unor imobile cu destinaţia de locuinţe, trecute în proprietatea statului, şi desfiinţate prin hotărâre judecătorească, proprietarul recunoscut de justiţie va încheia cu persoanele care au cumpărat locuinţa în baza Legii nr. 112/1995 şi care o ocupă efectiv, la cererea acestora, un contract de închiriere pentru o perioadă de 5 ani.

Notă: A se vedea şi dispoziţiile art. 15 din Legea nr. 10/2001 privind regimul juridic al unor imobile preluate în mod abuziv în perioada 6 martie 1945 - 22 decembrie 1989, republicată, cu modificările şi completările ulterioare.

Art. 7. Prelungirea contractelor de închiriere, realizată în baza prevederilor art. 1, rămâne valabilă şi în cazul redobândirii imobilelor respective de către foştii proprietari sau de moştenitorii acestora după intrarea în vigoare a prezentei ordonanţe de urgenţă.

---

[1] Art. 6 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. I pct. 3 din Legea nr. 241/2001.

Scanned with OKEN Scanner

Art. 8. Durata contractelor de închiriere pentru garajele deţinute de stat la data intrării în vigoare a prezentei ordonanţe de urgenţă se prelungeşte, la cererea chiriaşului, pentru o perioadă de 5 ani de la data intrării în vigoare a acesteia.

Art. 9. (1) În cazurile prevăzute la art. 2-7, între proprietari şi chiriaşi se va încheia un nou contract de închiriere numai la cererea chiriaşului sau a fostului chiriaş, după caz.

(2) [1] Proprietarii, persoane fizice sau juridice de drept privat, vor înregistra noul contract de închiriere la organul fiscal teritorial.

(3) Persoana juridică, care a deţinut sau a administrat locuinţa, va comunica chiriaşului titular al contractului de închiriere, în scris, cu confirmare de primire, în termen de 15 zile de la data procesului-verbal de restituire a locuinţei, faptul că începând cu această dată poate să încheie un nou contract de închiriere cu proprietarul care a redobândit locuinţa. În acelaşi timp este obligată să pună la dispoziţie proprietarului, fără plată, copii de pe contractul de închiriere şi de pe anexele la acesta.

Art. 10. (1) În vederea încheierii noului contract de închiriere, în termen de 30 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei ordonanţe de urgenţă sau de la deschiderea rolului fiscal, după caz, proprietarul îi va notifica chiriaşului sau fostului chiriaş, prin executorul judecătoresc, data şi locul întâlnirii. Notificarea va fi comunicată prin scrisoare recomandată cu confirmare de primire.

(2) [2] Chiriaşul sau fostul chiriaş este obligat că comunice în scris proprietarului, cu confirmare de primire, cererea de a încheia un nou contract de închiriere, în termen de cel mult 30 de zile de la primirea notificării.

(3) În cazul în care chiriaşul sau fostul chiriaş comunică proprietarului că nu cere să încheie un nou contract de închiriere, acesta este obligat să îi predea proprietarului locuinţa pe bază de proces-verbal, în termen de cel mult 60 de zile de la data notificării prevăzute la alin. (1). Nepredarea locuinţei înăuntrul acestui termen îl îndreptăţeşte pe proprietar să ceară

---

[1] Alin. (2) al art. 9 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. I pct. 4 din Legea nr. 241/2001.

[2] Alin. (2) al art. 10 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. I pct. 5 din Legea nr. 241/2001.

Scanned with OKEN Scanner

în justiţie evacuarea necondiţionată a locatarilor, cu plata daunelor-interese, pe calea ordonanţei preşedinţiale.

Art. 11. (1) Nerespectarea de către proprietar a dispoziţiilor art. 10 alin. (1) atrage prelungirea de drept a contractului de închiriere anterior până la încheierea unui nou contract de închiriere. Neplata chiriei până la încheierea noului contract de închiriere nu poate fi invocată de proprietar ca motiv de evacuare a chiriaşului sau a fostului chiriaş.

(2) Lipsa unui răspuns scris sau refuzul nejustificat al chiriaşului sau al fostului chiriaş de a încheia un nou contract de închiriere în termen de 60 de zile de la primirea notificării îl îndreptăţeşte pe proprietar să ceară în justiţie evacuarea necondiţionată a locatarilor, cu plata daunelor-interese, pe calea ordonanţei preşedinţiale.

Art. 12. În cazul părăsirii definitive a domiciliului de către titularul contractului de închiriere sau al decesului acestuia, închirierea continuă, contractul de închiriere transferându-se, la cerere, după caz:

a) în beneficiul soţului sau al soţiei, dacă este menţionat în contract şi dacă a locuit efectiv împreună cu titularul;

b) în beneficiul descendenţilor sau al ascendenţilor, dacă aceştia erau menţionaţi în contract şi dacă au locuit efectiv împreună cu titularul. În cazul minorilor şi al incapabililor, care nu au reprezentant legal, autoritatea tutelară este obligată să asigure asistenţă pentru încheierea, modificarea sau încetarea contractului de închiriere, după caz;

c) în beneficiul altor persoane, dacă acestea erau menţionate în contract şi dacă au locuit efectiv împreună cu titularul cel puţin un an.

Art. 13. [1] Prelungirea contractelor de închiriere nu se aplică:

a) în cazul contractelor de închiriere încheiate de chiriaşi cu proprietari persoane fizice, altele decât cele prevăzute la art. 2-7;

b) în cazul contractelor de închiriere pentru spaţiile cu destinaţia de locuinţe proprietate particulară, prevăzute la art. 1-7, ai căror titulari de contract sau membri de familie menţionaţi în contract sunt proprietari ai unei locuinţe corespunzătoare ori au înstrăinat o locuinţă corespunzătoare, după data de 1 ianuarie 1990, în aceeaşi localitate. Fac excepţie contractele de închiriere ai căror titulari sau membri de familie menţionaţi

[1] Art. 13 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. I pct. 6 din Legea nr. 241/2001.

Scanned with OKEN Scanner

în contract au redobândit, ca foşti proprietari sau moştenitori ai acestora, locuinţe care sunt efectiv ocupate de chiriaşi persoane fizice, de una dintre persoanele juridice prevăzute la art. 1 sau de o instituţie publică;

c) chiriaşului care refuză să preia în folosinţă o altă locuinţă pusă la dispoziţie, în condiţiile prezentei ordonanţe de urgenţă, de fostul proprietar sau de moştenitorii acestuia ori de autorităţile publice locale;

d) în cazul litigiilor determinate de refuzul chiriaşilor cărora li s-a notificat să încheie un nou contract de închiriere cu proprietarul, potrivit Legii nr. 17/1994, Legii nr. 112/1995 sau Legii nr. 114/1996, republicată, cu modificările şi completările ulterioare;

e) în cazul litigiilor dintre proprietar şi chiriaş având ca obiect schimbul de locuinţe;

f) în cazul chiriaşilor care au subînchiriat locuinţa fără consimţământul scris al proprietarului;

g) în cazul chiriaşilor care au schimbat total sau parţial destinaţia ori structura interioară a locuinţei fără consimţământul scris al proprietarului şi fără aprobările legale;

h) chiriaşului care a pricinuit însemnate stricăciuni locuinţei, clădirii în care este situată aceasta, instalaţiilor sau bunurilor aferente acestora ori care a înstrăinat fără drept părţi din acestea;

i) chiriaşului care are un comportament ce face imposibilă convieţuirea sau împiedică folosirea normală a locuinţei;

j) chiriaşilor rezidenţi în străinătate care, fără a fi detaşaţi, nu au mai folosit locuinţa mai mult de un an fără întrerupere.

Secţiunea a 2-a. Reînnoirea contractului de închiriere

Art. 14. (1) [1] La expirarea termenului de închiriere stabilit conform prezentei ordonanţe de urgenţă chiriaşul are dreptul la reînnoirea contractului, pentru aceeaşi perioadă, dacă părţile nu modifică prin acord expres durata închirierii.

---

[1] Alin. (1) al art. 14 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. I pct. 7 din Legea nr. 241/2001.

Scanned with OKEN Scanner

(2) Proprietarul poate refuza reînnoirea contractului de închiriere numai pentru următoarele motive:

a) locuința este necesară pentru a satisface nevoile sale de locuit, ale soțului, părinților ori copiilor oricăruia dintre aceștia, numai dacă sunt cetățeni români cu domiciliul în România;

b) locuința urmează să fie vândută în condițiile prezentei ordonanțe de urgență;

c) chiriașul nu a achitat chiria cel puțin 3 luni consecutive în executarea contractului de închiriere;

d) în cazurile prevăzute la art. 13 lit. f)-i).

(3) [1] Proprietarul este obligat să îi notifice chiriașului refuzul de a reînnoi contractul de închiriere cu cel puțin un an înainte de expirarea acestuia, pentru situațiile prevăzute la alin. (2) lit. a) și b). În cazurile prevăzute la alin. (2) lit. d) notificarea se face cu cel puțin 60 de zile înainte de expirarea contractului.

(4) Sunt permise mai multe reînnoiri succesive.

(5) [2] Chiriașul este obligat să părăsească locuința în termen de 60 de zile de la expirarea termenului contractual, dacă locațiunea nu s-a reînnoit. Chiriașul este obligat să plătească întreaga chirie, precum și toate cheltuielile pentru servicii și întreținere aferente perioadei în care a ocupat efectiv locuința.

Art. 15. (1) [3] În cazul chiriașilor care au primit notificarea pentru motivele prevăzute la art. 14 alin. (2) lit. a) și b), consiliile locale sunt obligate să le pună la dispoziție, cu prioritate, o locuință din fondul destinat închirierii, inclusiv din fondul de locuințe sociale, în termen de un an de la data cererii chiriașului; locuințele se pun la dispoziție numai celor care îndeplinesc criteriile de acces stabilite în conformitate cu prevederile Legii locuinței nr. 114/1996, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

(2) Chiriașul este obligat să înregistreze cererea de locuință la consiliul local în termen de 30 de zile de la data notificării.

---

[1] Alin. (3) al art. 14 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. I pct. 7 din Legea nr. 241/2001.

[2] Alin. (5) al art. 14 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. I pct. 7 din Legea nr. 241/2001.

[3] Alin. (1) al art. 15 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. 3 pct. 1 din O.U.G. nr. 68/2006.

Scanned with OKEN Scanner

(3) Sunt interzise, sub sancţiunea nulităţii absolute, contractele de închiriere pentru suprafeţele cu destinaţia de locuinţă, încheiate de consiliile locale cu persoane fizice sau juridice cu nerespectarea ordinii de prioritate prevăzute la alin. (1).

(4) [1] În cazul în care consiliile locale nu au putut pune la dispoziţie chiriaşului o locuinţă corespunzătoare în termenul prevăzut la alin. (1) contractul de închiriere se prelungeşte pentru o perioadă de 6 luni de la data expirării sale, fiind aplicabile şi prevederile cap. II privind schimbul de locuinţă.

Art. 16. [2] Chiriaşii ale căror contracte de închiriere nu s-au reînnoit pentru motivele prevăzute la art. 14 alin. (2) lit. a) şi b) au prioritate la acordarea tuturor înlesnirilor prevăzute de legislaţia în vigoare pentru dobândirea unei locuinţe proprietate personală.

Art. 17. Persoana prevăzută la art. 14 alin. (2) lit. a) trebuie să ocupe locuinţa în termen de 60 de zile de la data părăsirii acesteia de către chiriaş şi pentru o perioadă care nu poate fi mai mică de un an de la data mutării efective în locuinţă.

Art. 18. (1) În cazul în care contractul de închiriere nu se reînnoieşte pentru motivul prevăzut la art. 14 alin. (2) lit. b), chiriaşul are drept de preemţiune la cumpărarea locuinţei.

(2) Notificarea prealabilă a refuzului de a reînnoi contractul de închiriere, în temeiul şi cu respectarea condiţiilor prevăzute de prezenta ordonanţă de urgenţă, ţine loc de ofertă de vânzare şi trebuie să cuprindă preţul vânzării, sub sancţiunea nulităţii absolute. Oferta de vânzare este irevocabilă până la expirarea perioadei de închiriere.

(3) [3] Dacă chiriaşul notifică proprietarului intenţia de a cumpăra locuinţa, sub condiţia obţinerii unui împrumut pentru plata preţului, contractul de închiriere se prelungeşte cu un an. La expirarea acestui termen, dacă vânzarea nu s-a perfectat, chiriaşul pierde dreptul de preemţiune la cumpărarea locuinţei.

---

[1] Alin. (4) al art. 15 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. I pct. 8 din Legea nr. 241/2001.

[2] Art. 16 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. 3 pct. 2 din O.U.G. nr. 68/2006.

[3] Alin. (3) al art. 18 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. I pct. 10 din Legea nr. 241/2001.

Scanned with OKEN Scanner

(4) Exercitarea cu rea-credinţă a dreptului de preemţiune atrage răspunderea civilă a chiriaşului pentru daunele cauzate proprietarului.

Art. 19. (1) Dacă locuinţa a fost vândută unui terţ în condiţii sau la un preţ mai avantajos decât cel prevăzut în oferta adresată chiriaşului care nu a acceptat această ofertă, chiriaşul se poate subroga în drepturile cumpărătorului, plătind acestuia preţul vânzării în termen de 60 de zile de la notificarea contractului de vânzare-cumpărare.

(2) La mutarea din locuinţă chiriaşul va comunica proprietarului, în scris, cu confirmare de primire, adresa la care i se va notifica contractul de vânzare-cumpărare, sub sancţiunea decăderii din dreptul de a se subroga în drepturile cumpărătorului.

Art. 20. (1) Dreptul chiriaşului de a se subroga în drepturile cumpărătorului se exercită potrivit dispoziţiilor Codului de procedură civilă, privind ofertele de plată şi consemnaţiuni, care se aplică în mod corespunzător. Procesul-verbal încheiat cu executorul judecătoresc pentru a constata primirea plăţii de către terţul cumpărător sau hotărârea judecătorească irevocabilă prin care oferta de plată şi consemnarea au fost declarate valabile ţine loc de titlu de proprietate pentru fostul chiriaş.

(2) Oferta de plată urmată de consemnaţiune, făcută de chiriaş pentru a se subroga în drepturile cumpărătorului, este irevocabilă.

Art. 21. Dispoziţiile art. 18-20 privind dreptul de preemţiune al chiriaşului şi dreptul de a se subroga cumpărătorului sunt aplicabile şi în cazul în care proprietarul vinde locuinţa înainte de expirarea perioadei de închiriere. Cumpărătorul este dator să respecte contractul de închiriere încheiat în scris şi înregistrat la organul fiscal teritorial, cu excepţia cazului în care încetarea închirierii din cauza vânzării a fost prevăzută în contractul de închiriere.

Art. 22. (1) Notificarea prealabilă a chiriaşului de către proprietar privind refuzul de a reînnoi contractul de închiriere se face prin executorul judecătoresc şi trebuie să indice motivul refuzului.

(2) În cazul prevăzut la art. 14 alin. (2) lit. a), notificarea prealabilă a chiriaşului trebuie să indice numele, prenumele, cetăţenia, domiciliul, precum şi legătura de rudenie sau de afinitate ori calitatea de soţ a persoanei îndreptăţite.

Scanned with OKEN Scanner

(3) În lipsa notificării ori în caz de nulitate a acesteia pentru neîndeplinirea condițiilor prevăzute la alin. (1) și (2) și la art. 14 alin. (3), contractul de închiriere se reînnoiește în condițiile art. 14 alin. (1).

Capitolul II. Schimbul de locuință [1)]

Art. 23. (1) Proprietarii au dreptul să ceară și să obțină mutarea chiriașilor din spațiile cu destinația de locuință pe calea unui schimb obligatoriu.

(2) [2)] Pentru aceasta proprietarul este obligat să pună la dispoziție chiriașului, cu contract de închiriere, un alt spațiu cu destinația de locuință în aceeași localitate sau într-o altă localitate cu acordul chiriașului, cu asigurarea exigențelor minimale prevăzute în anexa nr. 1 la Legea nr. 114/1996, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

(3) Dacă locuința oferită în schimb este proprietatea altei persoane, contractul de închiriere se încheie de către aceasta pentru un termen care nu poate fi mai mic decât cel prevăzut în contractul inițial.

Art. 24. (1) Chiriașul nu este obligat să se mute, dacă în locuința care i se oferă în schimb nu i se asigură suprafața locuibilă și numărul de camere la care este îndreptățit conform anexelor nr. 1 și 2 la prezenta ordonanță de urgență, dar nici nu poate pretinde o suprafață locuibilă sau un număr de camere mai mare decât cele la care este îndreptățit potrivit prezentei ordonanțe de urgență sau decât cele pe care le deține cu chirie și nici condiții mai bune de locuit decât cele pe care le are în locuința din care urmează să se mute.

(2) Nu i se va putea cere chiriașului să se mute într-o locuință insalubră și nici să accepte o locuință lipsită de dependințele strict necesare – bucătărie, baie, WC –, prevăzute în contractul de închiriere a locuinței din care urmează să se mute.

[1)] Titlul Capitolului II este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. I pct. 11 din Legea nr. 241/2001.

[2)] Alin. (2) al art. 23 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. I pct. 12 din Legea nr. 241/2001.

Scanned with OKEN Scanner

(3) [1] Chiriaşul nu va putea însă să invoce, ca motiv al refuzului de a se muta, faptul că locuinţa oferită este situată într-un cartier periferic, că este mai puţin confortabilă datorită felului diferit de încălzire, că nu are curte ori datorită etajului la care se află locuinţa oferită în schimb.

(4) Chiriaşul poate fi evacuat şi din garajul deţinut, dacă acesta a aparţinut, la data preluării de către stat, locuinţei din care urmează să se mute, chiar dacă proprietarul nu poate să îi ofere chiriaşului un alt garaj la schimb.

Art. 25. Litigiile dintre proprietari şi chiriaşi, legate de schimbul obligatoriu de locuinţă, sunt de competenţa judecătoriei în raza căreia se află imobilul. Hotărârea pronunţată de judecătorie poate fi atacată cu recurs. Hotărârea instanţei de recurs este definitivă şi irevocabilă.

Capitolul III. Stabilirea şi plata chiriei

Art. 26. [2] (1) Chiriile pentru locuinţele care aparţin domeniului public sau privat al statului ori al unităţilor administrativ-teritoriale ale acestuia, pentru locuinţele de serviciu, locuinţele de intervenţie şi căminele pentru salariaţi ai societăţilor comerciale, companiilor şi societăţilor naţionale şi ai regiilor autonome se calculează pornindu-se de la un tarif de bază lunar.

(2) Chiriile pentru locuinţele prevăzute la alin. (1) se diferenţiază pe categorii de localităţi şi pe zone, de către consiliile locale, conform criteriilor avute în vedere la stabilirea impozitelor şi taxelor locale pentru terenuri, prin aplicarea unui coeficient la chiria de bază, după cum urmează:

Zona în cadrul localităţii	Categoria localităţii		
	Municipii	Oraşe	Comune
A	3,5	2,5	1
B	2,5	2	0,5
C	2	1,5	
D	1;5	1	

[1] Alin. (3) şi (4) ale art. 24 sunt reproduse astfel cum au fost modificate prin art. I pct. 13 din Legea nr. 241/2001.

[2] Art. 26 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. I pct. 14 din Legea nr. 241/2001.

Scanned with OKEN Scanner

(3) Pentru locuinţele sociale nivelul maxim al chiriei este de 10% din venitul net lunar, calculat pe ultimele 12 luni, pe familie.

(4) Comunicatele Institutului Naţional de Statistică şi Studii Economice privind nivelul salariului mediu net pe economie vor fi publicate trimestrial în Monitorul Oficial al României.

Art. 27. (1) [1] Tariful de bază lunar al chiriei pe m^2 este cel prevăzut în tabelul de mai jos:

Categoria suprafeţelor	Tariful de bază (lei/m^2)
Suprafaţa locuibilă	0,84
Suprafaţa antreului, tindei, verandei, culoarului, bucătăriei, chicinetei, oficiului, debaralei, cămării, camerei de baie	0,34
Suprafaţa teraselor, pivniţelor, boxelor, logiilor, spălătoriilor, uscătoriilor	0,19
Suprafaţa garajelor	1,27
Suprafaţa dotărilor speciale: piscină, saună, seră, cramă şi altele asemenea	1,27
Suprafaţa anexelor gospodăreşti aferente locuinţelor din mediul rural	0,02

(2) Tariful de bază lunar al chiriei (lei/m^2) se actualizează în funcţie de rata anuală a inflaţiei, prin hotărâre a Guvernului, până la data de 31 ianuarie inclusiv a fiecărui an.

Art. 28. (1) [2] Suprafaţa locuibilă cuprinde suprafaţa dormitoarelor şi a camerei de zi.

(2) *Dependinţe*, în înţelesul prezentei ordonanţe de urgenţă, sunt încăperile care, prin funcţiunile lor, asigură folosirea corespunzătoare a locuinţei, şi anume: antreu, tindă, vestibul, hol, verandă, culoar, bucătărie, chicinetă, oficiu, debara, cămară, cameră de baie, WC, spălătorie, uscătorie, pivniţă, boxă, logie terasă şi magazie din zid.

(3) Suprafaţa utilă a locuinţei este formată din suprafaţa locuibilă împreună cu suprafaţa dependinţelor.

Art. 29. (1) Tariful de bază prevăzut la art. 27 se reduce, după caz, pentru întreaga suprafaţă locuibilă, după cum urmează:

– 15% pentru camerele situate la subsol, demisol sau în mansarde aflate direct sub acoperiş;

---

[1] Art. 27 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. 1 din H.G. nr. 310/2007.

[2] Alin. (1) şi (2) ale art. 28 sunt reproduse astfel cum au fost modificate prin art. I pct. 16 din Legea nr. 241/2001.

Scanned with OKEN Scanner

– 10% pentru locuinţele lipsite de instalaţii de apă, canal, electricitate sau numai de unele dintre acestea;

– 10% pentru locuinţele construite din materiale de construcţii inferioare, cum este paianta.

(2) Reducerile se aplică cumulativ.

Art. 30. Tariful de bază lunar al chiriei pentru curţile şi grădinile aferente suprafeţelor locative din comune este de 50 lei/m², din oraşe este de 75 lei/m², iar din municipii este de 100 lei/m². Chiriile pentru aceste terenuri se diferenţiază pe categorii de localităţi şi pe zone prin aplicarea coeficienţilor prevăzuţi la art. 26 alin. (2).[1)]

Notă: A se vedea şi art. 2 alin. (I) din H.G. nr. 310/2007, care modifică implicit art. 30, prevăzând că: „Tariful de bază lunar al chiriei pentru curţile şi grădinile aferente suprafeţelor locative din comune este de 0,02 lei/m², din oraşe este de 0,03 lei/m², iar din municipii este de 0,04 lei/m²."

Art. 31. (1) [2)] Nivelul maxim al chiriei pentru locuinţele prevăzute la art. 26 şi terenul aferent acestora nu poate depăşi 15% din venitul net lunar pe familie în cazul în care venitul mediu net lunar pe membru de familie nu depăşeşte salariul mediu net lunar pe economie. În cazul în care venitul net lunar pe membru de familie se situează între venitul mediu net lunar pe economie şi dublul acestuia, nivelul maxim al chiriei lunare nu poate depăşi 25% din venitul net lunar pe familie.

(2) Chiriaşul este obligat să aducă la cunoştinţă proprietarului, în termen de 30 de zile, orice modificare a venitului net lunar pe familie, de natură să determine mărimea chiriei, sub sancţiunea rezilierii contractului.

Art. 32. (1) Pentru locuinţele proprietate particulară a persoanelor fizice şi juridice prevăzute la art. 2–7, chiria se stabileşte prin negociere între proprietar şi chiriaş cu ocazia încheierii noului contract de închiriere.

(2) [3)] Dispoziţiile art. 31 se aplică în mod corespunzător.

[1)] Sumele sunt exprimate în monedă veche.

[2)] Alin. (1) al art. 31 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. I pct. 17 din Legea nr. 241/2001.

[3)] Alin. (2) al art. 32 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. I pct. 18 din Legea nr. 241/2001.

Scanned with OKEN Scanner

(3) [1] *Abrogat.*

Art. 32[1]. [2] Prin *familie*, în înţelesul prezentei ordonanţe de urgenţă, se înţelege soţul, soţia, copiii, părinţii soţilor, precum şi ginerii, nurorile şi copiii acestora, dacă locuiesc şi gospodăresc împreună.

Art. 33. [3] *Abrogat.*

Art. 34. [4] *Proprietarii ale căror locuinţe sunt ocupate de chiriaşii prevăzuţi la art. 32 alin. (1), care plătesc o chirie mai mică decât chiria calculată potrivit art. 26-30, sunt scutiţi de impozitul pe clădire, teren şi chirie pentru imobilul în cauză, pe durata contractului de închiriere respectiv.*

Notă: 1. Prevederile art. 34 referitoare la scutirea de impozit pe chirie au fost abrogate expres, începând cu 1 ianuarie 2003, prin art. I pct. 45 lit. r) din Legea nr. 493/2002 pentru aprobarea Ordonanţei Guvernului nr. 7/2001 privind impozitul pe venit.
2. De asemenea, prevederile art. 34 referitoare la scútirea de impozitul pe teren şi clădire au fost abrogate indirect în temeiul art. 1 alin. (3) şi art. 298 alin. (1) pct. 44 din Codul fiscal. Astfel, pe de o parte, art. 250 din Codul fiscal care reglementează cazurile de scutire pentru impozitul pe clădiri, precum şi art. 257 care reglementează cazurile de scutire pentru impozitul pe teren nu prevăd scutirile la care se referă art. 34 din O.U.G. nr. 40/1999, iar pe de altă parte, potrivit prevederilor art. 1 alin. (3) din Codul fiscal, dispoziţiile referitoare la impozitele şi taxele reglementate de acest cod prevalează asupra oricăror prevederi din alte acte normative, în caz de conflict între acestea aplicându-se dispoziţiile din Codul fiscal.

Art. 35. (1) În cazul contractelor de închiriere încheiate pentru o perioadă mai mare de un an, proprietarul poate cere majorarea chiriei, în afară de cazul în care părţile, prin contract, s-au înţeles să nu majoreze chiria.

(2) Cererea de majorare a chiriei trebuie adresată în scris chiriaşului şi trebuie motivată de efectuarea unor lucrări de reparaţii sau de consolidări ale locuinţei sau clădirii ori de creşterea venitului mediu net lunar pe

[1] Alin. (3) al art. 32 a fost abrogat prin art. I pct. 19 din Legea nr. 241/2001.
[2] Art. 32[1] a fost introdus prin art. I pct. 20 din Legea nr. 241/2001.
[3] Art. 33 a fost abrogat prin art. I pct. 21 din Legea nr. 241/2001.
[4] Art. 34 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. I pct. 22 din Legea nr. 241/2001.

Scanned with OKEN Scanner

membru de familie al chiriaşului peste nivelul salariului mediu net lunar pe economie.

(3) Notificarea cererii de majorare a chiriei se va face de către proprietar cu respectarea procedurilor prevăzute la art. 10 alin. (1).

(4) Acordul scris şi semnat de chiriaş şi de proprietar pentru majorarea chiriei se va înregistra la organul fiscal teritorial ca parte integrantă a contractului de închiriere.

(5) În cazul în care chiriaşul nu îşi dă acordul scris la cererea de majorare a chiriei în termen de 60 de zile de la data notificării cererii de majorare, proprietarul poate intenta acţiune în justiţie pentru majorarea chiriei. Este interzisă rezilierea contractului de închiriere sau evacuarea chiriaşului pe motiv că acesta nu este de acord cu majorarea chiriei.

(6) Dacă chiriaşul a fost obligat prin hotărâre judecătorească definitivă să plătească o chirie majorată, proprietarul poate cere rezilierea contractului de închiriere şi evacuarea chiriaşului, atunci când chiriaşul, cu rea-credinţă, nu a achitat chiria cel puţin 3 luni consecutive, începând cu luna următoare rămânerii definitive a hotărârii judecătoreşti.

Art. 36. [1] *Abrogat.*

Art. 37. La încheierea contractului de închiriere părţile pot conveni asupra constituirii unui depozit de garanţie. Acest depozit se va depune în contul proprietarului, la banca indicată de acesta în contractul de închiriere.

Art. 38. (1) Sumele stabilite în contractul de închiriere ca depozit de garanţie pentru executarea obligaţiilor locative ale chiriaşului nu pot depăşi chiria aferentă pentru o perioadă de 3 luni la nivelul anului respectiv.

(2) În cazul în care chiria este plătită în avans pentru o perioadă mai mare de 3 luni, nu se mai constituie depozitul de garanţie.

Art. 39. (1) Depozitul de garanţie se restituie într-un interval maxim de 3 luni, începând cu data restituirii cheilor de către chiriaş.

(2) Din acest depozit se pot reţine, la restituire, sumele datorate proprietarului, sub rezerva justificării acestora.

[1] Art. 36 a fost abrogat prin art. I pct. 23 din Legea nr. 241/2001.

Scanned with OKEN Scanner

(3) În cazul nerestituirii în termenul prevăzut, soldul depozitului de garanție produce dobânzile la vedere în favoarea chiriașului.

Art. 40. Sumele ce pot fi reținute de proprietar din depozitul de garanție sunt destinate acoperirii cheltuielilor pentru:

a) [1] reparația sau înlocuirea obiectelor sanitare, precum și pentru lucrările de construcții care sunt în sarcina chiriașului;

b) [2] întreținerea curentă și reparațiile lunare la elementele de folosință comună care sunt în sarcina chiriașului;

c) alte servicii realizate în folosul chiriașului, de care acesta a beneficiat pe perioada existenței contractului de închiriere și pe care nu le-a achitat.

Art. 41. Pentru toate sumele încasate proprietarul este obligat să emită chitanță. Orice decont va fi justificat chiriașului, precum și modul de repartizare între chiriași a cheltuielilor comune.

Capitolul IV. Dispoziții finale

Art. 42. Orice litigiu între chiriaș și proprietar cu privire la nivelul și la plata chiriei se soluționează de către judecătoria în a cărei rază teritorială este situată locuința.

Art. 43. (1) Chiriașul are dreptul la despăgubiri pentru sporul de valoare adus locuinței prin îmbunătățirile necesare și utile, efectuate cu aprobările prevăzute de lege, confirmate pe bază de acte justificative.

(2) Până la achitarea integrală a despăgubirilor de către proprietar, chiriașul are drept de retenție asupra locuinței.

(3) În cazul înstrăinării locuinței, chiriașul poate pretinde plata despăgubirilor de la noul proprietar.

(4) Chiriașii din locuințele care au fost restituite, potrivit legii, foștilor proprietari sau moștenitorilor acestora au dreptul la despăgubiri în condițiile alin. (1)-(3).

---

[1] Lit. a) de la art. 40 este reprodusă astfel cum a fost rectificată.

[2] Lit. b) de la art. 40 este reprodusă astfel cum a fost rectificată.

Scanned with OKEN Scanner

Art. 44. [1] Sunt interzise sub sancţiunea nulităţii absolute înstrăinarea sub orice formă, concesionarea, ipotecarea, contractul de leasing, precum şi orice închiriere sau subînchiriere în beneficiul unui nou chiriaş, a bunurilor imobile – terenuri şi construcţii cu destinaţia de locuinţă –, care fac obiectul unei încunoştinţări scrise, notificări sau cereri în constatarea sau realizarea dreptului de proprietate din partea persoanelor fizice sau juridice deposedate de aceste bunuri.

Notă: Potrivit art. III al Titlului I din Legea nr. 247/2005 privind reforma în domeniile proprietăţii şi justiţiei, precum şi unele măsuri adiacente, astfel cum a fost modificat prin O.U.G. nr. 209/2005, aprobată prin Legea nr. 263/2006: *„**Art. III.** Actele juridice de înstrăinare având ca obiect imobile cu destinaţia de locuinţă, încheiate după data de 14 februarie 2001 cu nerespectarea interdicţiei prevăzute de art. 44 din Ordonanţa de urgenţă a Guvernului nr. 40/1999 privind protecţia chiriaşilor şi stabilirea chiriei pentru spaţiile cu destinaţia de locuinţe, aprobată cu modificări şi completări prin Legea nr. 241/2001, cu modificările ulterioare, şi care nu au fost atacate în instanţă în condiţiile art. 45 alin. (1) din Legea nr. 10/2001, republicată, pot fi atacate la secţia civilă a tribunalului în a cărui rază teritorială se află imobilul notificat în termen de 12 luni de la data intrării în vigoare a prezentului titlu sau, după caz, de la data luării la cunoştinţă a încheierii contractului."*

Art. 45. [2] Contractele de închiriere încheiate pentru spaţiile ocupate de misiunile diplomatice, oficiile consulare, reprezentanţele organizaţiilor internaţionale interguvernamentale acreditate în România şi de personalul străin al acestora se prelungesc, la cererea chiriaşului, pentru o perioadă de 5 ani, în aceleaşi condiţii, indiferent de proprietar.

Art. 46. Cap. III „Stabilirea şi plata chiriei" intră în vigoare după 30 de zile de la data publicării prezentei ordonanţe de urgenţă în Monitorul Oficial al României, Partea I. Pe aceeaşi dată se abrogă cap. IV şi art. 63 din Legea nr. 5/1973 privind administrarea fondului locativ şi reglementarea raporturilor dintre proprietari şi chiriaşi, precum şi orice alte dispoziţii contrare.

---

[1] Art. 44 este reprodus astfel cum a fost rectificat.

[2] Art. 45 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. I pct. 24 din Legea nr. 241/2001.

Scanned with OKEN Scanner

Anexa Nr. 1

CATEGORII DE PERSOANE CARE AU DREPTUL LA O CAMERĂ ÎN PLUS

1. Membrii Academiei Române, ai Academiei de Ştiinţe Medicale şi ai Academiei de Ştiinţe Agricole şi Silvice
2. Laureaţi ai Premiului de Stat, artişti ai poporului, oameni de ştiinţă, litere, artă, cultură şi sport, precum şi alte persoane, distinse cu titlul de „emerit"
3. [1] Judecătorii Înaltei Curţi de Casaţie şi Justiţie şi ai Curţii Constituţionale, preşedintele şi membrii Curţii de Conturi numiţi de Parlament, avocatul poporului, preşedintele Consiliului Legislativ, precum şi procurorii de la Parchetul General de pe lângă Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie
4. Militarii cu gradul de general
5. Şefii cultelor religioase recunoscute
6. Profesorii din învăţământul superior
7. Directorii institutelor de cercetare
8. Directorul Bibliotecii Academiei Române, precum şi directorii muzeelor şi ai bibliotecilor naţionale
9. Directorii teatrelor, operelor, operetelor şi ai filarmonicilor de stat.

Anexa Nr. 2

BOLILE, PRECUM ŞI PERSOANELE A CĂROR STARE FIZICĂ NECESITĂ ATRIBUIREA UNEI CAMERE ÎN PLUS

1. Tuberculoză:
– tuberculoză pulmonară şi extrapulmonară, în evidenţă activă la dispensarul antituberculos.
2. Supuraţii bronho-pleuro-pulmonare cronice:
– bronşite supurate;
– bronşectazii supurate;
– abcese pulmonare;
– emfizeme fistulizate;
– astmul bronşic alergic cu sensibilizare la alergeni habituali.

---

[1] Pct. 3 din Anexa Nr. 1 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. I pct. 25 din Legea nr. 241/2001.

Scanned with OKEN Scanner

3. Insuficienţă respiratorie:

– insuficienţă respiratorie cronică manifestă, cu dispnee, cianoză, reducerea capacităţii vitale sau a VEMS sub 50%.

4. Afecţiuni cardiovasculare:

– cardiopatie ischemică cronică dureroasă (angină pectorală, sindrom intermediar, infarct miocardic), cu semne clinice sau/şi EKG;

– insuficienţă cardiacă cronică manifestă;

– sindrom de ischemie periferică cronică cu tulburări trofice.

5. Insuficienţă renală cronică cu retenţie azotată.

6. Ciroză hepatică cu encefalopatie cronică.

7. Poliartrită cronică evolutivă şi spondilartrită anchilozantă cu invaliditate motorie accentuată.

8. Colagenoze majore (lupus eritematos diseminat, sclerodermie generalizată, dermatomiozită, poliarterită nodoasă) cu grad avansat de invaliditate.

9. Boli cutanate:

– bolile cronice ale pielii cu secreţii abundente: pemfigus, pemfigoide, boala Duhring;

– genodermatoze: xeroderma pigmentosum, ichtioze grave, eritrocheratodermii ichtiziforme congenitale, epidermolize buloase polidistrofice.

10. Boli neurologice:

– boli neurologice cu invalidităţi motorii mari sau cu tulburări sfincteriene; hemiplegii, paraplegii, tetraplegii, ataxie manifestă, manifestări distonice accentuate;

– epilepsie cu tulburări psihice interaccesuale sau cu crize frecvente;

– nevralgie trigeminală esenţială;

– coree cronică;

– encefalopatii cronice infantile.

11. Boli psihice:

– psihoze cronice, periodice sau procesuale (psihoză maniaco-depresivă, schizofrenie, deliruri cronice);

– psihoze involutive depresive, paranoide;

– demenţe organice: senilă, arterosclerotică, posttraumatică;

– nevroze grave şi prelungite fobice, obsesive sau isterice;

– psihopatii grave sau cu decompensări frecvente.

12. Boli canceroase:

– tumori maligne ulcerate cu secreţii abundente sau fetide;

– neoplazii maligne în stadii avansate;

– neoplazii maligne cu sechele postterapeutice invalidante;

– hemopatii maligne cu evoluţie îndelungată.

13. Boli complicate cu:

– incontinenţă cronică de fecale sau de urină;

Scanned with OKEN Scanner

– fistule (digestive, urinare, osoase, ganglionare) cu secreţii abundente şi fetide;
– anus contra naturii.
14. Boli infirmizante ale aparatului locomotor cu imobilizare la pat.
15. Marii mutilaţi.
16. Pensionarii de invaliditate gradul I.

NOTĂ:

Afecţiunea pentru care bolnavul respectiv are dreptul la o cameră separată se dovedeşte cu certificat medical eliberat de instituţia medicală competentă, semnat de medicul de specialitate şi de conducătorul acestei instituţii.

Scanned with OKEN Scanner

13. Legea nr. 319/1944 privind dreptul de moştenire al soţului supravieţuitor

publicată în
M. Of. nr. 133 din 10 iunie 1944

Art. 1. Soţul supravieţuitor moşteneşte din averea celuilalt soţ, după cum urmează:

a) când vine la succesiune cu copiii legitimi şi recunoscuţi sau numai cu unii din ei, ori cu descendenţii lor, moşteneşte o pătrime;

b) când vine la succesiune în concurs cu tatăl şi cu mama defunctului, ori numai cu unul din ei, în ambele cazuri împreună cu fraţii şi surorile soţului încetat din viaţă şi descendenţii lor, sau numai cu unii [1] din ei, moşteneşte o treime;

c) când vine la succesiune cu tatăl şi mama defunctului, ori numai cu unul din ei, sau numai cu fraţii şi surorile acestuia şi descendenţi de ai lor, ori numai cu unii din ei, moşteneşte o jumătate;

d) când vine la succesiune cu ceilalţi ascendenţi sau colaterali până la gradul al IV-lea inclusiv, moşteneşte trei pătrimi;

e) în lipsa rudelor mai sus arătate, soţul supravieţuitor moşteneşte averea întreagă.

Art. 2. Liberalităţile făcute de soţul predecedat nu vor putea trece peste jumătate din drepturile prevăzute la art. 1, în favoarea soţului supravieţuitor.

Art. 3. (1) Soţul supravieţuitor este obligat să raporteze liberalităţile ce a primit prin acte între vii de la soţul său, când vine în concurs cu copiii sau cu descendenţii lor.

(2) Aceeaşi obligaţie o au şi copiii şi descendenţii lor faţă de soţul supravieţuitor.

---

[1] În ediţia oficială, forma este cea de text. În ediţiile ulterioare, apărute sub egida Ministerului Justiţiei, apare forma „unul".

Scanned with OKEN Scanner

Art. 4. (1) Soţul supravieţuitor care nu are o altă locuinţă proprie, va avea până la executarea ieşirii din indiviziune, şi, în orice caz, cel puţin timp de un an de la încetarea din viaţă a soţului său, în afară de dreptul de moştenire potrivit dispoziţiilor de mai sus, un drept de abitaţie asupra casei în care a locuit, dacă aceasta face parte din succesiune.

(2) Soţul supravieţuitor nu va fi obligat să dea cauţiunea prevăzută de art. 566 din Codul civil. Dreptul de abitaţie nu va putea fi cedat sau închiriat, chiar şi în cazul prevăzut de art. 572 alin. (2) Cod civil.

(3) Comoştenitorii soţului supravieţuitor vor putea cere restrângerea dreptului de abitaţie, în cazul când locuinţa nu va fi necesară în întregime.

(4) De asemenea, ei vor avea dreptul de a procura soţului supravieţuitor locuinţă în altă parte.

(5) Dacă soţul supravieţuitor şi moştenitorii nu se înţeleg asupra procurării locuinţei sau restrângerii abitaţiei, instanţa competentă a judeca împărţeala averii, va hotărî de urgenţă, în camera de consiliu.

(6) Dreptul de abitaţie încetează, dacă soţul supravieţuitor se recăsătoreşte înainte de executarea ieşirii din indiviziune.

Art. 5. În cazurile prevăzute la art. 1 pct. b)-d) inclusiv, soţul supravieţuitor va moşteni, în afară de partea sa succesorală, mobilele şi obiectele aparţinând gospodăriei casnice, precum şi darurile de nuntă.

Art. 6. Dispoziţiile art. 676 din Codul civil modificate prin art. 4 din Legea impozitului progresiv pe succesiuni, din 28 iulie 1921, prin care s-a restrâns ordinea succesorală până la gradul al IV-lea inclusiv, sunt şi rămân în vigoare.

Art. 7. Dispoziţiile privitoare la dreptul de moştenire al soţului supravieţuitor în Ardeal şi Banat, precum şi orice alte norme contrare prezentului decret-lege, în afară de dispoziţiile mai favorabile prevăzute de Legea nr. 609 din 1 iulie 1941, pentru văduvele de război, sunt şi rămân abrogate.

Scanned with OKEN Scanner

14. Legea nr. 36/1995 a notarilor publici şi a activităţii notariale

publicată în
M. Of. nr. 92 din 16 mai 1995

cu modificările şi completările aduse prin:

- **Decizia Curţii constituţionale nr. 44/1995** cu privire la constituţionalitatea art. 16 lit. b) şi g) din Legea notarilor publici şi a activităţii notariale (M. Of. nr. 92 din 16 mai 1995);
- **O.U.G. nr. 177/2000** pentru completarea Legii notarilor publici şi a activităţii notariale nr. 36/1995 (M. Of. nr. 535 din 31 octombrie 2000). Aplicarea O.U.G. nr. 177/2000 a fost suspendată prin O.U.G. nr. 295/2000 (M. Of. nr. 707 din 30 decembrie 2000), iar prin Legea nr. 223/2001 (M. Of. nr. 229 din 4 mai 2001) O.U.G. nr. 177/2000 a fost respinsă;
- **Legea nr. 267/2003** pentru completarea art. 3 din Ordonanţa Guvernului nr. 24/1992 privind stabilirea serviciilor consulare şi a taxelor percepute pentru prestarea acestora şi a art. 13 din Legea notarilor publici şi a activităţii notariale nr. 36/1995 (M. Of. nr. 424 din 17 iunie 2003);
- **O.U.G. nr. 25/2005** pentru abrogarea art. 31 din Legea notarilor publici şi a activităţii notariale nr. 36/1995 (M. Of. nr. 278 din 4 aprilie 2005), aprobată prin Legea nr. 178/2005 (M. Of. nr. 499 din 13 iunie 2005);
- **O.U.G. nr. 190/2005** pentru realizarea unor măsuri necesare în procesul de integrare europeană (M. Of. nr. 1179 din 28 decembrie 2005), aprobată cu modificări prin Legea nr. 332/2006 (M. Of. nr. 629 din 20 iulie 2006);
- **O.U.G. nr. 125/2007** pentru modificarea art. 13 din Legea notarilor publici şi a activităţii notariale nr. 36/1995 (M. Of. nr. 760 din 9 noiembrie 2007);
- **O.U.G. nr. 166/2008** pentru modificarea art. 16 lit. a) din Legea notarilor publici şi a activităţii notariale nr. 36/1995 (M. Of. nr. 789 din 25 noiembrie 2008);
- **Legea nr. 9/2009** privind aprobarea Ordonanţei de urgenţă a Guvernului nr. 125/2007 pentru modificarea art. 13 din Legea notarilor publici şi a activităţii notariale nr. 36/1995 (M. Of. nr. 105 din 20 februarie 2009).

– extras –

Cuprins **Art.**

Capitolul I. Dispoziţii generale 1-7
Capitolul II. Competenţa notarilor publici 8-13
Capitolul III. Organizarea activităţii notarilor publici 14-29
Capitolul IV. Drepturile şi îndatoririle notarilor publici 30-42

Scanned with OKEN Scanner

Capitolul V. Procedura actelor notariale 43-98
Secţiunea I. Dispoziţii comune 43-57
Secţiunea II. Autentificarea actelor 58-67
Secţiunea III. Procedura succesorală 68-88
Secţiunea IV. Alte proceduri notariale 89-98
A. Legalizarea semnăturilor şi a sigiliilor 89
B. Dare de dată certă înscrisurilor 90
C. Certificarea unor fapte 91-92
D. Legalizarea copiilor după înscrisuri 93
E. Efectuarea şi legalizarea traducerilor 94
F. Primirea în depozit de înscrisuri şi documente 95
G. Acte de protest al cambiilor, cecurilor şi al altor titluri la ordin 96
H. Eliberarea de duplicate ale înscrisurilor notariale 97
I. Reconstituirea actelor originale 98
Capitolul VI. Controlul activităţii notariale, arhiva şi evidenţa activităţii 99
Secţiunea I. Controlul activităţii notariale 99-101
Secţiunea II. Arhiva şi evidenţa activităţii 102-103
Capitolul VII. Dispoziţii tranzitorii şi finale 104-117

Capitolul I. Dispoziţii generale

Art. 1. Activitatea notarială asigură persoanelor fizice şi juridice constatarea raporturilor juridice civile sau comerciale nelitigioase, precum şi exerciţiul drepturilor şi ocrotirea intereselor, în conformitate cu legea.

Art. 2. Activitatea notarială se realizează de notarii publici prin acte notariale şi consultaţii juridice notariale, în condiţiile prezentei legi.

Notă: A se vedea şi Legea nr. 589/2004 privind regimul juridic al activităţii electronice notariale.

Art. 3. Notarul public este învestit să îndeplinească un serviciu de interes public şi are statutul unei funcţii autonome.

Art. 4. Actul îndeplinit de notarul public, purtând sigiliul şi semnătura acestuia, este de autoritate publică şi are forţa probantă prevăzută de lege.

Scanned with OKEN Scanner

Art. 5. Actele notariale pot fi efectuate şi de misiunile diplomatice şi oficiile consulare ale României, precum şi de alte instituţii, în condiţiile şi limitele prevăzute de lege.

Art. 6. (1) Notarii publici şi celelalte instituţii prevăzute la art. 5, care desfăşoară activitate notarială, au obligaţia să verifice ca actele pe care le instrumentează să nu cuprindă clauze contrare legii şi bunelor moravuri, să ceară şi să dea lămuriri părţilor asupra conţinutului acestor acte spre a se convinge că le-au înţeles sensul şi le-au acceptat efectele, în scopul prevenirii litigiilor.

(2) În cazul în care actul solicitat este contrar legii şi bunelor moravuri, notarul public va refuza întocmirea lui.

(3) Dacă înscrisul prezentat are un conţinut îndoielnic, iar notarul public nu poate refuza instrumentarea actului, va atrage atenţia părţilor asupra consecinţelor juridice la care se expun şi va face menţiune expresă în act.

(4) Dacă partea se opune la inserarea menţiunii, notarul public va refuza întocmirea actului.

Art. 7. Activitatea notarială se înfăptuieşte în mod egal pentru toate persoanele, fără deosebire de rasă, de naţionalitate, de origine etnică, de limbă, de religie, de sex, de opinie, de apartenenţă politică, de avere sau de origine socială.

Capitolul II. Competenţa notarilor publici

Art. 8. Notarul public îndeplineşte următoarele acte notariale:

a) redactarea înscrisurilor cu conţinut juridic, la solicitarea părţilor;

b) autentificarea înscrisurilor redactate de notarul public, de parte personal sau de avocat;

c) procedura succesorală notarială;

d) certificarea unor fapte, în cazurile prevăzute de lege;

e) legalizarea semnăturilor de pe înscrisuri, a specimenelor de semnătură, precum şi a sigiliilor;

f) darea de dată certă înscrisurilor prezentate de părţi;

g) primirea în depozit a înscrisurilor şi documentelor prezentate de părţi;

Scanned with OKEN Scanner

h) actele de protest al cambiilor, al biletelor la ordin şi al cecurilor;
i) legalizarea copiilor de pe înscrisuri;
j) efectuarea şi legalizarea traducerilor;
k) eliberarea de duplicate de pe actele notariale pe care le-a întocmit;
l) orice alte operaţiuni prevăzute de lege.

Art. 9. Notarii publici dau consultaţii juridice în materie notarială, altele decât cele referitoare la conţinutul actelor pe care le îndeplinesc şi participă, în calitate de specialişti desemnaţi de părţi, la pregătirea şi întocmirea unor acte juridice cu caracter notarial.

Art. 10. În îndeplinirea atribuţiilor ce-i revin, notarul public are competenţă generală, cu excepţiile prevăzute în situaţiile următoare:

a) procedura succesorală notarială este de competenţa notarului public din biroul notarial situat în circumscripţia teritorială a judecătoriei în care defunctul şi-a avut ultimul domiciliu;

b) în cazul moştenirilor succesive, moştenitorii pot alege competenţa oricăruia dintre birourile notariale din circumscripţia teritorială a judecătoriei în care şi-a avut ultimul domiciliu acela dintre autori care a decedat cel din urmă;

c) actele de protest al cambiilor, biletelor la ordin şi cecurilor se fac de notarul public din circumscripţia teritorială a judecătoriei în care urmează a se face plata;

d) eliberarea duplicatelor şi reconstituirea actelor notariale se fac de notarul public în al cărui birou se află originalul acestora.

Art. 11. (1) Conflictele de competenţă între birourile notarilor publici situate în aceeaşi circumscripţie a unei judecătorii se soluţionează de acea judecătorie, la sesizarea părţii interesate. Hotărârea judecătoriei este definitivă.

(2) Când conflictul intervine între birouri notariale situate în circumscripţii diferite, competenţa aparţine judecătoriei în a cărei circumscripţie se află biroul de notar public cel din urmă sesizat.

Art. 12. (1) Secretarii consiliilor locale ale comunelor şi oraşelor unde nu funcţionează birouri ale notarilor publici vor îndeplini, la cererea părţilor, următoarele acte notariale:

a) legalizarea semnăturilor de pe înscrisurile prezentate de părţi;

Scanned with OKEN Scanner

b) legalizarea copiilor de pe înscrisuri, cu excepţia înscrisurilor sub semnătură privată.

(2) Actele prevăzute la alin. (1), în cazul în care depunerea lor este necesară la unele instituţii sau agenţi economici, vor fi îndeplinite de acestea.

Art. 13. (1) Activitatea notarială a misiunilor diplomatice şi oficiilor consulare ale României se desfăşoară pe baza legii române şi a înţelegerilor internaţionale la care România este parte, precum şi potrivit uzanţelor internaţionale.

(2) La cererea persoanelor fizice având cetăţenia română, precum şi a persoanelor juridice române, misiunile diplomatice şi oficiile consulare ale României îndeplinesc următoarele acte notariale:

a) redactarea de înscrisuri în vederea autentificării sau legalizării semnăturii;

b) autentificarea înscrisurilor, cu excepţia transmisiunilor imobiliare încheiate prin acte juridice între vii [1].

c) legalizarea sigiliilor şi a semnăturilor;

d) darea de data certa înscrisurilor prezentate de părţi;

e) certificarea unor fapte;

f) legalizarea de copii de pe înscrisuri;

g) efectuarea şi legalizarea traducerilor;

h) primirea în depozit a înscrisurilor şi documentelor prezentate de parţi;

i) eliberarea de duplicate de pe actele notariale întocmite de misiunile diplomatice sau oficiile consulare.

(3) [2] Activităţile notariale prevăzute la alin. (2), care produc efecte juridice în România, pot fi îndeplinite de către misiunile diplomatice şi oficiile consulare ale României şi la cererea persoanelor fizice sau juridice străine, în măsura în care legile şi reglementările statului de reşedinţă sau acordurile bilaterale nu se opun.

---

[1] Litera b) este reprodusă astfel cum a fost modificată prin art. I alin. (1) pct. 1 din **O.U.G. nr. 125/2007**.

[2] Alin. (3) este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. I alin. (1) pct. 2 din **O.U.G. nr. 125/2007**.

Scanned with OKEN Scanner

(3¹) [1] *Abrogat*

(4) Actele notariale se îndeplinesc la sediile misiunilor diplomatice sau oficiilor consulare, precum şi la bordul navelor şi aeronavelor sub pavilion românesc care se afla staţionate în raza de activitate a acestor organe, precum şi la domiciliul cetăţeanului român ori în alt loc, daca acest lucru este prevăzut în convenţiile internaţionale la care România şi statul de reşedinţa sunt parţi sau legea locala nu se opune.

Capitolul III
Organizarea activităţii notarilor publici

Secţiunea I. Organizarea şi funcţionarea birourilor notarilor publici

Art. 14. (1) Activitatea notarilor publici se desfăşoară în cadrul unui birou, în care pot funcţiona unul sau mai mulţi notari publici asociaţi, cu personalul auxiliar corespunzător.

(2) Prin asociere, notarul public nu-şi pierde dreptul la birou notarial individual.

(3) Notarul public sau notarii publici asociaţi, titulari ai unui birou, pot angaja notari stagiari, traducători, alt personal de specialitate, precum şi personal administrativ şi de serviciu necesar activităţii notariale.

(4) Evidenţa birourilor de notari publici şi lucrările privind numirea şi încetarea funcţiei notarilor publici se întocmesc de personalul de specialitate notarială din Ministerul Justiţiei.

Art. 15. (1) În circumscripţia unei judecătorii pot funcţiona unul sau mai multe birouri de notari publici. Numărul notarilor publici şi al birourilor în care aceştia îşi desfăşoară activitatea se stabileşte de ministrul justiţiei, la propunerea Consiliului Uniunii Naţionale a Notarilor Publici.

---

[1] Alin. (3¹) al art. 13 a fost introdus prin art. II pct. 1 din L. nr. 267/2003 şi abrogat prin art. I alin. (1) pct. 3 din **O.U.G. nr. 125/2007**. Anterior abrogării avea următorul cuprins: *„Autentificarea procurilor speciale prevăzute la art. 90 alin. (2) din Legea nr. 19/2000 privind sistemul public de pensii şi alte drepturi de asigurări sociale, cu modificările şi completările ulterioare, poate fi făcută de către misiunile diplomatice sau oficiile consulare ale României şi la cererea persoanelor de origine română care au cetăţenie română sau statutul de apatrid, dacă legile şi reglementările statului de reşedinţa nu prevăd altfel".*

Scanned with OKEN Scanner

(2) Numărul de notari publici se actualizează anual de către ministrul justiției, potrivit propunerilor Camerelor Notarilor Publici și, cu prioritate, în raport cu numărul notarilor stagiari care au promovat examenul de notar public.

(3) În cazul în care în circumscripția unei judecătorii funcționează mai multe birouri de notari publici, competența teritorială a fiecăruia se întinde pe tot cuprinsul acelei circumscripții.

Art. 16. (1) Notar public poate fi cel care îndeplinește următoarele condiții:

a)[1] are cetățenia română și domiciliul în România și are capacitatea de exercițiu al drepturilor civile;

b) este licențiat în drept - științe juridice - sau doctor în drept;

c) nu are antecedente penale;

d) se bucură de o bună reputație;

e) cunoaște limba română;

f) este apt din punct de vedere medical pentru exercitarea funcției;

g)[2] a îndeplinit timp de 2 ani funcția de notar stagiar și a promovat examenul de notar public sau a exercitat timp de 5 ani funcția de notar, judecător, procuror, avocat sau o altă funcție de specialitate juridică și dovedește cunoștințele necesare funcției de notar public, prin promovarea unui concurs organizat, potrivit regulamentului de aplicare a prezentei legi, de Consiliul Uniunii Naționale a Notarilor Publici.

Art. 17. Notarul public este numit de ministrul justiției, la propunerea Consiliului Uniunii Naționale a Notarilor Publici, în baza cererii celui interesat și după ce face dovada îndeplinirii cerințelor arătate la art. 16.

Art. 18. (1) Înainte de a-și începe activitatea, în termen de 60 de zile de la numire, notarul public este obligat să-și înregistreze biroul la Curtea de apel în circumscripția căreia își are sediul biroul de notar public. Pentru înregistrarea biroului, notarul public va prezenta sigiliul și specimenul de semnătură.

---

[1] Lit. a) de la alin. (1) al art. 16 este reprodusă astfel cum a fost modificată prin art. I din **O.U.G. nr. 166/2008**.

[2] Litera g) este reprodusă astfel cum a fost modificată prin art. XV pct. 1 din **O.U.G. nr. 190/2005**.

Scanned with OKEN Scanner

(2) Ministrul justiției poate, în cazuri temeinic justificate, să prelungească acest termen.

(3) Neîndeplinirea condițiilor prevăzute la alin. (1) atrage revocarea numirii notarului public.

Art. 19. (1) După îndeplinirea condițiilor prevăzute la art. 18, notarul public va depune jurământul în fața ministrului justiției și a președintelui Uniunii Naționale a Notarilor Publici sau a reprezentanților acestora.

(2) Jurământul are următorul conținut:

„Jur să respect Constituția și legile țării, să-mi îndeplinesc cu onoare și credibilitate publică, cu conștiință și fără părtinire atribuțiile ce-mi revin și să păstrez secretul profesional. Așa să-mi ajute Dumnezeu!"

(3) Referirea la divinitate din formula jurământului se schimbă potrivit credinței religioase a notarului public.

(4) Notarul public fără confesiune va depune jurământul fără formulă religioasă, pe conștiință și onoare.

Art. 20. Poate fi notar stagiar cel care:

a) îndeplinește condițiile prevăzute la art. 16 lit. a)-f);

b) este angajat într-un birou de notar public;

c) se află în perioada de stagiu până la promovarea examenului de notar public.

Art. 21. (1) Notarul public poate delega pe notarul stagiar să îndeplinească următoarele atribuții:

a) efectuarea lucrărilor de secretariat;

b) legalizarea copiilor de pe înscrisuri;

c) legalizarea semnăturii traducătorului;

d) darea de dată certă a înscrisurilor prezentate de părți;

e) redactarea unor proiecte de înscrisuri cu conținut juridic.

(2) Condițiile de încheiere a contractului de muncă și formarea profesională a notarului stagiar sunt în sarcina Camerei Notarilor Publici și se stabilesc prin statutul Uniunii Naționale a Notarilor Publici.

Art. 22. Examenul de notar public se susține în fața unei comisii formate din: un membru al Consiliului Uniunii Naționale a Notarilor Publici, reprezentantul Ministerului Justiției, un membru al corpului didactic din învăță-

Scanned with OKEN Scanner

mântul superior de specialitate şi doi notari publici cu pregătire şi cu prestigiu profesional, desemnaţi în condiţiile prevăzute în regulamentul de aplicare a prezentei legi.

Art. 23. Calitatea de notar public încetează:

a) la cerere;

b) prin pensionare sau în cazul constatării incapacităţii de muncă, în condiţiile legii;

c) prin desfiinţarea biroului notarului public, urmată de neexercitarea fără justificare de către titularul acestuia a profesiei, în condiţiile legii, într-un alt birou de notar public, în termen de 6 luni;

d) prin excluderea din profesie, dispusă ca sancţiune disciplinară, în condiţiile prezentei legi;

e) în cazul văditei sale incapacităţi profesionale, constatată în urma unor inspecţii repetate;

f) în cazul condamnării definitive pentru săvârşirea cu intenţie a unei infracţiuni grave sau care aduce atingere prestigiului profesiei;

g) în cazul în care notarul public nu mai îndeplineşte condiţiile prevăzute de art. 16 lit. a), d) şi f).

Încetarea calităţii de notar public se constată sau se dispune, după caz, de ministrul justiţiei.

Art. 24. Exerciţiul funcţiei de notar public se suspendă:

a) în caz de incompatibilitate;

b) în situaţiile prevăzute la art. 41 lit. c) şi art. 42 din prezenta lege;

c) în caz de neachitare a obligaţiilor băneşti profesionale, după 6 luni de la scadenţa acestora, până la achitarea debitului;

d) în caz de incapacitate temporară de muncă.

Art. 25. (1) Suspendarea se dispune de ministrul justiţiei, la solicitarea Consiliului Uniunii Naţionale a Notarilor Publici.

(2) Încetarea suspendării se poate dispune cu respectarea condiţiei prevăzute în alineatul precedent.

Secţiunea II. Camera Notarilor Publici

Art. 26. (1) În circumscripţia fiecărei Curţi de apel funcţionează câte o Cameră a Notarilor Publici, cu personalitate juridică.

Scanned with OKEN Scanner

(2) Din Cameră fac parte toţi notarii publici care funcţionează în circumscripţia Curţii de apel.

(3) Camera Notarilor Publici este condusă de un colegiu director format dintr-un preşedinte, un vicepreşedinte şi 3-5 membri. Colegiul director este ales de adunarea generală a membrilor Camerei, pentru o perioadă de 3 ani, dintre notarii publici.

(4) Preşedintele Colegiului director va primi o indemnizaţie al cărei cuantum se va stabili de adunarea generală.

(5) Colegiul director va avea un secretar salarizat şi personal auxiliar, în numărul şi în structura stabilite de adunarea generală a notarilor publici din judeţele ce compun circumscripţia Camerei.

(6) Colegiul director al Camerei Notarilor Publici are următoarele atribuţii:

a) rezolvă plângerile părţilor împotriva notarilor publici şi a notarilor stagiari, luând măsurile corespunzătoare şi aducându-le la cunoştinţa Uniunii Naţionale a Notarilor Publici;

b) deleagă, în cazuri excepţionale, pentru o perioadă determinată, un notar public, din aceeaşi circumscripţie a judecătoriei, care să asigure funcţionarea unui alt birou de notar public, cu încunoştinţarea Uniunii Naţionale a Notarilor Publici. Cheltuielile cu delegarea se suportă din veniturile biroului notarului public la care este delegat;

c) informează Uniunea Naţională a Notarilor Publici în legătură cu activitatea birourilor notarilor publici, asupra necesarului de notari publici şi notari stagiari şi face recomandări cu privire la persoanele ce urmează să fie propuse de uniune pentru numirea lor în funcţia de notar public de către ministrul justiţiei;

d) reprezintă Camera în relaţiile cu terţii la nivelul circumscripţiei Curţii de apel;

e) întocmeşte documentarea juridică şi asigură consultarea şi informarea curentă a notarilor publici;

f) ţine evidenţa veniturilor şi cheltuielilor Camerei şi a contribuţiei membrilor săi;

g) procură datele şi lucrările necesare pentru Buletinul Notarilor Publici şi asigură difuzarea acestuia;

h) îndeplineşte alte atribuţii prevăzute de lege şi de regulament.

Scanned with OKEN Scanner

Secţiunea III. Uniunea Naţională a Notarilor Publici

Art. 27. Notarii publici din România se constituie în Uniunea Naţională a Notarilor Publici, organizaţie profesională cu personalitate juridică, care îşi alege un consiliu de conducere şi alte organe stabilite prin statutul propriu.

Art. 28. (1) Consiliul Uniunii Naţionale a Notarilor Publici este constituit din câte un reprezentant al fiecărei Camere a Notarilor Publici, din care se aleg preşedintele şi doi vicepreşedinţi, în condiţiile stabilite prin statutul uniunii.

(2) Consiliul uniunii are următoarele atribuţii:

a) propune ministrului justiţiei numirea, suspendarea, revocarea ori încetarea calităţii de notar public;

b) propune ministrului justiţiei numărul necesar al birourilor de notari publici şi condiţiile de desfăşurare a examenelor de notari publici;

c) stabileşte, cu aprobarea ministrului justiţiei, onorariile minimale pentru serviciile prestate de notarii publici;

d) aprobă cotele de contribuţie ale birourilor notarilor publici la Cameră, precum şi cele ale Camerelor la Uniunea Naţională a Notarilor Publici, potrivit statutului acesteia;

e) reprezintă Uniunea Naţională a Notarilor Publici în raporturile cu terţii, pe plan intern şi internaţional;

f) îndeplineşte alte atribuţii prevăzute de lege sau de regulament.

Art. 29. În cadrul Uniunii Naţionale a Notarilor Publici se va organiza şi va funcţiona o casă de asigurări pentru garantarea responsabilităţii civile a notarilor publici, cu personalitate juridică, în condiţiile stabilite prin statut propriu, aprobat de Uniunea Naţională a Notarilor Publici.

Scanned with OKEN Scanner

Capitolul IV
Drepturile şi îndatoririle notarilor publici

Secţiunea I. Drepturile notarilor publici

Art. 30. Notarii publici îşi exercită personal profesiunea şi se bucură de stabilitate în funcţie, neputând fi mutaţi în altă localitate fără acordul lor.

Art. 31. [1] *Abrogat.*

Art. 32. Notarii publici au dreptul la onorarii pentru fiecare serviciu prestat, în conformitate cu art. 28 alin. (2) lit. c).

Art. 33. Notarul public are dreptul la concediu de odihnă, în condiţiile stabilite prin statut.

Art. 34. Notarii publici beneficiază de drepturile de asigurări sociale pe baza contribuţiei la sistemul asigurărilor sociale de stat, în condiţiile legii.

Art. 35. Exercitarea profesiei de notar public este incompatibilă cu:
a) desfăşurarea unei activităţi salarizate, cu excepţia:
- activităţii didactice universitare;
- activităţii literare şi publicistice;
- calităţii de deputat sau senator, ori a celei de consilier în consiliile judeţene sau locale, pe durata mandatului;

b) desfăşurarea unor activităţi comerciale, direct sau prin persoane interpuse;

c) calitatea de asociat într-o societate în nume colectiv, de asociat comanditat în societăţile în comandită simplă sau pe acţiuni, administrator al unei societăţi cu răspundere limitată, preşedinte al unui consiliu de administraţie, membru al consiliului de conducere, director general sau director al unei societăţi pe acţiuni, administrator al unei societăţi civile.

---

[1] Art. 31 a fost abrogat prin art. 1 pct. 1 din **O.U.G. nr. 25/2005**. Anterior abrogării textul avea următorul cuprins: *„Notarii publici nu pot fi cercetaţi, percheziţionaţi, reţinuţi, arestaţi sau trimişi în judecată penală sau contravenţională, fără avizul ministrului justiţiei, pentru fapte săvârşite în legătură cu exerciţiul activităţilor profesionale".*

Scanned with OKEN Scanner

Secţiunea II. Îndatoririle şi răspunderile notarilor publici

Art. 36. Notarii publici şi personalul birourilor notariale au obligaţia să păstreze secretul profesional cu privire la actele şi faptele despre care au luat cunoştinţă în cadrul activităţii lor, chiar şi după încetarea funcţiei, cu excepţia cazurilor în care legea sau părţile interesate îi eliberează de această obligaţie.

Art. 37. (1) Notarul public nu poate absenta mai mult de 5 zile consecutiv, fără a asigura funcţionalitatea biroului său, în condiţiile legii.

(2) În cazul nerespectării dispoziţiilor alin. (1), Camera Notarilor Publici poate delega, după caz, un alt notar public pentru îndeplinirea atribuţiilor notarului public absent, în condiţiile prevăzute de statutul uniunii.

Art. 38. (1) Răspunderea civilă a notarului public poate fi angajată, în condiţiile legii civile, pentru încălcarea obligaţiilor sale profesionale, atunci când acesta a cauzat un prejudiciu.

(2) Asigurarea de răspundere profesională a notarului public se realizează prin casa de asigurări, constituită în acest scop.

Art. 39. Răspunderea disciplinară a notarului public intervine pentru următoarele abateri:

a) întârziere sau neglijenţă în efectuarea lucrărilor;

b) lipsă nejustificată de la birou;

c) nerespectarea secretului profesional;

d) comportament care aduce atingere onoarei sau probităţii profesionale.

Art. 40. (1) Acţiunea disciplinară se exercită de Colegiul director şi se judecă de Consiliul de disciplină.

(2) Pentru suspendarea din funcţie sau excluderea din profesie este obligatorie o cercetare prealabilă, care se efectuează de către Colegiul director.

(3) Audierea celui în cauză este obligatorie, acesta fiind îndreptăţit să ia cunoştinţă de conţinutul dosarului şi să-şi formuleze apărarea.

(4) Consiliul de disciplină citează părţile şi pronunţă o hotărâre motivată, care se comunică acestora.

Scanned with OKEN Scanner

(5) Împotriva hotărârii părţile pot face contestaţie la Consiliul uniunii, în termen de 10 zile de la comunicare.

(6) Hotărârea Consiliului uniunii poate fi atacată la instanţa judecătorească competentă, civilă sau de contencios administrativ, după caz.

(7) Hotărârea definitivă se comunică şi Ministerului Justiţiei. Procedura judecării abaterilor disciplinare se stabileşte prin regulament.

Art. 41. Sancţiunile disciplinare se aplică în raport cu gravitatea faptelor şi constau în:

a) observaţie scrisă;

b) amendă de la 50.000 lei la 200.000 lei, care se face venit la bugetul Camerei Notarilor Publici. Neachitarea în termen de 30 de până la achitarea zile de la data rămânerii definitive a hotărârii atrage suspendarea de drept a notarului public sumei.

Hotărârea definitivă constituie titlu executoriu;

c) suspendarea din funcţie pe o durată de maximum 6 luni;

d) excluderea din profesie.

Art. 42. (1) În cazul în care împotriva notarului public s-a luat măsura arestării preventive, ministrul justiţiei, la propunerea Consiliului Uniunii Naţionale a Notarilor Publici, va lua măsura suspendării din funcţie până la soluţionarea cauzei penale, potrivit legii.

(2) Dacă hotărârea de condamnare a rămas definitivă şi ea se referă la infracţiunile prevăzute de art. 23 lit. f) din lege, cu acea dată ministrul justiţiei dispune excluderea din profesie a notarului public condamnat.

(3) Sigiliul, registrele şi lucrările notarului public suspendat sau exclus vor fi depuse la Camera Notarilor Publici, sub luare de dovadă.

Capitolul V. Procedura actelor notariale

Secţiunea I. Dispoziţii comune

Art. 43. (1) Toate actele notariale se îndeplinesc la cerere.

(2) Înscrisurile redactate de părţi sau, după caz, de reprezentanţii lor legali sau convenţionali vor fi verificate cu privire la îndeplinirea condiţiilor

Scanned with OKEN Scanner

de fond şi formă, notarul public putându-le aduce modificările şi completările corespunzătoare, cu acordul părţilor.

(3) Înscrisurile referitoare la actele notariale se redactează potrivit voinţei părţilor şi în condiţiile prevăzute de lege.

(4) Înscrisurile vor fi redactate citeţ, îngrijit şi fără prescurtări; menţiunile în cifre se vor înscrie şi în litere, iar locurile goale se vor completa prin tragere de linii.

(5) În cadrul lucrărilor de îndeplinire a actelor notariale, notarul public stabileşte identitatea, domiciliul şi capacitatea părţilor, în afara cazurilor în care se solicită dare de dată certă, întocmirea de copii legalizate sau acordarea de consultaţii juridice notariale.

Art. 44. (1) Înscrisurile pentru care legea prevede forma autentică vor fi redactate numai de notari publici, de avocatul părţilor interesate sau de consilierul juridic ori reprezentantul legal al persoanei juridice. Persoanele care au pregătire juridică superioară vor putea redacta înscrisurile în care figurează ca parte, ele, soţii, ascendenţii sau descendenţii lor.

(2) Consultaţiile date de notarul public în domeniul juridic notarial sunt scrise sau verbale şi se dau persoanelor fizice sau juridice, la solicitare sau pe bază de contract cu durată determinată.

Art. 45. (1) Notarul public are obligaţia să desluşească raporturile reale dintre părţi cu privire la actul pe care vor să-l încheie, să verifice dacă scopul pe care îl urmăresc este în conformitate cu legea şi să le dea îndrumările necesare asupra efectelor lui juridice.

(2) De asemenea, el trebuie să ceară părţilor, ori de câte ori este cazul, documentele justificative şi autorizaţiile necesare pentru încheierea actului sau, la cererea acestora, va putea obţine el însuşi documentaţia necesară.

(3) Actele din care rezultă drepturi ce urmează a fi supuse publicităţii mobiliare sau imobiliare se vor comunica de îndată, la locul unde se ţine această evidenţă, de notarul public, care va face şi demersurile necesare în numele titularilor pentru aducerea la îndeplinire a tuturor lucrărilor de publicitate. Se exceptează cazul în care părţile interesate vor cere în scris să îndeplinească ele însele formalităţile de mai sus.

Scanned with OKEN Scanner

(4) În vederea îndeplinirii obligaţiilor ce-i revin potrivit alin. (2) şi (3), notarul public va avea acces liber la birourile de publicitate mobiliară şi imobiliară.

(5) Notarul public nu poate refuza îndeplinirea actului notarial solicitat decât în condiţiile arătate la art. 6.

Art. 46. Organele de ordine publică vor acorda sprijin notarilor publici, în cazul în care aceştia sunt împiedicaţi să-şi exercite atribuţiile. De asemenea, autorităţile administraţiei publice locale au obligaţia ca în cadrul atribuţiilor lor să acorde notarilor publici concursul solicitat pentru îndeplinirea actelor notariale.

Art. 47. (1) Actele solicitate de părţi şi orice acte de procedură notarială se întocmesc în limba română.

(2) Cetăţenilor aparţinând minorităţilor naţionale sau persoanelor care nu vorbesc sau nu înţeleg limba română li se acordă posibilitatea de a lua cunoştinţă de cuprinsul actului printr-un interpret. Funcţia de interpret poate fi îndeplinită, în afară de notarul public, şi de un angajat din cadrul biroului notarial, care cunoaşte limba acelei persoane, precum şi de traducătorii autorizaţi.

(3) Actele redactate de părţi şi prezentate pentru efectuarea operaţiunilor notariale vor fi în limba română.

(4) La cererea justificată a părţilor, notarul public poate îndeplini acte în legătură cu înscrisurile întocmite de părţi într-o altă limbă decât cea română, numai dacă notarul instrumentator cunoaşte limba în care sunt întocmite actele sau după ce a luat cunoştinţă de cuprinsul acestora prin interpret, caz în care un exemplar tradus în limba română şi semnat de cel ce a efectuat traducerea va fi ataşat la dosar.

(5) Înscrisurile destinate a fi traduse într-o limbă străină se vor redacta fie pe două coloane, cuprinzând în prima coloană textul în limba română, iar în cea de-a doua, textul în limba străină, fie în mod succesiv, mai întâi textul în limba română, continuându-se cu textul în limba străină.

Art. 48. (1) Actele notariale se îndeplinesc la sediul biroului notarului public în timpul programului de serviciu cu publicul, afişat în mod corespunzător.

Scanned with OKEN Scanner

(2) Un act notarial se poate îndeplini în afara sediului biroului notarului public, în limitele circumscripţiei sale teritoriale, dacă la încheierea lui este interesat un număr mai mare de persoane sau partea care-l solicită este împiedicată să se prezinte, din motive temeinice, la sediul biroului.

(3) În cazul în care întocmirea unui act notarial nu suferă amânare din motive obiective, acesta va putea fi îndeplinit şi în afara programului de lucru, la cererea părţii interesate.

Art. 49. Îndeplinirea actelor notariale, în afară de redactarea înscrisurilor şi de consultaţiile juridice notariale, se constată prin încheiere, care va cuprinde:

a) sediul biroului notarial;

b) denumirea încheierii şi numărul acesteia;

c) data îndeplinirii actului notarial;

d) numele şi prenumele notarului public;

e) locul unde s-a îndeplinit actul notarial, în cazul îndeplinirii în afara sediului biroului notarial, precizându-se împrejurarea care justifică întocmirea înscrisului în acel loc;

f) numele sau denumirea părţilor, domiciliul sau sediul acestora şi menţiunea faptului prezentării lor în persoană, reprezentate ori asistate, precum şi modul în care li s-a constatat identitatea, cu excepţia încheierilor prin care se dă dată certă înscrisurilor sau se legalizează copii de pe înscrisuri;

g) arătarea îndeplinirii condiţiilor de fond şi de formă ale actului notarial întocmit în raport cu natura acelui act;

h) constatarea îndeplinirii actului notarial şi a citirii acestuia de către de părţi;

i) menţiunea perceperii taxelor de timbru, a onorariului şi cuantumul acestora;

j) semnătura notarului public;

k) sigiliul biroului notarului public.

Art. 50. (1) Părţile participante la actul notarial pot fi identificate de notarul public prin menţiunea în încheiere că ele sunt cunoscute personal de acesta. În cazul în care notarul public nu cunoaşte părţile, este obligat să se convingă de identitatea acestora, stabilită, după caz, prin:

a) acte de identitate sau legitimaţii oficiale prevăzute cu semnătură, ştampilă şi fotografia posesorului;

Scanned with OKEN Scanner

b) atestarea avocatului care asistă partea;

c) doi martori de identitate, cunoscuţi personal de notarul public sau legitimaţi conform lit. a).

(2) Nu poate fi martor de identitate cel care:

a) nu a împlinit 18 ani;

b) figurează în act ca parte sau ca beneficiar;

c) din cauza unei deficienţe psihice sau fizice nu este apt pentru dovedirea identităţii.

Art. 51. (1) În situaţia în care se refuză îndeplinirea actului notarial, încheierea de respingere se va da numai dacă părţile stăruie în cerere, după ce li s-a atras atenţia că actul solicitat este contrar legii sau bunelor moravuri. Încheierea va cuprinde şi motivarea refuzului, calea de atac la judecătorie şi termenul de exercitare.

(2) Îndeplinirea actului notarial poate fi respinsă şi pentru următoarele motive:

a) solicitarea lucrărilor în afara orelor de lucru, cu excepţiile prevăzute la art. 48 alin. (3);

b) neprezentarea documentaţiei necesare sau prezentarea ei incompletă;

c) neplata taxelor şi a onorariului stabilit;

d) imposibilitatea identificării părţilor sau lipsa lor de discernământ.

Art. 52. Încălcarea cerinţelor prevăzute la art. 49 lit. c), f), j) şi k) se sancţionează cu nulitatea, iar a celorlalte cerinţe cu anularea, în afară de cazul în care îndeplinirea acestora rezultă din lucrările actului.

Art. 53. Actele notariale care prezintă erori materiale sau omisiuni vădite pot fi îndreptate sau completate prin încheiere de către notarul public, la cerere sau din oficiu, cu acordul părţilor, dacă lucrările cuprind date care fac posibilă îndreptarea greşelilor sau completarea omisiunilor. Acordul părţilor se prezumă dacă, fiind legal citate, nu-şi manifestă opunerea. Despre îndreptarea sau completarea efectuată se face menţiune pe toate exemplarele actului.

Art. 54. (1) Actele care au dispărut fără a mai fi rămas un exemplar original se reconstituie la cerere, prin încheiere, pe baza acordului părţilor sau, după caz, a succesorilor acestora. Reconstituirea se face la biroul notarului la care s-a întocmit actul.

Scanned with OKEN Scanner

(2) În lipsa acordului părţilor, reconstituirea actelor dispărute se va face de judecătoria în circumscripţia căreia îşi are sediul biroul notarial care a întocmit actul, în conformitate cu dispoziţiile din Codul de procedură civilă.

(3) În cazul în care actul dispărut a fost întocmit de alte instituţii cu activitate notarială, reconstituirea se face de judecătoria în circumscripţia căreia îşi are sediul instituţia care a întocmit acel act sau se află domiciliul ori sediul uneia dintre părţi, după caz.

Art. 55. (1) La cererea părţii de a i se da un duplicat al actului original, biroul notarial care a întocmit acel act poate încuviinţa eliberarea duplicatului. În acest scop, notarul public va cita părţile sau, după caz, pe succesorii acestora.

(2) În textul duplicatului se reproduc, cuvânt cu cuvânt, cuprinsul înscrisului, cât şi al încheierii prin care s-a constatat întocmirea înscrisului original. În locul semnăturilor originale se menţionează numele de familie şi prenumele fiecărui semnatar.

(3) Duplicatul are aceeaşi forţă probantă ca şi originalul.

Art. 56. Notarul public nu poate îndeplini acte notariale, sub sancţiunea nulităţii, dacă:

a) în cauză sunt părţi sau interesaţi în orice calitate, el, soţul, ascendenţii şi descendenţii lor;

b) este reprezentantul legal ori împuternicitul unei părţi care participă la procedura notarială.

Art. 57. (1) În cazul în care, pentru valabilitatea în străinătate a actului notarial, este necesară supralegalizarea semnăturii şi sigiliului notarului public de către Ministerul Justiţiei, Ministerul Afacerilor Externe şi misiunea diplomatică sau oficiul consular din România ale statului în care actul urmează a fi folosit, notarul public va pune în vedere părţii obligaţia îndeplinirii acestei cerinţe.

(2) Birourile notariale nu pot lua în considerare actele care emană de la autorităţile altui stat, decât dacă semnăturile şi sigiliile acelor autorităţi sunt supralegalizate de către misiunea diplomatică sau oficiul consular al României din acest stat sau de către Ministerul Afacerilor Externe al României.

Scanned with OKEN Scanner

(3) În cazul în care prin convenţii internaţionale la care România este parte se prevede altfel, se aplică acele convenţii.

Secţiunea II. Autentificarea actelor

Art. 58. (1) Pentru autentificarea unui act, notarul public verifică şi stabileşte, în prealabil, identitatea părţilor.

(2) Părţile pot fi reprezentate la autentificare printr-un mandatar cu procură specială autentică.

Art. 59. Când notarul public are îndoieli cu privire la deplinătatea facultăţilor mintale ale vreuneia dintre părţi, procedează la autentificare numai dacă un medic specialist atestă în scris că partea poate să-şi exprime în mod valabil consimţământul în momentul încheierii actului.

Art. 60. (1) Pentru a lua consimţământul părţilor, după citirea actului, notarul public le va întreba dacă au înţeles conţinutul acestuia şi dacă cele cuprinse în act exprimă voinţa lor.

(2) Pentru motive temeinice, notarul public poate lua separat, dar în aceeaşi zi, consimţământul părţilor care figurează în act. În acest caz, în încheierea de încuviinţare a autentificării se va menţiona ora şi locul luării consimţământului fiecărei părţi.

Art. 61. (1) Declaraţia de voinţă a surdului, mutului sau surdomutului, ştiutori de carte, se va da în scris în faţa notarului public, prin înscrierea de către parte, înaintea semnăturii, a menţiunii „consimt la prezentul act, pe care l-am citit".

(2) Dacă surdul, mutul sau surdomutul se găsesc din orice motiv în imposibilitate de a scrie, declaraţia de voinţă se va lua prin interpret.

(3) Pentru a lua consimţământul unui nevăzător, notarul public va întreba dacă a auzit bine când i s-a citit înscrisul şi dacă cele auzite reprezintă voinţa sa, consemnând acestea în încheierea de autentificare.

Art. 62. În cazul acelora care din pricina infirmităţii, a bolii sau din orice alte cauze nu pot semna, notarul public, îndeplinind actul, va face menţiune despre această împrejurare în încheierea pe care o întocmeşte, menţiunea astfel făcută ţinând loc de semnătură.

Scanned with OKEN Scanner

Art. 63. Notarul public sau părţile pot solicita ca martorii prevăzuţi la art. 50 să fie prezenţi şi la semnarea actului.

Art. 64. (1) Toate exemplarele originale ale înscrisului autentificat, cerute de părţi, precum şi cel ce se păstrează în arhiva biroului notarial, împreună cu anexele care fac parte integrantă din acest înscris, se semnează în faţa notarului public de către părţi sau reprezentanţii lor şi, după caz, de cei chemaţi a încuviinţa actele pe care părţile le întocmesc, de martorii-asistenţi, atunci când este cerută prezenţa lor, şi – dacă este cazul – de cel care a redactat înscrisul, în condiţiile prezentei legi.

(2) Fiecare parte poate solicita cel puţin un exemplar original al înscrisului autentic.

Art. 65. Încheierea care constată autentificarea unui înscris va cuprinde, sub sancţiunea nulităţii, pe lângă datele prevăzute la art. 49, şi următoarele menţiuni:

a) constatarea că s-a luat consimţământul părţilor;

b) constatarea că înscrisul a fost semnat în faţa notarului de toţi cei ţinuţi să-l semneze.

Menţiunea notarului public că una dintre părţi nu a putut semna ţine loc de semnătură pentru aceasta;

c) numărul anexelor cuprinse în actul autentic;

d) dispoziţia de învestire cu formă autentică, care se exprimă prin cuvintele: „Se declară autentic prezentul înscris".

Art. 66. Actul autentificat de notarul public care constată o creanţă certă şi lichidă are putere de titlu executoriu la data exigibilităţii acesteia. În lipsa actului original, titlul executoriu îl poate constitui duplicatul sau copia legalizată de pe exemplarul din arhiva notarului public.

Art. 67. (1) În cazul în care notarul public respinge cererea de autentificare, încheierea va cuprinde menţiunile de la art. 51 alin. (1).

(2) Dacă se face plângere împotriva încheierii de respingere şi judecătoria o admite, notarul public va da încheierea de autentificare a actului, conform hotărârii judecătoreşti rămasă definitivă şi irevocabilă, şi va menţiona că actul produce efecte de la înregistrarea cererii de autentificare.

Scanned with OKEN Scanner

Secţiunea III. Procedura succesorală

Art. 68. (1) Procedura succesorală notarială se deschide, după caz, la cererea oricărei persoane interesate, a procurorului, precum şi a secretarului consiliului local al localităţii în raza căreia defunctul şi-a avut ultimul domiciliu, atunci când are cunoştinţă că moştenirea cuprinde bunuri imobile.

(2) În cazul decesului unei persoane care nu a avut ultimul domiciliu în ţară, procedura succesorală se poate îndeplini de notarul public din circumscripţia teritorială a judecătoriei în care defunctul şi-a avut bunurile cele mai importante ca valoare.

(3) Notarul public sesizat are obligaţia de a verifica în prealabil competenţa teritorială, iar dacă constată că succesiunea este în competenţa altui birou notarial, se desesizează, fără să mai citeze părţile, trimiţând cauza notarului public competent.

(4) În cazul în care într-o circumscripţie teritorială sunt mai multe birouri de notari publici, competenţa de îndeplinire a procedurii succesorale aparţine primului birou sesizat. Notarul public va verifica dacă procedura succesorală nu s-a deschis la un alt birou de notar public din aceeaşi circumscripţie, cercetând, în acest scop, registrul de evidenţă a succesiunilor, potrivit regulamentului.

Art. 69. (1) În cererea de deschidere a procedurii succesorale vor fi menţionate datele de stare civilă ale defunctului, numele, prenumele şi domiciliul moştenitorilor prezumtivi, bunurile defunctului, cu menţionarea valorii acestora, precum şi a pasivului succesoral.

(2) Cererea va fi înscrisă în registrul succesoral al notarului public.

Art. 70. (1) În cazurile prevăzute de lege sau la cererea celor interesaţi, notarul public, personal sau printr-un delegat, va face inventarierea bunurilor succesorale. Dacă nu există cerere anterioară pentru deschiderea procedurii succesorale, cererea de inventariere ţine loc şi de cerere de deschidere a acestei proceduri.

(2) Inventarierea notarială se va putea face numai cu acordul persoanei în posesia căreia se află bunurile defunctului. În caz de refuz, se va încheia un proces-verbal, semnat de cei prezenţi.

Scanned with OKEN Scanner

Art. 71. (1) Procesul-verbal de inventariere va cuprinde enumerarea, descrierea şi evaluarea provizorie a bunurilor ce se aflau în posesia defunctului la data decesului.

(2) Bunurile a căror proprietate este contestată se vor menţiona separat.

(3) În inventar se cuprind menţiuni privind pasivul succesoral.

(4) Bunurile defunctului care se găsesc în posesia altei persoane vor fi inventariate cu precizarea locului unde se află şi a motivului pentru care se găsesc acolo.

(5) În cazul în care, cu ocazia inventarierii, se va găsi testament lăsat de defunct, va fi vizat spre neschimbare şi va fi depus în depozit la biroul notarului public.

(6) Inventarul se semnează de cel care l-a întocmit, de succesibilii aflaţi la locul inventarului, iar în lipsa acestora sau a refuzului lor de a semna, inventarul va fi semnat de martorii prezenţi.

Art. 72. (1) Dacă există pericol de înstrăinare, pierdere, înlocuire sau distrugere a bunurilor, notarul public va putea pune bunurile sub sigiliu sau le va preda unui custode.

(2) În cazul în care conservarea bunurilor succesorale necesită anumite cheltuieli, acestea vor fi făcute, cu încuviinţarea notarului public, de custodele prevăzut la alin. (1) sau, în lipsa custodelui, de un curator special, numit de notar pentru administrarea bunurilor.

(3) Bunurile date în custodie sau în administrare se predau pe bază de proces-verbal semnat de notar şi de custode sau curator. Dacă predarea are loc odată cu inventarierea, se va menţiona în procesul-verbal de inventariere, un exemplar al procesului-verbal predându-se custodelui sau curatorului.

(4) Custodele sau curatorul este obligat să restituie bunurile şi să depună conturile la biroul notarului public la finalizarea procedurii succesorale sau atunci când notarul consideră necesar.

Art. 73. (1) Dacă în timpul efectuării inventarului se vor găsi sume de bani, hârtii de valoare, cecuri sau alte valori, se vor depune în depozitul notarial sau la o instituţie specializată, făcându-se menţiune despre aceasta şi în procesul-verbal de inventariere.

Scanned with OKEN Scanner

(2) Din sumele de bani găsite la inventariere se vor lăsa moştenitorilor sau celor care locuiau cu defunctul şi gospodăreau împreună cu acesta sumele necesare pentru:

a) întreţinerea persoanelor ce era în sarcina celui decedat, pentru maximum 6 luni;

b) plata sumelor datorate în baza contractelor de muncă sau plata asigurărilor sociale;

c) acoperirea cheltuielilor pentru păstrarea şi administrarea averii succesorale.

(3) În succesiunea în care există indicii că urmează a fi declarată vacantă, notarul public va putea încredinţa administrarea provizorie a bunurilor succesorale unui curator desemnat, cu încunoştinţarea autorităţii administrativ-teritoriale.

Art. 74. (1) Măsurile de conservare luate de notarul public se vor comunica moştenitorilor legali, legatarilor şi, după caz, executorilor testamentari, dovada comunicării anexându-se la dosar.

(2) Completarea sau modificarea măsurilor de mai sus poate fi dispusă de notar până la încheierea finală a procedurii succesorale. Efectele măsurilor de conservare încetează la data finalizării procedurii succesorale.

(3) Oricine se consideră vătămat prin inventarul întocmit sau prin măsurile de conservare luate de notarul public poate face plângere la judecătorie.

Art. 75. (1) După ce constată că este legal sesizat, notarul public înregistrează cauza şi dispune citarea celor care au vocaţie la moştenire, iar dacă există testament, citează şi pe legatari şi executorul testamentar instituit.

(2) Dacă printr-un testament autentic s-a instituit un legatar universal, se citează, în lipsă de moştenitori rezervatari, numai legatarul; dacă testamentul este olograf sau mistic, se citează şi moştenitorii legali. În ambele cazuri se va cita şi executorul testamentar, dacă a fost desemnat prin testament.

(3) În succesiunea ce urmează a fi declarată vacantă, notarul public citează autoritatea administraţiei publice competentă a prelua bunurile.

(4) În cazul moştenitorului incapabil, se citează reprezentantul său legal şi autoritatea tutelară.

Scanned with OKEN Scanner

Art. 76. (1) În cadrul procedurii succesorale, notarul public stabileşte calitatea moştenitorilor şi legatarilor, întinderea drepturilor acestora, precum şi compunerea masei succesorale.

(2) În cazul existenţei unui testament găsit la inventar sau prezentat de partea interesată, notarul public procedează la deschiderea lui. Dacă testamentul este olograf sau mistic se constată starea lui materială şi se întocmeşte un proces-verbal.

(3) Pe bază de declaraţie sau probe administrate în cauză se va stabili dacă succesorii au acceptat succesiunea în termenul legal.

(4) Declaraţiile de renunţare la succesiune şi cele de acceptare sub beneficiu de inventar se înscriu într-un registru special.

Art. 77. (1) Calitatea de moştenitor şi numărul acestora se stabilesc prin acte de stare civilă şi cu martori, iar bunurile ce compun masa succesorală se dovedesc prin înscrisuri sau orice alte mijloace de probă admise de lege.

(2) În succesiunile care privesc bunurile comune ale autorului succesiunii şi ale soţului supravieţuitor, cotele de contribuţie ale acestora la dobândirea bunurilor se stabilesc prin acordul moştenitorilor.

Art. 78. (1) Procedura succesorală se poate suspenda în următoarele cazuri:

a) au trecut 6 luni de la deschiderea succesiunii şi, deşi au fost legal citaţi, succesibilii nu s-au prezentat ori au abandonat procedura succesorală, fără a cere eliberarea certificatului de moştenitor şi există dovada că cel puţin unul dintre ei a acceptat moştenirea;

b) succesibilii îşi contestă unii altora calitatea sau nu se înţeleg cu privire la compunerea masei succesorale şi la întinderea drepturilor care li se cuvin;

c) moştenitorii sau alte persoane interesate prezintă dovada că s-au adresat instanţei de judecată pentru stabilirea drepturilor lor.

(2) În încheierea de suspendare se consemnează elementele care au rezultat din dezbateri, până la momentul suspendării, cu privire la identitatea celor prezenţi, opţiunea succesorală a acestora şi compunerea masei succesorale.

Scanned with OKEN Scanner

(3) În cazurile prevăzute la alin. (1) lit. b), notarul public stabileşte prin încheiere masa succesorală, cu precizarea bunurilor sau a drepturilor care se contestă, întinderea drepturilor moştenitorilor şi motivele neînţelegerii, îndrumând părţile să soluţioneze neînţelegerile dintre ele pe cale judecătorească.

(4) În cazurile de suspendare a procedurii succesorale prevăzute la alin. (1) lit. a) şi b), dacă nu s-a făcut dovada că cei în cauză s-au adresat instanţei sau cei interesaţi n-au cerut repunerea pe rol a cauzei, notarul public va stabili taxele succesorale provizorii şi onorariile şi le va comunica organelor financiare.

(5) La cererea părţilor, notarul public va putea repune pe rol dosarul succesoral oricând, dacă se constată încetarea cauzelor care au determinat suspendarea lui.

Art. 79. În cadrul dezbaterilor succesorale, la fiecare termen notarul public întocmeşte o încheiere motivată, care va cuprinde menţiunile referitoare la îndeplinirea procedurii, declaraţiile părţilor, prezenţa martorilor şi măsurile dispuse în vederea soluţionării cauzei.

Art. 80. Dacă notarul public constată că în masa succesorală nu există bunuri, dispune prin încheiere închiderea procedurii succesorale şi clasează cauza ca fără obiect.

Art. 81. (1) În succesiunea în care există bunuri, s-a realizat acordul între moştenitori şi s-au administrat probe îndestulătoare, notarul public întocmeşte încheierea finală a procedurii succesorale.

(2) Încheierea finală va cuprinde, pe lângă menţiunile comune încheierilor notariale, numele, prenumele şi ultimul domiciliu al defunctului, data decesului, numele, domiciliul şi întinderea drepturilor tuturor moştenitorilor şi legatarilor, bunurile şi datoriile succesiunii, taxele de timbru, onorariul, precum şi alte date care au fost necesare la soluţionarea cauzei.

(3) Dacă moştenitorii şi-au împărţit bunurile prin bună-învoială, în încheiere se va arăta modul de împărţeală şi bunurile succesorale atribuite fiecăruia. Actul de împărţeală va putea fi cuprins în încheierea finală sau se va putea întocmi separat, într-una din formele prescrise de lege.

Art. 82. (1) Încheierea procedurii succesorale se poate face şi înainte de expirarea termenului de acceptare a succesiunii, dacă este neîndoielnic că nu mai sunt şi alte persoane îndreptăţite la succesiune.

Scanned with OKEN Scanner

(2) De asemenea, procedura succesorală se poate încheia de îndată, în temeiul unui testament, dacă acesta îndeplineşte condiţiile legale de formă, nu conţine dispoziţii contrare legii şi nu aduce atingere drepturilor moştenitorilor rezervatari sau există acordul acestora. În aceleaşi condiţii, notarul public va putea stabili drepturile legatarului particular asupra bunurilor determinate prin testament.

(3) Notarul public, având acordul tuturor moştenitorilor, va putea proceda la reducerea liberalităţilor, până la limitele prevăzute de lege.

Art. 83. (1) Pe baza încheierii finale, în termen de 20 de zile, se redactează certificatul de moştenitor sau de legatar, care va cuprinde constatările din această încheiere referitoare la masa succesorală, numărul şi calitatea moştenitorilor şi cotele ce le revin din patrimoniul defunctului.

(2) Un exemplar al certificatului de moştenitor se eliberează fiecăruia dintre moştenitori sau legatari, după caz, după achitarea taxelor succesorale şi a onorariilor.

(3) În cazul în care s-a instituit un executor testamentar, se va elibera, în condiţiile de mai sus, un certificat constatator al acestei calităţi.

(4) După suspendarea procedurii succesorale în condiţiile art. 78 alin. (1) lit. b) şi c), certificatul de moştenitor se eliberează în baza hotărârii judecătoreşti rămasă definitivă şi irevocabilă.

Art. 84. În cazul în care nu s-a făcut dovada existenţei unor bunuri în patrimoniul defunctului ori determinarea acestora necesită operaţiuni de durată şi moştenitorii solicită să li se stabilească numai calitatea, se poate emite certificat de calitate de moştenitor.

Art. 85. În lipsa moştenitorilor legali sau testamentari, la cererea reprezentantului statului, notarul public constată că succesiunea este vacantă, eliberând certificat de vacanţă succesorală, după expirarea termenului legal de acceptare a succesiunii.

Art. 86. (1) După emiterea certificatului de moştenitor nu se mai poate întocmi alt certificat, decât în situaţiile prevăzute de lege.

(2) Cu acordul tuturor moştenitorilor, notarul public poate relua procedura succesorală, în vederea completării încheierii finale cu bunurile omise din masa succesorală, eliberând un certificat de moştenitor suplimentar.

Scanned with OKEN Scanner

Art. 87. Erorile materiale cuprinse în încheierea finală, precum şi eventualele omisiuni se vor putea îndrepta, la cererea moştenitorilor, în baza unei încheieri, făcându-se menţiune despre aceasta în încheierea finală şi pe toate exemplarele certificatului de moştenitor.

Art. 88. (1) Cei care se consideră vătămaţi în drepturile lor prin emiterea certificatului de moştenitor pot cere instanţei judecătoreşti anularea acestuia şi stabilirea drepturilor lor, conform legii. Până la anularea sa prin hotărâre judecătorească, certificatul de moştenitor face dovada deplină în privinţa calităţii de moştenitor şi a cotei sau bunurilor care se cuvin fiecărui moştenitor în parte.

(2) În cazul anulării certificatului de moştenitor, notarul public va elibera un nou certificat, pe baza hotărârii judecătoreşti definitive şi irevocabile. În acest scop, instanţelor judecătoreşti le revine obligaţia de a trimite la biroul notarului public competent în soluţionarea cauzei copie de pe hotărârea rămasă definitivă şi irevocabilă, împreună cu dosarul notarial, dacă a fost cerut în timpul judecăţii.

Secţiunea IV. Alte proceduri notariale

A. Legalizarea semnăturilor şi a sigiliilor

Art. 89. (1) Notarul public poate legaliza semnătura părţilor numai pe înscrisurile pentru care legea nu cere formă autentică ca o condiţie de valabilitate a actului.

(2) Pentru legalizarea semnăturii, părţile vor prezenta exemplarele înscrisului nesemnate.

(3) Notarul public va identifica părţile, se va convinge că acestea cunosc conţinutul înscrisului, după care le va cere să subscrie în faţa sa toate exemplarele înscrisului.

(4) În încheiere se va arăta că s-au îndeplinit condiţiile esenţiale ale legalizării de semnătură, în sensul art. 49 lit. g), prin următoarele menţiuni:

a) data (anul, luna, ziua);

b) numele părţii şi faptul prezentării ei în persoană;

c) constatarea subscrierii în faţa notarului public a tuturor exemplarelor înscrisului.

Scanned with OKEN Scanner

(5) La cererea părţii, notarul public poate legaliza specimenul de semnătură al persoanei care se va prezenta personal la sediul biroului notarial şi care va semna în faţa notarului public.

(6) Pentru legalizarea sigiliului, partea îl va prezenta notarului public care, după verificare, va întocmi încheierea de legalizare.

B. *Dare de dată certă înscrisurilor*

Art. 90. (1) Înscrisul căruia urmează să i se dea dată certă se întocmeşte în numărul de exemplare cerut de parte.

(2) În încheiere se va arăta că s-au îndeplinit condiţiile esenţiale pentru dare de dată certă, în sensul art. 49 lit. g), prin următoarele menţiuni:

a) data (anul, luna, ziua), iar la cererea părţii, şi ora;

b) starea în care se află înscrisul.

C. *Certificarea unor fapte*

Art. 91. (1) Notarul public poate certifica următoarele fapte pe care le constată personal:

a) faptul că o persoană se află în viaţă;

b) faptul că o persoană se află într-un anumit loc;

c) faptul că persoana din fotografie este aceeaşi cu persoana care cere certificarea;

d) faptul că o persoană, ca urmare a unei somaţii sau notificări, s-a prezentat sau nu într-o anumită zi şi la o anumită oră la sediul biroului notarial şi declaraţia acesteia.

(2) În încheiere se va menţiona şi ora constatării, precum şi fapta care se certifică.

Art. 92. (1) Notarul public certifică, la cerere, procesele-verbale şi hotărârile adunărilor generale ale acţionarilor sau asociaţilor societăţilor comerciale, printr-o încheiere în care se vor menţiona data şi locul adunării, faptul semnării procesului-verbal sau a hotărârii de către preşedintele adunării generale sau de către toţi participanţii.

(2) La cererea preşedintelui sau a unei părţi dintre participanţii la adunarea generală, notarul public poate stabili identitatea participanţilor.

Scanned with OKEN Scanner

D. *Legalizarea copiilor după înscrisuri*

Art. 93. (1) Notarul public eliberează copii legalizate după înscrisurile originale prezentate de părţi, după confruntarea copiei cu originalul.

(2) În încheiere se va arăta că s-au îndeplinit condiţiile esenţiale ale legalizării copiei, în sensul art. 49 lit. g), prin următoarele menţiuni:

a) atestarea conformităţii copiei cu înscrisul prezentat;

b) starea în care se află înscrisul;

c) semnătura secretarului care a făcut colaţionarea.

(3) Dacă se legalizează un înscris sub semnătură privată sau din arhiva biroului notarial, în încheiere se va face menţiune expresă în acest sens.

(4) În cazul în care confruntarea copiei cu originalul înscrisului cere o pregătire de specialitate, copia se va elibera numai pe baza confruntării efectuate de către un expert desemnat de notar, potrivit prevederilor legale. În acest caz încheierea este semnată şi de expert.

(5) Copii legalizate de pe actele autentificate din arhiva biroului notarial se eliberează numai părţilor, succesorilor şi reprezentanţilor acestora, precum şi celor ce justifică un drept sau un interes legitim.

E. *Efectuarea şi legalizarea traducerilor*

Art. 94. (1) Pentru efectuarea traducerii, dacă aceasta nu este făcută de notarul public autorizat în acest scop, traducătorul atestat potrivit legii, care a întocmit traducerea, va semna formula de certificare a acesteia, iar notarul va legaliza semnătura traducătorului. Legalizarea semnăturii traducătorului se poate face şi după specimenul de semnătură depus la biroul notarului public.

(2) Dacă înscrisul se traduce din limba română într-o limbă străină sau dintr-o limbă străină în altă limbă străină, atât certificarea traducerii, cât şi legalizarea semnăturii traducătorului de către notarul public se vor face şi în limba străină în care se face traducerea.

F. *Primirea în depozit de înscrisuri şi documente*

Art. 95. La primirea în depozit a unor înscrisuri şi documente, notarul public va menţiona, în încheiere, că s-au îndeplinit condiţiile esenţiale ale primirii în depozit, în sensul art. 49 lit. g), prin următoarele menţiuni:

a) data depunerii (anul, luna, ziua), iar la cererea părţii, şi ora;

Scanned with OKEN Scanner

b) identificarea înscrisurilor predate, arătându-se toate datele necesare în acest scop;

c) numele deponentului şi al persoanei căreia trebuie să i se elibereze înscrisurile;

d) termenul de păstrare.

G. *Acte de protest al cambiilor, cecurilor şi al altor titluri la ordin*

Art. 96. Întocmirea actelor de protest al cambiilor, cecurilor şi al altor titluri la ordin se face în condiţiile stabilite prin legile speciale.

H. *Eliberarea de duplicate ale înscrisurilor notariale*

Art. 97. (1) La cererea părţii, notarul public poate elibera un duplicat al unui act original aflat în arhiva sa. În acest scop notarul public va cita toate părţile sau, după caz, pe succesorii acestora.

(2) În textul duplicatului se reproduce cuvânt cu cuvânt cuprinsul înscrisului, cât şi cel al încheierii prin care s-a încuviinţat întocmirea înscrisului original. În locul semnăturii originale se menţionează numele de familie şi prenumele fiecărui semnatar.

(3) Duplicatul are aceeaşi forţă probantă ca şi înscrisul original.

(4) Competenţa eliberării duplicatelor de pe actele emise de notariatele de stat sau alte organe cu activitate notarială aparţine instituţiei care a preluat arhiva acestora.

I. *Reconstituirea actelor originale*

Art. 98. (1) În situaţia dispariţiei unui act din care nu mai există nici un exemplar original se va proceda, la cererea şi cu acordul părţilor, la reconstituirea acelui act.

(2) Reconstituirea se va face la biroul notarului public unde s-a întocmit actul, cu citarea tuturor părţilor sau, după caz, a succesorilor acestora.

(3) În cazul în care actul dispărut a fost întocmit de alte organe cu activitate notarială, reconstituirea se face de judecătoria în raza căreia şi-a avut sau îşi are sediul organul care a întocmit actul, în condiţiile prevăzute la alineatele precedente.

Scanned with OKEN Scanner

Capitolul VI. Controlul activităţii notariale, arhiva şi evidenţa activităţii

Secţiunea I. Controlul activităţii notariale

Art. 99. (1) Actele notariale sunt supuse controlului judecătoresc, în condiţiile art. 100.

(2) Activitatea notarilor publici este supusă controlului profesional administrativ, în condiţiile prezentei legi.

Art. 100. (1) Actele notariale pot fi atacate de părţi sau de orice persoană interesată prin acţiune în anulare la instanţa judecătorească, în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă.

(2) Totodată, partea nemulţumită poate introduce plângere împotriva încheierii de respingere a cererii de îndeplinire a unui act notarial, în termen de 10 zile de la data când a luat cunoştinţă, la judecătoria în circumscripţia căreia îşi are sediul biroul notarial care a refuzat îndeplinirea actului.

(3) Plângerea se depune la biroul notarului public care a refuzat cererea, iar acesta o va înainta de îndată instanţei, împreună cu dosarul cauzei.

(4) Judecarea plângerii se face cu citarea tuturor părţilor interesate în cauză. În cazul admiterii plângerii, instanţa indică în hotărâre modul în care trebuie întocmit actul.

(5) Notarul public este obligat să se conformeze hotărârii judecătoreşti rămasă definitivă şi irevocabilă.

Art. 101. (1) Controlul profesional administrativ se exercită de către Uniunea Naţională a Notarilor Publici prin consiliul său de conducere şi va avea în vedere:

a) organizarea Camerelor Notarilor Publici şi a birourilor notarilor publici;

b) calitatea actelor şi lucrărilor încheiate de notarii publici.

(2) Consiliul uniunii poate delega Colegiului director al Camerei Notarilor Publici exercitarea controlului prevăzut la lit. b), în circumscripţia sa.

(3) Ministrul justiţiei poate ordona controlul activităţii notarilor publici prin inspectori generali de specialitate.

Scanned with OKEN Scanner

Secţiunea II. Arhiva şi evidenţa activităţii

[...]

Capitolul VII. Dispoziţii tranzitorii şi finale

Art. 104. Dispoziţiile prezentei legi se completează cu prevederile Codului civil şi cu cele ale Codului de procedură civilă.

[...]

Art. 107. Regulamentul de punere în aplicare a prezentei legi va fi adoptat de Ministerul Justiţiei, în termen de 60 de zile de la intrarea în vigoare a acesteia.

Notă: Regulamentul de punere în aplicare a Legii notarilor publici şi a activităţii notariale, nr. 36/1995 a fost aprobat prin ordinal ministrului justiţiei nr. 710/C/1995 şi a fost modificat şi completat ulterior.

[...]

Art. 114. Competenţa teritorială a birourilor de notari publici cu sediul în municipiul Bucureşti se întinde pe tot cuprinsul municipiului.

[...]

Scanned with OKEN Scanner

15. Decretul nr. 167/1958 privitor la prescripţia extinctivă

republicat în
B. Of. nr. 11 din 15 iulie 1960

Notă: În prezent, sunt inaplicabile dispoziţiile din Decretul nr. 167/1958 care privesc exclusiv raporturile dintre unităţile socialiste, aceste fiind abrogate în temeiul art. 150 din Constituţia României. În aceste sens a se vedea *Gh. Beleiu*, Drept civil român, ed. a VII-a, Ed. Universul Juridic, Bucureşti, 2001, precum şi deciziile Curţii Constituţionale nr. 72/1994 (reprodusă în extras sub art. 3) şi nr. 193/2003 (reprodusă în extras sub art. 16).

Art. 1. (1) Dreptul la acţiune, având un obiect patrimonial, se stinge prin prescripţie, dacă nu a fost exercitat în termenul stabilit în lege.

(2) Odată cu stingerea dreptului la acţiune privind un drept principal se stinge şi dreptul la acţiune privind drepturile accesorii.

(3) Orice clauză care se abate de la reglementarea legală a prescripţiei este nulă.

Art. 2. Nulitatea unui act juridic poate fi invocată oricând, fie pe cale de acţiune, fie pe cale de excepţie.

Art. 3. (1) Termenul prescripţiei este de 3 ani, *iar în raporturile dintre organizaţiile socialiste, de 18 luni.*

(2) Prin derogare de la dispoziţiile alineatului precedent, în raporturile ce izvorăsc din asigurare, termenul de prescripţie este de 2 ani, în afara acelor raporturi ce izvorăsc din asigurările de persoane în care obligaţiile devin exigibile prin ajungerea la termen sau prin amortizare; cu privire la primele de asigurare datorate în temeiul asigurărilor prin efectul legii, sunt aplicabile dispoziţiile art. 22.

Constituţionalitate. Prin Decizia nr. 72/1994 (M. Of. nr. 284 din 6 octombrie 1994), Curtea Constituţională, analizând excepţia de neconstituţionalitate a dispoziţiilor art. 3 alin. (1) din Decretul nr. 167/1958, a constatat că **dispoziţiile privitoare la termenul de prescripţie de 18 luni din art. 3 alin. (1) sunt abrogate în temeiul art. 150 alin. (1) din Constituţie** [*devenit art. 154 în urma republicării*].

Scanned with OKEN Scanner

În motivarea deciziei se arată că dispoziţiile din Decretul nr. 167/1958 referitoare la raporturile dintre organizaţiile socialiste nu-şi mai pot găsi aplicarea din moment ce acestea din urmă au dispărut de pe scena raporturilor juridice. Este o aplicare a regulii *ubi cessat ratio legis, ibi cessat lex.*
De altfel, noua Constituţie, ca şi întreaga legislaţie de după decembrie 1989, nu se mai referă la organizaţiile socialiste, iar art. 134 alin. (1) [*devenit art. 135 alin. (1) în urma republicării*] din Constituţie stabilind că economia României este economie de piaţă. Pe de altă parte, art. 41 alin. (1) [*devenit art. 44 alin. (1) în urma republicării*] din legea fundamentală prevede că proprietatea privată este ocrotită în mod egal de lege, indiferent de titular şi, deci, nu îngăduie diferenţierea care există în prezent în art. 3 alin. (1) din Decretul nr. 167/1958 sub raportul duratei termenului de prescripţie. Aşa fiind, urmează ca în domeniul prescripţiei să se aplice, după caz, normele privitoare la prescripţia extinctivă care decurg din natura – civilă sau comercială – a raportului juridic în legătură cu care s-a născut litigiul.

Recurs în interesul legii. Prin Decizia nr. 6/2009 (M. Of. nr. 321 din 14 mai 2009), Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie, Secţiile Unite, a admis recursul în interesul legii declarat de către procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie cu privire la interpretarea şi aplicarea dispoziţiilor art. 728 raportate la dispoziţiile art. 774, 775, 777 şi 896 din Codul civil şi ale art. 3 din Decretul nr. 167/1958 privitor la prescripţia extinctivă, republicat, sub aspectul regimului juridic al cererilor privind lichidarea pretenţiilor referitoare la cheltuielile de înmormântare, ce reprezintă sarcinile pasivului succesoral, şi caracterul prescriptibil sau imprescriptibil al acestora şi a stabilit că:
„Dispoziţiile art. 728 raportate la art. 774, art. 775, art. 777 şi art. 896 din Codul civil şi ale art. 3 din Decretul nr. 167/1958 privitor la prescripţia extinctivă, republicat, se interpretează în sensul că:
Cererile privind lichidarea pretenţiilor referitoare la cheltuielile de înmormântare şi respectarea tradiţiilor religioase ce compun pasivul succesoral sunt prescriptibile în termenul general de prescripţie atât în situaţiile în care sunt formulate în cadrul acţiunii de ieşire din indiviziune, cât şi atunci când sunt formulate pe cale separată.”

Art. 4. (1) *În raporturile dintre organizaţiile socialiste, termenul prescripţiei este de 6 luni în ce priveşte dreptul la:*

a) orice acţiune izvorâtă din transmiterea unor produse calitativ necorespunzătoare sau pentru netransmiterea în tot sau în parte a unor produse datorate;

Scanned with OKEN Scanner

b) orice acţiune prin care se pretinde plata unor penalităţi ori amenzi civile;

c) orice acţiune pentru restituirea de diferenţe de preţ rezultate din recalcularea preţurilor în temeiul dispoziţiilor legale sau din aplicarea greşită a preţurilor sau tarifelor legale;

d) orice acţiune a organizaţiilor socialiste privitoare la serviciile de telecomunicaţii ce acestea folosesc;

e) orice acţiune izvorâtă dintr-un contract de transport terestru, aerian sau pe apă, îndreptată împotriva unei organizaţii socialiste de transport.

(2) Termenul de prescripţie este de un an, dacă contractul de transport a fost încheiat spre a fi executat succesiv cu mijloace de transport felurite.

(3) Termenul de prescripţie prevăzut de prezentul articol nu este aplicabil în raporturile dintre întreprinderile de stat pentru comerţul exterior şi organizaţiile socialiste furnizoare de mărfuri pentru export sau beneficiare ale produselor importate.

Art. 5. Dreptul la acţiunea privitoare la viciile ascunse ale unui lucru transmis sau ale unei lucrări executate, se prescrie prin împlinirea unui termen de 6 luni, în cazul în care viciile nu au fost ascunse cu viclenie.

Art. 6. Dreptul de a cere executarea silită în temeiul oricărui titlu executoriu se prescrie prin împlinirea unui termen de 3 ani, *iar, în raporturile dintre organizaţiile socialiste, de un an.*

Notă: A se vedea, în ce priveşte prescripţia dreptului de a cere executarea silită, dispoziţiile art. 405-405^3 din Codul de procedură civilă, articole care au fost introduse prin O.U.G. nr. 138/2000.

Art. 7. (1) Prescripţia începe să curgă de la data când se naşte dreptul la acţiune sau dreptul de a cere executarea silită.

(2) În obligaţiile care urmează să se execute la cererea creditorului precum şi în acelea al căror termen de executare nu este stabilit, prescripţia începe să curgă de la data naşterii raportului de drept.

(3) Dacă dreptul este sub condiţie suspensivă sau cu termen suspensiv, prescripţia începe să curgă de la data când s-a împlinit condiţia sau a expirat termenul.

Scanned with OKEN Scanner

Art. 8. (1) Prescripția dreptului la acțiune în repararea pagubei pricinuite prin fapta ilicită începe să curgă de la data când păgubitul a cunoscut sau trebuia să cunoască, atât paguba, cât și pe cel care răspunde de ea.

(2) Dispozițiile alineatului precedent se aplică prin asemănare și în cazul îmbogățirii fără just temei.

Art. 9. (1) Prescripția dreptului la acțiune în anularea unui act juridic pentru violență începe să curgă de la data când aceasta a încetat.

(2) În caz de viclenie ori eroare sau în celelalte cazuri de anulare, prescripția începe să curgă de la data când cel îndreptățit, reprezentantul său legal sau persoana chemată de lege să-i încuviințeze actele, a cunoscut cauza anulării, însă cel mai târziu de la împlinirea a 18 luni de la data încheierii actului.

Art. 10. *În raporturile dintre organizațiile socialiste, prescripția dreptului la acțiune izvorât din transmiterea unor produse calitativ sau cantitativ necorespunzătoare începe să curgă de la data când produsele au fost efectiv preluate de organizația beneficiară, indiferent dacă a fost sau nu întocmit proces-verbal la constatare a lipsurilor.*

Art. 11. (1) Prescripția dreptului la acțiune privind viciile ascunse ale unui lucru transmis sau ale unei lucrări executate, începe să curgă de la data descoperirii viciilor, însă cel mai târziu de la împlinirea unui an de la predarea lucrului sau a lucrării.

(2) Prescripția acțiunii privind viciile unei construcții începe să curgă de la data descoperirii viciilor, însă cel mai târziu de la împlinirea a trei ani de la predare.

(3) Prin dispozițiile prezentului articol nu se aduce nicio atingere termenelor de garanție, legale sau convenționale.

Art. 12. În cazul când un debitor este obligat la prestații succesive, dreptul la acțiune cu privire la fiecare din aceste prestații se stinge printr-o prescripție deosebită.

Art. 13. Cursul prescripției se suspendă:

a) cât timp cel împotriva căruia ea curge este împiedicat de un caz de forță majoră să facă acte de întrerupere;

b) pe timpul cât creditorul sau debitorul face parte din Forțele Armate ale României, iar acestea sunt puse pe picior de război;

Scanned with OKEN Scanner

c) până la rezolvarea reclamației administrative făcută de cel îndreptățit, cu privire la despăgubiri sau restituiri, în temeiul unui contract de transport sau de prestare a serviciilor de poştă şi telecomunicații, însă cel mai târziu până la expirarea unui termen de 3 luni socotit de la înregistrarea reclamației.

Art. 14. (1) Între părinți sau tutore şi cei ce se află sub ocrotirea lor, între curator şi acei pe care îi reprezintă, precum şi între orice altă persoană care, în temeiul legii sau al hotărârii judecătoreşti, administrează bunurile altora şi cei ale căror bunuri sunt astfel administrate, prescripția nu curge cât timp socotelile nu au fost date şi aprobate.

(2) Prescripția nu curge împotriva celui lipsit de capacitate de exercițiu, cât timp nu are reprezentant legal şi nici împotriva celui cu capacitate restrânsă, cât timp nu are cine să-i încuviințeze actele.

(3) Prescripția nu curge între soți în timpul căsătoriei.

Art. 15. (1) După încetarea suspendării, prescripția îşi reia cursul, socotindu-se şi timpul curs înainte de suspendare.

(2) Prescripția nu se va împlini totuşi înainte de expirarea unui termen de 6 luni, socotit de la încetarea cauzei de suspendare, cu excepția prescripțiilor mai scurte de 6 luni care nu se vor împlini decât după expirarea unui termen de o lună de la suspendare.

Art. 16. (1) Prescripția se întrerupe:

a) prin recunoaşterea dreptului a cărui acțiune se prescrie, făcută de cel în folosul căruia curge prescripția.

În raporturile dintre organizațiile socialiste, recunoaşterea nu întrerupe curgerea prescripției;

b) prin introducerea unei cereri de chemare în judecată ori de arbitrare, chiar dacă cererea a fost introdusă la o instanță judecătorească ori la un organ de arbitraj necompetent;

c) printr-un act începător de executare.

(2) Prescripția nu este întreruptă, dacă s-a pronunțat încetarea procesului, dacă cererea de chemare în judecată sau executare a fost respinsă, anulată sau dacă s-a perimat, ori dacă cel care a făcut-o a renunțat la ea.

Constituționalitate. Prin Decizia nr. 193/2003 (M. Of. nr. 477 din 4 iulie 2003), Curtea Constituțională a constatat că **dispozițiile art. 16 lit. a) alineatul al doilea din Decretul nr. 167/1958 nu mai sunt în**

Scanned with OKEN Scanner

vigoare, potrivit art. 150 alin. (1) din Constituţie [*devenit art. 154 în urma republicării*].
Examinând excepţia de neconstituţionalitate, Curtea a arătat că prin Legea nr. 15/1990 unităţile economice de stat au fost reorganizate sub formă de regii autonome şi societăţi comerciale, astfel încât dispoziţiile din Decretul nr. 167/1958 referitoare la raporturile dintre organizaţiile socialiste nu-şi mai pot găsi aplicarea din moment ce acestea din urmă au dispărut ca subiecte ale raporturilor juridice.

Art. 17. (1) Întreruperea şterge prescripţia începută înainte de a se fi ivit împrejurarea care a întrerupt-o.

(2) După întrerupere începe să curgă o nouă prescripţie.

(3) În cazul când prescripţia a fost întreruptă printr-o cerere de chemare în judecată ori de arbitrare sau printr-un act începător de executare, noua prescripţie nu începe să curgă cât timp hotărârea de admitere a cererii nu a rămas definitivă sau, în cazul executării, până la îndeplinirea ultimului act de executare.

Art. 18. Instanţa judecătorească şi organul arbitral sunt obligate ca, din oficiu, să cerceteze, dacă dreptul la acţiune sau la executarea silită este prescris.

Art. 19. (1) Instanţa judecătorească sau organul arbitral poate, în cazul în care constată ca fiind temeinic justificate cauzele pentru care termenul de prescripţie a fost depăşit, să dispună chiar din oficiu judecarea sau rezolvarea acţiunii, ori să încuviinţeze executarea silită.

(2) Cererea de repunere în termen va putea fi făcută numai în termen de o lună de la încetarea cauzelor care justifică depăşirea termenului de prescripţie.

Art. 20. (1) Debitorul care a executat obligaţia după ce dreptul la acţiune al creditorului s-a prescris, nu are dreptul să ceară înapoierea prestaţiei, chiar dacă la data executării nu ştia că termenul prescripţiei era împlinit.

(2) Dispoziţiile alineatului precedent nu sunt aplicabile în cazul când debitorul este o organizaţie socialistă, dacă la împlinirea prescripţiei această organizaţie este obligată, potrivit legii, să verse la bugetul de stat ceea ce datora fostului creditor.

Scanned with OKEN Scanner

Art. 21. Dispoziţiile Decretului de faţă nu se aplică dreptului la acţiune privitor la drepturile de proprietate, uzufruct, uz, abitaţiune, servitute şi superficie.

Art. 22. Impozitele şi taxele datorate statului, contribuţia pentru asigurări sociale, precum şi primele de asigurare datorate în temeiul asigurărilor prin efectul legii, rămân supuse dispoziţiilor privitoare la prescripţie din legile speciale.

Notă: A se vedea dispoziţiile art. 128-132 din Codul de procedură fiscală, republicat, cu modificările şi completările ulterioare.

Art. 23. (1) Dreptul la acţiunea privitoare la sume de bani consemnate sau depuse la instituţiile de bancă, credit şi economie sau la orice alte organizaţii socialiste, pe seama statului ori a organizaţiilor de stat, se prescrie în termen de 3 ani de la data consemnării sau depunerii.

(2) Cu toate acestea când eliberarea sumelor consemnate sau depuse este condiţionată de un act al organului judecătoresc sau al altui organ de stat, aceste sume vor fi restituite celor în drept la prezentarea actului respectiv; dreptul la acţiune în acest din urmă caz se prescrie în termen de un an de la data când se poate cere restituirea pe baza actului organului de stat.

(3) Dispoziţiile alineatelor precedente nu sunt aplicabile sumelor constituite drept garanţie pe baza normelor legale sau a clauzelor contractuale.

Art. 24. Dreptul la acţiunea privitoare la sumele de bani încasate din vânzarea biletelor pentru spectacole care nu au mai avut loc, se prescrie în termen de 60 zile de data când urma să aibă loc spectacolul.

Art. 25. (1) Dispoziţiile prezentului decret sunt aplicabile şi prescripţiilor neîmplinite la data intrării sale în vigoare, în care caz termenele de prescripţie prevăzute în decretul de faţă vor fi socotite că încep să curgă de la intrarea în vigoare a acestui decret.

(2) Cu toate acestea, dispoziţiile legii anterioare, privitoare la termenele de prescripţie, rămân mai departe aplicabile, dacă termenele ce ele prevăd se împlinesc înaintea celor fixate prin prezentul decret.

Scanned with OKEN Scanner

Art. 26. Pe data intrării în vigoare a decretului de față, se abrogă orice dispoziții legale contrare prezentului decret, în afară de cele care stabilesc un termen de prescripție mai scurt decât termenul corespunzător prevăzut prin decretul de față.

Scanned with OKEN Scanner

Legislație

- **Codul civil. Codul de procedură civilă. Legea contenciosului administrativ** *(15 septembrie 2009)*
- **Codul familiei și 2 legi uzuale** *(15 septembrie 2009)*
- **Codul comercial. Legea societăților comerciale. Legea privind procedura insolvenței** *(15 septembrie 2009)*
- **Legea contenciosului administrativ și 5 legi uzuale** *(15 septembrie 2009)*
- **Achiziții publice și concesiuni** *(15 septembrie 2009)*
- **Constituția României și 2 legi uzuale** *(1 septembrie 2009)*
- **Codul de procedură civilă și 12 legi uzuale** *(1 septembrie 2009)*
- **Codul muncii și 10 legi uzuale** *(1 septembrie 2009)*
- **Legea fondului funciar și 10 legi uzuale** *(1 septembrie 2009)*
- **Codul de procedură penală și 10 legi uzuale** *(1 septembrie 2009)*
- **Codul penal și 10 legi uzuale** *(1 septembrie 2009)*
- **Codul penal. Codul de procedură penală. Legea nr. 275/2006 privind executarea pedepselor** *(1 septembrie 2009)*
- **Taxele de timbru 2009. Timbru judiciar. Onorarii** *(1 septembrie 2009)*
- **Codul comercial și 10 legi uzuale** *(1 septembrie 2009)*
- **Noul Cod penal (Legea nr. 286/2009)** *(august 2009)*
- **Noul Cod civil (Legea nr. 287/2009)** *(august 2009)*
- **Legea privind procedura insolvenței și 8 legi uzuale** *(15 iulie 2009)*
- **Legea societăților comerciale și 5 legi uzuale** *(22 aprilie 2009)*
- **Legea administrației publice locale și 11 legi uzuale** *(19 februarie 2009)*
- **Legislația privind retrocedarea imobilelor** *(15 februarie 2009)*
- **Codul de procedură fiscală cu normele metodologice și 2 legi uzuale** *(ianuarie 2009)*
- **Convenția europeană a drepturilor omului** *(ianuarie 2009)*, ed. îngrijită de C. Bîrsan și M. Eftimie
- **Legislația construcțiilor, amenajării teritoriului și urbanismului** *(25 octombrie 2008)*
- **Legea profesiei de avocat nr. 51/1995 și 5 legi uzuale** *(15 octombrie 2008)*
- **Legislația comunitară fiscală** *(Cosmin Flavius Costaș)* *(1 octombrie 2008)*
- **Tratatele Uniunii Europene** *(actualizat 2008)*
- **Titluri de credit și instrumente de plată** *(1 septembrie 2008)*
- **Legislația contabilității** *(24 iulie 2008)*
- **Codul fiscal 2008** *(9 iulie 2008)*
- **Legea cadastrului și a publicității imobiliare și 18 legi uzuale** *(18 martie 2008)*
- **Normele metodologice de aplicare a Codului fiscal 2008** *(1 ianuarie 2008)*

ISBN 978-606-522-167-3
9 786065 221673

Preț: 15 lei

Editura Hamangiu
Partenerul tău de drept!

Intră pe site-ul nostru și poți:

să fii primul informat despre ultimele ☑ apariții editoriale

să afli detalii despre toate ☑ produsele noastre

să beneficiezi de cele mai bune condiții ☑ de achiziționare

www.hamangiu.ro

reduceri de până la 30% pentru comenzi on line

Scanned with OKEN Scanner